Yürükoğlu

Politika Anlayışı

İşçi sınıfımının Ecevit hükümetinden bekleyeceği birşey olamaz. Ecevit hükümetinin gitmesi durumunda seçeneğin, gerici faşist partiler hükümeti olduğunu söyleyerek, bu hükümeti desteklemek gibi bir mantık da olamaz. Çünkü bu "ehveniser" anlayışıyla liberal burjuvazinin kuyruğuna takılmak demektir. Bu işçi sınıfının gücüne güvenmemek demektir. (15, 96, 1)

Ecevit hükümetinin kurulduğu günden bu yana emperyalizmin, işbirlikçi-holdingci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda uygulayageldiği politika... (96, 2)

faşist İst. Sıkıyönetim Komutanı N. Ürüğ (96, 2)

Lenin ekliyor "... siyasal sergileme de hükümete karşı savaş ilan etmektir." Bu görevin liberal burjuvazi hükümete geldiğinde değiştiğini hiç söylemiyor (100, 12)

"MHP, ÜGD kopatılsın, can güvenliği sağlansın". Bu belgi yarım ağız, burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde bir belgidir. ([illegible]). Bir kez öne olarak gösterilen, yani MHP'yi kopatması istenen, ya OKP hükümeti, ya sıkıyönetim vb. dir. İkincisi Milliyetinden Cumhuriyetine kadar liberal gazetelerin liberal yazar çizerleri de bunu geveliyor. Müşkülün ve en önemlisi, gerçekleşse bile faşist tehlikenin

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kökü kazınmış olmayacaktır. (102.1)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yüzükoğlu

Parti tarihi

Bu arada kemalistler ülkede kapitalizmi "ilerletmek" için bir takım reformlar yapıyordu. Hem ulusal kurtuluş savaşında da emperyalizme karşı savaşmışlardı. Oportunizm bu nesnel koşullarda "kemalizmin ilerici yönlerini desteklerip yanlışlarını eleştirelim" ~~mantığıyla~~ belgeriyle çıktı ama burjuva kuyruklaşmaya yaptı. "Gerici Kürt isyanlarına" karşı "ilerici" kemalistleri destekledi. Kürt ulusunun boğazlanmasına göz yumdu. Sonunda hem Kürt ulusu hem de komünist hareket ezildi. (96,4)

Gelişen kapitalizm Türkiye Kürdistanını da etkiledi. Feodal yapıyı yıktı, ulusal hareketi kapitalist gelişme temeli üstünde canlandırdı. (96,4) → ulusal sonu.

TKP 1920'de kuruldu ama oportünizm, likidasyon onu uzun bir süre yokluğa itti. (97,2)

proletarya hareketi geçmişte Kürt sorununu yok saymış varsayınca da yanlış tutum almıştır. (97,8)

İşçinin Sesi TKP'nin 1933 atılımıyla girdiği, parti konferansı tarafından onaylanmış ve belgelenmiş Lenin'i hattını sanmıyor. (100,6)

[R. Fuat] Yakup Demir oportünizmine karşı ilk kesin tutum alanlardandı. (101,4)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

.. 1973'e dek TKP eritilmiştir. Ne tüzüğü, ne programı, ne kücresi, ne örgütü, ne yönetimi olmuştur... Kimlerdir bu likidasyonu varumlıkları? .. suçlular cezalandırılmıştırlar? cezalandırılmadıysa neden? (101, 8)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Eylem anlayışı

"Olanaklarımızdan elverdiği kadar eylem" değil, "eylemin gerektirdiği kadar olanak yaratmak" mantığı. Bu mantık sonsuz olanaklarla karşımıza dikilen egemen güçleri yenebilmenin de zorunlu mantığıdır." (96, 8)

"Faşizmi geriletmek" adına durumcı savaşımdan ödün vermek yerine emperyalizme, tekellere, bunların ürünü faşist tehlikeye karşı, rdhd için ardıcıl durumcı savaş gereklidir. ...UDC gereklidir. (100, 3)

Savaşımın sonunu kadrolar belirleyecektir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Oportünizme Karşı Savaşım

yüğünların, burjuvazinin her eylemiyle artan öfkesini devrim yatağına akıtabilmek önce devrimci saflardan her türlü oportünizmi temizleyebilmekle bağlıdır. (97,1)

"İdeolojik savaşıma yeni bir hız verilmesi... tüm görevler arasında ana halkadır." (Emp. Zy. Halk. s.115) Bu görev en son TKP'nin 3 Haziran (1939) tarihli bildirisinde de açık bir biçimde dile getirilmektedir. (97,3)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Devrimci Durum

Ülkemizde devrimci durum vardır ve herezy özel öğenin oluşturulmasına bakıyor. (97,1)
Yığınlarda devrimci bir psikoloji var (97,3)

Türkiye tarihinin en kanlılı dönemini yaşıyor. 10 yılı aşkın bir süredir, inişiyle çıkışıyla devrimci durum süregeliyor. (97,3)

Türkiye'de 15/16 Haziran 1970'den bu yana 9 yıl geçti. Bu 9 yılda neler olmadı? Ne 1 Mayıslar, ne DGM direnişleri ne Profilolar, ne Maden-Ti grevleri olmadı? Biz daha hala devrimci durum var mı yok mu diye tartışıyoruz. (97,4)
15-16 Haziran 1970 devrimci durumun açık bir belirtisidir.

"Yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artış" olan "üçüncü gösterge bugün Türkiye için geçerlidir. İzmir'de 100 binlik 1 Mayıs bunun son örneği oldu. Ondan önce Zonguldak, Bursa eylemleri oldu." (97,4)

Türkiye 1960'ların başından beri çalkalanıyor. 1968'den bu yana devrimci durum yaşıyor. (97,5) Bu süreç içinde devrime götürülebilecek yükselişler özel öğenin zayıflığı nedeniyle kaçtı, kaçıyor. (97,5)

100,15

Lenin üç belirti saydıştır: 1) eziler sınıfın eskisi gibi. vs. vs. ..... (2,21,213-217).
Halbuki Lenin 21,213: 1) egemen sınıfın ...

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Soldaki tüm örgütlerde görülen iş salatsuluk, bundan
Devrimci durumun ürünüdür, yanısmasıdır. (101, 5)
[Sol hareketle hağ bundan vardı.)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Ulusal Sorun

gelişen kapitalizm T. Kürdüstanımda etkiledi. Feodal yapıyı yıktı; ulusal hareketi ~~feodal~~ kapitalist gelişme temelinde üstünde canlandırdı. (96,4)

97/7:

Lenin: "dem. min. programımızın bütün maddeleri" (22,147) demiş, ama RKP 1903 prog. da "bölgesel özerklik var." Ayrıca İS yazarı Stalin'in "bölgesel özerklik" savunan ahıtısını yapıyor:

Sorunu "eşit haklar savaşımı"na indirgeyip, "Kürt milliyetçiliğine karşı" savaş çağrılarında bulunarak yola çıkarsak, kaçınılmaz olarak ... (100/13)

Türkiye K'ı kaynıyor... Kürt ulusal hareketi yeni bir temel üzerinde hızla yükseliyor. Sosyalist fikirler hızla yığınlar ~~içinde~~ arasında yayılıyor. (101, 9)

s. 101. s. 9: "Kim olduğu belli olmayan bir Kürt hareketi, Y'na benzer tahliller yapıyor gösteriliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

Yürükoğlu

Gösizm

K. burjuvaların bir kesimi silahı zamanından önce alıp kendi dünyasına kapanıyor. (97,3)

Kendisi (gösistler) CHP'nin kuyruğuna takılmıyor, ama takılan yığınları da kurtaramıyor. (99,4)

Büyük ölçüde silahı yanlış kullanmaları nedeniyle (101,5) bir türlü halkla yetkince kaynaşamıyor.

halkının kurtuluşu yolunda hergün kurban veren hareketler (101,8)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Eylem Birliği / devrimci eylem

Proleter hegemonyası olmadan devrimci eylem birliği, savaşkan bir cephe gerçekleşemez. ~~(97,6)~~
Proleter hegemonyası proletaryanın devrimci bilinciyle, kararlılığıyla, örgütlülüğüyle, ve eylemiyle gerçekleşir. Proletarya yalnızca sözle değil, eylemle de tüm halkın ~~öncüsü~~ öncüsü, temsilcisi olarak çıkarak eylem birliğini sağlayabilir. Devrimci belgiler altında devrimci yığınsal eylemlerle proletarya liberal burjuvazinin nefessizliğini sergiler hegemonyayı kurar.

Lenin devrimci yığınsal grevler için "ajitasyonda yığınları kaldırmada ve birleştirmede ve onları savaşıma çekmede proleter yöntemi" (18,135) diyor. Yani kimilerinin sandığı gibi, "eylemin kendisi de ajitasyon niteliği gösterebilir" değil, devrimci eylem ajitasyonda proleter yöntemdir. Yine "imza kampanyası, bir açlık grevi, hatta bir miting" değil en başta yığınsal devrimci grev, miting, gösteri proleter ajitasyonudur. Eylem birliği bu yoldan gerçekleşir. Proletaryayı devrimci eyleme çıkarmak için ise doğru devrimci bilinç vermek, devrimci durumu müjdelemek, yani kuyasıya ideolojik savaşım ana halkadır. (97,6)

Eylem birliği eylemin ön koşulu değil, eylem eylem birliğinin önkoşuludur. (97,6) [Lenin'den çıkarak pd. ey. birliğini atlayarak, sosy. ittif. geçiyor.]

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

İleri demokratik halk devrimi için hangi güçlerle bağlaşıklık kuracağız? Nesnel çıkarları ileri demokratik platforma uyan ve devrimci potansiyel taşıyan güçlerle bağlaşıklık kuracağız. Bu güçleri belirlerken ekonomik değil devrimci yaklaşım gerekir. Başka bir değişle ana ölçüt devrimci potansiyeldir. Çünkü ileri demokrasi, anti-emp. anti-tek. anti-f. halk demokrasisi ancak devrim yoluyla gerçekleşebilir ve bugünkü devlet aygıtını parçalayarak bir halk diktatörlüğün yoluyla uygulata kalabilir. Ana ölçüt devrimci potansiyel olunca, ana bağlaşıklar da köylülük ve Kürt halkıdır. (97.6)

Yalnız "devrimci saflaşma" evet diyenler ile eylem birliği yapılır fikri.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

uyg!

Yürükoğlu

Bize Eleştirileri

- Ecevit "hükümetinin" "ileri" adımlarını desteklemeyi söylemek kuyrukçuluğu (1978-79)
- Liberal burjuvaziyi ürkütmemeye çalışmak [CHP'yi] [devrimci durum var dersek ürkermiş]
- Cephe için ideolojik savaşımı durdurmak, proletaryayı burjuvazinin hegemonyasına terketmek
- Ana bağlaşıklık olarak liberal, reformcu burj. sosy-dem'yi almak bağlaşıklık siyasetinde devrimci olmayan burjuvaziye ağırlık vermek!
- Ulusal sorunda ayrılma hakkını savunuyormuş gibi görünerek aslında bunu burjuvazinin kabul edebileceği bir şekilde yorumlamak, sorunu çift haklar savaşımına indirgemek.
- 26 "Soru". sayı 100, s. 5.
  - s. 5.) faşizm - devrim (bunalım derinleştikçe başka yol olmadığı şıkacak.)
  - s. 7) devrim - antif. sav. bütündür, tek yumrukta bütünleşmelidir. diyor. (Reel faşizmdir'e karşı) 5'deki bugün reflexiyonuna s. 7. anlamsız olmuyor mu?
- Atılım ve TKP'nin Sesi Türkiye'de 1977'den ~~beri~~ bu yana uygulanan siyasetin iflasını gözlerden gizleyebilmek için .... (101, 5)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

faşizmi MHP ile sınırlayan, halkta MHP kapatılsın
faşizm tehlikesi yok olacak mış gibi boş hayaller
körükleyen görüşlere, "sayıl demokrasiye ilen adım attırma"
adına MHP nin kapatılmasını CHP'den, ordudan, MİT'ten
bekleyen görüşlere de kesinlikle karşıyız. Türkiye'de
faşizm tehlikesinin ekonomik ve toplumsal kaynağını
görmeyen, anlamayan yada anlamak istemeyen böyle şematik,
basit görüşler faşizme karşı savaşı, emperyalizme ve tekellere
karşı savaşımdan ayırmaktan boşka sonuç vermez. ... Faşizme
karşı "en çok geniş cephe"yi kuralılma amacıyla UDC
öğretisi sulandırılıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

CHP / Sosyaldemokrasi

CHP toplumsal bir çorbadır. Ama başını tutan liberal burjuvazidir. İçinde tekelcilerin ilimli kanadı da vardır. (97,6)

"Burjuvazi ve sosyaldem" diye yanıyorlar. Sosyal dem. burjuvaziden ayrı mı? Burjuva ideolojisi değil mi? (99,3)

Genel olarak her alanda sosyaldemokrasi için söz konusu olan bir "yanlışı" değil, tam tersine, bilinçli sınıf politikasının uygulanmasıdır. Avrupa'da defalarca devrime ihanet ederken, komünistleri kurşuna dizerken sosyaldemokrasi bir yanlışlık yapmıyor, bilinçli bir sınıf politikası uygulayordu. Türkiye'nin özel koşulları bu temel doğruyu değiştiriniyor. (99,6)

K. Maraş olayları hükümete karşın yapılmış bir faşist kırım değildir. Ecevit hükümetinin başından beri bildiği, faşistler diyle tezgahlanan, hükümetin politikasına uyan ve bu nedenle de herhangi bir önlem almamayan, Kürt halkına bir gözdağı verme operasyonudur. (99,6)

Sosyaldemokrat partiler işçi sınıfı partisi midir? Yoksa ideolojisi burjuva, siyaseti burjuva, yönetim kadrosu burjuva olan bu partiler "işçi sınıfının üstünde etkin olan burjuva partileri midir!" (100,5)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

CHP'nin, yada herhangi başka bir kurjuna gücünün "antifaşizmine" bel bağlamayın diyoruz. Onlar MHP'nin üzerine yürümezler. Yürüdüğü, halkımızın, özüsüyle, köylüsüyle fazizmin üstüne yürüdüğünü görüp, devrimci bir patlamayı önlemek için "yürüdü". Yada ipliği parasa çıkmış, bugünkü ulusal ve uluslararası koşullar altında iktidar şansı olmayan MHP'ye vurarak öteki fazist güçleri iktidara itmek için "yürüdü". (101,7)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Ordu

Oportünistler ordu içindeki çelişkiyi, burjuva dulet mekanizmasının en önemli unsuru ordunun görevi ile gövdesini duşturan işçi-köylü yığınlarının çıkarları arasındaki çelişkiyi olarak koyan teninci görüşü çarpıttılar. Bu çelişkiyi militarist klik ile er, assubay, yurtsever subay ve komutanlar arasındaki çelişki olarak değiştirdiler. (99,1)

Kapitalist dulette ordu-militarizm ayrımları yapıp tüm "kötülükleri" militarizme yüklemek doğru bir tutum mudur? Kap. dulette ordu ile militarizm ayrılır mı? Biri birinin örgütlenisi, biri birinin düşüncesel varlığı değil midir? (100,5)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Görevler

Devrimci durumun yüklediği 4 temel görev, sırayla

1. ideolojik savaşıma yeni bir hız vermek
2. İşçi sınıfının ve halkın örgütlerini, en lazta TKP'yi devrimci temelde güçlendirmek
3. devrimci durumun gerektirdiği, faşist saldırının acilleştirdiği, yeni durumu uygun örgütleri kurmak ve geliştirmek
4. yığınların aylema geçmesine yardımcı olmak. (99,4)

a) Dün genel teorik sorunlar olan proleter hegemonyası, devrimci zor kullanım, ayaklanma ve devrim, bunuma devletinin yerle bir edilmesi ve diktatörlük sorunları bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olmuştur. (Zayıf Halka s. 118, baskı 2, Ar. 1938)

b) dün genel teorik sorunlar olan prolet. heg., dev. zor kull. ayakl. ve devrim ..... (15,100,5 Tem. 1979) bunu örgüt ve aylem bölümlerinde değil, ideol. görevler bölümünde yazmak; devrimci savaşımın geçmekte olduğu yolun açık propaganda ve ağıtasyonu görevimize dikkati çekmek! (ag.)

aktif savunma komiteleri

Devrimci durumun, bunalımın, faşist zorbalığın dayattığı bu çeşit örgütlenmeler (savunma komiteleri) yalnız savunma görevini üstlenmiş değildir. Halkın artık farkına vardığı gereksinimlerden onu ileriye, dev-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nuci savaşının üst aşamalarına ~~da~~ yöneltmeyi de üstlenmiştir... yalnız savunma değil, aynı zamanda faşizme ve bu yıkılası ~~dünyaya~~ düzene yönelmiş saldırı görevini üstlenmiştir (100,11)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

TİP / TSİP

Oportünist yelpazenin en sağ ucunda duran, açık oportünizmin oturmuş temsilcisi TİP — (99,5)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Yığın Eylemleri

CHP hükümeti işbaşına geldiğinden beri yığın hareketlerinde belli bir duraksama görüldü. (99,8) Tem. 79, Hardumuzda son zamanlardaki olaylar gösteriyor ki, kendiliğinden yığın sonuçları yerinden kabarıyor. (Aynı yazı) Yığın eylemlerinde yükseliş gözleniyor. Bada işçilerinin, IKD nin Ankaraya yürüyüşü bu hareketlenmenin örnekleridir. (100,3)

Bütün göstergeler önümüzdeki günlerde ülkemizde süregiden sınıf sonuçlarının daha da sıcaklaşacağını, devrimci durumun üst aşamlara (!) doğru hızla tırmanacağını gösteriyor. (101/1)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DİN

Dine karşı yoğun bilimsel prop. ve ajitasyon yürütmek mi, "sosyalizmle din çelişmez" sofratasını doğrudur? (100,5)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Temmuz 1979 tarihli 26 Sorusunun Anahatları

1. Dünya devrimci merkezi
2. Devrimci durum var mı
3. Faşizmin acil tehlike olması devrimci durumdandır.
4. Ya faşizm ya ileri demokratik halk devrimi
5. Antifaşist - antiemp. ayrılmaz
6. UDC yi devrim için istiyoruz
7. UDC ve "tekeldesi bir", liberal burjuvazi devrim istiyor mu.
8. İşçi sınıfı ya önde gider ya geride
   ya hegemon olur ya kıyrukçu
9. Kaderini tayin = ayrılma
   Kürt halkı devrimde can alıcı rol oynayacak
10. ordu = militarizm
11. dine karşı yoğun bilimsel prop. ajit.
12. sosyal demokrasi = burjuvazi
13. TİP/TMP K.B. rosyalizminin partileridir.
14. devrimci ravaşımın ilerlemekte olduğu yolun
    prop. yapacak
15. disiplin ile açık eleştiri çalışmaz.

Son plenumla çözüldü (81 Ağ.)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Yürükoğlu

Ulusal / liberal burjuvazi

Liberal burjuvazinin karar devrimciliği yine sezilendi (avalaşlık)
Liberal burj. [Nigaragua devrimlinde] sonuçta açıkça karşı
devrim saflarına geçerek, tarihsel görevini yerine getirdi.
Bu liberal burjuvaziye karar "ilkeli" tanıdan sözedip, onun
kuyruğuna takılan tüm oportünistlerin de kulağına küpe olsun.
[BSS-Sandinist belgeleri nasıl?]
(100, 14)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Ekonomik Sanayim / Grev sanayimi

gerçekçi istem: toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygunluktur. Bir ülkede o günkü ekonomik gelişmenin, üretim güçlerinin gelişme düzeyinin nesnel olarak sağlayabileceği tüm olanaklardan işçi sınıfının yararlanabilmesi istiği, toplumsal gel. çıkarlarına uygun istektir. Niteliksiz iş gücü değerinin karşılığı olan asgari ücret "toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygun" (yani gerçekçi) istemlerin en alt düzeyidir. (101, 3 (1200 R.)

emp. rekl. Burjuvazi bu "gerçekçi istem"in bu en düzeyini bile karşılayamaz. İşçi sınıfımız bugün kapitalizmin kuralları içinde iş gücünün gerçek karşılığını, bu en doğal haklarını karşılı biçimde istese (PEVRİM AVR)... Biz... istemeyelim! Varamıyorsa yıkılsın bu düzen! (101, 3)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Parti anlayışı

Atılım'ın temmuz sayısında bize yapılan haksız ve demagojik saldırıdan sonra İşçinin Sesine yurdu-dört bir yanından mektup yağıyor. Yüzünü görmediği-miz, adını duymadığımız en yiğit yoldaşlarımızın (!) granitten desteği devrim hareketiniz açısından çok ~~önemlidir~~ sevindiricidir. (101,8)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu

Stalin

[Bunlar]... "Stalin'in yaptığı kısmel diktatörlüktür, oyun kısmel diktatörlükle proletarya diktatörlüğü bağdaşmaz" diyorlar... Kısmel dik. prol. dikt. ile bağdaşır diyerek Stalin'in dikt. olduğunu kabul etmiş oluyor. Asıl amacı kendi yöntemlerini halkı çıkarmak. (102/10)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Eylül 81

Cuntanın bir kanadını desteklemek vs. edebiyatı.
boğlaşıklık kurmak

dalkavukluk

Sovyetler için iyidir! Onun için savunalım!

Teori siyasete kılıf
işlevi görüyor. (1)(10)

SBKP'nin politikası Leninci ise
neden ona güveni sarsmak isteyelim. (1/10)

Lenin ve barış
- savaş önlenebilir!
barış dayatılabilir
- o güçlü değil diyor
peri diyor.
- SSCB yalnızca
yardım etsin
- barış - devrim.
- barış siyaseti zaman kazanmak içindir.

Lenin'in reformist tipte dediği
önlemlere Leninci barış
siyaseti denilmiyor ve bunlar
programlaştırılıyor.

dünya komünist hareketinin
büyük birleştirici ilkesi
(1/14) Berg. s. 17
(2/11) sonr. pörg.
ideolojinin
siyasete
tezlimidir.
Sen onada kanı
çıkmıyorum. Hiç yarın
yok.

"Sermayeyi yenmek
dünya devrimi"

Afganistan'ın ele alınması biçimi
son derece çirkindir.
"ülkelerin iç işlerine karışmama
Böyle bir penellemeyle dünyanın
en soldurgan ülkesi olmak da
olanaklıdır. (2/10)

[Emperyalist propagandaya
asıl kalıcı pereç sağlayan
yaşayan sosyalizmin kendisindeki
eksiklikler, aksaklıklardır.]

Bunlar üzerine kurduğu için
kendi eleştirilerini — kendini
vuruyor.

s. 29 / Brejnev.
ve
son sayfa.

barış komünist değil, pasifist
bir yanaşımla işlenmeye başladı.
Savaşın emperyalizmle, barışın
devrim ve sosyalizmle bağı (11)
kom. partilerin deplantılarında, konyelerinde
gösterilmez oldu.

teorik - teknik konular.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Her alanda!

Atılım dedi ki Amacı sudur:
Devam ediyor.
Alıntılar peridir vs. vs. → Barış zaman kazanma vs. vs.
Varsayımı yanlış: geçip geçmeme sorunu değil.
Barış: varlık/yoklak zaman nasıl değil.
önlenebilir amp.
O bunları reddediyor →

devrim – barış kara kanıya petiriyor. — çoğun gidişi sovyetlerin rdü
Tahrif ediyor tek diye.
barıştan önemli şeyler var.

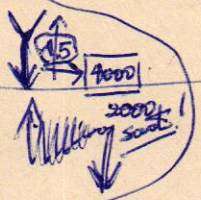

Afg.

Türk.

üçüncü dünya : moacur, gösterler
kop. ülkler, ... : troçkist, Mandelci

Yarısız hırsız: kommünistlerin yüze özelliklerini çalıp, kaskınlık yapma çabası! — dissidant ağzıyla yaklanıyor.

[hemizmi harcama.]

mk/pd. ed.

İngiliz köyü

* Barışı korumak
Ingilizi korumak değildir.
|
dünyanın yüzü değişti.

Varşın – devrim
– sacaş.

~~7400~~
~~247~~

hemizin polemiği: tarihsel politik.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

iş disiplini yetkince gelişmediğinden (s.169-170 s.11)
SB'de üretim niteliği ileri kap. ülkelerden geridir. (s.12)

varolan sınırlı olanaklar özellikle sanaç endüstrisine yığıldı. (s.12)

~~Tam ordayla~~

toplumsal-bilincin kültürün geriliği (s.15)
yaşam tekdüzeleşiyor (15)
teknolojik geriliği (15)

komünizme daha çok uzun yol var. (12)
eksiklikler in. gidermesi
bizle SB izini nesilleri kaplayacak uzun bir zamandır. (12)

tarihsel geriliğin (az gelişmişliğin) getirdiği çok çeşitli eksiklik, bozukluk, çarpıklık var.

SB'deki çeşitli uygulamalar "teorik modele uymaz" (s.13) → s.14

[model - tantasıan.]

gelişme var. yok.

gelişme hızı düşüyor.

~~yaşa~~ sendikler "gövtermelik" örgütler.

Her kişi yada örgüt, güneşin altındaki yerini asıl olarak öteki kişi yada örgütlerle olan farklılıkları aracılığıyla belirleyiklir. (167-8) s.9.

Doğrudur, TKP burj. den. ve farklılık. belirlemiştir.
Y'de Sov. sayı. den farkın. belirliyor. Emp. ve gericilikde öyle yapıyor. Y'de özgür.
Çerçeklei altüst ediyor. SB'ni nasıl niteliyor.
Barış kam. değil. Barış-devrim!
Yanız hırsız! Alex. Haig. Trockist maoca

dollarmak diyorsun n. ümerde diyor.

öteklerin yanısıra asıl bunu sollumuz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Her alanda "SSS'nde üretim niteliği ileri kap. ülkelerden geridir. ~~Bunu düzeltmek gerekir~~ ... Ancak eksikliği teşkis ile giderebilmesi arasında belli bir zaman gerekir. Bu zaman, bu konuda SS için bizce nesilleri kapsayacak uzun bir zamandır." (v.12)

nasıl olsa geçemiyecek, onun için vazgeçen Sovyetler'den

birçoğal ek ekonomi = yan kısmal mülkiyet

Tam anlamıyla olgun-gelişmiş sosyalizme daha çok yol vardır. Böyle bir tekrarlağı temelde sosy. bilincin gelişmesi de kaçınılmaz olarak üddi zayıflıklar tanıyacaktır. (14)

"Orta gelişmiş bir ülkede ~~beliren uygun bir s~~ izci sınıfı devleti ele geçirebilir. Ama çok uzun bir tarihsel dönem içinde Marxizmin öngördüğü sosyalizmi kuramaz." (14)

Lenin'in gitti.

ekonomi } zaman
politika } kazanma!

[dissidant ağzı]

Sovyetler Birliğinin gelişme hızı son yıllarda giderek düşen bir eğri çizdiğine göre ... (15)

Brejnev 35/36

rapsonun önemli eksikliği : raporda yüzünlerin ek. yaşama daha aktif, daha etkin ve daha yetkili kanısımı yönünde bir somut önlem yoktur.

(s.63)

s.65 sembolu.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"çarpıtma", "çirkin mantık" (oyun) "belirsiz bil" "ideolojinin siyasete tesirini"

Af. iç isleine karıştığını ve bunun gerekçesiyle "dünyanın en saldırgan ülkesi olmak da olanaklıdır." diyor. (s. 13)

sos. ülk. görevi: "aktif yardım" sağlamak (12)

sermayeyi yenmek, devrim en önemli görevdir. (s. 14 s. 165-6)

Atılım sordu: Brejnev doğru mu dedi.

Y. Hayır, devrimdir dedi.
Bana gerçektir. Komünist değildir SBKP'nin
bana politikası dedi.

Bana ile devrimi karşı karşıya koyuyor.
Amacı antisov. anti TKP, yazı hırsızlıklarla
bana düşmanlığı yapıyor. Haiç gibi:

Tahrifat yapıyor: bir temel!

psikolojide mumlar: bana kalaydır ve devrim zadır.

Bana için yalnız kom. savaşmıyor. Ama

Oysa bugün bana için savaşmayan devrimci değildir. Kom. bu değildir.

Bana büyük tehlike: Y'nın ing. köyü de gidecek!
Sov. karşı örüş. bitirenediği

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

— Polemiyorum alkışlarla karşılanmıştı.
— dem. değil kara devrim ↑.
— çoğu yoğun Sol. gibi Y'da
sav. sendikalarını beğenmiyor.
— daha başka nelerini beğenmiyor
— yolun örnek değil.
— barış da. / önlenemez sanaz.
— daha önemli şeyler var
— Ferr koyuyor.
= Elini tutan mı var.
— Amacı gere Sov. soldan
çünkü göreri yolun yardımı etmek
= Salt bir yarışma, geçme gibi görüyor.
— Zaten geçemez diyor
— Zaten varyalım yok diyor. Marx PV-PK
— Eski tarla hepsi de ;
— Leninizmin ardına sığınma
yarım kısım
maskesi iyice düştü. güneşin altındaki yerini saptadı.
— Artık mücu, tracksizlik eylem birliği yolunu arıyor.

Komünist kanı program değildir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Her şey de barış için değildir.

[Komünist barış propsamı değildir.
Bu öneriler herhangi bir burjuva pasifistinin de
kabul edebileceği önerilerdir.]

Plenum raporundan alıntı.

- Çöğün gidişini ve reel sosyalizmin, SSCB'nin ölümü kavramamak.
- Y'na yardım etmediğine göre görevini yapmıyor.
- geridir — barışın önlenebileceğini gözler dengesinin değiştiğini kabul etmiyor.
- zamana ihtiyacı vardır.
- Bunun için barışı savunmuyor, devrimi savunmuyor.
- devrim — barış karşı karşıya konmuyor.
- keskin görünümle bonatom de önemli şeyler vardır diyor!
- Sov. op. göstermek için tahrifat yapıyor.
- Afganistan konusu/saldırgan tanımanı yazarlar.
- Türk. sorgut tüzkleini savunma demagogisiyle
bize zaman sov. yarsarı vardır diyen maocularla aynı kefeye düzüy.

= Troçkist =

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğluna Sorular

1. Devrimci durumun yüklediği yeni görevler nelerdir?
2. "nesnel" hiçbir zaman öznelden ayrı bulunmayacağı için" (97,4) vs. vs. Peki öznel nesnelden ayrı bulunabilir mi ki?
3. Ayaklanma için köylünün dertleği ordunun katılımı şartlar } Bu yolda niçin hiç ağıtasıyor yapmıyor, tersine ordunun öteye itiyor hep?

Örn. (97/6) da Lenin'in kıplasını niçin baraka diye çevirdiniz?

4. Hangi talepler için devrim?
5. güçler dengesi diye bir kavram hiç duydunuz mu?
6. Yan toarrunlar tantanasının sözü ve özü.
7. Öznel fakt. ün nesnel koşullardan geri kalması olgusu ~~tutg. faktörün~~ Batı ülkeleri için de söz konusu. Bunu ille de devrimci durumu mu bağlayalım?
8. Londra'ya uktuf yazan herkese yaldaş diyor!
9. s. 101, s. 8'de Y. mıcası ile yazı da: idhd, UDC, TİP-TSİP-CHP değil, "gaaist" dediğiniz okumların tek tek değerlendirmesi değil ... Bunlar tartışılacak konular imiş. Altı çizili olanları neden halâ değerlendirmedin?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yığın savaşımı, yığınların sosyal aktivitesi belirleyecek.

[STENCIL TEMİNİ]

[Polonya 20-30 sayfa]

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

liert

liert

~~ABD'nin gerginliği artırması karşısında Y Sovyetler Birliği~~

Rel sosyalizmi
nasıl değerlendiriyor:

Bizimsel
geri
kap. geçemez.
silah den. bile
kuramaz.
düny. belirlemiyor.
likide olabilir.

Emp. üstünlü-
ğünü
benimsiyor
her alanda.
(geri çevirebilir.)

→ Barış sorunu umutsuz göstergiyor.

Onun devrim sözlerine kanalar
barış olmazsa devrim olm. görmeliler.
T'yi nasıl ilgilendirdiğini görmeliler.

Sdy. konusunda görüşleri eklektiktir. Yeni değildir.

Biz Polonya konusunu nasıl ele aldık.
1. emp. sergilemek
2. desteklemek

Y. İşe SSKP'ye saldırı aracı
Elestirinin anlamı yok.

Çiziği eğri: Politik görüşleri (artan baskı karşısında yalıp düşm. safına geçmek)
çabaları (çırpınış)

Yol ayırımı kalmamıştır
Ama taraftarlarının vardır. Bar. ve dem. safında yer almalıdırlar.

---

dünya, demin istiyor
ileri demin
istemeyelerle ye yok.

Yani sınıfı?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yazı planı

Rapordan (Bağımsız) Kon kez söylediler!

* Kanun sayısında Y. niçin açık konuşmuyor diye sormuştuk. 9-12 Aralık da konuştu: Üçüncel dir dedi. Gerçek değildir, dedi.

Sınıflı toplumdur, çelişkileri vardır dedi, dem. yöntemi, dedi, hürdürsü dedi. gerdiği yineledi. Troçkistlerden demoldığı görüşlerdir. (Son sayıl. Troçkiye kanı ç. kısmı. kısmı gelmeyi sınıflıyor)

Polonya ile yeni fırsat bildi (1) ortaya dedi. Sosyal. SB'ne yükledi.

(Örnekle Pol. Kon. SB. Uzlaşmadı)

Emp. reel sosy. soldenleri ile oynandır. Hergün onlara yanıt verdiğimiz için, özel olarak Y. yanıt vermeye gerek görmüyoruz.

Sunlar önemli: 1) Gotha'yı tahrif ediyor
2) Leninizmi inkar ediyor.
3) Mh.'i (kuyu) inkar ediyor.

Dünya devrimci süreci konusunda

geçince diyor. — Bilh. üst. de olmaz
Bu yok.
geçemez diyor.
Bu da yok.
Çoğ. belirlemiyor diyor.
Yanlış
Sonunda dur diyor. (Reagan etkilemiz) prol. bilet. ulusl. görmüyor.
Bu da yanlış.
Emp. dünya nükleer sav. ile sonunmak istiyor. Çılgınlığı üstünlük sanıyor.
Barış, daha güçlü olduğu dönemlerin vesiletir.

(1) Biz emp. sergiliyoruz o, kominde soldunyo. Kendiliğinden ilerlik örüyor. Biz antirov. karşı o, bize karşı

Pratik Antirov. kanı mücadeleyi zayıflatmak istiyor.

Ilke Gergalh artınca saflar pekişir.
dışta-içte arttı: Y. nereden nereye geldi.

Yanlışlarına sesleniyoruz: Köpeğiyle boşboşa bırakıp dem. ve barış kavg. yerlerini olmayan çağırıyoruz.

Tarihin tekerleğinin geri döndürülmesi inanmıyoruz.

Pol. Kt. sor. SB
D. Devr. sor. SB
olmuyo
Hani Tutan mı var!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1

Karşı devrime — partiye yükleniyor.

Ama, değil

Hakkı istemler adeleyati

Oysa hangi karşı devrim bunu yapmadı.

Kom. onun için baştan bu tehlikeye dikkati çektiler.

Y. ise hakkı istemle dile getiriyor diye alkışlar.

(s. 3) Alkışlıyor "yığın hareketi"nin. → Sonra kd. oldu diyor?

Bu kendiliğinden hareketle örgü değilmidir.

~~Yığınlar ist. ile zamanlıklıdır.~~

Ömg. aynı safta yer aldı.

Ayl. sustu.

Şimdi sözde karşı devrim diyor.

Ama hala örgü düzüyor.

– Partinin demokratikleşmesi.

O tüm sosy. ülkeleri böyle gösteriyor.

Pdanya PAPP'in yanlışlarını (o bunları ile keşfedenin kendisi sanıyor) Ama asıl keşfettiği: düzg. kom. hareketinin ortacı olmasıdır. Tüm sosy. ülkelerin partilerini memur-burdurat havasında sanıyor.

PAPP de 25 → 8': trakiste gibi dumlu, yarak sanıyor.

Bu ne biçim kafadır. [Eşgüdüm komitesi dediği şeyde kaç kişi amatör acaba?]

~~[illegible]~~

– Ordunun yönetime el koyduğunu

– bunun çare olmadığını

– elastisel kabul

– ordu halletam kapulenmiştir. Bunun için dumluymuş.

– ırakların üzerine tanklarını sürüldüğünü:

Çare değilse de gere destekleyecekmiş!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2

= Çünkü varlık - yokluk sorunuyla?
Yoksa savaş çıkarmış!
(Parç. gücünü küçümsüyor)

- Çünkü "bütün eksikliğine, aksağına rağmen bu dünya sosyalist sisteminin dünyada varolması" dünya devriminin yararına imiş.

Destiyel Kabul

* O yıkıyor (s.4). Emp. karşı ideal. mücadele de yüreklendirmiyor 178-179 s. 8 il. kap. ülkeler işçileri beğenmiyormuş

- Zaman olacak vs. vs. —

Bunları kabul edeceğiz diyor. Savaşacağız demiyor. Çünkü o hala Polay. Kom. SSCB Kom. TKP ye karşı savaşıyor.

Hala devrimci görünmek izin, dünya devriminden Lüftü sarf. söz ediyor. Yararına olmasa yıkılan gitsin demeye getiriyor. Ama onun için, ideal. saldırı ile getiriyor.

Buradaki oyunu şu!

Reel sosy. savunmak, Oktober'i savunmak, yolunun geçmesini savunmak. Geçince devrim olacak. O yüz Y. geçmez diyor. Onun için onu savunmayalım. Devrim izin savaşalım.

Geçince devrim olmayacak. Hulanacak. Geçmeden devrim çok oldu, gene olacak, geçince dolo hulanır, daha çok yardım eder.

Reel sosy. savunmak, geçmesi izin savaşmak değil, Antikom. Karşı dev. savaşmak, örnek olmak, barış!

Y. göre SP'nin örnek olmasak yeri kalmak.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

devrim — barış
— geçme
geçmek için baraz
sanmıyor — onun için
ortacı.

Ağustos 1980 — Y: soğa kaydı, yeterince demokratik değildir. } Cunta geldi
Aralık 1981 — Y: ortacı dır. kuvvet tur, memurdur. } tutuklu. artı. yılgınlık

Pol. gelişmelerden biz emp. içiçiğini ergilemek
O, kom. ne kadar zayıf olduğunu göstermek için
yararlanıyor.

Temelinde çarpık dem. anlayışı, kendiliğindenciliğe övgü yatıyor.

Onun için emp. basınım

Biz görev olarak antisov. sorunu yükseltmeyi diyorsun. O bunu
müjde gibi gösteriyor, KP'lere karşı elastisel kalıp ilan ediyor.

— Dünya devrimci süreçini kavramamak yatıyor.
Çeçiş, geçmene sorunu.
Bu çarpıtmayla TKP'ye terminan öğrenmek kavramak istiyor.
Biz real sosy. güzel. biz de güzelmiyorum diyorsun. Devrim
ne tamam olur.

Y TKP — SBKP — dün. kar. kanlık karşı çıkma
öğrenci ile, T'de darbelerin artması paralel
1978 Aralık sıkıyönetim
1980 cunta
1982 tutuklam.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

9.11. (s. 176, s. 5) -4-

SB Emek varmıkliğinde ötekleri geçerse, çoğ değişmiş demektir diyor.

→ çoğun genel gidişini kim belirliyor?

Bizi olduğundan daha ileri göstermekle suçluyor. (K. geri gösteriyor.)

O gkü dilci işçilerin veçel sosy. Karşısındaki bilinçlerinin bulanık olmasının nedenini, antib. prep. değil de, kam. çok aşırı örmesine bağlıyor.

[Sonra, aynı işçiler SB'nin barışı tehdit ettiğini, yayılmacı olduğuna, SB'nin ahennem olduğuna da inanıyalar.

Y. Kafası ile 15 yıldır SB'ne karşı mesafeli yaklaşan İtalya'da işçiler ne düşünmüyor acaba SB hakkında]

s. 5. Ne olursa geçerse sonra derse barış olurmuş!

(ekonomium!)

Demim diye niçin çırpınıyorsun bulayre?

Çıkamaz diyor çünkü.

* prol. dilet. bugünden uluslararasılaştığını görmüyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

s. 178-179

s. 13 S.D. Okt. dan bu yana ve hala
"Gerçekçi sosyalizm aşamasındadır"
Hala tam anlamıyla parçalı
sosy. yoktur.
Ökrüt: ürbleri gözler geriyimiz.
Sosy. olmasınız.
Kanıt: Marx, Engels en ileri kap. ülkeler.
Peki SB bugün 19 yy. Ing. daha mı geri K.
olmuyor?

Gecesi kuzey ülkeleri derbi.
sonbi gel. kap. ülkelere
kaynıyor.

Lenin
Marx'i, da karıyor.

* O mi'in sosy. sınıfın tepl.
Gerçekçi aşamasıdır
tahrif ediyor. (SM)
Sınıfın tefrinin böyle biyor.

Lüks villasında
2 köpek
besliyor. s. 14 de
S.D. köpek için
zeng yapıyor mu!

SB'nin
geri olduğunun
en parlak kanıtı
Fin. Times'dan
olmuş.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1.2.5.7.

Yürütüğü

- Pol
- Holy [yasallıklar sorunu]
- Yürütüğü

gerekli: Sorg. çöletü.

kendi rasında dem ve hy farklılıklar tanım-karşın

s.7. dkh bir bütün ol. sağa kaymıştır.
(IKP ~~dahi~~ kurumun sağında yer alıyordu.

SBKP IKP yön. tanır oldu
Pol. yöneti mektup gönderdi (Kania'ya)
demek ki yönetimi tanımıyor!

---

4 neden (s. 140)

(9) Sovyet toplumunun gelişme özelliklerinden
kaynaklanan özgül yanlarının tümü
3) tek bir yürgüye eşitlenir: Dem. merkeziyetçiliğin
demokratik bir yanının geride kalması...
~~Etek~~ partili sistem ~~sunun göstergesidir.~~
... toplumda ve partide tartışmanın sınırlanması
... sendikaların bir devlet kurumu gibi çalışması
bunun göstergesidir.

1) Pol. kurulan sosy. SB ni kopya etmiştir.
bu ülkenin dem. alışkanlıkları ve istemleri
2) Rusya'dan daha güçlüydü... Pol. farklı görüşlere
yer verilmesini isteyen daha dem. bir toplum.

---

tarım
ideoloji mü
sön. hızı, planlama
~~[illegible]~~
yıpral. katılımı
prol. dikt.

gibi konuldu
genel
yass.
s. modelini
hiç de
kop. etmediği
bu yüzden bun. ortada ikan.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

s. 10 = yanlış sön. = Kap. hum. sosy. ülkelere de yanıyor duruldur.

burj. dem. gelişkin ülkede
sosy. dem. de gelişkin dur. (142, 8'de Bugün Küba her sorumunu halkın aktif katılımıyla en başarılı çözen sosyalist ülkedir.)

Tez
demin önesi bir ülkede kap. ne kadar gelişmişse, burj. dem. o kadar gelişmiştir, sosy. dem. o kadar gelişir.

Gerçek dem. halkın eski temeli sön. yok edilmesidir. 14 soğlanmasıdır!

emp. — tehel — her olanda pericilik! İşçi hareketi olmasa dem. kalır mı il. kap. ülkelerde?

Marx'ın kap. en ileri il. demin olanda öngörüsünü

[sosy.'in toplum kurmuş olanda]

B. Karmal, ne yanlış ki Kurul Ordunun da fiziksel olarak desteklediği bir darbeyle iktidarı aldı. (141, 10) 146

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürütmeyle

= gerçekliğin eliyle getirilen ve gerçekliğin [illegible] yoluyla toplumsal ilerleme sağlayan reformlar kesinlikle desteklenemez.

Toplumsal ilerleme konum ve yürütmeyle

— ulusal burjuvazinin topl. ve sing. düzenin tümden demokratikleşmesinde toplumda köklü devrimci değişmelerde ilesiye korktuğu

Burj – ulusal burj. } ilişkisi, çekişkisi
ulusal burj – devrim }

— Amacı devrim yapmak diye koyunca, (soyut) herşeyi buna uydurmaya çalışıyor. Top. çel. [illegible] göre yorumluyor. Devrimi top. çel.'den çıkarmıyor!

Subjektivizm!

→ devrim istayenlerin birliği

⇒ Devrim soyut, teorik bir [illegible], pr. bir zorunluluk, [illegible] faaliyettir. Teorisi pratiktan, somutlam [illegible] ulusal – ulusalarası)

— Çarpıtmalar: ul. burj. umut bağlamak!

Bu teklikeye kanunuyormak yerine, ul. burj. reddetmek!

Taktiklerin uh. bj. konuma ya da ilerletme ile sınırlamak!

Addiasi:

İsçi sınıfı – [illegible]

↳ Eskimmiş, iç bunalımı varsa ayrıştırıp, derinleştirecek miyiz, yoğeştirecek miyiz.

(pd. taktik)

İlk aşamada hepsini millileştirecek miyiz? (üstünün topl. düzeyi)

(ek. zorunluluk)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Devrimci durum

Demon: ülkede çoğunluk tanıyor.
yığınlarını hareketliliği

Y: psikolojik durumdur bunun için gerekli olan. genel psik. açısından çoğunluk!
Hareketlilik kavramın özü yığınların bağımsız tarihsel eylemse yatkın olması, çekim duymasıdır.
(E.E. Af. Dur. s 42)

- prol. ent. temelini bani sonuçsuz olarak değil, nit olarak görmek

- Taktiklerde dini yada ulusal duygulardan yararlanma yankısı, fazlaca yurtsevelik edebiyatı

- Af: (1938 Nisan) kesip 1.53

Bir ici sınıf çeşitli, Ek. beri ilk kez, devrim sırasında dünya kam. hareketinin kolektif desteğini almadan, hatta eşim ters rüz. rağmen, tamamen kendi inisiyatifi ve yaratıcılığıyla doğrudan iktidarı almıştır. Ekim. dur. ile bemerkeyi budur.
(Bunun için örüyor!)
Takamına SB'sin devrim dur fikrini asılamak!

Sonuç: SB'ne rağmen Af. dur. oldu!
SB devrimi sonunda bastırdı!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Y. Kar. dur. evtiq dur. yola girmesini (SD min yedunyt), dur. evtiq, Kd. yola girmesi olarak gösteriyor.

S. 66'da:

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Cuntra At. sarıldı.

Doğal olarak sol çevrelerde tartışılıyor.

(Tarihsel materyalist metodoloji önemlidir burada açıklık getirmek gerekir.

Sorular doğru koymak ve

Örn. sınıfsal temeli nedir'e burjuvazidir yanıtı vermek yetmez.

Hangi burjuvazinin, ~~[illegible]~~ doğan mı ölen mi?

~~Kop. [illegible]~~

Kime karşı burjuvazi kendi erkini dayatıyor.

feodalitaya mı proletaryaya mı.

Nasıl bir ülkenin burjuvazisi: emp. mi sömürgeci yada yarı sömürgeci.

Hangi çağın burjuvazisi, hangi ulusla koşullarda etkide bulunuyor.

TKP bu sorularını yanıtını verdi, tanımlarda ve destekledi.

Türk burj. kaypaklığı vb. kon. hiçbir zaman şaşırtmadı. Burj. ikili karakterini biliyorlardı. Leninciliği uygun davrandılar.

Her burj. akım gibi ikili karakterin bir yanını görüyor. Yürükoğlu.

Yürükoğlu emp. çağında burjuvazinin, ~~her~~ burjuva akımın statük. yaz. vorvi gibi nitelikleri olmasını dışının keşfetmiş! At. umut bağlayıp da, sonra yeterli olmadığını gören, ~~[illegible]~~ hiselerle, gibi, ~~bu yıllık bir [illegible]~~ isyan ediyor: ..... vs. div.

(hayecanlı bir) (genç)

Nazlı Ilkarlı'a vorvan o da böyle tarif eder Atatürkçülüğü.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

~~Bu sınıfın yolundan alıkoyma peşindeki oportünist akımlar 12 Eylül devirmesiyle birlikte sıcak odalarında tartışacak yeni bir konu daha buldular: "Atatürkçülük nedir?" [illegible]~~. Elbette amaçları, yanıtı işçi hareketinde daha 60 yıl önce verilmiş. ~~[illegible]~~. Bu soruya yanıtlamak değil, partimize leke çalmak.

Cuntanın At.'e sorulması, doğal olarak sol çevrelerde

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

s. 153/154. s. 4: Uniformalı finans-kap. in Kemalizmi bayraklaştırdığı bu faşist dönem, komünistler açısından Kemalizm bayrağının burjuva sonuçlarından indirildiği, yerlerde ezildiği bir dönem olmalıdır.

~~[illegible]~~ Bizim politikamızı cuntayla ileri adım atkırmak olarak yorumluyor.

→ "Bugün burjuva ideolojisine karşı savaş, Kemalizme - Atatürkçülüğe karşı savaş olarak"

"Kemalizm T burjuvazisinin emperyalistleşme aşamasının ideolojisi olarak" "K. bugün emperyalistleşmekte olan finans-kapitalin istemlerine güzelce uyuyaktadır."

* Bir cuntanın kemalizmi ilerici dir mi dedik?

s. 154/155. s. 4. Kemalizm burj. ideolojisidir.. Finans kapital de burjuvazinin bir parçası olduğuna göre bu ideolojinin sahipleri arasında olmaması için hiçbir neden yoktur.. Bu nedenlerle faşistlerin Atatürkçülüğü hiç de sosyalist değildir. etc.

"Kemalci hareketin nesnel olarak belirli bir anda gördüğü sınırlı ilerici iş" (151-152)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kemalizm dün de, bugün de rastlantı değildir.

resmi kemalizm:

statukocu, tutucu
antidemokratik
yayılmacı
karşı devrimci

Kem. T burjuvazisinin faşist ideolojisi olma yönünde ilerliyor. (167/8)

Gyl. bilir. danakh görüyorum. Çünkü onların bize ihtiyacı var. At. soyla amaçlarına ulaşmak için halka ihtiyaçları var. Ehtiyat yol yok!

"Kemalci hareketin belirli bir anda tarihsel nesnel olarak gördüğü sınırlı işlevi" ilerici

Kemal sömürgeci bir devletin kalleş uluşçusuydu. { İkili karakter uluş. kt. hareketinin }
Emp. ile ta baştan uzlaştı

O, cunt. politikası/resmi kemalizm ile At. uygulandar.
arasındaki çelişkiyi
cunt. kemalizmi ile ulusal burj. dangalı Ecevit reformisi
ve dev. dem. özlü Yön ile derin çelişkileri görmüyor.
Cunt. Kem. özü olan antiemp. inkar etmesinin onu
ideolojik bundan sokduğunu
resmi Kem. bu kimliyle bile itb güncel çıkarlarına uygun
işler bir ideol. silah haline getirilmesinin dangalı olduğunu görmüyor
Vahdettin Abdülhamit } ← Tercüman - milliyat (reformist) → kozmopolitizm
işçi sınıf. düşündükleri tut. antiemp. damıyacağını, yolgalacağını
ancak ittifakla olacağını unutuyor. Kem. çelişik yanlarının
~~tanı~~ mutlak olması bizi engellemez. (İkili karakter)
kemal yenemedi!

burjuvazi içindeki ayrışma! ideol. de ayrıştırıyor.

→ güncel tehlike, güncel ideoloji / egemen ideoloji! 2 Kem. ideoloji
≡ devletçilik mesleri. ≡
KİT'ler konusu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

140/5

"Hepimiz kapitalizmin ürünüyüz." diyerek sosy. kendisi üzerinde hiçbir etki yaratmadığını itiraf ediyor. (0)

(140/6)

Böyle bir partide, böyle bir yapıda doğru görüşlerin yönetime içinde egemen olmasının olanaksız gibi olduğu, baştan belliydi. en (2)

TKP yarım yüzyıldır dem. m. işlemediği bir partidir. (140/6) (1)

dünyak. harak. uzun süredir geride kalan demokratiklik yönü (139/4) (5)

(140/6)

TKP ta basından burj. uluşçuluğunun ent. ile garip biçimde birbirine bulamış bir partidir.

(140/7)

"dünya kom. hareketinin bugünkü konumunun op. için ciddi bir kaynak yaratlığı" (6)

Bugün dkh. istediğik birliği parçalanmıştır.... bir bütün olarak sağa kaymıştır. Nedenleri: (7)

1. emp'in daha ileri - ek - tek. gelişme düzeyi
2. göreceli barış dönemi
3. yeni kuşakların bitinci
4. sosy. az geliş. ü ülkelerdeki zaferinin zorlukları

7

(7,5) sağa kaymak ne demek!
Tarifi yoktur!
En önemli eksiği bu!

Tarifi
dünya devrim irtiyor edeliyoz

8 → subj. F, obj. k. gerisinde kalmıştır.
→ öyle olsayda, emp' kime saldırıdı.

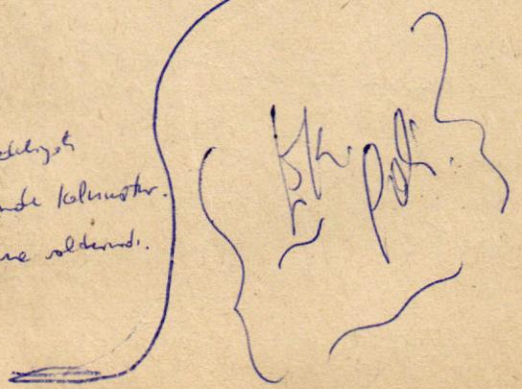

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Emine E: 139/9

Darbe, devrimci durumu değil bastırmak derinleştirmenin tohumlarını da içinde taşıyor. (Sonra bastırıldı!) 9

139/10

Sunu açıkça koyalım, dünya kom. hareketi 7'de devrimci savaşa bugün verdiğinden çok fazla destek verebilir. 10

Cunta ilk geldiğinde yerleşmesine karşı ... bir olanak görüyordu. Sonra bastırıldı dedi. Bu olanak neye kullanılmadı gene op. mi sorumlu! Söylenmiyor bunu. önceki suçlamaları da geçerini onun için.

değişim terörüm

141/5

Y: "Bilimsel birşey değil Dim.un tanımı.

Fasizmdir diye bağırıp duruyor. Fasizm nedir? Diyorsun Dim. tanımı bilimsel değildir, ciddi değildir. Fasizm nedir? Bunu araştıracağız w.w. diyor. 11

O zaman faşist derken neyi kastos alıyor?

Biz Zaradof'u alıyoruz!

(141/5)

Aramızdan dönekler çıkacak! 12

Beolojik ayrılık çıkarandan dönek deme hazırlığı korkutma.

Emin. En (141/6)

Devrim hareketinde gerçekte 1977'den bu yana bir gerileme görüyoruz. 13

(140/1) 13 Ekim

Devrimci durum sürüyor. → devrimin prop. yapmak

Aynı tez: Y'nın 60. yıl ko. ilk sayfasında da var.

Şimdi dev. durum bitti. Ama gene dev. prop. yapılıyor(?) → Yeni güncel taktik yoktur! 14

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

140/8

15 TKP'de oportünizmin yaşayabilmesinin en önemli nedeni SBKP'nin resmen onları tanımasıdır.

16 Hem TKP içinde hem ulusl. alanda açık konuşma yanlısıyız (140/8)

~~Bizim~~

model meselesi (140/8)

18 sos. gen. yasallıkları lafı geçmiyor bunun yerine! Alman modeli Rus Modeli, Pol. Modelinden bahsediyor.

(140/9)

17 Lenin zamanında da S.B.'de kurulan sosyalizm, dem. m. ile dem. yanının geride kalmasıyla

* tek partili sistem bunun göstergesidir.
* sendikaların bir devlet kurumu gibi çalışması
* bürokratikleri
* 1930'lardan sonra top. da ve partide tartışmanın sınırlanması

Bunlar Rusya için normaldi. P. almandı. Kopya ettiler. (Ø9)

Sovyetler P. deki sosyalizm Marx'ın yönetiminde kurulup bu günlere gelseydi, yine bu çerçevenin çok dışına çıkamadı.

19 (140/9) SB deki sosyalizm hem o ülkenin somut özelliklerinin, hem de sosyalizmin evrensel özelliklerinin kaynaşmasından doğmuştur.

Kıstas sosy. genel yasallıklarına uyulup uyulmadığıdır. Özgüllükler bunları bozuyorsa Polonya'ya döner. O bunu sakluyor.

20

* O P. genel yasallıkları uyulmamasını sovyetlerden kopya etmeye bağlıyor.

"bu ülkenin dem. alışkanlıkları ve istemleri Rusya'dan daha güçlüydü. Ona göre bir yapı kurulması ~~gerekliydi~~ gerekirdi"

Y. Pol. ürk yapı kurumlarının geri olmasına bağlıyor. Rus Modeli genel yasallıklar ile bağlamıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Sendikalar ile devlet ilişkisinde partiyi atlıyor.

21 Partinin uyum sağlamak görevini atlıyor. Sendikalara devlete karşı daha çok yetki verilmesini istiyor.

Polonya'da birincil hakkı istek öğür sendika, uzundı yoksa et-ekmek'in ucuzlaşa-kar ca saptırılmasıydı. Bunu da çarpıtıyor. Yalnız üst yapıya bağlıyor — SB'ne yöneliyor.

22

P'da Parti farklı görüşlerin dile getirilmesine olanak tanıyan bir yapı yerleştirememesi (9)

23 Yoksa çok farklı g. dile getirilmesine çok ne mi ki dile getirilmesine de olanak tanınması mıdır.

Ama 30 küsur yıllık sosyalizmden sonra genç nesili hoşlara iten nedir? Çünkü P. farklı görüşlere yer verilebilmesini istiyen daha dem. bir toplum.

24

Bugün iki dünya sistemi vardır, ama bir tek dünya pazarı vardır.

25 1.

dünya s. (olması gerekenden) geride kalan dem. yanı gelişecektir.

26

Birinci neden: dem. yanının geride kalan

İkinci neden Tarım sorunu.

Üçüncü neden Kap. bunalımının sosy. ülkelere de yansıyor olmasıdır.

27

ek. p. kitapları yansımaz, ras'de bun. olmaz diye yazarmış (10)

25 2.

enf.nin Etkilediğini söylemek başka, bun. yansıyor olması başka!

Dördüncü neden: ideal. eğitimin büyük zaafları taşıması.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(Gus Hall)

Bir P. olayl. düny. sosy. sisteminde genel yasallı. uyulm. gelen bir sütüsne olarak alıp inceleyip dış çıkarıp değiniyle karşılaştırıp sonuca varırken, Y P'yi düny. sosy. sisteminden bir örneği olarak ele alıp tüm sistemi elastiriyor, onu soyut ile karşılaştırıyor.

Komünistin ideal-ve eet yansına bak!

Sor. sistem emekçilerin yığınların hakh üstemlerini dile getiren bir demokratikleşmeye girmek zorundadır. Partiler bunu görmedikçe dünmanlar yaralanıyor.

(Carter'in inson hakları kampanyası)

142 /3

E.E: pr. ent. anlamı

dkh dd ~~[illegible]~~ kavramını unuttu.

barış sor. için gerekli, ama sonra hanrlıyor.

Sovyetlerin sırtına yıkamayı demagojiyle güvenli vurmaya, önemini azaltmaya çalışıyor.

S. yalnızca yardım eder. Biz de devrim yapar.

(gene ulus. ulus. diy. çarpıtılması)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(32) Babrak K. ile onçlıyor ki T'ye sovyet tehditi masalları nasıl uyusuyor. (s. 4)

(33) Em. Ergin Sovyetlere yüklüyor vs. diyor. } !
BE: Sovyetler yardım etmiyor diyor

~~[illegible]~~.

(34) Öteyandan özellikle II. Dünya Sav. bu yana durumlar geride kalıyor. (s. 4)

(35) ~~Hem~~ Bugün Küba her vasıtanın, halkın aktif katılımıyla en basarılı çözen vargalist ülkedir. (8)

(143/4)

(36) Ekonomik ve toplumsal bunalım tüm sıvıldetiyle sürdüğü halde, "teror" adeta bıçakla kesilmiş gibi bitti... Kesilen küçük burjuvazinin "durumu" terörüdür.

durumu durumu 3. kesilen.
↓ Andırdan d.d bitti!

(37) "Şimdi proletarya en az kayıpla geri çekilmeyi ve göç planayı gerçekleştirmek zorundadır." (s. 4)

HK'dan mavcu Erenli putlaştırma!

(38) 12 Ey. ikin bu yana yana her vayısında umtanın adım adım "bazı"larını sergiliyorlar. Karşısında durum nöğneleri çalıyorlar.

Onun durum prop.
nocanın cemet prop.
gibi bizim

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TUSTAV

147-148

(39) Finans-kapitalin emperyalistleşme çabasını halka antiemperyalizm diye yutturmaya kalkıyorlar. (5)

(24 Ocak 81)
↳ Erol Toy Aldırıcan 1980

Ulusal/Ulusal. ayrıcan en önemli bir nokta!

(40) Antivaryetlerin tarifi: ölçütü ne?

(41) Cuntanın faşist niteliğini gözlerden gizleyen bu tutumun, dünya dev. hareketine ve SB ne kazandırdığı birşey yoktur. ~~Faşist~~ ... genelin çıkarıyla uyumsuzdur. Ne Türkiye işçi ve komünistlerinin, ne Sovyetler Birliğinin ne dünya devriminin herhangi gerçek bir çıkarını yansıtmamaktadır.

bir sonucu da: Sovyetler Birl. yönetimi antivaryetiktir!

(43) * Yusuf Yıldırım O, Zek. Sertel'in kitabından öğrendiklerini ile Naum Hikmet'e saldırıyor.

(42) Sov. eleştirme de kastos ne olmalı bunu getirmeyor. Ama SB nin vaylandığı herşey yanın yanlış olduğunu çıkabilir diyerek. Kafa bulundurıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Savy-toplumda sendikaların
devletten bağımsız örgütlenmesini
savunan kim? (s. 12)

44

uyum! ortak sınıf temelinde bu uyumu roğlar
parti bunun aracı vs. dur.

San.-ve dev. ortak görev ve amaçları — "nicht nur als Erbauer
unserer Wirtschaft ....,
sondern ... auch als
staatsbildende Kräfte."

(L, 32, 111
Reden auf dem IV.
Gesamtruss. Verbandstag
der Bekleidungsarbeiter.)

H. Tisch. (s. 359/Einheit)

bunu yapmak için (x)
Freiheit für wen und
wozu.

Y. devlete karşı bağımsızlık istiyor.

45

Y. geçmişte her varsayımı/y. eylemini
barışın diye sıçladı. Geçerli-liğini
yitirmiş barışıl görüşlere karşı
çıkıyordu.

Ne yapıyordu 1. sıldıkların
devrime hazırlanmış diyordu.
Ama bu eylem belgisi değil prop.
belgisi idi.

* Şimdi bir kısım
taraflar öteberi
rayonuktan, adi
rayonculuktan
yakalanıyor.
Yanlış anlamış
olsalar geçek eyl. belgisi

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ensbn. (147/148)

s. 14. Bu kitap "işçiler silahlanın, durume hazırlanın" diye son bulmuyordu.

46

12 Eylül'e kadar T'de görülmedik yoğunlukta bir silahlanma oldu... İşçiler silahlanıyor durume hazırlanıyorlardı. Bu gidişin korkusuyla, iç savaşı kaybetmek kaygısıyla faşist darbe geldi çöreklendi.

s. 139, s. 9.

47

Darbe hem yığınların psikolojisi ve hareketliliği hem de doğru viyasal hareketin güçlenmesi açısından durum hareketi derinden bir ilerleme sürecindeyken geldi. (E.E)

Durum yenilmedi. Korsa durum, durumu yenerek değil, belirleyici savaşı önleyerek suyun başını tuttu.

durumu durum bastırıldı.

geçirilen durum provası

s. 141 (s. 6)

48

E.E. durum hareketinde gerçekte 1977'den bu yanan bir gerilene görüyoruz.

T'nin dışa açılıp emperyalistleriyle durumu durumu boyutması olanağı E.E. 147-148 deki yansımda işleniyor.

147-148

s. 16 L'den alıntı taktik çizgi aynı kalacak. L. bunu str. anlamında kullanıyor.

151. sayıda bunlarda kendilerin str. olarak taktik kavramını kullanıyorlar.

200

Türkiye'nin ve Arnavutlu "dört bir yanından" İş'ne mektup yazan derkese L.'in İng. T.Ş'den alıntı yapacak kadar İng. öğretmiş ama,

T'nin dört yanından yanlan mektuplarda L. alıntılan hep İng. basımdan alıntılı!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Polonya:

(s. 149-150) EE. s 4.

49 Istemler dile gelirilmediği, bastırıldığı, susturulduğu için
izlerin aylamıyla patladı.

Birlik yoktur. Birlik vardır nidaları
ardında sorunların ancak tartışılmasını engellemek,
50 daha da bunlması için zaman sağlamaya yarar.

Nerede, ne sağlanmıyor.

Birlik yoktur olanı: Toplantı olmuya v.v.
Enrak ile ayrılığı gösteriyor. Burada
açık tartışma mı engelleniyor?

Atılım: Y'nin sosyal ülkelerin barış ve yum. pol.
51 T demirci hareketi için ayakbağı
gibi ele almakla eleştirdi. E.E. 150. de
(s. 5) buna yanıt verirken hayır
bizi ayak bağıdır demiyor. ~~Bizi içerde~~
~~barış ve yum. yapmakla mukayeye~~. Tersine
bunu derinleştiriyor. ülke içinde
→ b. ve y. siyaseti ikleme temelinde
birlikçi TKP-MKP diyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

patalojik milliyetçilik – ulusal nihilizm karmaşası

52 Troçkist, kısmen maocu, eurokomünist etkilenmeler

↳ bir çok konuda burj. gibi konuşmak.

Senin dünyanın
izci sınıfın
patron
liderim.
ve ben

54 İşçi sınıfının geri çekilmesi
nereden geri çekilecek.
İleyi savunmaktan vazgeçecek!
Eylem yapmasın diyor!

149-150

53 6.14: Bizim hareketimizden de bilinci yeterince derin olmayanlar, devrimci durum geçici olarak bastırıldığı inancı karanlığı tükenenler çıkabilir.

52 – subjektivizm
– volantarizm

151-52

55 Y: yemisini kurtaran kaptandırcılara karşı çıkıyor. 53

54 genel bir yaklaşımla faşizm emperyalist aşamanın karşıdevrimidir. (9)
finanskapitalin açık diktatörlüğüdür.

↳ tüm burjuvazinin desteğini alır.

↳ "sınıfa karşı sınıf"

faşist olduğunu OYAK'la açıklama çabası. (s.9 ilginç) 55

55 unutanın tabanı:
otomotif – OYAK

56 Kendi elindeki silahla ne kadar vaneç edebilir?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

içinde:

(57) bitmemiş bir süreci bitmiş gibi gösteriyor.

(58) ekonomi ve politikayı dolayısı işdüvürün varmıyor. — metafizik hatta ideolojiyi

s. 11

(59) fasist dikt. Ort. doğ.'da yaşamak için sosyalist ülkelerin belli yanlış siyasetlerinden yararlanıyor.

(60) cunta ile tekel des. burj. arasındaki çelişkileri inkar ediyor

(61) cunta fin. kap. öncülüğünde kapit. restore ediyor demek ile tüm kap.lerin çıkarına karıyor demek öz deş değildir

(62) fasizmin kurmaya çalıştığı iktidar blokunun ek-sınıfsal tabanını yalnızca burj. ile sınırlı. (12 Eyl.den önce böyle tabanı yıkken bugün nasıl dur)

(63) güncel görevleri yeşimleri aylarına sürmek değil! (s. 16)

---

(64) Baktılar ki açıldılar farklı, Sovyet demokrasisinin sınıfsal niteliği ile devletin dem. merkez. ilkeler temelinde iç örgütlenişi farklı der demagojisi. (s. 16)

Dolayısıyla SB bir yanıdan tarihsel anlamda gelmiş geçmiş en derin demokrasiyi somutlarken, bir yanıdan da dem. yapısında eksiklikler taşıyabilir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(65) O P. dahi rayı zaaflarından dss. saldırı için yaralanıyor.

(66) Günümüzde oportunizmin
dünya çapında en belirgin
iki biçimi, aşırı bir türü
olan Avrupa kom. ile ortaçıktır. (v.17)

(67) Birliği doğalmıştıra gerekçe olarak Eur. lar.
gösteriyor. Ama asıl hedefi ort. diye
geri kalama unmak. Onun için
sağa kaymıştır diyor.
geriye ise hiçbir şey kalmıyor.

(68) sendikaların bağımsızlığı → eleştiri sıyırlıyor
partilerin bağımsızlığı → farklı görüşlerin dile getirilmesi

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Emp. güzeler otmaya hazırlanırken
Y. adlı bir dönekte cehiz kollarıyla SB'ne doğru taşlar sanırıyor.

- Barış savaşımı
- T'nin emp. boşkalara karşı savaşımı
- demokrasi savaşımını yoketmek!

TKP SBKP'ye niçin güveniyor!

partilerin çelişen çıkarları, genel için özelin çıkarını fede etmesi.

ayrı pruplarda toplamak.

1. "eleştirileri"
2. dünya devrimi (dev. dur.) müstifikasyonu, fetiş
69
öncü yerde dev. merkez kopatması ile
ana kriteri SBKP'ye bağlılık, yıkmak istiyor.
3. Partimize yönel. eleştirileri:
- eleştirim.
- dalkanak
4. Bunu bize hep söylerler. Hep bunla suçlarlar.
5. O, partiyi enrokom. işçi sınıfını içerde dışarda ~~soyutlamak~~ yoktlamak. abkapalı
70
T-sosyal ilişkilerini kötü görtermek istiyor.
6. Amacını kendisi itiraf ediyor.

Sarg. da önce oport. yenmek perek. ile fen.

Tarihsel gerçeklik

Sov. i eleştiren komünistler, milliyetçi komünistler olsa ne genel olur. Rauf Tamer bunu hergün yanıyor.

Enrokom. bir partiye kapımın açıktır diye bug. kaç kez dedi.

71

Brejnev Rap.
1. Eleştiriye açığız
2. Eksiklerimizi en iyi biz çiliriz.

{karaçalma = eleştiri}

Bozgunu / Dönek.

daha 1980 başında
Afg. alkış tutan (iş. sesi s.!)
Y. bugün ne diyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

partimizin politikasını – emp arası çelişkiler diye kuyrukçuluklo suçluyor.

Onun erki faşist diye nitelemesi, işçi sınıfını hapsetmeyi amaçlayor
müc. olanaklarını örtmeyi

Kom. maskesi takarak, partimizin adına vahip
(72) çıkarak terörizme övgüler düzmesi;
Tercümanın TKP'yi terörünle bağlı göstermesiyle eş düşüyor. Çok devrimci
naralarla boskuya yol taşı döşüyor.

- Saflarda bozgun yaratma

(73)
- antisovyetik etkiler altındaki gaşistleri doğru yoldan alıkoyma
- TIP/TSIP'e antisovyetik eleştiriyi kapalıştırma
SBKP'ye karşı eleştirizi tutumlu kom. ve bağdaştığı gibi zehiri akıtmaya çalışıyor.

Castro'nun dediği gibi: .....
bunun için SBKP'ye güveniyoruz!

(74) SBKP kongresinde yalnız payetto 109 – 123 dalg.

Lenin'in dediği gibi: "Bizim sosyalist
Sovyet cumhuriyetimiz
sarsılmaz olarak
duracaktır, ulusl. sosyalizmin
meşalesi ve emeki yığınlar
için bir örnek olarak."

Sovyetler Birliğine
SBKP'ye
karşı
sarsılmaz
güven!

etrafında güvenliğiyle dolaşıp duran çok böcek çıktı. simdiye kadar

Bu meşalenin ışığını perdelemek
için çok uğraştılar, ama hepsi de
onun parlak alevlerinde yanıp
kül olduğu.

nihilizm ve
karamsarlık tohumları
ekiyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Eleştirileri temize çekildiğinde

75

* S.B.'de ~~varg.~~ bazarlı, mh'e uygun bir varg. yoktur
* SBKP politikası yanlıştır.

Sov. bugünkü kendi çıkarlarını düşünmüyor dünya devrimini cık. düşünmüyorlar.

uzun ne kısa vadeli çıkarları ayırımı.

Bugünkü SBKP yönetiminin politikasının "kimi" yanlarını eleştirisinden, Stalin'in yeni yanlışlarını keşfetmeye vardı. Yarın Troçkiye yapılan haksızlıklardan, sonra da Lenin'in, (kimi yanlarını) Ruiya yo seri izgü olduğundan söz edecektir.

76

Burj. ideol. bunalımı revizy. e de yansıyor. Cepane kısıtlı. Hepsinin en soldan, en sağdan vardığı yer aynıdır.

Zorunlu olarak sovyet elaborasının geriliğinden, yaşam tarzının ~~öğrendiğinden~~ kulerine varılacaktır. Bana politikasının bu eksikleri ortadan için basınımlar bir taktik olduğunu SBKP'nin izerde zayıf olduğu için dünya devrimini yerine getirmiyorlar. Tersine barış tartışmaya ziyaretinin bulundan ruyor, pozitif ediyorlar. TKP'de dem. sov. ile aynı zayıf yapıyor.

76

Gup'in antikomünist cephenyi genişletme taktiğine uygundur.

[ddurum fetiş d devrimi umu erinli gerek c.k.]

Zgladin: konya üzerine:

(NT, 11, 5) Literally every question touched upon critically, was thoroughly analyzed, the reasons for one or another shortcoming revealed, and, most important of all, concrete ways of overcoming it indicated. This, in our opinion, is the only correct, truly Leninist approach.

77

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Congress delegates once again underscored the fact that our Party pursues an open and above-board policy. It tells the people the truth about the existing problems and difficulties.

78

Ama bu acık elestiri başka — ön sayfadaki alıntıya.

Y. ise elestiri gibi değil.

Kendisi anacını anlatıyor.

5000 delegenin aklına gelmedi bu elestirler.

78

123 delegeyerden yalnızca Pajetta'nın gelli.

Bugüne tepki duyan Y. (küçük burj. aydını), gelecekten korkuyor. Kendi gibi nihilist, bunalımlı, kariyerist, ~~günlük~~ karınca gibi çalışmak yerine dünyanın büyük meselelerini üzerine sıcak adalardan ahkam kesene tutkulularına yer olmayacak olan gelecekten korkuyor. Onun için bu geleceğin, dünya varyolunun, gelişim önünü Sov. Birliğine valdırmıyor. Bozgunculuk yapıyor. Aynı gelecekten söm. çıkarları için korkanların zavallı bir rözünü oluyor.

Our party's policy is clear, L.B. said at the Congress. We are prepared to answer any question that Soviet people want to ask.

We are ready to answer also the questions put both by our friends abroad and by our Western opponents. Of the latter we only ask that they be objective and truthful.

79

Sov. düzenin Batılı muhalifleri kategorisinde yer tutmuş olan Y. sorular ne dış. ne de gerçek!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Tarihsiz: Sınıfsız kk hareketi
s.17. Komünizme övgü, ama kk
komünizminden yararlanmak (80)

Hp yeni
kavramlar, görüşler
üretiyor!

Sayı 142 (s.3)

dünya devrimi rüya unutulmuştur. (Dünya devrimci
gücü

dkh'nın ideal birliğinin parçalanması
(cenah, abortan batılılar da bunu
diyor, örn. Bilikim değişik yollardan
dü.kh.'dekı dem bir kısmından
röt eder) ama kend. farklı görüşte
olmasını komünizme
o şartta.

(81)

"dünya devrimi istiyor." (Mao'yu da batılılaştırıyor!)
Trotskiyi'de çok.

Bu acaba
yalnızca rol
içgüdüsü
bir bakıma
mi?

→ "Tİ'de ve dünyada
obj. koşullar hep kötü
subj. kor. yok. obj.-ne mb.
faktör diyalektiğini reddeden değişen
bu kapitün her iki yanı da
rolünü (devrimci) → inadettiği
fraktikliyor. — dkh. bir bütün olarak
dkh. içinde kesinlikle
çizgiye saygısızlık vardır.

(82)

(83)

O bugün kap. sın. geniş
çoğunluk çok vasıflı
devrimci niteliği, devrimcinin ön saf-
diyalektiğini dkh
kavramı ile ifade edilmesi
gerçeğini, dkh rolünün
unutulmuş olması olarak
yorumlamıyor, yalnız ref
pratik devrimci hayaliyle
sübj. nın, antif. devrimcinin,
dinler. nın, sanat, arş. gibi
mutlak
muhtelif
mücadelenin dünya devrimine
katkılarını yok saymaya,
küçük görmüyor, aynı
zamanda arş. sın. pratiğinin,
pratik aranın değişmesi
koşullarında bir devrimin
dün arş. yönelimle. tanıdığını
eğilimle
gerçeğinin ilkesini kaçırıyor.
Bu anlayış ve ilişkiler
ona göre dkh'ya kapanıyor.

Tersine dönen Sovyet kk milliyetçiliği, marksist olan
kendini bir Kürt milliyetçisi, yada Kıbrıslı Rum milliyetçisi
yerine koyar, enternasyonalizmi ulusal hedefe kaçıştırmaktı
sanır, ulusal mücadeleye dönüşür. (84)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

reel varyalizmin ilerlemesi ile kap. ülkelerdeki devrimi karşıt şeyler gibi görteriyor.

= Sovyet sist.-emp sist. savaşımını iki sistem arasındaki salt bir ekonomik yarışma olarak alıyor, bunun ideal, pol. olanlarda da bir savaşım olduğunu, her 3 al. savaşımın özünesinin yalnızca var. sıt. olmadığı, bu sav. her bir başarısının, 3'lü birleşime yaradığını gibiyor.

85

"Sovyetler Birliği ... dünya devriminin en önemli etkisini ek. siyasetiyle ve çok başarılı olarak sürdürdü, sürdürüyor." diyerek 2'i dar yorumluyor, pol. id. önüldüğü reddediyor.

– Barış siyasetine karşı çıkıyor: Savaşın önlenebileceğini tespitini inkar ediyor. "Her barış dönemi aynı zamanda vanasa hazırlık dönemidir" "Barışla zaman kazanılsa bile", ...

86

– varş. ülkeler dünya devrimine sınırsız yardım ediyorlar.

TKP'nin dev. dur. olmasına karşı çıkmasını, o, TKP'nin T'de devrimci dur. olmasının "T'nin karşıtır." bunun ise Sov. barış viy. uymayacağı görüşünde olduğuna bağlıyor. Böylece partimize yönelttiği tüm op. ve men. suçlamalarını, TKP'nin Sovy. Birl. çıkarı için T devriminden fedak. etmesi olarak görteriyor!

87

Bu 2. türlü ibnelik

1. dev. d. varsa vardır.
TKP yok dese de dur
karşıcaksa karşıtır.
sen bağırdın da ne oldu.

Yür ile gazetlerin bu konudaki görüşlerinin karşılaştırılarak eleştirilmesi!

Eurokomünist Aybar örn.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ayrıca: T'de devrim olması, ~~dar~~ S. birliğinin barış siyaseti
2. ile çelişmez. (Bunu Sovyetlerden detant için du dev. sürec. geliştirme diye emp. istiyor.)

Tersine siya. devrimi ~~kolaylaştırıyor~~ elverişli koşullar yaratıyor.

88

3. Fedakalık söz konusu değildir. Gelişen çıkarlar söz konusu değildir. TKP kuşlar zaman genel çıkarlar için T devrimini feda etme yanlısı değildir, çünkü hayli bir sorun yoktur.

4. Barış politikası için devrimi desteklemeyen Sov. Onun asıl dilinin altındaki bu.

Batıda bir çok op. ve bur. bu teri yayıyor. Sov. birliğinin dengenin bozulm. istemediğini söyliyor.

Halbuki denge sürekli bozuluyor. (Brej. raporu) ne emp. biz buna artık tahammül edemeyiz diye, gerginlik politik. geçiyorlar. Det. zararlarından söz ediyorlar. Ama Y. a göre barış pol. önemi yalnızca Sovyetlerin ek. büyümesiyle ilgili. Onun kuvvet vadeli çıkarlarıyla ilgili.

Halbuki, Sov. üst. geleektir de S. Bi. T'yi yeterince yardım etmiyor düşürdü.

Ona görev SB yalnızca katkı yapıyor.

89

O daha en baştan dev. dur. için ulusl. faktörün önemini gibi bir ülkede dev. dur. duymasına iki sistem arası emp. - ukh arası çıkarlarının belirleyici faktör olduğunu görmedi, şimdi de fosilinin tahlinde ulusl. fakt. görmüyor.

O T devrimini iki sistem emp. ile bilir ar. sarsışının organik bütünü olarak görmüyor, hondra'dan kopalı bir T'ye yukarıdan bakıyor, T'yi bir ada gibi görüyor. Her kt milliyetçisi gibi

4. Ent. in hangi seksiyonuna üye olacaksın?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sovyet. bisl. dalkanlıklık yaranma suçlanması, T'de kendi amaçlarını yerine getirme isini Sovyetlere yükleme.

iddiası

1. Sovyetlere hakaret, ~~ordan dalkanlıklık~~ (bunu herkes söylüyor Tar.) → ~~dal~~ prim vereceklerini kabul etmek.
2. Sovyetleri böyle bir yüklemeyi kabul edebilecek gibi görterme.

devrim ihracına inanmıyoruz diyor halbuki Sovyetler

Böylece, Sovyetleri gereken yardımı yapmamakla suçlanmış oluyor. ikili saptırma

↳ Bu temel üzerinde Mfg. saptırması yükseliyor.

1. Ocak'da Babrak yoldaştı, Sov. ent. idi
2. Şimdi Amin iyi (iyi etüd etmiş emp. belgelerini ara)

90

3. Bu bir devrim ihracı op. Karmalla yardım mı.

Brejnev 1. dış müdahaleye karşı yardım (13 Ocak'da 1980) 2. Sovyet sınırını korumak

---

- dünya devrimine yeterince yardım etmiyor.
- barışı düşünüyor

} Troçkist olsun Sovyetler diyor.

- ~~kendinçeke~~

Emp. ise çok yardım ediyor.
Reagan barışı ~~dü~~tırmar ediyor.
kom. düny. yayıyor diyor.

} Y'nun şimdi göstermek istediği gibi olsun Sovyetler diyor! Halbuki iki resim de yanlış. Kap. ülkelerin çelişkilerinin iç itici güçlerinin rolü 1) kabul edilmiyor 2) alaştırılıyor.

91 ↗

Reagan: Sovyetler olmasa hiçbiraz olmayacak

Y. : olsa neşey olacak.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TUSTAV

Kasım 1980: sorgulast sistem ile dünya dominasyon çıkarları kısa bir zaman çelişmez (s. 4) 6. bugün

Ocak 1981: çelişiyor. (Yar. ağlı) [ende konya mı başladı.

İttihat. s. 6. (Sistemdeki)
kendi iç çelişkilerini ustalıkla sistemsel [açık tartışma içinden yaygınlaşmak ama: Arızın aşırı tartışma dışına çıktıklarını, [Dünkü Sınıf sürgün yönünü ile yıkıtmak.]
Fat: farkında bir ayrıksı bir tutumla ertaya çıktık. Onları yıkmak için yıkıldık

Faşist emperyalizm çelişkiler sürüşüden çözeceğini 1'nin emperyalistleri. (s. 4)

(3)
"Ideolojik olarak, siyasal olarak aynı şeyi söyleyen 50 aydın dolum, sırada, kütüphaneden çıkmamışlar, aradan geçtiğine inanmış, bu yıl içinde öyle çelişkiler çıkar ki, yığınlar başımıza yıkılsa 50 parça olarak."
Kütüphaneden çıkmamış da, bu yıla kalmamışlar

"Bugün Küba her vatandaşın hakkın aktif katılımıyla en başarılı çözen sorgulast ülkedir" (s. 8)

1. emp-T arası çelişki yok. 92
2. fin. kap. çok güçlü 93
3. dışa açılıp, içerde dünya 94 kurmak olanaklı

başlıca kap.
başlıca dtk
başlıca fin. kap. yanıtıyor.
dönüş dünya yolunu yolları
dolaşma emp. hinterlandı
dünya parçalanma ne kadar
büyük ihtiyaç. Beş kıtanın
için kabalıkta dış ülkü ülkeleri
paratenin maskarası olan ulusların
emp. görmek. için vatan müttefiki
emp. görmek.

ikincisi dolaşan
nesnel temelini
kaldırabilmek için
"süper kü" gerekir ki,
büyük emp. gibi toplumda
belli bir dünya kurabilsin.
Bunun için dışa açılmayı
istiyor... Yeni dönüşüler
istiyor. Ve bu da Batılı
efendilerinyle açık atmosfer
geliştiriyor... finanskapitalin
emperyalistleşme çabası.

(4) Açık tartışmadan da sonuç vardır. Yığınlar dünyayı seyredeceğine açık tartışma dışı bir sonuçlanma yok. Sonuç (6)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1. Araplarla menf. birliği vardır, onu arıyor.
2. Reakst bir kanat vardır.
3. Emp ile çelişkilerde vardır. (ikili)

önemli kıstas: Ar. ülkelere gidiyor. Şunu yapıyor, bunu yapıyor vs. vs.
Bunun özü nedir?
Emp. (Am.) istediğini mi yapıyor.
O bundan memnun mu?

Değil, tersi yönde baskı yapıyor. Y' emp. diye görterek bu baskıya önem vermiyor. Emp. arası çelişkiler diye yorumlayarak, baş düşmandan kaçırıyor dikkatleri. Tüm cuntayı hedef olması, en çok içindeki gerilere yarıyor.

96

T'burj. bu pozeyi vermek, şereflendirmek olur mu?

Br. de bile dur olanaklarla yalnız B. emp. sermayeye kendi üzerinden yaylıma çatakkığı yaptı. Y. ve şimdi T burj. ort. Af. ülkelerin yaylımayı planlayan bir emp. adamı olarak, tam de bunun "Bütün" "Batılı efendilerine aşık atmasını" "AET'lere, IMF'lere, NATO'lara" dünya bankalarına" bile atıp tutabilecek bir burj. olarak görüyor. Vehbi Koçum gözleri yaşarırdı bunu duyuydu.

95

Burj. çok TKP
Emp. çok Fav. Birli.
yönelik eleştirilerin yer alıyor artık iş. sesinde
burj. önce op. yenmek
palavrasını bunu kıtıf yapıyor.
~~[illegible]~~
PTT'nin dağıtımına halen
ses çıkarmayanlar ise
SB ve TKP'ye karşı
maocuların yanısıra yeni bir
sol maskeli "op. sonucu"
hukmuş olmanın keyfini
sürüyorlar. Y' bu çizgide
yürüdüğü sürece "ikbal" kapıları
önünde açılır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Amacı nedir?

O çoktan ~~tüfen~~ süngüyü indirdi. Umudunu Koç'a bağladı.

97 "gıdım gıdım bazı öğrülüklerin dağıtılacağını" günleri bekliyor.
O günde antisovyet, antiTKP konumuyla bir yer kapmayı bekliyor.

s.16 (s.147-148)

98 Hiç bir zaman inanmadığı devrimci durumu, şimdi dev. durumu uyuttu, biraz sonra boyıltacak.

99 Bat tipi bir kuş olmaz e bazısal olarak geçilebilir?'in tahmunlarını ekiyor.

"Ortam Anaddu ayaklansın istiyordu." (s.15)
"İşçiler silahlanıyor, devrime hazırlanıyorlardı."

"Devrim yenilmedi.. Karşı devrim devrimi yererek değil, belirleyici savaşı önleyerek suyun başını tuttu."

100 olgunlaşan, derinleşen derinden derine olgunlaşan uyuyan, boyıltılan, bastırılan, vv. devrimci durum.

anta, sınıfsal içgüdüsüyle kendine baş düşman olarak IS'ni almış, IS hareketinin duşturduğu büyük potansiyel tehlike, gaşist dalgının zamanlamasında bir etken olmuş. (s.13)

101 o hep hoşnutsuzluğu devrimci psikoloji ile özdeşleştirdi. Ekim 79'da MP'nin ayl. artmasını rağmen bile söyledi, L'enin'in yığınların tarihsel eylem çekilişindeki bağımsız sıfatının ne olduğunu hiç anlamadı. Bunun en

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

acık kanıtı: işçiler silahlanma, devrime hazırlanma olgusunda. 102

Yalnız işçiler (troçkist) özü bir yana; yığınlar ne için silahlı devrim ne?

s. 147-148

dev. dur. hastırılıp tespitinden sonra görev tespit ediyor: 103

- pasifist, korunmacı

legal olanakları bekliyor.

Halb. TKP:

T'deki yapısal ekonomik ve toplumsal bunalımın çeşitli (PK-PV çel.) olgularını, bunun arınımını, tıkanıp kalmayı çelüştiriyor durup devrimci durumdur diye söyleyip durduktan sonra, şimdi her ek-top. bunalım devrimci durum demek değildir" diyor (15)

104

Pasarım henüz yerleşmemiş.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Polonya olayları ve sendikaların yeri konusunda
Tercüman gazetesiyle "polemik" yapma düşünde
hiçbir şey söylememekle sınırlıyor. (s. 12)

115

Bunu yeterince yapabildiysek, önemli bir görevi yerine
getirebilmiş demektir. ~~Bunu~~ "açık tartışma" bildiysek
Burjuvaziyle

Y. bütedeydi an
"açık tartışma"dan çok şey öğrenebilirdi. Y. nun bir başka
sıkıntısı da Af. de Amin'in ayanlığı konusunda, komut
bulanamış olması. Sov. Birliği'nin inandırıcı
yetkili açıklamalarını biz inandırıcı buluyoruz, ama Y. aklına
"kuşku"larını gidermek için, CIA'yı açıklama yapmaya davet
etmek acaba niçin hiç aklına gelmiyor. CIA'nın olduğu
kadar Amin'in CIA'ile ilişkili olduğu iddialarını yalanlamak
ihtiyacını hiç duymadı da hani! Yani: CIA'dan, ABD'den
bir itiraz yok da hiç, Y.dan var.

[Sovyetl. T'd. h. yeterince yardım etmiyor?
Polis bizim ediyor demanin' bakliyor halbuki!]

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Antivaryetim: s. 9-12

s. 90 SB'nin dünyadaki başta gelen rolü ve görevi uluslararası devrime yardımcı olmaktır.
[SB böylece dev. dışına çıkarılmış oldu.]

dünya devrimi: tekil ülkelerde yada ülke topluluklarında birlikte oluşan devrimler yoluyla gerçekleşme olan dünya devrimi... (Halbuki ddsür. vs. sürt. sonuçlarıyla da gerçekleşiyor, ilerliyor)

105

"SBKP'nin dkh'de en büyük otoriteye sahip bir parti duşu [ama neyankki senin üzerinde bir etkisi yok] temel olarak buradan ~~gelmektedir~~ kaynaklanmaktadır. ülkenin dünya devrimiyle olan özel bağından gelmektedir."

Hayır, dünya devriminin ülkesiyle olan genel bağından gelmektedir. efendi.

106

[O mekanik, donmuş düşünüyor, yalnızca sonucu görüyor, tek tek kop. katılım. dan ibaret sanıyor, toplu düşmana karşı toplu savaşımı görmüyor. ABD'nin Polonya'daki gelişmeleri tahrik için, Nik. Sol. Kübe saldırı için - arandaki bağın onun için hiç önemi yok. Yada çok var, onun için Polonya Komisyonunda "dayanışmacı" bir tutum alıyor.]

~~nesnaldır. yardımcı olmaktır.~~

Sov. Birli. dünya devrimi merkezi duşu, doğru yada yanlış siyaset izlemesiyle bağlı olmayan nesnel bir konumdur.

107

Hayır, SB. dkh deki nesnel yeri, dds. nesnel yeri, izlediği siy. yani subj. faktöründe genel olarak, bütünü düşünüldüğünde, son tahlilde her zaman, geçmişte de, bugün de doğru olmasının temelidir.

ağzı bir türlü öncü güç demeye yetmiyor. merkez, ona güç vs. diyor, dolanıp durmuyor, ona.

~~yan~~

108

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Tüm bu nedenlerden "eleştirilerine" yanıt vermiyeceğiz!

~~TKP'yi bu elek~~

SBKP'nin bu hayın gözünde sahip olduğu yer moral bir konumunuz. Bu konumun her yeni oturumda yeniden konumlanması gerekir. (s. 12)
ölçüt kendisi.

Antisovyet diyoruz.

~ Sov. eleştirdiğin için değil, bugün T'de milyonlarca insan eleştiriyor., eleştiri adı altında kanaladığın için

(114)

~ ilerici güçleri sosyalmayı açmaçladığın için

~ So. B. ile T'nin ilişkilerini T'nin ve izni sınıfının hem kısa, hem uzun vadeli çıkarlı bazarına olduğunu yaydığın için, So. BB. devrim angel gösterdiğin için

~ S. B. tarihsel rolünü çarpıttığın için

~ bu yalanları bile bile yaydığın için

~ Kom. yollarını bulaşılmada göz dikecekleri meşalesi kararıtmaya, onlara kendi peşine takmayı çalıştığın için

~ eurokomünistlerin, troçkistlerin maocuların antisovyetizmine varıldığın için

~ tüm bunları T izni sınıfının, onlardan için değil, kendi dar çıkarlarını için yaptığın için antisovyet diyoruz.
kanyanlı, benmerkezci

Parkh düşündüğün için değil, bu düşüncelerin burjuvanın alıntılarak istenen düşünceler olduğu için antisovyet diyoruz. ~~Bir iş bilmeden, bilinçsizce diye ortaya çıkıldığın için ve bilgi doğru diye~~

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SB'nin
umum erimli gerçek çıkarlarına ters görüşler antiraviyet görüşlerdir.

Sov. Birliği ile hiçbir K.p.nin umum erimli gerçek çıkarları arasında çelişki yoktur.

özel çıkar – genel çıkara bağımlıdır. Parça bütünün çıkarına boyun eğmelidir. (Bak NT Krasin)

Onun için dkh çıkarı bir partinin çıkarından önce gelir, dd nin çıkarı SB dahil, tüm parçaların çıkarından önce gelir.

dd ile SBKP, TKP çıkar çelişkisi olabilir!

↳ Bunlar uzlaşırmış!

genelin gerçek çıkarı ile özelin umum erimli ger. çık. arasında bir çelişki yoktur. diye uyuşturmaya çalışıyor, gerçek, umum erimli gibi tanımlanmamış kateg. uyduruyor.

partinin yığınlardan ayrı çıkarı yoktur!

109

SB'nin T gibi ülkelerle giriştiği ek. ilişkiler, ... burj. bir anlam da rahatlatıyor denebilir.

SB'nin dün. kap. ek. içindeki ülkelerle ek. ilişkilerindeki kalkış noktası var. dev. ek. çık. olmak zorundadır.

110

Burada kesimsel çıkar değil genel çıkar belirliyor.

→ Alçak:

Bunl. yolunu SB nin kendi çıkarına yarıyor, onun ihtiyacı var. Ama bu genel çıkar için gerekliydir. Bizim zararımıza dır. Bunun için bizim çık. uymuyor: Haince bir taktik.

T'ye de yarıyor

İşçi sınıfının rüşvetçiliğinin ta

özel parçalar açısından sakarrak da karşı çıkılamaz efendi.

Stalin – Hitler kom. güç durumda bırakmış: Bunun çıkar çelişkisiyle ilgisi ne! Savaşa hamlanan Sov. kom. çok un rahat durumdaydı.

Sov. Birli. Evren'e uzgi da Y'nun zor durumda bırakmış! Büy. tarihsel sorumluluklar altındaki Sov. kom. karşılaştığı güçlükler ne olmuyor!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Sovyetler Birliği, T'deki cuntam fasist niteliğini gözlerden gizliyor. (s. 11)

111

Yüz. uyumuyor, ojunci özel olarak genelin çıkarına ters düşüyor.

ne kesin yorgusını veriyor: Fasist cunta karşısında alınan tutum genelin çıkarıyla uyumsuzdur. Ne T'ücü ve Komünistlerinin, ne Sov. Birliğinin ne dünya devriminin herhangi bir gerçek çıkarını yansıtmamaktadır.

111

TKP'yi gör.

Sov B. deki herhangi bir eksiği ya da yanlışı göstermek başlıbaşına anti-Sov. olmaktadır. edebiyatı.

112

Hayır. 1) gösterilen eksik ve yanlış mıdır? (NT'den) bunu kendileri açıktır.

2) kimdir?

3) kimin gösteriyor?

4) amacı ne?

112

pene açık tartışma, yaldaşça tartışma edebiyatı.

SBKP'nin bugün söylediğinin yarın yanlıştı denmeyecek bir doğru olabileceğinin bir garantisi yoktur, onun için "SBKP'nin görüşlerini eleştirmek düşmanlıktır" görüşü doğru değildir diyerek tüm polamarları çözüyor.

113

~~SBKP'yi antilem.~~

~~yağmalara~~

ml. felsefede hakikat komünum okuduğumda anlaşıydı, pratik diye bir ölçüt olduğunu bilirdi, bugün dünyaya duru bakabilseydi, düşmanın kime saldırdığını görürdü, tarihi incelseydi SBKP'nin her yankısını, kendisinin düzeltme yeteneğine sahip olduğunu görürdü!

Bu yeteneğide herşeyden önce yığınlarla olan bağından aldığını bilirdi.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(Nach Ilkak'ın yorumuyla aynı)

Atatürkçülük :

s. 13/(151-152)

116

* statükocu ve yayılmacı

güçlü bir imparatorluk
islamcılık
turanculuk

(dış faktör hiç yok)

Türkiye Türkçülüğü

yeniden yayılmak umudunuyla "geçekçilik" sınırlarına çekilmek zorunda kaldı.

Bunu Osm. Imp. temeli ile kanıtlamak istiyor.

* antidemokratik
* karşı-devrimci.
* şoven, antisovyet

Atatürkçülük, bugün Türk burjuvazisinin ülkeyi emperyalist bir konuma yükseltmek için kullandığı şovenist-yayılmacı bir ideolojidir. Türk burjuvazisinin emperyalistleşme aşamasının ideolojisi olarak..

Türk burjuvazisinin egemen ideolojisidir!

At. tarihsel gelişimi içinde faşist bir ideoloji olarak ortaya çıkmadı. Ama, "sınıfsız-antiyorsız kaynaşma toplum", "tek parti-tek şef" "merkezi-güçlü devlet" gibi temel önermelerisiyle, bugün emperyalistleşmekte olan finans-kapitalin istemlerine güzelce uymaktadır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

117 emperyalist baskılara
dumakası için
faşist tehlikeye
ek. bunalıma karşı

} günel savaş platformu ⟷ tek yol devrim çığırtkanlığı

ulusal – uluslararası bağı

tehlike = emp'in dayatmalarından değil, emperyalistleşmeden geliyor.

118 iç – dış düşmanın ayrılması
tüm burjuvazinin düşman, edilmesi
ilan

119 ulusl. ve ulusal nihilizm
dev. dur. ve faş. ulusl. faktör.
barış savaşımı ve 26. Kongre.
↳ karanlık. geri çekilme, saflardan ayrılma! Nazi Alm. Sanatmaları

120 devrimci durum var (12 Ey)
↕ kendi aralarında aylarca tartıştılar.
devri. durum bitti. (Mart)
terör durdu.

121 O barışa karşı – yerine birşey koyamıyor
bu da Beel savaş. gücünü bir kere daha gösteriyor. Burj. ideol. bunalımını da
(Trocki, eurokom.)

122 faşist cunta demenin
zararları: Belgeden al!

123 TKP adını terörle bağlama çabaları – babalarla ittifak
– lumpenlerle ittifak

124 antisovyetik etkiler altındaki gazistleri doğru yoldan alıkoyma!
Hiç eleştirmedi, öyü düzdü
ayırım yapmadı.
E. Eren!

TIP'e TSIP'e antisovyetik eleştiriyi legalleştirme.

nihilizm

124,5 → T deki serm. nin gelişmesini
serm. ulusl. süreçinden koşuk ele almo

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

125 Sovyet ekonomisinin – toplumunun kriz içinde olduğu SB'nin varyalist olmadığı

burj.
sağ sos. dem.
Pekin
emrako münist
Yunlungu

126 P'daki olaylar ötekilerde de tekrarlanacak.
PBİP'e niçin tek satır güven yok!

127 comparing the actual experience of socialism not with some other actual exp. but with the "conception of freedom and democracy" shared by a group of French teoristists and journalists.

Neyin iyi, neyin kötü olduğunu neyle ölçüyor.

---

128 ulusal ve ulusl. görevlere: iki yüzü sınıfalıyorum..

129 dayanışma yerine yardım!
(ikili yön hasıraltı (milliyetçilik))

– yenmek Sov. zarar vermiz varır.
– maceracılık yenemeyiz güçlendirmek
Amin'in yaptığı
tanrı onu Amin'in akibetinden korusun.

130 – TKP'ye Avrup. öteki partilere olduğu gibi çok baskı yapıldı
Sov. karşı tavır olarak bağımsızlığını kanıtlamak için, Y. bunu niçin üstleniyor!

Bolt'da kimi partiler karşılaştıkları zorlukları çözemiyince, sorumlu olarak SKBP'yi buldular dı, Y'de aynı. entern. kurbanı olduk!
Bu çok kolay bir kaçış yolu değil mi?

Surj. bize politikaları Mark. eşiliyor. Kendileri burada, kafası Markova'da diyor. Y. bağımsız olacağız diyor.

Why such a passionate desire to distance oneself from Moscow from CPSU from the CanW parties of other socialist countries.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

131 genel yasallıkları inkar edip saf ulusal yeni modeller bulma çabası.

132 antisovyetizmin krizi.

133 Dimitrof'un sözü girginof tan.

134 Troçki: Rusya da sos. in kurulması ek. gerilik yüzünden ancak batı dahi dev. zaferi yardıma gelirse dur. diyordu.

Y: sos. kurulduğu, ama halo geri, gerçek pratik bir sosyalizm değil.

Ancak batı da devrim olursa d.d. merkezi batı'ya kayarsa Rusya bu geriliği kapatabilir, hakiki sosy. olur.

O barışı üzerine kem küm ettiği laflarla da samimi değildir. Yeni bir savaşın dd. ni hızlandıracağına inanıyor.

135 barışı sonunuzla barışçı yolu sonunuzla özdeşleştiriyor.

136 görünüşte aşırı devrimci – özünde teslimiyetçi.
1. antisovyetizme teslim oldu
2. cuntaya: Geri çekilme!

Troçkizmin niteliklerini sayıp bunları sen de kabul ediyor mumu demek!

137 Troçkizmin kalıntıları taktikleri { fraksiyonculuk üyeleri yönetime karşı kırkıntı açık parti düşmanı komunla yurtseverlik düşmanlığı da.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bir darbede tüm sorunları çözme psikolojisi.

138 Laf ile iş de uyumuyor. → işçiler silahlanma biyen kendi adamlarım, halkı silahlandırmak için ne yaptı.
1 Mayıs'lar da ne yaptı.
vs. vs.

139 maocular, troçkistler, gazistler } biz gerçek devrimciyiz
özellikle devrimciyiz
SBKP vs. pasifist, oportunist. uzlaşmacı.

Yeni bir şey yok!

140 SB'nin dds üresindeki devrimcileştirici etkisi.

141 P'deki hareketin yenileştirici etkisi.

yoksa SBKP de kendi içindeki muh. için vermiyor mu, bürokratik mi!

142 Herkes Kor'un vs. kurulması gerekir derken o dolu çok farklı görüşlere yer verilmesini istiyor.
Ss. karmaktan aynı bir dem. istiyor.

144 SBKP kongresi gelen 123 delege
barışı polit. yararlarından
özverili yardımından
sözetti. Afg. kim eleştirdi Pajetto.

143 Brejnev 25. kongre raporu: her devrim (her sayfan önce) söz k. toplumun iç gelişmesinin yasal bir sonucudur." Yum. bunu engellemez, tersine gereklerine uygundur!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

145 O kendini şimdiden "bir iki yol izinde", "emperyalistleştikten" sonra "gedim gedim" dem. hak. verecek burjuvaziden bir yer kapmak için antisovyetizm yapıyor. Bu burj. engel gördüğü TKP'ye yönelik saldırılara gerekçe yaratmak için provokasyon izin yaratılmasında tehlikeli ilişkilere giriyor. Terör ve bölücülük suçlamalarına ortam olacak.

* Büyük rüyaların küçük adamı

146 Sosy. evrensel özellikleri ile burj. mu özellikleri.

* Sov. olmayan başka evrensel özellikleri de var mı?

147

148 * TKP'deki dumsuzluklar ile açıklamaya SBK " " çalışıyor.
Many of the shortcomings of the FCP are also "connected" with the SU.
ulust. bağlarda ve dertlerde görüyorlarda bu eksikliği.

149 Genel değerlendirme yerine parçalara uğraşıyor
bütünün parçalarına saldırıyor.

150 T'durumunun kendi yolu.

151 gerçek ortak
eleştiri – dayanışma

152 Sov. hep kendi yanlışını düzeltir.

153 [the anti-Soviet propaganda boom.]
bunun ve öneesinin üzerine kuruyor.
Koexist. } inkar.
barışçı yolu }

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Acık tartışma ve amacı!

—

emperyalistleşmeyi destekleme!
yer kapmak için.
dur. dur. bayılmasını bekliyor!
legal olanaklar.

154 (En gerici kanat)
saldırılara tüm cuntanın
hedef dutulması en çok a
izine yarayacaktır.
Tıpkı öteki konuda vehmeden
liberallerin yaptığı gibi!

nihayet en doğru olduğunu
vandığı anda bile iş-sıkıklarını
sırıtıyordu. Niçin yalnız ısıcılar!
Troçki!

155

dünya durumunu analizi: tek tek kopup gidiyor. ve
maocu!
SB ile dd'nin özel bağı!

{kentlerin köylerden varılması}

ve fetişleştirilmesi ~~gerçek~~

SBKP – Türkiye ilişkileri

Sov. Bir. Evrenle mesajı
Y'nu zor durumda bırakma.
Sovyet K. çok mu sahat!

156 SBKP tüm yanlışlarını
düzeltmişken bunu
tekrar niçin?
Yanına sahte yanlışlar
yakmak için!

157 İçerde gerçekleşme olduğunu
ve özerme para etmedi
dışarda Türk düşmanlarını ile
sovyet "
işbirliği arıyor.

Sovyetlerden
durumlu bir kaç
vatır ile
geçiştiriyor!

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

dkti'nin birliği bovuldu edebiyatı ve SBKP → ve öklerlerin kongreleri.
demokrasi yok edebiyatı ve

158

dkti'nin sağa kaydığı tespiti, saçmalığı ve amacı.

---

159 S.B de ML'e uygun bir sosyalizm yoktur
SBKP politikası yanlıştır.

Zayıf olduğu yer
Troçki suçlaması !

160

161 Aslında ul. beş. dem. savaşımına karşı çıkıyor!

dünya devrimi — barış
Anad. devrimi — dem./ul. bağı

omun beğ

a. ul. bizim bağımız

Yür. gör.

Biz

Bilinç ve hazırlıklık/hazırlıklık. 162

objektif — subjektif ilişkisi 163

164 ulusal herşeye küfretmek — ent.
ent. herşeye küfrediyor — milliyetçi.
ters milliyetçilik.

* Sınırda devrim T'yi kıvıştırır vs.
Aslında kendi görüşünü bize yanıyor!
detantla çelişiyor diyor! Emp. de diyor.

165

Afg. saptırması

T'ye yardım etmiyor.
işlerini sovyetlerin omuzuna yıkıyorlar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

166 Kastro'nun 25. K. Konuşması (Krise d. Ant. s. 98)
SA bize kız bastı yapmadı!

167 Die ideologische, und politische Verwandtschaft, Verbindung je Identität des Op. und des Nationalismus unterliegt sozial keinem Zweifel" (21, 143)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Die enge Verbindung des Nationalen mit dem Internationalen bedeutet jedoch nicht, daß alles, was auf nationalem Boden und sei es selbst das Progressivste, vor sich geht, automatisch seiner Bedeutung nach zum Internationalen wird."

168 Schöpfertum unterscheidet sich in der marxistischen Bewegung vom Revisionismus, wie die Geschichte beweise, dadurch, daß letzterer "jede neue Erscheinung ... unverzüglich dazu benutzte, die fundamentalen Gesetzmäßigkeiten der Epoche zu negieren."

(Boris, Leibzon, Mushrarasi Kom. Hareket Istoriçeskiy opit, princip. problemi politizdat Moskva. 1980 s. 142)

169 "Mehr noch als je zuvor treten allgemeine Aufgaben aller Kom. Parteien und aller dem. Kräfte in den Vordergrund. Dadurch ist einerseits die volle Selbstständigkeit der Parteien erforderlich, andererseits eine maximale Koordinierung ihrer Anstrengungen im Kampf für die gemeinsamen Ziele. Die Selbstständigkeit der Parteien hat nichts gemein mit einer Gleichgültigkeit gegenüber Aufgaben, die vor der ganzen Bewegung stehen." (s. 170) Dabei sei zu beachten, daß Unabhängigkeit Kom. Parteien in erster Linie in der Fähigkeit bestehe, der bürgerlichen, der reformistischen Ideologie zu widerstehen, im Vermögen, sich konsequent und schöpferisch von der ML bei der Lösung aller Fragen leiten zu lassen

dünyada ortan ulushnansıbaşına süreceki → pr. ent. artan önemi

170 ilkesel dayanımı: SB'e bağlılığı yanlışların ve eksiklerin yapıcı eleştirisiyle bilerleşen hemici yakınlaşı (s.151-112 s.17)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Y 1) dediklerinin sistemini kısaca özetlemek. Bugün dediği düzeyde

2) prol. ent. ilke vs. kitabı dayanarak açıklamaya başlamak ve ilke ilke eleştirmek.

3) Onun aslında genel, çıkar'a karşı çıktığını göstermek. ama vadli D.Dev. mislifikuyorum.

Antisovyetizme, sovyetizm maskesi altında yaptığını göstermek.

4) Bugünkü önemi antikomünizmin. 1. Emp.in baskısı T'ye, Sov.Bin. (s.133) 2. TKP'ye saldırısı.

5) Cu-tayo faşizm demenin insanı nereye götüreceğini görmek lazım! (indirekt anlatmak)

tek bir ses duyuyor bayram edecek. Kırmak için. Nasıl ki Terörüne çıkma çalışma Y'nin soza çıkarttık, sunu da çıkaracağız. TKP kilit öğre olmuşken!

"eleştirel doğ." değil ilkesel olay.

SB'e bağlılığı yanlışların ve eksiklerin yapıcı eleştirisiyle birleştirem temici yaklaşım (s.151-52 s.17)

Tercüma: SSKP ile dost ulusal çık. aylı.

Y: SSKP ile dost (gelgeç çıkar), sınıfa çık. aykırı

çok ent. görünüp yurtseverliğe karşı çıkıyor. Sonra dönüp milliyetçi konumlardan ent. karşı çıkıyor. "Döne döne vuruşuyor"

171

Onun devrim stratejisi de altüst oldu

faşizm – devrim ikilemi

sağ proleter devrim – dem. devrim karıştı, iki aşamalı devrim ne oldu

Tek müttefik gösterler

USC'ye karşı. Troçkizmin eteklerinde dolaşıyor.

Ne ulusl. görevleri

ne de ulusal görevleri doğru yaptıyor, her iki ortamı da yanlış yaptıyor. Eriyen K.G. nun Avrupa görmüş temsilcisi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- izcilerin öteki ulusların izciler ile sosyal bağları olduğu bilinci ulusal farklarını bu temelde engel olmayacağı

- izcileri burj. influence'i altında bırakıp bölmek.

- Y'nun kökü: ulusl. izci sınıfının genel ve özel çıkarlarını antidiyalektik bir biçimde karşı karşıya koymak

172 ulusal özelliğin mutlaklaştırılması, genelden metafizik olarak kaparılması.

Lenin'in op. ve milliyetçiliğin iç bağı üzerine görüşüne bakmamak çok önemli.

- Kurm. kit. s. 33 Gus Hall. (op-milli; ulusal-ulusl.)

172 görüşle konusunda çıkar!

- Kom. bağın ölçütü. (s. 39)

- ilkeler (40)

- ortak çıkarları vurgulamak ne demek.

Y. hiç emp'den sözetmiyor! Niçin? Etse, Sov. den farklı diyecek birşeyi yok! Onu dememek için! Barışpolitikasına karşı. Ama yerine başka birşey öneremiyor!

[Zayıf halkası burası!]

Onun ulusalı da yanlış uluslarını da!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İlkeler (s. 43-)

~~revolutionary prol. solidarity~~

s. 60 SDSKP 24. Kongre'de yeterki antisovyet ol!

173

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

181 biz reel sosyalizmi korumayı ent. davranışın belirleyici ölçütü olarak alırız. Bizim kendi işçi sınıfımıza olduğu kadar, ulusl. işçi sınıfına da karşı da sorumluluğumuz var.

182 * enfl. etkilediğini söylüyor da, iki sivt. savaşımının kap. topl. iç çelişkilerini etkilediğini söylemiyor. (karamsarlık).

183 * uluslararası koşullar : hem fördernd / hem hemmend

somut tarihsel durumun

nesnel iç gelişmelerden kaynaklanan ulusal koşulları, faktörleri, gerekleri, çıkar ve görevleri,

dünya çapında geçerli olan koşul, faktör, gerek, çıkar ve görevler ışığında ele almak

Önünde bunlar modalyan gibi bizlerinden yolunca relativ farklı olur.

ne ulusl. nın ulusal ne ulusl'ın uluslararası yanı vardır.

somut uluslararası durum

kap-sar'e geçiş
iki sivtem barış
ilk hareketli
işçi hareketi.

Hangisi fördern yapıyor. hemmen

Onun için neye karşı, neden yana!

→ önemi artıyor!

184 T'de devrim yapmanın barışa katkısı çok olacağını çok güzel söylüyor, ama bugünden barış için savaşımın devrimi için elverişli koşullar yaratacağını inkar ediyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

185

Lenin Sol K. (31,79): "Das national Besondere, das national Spezifische beim konkreten Herangehen jedes Landes an die Lösung der einheitlichen int. Aufgabe.. zu erforschen, zu studieren, herausfinden, zu erraten und zu erfassen – das ist die Aufgabe des historischen Augenblicks."

Brej. Kongrede "Barış" dedi.

TKP bunun için, Barış savaşımına destek veriyor, füze, nöstron, Brejnev'in önerilerini destekliyor, T'ye kartel diyor. ABD/NATO boskularına karşı savaşıyor ulusal bağ. ve dem. için savaşıyor. ~~[illegible]~~

T-5 dostluğu için → ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Dem. Bağ. Barış'ın ~~[illegible]~~ düşmanları aynı olması bu polit. doğru olduğunu gösteriyor. Bunların gerçekleşmesinin barışa olduğu kadar içe de faydası olacak. Prol. tarihsel misyonu inin elverişli koşullar yaratacak.

Y bizi ulusl. belgelere imza atarak söz verdiğimiz görevleri, örneğin 1980 Barış tutuklarını alıkoymak istiyor.

→ Y tüm bunları atlıyor – yolunca dev. çeşitkanlığı yapıyor. Tek yol durum diye bağımlara ne oldu!

186 [Öul-genel kısa-unun vadeli çıkarlar bilmemne bir nüri lof ediyor. Bugün var mı – varsa ne?]

187 elektiri – w. sevk tartışma
bunun yolunca bundan bir KG aydınım
hastalığı olarak yorumlanak mümkün değil, çünkü

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

188

Y: dünya k. hareketi ~~ile~~ içindeki
partimizdeki ile ötekiler arasındaki
ilişkileri ne kadar katı vs.
gösteriyor. Tercüman gibi.
Hiç eleştiri yoktur vs. vs.
- Brejnev bunu yalanlıyor.
- Ama birincisi her eleştiri hareketi
içeriği, biçimi ve sonucu bakımından
ulusl. birliği pekiştirmeye yararsa eleştiridir.
- İkincisi içeriği ve biçimi Y'gibilerini
hiç ilgilendirmez, tıpkı parti içinde
olduğu gibi.

TKP dandeleri ölçüsünde katkıda bulunuyor. Örneğin son olarak
SED kongresinde Bilan y. yeni toplantı istedi.

189

Antikomünizme ve antisovyetizme karşı
sonucun bugün prol. ent. en temel ilke ve ölçütlerinden
biridir.

SB ne karşı dumlu tutum,

SBKP'ye SB'ne karşı tutum ölçüttür derken, bundan ne
anlamak gerekir. Sunlar. kabul etmek demektir: SB'nin
insanlığın ilerlemesinin öncüsü olduğunu, PV ve PR nin gelişmesi,
Sovyet halkının sosyal yapısı ve bütünlüğü, emeğim sosyalist
karakteri, halkın sosy. bilincinin gelişmesi, bilim teknik kulturun
gelişmesi açısından, yani yeni topl. kumlusu açısından en ileride
olduğunu kabul etmek, SBKP nin en güçlü, en deneyli, mk'e
en hayrak katkıları yapan parti olduğunu kabul etmek demektir.
O bu deneyleri ~~[illegible]~~ legal ve illegal sonucunda, parl. ve p. deşi
buy. den ve sos. dev. kasull. „sonuçta ve dünya sonu., sos - kon.
kurumlarında toplam. Op. her türüne karşı sonucun verdi. Ilgisini yendi.
Çok farklı kasullarda, çok çeşitli görevlerin üstesinden geldi. ~~[illegible]~~ Pol-nord yan.
Emp. bunu farkında, onun için omur neselesi

190

Emp. ve op. ideolojinin esaslı bir yönlendirir.
Abstr. ideoloji ile real sos. karşı karşıya kaşınıyor.
Bunu yapılan ulusal. sınıf sorununun kısmi. es geçmek
Teori ile rel. sos. çelişkiyi görmek, söylem kurulamı
olanağı bulunur. Oysa var. örnek olmuş gibi, ~~Kurt~~ DDS de
sadeleşmiş idi, sosyal ideal değil, bu yıllar boyunca dost
gibi en yetkinleşen bir toplumsal gerçeklik olmuş-nedendir.

yaşama yolunca, sosyal "sosyalizm modelleri"

191 * Artık modelsiz dönüş dönemi. Bilinçli bilinçli bırakmak ve
ve Sonuçlar, Uşan bölüm. kurtuluş dönemi için!

192 * Kürtsüzler ordinyasyonu ölüm yatıyor!
vatan ile PV yok, devleti, ulusu kuş. yanını öldürüyor.
Vatan da yalnız burda yok, burda temsil edildikten sonra
geniş kalacak ~~vatan~~ bölüm vatanı yapacak!
ulusal kurtuluş ulusal değil başka yanlı, gelecekler
yan. tipoloji de var.
Marxizm, Dn. ~~Yanlı~~ bir vatanlar yoktur ilk ~~ulusun~~ lider
Şöz tek. ~~ulusun~~. el koyduğu ve sömürdüğü, sınıf altında
tuttuğu ~~ulusun~~ kıvılcımı. ~~vatanı~~ sevişmez. bölüm kalkacak yurt sevgisini
mevkilerini. ~~ulusun~~ ~~ulusun~~ ~~ulusun~~

193)

V'deki derin bunalımın kökeninin de

ulusl. kap. ilişkilerinin tek yanlı bağımlılık ilişkileriyle bağlanmış, T kapitalizminin, bu ilişkilerin ile düzük entegrasyon ve slanda geri düzeyi ile geopolitik konumu sonucu ung ve MAZO ile (yüksek düzeydeki) politik – askerel entegrasyonunun arasındaki anakronik çelişkinin yattığını, göremiyor! Cuntanın attığı adımların bu çelişkiyi gidermeyi amaçladığını,

devrimci durum sonda bunu.

(kendi açısından) – reaksiyon kanadın ikinciyi azaltıp – birinciyi yükselterek bu uyumu uzun vadede sağlamayı

(emp. açısından gerçekleri) gerici kanadın, ikinciyi artırarak birinciyin fosiyonda bastırmak istediğini görmüyor.

Bizim için birinci önemli ikinci için ise çok yanlı entegrasyonu sanmıyoruz!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- geçmiş macerası

① ② ③ ④ ⑤ ⑯ ve "eleştirilere" boşlayar, açık tartışma talep ediyor.

dkh üzerine

⑥ - ⑦

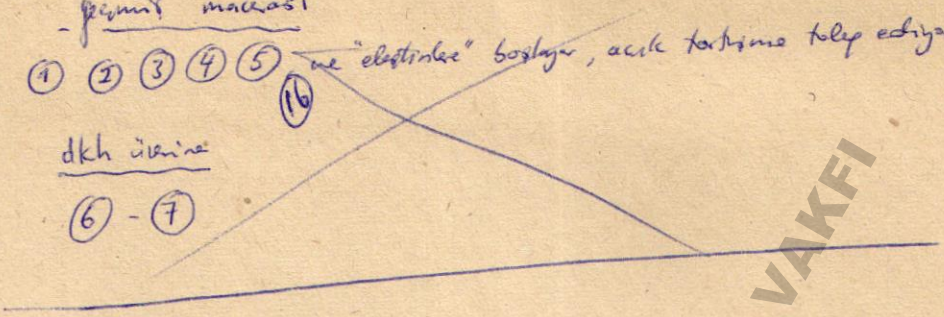

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

194

Ayşe bugün

ne fasizm - ne burjuva demek. ortamı

ne devrim - ne karşı devrim atmosferi

ne bünyesel (yığın eylemleri) - ne de silahlı mücadele kavullarının

olduğu bir ortamda TKP yaratıcıkla görülerini

saptıyor. Gelişme perspektifini görüyor.

Son söz söylenmedi.

Kimse bantımı tüketmedi

Y sonuç üzerine - soyut laflar ile bu sonuca

götürecek yolları kapatıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(202) 3'lüm birliği ve tek tek öremini yok ediyor.

Ilm birliği

ten de 1. sayı ülkeler pasifist

2. kap. ülkeler devrimci değil artık, hamsa

3. emp. hammadde ve öremi kalmadı

ulus. kt. hareketinin ulkular emp'i

zayıflatman

gözümün ben merkezi, 1 ve 2 yi reddeden

görüşleri ile Troçkimin anlamı en ilerli ülkelerde

devrim devre gerçeti devr diyip 1 ve 3'ü reddeden

küçümseyen görüşleri ozgelmiş ülkenin çok gelişmiş

ülkede yaşayan aydın Y.'de Özine geçiyor.

Karamsarlığın, mihrimini soyut devrimci laflar

örtmüyor. Lenin'in dediği gerçeğin alaltılmasa

saçmayı varır'a yıldıyor. Devrimi, vil. mücadelesi

yazbaşlıyor. İşçi kommünist

(203) Fazıl:

- Çok gözlü fin. kap. + t.d. burj yem veriyor. Uzlaşma

- Oyun zayıf geri - onun için fazlanma

geçmiyor. Çelişki

→ ittifakları yok etme.

(204) Küst. ormanda da

ulaşılmak diyal.

kaçırıyor.

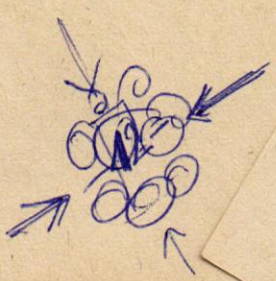

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

201

Yürükoğlu partizan değil

Buğ. tarihçi gibi yaklaşıyor

tarihi tarihsel ile mantıksalı kopararak

formel mantık ile açıklıyor.

Biryandan sosy. kurucul. sorunlarına

tartışma öteyandan asıl SSKP nin

bugünkü yön. politikasının sağlam maddi/bilimsel

temelleri olmadığını gösterme çalışıyor.

SSCB'yi sosy. evrensel yasallıklarının

Kuş özelinde liçimlerinin

yerine sosy. evrensel özellikleri ile özelliklerini

bütünü diyerek

temelinin evrenselliğini inkarın

temellerini hazırlıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Lenin'in durumcu durum öğretisi
aylık krizi temel alan bir yaklaşımdır dersek
[yada ileri kap. ülkelerin ekonomik yapısını,
bağımsız bir kapitalizmin daha doğmasını]
Sugan Türkiye'de süregen/yapısal bunalım
~~[illegible]~~ vardır. Durum bunun yansımasıdır.
Kap. ülkelerde normal olan (a) ise, bizde (a)
olmuyor (bağımlılık ve gerilik). Adam bu (a)'ya
nedeniyle.
görünce şaşırıyor: Durumcu durum diye
bağırıyor! Bu farklılığa dikkati çekmek
gerek, ustaca. T'nin yapısından giriş!
Teoriyi aynen alıp uygulama!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Devrimci Grevler ve Ayaklanma

Lenin (cilt 18, s. 91-99)

Der rev. Aufschwung

Rusya'da devrim yükseliyor. Grev hareketi ↗ devrimci yığın grevi ↗. Bu ~~bir~~ ajitasyonun, yığınları birleştirmenin, savaşa çekmenin proleter yöntemi [s. 94/95 nasıl kullanılıyor anlatıyor] Rusya deneyleri devrimci grevin devrimci ayaklanmayla bağlı olduğunu gösterir. Bu tesgittir, ayaklanmaya çağrı değil. 1905 ayaklanmasının nasıl duştuğunu anlatıyor (96). Az ayaklandığı için yenildiğini anlatıyor. Erken ayaklanma unvermünftig dur. Başarı için dem. köyl. desteği, ordunun aktif katılımı şarttır. Ayakl. için grevlerin önemi. (98) Parti yığın hareketini nasıl destekler. (98) Örgüt lazım. Illegal parti lazım. Ayaklanma anımı tesgitini kendiliğinden getirecek faktörler.

→ (Cilt (18, s. 464-)

Die Entwicklung des rev. Streiks und der Strassendemonstrationen.

Halk Hareketi ne demek? (18, 465)

(18, 465)'de devrimci durum olmadan da yüzbinlerce işçinin yılda bir kaç kere politik eylemlere katılabileceği fikri

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1)

Yürüyüş öğrencilerinin eğitimsizlik analizleri

Nisan 1981.

Y. emri TKP komutanın sözü dikkate bütününe yönelmiyor. (153) (Kongreye taşıma)
Bunu kendi başarısızlığını örtmek için Selâhattin (15) aracılığı ile açıklamak doğrudur değil.
Bu onun ideol. yapısından geliyor. Simgesel ölümden. Antik. anlayış. etkilerini
üzerinden atamamış olmasından geliyor. TKP'nin ideol. pd. komutanına karşı
çekinmesi onu zorunlu olarak buraya götürdü.

Sonra { Ama o her zamanki yöntemini kullanıyor parça-bütünü ayırmak; parçadaki
yada görünüşteki bir bilinmezden değişen - durmadığın yarım doğru-yarım yanlış
yorumlayarak ölü - bütünü yorgelemeye gidiyor. ölgüt kaldırmak - onları
sonra oğunu gelen söylemek. ~~Kabuğu~~
fikirlerinin uzantısı — kavramlık anlamak } planda!
anlatım anlamak.

O kadar beri kişiler kavrada anl. ve anl. değ. bilinmemiştir. Bu en sonuncu
kavrada metafizikti. Ama sonuçta bu alanda boşanıyor. Her iki alanda da
anlatım ve kavramlık eliyor. Sol öğ. soğuklaşa varıyor.

Y. bugün vardığı yerde L'in öğ. ve mill. (167) bağını sezgiliyor. Ulusal
ve ulusl. diyalektiğini kopuş, ikisini ayrı ayrı işleyiş etmesinde bu açıklık
ortaya çıkıyor. ~~Bolşevikleşme~~ Patrisine bu kavramları doğru yorumlar
yönünden çatışıyor. (43) de Narrnie (iyi lecanti) kişi kavramını doğa saldırısını da
kavramadır.

183'ü anlar etti
117-118

193'ü görmedi.

dev. dur. de ulusl. politikası görmedi
formunda da görmüş. (89) kalmadı!

iç kavramlarla aydınlığa kavuş (172) geçek iç kaynağı da kavramaya onun için.

Antiemp. varoşların belirleyiciliğini kavramıyor.
Onun için Sovyet antiemp. güçün önemini kavramıyor.
Barış. bir kavramıyor. inanmıyor.
Barış sorun. yol açar. (72) (30) (86) (86)

Barış - savaş } 7, 51, 184
Sorun - karşın yol }

Doğuda Lenin ve Breyner (185) (186) O, Batılı düşünür dev. O zamana kadar?

O, Breyner kapitalizmi ölüm çıkmazına bağlıyor.

Tarihsel Çözümleme terimi 7 7,2 7,4 19 17 Nerede geri! inanç üretici güç!
Emp.'in terimi.
ileri akış var mı geçecek.

Bu kadarla da kalmıyor. Yardım etmiyor ölüm çıkarı için dil'den kaçış
varıyor. Dünya bunalımını kavramaya varıyor.

Sınıfların — dikkate değil
Değişimi Kuralı ne? Nasıl ne diyor?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ne var ki o yıkıcı böyle soğuk amaçlarını ~~[illegible]~~ için, demokrasi iyimserliği ve cesaretiyle savaşlarını geri aldığı terkisini ödemiyor.

Sovyetler deki sosyalizmi de seçemiyor.

Sovyet modeli
yazarlıkla yarışa model
ekonomik – Rus özellikleri
görülmeye başlıca ekonomik özellikler var mı acaba?
Teori ile real çelişkisi, esta faktörle.

Günümüz o parlak yıkıcı tekniğe değil, demokrasi olarak da görünüyor.

emekçilerin dem. hakkı geri kalmış
dkh'nin dem. yanı geri kalmış. 5 1, 2
TKP antidem. dkh. antidemokratik.

Bu antidem. dkh. ne yapsın? o tipler en geri antikomünistler gibi
yaşıyor. 1. eleştiri yetkisi (188)
2. dayatıcılar. Castro
50, 81

Tüm bu varsayımla onun farklı değildi. Burjuvazi (8) (7,5)

⇒ Kardeşlik!
şövenizmler, zaten desteğin sosyalist değil
Amerikalılaşmış kafa yok.
nihilist
modeli.

125, 113, 18,
42, 75, 190
~~Atom bombası bir X bir şey~~ : ~~Atom bombası değil~~ ~~insanlık onları~~.

Real Sos. bu sayfayı yazarken olacak kanıtlarında izin olmuş sunduğu, aldığım de aldığı. Ek. pol. Kitap? Tek dünya pazarı 25,1 m2, 182 kişi
Sos. sistem kanlı boğuşmanın ilerlediği, yaşadığı. olmayan (dünya pazarının kölesi)
bir ses. Doğum politika ile dünya pazarı ver. kölesi diyor, halbuki. Sonra ön. 518
24, 2,5. Ne kadar etkiler. Bundan ne demek? ABD emperyalizmi etkileşimi mi?
(Değil kriz)

Real var. kavramdaki bu tarz, onun prol. ent. ilkelerini sınıfa etmeye ölçütlerini
yetiştiriyor.
Başlıca bir ölçüt 133, 189
o bu ölçütü inkar ediyor, soyut getiriyor. dd.
Tüyleşit
abstrakt. Hangi sınıfın bu ölçütle
Tipik der. dur. gibi.
Aslında o kavramı ile taşınıyor.
dds'ni inkar ediyor. 125, 106
Sanat sosyalizm, politikada 83, yardımcı.
gösterilmek bu rolü 107, 108
85
Ilkü birlik 202
Bu konuda varılan sonuç T'de subj. < obj. dünya dünya değil!
dünyada sub. obj.
dkh'i soğa kayıyor. Yeniden vurgu: "soyut modeli" ilkini kaybetti
AMA ne diyor?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

5)

Reagan yönetimi politikası, emp. kriz o kanaatte olmadığı için şaşkınlık.

Ara Y. obj - subj. kapsayıcı. Sınıf. yaklaşımı. (34)

Bu ara içinde ve dışında troçkist sabotajlarını sürdürüyor.

Bir darbede tüm sorunlar çözülebilir diyor!

Sorunların karmaşıklığının şaşırtıcı da ünlü TKP'dir, ilkel. der. Hiçbir işe karışmaz diyor → Sonuç: yığınsal. bu ara parti bir. olan güvenini sarsmak.

kapsayıcı - sport. Kavi savaşın ilkesini kolaylıkla nereye yürütüyor.

O bu kanunlarla yetinmiyor, bizi SSKP'yi sırasın eleştirmiyorsunuz diyor!

Bile bunu diyor çok eski. O sırada bu kadar kavgacı bu kampanyaya katılmıyor!

Başlıyorlar. Bildiğimiz gibi dursun! O eleştirisinde özgürdür!

ve dörtlerinden	77, 78, 79
TİP/MDP	152, 156, 170
gazi ve Kürtler	200, 130, 148

ORTACI tutum bile yabancıdır.

Başkan da sözünü sırasın atlıyor. 200 ü bildiği için, İngilizceden rapor okumuş nasıl olsa diye düşünüyor olsa gerek.

Eleştirel duruşunu.

prol. ent. bir başka ilkesini de çiğniyor.

<u>dayanışma</u>

Sürüm dış yönetimi.

Dış yönetime yardımcı parçaya çalışır.

~~Sonra yönetime yardım etti~~

TKP - Sabrak

Sonra yardım ~~değiştiriyor~~ diyor.

Çok yanlı partilik!

Tecrübe!

10, 31, 32, 33, 165, 166

143, 87, 88, 90, 91, 181

(201)

Bile

Yürütkeyi politikalaştırmayı partinin kavramında da yapıyor.

ölçütsüzlük.

Hiçbir parti - devrim dahi dışında.

Cunta politika partinin dışında varolduğu.

Bilgiden alınmadığını.

örne Dimitrof'a karşı çıktı (11)

özel tanım uydurdu (54)

Bu kendi özel tanımına uymuyorsa diye bizi, SS'ni suçluyor.

Oysa bu yaklaşım zararlıdır: Tanım tartışması değildir.

60, 61, 62, 122, 154, 203

1. ittifaklar

2. devrimci bütünü örneği değil.

(204)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

4)

O, hemen gitti diyor olmadı!

13, 46, 47, 48, 100
36, (9)
Hepsi benimki hepsinden
o Gitti, Sen de Gitti.

Oysa son söz söylenmedi!
Atilim Hasan'ın yanından.

Onu şöyle hemen Gitti. Kaymakamlık.

37
Non Almanya.
2 sene oldu, olmadı.
dönecekti 12, 38, 53, -2

O benaye sub-obj. karşıtlıklardan vardı. Ne seçti diyor, ne bütünsel ele alamadı.
ekonomiklikten
de-ek-pd. vardı.
felaketi
pasif kap.
dtk kap. sapmaklığın
von. oranını olarttı. Eğitimleri mutlakleştirme. Bunlarla kalmamak ek. sapma, ontojen pol, arkasal ozan, antojenya var. ilkinin atlıyor.
82 12%,5

üstelik: Hasımsızlaşma der. bitmiş sandı.
subjektivist, idealist,
~~antlıyeti~~ ilginçtir. Sa. ülkede hasımlık bitmiş olsun. etkiler. sanki (7)

Oysa.

Şeyan de sürdürüyor 193 ikinci kısmı, 94, 95, 96, 39, 150 üst. o SS'ni de seçiyor (59)
tek ve ilk değil, imp. rom. yazın E. Toy.
üstü

Nicin ısrar ediyor:
1. Kaymakamlık → İlginç bir şey önermiyor. (45) Pek yol durum.
2. İçgüdüsel, ontolojiyet 97, 98, 99, 145

Y. söyl. yeni tek bir kelime yok. Troçkizm, maoculuk, ekonomizm, pozizm
K.b. antihiyerarşizminin son makrocilişi, ki ideal anlamı
kaymakamlık.

T'de Orijinal tek şey Sovyetler yönünde yapması.
Bu yeni antisovyetizmin kaynağı, hem de Sovyetlerin geçmişi şekilleniyor.

137, 131 işçile nihilizm
dz, durum ontolojisi
sovy. gerçeği, başarısızlığı
söylenebilişi, reddetmesi
içeriği

Sovy. yardım etmediği sürece zaafa düşüşü, Sov. yetkinsiz durumu anlaşılır. ~~Anadolu~~ ~~kara~~ ~~yazar~~
kaynağı yok ise ~~yazar~~ de ~~yazar, maoculuk~~
orta derecede merkez
tüm bunlarda troçkizmin, maocul. pozizmin derin rolü var.
Troçkizmin kitapları niçin okunuyor! Alm.'da mesaj, gazetede övgüler! E. Eren.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

5)

demokratikleşmeye emekçi sınıflara seslenmiyor.

partiler
dkh
ms. ittifakı
} antidemokratik.

Soğuman reaksiyoner parti.
29, 44, 64, 68

Emekçi. sınıflarla için Pol. olayl. aralarına girilmeye çalışılıyor.

1. Takrif ediliyor. demokratiye söyleniyor. K. devrim planlarını terketmiş, o da onu diyor.
Emekçi. gibi "dayanışma" ç. Sir tutum takınmıyor.

2. ödüllü genele yansıtılıyor. (Grev Hakk. den farklı!)
radyo metni.

3. genel yasaklılıkların uygulanacağını bildiriliyor

20, 21, 22, 23, 24, 28
49, 127, 142, 126

Işte bu Y. troçkist, maocu, ~~antisovyet~~ postalıktan, emekçi. devrimciliğini
yerlerle, antikom. anti prop. kampanyasında bu saldırıları yaparken
ben antisovyetik değilim diye yırtınıyor. Bunu kanıtlamak için
antisovyetik tarafından şöyle bir tanımını yapıyor.

Gönderdiği gibi tamam şöyle soyut, bilgiçtavır, bu çıkarı nedir deyince
Y kafasındakinden boşluk bir yanıtı yok. Soğuşuluğu öylesine artıdeğer
çünkü o bu tanımla Sov. yönetimini antisovyetik ile sınıflandırıyor. 41, 111.
geçelim. Oysa bir KP'yi, dkh'yi, reel sosy. ç. kuvvetleri emperyalizmle savaşım. dünkü yalanı yada gerçeği sp. doğru bir kavramlarını zayıflatmak
Y yalnızca ~~milliyetçi~~ milliyetçi kavramlardan prol. ent. karşı çıkmıyor antisovyetizm yapıyor.
o aynı zamanda 166 sayılı Sözleşmeden ulusal azınlıklar kavramından yararlanmayı da
karşı çıkıyor. Ulusla da karşı çıkıyor. (32)

(164)

(192)

(161)

Antiemp. savaşın önem taşıdığı yerde bir antiulusal olmaya zorlanıyor.
Bu onun antimilitarist prol. de görünüyor. Ordunun düşmanı! Ulusl. değil. "ulusal ordu" nitemi ona
~~Atatürk~~ konusunda de (116) (Bu ilginç) sahtiyor. Tüm ordunun emp'e
teslim olmasını kabul
ediyor.

Bu milliyetçilik ile ulusal azınlık sözleşmesi
T-S ilişkilerine de yansıyor
O sırada yalnızca prol. emp. savaşın var. diyor
ulusal gelir. uyuşturucu, antiemp. ürünü de inkâr ediyor.

(110)

Nicede!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

6)

SBKP 26. Kongresi bazdu onu 74, 144

O raporde da parçayı ayırıp. Mesnet yap. sanıyor. Oysa bütündür. TKP PB değerlendirmesi. O hum çarpıtıyor!

Y'nun bu pol.-ided. ibnelikleri'nden öte provokatif faaliyetleri var.

durup dururken, fol-yum. yokken sil. kaçakç. yayınlıyor. → Terörüstlere örgü dürüyor.

Partimizi katil vs. gibi gösteriyor.

Soygunda yakalanan adamları TKP'li olduklarını söylüyor.

O hem teorik, hem pratik kom. terörle bağlı göstermeye çalışıyor.

Antikom. boom'da.

Tehlikeli ilişkilere giriyor.

72, 80, 157

~~~

Sonuç:

~~168~~ 194'de emp. laskılara karşı savaş.

gerçekçi, esnek, ilkeli..

168 → Nazıma niçin saldırıyor. (Sertel Yıldırım)

169

Y'no gelince o 136

Bir Veli Dursun vardı. BSÜ'de çok güzel TKP görüşleri idi.

Ama ne yazık ki nine itindi sp. Y. Veli Dursun'a yendi!

~~TKP~~: tüm iddialarını karşı TKP'yi değil ama, TKP üyesi

s.1'deki bölüm

Tüm yazdıklarını inkar ederek.

antisov. ideolojlarını sağına geçti.

~~O TKP'yi değil V. Dursun'a yendi.~~

~~TKP ise onun ided. ve örgütsel yendi.~~

TKP aynı yolda ilerliyor. Ided ve örg. olarak daha da güçleniyor.

Yolum sosyal o olduğu. Yolu açık olsun!

~~TKP üyeleri [illegible]~~ Bataklık yolunu seçti.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
~~~

e)

Y baştan beri hiçbir konuda ulusal ile uluslararasını diyalektik olarak birleştirememiş. Bunları birbirinden koparıp, birbirinin karşısına koymuş. Bu nedenle de ne ulusal plandaki ne de uluslararası plandaki gelişmeleri kavrayabilmiş. Ülkedeki somut tarihsel durumun ~~değerlendirmesi~~ nesnel iç gelişmelerden kaynaklanan ulusal koşulları, faktörleri, çıkar ve görevleri, dünya çapında geçerli olan kural, faktör çıkar ve görevler bağında, somut uluslararası durum açısından ele almak gerektiğini görmedi, görmüyor. Dünya çapında geçerli olan koşullar, faktörler, çıkarlar ve görevler hangileridir? Bunlar Türkiye'deki koşulları, faktörleri, çıkarları ve görevleri nasıl etkiliyor, hangileri üzerinde durulup hangileri hangileri üzerinde durulmuş, gerçekten hangileri,

Böyle yapıldığında ulusal plandaki en yada bu gelişme, uluslararası koşulları nasıl ve ne ölçüde etkiler?

durumu bütünü meydana getiren, şekillendiren

katıcı, engelleyici etkiler yapıyor? Buna göre neye karşı çıkmak, neden yana olmak gerekiyor? Bilinçli proletarya ancak böyle bir yaklaşımla ~~uluslararasında~~ önündeki görevleri doğru, somut alacı bir biçimde saptayabilir. O dünyaya T'den bakarak değil, T'yi dünya içindeki yerine oturtarak, ancak böyle bir yaklaşımla ülkedeki tüm sınıfların ve yolunca işçi sınıfının ~~hareketine~~ değil, politik hareketlerin kaynaklarını, kendilerine kaydettikleri amaçları, onları hareketlendiren nedenleri, ~~kaynağa~~ ulusal plandaki sınıf savaşımının genel gidişini kavrayabilmek ve bu temel üzerinde proletaryanın görevlerini doğru saptayabilmek ~~için~~ gerekir. Ancak böyle bir yaklaşımla, ulusalın uluslararası içindeki yerini görebilmek mümkündür.

tarihsel misyonunu yerine getirme yolundaki

Y ise tüm sorunlara yalnızca ulusal plandaki gelişmeler açısından yaklaşıyor. Saptamalarını bu çerçeve ile sınırlıyor. ~~Öyle~~ ~~davranıyor~~, ~~ve uluslararası gelişmeleri ulusal çerçeve içindeki etkilerini~~ ~~değerlendiriyor~~ Böyle dünya da marksist-leninist konumlardan uzaklaşıyor, milliyetçiliğin batağına sürükleniyor. Y bugün vardığı yerde Lenin'in, "sosyal-milliyetçilik ile oportünizmin ideolojik ve politik akrobasisi, boşu, hatta ortaklığı konusunda hiçbir kuşku yoktur" (Alm. bas. T. Y. cilt 21, s. 143) sözlerinin ne denli doğru olduğunu bizlere bir kez daha gösteriyor.

Örneğin Y bugün T için asıl tehlikenin emperyalizmin dayatmalarından, ülkemizi kendi saldırgan politikasına uşak etmek çabalarından kaynaklandığını yadsıyor. Tersine o T'nin emperyalist-leşmek üzere olduğundan söz ediyor. Tehlikeyi yalnızca burada görüyor. T tekeli burj. emp. boşuna olarak, onun dayatmaları sonucunda bölgede yayılmacı, kendi başına bölge dünyası bir rol üstlenebilir miş gibi emperyalistleşmek üzere olan bir T tablosu çiziyor. Üstelik bunu yaparken, bunu açıklarken, bütün emperyalistleşmeyi yalnızca egemen sınıfın yalnızca bir kesiminin temsilcisi

tekelci burjuvazinin savaş çıkarmaya hazırlandığından

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

3) iç düşman
tezindeki farklı
görüşlerin ülkemizi
örttüğü

Bu yaklaşım iç düşmanı dış düşmanı birlikten koparıyor, diktatörleri ABD emp. ve NATO egemen çevrelerinin politikasından uzaklaştırıyor, emperyalistlerden ~~savaş çıkarmaya hazırlanan bir iç~~ düşman aramaya yöneltiyor, oysa asıl dış tehlike, iç gericiliğin ~~bir bölümü~~ kendi başına bir tehlike

T'nin Sosyal yaklaşımının temelinde T'deki bunalımı, yanlış değerlendirmesi yatıyor. O bunalımın nedenlerini yalnızca iç koşullara dayanarak araştırdı, saptamalarının temeline yalnızca T'deki ekonomik gelişmeleri oturttu, üstelik bunları da tek yanlı olarak ele aldı. Bunalımın temeldeki nedenleri ile onu körükleyen faktörlerin bağını, ilişkisini göremedi. O, bunalımın ~~bir zaman~~ sürmesinin, bu boyutlara varmasının, Türkiye'nin uluslararası kapitalist işbölümünde aldığı önemsiz yer ile emperyalizmin askeri-politik stratejisinde aldığı çok önemli yer arasındaki oransızlık ve uyuşmazlıktan kaynaklandığını, ~~bir~~ zaman göremedi. Bunun faktörün Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olmasına ~~rağmen~~ yol açtığını (bir) ~~değerlendiğini~~ anlamadı. Kapitalist sistemin kendi iç bunalımlarının, Türkiye'nin soğumuş ve geri kapitalizminin ulusl. kap. işbölümüne daha sıkı entegre olmasına çok az olanak açabildiğini, buna karşın kapitalizmin genel bunalımının yeni evresinde kendisini bir kurtuluş hareketine, zorunlu gibi emperyalizmin stratejik olarak ~~T~~'yi vazgeçilmez ~~görmeyi~~ pekiştirmeyi bir yandan dönüp bakmayan, iç pazarı tıkanan sanayisinin dış pazarı olmayan ~~ve~~ bu durumda kendi kendini kurutan, diğer yandan, aşırı askeri harcamaların ulusal gelirin yaklaşık onda birini NATO'nun dayattığı, Onun için T'nin dünyasal varlığının yaşamasının yaşattığını anlamadı. ~~O yüzden ordunun bütçesini~~ ~~yüzden~~ ~~gördüğünün yüzden~~ ~~gördüğünün yüzden~~. emperyalizmi tek yanlı ve çok yönlü bağımlılığı olduğunu her zaman yadsıdı. Türkiye'deki tekellerini, Soğumuş ve geri kapitalizmin işbirlikçi ilerici kap. ülkelerin tekelci kapitalizmin tekelleri için yapılan sömürüleri devlet ayrıcalıklarının yetkili dalgalanmalarını sandı. T tekelci burj. olduğundan daha güçlü gösterdi. Şimdi de kapitalizmin gelişme düzeyini yükseltti, buradan çıkarak "bunalımı tersten çözerek" T'nin (olanaklı olduğunu, gericiliğini, emperyalistleşeceğini" öne sürüyor. Bunalımın Ekonomik deflasyonist bir aşamaya girmesi, ~~çözülme~~ ekonomik bunalımın çözülmesi, 12 Eylül devrimsinin de politik bunalımın çözülmesi olduğunu sanıyor.

Bu yaklaşım ~~T~~'yi vazgeçilmez ~~görmeyi~~ pekiştirmeyi

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4)

Bu sonuçlara varırken Zeitlin, Gerçekçi Büyücü Çırağı gibi, kendi çağırdığı cinler kendi tuzağına düşmüş. Y. ülkedeki burjuvazinin karmaşıklığını kavrayamadı, onun yerine burjuvazinin "devrimci durum" diyerek işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Bu kavramı fetişleştirdi. Her şeyin bu içinden çıkılmaz kavramla açıklamaya çalıştı.

Oysa burjuvazi yapısal olarak, emperyalizmin yoldan çıkmasının destekçisi olduğunu söyleyerek, yalnızca emperyalizmin ve ithalatçılığının değil, burjuvazinin devrimci olmayan kapitalizmin de bir gereği olduğunu göremedi.

Y'deki burjuvazinin karmaşıklığını ortaya koymak yerine, burjuvazi ile devrimci durum kavramlarını özdeşleştirerek "1968'den beri süren bir devrimci durum" fetişi yaratarak işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Oysa kimileri de, Zeitlin yapısal burjuvazinin ortaya çıkardığı temel etkenlerin biri olarak bir artıksal değişime olmadığı halde, burjuvazi "devrimci durum" içinde olduğu için değil, "devrimci durum" olduğu için devrimci olduğunu sanıyor. Tıpkı burjuvazi açıklamasında yaptığı gibi, "devrimci durum" kavramında da uluslararası faktörlerin, koşulların, güçlerin ve çıkarların da belirleyici olduğunun görmedi. Bu, onun nesnel gerçekliğin kimi yönlerini abartarak, "devrimci durum" gibi yapısal burjuvazi

yüksekmeye yöneldiğine, şimdi de yapısal burjuvazi doğuran nedenlerin tümü varlığını sürdürmesine karşın, 12 Eylül sonrasında abartılı faktörlerin bir bölümünün ortadan kalkması karşısında, şimdi de "devrimci durum sona erdi" saptamasını yapmaya yöneliyor. ~~Kendisi~~ ~~kendini bağlamasının~~ temelini ~~oluşturdu~~

Y'nun ulusal ile uluslararasını diyalektik bir bütünlük içinde bütünleştirememesi, bugünkü rejimi ~~faşist~~ faşizm olarak yüksümsemede de ortaya çıkıyor. Tıpkı devrimci durumun ortaya çıkmasında T gibi bir ülkede olduğu gibi faşizmin iktidara gelmesinde de, iki sistem arasındaki savaşımın, emperyalizmin ~~kaos~~ ile dünya devrimci süreçlerin iç bütünü arasındaki savaşımın, çelişkilerin belirleyici bir rol oynadığını görmedi. Faşizmin T gibi bir ülkede iktidarını kurabilmek için, ulusal. finans kapitalin en gerici kesimlerinin, emp. ın en soldaki kesimlerinin çıkarlarını ~~da bağlı bir bütünlük~~ savaşımını (Bak Zaradov, BSS) Bir askeri diktatörlük emp. ve te. yanlısı bir politika izlemesinin, faşist yöntemler uygulamasının, ~~mutlaklaştırılmasının~~ faşist olarak adlandırılması için yeterli olacağını sandı. ~~O kişiler zamanın~~ 2. dünya savaşı sonunda kimi ordunun ~~ülkesiyle~~, faşizmin belirtisi ~~faşizmin~~ ve onlara geldiğini anlamak

Bir rejimin faşist olduğunun saptanması için

Yalnızca ve koşullarla açıklanamaz, onun aynı zamanda ...

İlerde Y'nun bu konuda da iz düşümleri de yanlış ele alacağını göreceğiz.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

5)

~~Şimdiye kadar belirtiklerimiz~~ ele ~~aldıklarımız~~ bize ne gösteriyor?

Tüm bunlardan çıkan sonuç nedir? Tek şey, her sorunun antiemperyalist savaşım açısından ele alınması gerektiğidir. TKP sosyalizm için savaşıyor. Emp.e bağımlı bir ülkede sosyalizm kurulamaz. TKP dkh bir parçasıdır. Dkh'nin baş düşmanı emperyalizmdir. Onun için her soruna öncelikle emp'e ile olan bağı açısından, ~~onu nasıl geriletmek~~ yaklaşmak gerekiyor. Atılacak her adım emperyalizmi geriletmeye, zayıflatmaya katkıda bulunuyor mu, bulunmuyor mu? Antifaşist savaşım, dem. savaşımı, antitekel savaşım, antikapitalist, antifeodal savaşım, antisavunist savaşım, hepsi ancak bu bağlamda ele alınırsa, ~~doğru~~ bir başarıya ulaşabilir. Bugün kahu düşman emperyalizmle olan bağı ölçüsünde düşmandır, dost ona karşı savaşımdan yana olduğu ölçüde dosttur.

gerek uluslararası planda, gerekse ulusal planda

Y ve düşmanları birbirinden ayırıyor. Hedef şaşırtıyor. Anti-emperyalist savaşımın önemini kavramıyor. Bu nedenle de bugün önde gelen antiemperyalist gücün, dünya sosy. sisteminin önemini ve rdünü de belirleyici olduğu gibi göremiyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

28 Nisan 1981
Yürükoğlu

(1)

İlerledikçe

Ülkemizde ve dünyada sınıf savaşımı ~~kızıştıkça~~, yaşam kendi ~~gibi~~ yeni yeni olgu ve gelişmeleri gündeme getirdikçe, Y'da aşağıdaki beklentiler bir bir ortaya çıkıyor. Dün partimizin politikasının önce ve yada bu yanlarına daha sonra tümüne karşı çıkan Y, 12 Eylül darbesiyle birlikte dkh nın tüzüne karşı açık bir karşı tutum aldı. O şimdi varoluşuyla dkh nın genel eğiliminde, bu hareketin en güçlü, en deneyimli, en ileri öğesi SBKP'nin politikasına "eleştiriyor". Üstelik Y'nun bu "radical" çizgisi, dünya çapında ABD emperyalizminin ~~kapsamlı~~ antikomünist, antisovyetik kampanyayı alabildiğine yoğunlaştırdığı, ~~tüm gericilik yandaşlarının~~ ~~sol anlayışlarını ve dkh'nin~~ konularına bir ortamda boğuşuyor. ~~Onun bütünüyle~~ "yani" konunun ~~yönetici öğesi, kapsamlılıkla açıklamak~~ olanaklı değildir. Yürüklüğün ~~TKP'ye karşı çıkışının kapsamlılıkla sınıflandırılması~~

Y'nun amacı nedir? Ne yapmak istiyor, yada bu çabaları kimin işine yarıyor?

"TKP'de oportünizmin yaygınlaşmasının en önemli nedeni SBKP'nin resmen onları tanımasıdır" (1-S, s. 140, s. 8) diyen, kendi yenilgisine neden uygulamasıyla çabuk Y'nun bu "yeni" konumunun yalnızca ~~büyük bir çaresizlikle~~ açıklamak olanaklı değildir.

Y'nun partimizle ve politikasına karşı açtığı savaş kapsamlılıkla, ~~tam bir yenilgiyle~~ sonuçlandı. O bu yenilgiye nedenlerini ~~olanak~~ kendi oportünist görüşlerini ve politikasında aramak yerine, boşuna sorunlar bulmaya çalışıyor. diyor. Ama onun bugün izlediği politikayı, yalnızca çevresindekileri oyalamak için uydurulmuş böylesi bir parçacılıkla açıklamak olanaklı değildir. Yürüklüğün Bunun nedenlerini onun ideal-pol görüşlerinin çevresinde ~~ideolojik~~ temelinde yatan sınıfsal özde, marx-leninizme yabancı dünya görüşünde, eklektik kesik yapısında aramak gerekiyor. TKP'ye karşı boşuşturduğu saldırı kampanyası antikam. ve sahtesos. etkilerin ürünüdür olmasında dkh, dkh'nin tüzüne karşı bir savaşıma dönüştü. Sonuçlarında O partimizin çizgisinden uzaklaştıkça, m-l'den de uzaklaştı, bilincindeki burj. ideolojinin pratiğe geçirilmemiş öğeleri öne çıkmaya başladığı (ve) Y. bir türlü kopamadığı oldukça burj. dünyasına geri döndü. Sürekli kavram pratik. ideal-pratik. kavramlarına karşı bir savaş sürdürmeye çalışıyor. ~~Her zaman olduğu gibi~~ sözcükleri ~~sıfatlayarak~~ ~~proletaryanın devrimci ilke ve kılıcına bağlı olduğu sosyalizm~~ Başvurduğu yöntem yine aynı yöntem bir. Partimize karşı savaşımında nasıl en çok TKP yanlısı görünmeye çalıştıysa, SBKP'nin politikasına karşı çıkışlarında, soc. Birl. çıkarlarının en iyi kendisinin savunduğunu öne sürüyor. ~~Kendisinin ideolojisini çarpıtarak~~ ~~nasıl Lenin'in Anne diyen~~ Parçayı bütünden ayırıyor, ~~parçayı~~ onu (Her zamanki gibi) biçimsel bir mantıkla istediği gibi yorumlayarak buradan bütünü mahkum ediyor. Parçanın bir bütünündeki yada görünüşün bir anındaki, bir olgunun tarihsel olmayan bir yaklaşımla çarpıtıyor, yada bir olumsuzluğun yanın doğru, yanın yanlış ~~ve~~ kanıtlarla yorumluyor, buradan yine, bütünü yada ötü mahkum ~~etmeye~~ metafizik bir yaklaşımla etmeye yöneliyor.

Sonra.

Sonra

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(Lenin'den, SBKP Seçkilerinden yaptığı alıntılar arşivine)

Leninizme, SBKP'nin politikasına karşı ideal-tipik saldırılarında
Lenin'in partisi

sokulmaya çalışsa da, asıl olarak istediği adeta, her konuda
yeraltına, doğruluğun kanıtlanmış, genel geçer
ölçütleri ortadan kaldırmıştır. Bir partinin, bir kuruluşun (komünist manifesto)
eyleminin doğruluğu nasıl ölçülür? Bunun yüzyılın deneyimi ışığında
dünyanın belli ölçütleri vardır. Yeni bu ölçütleri kalleşçe ve
bunların yerine yeni geçici ölçütler de getirmeyerek, kendi yöntemini
yüceltmeye çalışıyor. Okuyucunun için tek geçerli bir ölçüt olmasını
istiyor: Kendi görüşleri!

Bu onun subjektif niyeti, ama bu konuda getirdiği yorumlar.
vardığı sonuçlar objektif olarak tek bir sonuç varıyor: Okuyucunun
karamsarlık, nihilizm yaratma çabası. Yeni'nin tüm ideolojik-politik
varlığı, 12 Eylül ortamında ve emperyalizmin artan
saldırganlık ve gerginlik politikasına
okuyucuda hem ulusal planda, hem de uluslararası ortamda,
karamsarlık ve nihilizm, teslimiyetçilik ve umutsuzluk tohumları
ekmeyi amaçlıyor. O çok kesin görünümlü prof. sinsi kaçamaklı
görüşleri, bu bağlamda, sonuçlarıyla ve ensletilecek geçek hesaplar dışında
görüşleri çıkıyor.

Çoktan beri hiçbir konuda ulusal ile ulusal. diyalektik
bir yaklaşım içinde birleştiremedi, birlikte yorumlayamadı, ikisini
hep birbirinden kopardı, bu nedenle de ne ulusal. faktörleri
ne de uluslararası gelişmeleri doğru değerlendirebildi. Ama şimdi tek bir
konuda, Kıbrıs konusunda, karamsarlık ve nihilizme varmış da
ulusal ile ulusal. birleştiriyor. Okuyucunun TKP'nin, öteki sol
partilerin, ulusal, demokratik güçlerin saptamalarının ve eylem birliğinin
uluslararası planda ise SBKP'nin, dkh'nin, kapit. ülkeler işçi sınıfının
ve ülke, dünya barış güçlerinin saptamalarının ve eylem birliğinin
Türkiye'deki bütün. için bir perspektif getirmediğini savunmaya
çalışıyor. içeride ve dışarıda. en gerici, antik. antisov. güçler
yüzünden, bir yandan yalnız bir yandan boşta ve zorbalıkla

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bunun adı demokratik merkeziyetçilik, parti disiplini değil, "LİKİDATÖRLÜK"tür. Onların da konumu böyledir.

Onlar, geniş bir cephe halinde gerçek fraksiyoncudurlar. Onlar, partinin çıkarını değil, kişisel hırslarını başa almış gerçek bölücülerdir.

Onların ne denli burjuva siyasetinin etkisi altında olduklarının, ne denli fraksiyoncu ve bölücü olduklarının bir başka kanıtı da onların *kendi içlerindeki* ilişkilerdir. Leninciler kişilerle uğraşmadan açık bir ideolojik savaşım yürütüyorlar. Buna fraksiyonculuk diyen oportünist-ortacı yelpazesi ne yapıyor? Kendi içinde, bin çeşit Bizans oyunuyla, *entrizmle*, el altından fraksiyonlar örgütleyip, fraksiyon savaşı yürütüyor.

Örnek mi? Verelim. Oportünist-ortacı yelpazesi ana olarak oportünist ve ortacı olmak üzere ikiye ayrılıyor ama bu çok genel bir ayrımdır. Anlayış kolaylığı için. Yoksa hem bu iki ana kolun birbirine karşı konumu çok görecelidir (bakıyorsunuz oportünist dediğimiz kesim bir gün bayağı devrimci kesiliyor, demagojik militan oluyor, ortacı dediğimiz kesim bir gün en aşırı oportünist görüş savunuyor), hem de bu iki ana kol *çeşitli* fraksiyonlara bölüktür. Bu "cephe"de demagojik militanlığın, deniz anası kıvraklığının baş temsilcilerinden *Partizan fraksiyonu* vardır. Bu cephede H. Erdal'ın başını çektiği ve hızla eriyen bir başka *ortacı fraksiyon* vardır. Bu cephede *GSB fraksiyonu* vardır. Bu cephede oportünizmin en köklü temsilcisi Ahmet Saydan fraksiyonu vardır. Bu cephede, sola en yakın, dolayısıyla militanların kafasını karıştırma yönünden en tehlikeli ama en zayıf olan *"eski İngiltere ekibi" fraksiyonu* vardır. (Sola en yakın olmaları da İTİB eğitimlerinde bazı şeyleri anlayabilmelerinden geliyor herhalde!).

Şimdi soralım, *İşçinin Sesi* hareketinin pırıl pırıl, namuslu, açık ideolojik savaşımı mı fraksiyonculuk, bölücülüktür? Yoksa bu "illegal" fraksiyonların, teorik görüşlerini, aralarındaki farklılıkları açıkça ortaya koymadan el altından yürüttükleri çekişme mi fraksiyonculuk, bölücülüktür? Evet, onların yaptığı fraksiyonculuk, bölücülük, likidatörlüktür.

Bu fraksiyonlar partimize kapıkulluğu, hile, yalan getiriyorlar. Bu fraksiyonlar PARTİMİZİ ÇÜRÜTÜYORLAR.

Yoldaşlar, bunlara bugüne dek oportünist, kuyrukçu, pasifist, Menşevik v.b. dedik. Doğru ama yetersiz. Bundan sonra bu yelpazeye "likidatörler" diyeceğiz. Partimizdeki ayrım likidatör-komünist ayrımıdır.

Gördüğünüz gibi, yazımızda değindiğimiz iki oluşum birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen, biri ötekine değişen, biri birinin yerine geçen *aynı olgunun* iki yönüdür. Gizli TKP'nin deşifre yönetime sahipliği sonucunda ortaya çıkan burjuvaziyle uyuşma olgusuyla, çeşitli "illegal" fraksiyonlar eliyle partimizi çürütmeleri tek bir oluşumdur.

Komünistler, Leninciler, devrimi gerçekten isteyen yiğitler! Durmayın! Partimizi burjuvazinin eklentisi yapacak bu tehlikeye karşı elele, gönül gönüle çarpışalım! Kavgada yanındakine güven duygusu, yoldaşlık duyguları, yüce komünizmin gelenekleri yine canlansın! GELECEĞİ TKP'Mİ'Z KURSUN!

Tarihsiz ve Talihsiz MK Bildirisi

"Sol" oportünist Fraksiyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşin İlk Çercevesi:

Söz konusu akım, küçük burjuva, "sol"oportünist, serüvenci, milliyetçi bir akımdır. Bu akımın yandaşları parti düşmanı bir fraksiyon oluşturmuş ve şimdiden egemen güçlerin aracı durumuna gelmişlerdir.

Bu akım, objektif gerçekleri, sübjektivist bir yaklaşımla çarpıtıyor. Bu yaklaşım, pratik tutumda voluntarizme, politikada serüvenciliğe gidiyor. Dogmatik ve eklektik bir yöntem kullanıyor. Marksizm-Leninizmin tek tezlerini tarihsel olmayan bir anlayışla alıp kullanıyor. Çarpıtıyor. Sonuçta sözde devrimci, özünde "sol" sekter, anti-Leninci konumlara dönüyor. Başka "sol" akımlarla (Maoculuk, anarşizm, Troçkizm gibi) bazı ortak özellikler gösteriyor.

1. Devrimci durum saptaması yanlıştır. Devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğü gözardı ediliyor. Devrimci durumun ana göstergesi olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırıları geçiriyor. Devrimci durum analizinde dış politik etkenleri hesaba katmıyor. Devrimci duruma yol açabilecek olan bugünkü ortamı devrimci durumun yerine koyuyor. Bu ortamın görevlerini, devrimci durumun görevleriyle karıştırıyor.

Devrimci durumun ortaya çıkmasında, sübjektif faktörün belirleyici değil ama, önemli bir faktör olduğu gözardı edilmemelidir. Öte yandan, "sol" oportünist, fraksiyoncu akımın yaptığı gibi, sübjektif faktör, yalnız partiye indirgenmemelidir.

2. Faşizm tehlikesini çözümlemesi yanlıştır. Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde faşizmin kaynağı yalnız iç etkenler değil, özellikle emperyalizmdedir. Faşizm tehlikesinin her zaman devrimci durumun bir parçası olduğu görüşü yanlıştır. Sonra, Türkiye'de kapitalizmin gelişme düzeyi abartılıyor. Devlet tekel kapitalizminin sistem olarak egemen olduğu varsayımı öne sürülüyor.

3. Yapısal ikilem olarak ileri sürülen "ya faşizm, ya devrim" sloganı yanlıştır. Faşizmin geriletilmesi, demokratik özgürlüklerin korunması ve geriletilmesi görevleri gözardı ediliyor.

4. Bu küçük burjuva akım, işçi sınıfına, halkımıza güvenmiyor. Öğrenci gençlik, aydın kesimi temel güç görüyor.

5. TKP ile TİP ve TSİP arasındaki eylem birliğinin zorunluluğunu yadsıyor. İdeolojik savaş maskesi altında eylem birliği politikasına saldırıyor. "Sol" sekter bir tutum alıyor.

6. Sınıfsal bağlaşıklığı politik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına koyuyor. İkincisini tümden yadsıyor. Orta katmanlarla, ulusal, tekelci olmayan burjuvazi ile eylem ve cephe birliği olasılığını görmüyor. Böylelikle bağlaşıklık, cephe sorununu daraltıyor, ya da atlıyor.

7. Öncüyü, yığınlardan kopuk savaşa sürmek görüşünü savunuyor. Can güvenliği komitelerini çarpıtıyor, serüvenciliğe yol açıyor. Provokasyonlara ortam hazırlıyor.

8. Fraksiyoncu akımın çıkışı, zor bir dönemde partiye yönelen hıyanet saldırısıdır. Eleştiri özgürlüğü adı altında parti birliğine saldırıyor. İdeolojik birlikle örgütsel birliğin ayrılmazlığını yadsıyor. Komünist partisinde kanatların olabileceği görüşünü yayıyor. Parti disiplini konusunda Lenin'in belli koşullarda ileri sürdüğü görüşleri somut koşullardan soyutluyor, parti disiplinine karşı kullanıyor.

9. Sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşımının diyalektik birliğini atlıyor. Sözde proletarya enternasyonalizmine bağlı görünüp, üstü örtülü biçimde SBKP'ye saldırıyor. Dünya komünist hareketinin Marksizm-Leninizmi geliştirici kollektif katkılarını yadsıyor. Lenin'i, günümüz dünya komünist hareketinin ortak strateji ve taktiklerinin karşısına çıkarıyor. Komünist hareketin geçmişinde ileri sürülen ve yanlışlığı ortaya konan görüşleri savunuyor. Sovyetler Birliği'nin öncü rolünün değişebileceğini, devrimci merkezin kayması formülü ile vurgulayarak öne sürüyor.

Uluslararası komünist hareketin sorunlarına ayrılıkları derinleştirici, birliğe hizmet etmeyen bir yanaşımla eğiliyor. Bu tutumla, Avrupa komünizmi gibi revizyonist eğilimlerle ilkesel ideolojik savaşı da zorlaştırıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci potansiyelini küçümsüyor.

Gelin canlar bir olalım!
MHP'yi ÜGD'yi susturalım!

Kendi can güvenliğimizi
kendimiz sağlayalım!
Can güvenliği komitelerinde
örgütlenelim!

Faşist katillere ve
onları kayıranlara karşı
herkeze silah taşıma hakkı!

Faşistlere destek olan
tekellerin ve toprak beylerinin
mallarına el koyalım!

Faşizmi besleyen
parababalarını cezalandıralım!

Oportünizmin Aynası

Tarihsiz ve Talihsiz TKP MK Bildirisi ve Devrimci Durum

Zeynep Arbat

Merkez Komitesi'nin yayınladığı bir sayfalık bildiri, konspirasyonu ideolojiye indirgemenin eşsiz bir örneği oldu. Oportünistler *İşçinin Sesi*'nin getirdiği görüşleri ve eleştirileri inandırıcı bir biçimde yanıtlayamayınca, parti disiplinini ideolojik konularda bir baskı aracı olarak kullanma yoluna gittiler. Böylece bildiri, oportünist görüşleri daha kendinden emin bir tonda, daha yüksek sesle yineliyor.

"Devrimci durum saptaması yanlıştır" diyor ve devam ediyor bildiri. "Devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğünü gözardı ediyor. Devrimci durumun ana göstergesi olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırıları geçiriyor. Devrimci durum analizinde dış politik etkenleri hesaba katmıyor. Devrimci duruma yol açabilecek bugünkü ortamı devrimci durumun yerine koyuyor. Bu ortamın görevlerini, devrimci durumun görevleriyle karıştırıyor".

Devrimci durumun varlığını ilk kez R. Yürükoğlu yoldaş, daha 1976 ekiminde *İşçinin Sesi*'nde "Bunalım Kalıcıdır" adlı yazısında duyurdu.

Devrimci durum geniş yığınların siyasal savaşıma göz açtığı, devrim, komünizm ülkülerine kucak açtığı bir dönemdir. Komünistlerin bu yığınları kucaklamaları, yol göstermeleri, devrime hazırlamaları gerekir. "Diyalektik bütünlük", yığınlardaki hareketlilikle komünistlerin bu yönetici görevinin birliğidir. "Komünistlerin"(?) pısırıkça devrimin kapıya dayanmasını beklemeleri değildir!

Devrimci durum konusu, bir okurumuzun da yazdığı gibi, artık gazete sayfalarında tartışılır oldu. Çünkü Türkiye'nin sancılı, çileli bunalımının adını koymak nesnel bir gereksinim olmuştu. Militanların kafasındaki sorular yanıtlanmak zorundaydı. *İşçinin Sesi* bunu yaptı. Burjuva hükümetlerinin yönetememezliğinin yığınların eskisi gibi yönetilmek istememesinin, yığınsal hareketlenmenin adını koydu. "Bu devrimci durumdur" dedi. "Yığınlar yeterince örgütlenmişse ve yeterli şiddetle saldırabilirse devrim olabilir" dedi (R. Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.122). Türkiye'nin bu elverişli ortamını, yani devrimci durumu, gerçek komünistler coşkuyla karşıladılar, oportünistler ise inatla yadsıdılar. Yine de kendi ilkesizlikleri içinde, kendilerine bir açık kapı bırakarak yadsıdılar.

Bildiride bugünkü ortamı, "devrimci duruma yol açabilecek bir ortam" olarak değerlendirmeleri işte bu açık kapıdır. AP'nin başa gelmesiyle kendiliğinden yığın hareketlerinin yükselebileceğini "hesaba" katma çabasıdır. Aynı zamanda devrimci durumu anlamamanın da kanıtıdır. Bu cümle, devrimci durumun gelişen, inişli çıkışlı bir *süreç* olduğunu anlamak istememenin ve bu süreci yani devrimci durumu devrim anıyla karıştırmanın göstergesidir.

Devrimci durumu yadsıyan oportünistlerin tek tutanağı kendi pasif siyasetleri nedeniyle yığın eylemlerinin göreceli azalması. Bu bildiri de aynı şeyi tutturmuş. Emine Engin yoldaş *İşçinin Sesi*'nin 109-110. sayısındaki "Devrimci Durumda Suçüstü Durumu" yazısında Özlem Özgür'ün aynı yöndeki çarpıtmasını şöyle yanıtlıyor:

> "Biz acaba neden yığın çıkışlarındaki göreceli duraksamayı gözlerimizle gördüğümüz ve açıkça da söylediğimiz halde devrimci durum var diyoruz?
>
> "Devrimci durumun en nesnel, en baş göstergesi yığın eylemleridir. Ama yığın eylemlerinde göreceli duraklama, hatta hiç kabarmanın olmaması bile devrimci durum yok demek değildir. Devrimci durum özde toplumun patlayıcı maddeyle, elektrikli atmosferle dolu olmasıdır. Bunun yığın çıkışlarında yeterince yansıyıp yansımaması, özel-nesnel çok çeşitli koşullara bağlıdır".

"Yığın eylemliliğinin yerine faşist terörist saldırıları geçirmeye" gelince... R. Yürükoğlu yoldaşımız bu anlayışı şöyle tanımlamıştı:

> "Devrimci durum yok, bireysel terör var' anlayışı ters bir mantığı gösterir, çünkü sorulması gereken, 'kullanılan yöntemlerin nasıl adlandırılması gerektiği' ya da 'anarşinin belli çevrelerce kışkırtılıp kışkırtılmadığı' soruları değil, 'bu yöntemler neden böylesine yaygınlaşabiliyor, kalıcı olabiliyor ve giderek artıyor' sorusudur" (agy, s.123).

Anarşi bugünün Türkiye'sinde günlük yaşamın bir parçası olmuştur. Gazetelerde anarşi haberleri klişe başlıklar altında verileli yıllar oluyor. Yalnız siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı günde en az 4. Son haftalarda bu sayı 8'e, 10'a çıktı. Yüzden fazla siyasal örgüt var. Her örgütün silahlı, ölümü göze almış üyeleri var. Devletin giremediği, yasaların işlemediği "kurtarılmış bölgeler" var. Anadolu'nun adı sanı duyulmamış ücra köşelerinde siyasal guruplar oluşuyor ve birbirlerinin boğazına sarılıyorlar. Binlerce boş kimlik belgesi çalınıyor. Silah depolarına saldırılar, para soygunları aldı yürüdü. Türkiye'de örgütlü ve çok geniş bir yeraltı siyaset dünyası var. Bir yakını veya tanıdığı vurulmamış, yaralanmamış bir aile bulmak zor. Silah günlük yaşamın bir parçası. Türkiye'de artık hiç kimse, "bana ilişmesinler de ne halleri varsa görsünler" diyemiyor. Çünkü oportünistlerin deyimiyle bu "bireysel terör" tüm ülke çapında. Bireysel terör artık toplumsal bir olgu olmuştur. Ve bu *"devrimci durumun kendini günlük yaşamda belli etmesidir"* (agy, s.123).

Devrimci durumu yadsıyan oportünistler, anarşi olarak kendini gösteren bu şiddet olgusunu nasıl açıklayacaklar? Nasıl oluyor da binlerce silahlı insan sokaklara dökülüyor. Soyuyor, işgal ediyor. Öldüyor, öldürüyor. Ve bu süreç yıllardır azalmadan, giderek şiddetlenerek, hızlanarak gelişiyor. Pusuya düşürüp öldürmeler, yığınsal katliamlara dönüştü. Bunun yalnızca MİT'in, CIA'nın paralı ajanlarının, kışkırtıcılarının işi olduğunu iddia etmek artık gülünçtür. Türkiye'de devlet işlevini yapamıyor. Bu terörü kışkırtan servislerin varlığı apaçık bir gerçektir ama "anarşi"yi salt buna bağlamak toplumu gözlemedeki bilinçli bir körlüktür. Komplocu, entrikacı mantığın tüm hayal gücünü seferber etmesiyle varacağı sonuçtur. Nasıl dünyadaki siyasal gelişmelere, savaşları, ayaklanmaları, devrim ve karşı-devrimleri entelejans servislerinin işi olarak görmek saçmalıksa, Türkiye'deki şiddet olaylarının sorumlusu olarak inatla yalnızca MİT'i, CIA'yı v.b. görmek de saçmalıktır, toplumsal güçleri yadsımaktır.

Anarşi giderek şiddetlenen ve yayılan bir toplumsal olgudur. Ya faşizm, ya ileri demokratik halk devrimi sonucunda ya gerici, ya da ilerici güçlerin kesin müdahalesiyle sonuçlanabilir. Türkiye'nin bir dizi sorunu gibi, anarşi de devrimci durumun, devrim ya da karşı-devrimle noktalanmasıyla biter.

"Devrimci durumun ortaya çıkmasında sübjektif faktörün belirleyici değil, ama önemli bir faktör olduğu gözardı edilmemelidir. Öte yandan, 'sol' oportünist, fraksiyoncu akımın yaptığı gibi sübjektif faktör, yalnız partiye indirgenmemelidir".

İlk okuyuşta, devrimci durumu yaratmaya çalışan bir partinin yakınışı gibi gelen birinci cümle, kof militanlık kokuyor. Sorun bugün, devrimci durumu yaratmakta değil, nesnel olarak varolan devrimci durumu değerlendirmektedir.

Kendi deyimleriyle "'sol' oportünist, fraksiyoncu akım", öznel ögeyi (sübjektif faktör) hiçbir oportünistin yapmadığı açıklıkta şöyle açıkladı:

> "Öznel öge (sübjektif faktör) insan eylemidir, bilinçli davranışlardır. Devrimci süreç açısından, öznel ögenin birbirleriyle çok yakın etkileşme içinde üç göreceli bağımsız unsurdan oluştuğunu söyleyebiliriz. Bunlar, 1) yığınların devrimci bilinci, devrim için kararlılıkları; 2) Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin örgütlülük düzeyi, 3) Bir anlamda *hepsinin yansıdığı şey olarak* komünist partisi, onun yöneticilik yeteneği ve doğru siyasetidir (agy, s.115) (abç).

Üçüncü öge, yani Türkiye Komünist Partisi, ancak 1973'den sonra siyaset sahnesine çıktı. İşçi sınıfında, komünist bilincin kendiliğinden oluşmayacağını kabul edersek, yığınlara devrimci bilinç vermede ve onların örgütlülük düzeyini devrimci amaçlara uygun olarak yükseltmede üçüncü ögeye, yani partiye olağanüstü sorumluluklar düştüğünü de anlarız. Bunu yadsımak, iktidara yürüyen, sokaklara dökülmüş, örgütlü yığınların önüne geçmeyi hayallemektir. Menşevikliktir.

Partinin böyle bir göreve hazır olmadığı söylenebilir. Ama,

> "öğrenmek için istek varsa ve eksiklikler kabul ediliyorsa, devrimci deneyim ve örgütsel yetenek öğrenilebilir. Devrimci çalışmada eksiklikleri kabul etmek onların üstesinden gelmenin yarısıdır.
>
> "Fakat bu bilinç bulanmaya başlayınca yarım talihsizlik tam bir talihsizliğe dönüşmeye başladı. ... — Sosyal Demokrat (Komunist—İ.S.) organlar arasında bile eksiklikleri erdem gibi görmeye hazır, hatta *kendiliğindencilik önünde kölece eğilmelere* bir *teorik* kılıf bile bulmaya çalışan insanlar türedi" (Lenin, "Ne Yapmalı?", *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.5, s.378).

Son olarak, devrimci durumun analizinde dış politik etkenler konusuna kısaca değinelim. Devrimci durumun varlığını, ya da yokluğunu belirleyen etkenler arasında dış politik etkenler de vardır. Devrimci durum var deniyorsa, her türlü etken, bu arada dış politik etkenler de hesaba katılmış demektir. Oportünistlerin bu konuda "eleştirisi", kendi hareket noktalarının nesnel bilimsel çözümleme değil, güç dengesi hesapları olduğunu gösteriyor. Ayrıca, "iç-dış dinamik" konusunda "solcu"larla olan benzerliklerini yansıtıyor. Oportünistler için devrimci durum ve Bolşevizm korkulu rüyadır! TKP MK'nın tarihsiz bildirisi bunu belgeleyen talihsiz bir bildiridir!

R. Yürükoğlu'nun "Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye" adlı kitabı üstüne eleştiri: İngilizce baskı, 1979

R.Yürükoğlu. Turkey-Weak Link of İmperialism.
İntroduction by W.Pomeroy. Printed by Anvil printers Lid.
(T.U). March 1979

Kitabın yazarı çağdaş Türkiye'yi dünyadaki aldığı yer ve özellikle ülkenin iç gelişmeleri açısından ele alıyor. Kitapta dünya devrim hareketinin merkezi, emperyalizmin zayıf halkası, orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerin özellikleri, devrimci durum, işçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımı arasındaki bağıntı, faşizm vs. gibi önemli teorik ve sosyal-politik sorunlara değiniliyor. Esefle belirtelim ki bu sorunların çoğunun çözümlemesi ve durumun değerlendirmesini yazar şematik bir biçimde yapıyor, asılsız, delillere dayanmayan , bazı yerlerde de çelişkili sonuçlar çıkarıyor, yanlış tanımlamalar yapıyor. Yazar Marksist literatüre geniş yer veriyor, ama bu iş her zaman özenle yapılmıyor. Lenin'in başka tarihsel koşullarda söylediği bazı sözler yeni koşullarda partinin eylemi için yönelim rolü oynayacak biçimde, mekanik olarak aktarılıyor. Bazen de bu sözlerden Lenin'in demek istediğinden daha başka anlamlar çıkarılıyor.

Yazar, çağımızı, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olarak niteliyor ve onun temel çelişkisinin sosyalizm ile emperyalizm arasındaki çelişki olduğunu belirtiyor. Kitapta bu çelişkiyle ilgili başka bir tanımlama daha yapılıyor: Bu çelişki, gelişip güçlenen devrimci merkezle, evrensel egemenliğini giderek yitirmekte olan gericilik ve karşı-devrim merkezi emperyalist yataklar arasındaki çelişki. (S.22 İng., S. 17 Türkçe baskı) Burada daha tam olarak, emperyalizm tarihsel inisyatifi olduğu gibi, egemenliğini de çoktan yitirmiştir, denmeliydi. Dünya devrim hareketinin merkezine

./..

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

gelince yazarın kanısınca Sovyetler Birliği böyle bir merkez olarak kalmaktadır ve kitapta Sovyetler Birliği'nin dünya devrim hareketinde oynağığı role büyük değer biçilmiştir. Bu arada "merkez" kavramı daha geniş ve daha tam olarak belirtilmeliydi. Yazar bunu, "proleter hareketinin, proleter savaşımının en yüksek aşamaya ulaştığı yer" (ülke) olarak tanımlıyor. (S. 19 İngilizce, S.15 Türkçe) Kuşkusuz burada yalnızca proleter hareketinden değil, şimdi artık toplumun yeni gelıştirilmesi, yeni toplumun düzeninin kurulması sürecinden söz etmek daha doğru olurdu. Üstelik, şimdi tüm dünya sosyalist sistemi (sosyalist topluluk) böyle bir merkez oluşturmaktadır. Bu gerçeklik gözönünde bulundurulursa, kitapta devrimci merkezin ekonomik ve toplumsal alanlarda daha çok gelişmiş başka bir sosyalist ülkeye geçmesi olasalığıyla ilgili ipotetik biçimde konmuş bulunan sorun da (S.20,; S.16) kendiliğinden ortadan kalkar. Yazar bu sonucu Lenin'in "Üçüncü Enternasyonal ve Tarihteki Yeri" adlı yapıtına dayanarak çıkarıyor. Ama Lenin bunlara 1921 yılında söylemiştir ve o zamandan sonra yeni sosyalist devrimlere kadar uzanan uzun bir ara vardır. Yazar burada tarihsellik ilkesini gözetmiyor. Tüm bu yukarda belirttiklerimizle birlikte yazarın, dünya devrimci merkezi Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerine, yahutta gelişmiş kapitalist ülkelere, değiştiğini savlıyanlara, yahutta bugün artık dünyada devrimci merkez yoktur." (S. 19, : S.15) diyenlere karşı yönelttiği eleştiriyi olumlu olarak değerlendirmek gerek.

Yazar,dünya kapitalist sisteminin yapısıyla ilgili TKP MK organı "Atılım"dan aktarma yaparak, artık eskimiş bir değerlendirmeyi yineliyor: Bu sistemin "içinde emperyalist, sömürge, yarı-sömürge,bağımlı, çeşit çeşit ülke vardır." /S.23, S.19) Kapitalist dünyanın emperyalist ülkeler ile sömürülen ülkeler" diye (S.23-24, + S.20) iki başlıca grupa ayrılması sorununu fazlaca basitleştirmedir.

Yazar, kitapta birçok kez belirtiyor ki, emperyal

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"ileri kapitalist yani emperyalist ülkelerde sınıfsal çelişkilerin yumuşatılması yolunda önemli silâhlar sağlıyor. Örneğin, bugün İngiliz tekelleri,kârlarının büyük çoğunluğunu kendi işçisinin sömürüsünden değil, dış yatırımlardan, az gelişmiş ülkelerin sömürüsünden sağlıyor. Emperyalist burjuvazi, bu taban üstünde yaşam düzeyini belli ölçüde yükseltme, geniş bir işçi aristokrasisi yaratma olanağı buluyor." (S.26, S.21) Bu sav gerçeklere aykırıdır. E.Varga, daha çok yıllar önce,tekellerin "kendi" işçilerine verdiği ekonomik ödünlerin temel kaynağını, onların yabancı ülkeler işçilerini sömürüden sağladıkları kârların değil, emek üretkenliğinin artırılması yoluyla sağlanan kârların oluşturduğunu açıklamıştı. Kitabın yazarı da yukarda belirtilen çok kesin sonuçların yanısıra, emperyalist burjuvazinin bilimsel-teknik devrimin meyvalarından da yararlandıklarını kabul ediyor.

Yeri gelmişken şunu da belirtelim ki, yazar, azgelişmiş ve orta düzeyde gelişmiş ülkeler işçileri ile gelişmiş ülkeler işçilerinin ekonomik durumları arasındaki farkın, günümüzde de dünya komünist hareketinde varolan oportünist ve revizyonust eğilimlerin ("Avrupa komünizm") ve herçeşit "demokratik" eğilimlerin de dahil) (S.84, S.76) kavranmasında son derece büyük önemi vardır diyerek sorunu çok basitleştiriyor.

Birinci ve ikinci grup ülkeler, yani emperyalist ve "sömürülen" ülkeler arasındaki bağıntıya değinen yazar,"emperyalist ülkelerin sömürülen ülkelere ekonomik yönden "bağımlılığı" belli ölçüde zayıflıyor" diyor. (S.28, S.23-24) Çünkü birincisi, emperyalist ülkeler,bilimsel-teknolojik devrim yoluyla önceleri ithal ettikleri doğal hammaddelerin yerine ülkelerinde sentetik ya da daha başka yapma maddeler üretiyorlar. İkincisi, onların birbirlerinin ekonomilerine yaptıkları yatırımlar ikinci grup ülkelere yaptıkları yatırımlardan çok daha fazladır ve hızlı tempolarla artmaktadır. Bu durum, diyor yazar, "uluslararası tekellerin az gelişmiş ülkelere daha ağır koşullar dayatabilmesini, daha çok ödün koparabilmesini getiriyor." (S. 26 İng., S.23 Türkçe)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

Yazarın ileri sürdüğü bu görüşler gerçek durum açısından bakıldığında kuşku götürür. Kanımızca, gelişmiş ülkelerin az gelişmiş ülkelere bağımlılığı, onların hâlâ yapma maddelerle değiştiremedikleri geleneksel hammaddeleri satınalma zorunluğu da dahil yakın ekonomik plânda bile azalmıyor, hattâ artıyor. Bununla birlikte stratejik-politik nitelikli düşünceler, -üçüncü dünya ülkelerinin kapitalizm çerçevesi içinde tutma yahutta onları bu çerçeve içine sokma emekleri, emperyalistlerin bu ülkelere karşı ilgisini artırmıştır. Emperyalist çevrelerin bu belirttiğimiz düşünceleri, onların çıkarları kendilerini üçüncü dünya ülkeleri karşısında belirli ödünler vermek zorunda bırakıyor. Sonuncu olarak, yazar, bu sorunda dünya sosyalist sisteminin rol ve önemini görmezlikten geliyor. Dünya sosyalist sisteminin varlığı ve uyguladığı politika gelişmekte olan ülkelerin konumlarını güçlendiriyor ve emperyalizmi bu ülkeler karşısında çoğu kez manevra yapmak zorunda bırakıyor.

Kitapta emperyalist sistem içinde zayıf halka sorununa geniş yer ayrılıyor. Yazar şöyle diyor: "Günümüzde az ve orta gelişmiş ülkeler dünya kapitalist sisteminin zayif halkalarıdır" ve ardından bunu daha da açıklıyor: Bunlar herşeyden önce (ve özellikle) orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerdir." (S.25 İng., S. 21 Türkçe)

Yazar, gelişmiş kapitalist ülkelerin yukarda belirtildiği gibi, diğer ülkeleri sömürdükleri vb. için zayıf halkalar olmadıkları ileri sürüyor. (S. 26, S.21) Bu sorunun ve bundan başka daha birçok sorunun çözümlenmesinde esas ağırlık sorunun ekonomik yanına, hem de sorunun sosyal-politik yanları unutularak ekonomik yönüne verilmektedir.Oysa ki, sorunun sosyal-politik yanlarının çözümlenmesi ve yine bu cümleden şu veya bu ülkede öznel etkenin olgunluğu ve gücünün değerlendirilmesi bu sorunun gerçekten açıklığa kavuşmasına yardımcı olabilirdi. Zayıf halkayla ilgili Lenin'in görüşü böyleydi. Lenin,zayıf halkanın gelişmiş kapitalist ülkelerde oluşma olasalığını yadsımıyor, tam tersine hatta bazı kapitalist ülkelerde böylesi bir durumun

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

oluştuğunu belirtiyor. Bundan başka, bilindiği gibi gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının yönetiminde, Almanya'da yenilgiyle sonuçlanan, Doğu Almanya ve Çekoslovakya'da utkuya ulaşan devrimler olmuştur. Günümüzde de bazı gelişmiş kapitalist ülkelerde ekonomik, sosyal-politik çelişkilerin derinliği, komünistlerin öncülük ettiği işçi sınıfı ve bağlaşıklarının gücü ve örgütlülüğü son derece açık biçimde ortaya çıkıyor. Tüm bunları görmemek, bilmiyerek yahılmadan çok, bilerek yanılmadır.

Yazar, ikinci grupta yeralan çeşitli ülkeleri "zayıf halka" açısından kıyaslarken orta derecede gelişmiş ülkeleri yeğliyor. Bunu da şöyle açıklıyor: "Bu ülkelerde kapitalizm, sosyalizmin nesnel koşullarını yaratacak denli gelişmiştir." (S. 25 İng. S. 21 Türkçe) "Azgelişmiş ülkelerde ise böyle bir gelişme düzeyi yoktur, bundan ötürü bu ülkelerde sosyalizm, özellikle dünya sosyalist sisteminin gücüne dayanarak geçilecek süreçlere bağlı ileri bir hedeftir." (S.25 İng. S. 21 Türkçe) Parantez içinde belirtelim , demek ki Türkiye'de sosyalizm, dünya sosyalist sistemine bağlı olmayacaktır. Burada ~~birbirine~~ iki birbirbirine mutlaka uygun gelmiyen şey, bir yandan sosyalizmin nesnel önkoşulları, öte yandan, zayıf halka"nın oluşma koşulları ve karakteristik belirtileri birbirine karıştırılmıyor mu ?

Bu sorunu daha da açıklamak için "zayıf halka"nın nasıl tanımlandığına bakalım. Kitapta şöyle deniyor: "Kapitalizmde, "eşitsiz ekonomik ve siyasal gelişme yasasının işleyişi sonucu, dünya kapitalist ekonomisinde çelişkiler zaman içinde başka başka ülkelerde toplagıyor, yoğunlaşıyor, keskinleşiyor. İşte biz, böylesi ülkelere, "emperyalist zincirin zayıf halkaları" ya da "kapitalist sistemin zayıf halkaları" diyoruz." (S. 20 ~~İng.~~-21 İng. S.16 Türkç.) Demek ki , yine aynı ekonomik çelişkiler ve yalnız onlar ? Ve devam ediyor: "Zayıf hal
lar bir zincirin kopma olasalığı taşıyon halkalardır." (S. 21 İn
S. 16 Türk.) Bu çıkarımla razı olmamak olanaksızdır. Ama bu çı
daha önceki tezle çelişiyor. Yalnızca ekonomik çelişkilerin k
leşmesi, bu zincirin kopma olasalığını koşullamıyor. Tarih,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

gelişmiş kapitalist ülkeleri aynı boyutlarda kapsıyan derin bir ekonomik bunalımın bile çeşitli burjuva yönetimi biçimlerine, bazı durumlarda ~~burjuva~~ faşizme, başka durumlarda da bu ülkelerdeki değişik sosyal-politik koşullara uygun olarak burjuva-liberal-reformist doğrultulara yol açtığına tanıklık ediyor. Sosyalist devrimler ise yalnız ekonomik çelişkilerin keskinleştiği bir ortamda değil, toplumun tüm çelişkilerinin bir bütün halinde keskinleştiği ortamda doğmuşlardır.

Öte yandan son onyılların tarihi, azgelişmiş ülkelerde emperyalist zincirin kopma olasılığının belirdiğini, hatta bu zincirin ~~kopmuş~~ koptuğunu gösteriyor. Ama kitabın yazarı her halde bunları ciddiye almıyor.

Daha sonra kitapta zayıf halka "tüm çelişkilerin "merkez-toplam" yeri, odak noktası" (S.29, S.24) olarak tanımlıyor. Ama bu tanımlamanın ne anlama geldiği açıklanmıyor ve bu tanımlama yalnız başına yeterli değildir, çünkü bunda emperyalist zinciri koparacak gerçek devrimci gücün var olup olmadığı gibi önemli bir unsur yer almamaktadır.

Kitapta, Türkiye'nin , emperyalizmin zayıf halkası olduğu savlanıyor. Yazar bunun kanıtı olarak da her şeyden önce onun ikili baskı: yerli tekelci-finans sermayenin baskısı ve emperyalist baskı altında bulunmasını gösteriyor. Türkiye'de emperyalizmin varlığı ve oynadığı rol, Türkiye ile ilgili askersel-stratejik ve politik amaçları kitapta açıklanmıyor. Bu, gerçek durumun açıklanması ve emperyalist zincirin kopma olasılığının değerlendirilmesi için önemsiz sayılıyor.

Yazar, Türkiye'deki ekonomik durumu karakterize ederken şöyle diyor: "Kapitalizm Türkiye'de daha baştan tekelci olarak gelişmiştir." (S.34)"tekeller...ekonomiye egemendir" (S.33). Bu çıkarımlar kanımızca büyütülmüştür.

Ülkedeki durumun çözümlemesini yapan yazar başlıca ağırlığı ekonomik sorunlara: ekonominin durumu, tekellerin gelişmesi ve eylemi, finans kapital, develet-tekelci kapitalizmin oluşması gibi sorunlara veriyor. (Bölüm 2). İşçilerin çalışma ve yaşama koşullarına özel bir

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bölüm (üçüncü bölüm) ayrılmıştır. Yazar çok sayıda verilerle Türkiyeli işçilerin emperyalist ülkeler işçilerine oranla daha fazla sömürüldüklerini, işçi ücretleri ile hayat pahalılığı arasındaki farkın sürekli arttığını, işsizliğin aktif nüfusun yüzde 20'sini bulduğunu, Türkiye'de işçilerin mutlak ve nispi yoksullaştığını vb. göstermeye çalışıyor. Bununla birlikte bu veriler bir de 1963-1967 ve 1971-1977 dönemlerinde reel işçi ücretlerinin arttığını gösteriyor. (S.60, 62)

Yazar, gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomik durumu ile orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomik durumu arasındaki farktan ve Lenin'e dayandığını belirterek orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerde gelişmiş kapitalist ülkelere kıyasla "hareket daha kolay başlatılabilir, diyor. Fakat Lenin, bu sonuca yalnızca Batı'da burjuvazinin daha zengin olduğuna dayanarak varmamıştır, O, Batı'da burjuvazinin, oportünizmin de dahil, daha deneyli, daha usta vb. olduğunu gözönünde bulundurarak varmıştır. Ve burada kitabın yazarı şu sonuca varıyor: "Evet, Türkiye ve benzeri ülkeler devrime, emperyalist ülkelerden çok daha yakınlar." /S.78/ Ama orta düzeyde gelişmiş ülkelerde "hareket" daha kolay başlatılabilir" ilkesinden bu ülkelerin artık devrime yakın oldukları sonucu çıkarılabilir mi ?

Yazar. Ülkede durumla ilgili yukarda belirttiğimiz yönlerden başka demokrasinin kısıtlanması, terörün artması, faşizm tehlikesi üzerinde de duruyor. Fakat kitapta köylülerin ve diğer emekçi katmanlarının durumu ve savaşımıyla ilgili, ulusal ve dinsel sorunlarla ilgili toplumda yer alan diğer çelişkiler üzerinde hiç durulmamaktadır.

XXXX "Zayıf halka" sorununu daha da aydınlatmak için işçi hareketinin durumunu, olgunluk düzeyini, diğer emekçi katmanlarının savaşımını doğru değerlendirme çok önemlidir. "Türkiye işçi sınıfının savaşımı giderek siyasal nitelik alıyor" başlığını taşıyan 4. bölüm ülkedeki proletarya hareketine ayrılmıştır. Yazar çok kısa biçimde bu hareketin genel nitelemesini yapıyor. Burada varılan sonuçlar çelişkilidir. Yazar şöyle diyor: "Devlet-tekel bütünleşmesi ve artan

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

faşizm özlemi nedeniyle savaşım nesnel (italik bizden) olarak siyasal öz kazanıyor." (S.95) "Bugünkü aşama, gerçek sınıf bilinçli en yüksek aşama değildir. O aşamaya TKP'nin savaşıyla varılacaktır." (Yine orada) Yazar, aynı zamanda TKP MK Genel Sekreteri İ.Bilen'in 1975 Eylülünde yaptığı bir konuşmadan alıntılar yapıyor: "Partinin görevi, işçi sınıfının kendiliğinden gelme hareketlerini bilinçli, örgütlü harekete çevirmektir." (M S.96) . Fakat, kitabın daha önceki sayfalarında şu fikir ileri sürülüyor:

"Türkiye , dünyada (altı yazar tarafından çizilmiştir) işçi sınıfı savaşımının en yüksek boyutlara ulaştığı ülkelerden birisidir." (S.83)

Yazarın, emperyalizmin zayıf halkası Türkiye üstüne tüm söylediklerinden (ve söylemediklerinden) bir fikir onun vardığı genel sonucu destekliyebilir. O da şudur: Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal çelişkilerin derinliği ve keskinliği. Devrimci potansiyel ve işçi sınıfının politik aktifliği halen düşük düzeydedir. Yazar, sorunun mutlaka gözönünde bulundurulması gereken bir yanına, yani egemen sınıfların ve onların yardakçılarının manevra yapma olanaklarına ve direnme , karşı koyma gücüne hiç değinmiyor. Gerçi kitapta "global" olarak ve hiç bir şeyle kanıtlanmadan şöyle deniyor: Orta düzeyde gelişmiş ülkelerde "sınıf savaşımı, sık sık patlamalarla görülmedik boyutlar alıyor". (S. 77) Ve Lenin'in şu sözleri aktarılıyor: "Devrim, ancak büyük ekonomik gereksinimlerin harekete geçirdiği yığınlarca yapılabilir."(1) Ama burada Lenin'e dayanılmamaktadır, çünkü O yalnız bunu değil, başka şeyler de söylemiştir. Marks ve Engels'ten sonra ~~ki~~ Lenin defalarda belirtmiştir ki, proletaryanın gerçek devrimci hareketi ekonomik savaşım ile doğrudan doğruya politik savaşımı birleştirerek gelişebilir. Bu, örneğin Almanya'da, daha sonra da 19 yüzyılın sonlarında - 20. yüzyılın başlarında Rusya'da böyle olmuştur. Ve şimdi böylesi yüksek düzeyde

(1) V.İ.Lenin. Tüm yapıtlar, c. 14, s. 238

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sınıfsal bilinçli proleter savaşım örneğin İtalya'da gerçekleşiyor. Ama kuşkusuz Türkiye'de değil. Şunu da belirtelim ki, yazar, İtalyan Komünist Partisi'nin "doğru devrimci bir hat"tı olmadığını yazıyor. (S. 115)

Kitapta, Türkiye'de 1968'lerden bu yana devrimci durum yaşadığı savlanıyor. (S. 38) Yazar, devrimci durumla ilgili Lenin'in tanımlamasındaki birinci ve ikinci noktaların yerlerini değiştirerek veriyor. Birinci yere yığınların sıkıntı ve çilelerinin "olağanın" üstüne çıkması sonucu, artık eskisi gibi yaşamak istememeleri (S.102) konmuştur. Yazar devrimci durum ve onun üç belirtisiyle ilgili şöyle diyor: "Bir ülkede devrimci durum ve onun üç belirtisi somutta kendini şu oluşumlarla dışa vurur: 1)çeşitli sınıf güçleri arasında şiddetli savaşım, 2) Toplumsal yaşamın çeşitli alanlarında anarşi, 3) Maddesel değerlerin yıkıma uğraması. (S.102)

Bununla birlikte yazar, K. Zarodov'un "Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme geçişin çağdaş sorunları" adlı kitabının ilgili bölümünü kaynak olarak gösteriyor. Fakat K.Zarodov'un kitabının bu bölümünde buna benzer bir şey yoktur. Gerçekten de Lenin'in tanımlamasıyla genelleştirilen bu üç nokta arasında (özellikle 1 ve 3) hiçbir ortak yan yoktur. Sonra bu noktaların belirli bir anlamı da yoktur. Gerçi yazar daha sonra Lenin'in tanımlamasına tekrar dönüyor, "üst" sınıfların eskisi gibi yönetemediğini, yönetici sınıfın siyasetinde bunalım olduğunu, hükümetlerin gelip gittiğini, parlamentonun doğru düzgün işlemediğini belirtiyor. (S. 104) Yığınların eskisi gibi yaşamak istememelerinin kanıtı olarak da "kapitalist ülkeler arasında en büyük kalabalıkların katıldığı İstanbul'daki 1 Mayıs gösterileri", (S. 104), işçi sınıfının MESS patronlarına karşı yaptığı büyük grev (S. 104) belirtiliyor. Böyle genel "kanıtlar"la hiçbir şey kanıtlanamaz. Yazarın ülkede devrimci durumla ilgili vardığı sonuç temellendirilmiyor.

Devrimci durumun varlığını çıkış noktası yapan yazar buna uygun

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

politik doğrultu öneriyor. Yazar, "devrimci durum kavramını, hemen devrim olacağını söylüyor" gibi yorumlayanların kendine yönelttikleri suçlamaları reddediyor. Ama önerilen gerçek doğrultu gene de devrime çıkıyor. Kitapta, Türkiye "ya faşizm ya ileri demokratik halk devrimi ikilemi"yle karşı karşıyadır deniyor. (S. 108) Ve daha sonra da şunlar belirtiliyor: Ülkemizde "siyasal yaşamda boşluk vardır... Şunu bilelim ki, siyasal yaşam boşluk tanımaz. Biz doldurmazsak başkaları doldurur." (S. 112-113) Böylece, yazarın mantığına göre, faşizm tehlikesi ne kadar reel ise, diğer varyant da yani "ileri demokratik halk devrimi" de o ölçüde reeldir. (Yalnız ileri demokratik halk devrimi" kavramıyla ne denilmek istendiği açık değil. Bu, Bulgaristan'da utkuyla sonuçlanan demokratik halk devriminin bir varyantımıdır, yoksa, örneğin,1965 yılının 30 Eylülüne kadar Endonezya Komünist Partisi'nin propaganda ettiği demokratik halk devrimi varyantımıdır?) Daha sonraki sayfalar/da yazar devrimci konumunu şöyle açıklıyor: " Dün genel teorik sorunlar olan proleter hegemonyası, devrimci zor kullanım, ayaklanma ve devrim, burjuva devletinin yerle bir edilmesi ve diktatörlük sorunları bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olmuştur. (S. 118)

Yazar, pratik eylemler programını, Lenin'in "İkinci Enternasyonal'in iflası" yapıtında formüle ettiği ödevlere dayanarak belirliyor: Yığınların önünde devrimci durumun varolduğunu açıklamak, devrimciler tarafından proletaryanın bilincini uyandırmak. proletaryanın devrimci eylemlere geçmesine yardım etmek, devrimci duruma uygun örgütler kurmak.(1) Yazar, gerçekten de, eğer Türkiye'de devrimci durumun varolduğu kabul edilirse Leninci yoldan yürüyor gibi sanılabilir. Ama bu durumda bile yazarın tutumunda bazı düzeltmeler yapmak gerekiyor. Birincisi, Lenin her zaman şematizme karşı, bir ülkede yapılan durum değerlendirmesini ve bundan çıkan sonuçları

(1) Bak: V.İ.Lenin. Tüm yapıtlar, c. 26, S. 221.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

mekanik olarak başka bir ülkeye aktarılmasına karşı savaşmıştır. İkincisi, yazar kendine göre, keyfi vurgulamalar yapıyor. Başta gelen ödev, diyor o, ideolojik savaşımı güçlendirmektir. Kitapta şöyle deniyor: İdeolojik savaşım her zaman en önemlidir." (S. 116) Marks ve Engels gibi Lenin' de bir sınıf sınıf savaşımı biçimini diğerine koymuşmudur ? Türkiye'de faşizme karşı politik savaşım yahutta öznel etkenin oluşması için gerekli olan yığınların politik öz deneyimi daha mı önemsizdir ?

Yazar,
/İdeolojik savaşımın başlıca yönlerini somutlaştırıyor ve herşeyden önce "oportünizme karşı katı, uzlaşmaz tutum" alınmalıdır (S.116) daha sonra da sosyal demokrat akıma karşı ideolojik savaşım hızlandırılmalıdır, diyor. İkinci temel görev, işçi sınıfının ve halkın örgütlerini güçlendirmek. En başta komünist partisini güçlendirmek.(S.116) Üçüncü temel ödev, devrimci durumun gerektirdiği...,yeni duruma uygun örgütleri kurmak, geliştirmek." /S. 121/ Yazar hangi örgütleri gözönünde bulundurduğunu tam olarak açıklamıyor. Ama onlar yığınsal olmalıdır. Hatta cephe sözcüğü bile geçiyor. Bu durumda şöyle bir soru doğuyor: Komünistler faşizme karşı, "ileri devrim" için kiminle birlikte , hangi toplumsal ve politik güçlerle birlikte savaşa çıkarlar ? Bu sorunun yanıtı verilmiyor. Yazar Stalin'in "en doğru politika, ilkesel politikadır" sözlerini aktararak her halde en doğru tutum, ilkesel tutumdur, demek istiyor. Bu böyledir. Ama devrimci savaşta başarıya ulaşmak için bundan başka esneklik, büyük ölçüde manevra yapma ustalığı, ödünler verme vb. gereklidir.

Başka bir soru daha. Demek ki, günümüz Türkiyesi, "ya faşizm ya ileri demokratik halk devrimi ikilemiyle karşı karşıya. Üçüncü bir şey olamaz mı? Belki de üçüncü bir varyant, anti-faşist, geniş cephede demokrasi için savaşım olabilir ve bu savaşım yalnız sonunu savaşımı değil, daha devrimin öznel etkeninin oluşmadığı ortamda ileriye doğru atılımlar yapacak bir savaşım olabilir.

Yazarın başka sorunlara yaklaşımında da bir basitleştirme gözle-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

niyor. "Halkın savaşımının yükseldiği yerde "demokrasi" biter,faşizm, zorbalık, çıplak diktatörlük başlar" diyor ve her zaman yaptığı gibi Lenin'den bir alıntı aktarıyor: "Britanya savaş öncesinde, dünyadaki tüm ülkelerden çok daha geniş ölçüde özgürlüğe sahipti.(...) Özgürlük vardı, çünkü orada devrimci hareket yoktu."(1) Fakat Lenin, yukarda belirtilen olgular arasındaki bağıntıyı böyle basitleştirmiş ve mekanik biçimde görmekten çok uzaktı. Öte yandan Lenin'in gerçek demokrasi için savaşıma ne denli büyük önem verdiği herkesçe bilinmektedir. Pratikte faşizmin yahutta diktatörlüğün yolu yığınsal halk hareketiyle defalarca tıkanmış, kesilmiştir. Yazar, çoğu kez Lenin'in çeşitli sorunlara yahutta çeşitli olgulara karşı daha kapsamlı yaklaşımını gösteren asıl metinden ayrı ayrı sözleri keyfi biçimde koparıp almakla kalmıyor, aynı zamanda onun bazı düşüncelerini değiştiriyor. Kitabın 81. sayısında şunlar yazılıdır:...İşçi sınıfımızın burjuvaziden "izin" almadan, varolan yasaların sınırlarını ilerilere iten eylemler yapısı, onun hakların ancak savaşla alınabileceği gerçeğini kavramış olduğunu gösterir. Avrupa'da birçok grev, kendi gücüne güvenmeyişten, grevi asıl başarıya götürecek şey olarak "kamuoyunun desteği"ni görmekten yenilmektedir. " Ve şöyle devam ediyor: "Oysa Lenin şöyle diyor: "Liberaller (ve likidatörler) işçilere 'toplumun sempatisi sizinle olduğunda daha güçlü olursunuz' derken bir Marksist çok daha farklı konuşur: 'toplumun sempatisi' güçlü olduğunuzda sizinledir." Yazar alıntıyı burada bitiriyor. Oysa Lenin sözü şöyle sürdürüyor: Bu durumda toplum kavramı halkın her tür demokratik katmanlarını, küçük burjuvaziyi, köylüleri, aydınları, işçi sınıfıyla yakın ilişkisi olan memurları vb. kapsamına alır." Öte yandan burjuvazinin "izni", onaylaması yahutta onaylamaması başka şey, toplumun Lenin'in belirttiği kesimin, demokratik katmanların işçilerin savaşıma karşı tutumu başka şeydir.

(1) V.İ.Lenin. Tüm yapıtlar, C. 31, S. 355.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yukarda kitabı birçok yönden eleştirdik. Ama bu kitabın hiçbir değeri olmadığı anlamına gelmez. Kitabın işçilerin ekonomik durumlarının çözümlemesinin yapıldığı, ekonomik savaşım ile politik savaşım arasında bağıntı sorunun ele alındığı, proletaryanın "kendiliğinden sınıf olmaktan çıkarak "kendisi için sınıf"a dönüşmesinin incelendiği bölümler, aynı zamanda devrimin öznel etkeninin oluşturulması zorunluluğu, işçi ve yığın örgütlerinin güçlendirilmesi ödevlerinin ki, bu ödevler devrimci durumun var olup olmadığına bakılmaksızın genellikle önemlidir, belirtildiği kısımlar kuşkusuz ilgi çekicidir ve değerlidir.

Kitabın yazarı da kitaba önsöz yazan William Pomeroy gibi kitapta yansısını buldu. Devrimci entusiazmla (heyecanla) doludur. Kitap, yeterli ölçüde kıyıcı madde"nin biriktiği ortamda ateşi körükleyici rol oynayabilir. Ama birçok temel sorunun çözümlemesi ve özellikle yazarın çıkardığı sonuçlar (devrimci durum, "ileri demokratik halk devrimi vb. ilgili vardığı sonuçlar) ardıcıl sınıf savaşımına ve komünist partisine zararlar verebilir, sekterlik, avantürizm gibi olumsuz gelişmelere yol açabilir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2352

ПМ ... 252
19 VI 80

Dear Comrade,

As a reader who takes World Marxist Review (WMR) very seriously, I want to express my indignation at the article of Kemal Kervan which appeared in the April 1980 issue of the Turkish edition "Barış ve Sosyalizm Sorunları" under the title "Adventurism Underneath The Mask Of Revolutionariness". I find it difficult to understand why WMR, instead of providing a platform for a fruitful, comradely debate on the most vital problems of the revolutionary movement of Turkey chose to be a side and unfortunately with a base, primitive and anti-Leninist article.

I would not mind to undertake the thankless job of doing a thorough exposition of the article but I believe at the moment it is the prerogative of the author of the book "Turkey-Weak Link of Imperialism". I will confine myself to a few points to verify my protest.

1. "In 1979 its English Edition is published, too". (Page 94, Par. 1)[1]
   It would be more decent of K.Kervan to also mention that:

a. The first Turkish Edition of the book was published in February 1978. At that time Communist Party of Turkey (TCP) leadership chose to keep silent about the book. Meanwhile, many party cells adapted it as a standart text book for cadre education.

b. The second edition in Turkish was published in December 1978 which was followed soon by a third edition. The criticism of TCP leadership was restricted to circulating rumours that the author of the book had no connection whatsoever with TCP, Comrade Pomeroy was a modern Trockysite, etc. on one hand and on the other hand trying to supress the dissemination of the book by way of confiscating and destroying.

-1- All references are according to "Barış ve Sosyalizm Sorunları", Nisan 1980/4

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

c. The first written criticism of the book appeared in TCP-CC organ "Atılım" in July 1979 which cab be summarized as "all conclusions but no premises". However, "Decision" was attempted to be made "binding" by organising armed assaults on the defenders of the book.

d. The "Premises"[2] was provided with some "delay" in December 1979. The first sentences read : "The trend which is the subject of discussion here is on opportinist, adventurist, nationalist, trend.... It displays some common characteristics with other "left" trends (like Maoism, Anarchism, Trockysim.)"
(In this sense K.Kervan's article contradicts TCP Policy by way of omission)

e. Epilogue : To circumvent the criticisms raised against the article rumours are circulated by TCP leadership that it was written by K.Zaradoff under the pseudonym K.Kervan. For those who are not acquainted by your works this weapon is quite effective since the Turkish of the article is so bad that it compels one to think "such bad Turkish can only be a bad translation".

It is very insulting to the reader to make them swallow without prior warning the historical dust of two years of "dirty" struggle against the book which is now precipitated by K.Kervan's article on the monthly WMR.

2. "He (sic !) quotes from speeches of comrade İ.Bilen and Party Documents; but he extracts these at random as it suits his purpose, and at many points changes their content and meaning intentionally. In conclusion, a book which is interesting (!) at first glance(!!) but in fact is a poisonous mushroom (makes one's blood curdle) is marketed.(sic !)" (Page 94, Par.1)

-2- This was an overall assesment of İşçinin Sesi Publications -including "Turkey-Weak Link of Imperialism"- defenders.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

So far the only reliable information we can extract is that our incompetent and ignorant Marxist-Leninist K.Kervan has an amateur interest in mushrooms. However, from all the labyrinths of his Byzantine imagination he could not have managed to produce a single case of distortion or quotation out of contet wheras one would suffice to substantiate his verdict. What is more neither the TCP leadership managed to produce one in everytihg they wrote about the book since July 1979. This is not surprising because there is none in the book.

3. "In the title of the book the words "weak link of imperialism" appears. This definition in Marxist-leninist theory neccessiates not to suffice with the economic contradictions of a country to discover the possibility of revolution in a country but to analyse in-depth, concretely, in all aspects the socio-political circumstances prevailing in the country and at the same time the international conditions, too". (Page 94, Par. 2)

Once more, minimum decency would require to mention that the words, "weak spot of imperialism" were first used by Comrade Bilen in his speech at the Conference of Communist Parties (1976) to describe the prevailing conditions of Turkey.

So the reader would safely assume that Comrade Bilen has already analysed, in-depth, concretely in all aspects the socio-political circumstances prevailing in Turkey which led him to that conclusion. Hence, the comic precipitancy of the declamatory commencement "Let us point out from the out-set that the subject here is a book which conflicts the Programme and policy of Communist Party of Turkey" (Page 94, Para. 1) does not require any further comment.

4. "He, in his effort to prove that a revolutionary situation exists, explains in detail the deepening of the economic crises in the last ten years. And these crises are more than suffice him to

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

conclude categorically, without necessiating any new (?) research :
"oppressed masses do not want to live as they used to do".
He says, "so there is a revolutionary situation". (Page 95, Par.3).

Well, it takes a good memory to be a good liar. But our amateur mushroom collector is a bad liar, too. Two paragraphs later :
"Yürükoğlu, equating "activity of masses" to the ability of the revolutionary class to do revolutionary actions"...
(Page 96, Para. 2).
And in the paragraph that follows :
"The conviction of the author is that such an "anarchy" is the manifestation of revolutionary situation in daily life"....
(Page 96, Para. 3).

Even without resorting to the original text of the book it becomes clear that Comrade Yürükoğlu has analised in his book all three manifestations of the revolutionary situation without sufficing himself with ten years of crises" and K.Kervan, Yalancı Pehlivan, is trying desperately in vain to come to grips with this analysis.

One can go on and on exposing the baseness of K.Kervan; however, 4 cases of chicanery in 4 paragraphs is more than enough. Rest would be staining white paper which is so valuable nowadays in Turkey.

5. "Author does not give the famous definition of Lenin concerning revolutionary situation in his work "Collapse of The Second International" from the text as it is when quoting; he changes the order of the three fundamental manifestations of revolutionary situation". (Page 95, Para. 3).

In all good will one can think that this is not a magnificent display of blockheadedness but K.Kervan is at the verge of making a contribution to Leninism in a shy way by implying that the three

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

manifestations of revolutionary situation always have to have a definite sequential order in time. As a matter of fact he is more audacious when he says "the increase in the activity of the masses will play the major part in the occurance of a revolutionary situation in Turkey" (Page 96, Para. 4).
However, he does not leave much scope for goodwill.
Let us read the following statements from the article :

"TCP sees the way out of the crises in a progressive democratic revolution which will end the rule of international imperialism and local monopoly bourgeoise and pave the way to socialism" (Page 96, Para. 3).

"Is danger of fascism and revolution are real to the same extent ? Today what is real is the danger of fascism."
(Page 97, Para. 4)

"This task, no doubt, is different from the tasks of a period of revolutionary situation which necessiates to direct the masses which have taken to the streets with revolutionary instincts, to conscious organised actions, a struggle for political power. But to be a revolutionary does not mean to skip over immediate tasks and demand for a shift to direct revolutionary actions in all circumstances" (Page 97, Para. 1).

And leave the diagnosis to Lenin :
"Various trends "akin to Economism" exist in our Party (read TCP)" ...(they)... "talk of the revolution in exactly the same way as the Economists talked of the political struggle or the eighthour day. The Economists immediately brought forward the "theory of stages"... The results of this "tactiscs as process" are sufficiently known to all" [3]

-3- Collected Works, English Ed. Progress Publisher, 1972, Vol 9. Page 35.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Meanwhile, since it is apparent that K.Kervan is watching Turkey from the wrong end of his binoculars it is necessary to remind the editorial board of WMR of some of the incidences which took place in Turkey since July 1979.

a. Tens of thousands in Istanbul attended the funeral of Prof. Tütengil who was assasinated by fascists. Academic-staff and journalists walked on to the soldiers. Fighting broke out.

b. Rioting broke out in Adana and Ankara after the murder of the police chief of Adana (September 1979).

c. In the commemoration of Kahraman Maraş massacre rioting broke out in most major cities and towns of Turkey. It is estimated that more than 4,000 were arrested in one day (December 1979).

d. Rioting broke out in İzmir and continiued for more than two weeks in various districts when police intervened with the occupation of Tar-İş factories by workers. 20.000 soldiers were brought in. Lenin's article "Another Massacre"[4] is very edifying in this connection (February 1980).

e. The workers of bus-transport services in Istanbul staged a one day strike. Guns were flourished in the garages against black legs. Army intervened. Nevertheless, strike was a success (November 1979).

f. In Tarsus over a dispute about right of way for pedesterians rioting broke out. Army intervened. 9 people were killed (April 1980).

In all these TCP leadership carefully avoided "skipping over the immediate tasks"and left the "task of directing the masses who have taken to the streets with revolutionary instincts to

---

-4- Collected Work Vol.5,Page 25-30
English Ed.Progress Publishers,
1975.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

conscious, organised actions, to a struggle for political power" to an unforeseen date when there will be a period of revolutionary situation in Turkey, i.e. When danger of fascism will become less real and revolution become more real.

Does my judgement about the primiteveness of the K.Kervan's article require any special analysis apart from the material provided above ??

With revolutionary greetings,
C.Kaptan

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşçinin Sesi Gazetesi Sayı 245 (7 Kasım 1983) - Sayı 252 (13 Şubat 1984)

Bu dönem içindeki yazılarda bize karşı yönelttikleri saldırının derli toplu hali, aslında Yörük'ün ayrı broşür olarak yayınlayacağı "İyi Öncü Değil, Kötü Artçı Bile Değil" yazısında kendini gösteriyor. Bu yazının bir bölümünün olduğu 249. sayı elimizde yok, ama yinede sorunun özü, daha doğrusu suçlamaların ana hatlarına ilişkin bölümler elimizde var. Tüm bu dönem boyunca yazılan yazılar, bu broşürde "bütünleştirilmiş" olan düşüncelerin inşasına hizmet ediyor.

Buna geçmeden önce kimi diğer konulara kısaca bir göz atarsak:

- Barış savaşımıyla, devrim savaşını karşı karşı koymaya devam ediyor. Bu konudaki yaklaşımı bizi bunları birbirinden kopardığımız gerekçesiyle saldırırken ortaya koymuyor. Ama genel olarak derginin havasına bakarsak, barış savaşımına (dünyada) eskiden çok daha fazla yer veriyorlar. Özellikle İngiltere'deki bu tür eylemlere bir hayli yer veriyorlar; kanımca bu "toptancı siyasete hayır" dediklerinden bu yana, yeni tür çalışmalarını örneklemek için. Bu konuda İngiltere'dekilerle, Avrupa'dakiler arasında, mektuplardan yansıdığı kadarıyla, bir farklılık göze çarpıyor. Özellikle F. Almanya'dan gelen mektuplarda, barış savaşımına ve komünistlere karşı bağnaz bir sekter, düşman tutum yansıyor. DKP sürekli saldırı hedefi oluyor.

-Dünya Komünist Hareketine karşı "sağ", "müdaheleci" (parti iç işlerine) suçlaması sürüyor. Hatta, "Marat yoldaşın Ardından" (Sayı 247) başlıklı yazıda olduğu gibi "nesnel sınırlama" olarak ta açıkça nitelenebiliyor. Dünya komünist hareketi parçalanmıştır, teorik tıkanıklık içindedir, KP politikası, Sovyet politikası ayrıdır, resmi donuk bir dil [illegible] dır.... Genel belirlememekle birlikte, Anrdopov yoldaşla [illegible] kendi görüşlerini bir tutma yönünde bir eğilimin izleri [illegible] "Sovyet yoldaşların, Dünya Komünist Hareketi'nin uyuşukluktan [illegible] kup birşeyler yapmasını istemeleri" (Emine Engin, sayı 245).

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu konuyu kapatmak için kısa bir alıntıyla,diğer bir noktaya değineceğim:251. Sayıda çıkan bir mektup-makale'de şöyle deniyor, "Sosyalizm ~~du~~ ve demokrasi ilişkisini çözümleyip devrimci harekete,hatta -abartmasız söylüyorum-dünya devrimci hareketine armağan etmek İşçinin Sesi'ne,Yörükoğlu yoldaşa nasip oldu.".

-TKEP'e karşı özel bir saldırı var.

-Kongre, TKP ve kendi konumları konusunda kendilerince çok yönlü bir politika izliyorlar.İlk tepki meşru değildir, tüzük ve morale aykırıdır oldu. İki TKP vardır,hesaplaşma sınıf alanıdır dendi.Tüzüksel vs. gerekçeler ortaya atıldı.Sayı 248 de Yörük, sorun meşruluk sorunu değildir olan olmuştur,iki TKP vardır, diyor ve "ideolojik" eleştiriye" geçiyor.Broşür olarak ta yayınlayacakları bu yazıda ,Yörük TKP'de tarihi boyunca iki çizgi varolagelmiştir,biz bolşevik kanadı temsil ediyoruz diyerek,işi 79'la başlatmıyor, kendi " tarihsel kökünü" yaratmaya çalışıyor.(Bu noktada kanıma göre,önümüzdeki dönemde İşçinin Sesi ~~üzerinde~~ parti tarihini özel bir gayretle"mıncıklamaya" girişebilir.) Topluca bakarsak şöylebir manzara ortaya çıkıyor:"Liderler" resmi yönetimi ideolojik olarak hırpalarken, "menşevik grubun gövdesini oluşturan çeşitli muhalif gruplar"(Sayı 248),"TKP resmi kanadında yer ~~al~~ alıp da menşevik teori ve pratikle uyuşmayan çok sayıda yoldaş"(R.Y. Sayı 248) konuları işleniyor.Bu sırada özellikle Almanya'dan gelen mektuplarda,daha doğrusu mektup türünden uzun yazılarda, hepimiz komünistiz, kahrolsun bağnazlık, ah şu yönetimdeki kukla resmiler olmasa,komünistler birleşse edebiyatına ağırlık veriliyor.Bu noktada Türkiye Postası üzerine açıkça oynuyorlar.Hemen hemen tüm sayılarda bu konuya değiniyorlar.Türkiye Postası'ndan alıntılarla, Atılım'ları karşılaştırıp yazarlara iyi niyetli çağrılar çıkarmaktan, açık mektuplardan "postacılar" diye bir adlandırmayı yaygınlaştırma çabalarına kadar herşey var.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Esas konuya,yani Yörük'ün "İyi öncü değil, kötü artçı bile değil" yazısına geçmeden önce,bu yazıya temellik eden sayı 245'teki Emine Engin'in yazısında işlenen temel fikirlere değineceğim.Bu yazı kongre haberi duyulduktan,ama sadece olduğu duyulduktan ve belgeler hen üz piyasada değilken yayınlandı. Temel olarak Işık Yenice'nin yazısını, ve Barış ve Ulusal Demokrasi için eylem Programını(BUDE P) ele alıyor.

-Budep burjuva demokrasisidir
-burjuva demokrasisi savunuluyor
-mengevik aşamalı bilinç teorisi savunuluyor
-bu bağlamdataktikle strateji koparılıp, taktik yerine rüzgara göre davranmak maksadıyla program ve eylem programı ikilemi getiriliyor.
-yani çift program vardı r:TKP programı ve BUDEP
-Devrim demokrasi ilişkisi koparılmaktadır.
-burjuva muhalefet dışlanacağı yerde,onunla birlik savunuluyor.
xxx

Yörük'ün yazısı ise bunları daha derli toplu,ve program ve kongre belgeleri elindeyken yapıyor.Aslında yazı ağırlıkla Işık Yenice'nin yazısı ve Budep üzerinde dönüyor.Bu yazı iki bölümdür(tarihsel olarak) Kasım 1983 öncesi ve sonrası.Hatırlatmalıyım ki, "Gelecek yazımızda, mengevikler için neden stratejik aşamadan farklı bir aşama icadetmenin gerekli olduğu sorusunu ele alcağız"Sayı248 dediği bölüm elde yok.

Giriş bölümünde eskilere dönüyor tekelci kapitalizm üzerine ,finans kapital'in varlığı üzerine, devrimci durum üzerine, Evren'e "yurtsever komutan"dendiği üzerine,Kıbrıs'ın sömürgeleştirilmesi üzerine değinmelerde bulunuyor.

Kasım 83 Öncesini ele alan bölümde:

-Barış ve Ulusal Demokrasi aşaması(Buda) diye bir aşama getiriliyor.
-Bu aşama devrime gitmemek için icadedilmiştir.
-Siz burjuvazi nin yanında yer almak diyorsunuz, halbuki

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

aslında Lenin yanyana yürümekten bahsediyor.

-Lenin burada "burjuva demokrasisi" ile diyor "burjuvazi"ile değil,

-~~Halbuki, Türkiye'de burjuvazi demokrat değildir~~

-burjuvazi demokrat değildir,liberaldir, demokrat olan küçük burjuvazidir

-siz burjuvazi ile,CHP ve AP ile,bolşevikler ise küçükburjuva devrimcilerle yürüyorlar.

-"biçimi ne olursa olsun burjuva demokrasisi içinden geçerek sosyalizme varmak"(H.Kutlu,Yol ve Amaç) denirken,bu zorunlu bir aşama olarak getirliyor,buda burjuva kouyrukçuluğudur.Bu zorunluluk ,dünya genelinde,tarihsel olarak doğrudur.Tekil ülkeler için değeri yoktur.Bu fikrin doğrusuşudur: işçi sınıfı ne olursa olsun demokrasi savaşımıyla, demokrasi savaşımın içinden geçerek sosyalizme varacaktır.

-Özetlersek:demokrasi ile devrim sorunu birbirinden koparılıyor,gizleniyr, BUDA burjuva demokrasisidir.Bir aşamadır. Bu aşamaya nasıl varılacak sorusunun yanatı ise yoktur,somut olarak ortaya koysunlar, ama yanıtları "devrimci olmayan yollardan" olacaktır.

-BUDEP'ten,"komünistlerin işbirliği yaptığı güçler üzerinde hegemonya kurmak istedikleri yalanı" üzerine cümleyi alarak, işçi sınıfının hegemonyasını istemiyorlar diyor. Halbuki hegemonyasız bu iş olmaz.

-hem halk erkinden, hem UDC den bahsedilemez, halk ile ulusal birbirine uymuyor.

-Demokratik ve en demokratik ayrımı yapılıyor, burjuvazi ve işçi sınıfı demokratik kavramı içinde birleştirilirken,en demokratikte ise işçi sınıfı ve k.burjuvazi alınıyor.Halbuki burjuvazi demokratik değildir, en demokratik ise bir tek işçisınıfıdır.BUDA'nın iktidarında iktidarda hangi sınıflar olacağı belirsizdir,bunu açıkça belirtemezler,belirtmiyorlar.

Arada eksik olan bölümden sonra ise,şu görüşler öne sürülüyor:

- BUDEP çok dardır,NATO'dan çıkma,devletleştirme vs. yoktur,demokrasi savaşımı biraz geliştiği,biraz açık yı ınsal çerçeve kazandığında yokolup gidecektir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-Aşamalı bilinç teorisinin doğal sonucu olarak,aşamalar icadediliyor, devrimle demokrasi kavgası,ekonomiyle siyaseti,demokrasiyle sosyalizmi birbirinden koparıyorlar.

Kasım 83 sonrası dönemi ele alırken:

-BUDEP "tedavül"den kalktı mı?Yoksa Kalkmadı mı?

-Faşist diktayı yıkmak için devrim değil,değişim savunuyorlar.

-Kasım 83'le hiç bir değişiklik gelmemiştir, özde farklılaşma yoktur, biçimsel yönde iki farklılaşma olmuştur:a) ulusal demokrasi programını ayrı dağıtmak yerine ,bir kaç sayfa ekleyerek TKP programı altında çıkarmışlardır.b)Aynı şeyi daha miltanca gözüken sözlerle tekrarlıyorlar, bu da gösteriyor ki herkesi mengevikleştirememişlerdir.

-Devrim olması için iktidarın sınıf karakterinin değişmesi gerekir.Bu hükümet kurmak da değildir.

Sonuç:

-Temel farklılık,temel ayraç burjuvaziye karşı tutumdur.

-Onların burjuvaziyle işbirliği tutkusu faşizmle bağlı değildir, faşizm eriyor,e gittiğinde stratejik devrim aşamasını öne çıkaramazlar, yeni bir eylem programını öne süreceklerdir.

Bu metnin bütününde ele alınan yazılar neredeyse bütünüyle BUDEP ve Işık Yenice'nin yazısıdır.H.Kutlu'nun yazısı,veya program veya rapor sadece, daha önceki yazılarda yontulanların, Kongre sonrası bütünleşen hatta,çizgiye yamanması amacıyla ~~xxxxxxxx~~ ele alınıyor.Bilinçli olarak, faşizm, faşist diktatörlüğe karşı savaşım ile devrime yaklaşım sorunu atlanıyor, gargaraya getiriliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

Atılım
Kasım 1979

Yön ①

"Sol"oportünist serüvenciliğin çürük temelleri

Bu yazıda,bugün artık açıkça "sol"oportünist konumlara geçen İşçinin Sesi gazetesi çevresindeki bir gurubun,"zayıf halka","devrimci durum" ve "devrimci durumda görevler"üzerine görüşleri özetle eleştirilecektir.

Devrimci durum ve TKP'nin devrimci çizgisi

Türkiye'de "devrimci durum var mı,yok mu"türünden bir tartışma, TKP için söz konusu değildir.Partimiz,bugünkü durumu devrimci durum olarak tanımlamamıştır.Memleketimizdeki çok yönlü bunalımlar derinleşmektedir.Toplumsal çelişkilerin daha da sertleşmesi bunalımın devrimci yönde gelişmesini,bir devrimci durumun oluşmasını sağlıyabilir. Bugün(gelecekte değil)reel olan,egemen sınıfların faşist,ya da profaşist bir diktaya gitme tehlikesidir.Her duruma hazırlıklı olunmalıdır. TKP'nin görüşü budur.

"Devrimci durum var mı,yok mu"tartışması içi kof bir tartışmadır. Sorun genel eğilimi görmek ve olasılıkları kavramak,buna uygun somut bir politika çizmektir.TKP'nin böyle bir politikası vardır.

Ülkemizde bugün,sınıfların karşılıklı durumu,sınıfsal güç dengesi, işçi sınıfı ve bağlaşıklarının egemen sınıfların üzerinde utkusuna olanak verecek düzeye henüz ulaşmamıştır.Ama TKP,güçler dengesini donmuş kalmış olarak değil,ulusal ve uluslararası ekonomik,politik, toplumsal etkenlerin ve sübjektif etkenin diyalektik bağlamı içinde ele alıyor.Günümüzde,zaman zaman yükselen,alçalan bir süreç içinde, güçler dengesinin dinamiği,genellikle devrimci güçlerden yana değişme eğilimi taşıyor.Bu çözümleme partimize geniş bir ulusal demokratik cepheye yönelik,değişik düzeyde eylem birlikleri temelinde,yalnız konumları savunma amacıyla değil,bundan öteye,devrimin sübjektif etkeninin henüz olgunlaşmadığı koşullarda ileriye doğru atılım da sağlayacak

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

güçlü bir demokrasi hareketi örgütleme görevini veriyor.TKP'ye göre, ancak bu savaşlar içinde yığınlar kendi öz deneyleriyle devrimin zorunluğunu kavrıyabilir ve sübjektif etken bu savaşlar içinde olgunlaşabilir.Bu savaşlarda elde edilen her konum,yolu sosyalizme açacak olan ileri demokratik devrim için elverişli ön koşulların oluşturulmasını sağlar.

TKP devrimci çizgisini başarıya ulaştırmayı,partinin güçlendirilmesi görevine sımsıkı bağlıyor.Bütün bu politik görevlerin yerine getirilmesini,ideolojik savaştan ayırmıyor.

Varsın,küçük burjuva aydınları "devrimci durum var mı,yok mu"tartışmasıyla oyalansın.Partimizin savaşkan kadroları,devrimci görevlerini en çetin savaşlar içinde yerine getiriyor,getireceklerdir.

"Sol"oportünizmin teorik tutarsızlığı

"Zayıf Halka"broşürü yazarının teorik konumları Marksçı-Leninci yöntem ve yasallıklardan ayrılıyor.Belirleyici olan ekonomik etkenlerle,sosyo-politik gelişmelerin,bu objektif etkenlerle sübjektif etkenin diyalektik etkileşimi yerine,kaba,vülger bir ekonomik görüş koyuyor. Kuşkusuz,bir yandan da Marksizm-Leninzmin tezlerinden yararlanır görünüyor,örneğin sübjektif etkenin rolünü tanır izlenimini veriyor.Ama, bu bir tür voluntarizmin sınırını aşmıyor.Objektif durumun ekonomik olmayan,sosyo-politik yanını,örneğin "zayıf halka","devrimci durum" kavramlarının içini boşaltarak bir yana bıraktığı için,voluntarizme düşmekten kurtulamıyor.Ekonomik etkenlerin tek yanlı yorumlanmasıyla, voluntarizmin eklektik bir karmaşası,bu "sol"oportünist gurubun teorik tutarsızlığını oluşturuyor.Leninci tezlerden her yararlanma denemesi,işte bu anti-Leninci anlayışla derin bir çelişkiye düşüyor.

"Zayıf halka" üstüne

"Sol"oportünizm,tümüyle orta ve az gelişmiş ülkeleri kapitalist dünya sisteminin zayıf halkaları olarak tanımlıyor.Broşür yazarına göre,gelişmiş kapitalist ülkeler "başkalarını sömürdükleri"için zayıf halka değildirler.Orta gelişmiş kapitalist ülkeler sosyalizmin madde-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sel ön koşulları var olduğu için "başlıca" zayıf halkalardır.Az gelişmiş ülkeler ise,sosyalizmin maddesel ön koşulları yetersiz olduğu için ikinci derecede zayıf halkalar sayılıyor.

Bu çözümleme tek yanlıdır,yanlıştır.Leninci zayıf halka kavramıyla ve olgularla çelişiyor.Bir ülkenin zayıf halka olup olmadığı,ancak o ülkenin objektif durumundan,ekonomik ve sosyo-politik iç ve dış tüm çelişkilerinden ve sübjektif etkenlerden çıkarılabilir.Bu da,her bir ülkenin somut durumunu ayrı ayrı incelemiyi gerektirir.Ancak bundan sonra bir ülkenin,ya da bir gurup ülkenin (örneğin bir sıra Latin Amerika ülkesi)zayıf halka olduğu sonucu çıkarılabilir.Broşürde bu yapılmıyor.Ekonomik etkenler mutlaklaştırılıyor.TKP,Türkiye'nin emperyalist zincirin zayıf halkası olduğu görüşünü yalnızca ekonomik nedenlere değil,bütünsel bir çözümlemeye dayandırmıştır.Sonra,bunu olmuş bitmiş, değişmez bir durum olarak değil,bir eğilim,devrimci iyimserlikle dolu, bilimsel bir öngörü olarak anlamak gerekir.Emperyalizmin,zayıflayan halkaları güçlendirme denemelerini unutmak yanlış olur.

Olgular,emperyalist zincirin kimi kez "başkalarını sömüren" ülkelerde de zayıfladığını ve buralarda sosyalist devrimlerin utkuya ulaştığını gösteriyor.İkinci derecede zayıf halkalar denilen az gelişmiş ülkelerde ise,son on yılda,zincirin başka ülkelerden çok daha fazla kırıldığı görülüyor.

"Devrimci durum"üstüne

Broşürde gerçekte Türkiye'nin zayıf halka oluşu ve "devrimci durum"varsayımı aynı ekonomik etkenlerle sözde açıklanıyor."Türkiye'de işçi sınıfının sömürüsü,ileri kapitalist ülkelerde olduğundan çok daha yüksektir"yargısına dayandırılıyor.Bir başka ülkeye göre,ya da mutlak olarak "yüksek sömürü"ile devrimci durum açıklanamaz.Devrimin objektif koşulları,sosyo-politik etkenlerdir.

"Sol"oportünizm,ekonomik durumdan devrimci durumu otomatik olarak çıkardığı için,sürekli devrimci durum anlayışına varıyor.Broşür yazarına göre,"giderek artan faşist tehlike,giderek olgunlaşmakta olan devrimci durumdan ayrılmaz".Sonra ekliyor:"ya faşizm,ya ileri demok-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ratik halk devrimi ikilemi yapısaldır".Devrimci durumdan "ayrılmaz" denilen faşizm tehlikesinin yapısallığı,devrimci durumun da yapısal olduğunu söylemeye eşittir.Dahası var.Ona göre,"'anarşi'nin bu boyutlara varabilmesinin nedeni devrimci durumdur".Sonra yine ekliyor:"'anarşi'(...)toplumsal olgu olmuştur ve (...)ikilem çözülene dek de sürecektir."Devrimci durumdan doğduğu söylenen "anarşi"nin ikilem çözülene dek süreceğini söylemek,devrimci durumun ne zaman olacağını kimsenin kestiremiyeceği devrime kadar süreceğini söylemeye eşittir. İşçinin Sesi gazetesinin 100.sayısında da bu görüş açıkça vurgulanıyor: "Ülkemizde devrimci durumun gelgeç olmadığı"yazılıyor.İşte,1968'den bu yana(bu tarihin niçin başlangıç noktası olarak alındığını da bilinmiyor)devrimci durumun olgunlaştığı görüşü,bu sürekli,gelgeç olmayan devrimci durum anlayışından kaynaklanıyor.

Sınıfsal güç dengesini özenle incelemeketen kaçmak için,Yürükoğlu, Lenin'in "II.Enternasyonal'in Çöküşü"yapıtındaki devrimci durum tanımlamasını bilerek çarpıtıyor.Bu tanımlamadaki üç öğenin sıralanmasını değiştiriyor.Baş sıraya,ekonomik bunalımdan kaynaklanan hoşnutsuzluğu koyuyor.Oysa Lenin,hem burada,hem de "Komünizmin Çocukluk Hastalığı-Goşizm"yapıtında özellikle "alttakilerin eskisi gibi yaşamak istemeleri yetmez"diyerek,"üsttekilerin bunalımını"vurgulamıştır.Nitekim,sözkonusu broşür,devlet aygıtının en temel öğesinden,orduidan,onun içindeki çelişkilerin derecesinden tek bir satırla olsun söz etmiyor.

Alttakilerin bunalımına gelelim...Burada da vurguyu yine ekonomik etkenlere yuruyor.Çünkü,yığınların eylemliliğinde "duraklama"dan söz ediyor,ama bunun devrimci durum için önemsiz olduğunu söylüyor. Milyonlarca işçinin ne kadarı grevlere çıkıyor? En önemlisi milyonlarca köylü ne yapıyor? Yıkılan orta katmanlar ne yapıyor? "Sol" oportünistler için yığınların politik aktifliği,sosyal psikolojik durumu hiç bir önem taşımıyor.Onlar için önemli olan ekonomik veriler ve sübjektif isteklerdir.

Lenin'in tanımının çarpıtma bu kadarla kalmıyor.Broşürde bir

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

de söz konusu üç temel özelliğin belirtileri,Zaradof'dan çarpıtılarak yapılan bir alıntıdaki belirtilermiş gibi gösteriliyor.Devrimci durumun üç öğesi,"şiddetli sınıf savaşımı"ndan başka,"anarşi"ve "maddesel değerlerin yıkımı"na indirgeniyor.Bu kavramlar da eni konu günlük konuşmadaki anlamlarıyla kullanılıyor.Ülkeyi yönetmede gerçek bir iflas doğuracak olan devlet aygıtının bunalımından,en önemlisi ordudaki bir "anarşiden",çelişkilerden değil,terörist çetelerin eylemlerinden,bunların "hizaya sokulamamasından"söz ediliyor."Zayıf halka"yazarı,üstelik bu terörist eylemleri "en uzak bölgelere sıçramış"olan "savaşım"diye tanımlıyor,böylece terör guruplarını yığınların yerine geçiriyor.Bir de, atılan bombalarla ortaya çıkan zarar-ziyan,bir devrimci durumda üretimin felce uğraması ve benzer nedenlerle ortaya çıkan maddesel değerlerin yıkımı yerine konuyor.Bilimsellik maskesinin altındaki gülünçlük böylesinedir.

"Devrimci durumda görevler"üstüne

Zayıf halka ve devrimci durum kavramlarının içini boşaltmak,objektif sosyo-politik gerçekleri bir yana bırakmak,bu gerçeği değiştirme görevlerine voluntarist bir yaklaşım,politikada serüvencilik doğurur. "Sol"oportünist gurubun,devrimci duruma uygun "devrimci eylem"tanımı, bu anlayışı yansıtıyor.Bunlar,"bir avuç kahraman"ın,yığınlarda "şok" yaratan "eylemlerini" yığınların eyleminin yerine geçiriyorlar.Terörist grupların eylemlerini "savaşım"diye yüceltiyorlar.

"Sol"oportünistler, "güncel görevler"in en başına politik savaştan önce ideolojik savaşı geçiriyorlar.Broşürde üstelik bunun her zaman "en önemli"olduğu yazılı.Marks,Engels ve ~~Lenin~~ Lenin,hiçbir zaman sınıf savaşlarının değişik biçimlerini bir diğerine karşı koymamıştır."Sol"oportünistlerin ulusal demokratik cephenin politik bileşiminden,kimlerle, hangi parti ve politik güçlerle eylem birliği yapılması gerektiğinden söz etmemeleri bilinçlidir.Bunların ideolojik savaşı öteki savaşların önüne çıkarmasının,böylesi bir vurgu yapmalarının nedeni açıktır.Savaşı baş düşmana değil,TKP'ye,eylem birliği politikasına ve öteki demokrasi güçlerine çevirmek...

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Broşür,bir de "devrimci durumun gerektirdiği örgütler"den söz ediyor. Bunun altında ne yatıyor? "Sol" opertünizm, ulusal demokratik güçlerin eylem birliğine karşı provokatif örgütler kurulmasını önermekte. "Can güvenliği" gibi yığınsal eylem birliği örgütlenme biçimlerinden anladığı serüvenci örgütlenmelerdir. Özlemini çektikleri partiye gelince: Bu, içinde herkesin her aklına geleni söylediği,"eleştiri özgürlüğü" olduğu bir küçük burjuva örgütüdür. Bu gurubun görüşleri, TKP düşmanlığı ve eylem birliği bozgunculuğundan örülmüştür.

Broşür bu bozguncu görüşleri Leninden yapılan bir alıntıya dayandırmaya çalışıyor. Lenin, bu alıntıda, sözü edilen "devrimci durumun gerektirdiği örgütlerden" ne anlıyordu? Açıktır ki, Lenin sosyal-şovenizme giden İkinci Enternasyonal partilerinin çürümesi olgusundan çıkıyor ve tüm Avrupa ülkelerinde, 1915 yıllarında var olmayan örgütlerden söz ediyordu. Bu da yeni tipten, devrimci proletarya partisidir. Devrimci durumun gerektirdiği örgüt işte böyl bir örgüttür. Türkiye'de her koşulda savaşmaya, her duruma göre örgütlenmeye yetenekli böyle bir örgüt, böyle bir parti vardır. Buparti TKP'dir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DEVRIMCI MERKEZ ÜZERINE

"Sol" oportünist "Zayıf Halka" grubu, "Işçinin Sesi"nin 104'üncü sayısında Sovyetler Birliği ve "dünya devrimci merkezi" sorununu TKP'ye saldırılarının bir numaralı sorunu yapmaya karar vermiş![1] Bu baylar herkesi aptal mı kör mü sanıyorlar? TKP'nin Lenin'in şanlı ülkesi ve tüm sosyalist ülkeler konusundaki görüşlerini dost-düşman bilmeyen kalmadı. Bilen Yoldaş 1976 Avrupa Kıtası Komünist ve Işçi Partilerinin Berlin konferansında "Dünya devrimci sürecinin ana-gücü ve temel dayanağı Sovyetler Birliğidir. Bu tarihsel bir gerçektir"[2] diye özellikle vurguladı. TKP'nin militanları da, öyle "Zayıf Halka"daki gibi iki parantez arasında "...(ki canımız denli severiz),..." laflarıyla falan değil, gerektiğinde gerçekten canlarını da ortaya koyarak Sovyetler Birliğini her çeşit düşmana karşı savunuyor, anti-sovyetizme karşı ardıcıl savaşıyorlar. Öyleyse "sol" oportünistlerin böylesi çirkin bir tutumla, bu yönden TKP'ye saldırmaya kalkışmaları, kafa karıştırıp bulanıklık yaratma taktiğinden başka birşey değildir.

Bu taktik ortadadır; ama iş bununla bitmiyor. Sorunu yalnızca kafa buhandırmakla sınırlı görmek, devrimci uyanıklığı, duyarlığı elden bırakmak demek olur.

"Zayıf Halka" yazarı Yörükoğlu bir de "Proletarya Enternasyonalizmi" üzerine kitap yayınladı. Burada gene, alışkanlık edindikleri gibi, TKP'nin ödünsüz proleter enternasyonalist görüşleri çarpıtılıyor, kendi görüşlerine kalkan edilmek isteniyor. Ve kitapta SBKP'nin, Lenin'ci ve diğer partilerin komünist hareketin birliğini titizlikle savunma politikalarının reddedildiği görülüyor: Sorumsuzca, sırtımda yumurta küfesi yok!-inceldiği yerden kopsun!- anlayışı içinde bir tutumla, belli görüş ayrılıklarına karşın tüm kardeş partileri ortak ilkeler etrafında birleştirme yolunda atılan başarılı adımlara "gerçeklerin yüzüne bakmaktan çekinmek" deniyor.[3] Yörükoğlu gelişmiş kapitalist ülkelerin proletaryasına açık bir antipatiyle yanaşıyor, oportünizm bu toplumun nesnel temelinde vardır[4] diye gelişmiş kapitalist ülkelerin proletaryasını, bu ülkelerdeki komünist hareketi genelde gözden çıkarıyor. Kardeş partiler arasında somut savaş alanlarında işbirliği, bunun için yapılan toplantılar, revizyonizmin karşısında adım adım gerilemek olarak gösteriliyor, "safdillik" diye niteleniyor.[5]

Kardeş SBKP ve Leninizmi ödünsüz savunan diğer kardeş partiler revizyonizme karşı savaşımı uluslararası komünist hareketin birliği için savaşımla bağlıyorlar. TKP, revizyonizme ve "Avrupa Komünizmi" dedikleri akıma karşı savaşımını ideolojik düzeyde ardıcıl ve ödünsüz yürütüyor. Bu, "Avrupa Komünizmi"nin her bir ideolojik görüşünü ele almak, amansızca tartışıp çürütmekle olur. Bu, hiç

(Gerçekte ise ne Batı Avrupada, ne de gelişmiş kapitalist ülkelerde çoğunluk oluşturmayan)

1) I.S. 104, s.8

2) Kom.ve Işç.P.nin 4.Toplantısı, Ürün Y.1976, s.455

3) Yörükoğlu, P.E., s.79

4) a.g.y., s. 85

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

görevdir! Öte
ihmal kabul etmez,son derece yakıcı bir ~~xxxxxxxxxxxx~~ yandan da SBKP,TKP, Marksizm-Leninizm'den vazgeçmeyen tüm kardeş partiler, uluslararası komünist hareketin birliğini her tür düşman eğilime karşı titizlikle savunuyorlar. "Avrupa Komünizmi" denen akımın en büyük zararlarından biri de bu birliğe karşı yönelmiş olması,bölücülüğü değil midir? Öte yandan gelişmiş kapitalist ülkelerin proletaryasını,komünist hareketini gözden çıkaran Markuze akrabası görüşler de daha az düşman değildir.

Birlik için çalışmada uluslararası konferanslar,bölgesel konferanslar,bu konferanslar sonucunda kardeş partilerin ortak belgelerle birlikte hareket için verdikleri şeref sözü büyük önem taşıyor.Yine bu birliğin gelişmesinde kardeş partiler arasında Marksist-Leninist temelde yapılan ikili-üçlü görüşmelerin de değeri büyük.Öte yandan tüm kardeş partilerin benimsediği barış, uluslararası yumuşama,faşist ve gerici rejimlere karşı savaş,ırkçılığa,sömürgeciliğe karşı savaş gibi somut alanlarda işbirliğini de küçümsemek,bunun gerek genellikle dünya devrimci süreci ve barış savaşımı için belirleyici önemini,gerekse özellikle proletarya enternasyonalizminin güçlenmesi yolunda rolünü görmemek de,devrimci değil, devrimbaz laf ebelerinin yapacağı iştir.Proletarya enternasyonalizmini savunmak,onu geliştirmeye katkıda bulunmak "sol" oportünist grupçukların lafazanlıklarıyla değil, en başta SBKP olmak üzere Leninci partilerin ciddi, ardıcıl çalışmalarıyla yaşama geçiyor.

Şimdi: - "Zayıf Halka"da, "merkez" konusunda aktarılan yapıtlarda Lenin, hegemon,yani önde gelen güç,önder kavramını kullanır.(6) Eğer Yürükoğlunun "merkez"inin içeriği buysa,yukarıda gördüğümüz gibi bu konuda TKP'nin tutumunu yaşam kanıtlıyor.Yok,eğer "sol" oportünist grubun niyeti merkez terimine bundan başka bir içerik yüklemekse, bugünün somut koşullarında bu,ancak uluslararası komünist hareketin birliğinin giderek güçlenmesi sürecine karşı sorumsuzca bir kışkırtmacılığı simgeler.Ve "Avrupa Komünizmi" gürüşünün bölücülüğü ile tam da koşut düşer!

Bu konuda kafası karışık olanlara 1976 Berlin konferansında Brejnef Yoldaş şöyle diyor: "Bazıları korkuyor:komünistleri birleştiren uluslararası bağları güçlendirme çağrıları yeniden örgütsel bir merkez kurmak değil midir?- Acaip korkular bunlar,Hep bilindiği gibi,hiç bir yerde hiç kimse böyle bir merkez kurma düşüncesini ileri sürmedi."(7)

Brejnef Yoldaşın sözleri uluslararası komünist hareketin bugünkü aşamasını ne fazla,ne eksik dosdoğru,gerçekçi şekilde yansıtıyor ve komünist partilerin

---

6) Yürükoğlu, E.Z.H.T.,s.15
7) Kom.v.İşç.P.nin 4 Topl., s.440

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ ARAŞTIRMA VAKFI

birliğine olduğu kadar,gelişmiş kapitalist ülkelerin yiğit proletaryasının savaşımının geleceğine de yoldaşça bir sorumluluk içinde yanaşmaktan,ona güvenmekten kaynaklanıyor!

"Zayıf Halka" da bir de Sovyetler Birliğinin sürgit dünya devrimci merkezi kalmasının zorunlu olmadığı,özellikle ,üzerinde dura dura vurgulanıyor.Bu,burjuva enteklektüel bir "tartışma için Tartişma" gösterisi mi?

Yineliyeceğiz: Grubun bugüne dek tutumlarına bakarak, kuşkusuz bunun da payı var,Ama sorunu bununla sınırlı görmek devrimci duyarlığı elden bırakmak olur.Üstelik bu sorunu bir numaralı sorun ilan etmeleri de böyle görmeyi artık olanaksız kılıyor.

Önce sorunun içeriğine bakalım:"Zayıf Halka"ya göre bir başka sosyalist ülke, "ve yalnızca (abç) bu ülke" üretken güçlerinin gelişimini Sovyetler Birliğinin üstüne çıkarmakla merkezi Sovyetler Birliğinden alabilirmiş!(8) Sosyalist ülkeler arasında derin ve giderek de derinleşen bir bütünleşme sürecinden bu baylar habersiz mi! Rekabet ve milliyetçilik hastalıkları içinde kıvranan kapitalist ülkelerdeki proletaryanın koşullarını gelişmiş sosyalist toplumlara uygulamaya kalkışmak,körlüğün dik alasıdır. Başka şey değilse körlüktür. Günümüzde sosyalist ülkeler "dünya sosyalist sistemini" oluşturuyorlar.Bu sistem bir bütündür. Bugün dünya devrimci sürecinin ana-gücü,temel dayanağı Sovyetler Birliğinin önder konumu,sosyalist dünya sisteminin önder konumundan ayrı birşey değildir. Konum başını çektiği Bu önderlik de değişmek,başka yerlere kaymak şöyle dursun,sosyalist bütünleşme sürecinin gelişmesiyle,tüm sosyalist ülkelerde daha da derinleşecek, pekleşecek,güçlenecektir.

Şimdi gelelim sorunun diğer yanına: Ya, "merkez Sovyetler Birliğinden gidebilir" savını böylesine öne çıkarmalarına, "Merkez bugün Sovyetler Birliği midir?" sorunu ile eş değerli olarak vurgulamalarına ne demeli? Bu, "Zayıf Halka" grubunun kazanmayı amaçladıkları bazı çevrelere verdikleri "devrimci" (!) bir ödün müdür? "Işçinin Sesi"nde çıkan iki "militan" mektubu bunu gösteriyor: "Militan" F.E., yazının tümünden Emeğin Birliği grubundan olduğu anlaşılan "bir grup devrimcinin", "IGD militanlaşır,İşçinin Sesi'ndeki hattı izlerse birlikte döğüşürüz" dediklerini belirtiyor. O.L. ise "Halkın Yolu Maocudur diyoruz.Oysa onlar reddediyor,Maoculuğa karşı-devrimci diyorlar"(9) diye yazıyor. "Merkezin yer değiştirmesi",bu çevreleri çekmek için mi ileri sürülmüş? Ancak "ödün"den de öte,Yürükoğlunun Sovyetler Bir-

9) I.S. 104, s.4 ve s.2

8) Yürükoğlu, E.T.H.T., s. 16

TÜRKİYE SOSYAL TARİHÇİLERİ ARAŞTIRMA VAKFI

Liği ve Sosyalist ülkelerle ilgili görüşleri tümüyle ele alındığında,ortaya bu görüşlerin yeni filizlenmelere gebe tohumlar taşıdığı çıkmaktadır.Gene "Zayıf Halka"ya bakalım:

Türkiyenin emperyalizmin zayıf halkası olduğu sorunu ele alınırken (ki kitabın bu yönden genel eleştirisini bu yazıda yapmayacağız) az ve orta gelişmiş ülkelerin zayıf halkalar oldukları,orta gelişmiş ülkelerin,ve bu arada Türkiyenin ise,az gelişmiş ülkelere göre de "önde gelen" zayıf halkalar oldukları savunuluyor,ve bütün bunlar da "nesnel" koşullara bağlanıyor! [redacted] az gelişmiş ülkelerin sosyalizme geçişte "dünya sosyalist sisteminin gücüne dayanmak" zorunda olmaları imiş ![10] Günümüz koşullarında sosyalizme geçiş süreci hangi ülkede dünya sosyalist sisteminin gücüne dayanmadan sağlıklı olarak gerçekleşebilir? Bu görüş,milliyetçi "Yalnız kendi gücüne güven!" belgisinin ta kendisidir!Burdan "Ne Amerika, ne Rusya" ya kadar kaç durak var?

Az gelişmiş ülkelerin Türkiyeden temel farkı ise,

TKP antisovyetizmin her çeşidine karşı amansız savaş açmıştır!Bu savaşta onun duyarlılığından,uyanıklığından kuşkusu olanlar varsa,yanıldıklarını çok çabuk anlarlar.

---

10) Yürükoğlu, E.Z.H.T., s.21

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

IKI YÜZLÜ SERÜVENCILIK

Londra'daki R.Yürükoğlu grubu giderek artan bir ölçüde serüvenciliğin çok özgün bir biçimini uygulamakta. Bunu,fokocu-terörist grubların, politik gangster çetelerinin kudurmuş,kör serüvenciliği ile karıştırmamak gerek. Yürükoğlu grubunun (ve bir sıra başka gosist-serüvenci grubun da) özgünlükleri, güzü kararmış terörcü gruplara ideolojik temel hazırlayıp,onları politik gangsterliğe doğru gelişen evrimlerinde hızlandırırken, kendilerini bu eylemlerin dışında tutmaları, kendilerine şu ya da bu biçimde açık kapı bırakmayı unutmamaları.

Serüvenciliğin bu iki yüzlü,sinsi biçimini önce "Işçinin Sesi" grubunun ilk bayrak açtığı, Yürükoğlunun "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye" broşüründen görelim: "Dün genel teorik sorunlar olan ... ayaklanma ve devrim ..." diyor Yürükoğlu, "Bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olmuştur" (a.b.ç. /EZHT, s.118/) Kuşkusuz bu görüş yeni değil.Pek çok fokocu, terörcü grup,böyle söylendiğinde bugünün görevi konusunda ~~görüş birliği içindedir Yürükoğlu ile~~.Ama Yürükoğlu ve çevresi yine de bu gruplardan farklı! Onlar bir yandan ayaklanma pratik sorun oldu, derken, aynı nefeste de, kendilerinin "hemen devrim olacağını söylüyormuş gibi yorumlanmalarına"karşı çıkıyorlar.(/EZHT, s.105/) Komünistler, Leninciler,~~onları~~ haklı olarak serüvencilikle suçlayınca,hemen bu açık bıraktıkları kapının ardına çekiliyorlar: ~~Ayaklanma sorununu hiçbir zaman "genel teorik" planda görmemiş, baştan beri "pratik" bir sorun olarak ele almış fokocuları kendilerinin de kışkırttığı serüven yolunda yalnız bırakıp, onlara~~ "Lenin devrimci durumda yığınları bilinçlendirmenin, silahlı savaş biçimlerinin propagandasını yapmanın önemini vurguluyor.Mahir Çayan bu gerçeği tepe taklak ediyor.... Politik ajitasyonun yerine terörü,silahlı propagandayı koyuyor," diye ~~[illegible]~~ suçladılar.("Işçinin Sesi", sayı 99, sayfa 4, sutun 3/)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bir kez şunu saptayalım: Devrimci durumda "politik ajitasyon yerine terörü koymak" da, (ama) devrimci durumu "silahlı ayaklanmanın pratik sorun olması dönemi" diye nitelemek de yanlıştır. "Biz oraya 'çeşitli yönleriyle' yazıp, altını çizmiştik ... eylem bölümüne değil de, ideolojik görev bölümüne yazmıştık ..." (Örneğin: "IS", sayı 100, sayfa 5, sütun 3-4) lafları da, bu yanlışlığı kurtarmaz. Ama tüm bunlardan daha önemlisi, Yürükoğlu ve çevresinin bu sorunu hangi ortamda ortaya attığıdır. "Işçinin Sesi" grubu bunları bir boşluğa karşı söylemiyor, somut politik güçlerin, akımların karşısında söylüyor. Toplumda devrimci güçlerin savaş potansiyelinin giderek yükselişinin bir olumsuz yan ürünü olarak, serüvenci akımlar da yaygınlaşıyor. Bu akımlar hem henüz işçi sınıfının savaşımı ile bağlanamamış dürüst devrimcileri yığınlardan kopuk bırakıp harcayan, hem de yığınları seyirci rolüne, pasifliğe iten devrimci gelişme için son derece zararlı bir rol oynamaktalar. Yürükoğlu'nun kendisi, günümüzde terörizmin büyük boyutlara erişmiş olduğunu vurgulayıp duruyor, "anarşi, şiddet, toplumsal bir olgu oldu" diyor. (bak: EZHT, s. 107) Aynı Yürükoğlu, işte bu ortamda, (istediği kadar karnının içinden ajitasyon-propagandayı düşünmüş olduğunu söylesin) bu "toplumsal olgu anarşinin" karşısında, bireysel terörün zararını gösterecek yerde, ayaklanma pratik sorun olmuştur diye sesleniyor!

Ikinci bir örnek: Demirel hükümetinin kuruluşundan beri, her şeyden önce faşist saldırıların sonucu olarak, işçi sınıfının, halk yığınlarının savaşımının sağlıklı, gürbüz devrimci perspektifini göremeyen küçük burjuva çevrelerinde umutsuz çıkışlar yoğunlaştı. Bugün böylesi umutsuz, son derece zararlı terör eylemlerinin önde gelen biçimlerinden biri de şurada burada askerleri, suçsuz emekçi çocuklarını öldürmek. Işte (artık bu sırada) "Işçinin Sesi", "devrimci durumda ordunun bölünmesi sorunu"nu ortaya atıyor. Ekim 1905 Mos-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kova ayaklanması üzerine Lenin'in yazdıkları aktarılarak, "ayaklanma sırasında askerlerin kazanılması için fiziksel bir savaşım da verilmesi gerektiğini unutursak ancak beyinsiz zavallılar olduğumuzu kanıtlarız" deniyor.Ordunun bir kısmının kazanılması için askerlerin "iki ateş arasında bırakılmasının" zorunlu olduğu vurgulanıyor.(/"IS", sayı 117-118,sayfa 10-12/)

Komünistler h~~içbir~~ terör yöntemini ilkesel olarak reddetmezler. Ancak bu soruna gerçek devrim savaşımından kopuk olarak,soyut, genel teorik ~~&~~ bir sorun olarak yanaşılamaz. Lenin, proletaryanın savaş araçları sistemi içinde terörün yerini saptarken, terörün hangi somut koşullarda devrimci bir işlev göreceğini şöyle belirtiyor: "Terör hiçbir zaman her gün geçerli bir savaş biçimi olamaz: Ancak olsa olsa sonuç alıcı büyük saldırının yöntemlerinden yalnız biri olabilir." (Lenin,Werke (Alm.), cilt 5, sayfa 8)

En ufak bir kuşku duymuyoruz ki, "Işçinin Sesi" hemen, " biz de bunu ~~gün~~ günün görevi olarak koymuyoruz,üstelik yazıda askerlerin bölünmesi sorununun devrimin yüksek bir aşamasının görevi olduğunu da belirttik, bir de altını çizdik!" diyecektir. Doğrudur! Bu yazısında da "Işçinin Sesi" küçük burjuva devrimci çevrelere bir yandan "askeri iki ateş arasında bırakmak" hedefini gösterirken,bir yandan da yazının bir köşesinde kendisine açık kapı bırakmayı unutmamıştır! Ama durum ortadadır: Subjektif düşüncesi ne olursa olsun,objektif olarak karşı devrimci güçlerin oyuncağı haline gelmiş öğeler, her hafta bir asker öldürülürken "Işçinin Sesi", bu yanlış, zararlı "eylem biçimine" karşı uyarmıyor,onları yığın eylemlerine, bu eylemler içinde yığınları devrimin politik ordusuna kazanma savaşına çağırmıyor,aksine, "genel teorik planda" (!), "ajitasyon-propaganda planında" (!) askerlerin iki ateş arasında bırakılması "pratik" sorununu ortaya atıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dimitrof Leipzig mahkemesi önündeki ünlü savunmasında, faşistlerin oyuncağı haline gelmiş Van de Lube'den, bu adam ne komünist, ne de anarşisttir, deklase olmuş bir zavallıdır, diye söz eder. Çünkü, der, anarşistler pek çok saçma sapan işler yaparlar, fakat bu yaptıkları saçmalıklara sahip çıkarlar,bunu açıkça savunurlar. Van de Lube gibi beyaz zehirle uyuşturulmuş,bir zavallı değil Yürükoğlu kuşkusuz.Ama bu kaypaklığı,sinsi, ikiyüzlü, başkalarını ileri sürüp kendini geri çeken "ajitasyonu" ile, bir anarşist bile değil Yürükoğlu!

Bu kirli "ajitasyon"un ürünlerini görmek için, bir örneğe daha bakalım. Izmir'den, bir "Işçinin Sesi" militanı şöyle yazıyor: "Devrimci durum yaşayan ülkemiz açısından, ... burjuva devlet mekanizmasının devrimci şiddetle parçalanacağını canlı bir şekilde anlatmak Lenin'ci bir görevdir." ("IS", sayı 122,sayfa 19, sütun 4) "Canlı olarak" ! Yani, yaşamdan örneklerle! Burjuva devlet mekanizması, bugünden tezi yok, kenarından köşesinden "devrimci şiddetle" yıkmaya başlayıp örnek vererek! Yürükoğlunun militanının sürüklediği bu ters görüş serüvencilik değil de nedir? "Işçinin Sesi" acaba bunu da "ajitasyon planında bir görev" olarak mı görüyor? "canlı bir şekilde anlatmak" ile her halde, "devrimci bir heyecanla" (!), bol el-kol hareketleri ile, ve de çok yüksek sesle anlatmak kastediliyor olsa gerek!

Ama, sorunun şakaya gelir yanı yoktur.Dürüstçe sosyalizm davasına inanmış, canını gerçekten devrime adamış, devrimci demokrat genç arkadaşlar! Bugün size ayaklanma çağrısı yapıp,yarın ben öyle bir şey demedim diyenlerin,Yürükoğlu'ların,başka goşist tekke şeflerinin takılmayın peşine! Devrimci enerjinizi bireysel serüvenlerde harcayıp yoketmeyin! Işçi sınıfının devrimci savaşımına, yığın eylemlerine yönelin! Türkiye Komünist Partisinin yanında yer alın!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ULUSLARARA

ULUSAL VE ULUSLARARASI DİYALEKTİĞİ VE YÜRÜKOĞLU OPORTÜNİZMİ

Günümüzde bir ülkedeki devrimci süreç üzerinde uluslararası plandaki gelişmelerin etkisi son derece artıyor. Öteyandan toplumsal gelişmenin devrimci sonuçlara ulaştırılmasında subjektif faktörün önemi daha da artıyor. Bu olgular ülkemiz için de geçerlidir. Bu, proletaryanın tarihsel misyonunu yerine getirmesinin koşullarını hazırlamak için, onun öncü partisinin, TKP'nin ulusal ve enternasyonalist bir parti olarak güçlendirilmesinin belirleyici önemini gösteriyor.

Partimizin aynı anda hem bir ulusal parti, hem de enternasyonalist bir parti olmasını sürekli sağlamak ve geliştirmek ~~sınıf savaşımının bu bir madalyonun iki yüzü gibi ayrılmaz iki yanını sürekli diyalektik bir yaklaşımla partimizin savaşımında yansıtabilmek~~, bu herşeyden önce, parti çalışmasının her alanında, teoride ve pratikte ulusal ile uluslararasının canlı bağını kurabilmemize bağlıdır. Tersi durumda değil önümüzdeki görevleri başarılı bir biçimde yerine getirmek, ~~ne~~ ulusal plandaki ~~ne~~ de uluslararası plandaki olgu, olay ve süreçleri kavramamız, anlamamız ~~olanaklı olabilir~~ söz konusu olamaz.

Ulusal ve uluslararası ~~duyarlık~~ ilişkisine diyalektik bir yaklaşım, ulusal düzeydeki koşulları, faktörleri, çıkar ve görevleri, dünya çapında geçerli olan koşul, faktör, çıkar ve görevler ışığında ele almayı gerektirir. Uluslararası planda geçerli olan koşullar, faktörler, çıkarlar ve görevler hangileridir? Bunlar Türkiye'deki koşulları, faktörleri, çıkar ve görevleri nasıl etkiliyor? İşçi sınıfının savaşımını olumlu yönde etkileyenler hangileridir, olumsuz yönde etkileyenler hangileridir? Buna göre neye karşı çıkmak, neden yana olmak gerekiyor? Böyle yapıldığında ulusal plandaki gelişmeler

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

uluslararası koşulları nasıl ve ne ölçüde etkiler? Kısaca bilinçli proletarya dünyaya Türkiye'den bakarak değil, ulusalın uluslararası içindeki yerini saptayarak, Türkiye'yi dünyadaki yerine oturtarak önünü açabilir.

Ama böylesi bir yaklaşım yalnızca ulusal düzeydeki görevleri saptamada ve ~~uygulamada~~ yaşama geçirmede değil, aynı zamanda ~~enter-nasyonalist~~ uluslararası görevlerin saptanması ve ~~uygulanmasında~~ yaşama geçirilmesinde de geçerlidir! Kaldı ki ~~Zaten~~ proletaryanın, onun öncü partisinin ulusal ve ~~enter-nasyonal~~ uluslararası görevleri bütünsel bir savaşımın birbirini tamamlayan, ~~ikisi~~ birbirine bağlı iki yanıdır.

bir madalyonun iki yüzü gibi

Uluslararası faktörün artan önemi nedeniyle, oportünizm ve revizyonizm de günümüzde en çok bu konuda ortaya çıkıyor. Gerek sağ, gerekse "sol" revizyonist akımlar ulusal ve uluslararası diyalektiğinin çarpıtılmasında, böylece de doğru bir biçimde işçi sınıfının ulusal ve uluslararası görevlerinin saptanmasında önlemeye çalışmakta birleşiyorlar.

Son yıllarda partimizin ideolojik-politik çizgisine alternatif bir çizgi oluşturma savıyla ortaya çıkan Yürükoğlu'nun tüm teorik görüşlerini bu açıdan ele almak olanaklıdır. Bu yazıda birkaç temel konuda Yürükoğlu'nun teorik görüşlerinin ulusal ve uluslararası ilişkisini nasıl çarpıttığını ~~bu nedenle de sonuçta gösterme~~ ve ~~Yürükoğlu hareketinin kısa sürede etkisizleştirilmesinin temelinde partimizin politikasındaki ulusal ile uluslararası ilişkisine diyalektik yaklaşımın yattığını~~ göstermeye çalışacağız.

Barış için savaşımın devrim için savaşımla bağı

Yürükoğlu hiçbir zaman dünyada, Avrupa'da, Ortadoğu'da barış için savaşımı Türkiye işçi sınıfı için birincil bir görev olarak görmedi, görmüyor! Çünkü o birinci olarak, barışı korumanın, yeni bir dünya savaşını önlemenin olanaklı olduğuna inanmıyor! İşçinin Sesi'nin 142. sayısında şöyle deniyor: "Her barış dönemi savaşı hazırlar" (s.3)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

İkinci olarak o barışın korunmasının devrim savaşımını yavaşlattığına inanıyor! Ona göre İkinci Dünya Savaşından bu yana barışın korunabilmiş olması, dünya komünist hareketinin bir bütün olarak sağa kaymasına bir neden olmuştur! (İ.S., s.14o, s.7) Yürükoğlunun terörisinde barış belki kendi başına iyi birşeydir, ama devrim ile karşılaştırıldığında Onun görüşüne göre iki yol vardır: Ya barış için savaşacaksın, o zaman devrimci amaçlardan ödün vermiş olacaksın, ya da devrim için savaşacaksın, o zaman barışı koruma, yumuşamayı sürekli kılma savaşımı birincil bir önem taşımayacak! İkisinden birinden ödün vermek kaçınılmazdır!

Bu görüşler yeni değildir. Troçki Brest barışına karşı çıkarken, Mao Zedong "Yeni bir dünya savaşı kaçınılmazdır" derken, Yürükoğlundan farklı düşünüyor değillerdi! Ama tüm bu yanlış görüşlerin temelinde içinde yaşadığımız çağın temel niteliklerini, bunun farklı tarihsel dönemlerde kazandığı özellikleri kavramamak yatıyor!

Oysa sorun hiç de karmaşık değildir. İki sistem arasındaki savaşım tarafından belirlenen çağımızın koşullarında savaş da, barış da bu savaşımın özgül biçimlerinden başka birşey değildir! Savaş nasıl politikanın başka araçlarla sürdürülmesiyle, barış da gene başka araçlarla sürdürülmesidir. İki sistem arasındaki savaşım hangi biçimde sürsün? Bizim tercihimiz (halkların tercihi) barış biçiminde sürmesidir. Yürükoğlu savaşımı mı tercih ediyor? Savaşın devrimleri hızlandıracağını mı ileri sürüyor? Barış sürekli kılınabilir mi? Emperyalizm tarih sahnesinden silinmeden savaş silinebilir mi? Emperyalizm barışa mecbur edilebilir mi? Yürükoğluna göre bu boş bir hayaldir. Dünya komünist hareketi ise bunu uğrunda çaba gösterilebilecek bir hedef olarak gördü, görüyor. Şimdiye kadar ki pratik tersini kanıtlamadı. Ama öteyandan yeni bir savaş tehlikesinin olmaması ortadan kalkmış değil. Ama bu yalnızca barış için çabaları

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

daha da artırmak gerektiğini gösteriyor. Yürükoğlu nun bu konudaki alternatif politikası nedir? Eğer barışı korumak olanaklı değilse, ne yapılmalıdır? Başka yol varmıdır?

Olmadığını Yürükoğlu da biliyor. Ama o, bu yaklaşımıyla önce barış için savaşımı önemsiz gösterek, işçi sınıfına hedef şaşırtmayı, ikinci olarak da dünya komünist hareketini bir sapma içindeymiş gibi göstermeyi amaçlıyor. Böylece hem günümüzün en önemli sorunun barış düşmanı güçlere yardımcı ~~safına geçmiş oluyor~~, hem de emperyalizmin savaşcı, saldırgan politikasının önündeki en önemli engel olan dünya komünist hareketinin karşısına geçmiş oluyor.

Brejnev yoldaş 26. kongrede, bugün tüm dünya halkları için barıştan daha önemli bir sorun yoktur dedi. Yürükoğlu hala SBKP nin politikasının kimi yanlarına sahip çıkar görünmeye çalışıyorsa da, bu saptamaya katılmıyor. Kongreden sonra çıkan İşçinin Sesi nin ilk sayısında bu konuda tek bir satır yer almadı. O dergisinde Brejnev yoldaşın raporunun yalnızca kendi görüşlerine basamak yapabileceğini sandığı bölümlerine yer vermekle yetindi.

Yürükoğlu, SBKP'nin 26. kongresinin ve onu izleyen öteki kardeş partilerin kongrelerinin belgelerinde, bunlara katılan yüzü aşkın komünist partinin ve kurtuluş hareketinin temsilcilerinin konuşmalarında bir kere daha altı çizildiği gibi, barışın dünya devrimci sürecini hızlandırdığını, tek tek ülkelerde devrim için savaşıma elverişli koşullar yarattığını kabul etmeye yanaşmıyor. Ama bunun böyle olmadığını da kesinlikle kanıtlayamıyor. ~~onun yerine dünya devrimci süreci kavramının yerine dünya devrimi kavramını geçirerek, bunu barış kavrama ile karşı karşıya getirerek işin içinden sıyrılmaya çalışıyor.~~ Kanıtlaması da olanaksız, çünkü bugün devrimden en çok korkanlarla, barış ve yumuşamaya en çok düşman olan güçler aynı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

güçler, emperyalizmin en gerici çevreleri. Salt bu olgu bile, Yürükoğlu'nun ~~aylardır~~ geliştirdiği görüşleri bir çırpı da yerle bir etmeye yeterlidir. Eğer barış, devrim savaşımını yavaşlatıyor olsa, eğer barış ve yumuşama dünya komünist hareketinin bir bütün olarak sağa kaymasına bir temel olsa, emperyalizm ve NATO bugün bir numaralı barış ve yumuşama yandaşı olmaz mıydı?

İşte Yürükoğlu ~~bugünkü~~, uluslararası koşulları kavramadığı için, Brejnev yoldaşın 26. kongredeki "Bugün tüm dünya halkları için barıştan daha önemli bir sorun yoktur" sözleriyle dile getirdiği güncel ortak görevi de benimsemiyor. Uluslararası görevleri kavramaması, onun işçi sınıfının ulusal görevlerini kavramasını da engelliyor. Türkiye işçi sınıfının barış için savaşım vermesine karşı çıkıyor. TKP nin 1957, 1960, 1969 Dünya Komünist ve İşçi Partileri Danışma Toplantılarının belgelerine, son olarak 1980 Avrupa Komünist Partileri Toplantısının barış belgesine imzasını atarak yüklendiği görevleri yerine getirme çabalarını küçümsüyor.

Kaldı ki TKP ~~salt~~ dünya, Avrupa ve bölge barışı için soyut bir savaşım yürütmüyor. Bu savaşımı salt uluslararası bir görev olarak almıyor. TKP'nin barış için savaşımı bugün, Avrupa'ya ve ülkemize yeni nükleer füzeler ~~yerleştirilmesi~~ nötron bombaları yerleştirilmesine, Türkiye'nin ABD nin saldırgan politikasına bölgede aktif araç edilmesine karşı ve Sovyetler Birliği'nin barış önerilerinin benimsenmesi, Türkiye'nin başta Sovyetler Birliği tüm sosyalist ülkelerle çok yanlı ilişkilerini geliştirmesi, ~~Türkiye nin~~ barışçı bir dış politika izlemesi için, ABD nin, NATO'nun dümen suyundan çıkması için savaşımdır. TKP bu politikasıyla Lenin'in, "her ülkenin ortak uluslararası göreve somut yaklaşımındaki ulusal özel olanı, ulusal özgül olanı...kavramak" (Toplu Yapıtlar, Alm. C.31, s.79) sözleriyle saptadığı görevi yaratıcı bir biçimde yaşama geçiriyor.

ikili kötelik anlaşmalarının yırtılması, cosusluk ve atom üslerinin yökülmesi için

bu konuda

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiye'yi ABD'nin saldırgan politikasına doludizgin bağlamaya çabalayan güçler kimlerdir? Bunlar bugün demokrasi ve ulusal bağımsızlık savaşımının, sosyalizm için savaşımın, devrimci hareketin önündeki düşmanlardan farklı güçler midir? O zaman barış için savaşım olarak saptanan bugünkü uluslararası ortak görevin Türkiye somutundaki sürdürülüş biçiminin devrim savaşımını gerilettiğin nasıl ileri sürülebilir?

TKP MK organı Atılım Aralık 1980 tarihli sayısında, Yürükoğlu'nu, barış politikasını devrimci hareketi için bir ayakbağı gibi göstermekle suçladı. İşçinin Sesi 147-152, sayılarında Atılım'a sözde yanıt veren sayfalarca yazı yayınladı. Ama Atılım'ın suçlamasına dan kendini aklayacak açık bir tutum takınmadı.

~~iki karşıt sınıf arasındaki ilişkiye, sınıf savaşımına,~~

~~Bunun yerine Yürükoğlu, TKP'yi ve dünya komünist hareketini iki sistem arasındaki savaş ve barış arasındaki sorunu ilişkisi gibi ile iki sınıf arasındaki sınıf savaşımı sınıf uzlaşması ilişkisine özdeş bir yaklaşım içinde olmakla suçluyor.~~

Bunun yerine her türlü maocu ve goşist akımın partimize yönelik suçlamalarına sahip çıkıyor. Ama Yürükoğlu, onlar gibi açıktan, "barış için savaşım sınıf uzlaşmacılığıdır" diyecek kadar "yürekli" olmadığı için, "TKP iç barış için, sınıf barışı için savaşıyor" diyor. (İ.S., s.149-150, s.4) Oysa son yılların pratiği Türkiye'de barış için savaşımın sınıf savaşımında işçi sınıfının konumlarının güçlenmesine, başdüşmanın yalıtlanmasına katkıda bulunduğu gösterdi. Ülkede iç barıştan ~~yana olan güçlerin~~, sınıf savaşımının zorla bastırılmasından en çok yana olan güçlerin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin, tüm ~~barış karşısında ve TKP karşısındaki~~ gericilik güçlerinin, aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin barış önerileri karşısındaki NATO'cu tutumlara almaları Yürükoğlu'nun tezlerini çürütüyor. ~~yıkmaya yeter~~. TKP'nin tutumu da o denli açıktır, TKP sınıf savaşımının proletaryanın çıkarına bir yönde gelişmesine katkıda bulunacağı için barışı savunuyor, savunacak. Ama TKP hiçbir zaman devrim için savaşımı barış için savaşımla özdeş görmüyor, bununla sınırlamıyor. Yürükoğlu ise, "barışa en iyi katkı Türkiye'de devrimi yapmakla olacaktır", diye çok doğru bir saptamayı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

gizlemeye çalışıyor

devrim için savaşım ile barış için savaşımı karşı karşıya getirmesini öne sürerek, ~~doğru bir konum alıyor gibi görünmek istiyor~~. Peki ama, ~~o zamana~~ devrime o zamana kadar barış savaşımı verilmeyecek mi? Sorun bu kadar açık ve yalındır. Devrime kadar barış savaşımı gerekli değil midir? Daha da önemlisi böylesi bir savaşım devrim için daha elverişli koşullar yaratılmasına katkıda bulunmaz mı?

~~Görüld~~ Yürükoğlu barış için savaşımı sınıf barışı için savaşım gibi göstermekle kalmıyor, barış savaşımını ~~savunmakla~~ barışçı yoldan savaşımla ~~savunmayı~~ özdeş gibi uluslararası planda gösteriyor. Barışı savunmak ona göre sınıf savaşımında barışçı yolu savunmakla eş anlamlıdır! Çünkü Yürükoğlu, gerek Türkiye'de gerekse tüm öteki ~~sosyalist olmayan~~ kapitalist ülkelerde devrimin yalnızca barışçı olmayan yoldan utkuya ulaşabileceğini savunuyor. Tarihsel sürecin zengin diyalektiğini şimdiden belli bir kalıba sokmanın anlamsızlığını tartışmaya gerek yok. Burada önemli olan, Yürükoğlu'nun görüşlerine egemen olan şematik yapıyı bu konuda ortaya koymaktır! Yürükoğlu'na göre şu ~~topluluklarından~~ birinden yana metafizik ikilemler ~~söyleş~~ gruplarından olmak zorunludur: Ya (barışçı olmayan yol-~~sınıf~~ devrim savaşımı-dünya devrimi) ya da (barışçı yol-~~sınıf uzlaşması~~ barış savaşımı-dünya barışı). Yaşamdaki ikilemler ise böyle değil! Sınıf uzlaşmasına bugün, barış için savaşımı öne çıkarmak değil, bu savaşımı önemsememek götürüyor. Dünya devrimci sürecine, tek bir savaşım yolunu mutlaklaştırmak değil, somut tarihsel ulusal ve uluslararası koşulların somut ve tarihsel çözümlenmesi temelinde ~~saptanan~~ doğru savaşım ~~yöntemi~~ yolunun saptanması katkıda bulunuyor. Oysa asıl ikilem sudur: Hangi saftasın? Emperyalizmin safında mı, yoksa başını sosyalist sistemin çektiği anti-emperyalist güçlerin safında mı?

Yürükoğlu ise bu metafizik ikilemlerinden çıkarak başka bir sonuca ~~daha~~ varıyor. Ona göre Türkiye'de devrimin utkuya ulaşması bölgede ve dolayısıyla da dünyada barışı tehlikeye sokacak bir faktördür. Onun için seçim yapılması gerekir. Ya Türkiye devrimi için savaşılacaktır, ya barış için. Oysa gerçek, dünyada ve bölgede barışın ~~tehlik~~ korunamamasının devrimi tehlikeye sokacağıdır. Nükleer savaştan sonra geriye ne kalacağını Yürükoğlu

ABD atom güzeleri ile dolu bir Türkiye'den

Ona göre barışçı olmayan yoldan sınıf savaşımını yürüten bir hareket, aynı zamanda barış savaşımı veremez. Yada barışçı yoldan devrim savaşımı olmaz. Yada dünya barışını savunuyorsan dünya devrimci sürecinin utkusunu savunmuyorsun demektir. Oysa

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

biliyor mu?

Hangi yoldan utkuya ulaşırsa ulaşsın devrim, emperyalizmi gerileteceği için barışı güçlendirir. Emperyalizme karşı olan her hareket barış savaşımına katkıdır. Günümüzde Türkiye'de barış için savaşımla devrim için savaşım iki karşıt değil, birbirini tamamlayan iki savaşımdır. Özetlersek, Yürükoğlu'nun tüm görüşleri de uluslararası planda da tek bir noktada birleşiyor: Barış savaşımının önemini küçümsemek, hatta bu savaşımı işçi ve emekçi yığınların çıkarlarına zarar veren bir çaba olarak göstermek. Bu konuda, 1960 lardaki Mao Zedong'un görüşlerinden çok farklı bir konumda olmadığını belirtmek gerekiyor. O aynı zamanda bu savlarıyla Türkiye'de barış savaşımının başını çeken TKP yi, dünyada barış savaşımını birincil görev olarak saptayan dünya komünist hareketini sapma içinde gösteriyormuş gibi göstermek istiyor.

~~Ama bugün Mao Zedongun ş~~

Üstelik tüm bu görşler, ABD emperyalizminin dünya çapında son yıllarda yitirdiği konumları geri kazanmak amacıyla gerginliği artırmaya çalıştığı, güç konumlarından kalkınarak kendi isteklerini dikte ettirmek amacıyla silahlanmaya aşırı bir hız verdiği, nükleer savaş hazırlıklarına giriştiği bir dönemde öne sürülüyor. Bugün ABD Dışişleri Bakanı, eski NATO komutanı Haig'in "Barıştan daha önemli şeyler vardır" derken ne anlatmak istediği anlaşılıyor, peki Yürükoğlu da "Barış için savaşımdan daha önemli şeyler vardır" demeye getirirken, ne amaçlıyor? ~~Bunu kendisinin açıklaması gerekiyor.~~

İşçi Sınıfının
Uluslararası Görevleri

Yürükoğlu nasıl, barış ve devrimi karşıtlık gibi göstererek, Türkiye işçi sınıfının barış savaşımına karşı çıkıyor ve TKP'nin uluslararası görevlerine bağlı kalmasına karşı çıkıyorsa, dünya komünist hareketinin, en başta da SBKP nin ve öteki sosyalist ülkeler komünist partilerinin uluslararası görevlerini yerine getirmesine de çarpıtıyor.

Bu konudaki görüşlerini şöyle özetleyebiliriz: Sosyalist sistemin barış politikası izlemesinin temelinde onun kapita

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

(İ.S., s. 142, s.7)

list sistemden "tarihsel olarak geri" olması yatmaktadır. Sosyalist sistem bu geriliği giderebilmek"emperyalizmin daha ileri ekonomik teknik gelişme düzeyi"ni aşabilmek için barışa gereksinim duymaktadır.Sovyetler Birliği tüm gücünü bu "geriliği"gidermeye ayırmakta,bu nedenle de kapitalist ülkelerdeki devrimci hareketlere yeterince yardımcı olmamaktadır."Şunu açıkça koyalım,dünya komünist hareketi Türkiye'de devrimci savaşa bugün verdiğinden çok fazla destek verebilir." (İ.S. s.139,s.10) Başka bir yerde ise şöyle deniyor:"Sovyetler Birliği'nin dünyadaki başta gelen rolü ve görevi uluslararası devrime yardımcı olmaktır." (s.147-148,s.lo)

Burada iki yanlı çarpıtma söz konusudur,Birincisi, iki sistem arasındaki savaşımı yalnızca ekonomik yarışma olarak göstererek,bunun ideolojik ve politik yanını atlamak, ki bu Sovyetler Birliği'nin ve SBKP nin dünya devrimci sürecindeki öncü rolünü savaşımın başını çektiğini hasıraltı etmeyi amaçlamaktadır.İkincisi bu çarpıtmayı temel alarak Sovyetler Birliği'nin politikası ile dünya devrimci sürecinin çıkarlarının çeliştiği izlenimini uyandırmak,ki bu da dünya devrimci sürecinin üç bileşeninin dünya sosyalist sisteminin öncülüğünde ki birliğini ve ortak savaşımını gözden düşürmeyi amaçlamaktadır.

Tüm bu savlara,Sovyetler Birliğindeki ve öteki sosyalist ülkelerdeki kurulmuş sosyalizmin "geriliği" tezini temel yapma çabası ise,reel sosyalizmin kapitalist ülkeler halklarına örnek olma özelliğini yıpratmayı amaçlıyor.Sosyalist ülkelerin bugün ~~henüz~~ kimi alanlarda emek üretkenliğinin düzeyi ve teknolojinin ~~kimi alanlarında~~ kimi dallarda kapitalist ülkelere oranla henüz geri olması hiçbir zaman Yürükoğlu'nu haklı çıkarmaz. (Üstelik Yürükoğlu sosyalist ülkelerde emek üretkenliğinin ve teknolojinin gelişme hızının kapitalist ülkelerden çok daha yüksek olduğunu ~~da~~ gizliyor) Çünkü sosyalizm ekonomik yarışmada her alanda kapitalizmi geçtikten sonra da barış

düzey açısından da

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

politikası değişmeyecektir, Sovyetler Birliği nin dünya devrimci sürecindeki yeri ve rolü değişmeyecektir. Bu yalnızca barışı emperyalizme dayatmayı kolaylaştıracak, dünya devrimci sürecini çok daha hızlandıracaktır. Sovyetler Birliği'nin ardıcıl barış politikasını "gerilik" tezleri ile açıklamak, yalnızca onu elinde olanak olsa tüm dünyayı yutacak bir canavar gibi göstermeye çalışan antisovyetizm propagandacılarının değirmenine su taşımaktır.

Sovyetler Birliği bugün biryandan savaşımın başını çekiyor, ideolojik politik ekonomik ve askersel gücü ile emperyalizm karşısındaki en büyük geriletici gücü oluşturuyor, Biryandan da öteki ülkelerdeki devrimci hareketlere karşı enternasyonalist görevini ardıcıl yerine getiriyor. SBKP'nin 26. Kongre'sine katılan kardeş partilerin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin temsilcilerinin ~~SBKP'nin~~ kongrede yaptıkları konuşmalarda SBKP'nin politikasına biçtikleri yüksek değer bu gerçeği bir kez daha belgeledi.

Ama Yürükoğlu'nun ulaşmak istediği asıl hedef, SBKP'nin bugün de, tıpkı geçmişte her dönem olduğu gibi, dünya komünist hareketinin ideolojik-politik öncülüğünü yaptığını gölgelemektir. Çevresinde dönüp dolaştığı asıl konu budur. O bunu gizlemek için SBKP'nin bugünkü politikasının yalnızca "kimi yanlarına" karşı çıktığını ileri sürmeye çalışıyor. Ama bu, Marksizm-leninizmin "kimi yanlarının doğru", kimi yanlarının yanlış olduğunu ileri sürmek gibidir. ~~ne aş anlamlı olmayan~~ dif. Özünde Yürükoğlu'nun revizyonizmi de burada en açık ortaya çıkıyor. O, hem dünya komünist hareketinin bir dizi uluslararası toplantıda belgelenen genel çizgisine karşı çıkıyor, hem de bu çizgiyi yaşama geçirmede en deneyimli, en güçlü, en ileri parti olarak SBKP nin oynadığı belirleyici rolü karalamak istiyor.

Yürükoğlu'nun bu çarpıtmaları Türkiye işçi sınıfının uluslararası ~~enternasyonal~~ görevleri konusunda da ortaya çıkıyor. Çünkü o barışın korunmasının yalnızca sosyalist ülkelere zaman kazandırılması açısından önem taşıdığını öne sürerek, bizim gibi ülkeler

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

de işçi sınıfının barış savaşımı vermesinin yalnızca sosyalist sisteme yardımcı olmaya yaradığını anlatmaya çalışıyor.Bunu devrimci savaşımın zararına salt sosyalist sistemin çıkarı için yapılan bir özveri gibi gösteriyor. Barış için savaşımın Türkiye işçi sınıfının,devrim savaşımının her türlü ~~özel ve genel~~ kısa ve uzun erimli çıkarlarıyla tam bir uyum içinde olduğunu yadsıyor.Bu anlayışın temelinde ulusal ve uluslararası görevlerin aynı madalyonun iki yüzü olduğunun kavranmaması yatıyor.Sonra Yürükoğlu Türkiye işçi sınıfının da sosyalist ülkeler halklarına ~~ile~~ dayanışma göstermesi gerektiğini de hiç ağzına almıyor.Ona göre yalnızca sosyalist ülkeler yardım etmelidir.Oysa reel sosyalizmi savunmak, ona zarar verecek herşeyin karşısına dikilmek,antisovyetizmin her türüne karşı çıkmak,reel sosyalizm ülkelerindeki her kazanıma kendi öz malımız olarak sahip çıkmak,bunlar da bizim görevimizdir.Üstelik bu görevlerin yerine getirilmesi, kendi halkımızın çıkarları ile de tam bir uyum içindedir.Biz reel sosyalizme sahip çıktığımız ölçüde yığınlara sosyalizmin gerçek bir alternatif olduğunu gösterebiliriz.Uluslararası dayanışma, bu kavrama Yürükoğlu'nun sayfalarca ve sayfalarca yazıları içinde raslamak olası değildir.

Niçin? Çünkü Yürükoğlu'nun hep gözlerden kaçırmaya çalıştığı bir olgu da ~~[illegible]~~ emperyalizmin ortak düşman olmasıdır gerçeğidir. İster sosyalist,ister kapitalist, ister gelişmekte olan ülkede olsun,tüm dünya halklarının düşmanı,dünya devrimci sürecinin önündeki baş engel emperyalizmdir.Emperyalizm bir tane.O sermayenin uluslararasılaşmasına bağlı evrensel bir sistem ve bugün başına ABD emperyalistleri çekiyor.Her ülkede devrim için emperyalizmi yenmek gerekiyor.~~Emperyalizm kendine baş düşman olarak başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist sistemi seçmiş durumda.O Yürük İdeolojik,politik,askersel tüm silahları öncelikle buraya yönelik~~.Onun için devrimi gerçekleştirmenin tek yolu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

emperyalizme karşı savaşımdan, onu geriletmekten geçiyor.

Yürükoğlu devrim sözlerini ağzından düşürmüyor. Ama devrimin önündeki en büyük engelin emperyalizm olduğunu görmezlikten geliyor. Bunu gerçekten görebilseydi, emperyalizmin bugün tüm ideolojik, politik, askersel silahlarını öncelikle başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist sisteme yöneltmiş olduğuna da görür, bunun için devrim yolunun reel sosyalizmle aktif dayanışmadan geçtiğini yadsımazdı. Bugün dünyada dün olduğu gibi gene iki taraf var. Bir yanda emperyalizm, öteyanda çıkarları emperyalizmle çelişen güçler, sosyalist ülkeler, kapitalist ülkeler ve gelişmekte olan ülkeler halkları. Savaşım keskinleşiyor. Emperyalizm en gerici çevrelerini tüm silahlarını antiemperyalist güçlerin en ileri kesimine, Sovyetler Birliği'ne çeviriyorlar. Eğer Yürükoğlu gerçekten devrimden yana olsaydı, bu koşullarda önce partimizin sonra da dünya komünist hareketinin karşısına geçer miydi? Bu konum onu, istese de istemese de öteki kampın kucağına itmiyor mu? Her konuda durmaksızın "ya o-ya bu" diye bir dizi tarihsel olmayan metafizik ikilemler dayatmaya çalışan Yürükoğlu, bu somut ve kaçınılmaz ikilemi neden görmezden geliyor? TKP nin, dünya komünist hareketinin ideolojik-politik konumlarına karşı savaşım açmak, bunun insanı götüreceği bir üçüncü kamp olmadı hiç, olmayacak da!

İşçi sınıfının ulusal görevleri

Yürükoğlu nasıl işçi sınıfının uluslararası görevlerini onun ulusal çıkarları ile çelişkili gibi göstermeye çalışıyorsa, onun ulusal görevlerini de uluslararası koşullardan bağımsız olarak, yani yanlış olarak saptamasını istiyor.

O daha en baştan ulusal koşulları uluslararası koşullardan yalıtlayarak çözümlemeye çalıştı. Örneğin Türkiye deki bunalım konusunu ele alalım. O bunu öncelikle iç ekonomik koşullara dayanarak açıklamaya çalıştı. Sonra, bunalımın

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"emperyalistleşme aşamasına gelmiş" ama iç pazarı tıkanmış bir finans-kapital olgusundan kaynaklandığını öne sürdü,sürüyor.Şimdi Türkiye'nin 12 Eylül sonrası "emperyalistleşeceğini", bununla da "tersten" de olsa bunalımın çözülebileceğini savunuyor.Cunta yönetiminin (dış politikanın) kimi alanlarda (in) ABD nin dayatmalarına (karşın) bir ölçüde (perçekçi tutum alınmasını da) karşı durmasını da, bu mantıkla "emperyalistleşmek üzere olan bir Türkiye finans-kapitali"nin emperyalizmle pazar kavgası olarak gösteriyor.Hatta işi, Sovyetler Birliğinin Ortadoğu'daki yanlış politikasının Türkiye'nin emperyalistleşmesine yardımcı olmak olduğunu söyleyebilecek kadar ileri götürüyor.(s,151-152,s.11) Dün "devrimci durum" çözümlemesinde olduğu gibi bugün de "faşizm" çözümlemesinde uluslararası faktörün belirleyici önemini dışta bırakıyor.Salt ulusal faktörlerle oluşan bir devrimci durum çözümlemesi, (Yürükoğlu'nu) bugün de salt ulusal faktörlerle kurulabilen bir faşist rejim çözümlemesine,buradan da kendi başına emperyalistleşebilecek,ABD ve AET emperyalizmine "atıp tutabilecek" onlarla "aşık atabilecek" bir yerli finans-kapital keşfetmeye götürebiliyor.O, bu çarpıtmayla, emperyalizme karşı savaşımı öne çıkaran partimizi, "emperyalistleşen Türk burjuvazisi"nin çıkarlarına yardımcı olmakla suçlama olanağı bulacağını sanıyor.Ama vardığı sonuç yalnızca, (asıl tehlikeyi gizlemek) bugünkü rejimi olduğundan güçlü göstermek ve yığınları karamsarlığa sürüklemek oluyor.

Yürükoğlu daha baştan Türkiye'deki bunalımın bu nedenli keskinleşmesinin temelinde, Türkiye'deki (emperyalizme bağımlı ve parçalı) kapitalist yeniden üretim sürecinin uluslararası kapitalist işbölümü ile olan (tek yanlı) düşük bütünleşme düzeyi ile (Türkiye'nin) emperyalizmin askersel-politik sistemi ile olan (çok yanlı) aşırı yüksek bütünleşmesinin getirdiği onulmaz oransızlıkların yattığını kavramadı.Birinci faktörün Türkiye'nin emperyalizmin zayıf bir halkası olmasından, ikinci faktörün ise bu zayıf halkayı korumak için emperyalizmin her (çareye) olanağı kullanmasına (başvurmasına) yol açtığını görmedi.Bunalımın bu karmaşık

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yapısı, ~~ona~~ ~~buna~~ devrimci durum diyerek işin içinden sıyrılma~~k~~ ~~olanağını~~ ~~vereceğini~~ sandı. Böylece antiemperyalist savaşımın ve bunun için eylem ve cephe birliğinin önemi onun teorik görüşlerinden kopup gitti. Bu zorlama onu, emperyalizmin kendi dayatmalarını daha kolay ~~uygulayabilmek~~ için bizim gibi ülkelere karşı uygulayageldiği "sürekli gerginlik" ~~yaratma~~, destabilizasyon politikasının bir sonucu olan terörizmin tırmanmasını, devrimci durumun bir göstergesi olarak yorumlamaya kadar götürdü. Oysa daha sonra, önce "ekonomik bunalım ve toplumsal ~~tüm şiddetiyle sürdüğü halde~~ 'terör' adeta bıçakla kesilmiş gibi bitti" ($.143, s.4) ~~dedi~~, ~~daha~~ sonra da ~~Mart ayında~~ "devrimci durumun sona erdiğini ilan ~~etti~~. Dün "ya faşizm-ya devrim" ikilemini getiren Yürükoğlu bugün de "ya emperyalistleşme-ya devrim" ikilemini getiriyor.

1 Oysa Türkiye'de emperyalizme bağımlı ve geri bir kapitalizm vardır, finans-kapital emperyalizme bağımlıdır, geliştirilen devlet tekel kapitalizminin yöntemleri bağımlı bir devlet tekel kapitalizminin yöntemleridir. Bağımlılık kavramının önemini, Y. bir türlü kavrayamamıştır. ~~Emperyalizm~~, Kapitalizmin genel bunalımının bu yeni evresinde, dış pazarlar için emperyalist merkezler birbirine ~~girerken~~, yeni sömürgeciliğe karşı savaşım yükselirken, kendisine bağımlı Türkiye işbirlikçi tekelci burjuvazisinin, bağımlı ve tıkanmış montaj sanayisiyle tarımdaki çok düşük ~~emek~~ üretkenliğiyle "emperyalistleşmesine" ne kadar izin verebilir? ~~yada ne kadar~~ ~~olanak sağlayabilir~~. Bu bugün için mutlaklaştırılacak bir eğilim ~~değildir~~. Asıl eğilim, emperyalizmin Türkiye'yi askersel-politik stratejisine, Ortadoğudaki sosyalist ülkelere ve ulusal kurtuluş hareketine karşı saldırgan politikasına araç etme ~~eğilimidir~~.

Yürükoğlu, tehlikeyi ~~basit~~ iç koşullardan kaynaklanır göstererek, hedef şaşırtıyor, antiemperyalist savaşımı zayıflatmayı amaçlıyor. çok sürüncemeli bir devrimi bitmeyen bir geleceğe erteliyor. (3)

Rejim konusunda da Yürükoğlu ulusal ve uluslararası diyalektiğini tersyüz ediyor. Zaradov yoldaşın Barış ve

2 Ekonomik bunalım bugün de sürüyor. 24 Ocak politikası, IMF reçeteleri hiçbir ekonomik sorunu çözemedi. İşbirlikçi tekelci burjuvazi ~~halka çektiği dertlerden~~ ~~uygulanan politikaların sorumlusu~~ ~~yönelecek tepkileri~~ ~~önlemek amacıyla~~ bu iflas karşısında son bir çare olarak Ortadoğu ülkelerine ihracatı artırma, ihracata yönelik bir ekonomik yapı oluşturma çabalarına girişiyor. Halka bu yolla ekonomik bunalımın aşılacağı yalanlarını söylüyor. Yürükoğlu da, halkın sefaletinden paspastellerin ihraç edilerek ekonomik bunalımın aşılamayacağını, yalnızca bir kaç tekelin daha zenginleşeceğini ve halka göstermek, bunalımın gerçekten aşılmasının yolunu açacak bir program ~~önermek~~ yerine, getirmek işbirlikçi tekelci burjuvazinin yaratmak istediği sahte umutları besliyor, onun et-buğday satarak, Kâbe etrafında dönerek emperyalistleşeceğini, ~~bugün için bu da~~ öne sürüyor. BBC televizyonuna "üretiğimiz hiçbir mal dış pazarda rekabet edemiyor" diye demeç verip, emperyalistlerden "yardım" dilenen Koç'ların, beş dolar için dünyayı dolaşan Özal'ların gerçeğini kabartıyor.

Ama Emperyalizm, bugün bu amaçla Türkiye tekelci burjuvazisine Ortadoğu'da söz payı olarak bir taşeronluk ~~rolü~~ ~~Türkiye pazarını~~ bölüşmeyi ~~Türkiye pazarını~~ bir tasarruluk verme olanaklarına bile yeterince sahip değildir. ~~Türkiye Yürükoğlu~~ (4) Ortadoğu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sosyalizm Sorunları dergisinin düzenlediği faşizm konulu uluslararası tartışma toplantısında belirttiği gibi ( ) günümüzde bir erkin faşist olup olmamasının belirleyici ölçütü onun uluslararası finans kapitalin en gerici en saldırgan kesiminin çıkarlarını savunup savunmamasıdır. Yürükoğlu bugünkü cuntaya faşist diyebilmek için önce bunu kanıtlamalıdır. Bugün için bunun olanaklı olmadığını bilen Yürükoğlu işin gene "kolayını" bulu~~yor~~du! Önce Dimitrof'un ~~yoldaşın~~ faşizm tanımını reddetti(s.141,s.5), sonra yeni bir faşizm "tanımı" getirdi.(s.151-152, s.9) faşizm finans kapitalin açık diktatörlüğüdür diyerek Daha da ileri giderek "faşizmin tüm burjuvazinin desteğini aldığını" öne sürdü. Böylece hem uluslararası faktörü bir yana koydu, hem de Türkiye'deki finanskapitali kendi başına erke el koyabilecek, bunu tüm burjuvaziye kabul ettirtebilecek kadar güçlü gösterdi. Sonuç: Onun kafasında artık herşey bitmiştir. Faşist bir rejim gelmiş oturmuş, devrimci durum bastırılmıştır. (İşin başka bir ilginç yanı da, şu: Yürükoğlu faşizmden bizim, ve tüm dünya komünist hareketinin anladığından farklı, başka birşeyi anlıyor, doğruluğu pratikte sınanmış faşizm tanımını yadsıyor, sonra da hem TKP'yi, hem de Sovyetler Birliği'ni Türkiye'deki ~~rejime~~ yönetime faşist dememekle suçluyor!) O artık yalnızca "geri çekilmek"ten söz ediyor.

Oysa hem bunalımın kaynağında yatan temel faktörler varlığını sürdürüyor, hem de gerek ekonomik gerekse politik bunalım yeni bir düzey de sürüyor. 12 Eylül'den bu yana gerçekleşen tüm değişikliklere karşın, hiçbir sınıf ve politik güç kesin son sözünü söylemiş, ~~bunalım ve tersten ve dünü~~ değildir. Rejimin nasıl bir nitelik alacağı da şimdiden belli değildir. TKP bir dizi belgesinde bu durumu ayrıntılı olarak açıkladı, yığınlara, ilerici güçlere uğrunda bugün de savaşılabilecek reel hedeflerin varlığını gösterdi, gösterdiyor.

Oysa İşbirlikçi tekeki burjuvazi kendi dolaysız politik güçleriyle erki ele geçirecek güçte olmadığı için burjuvazinin daha geniş kesimlerini temsil eden ordu üstyönetiminin erke el koymasına razı olmuştur. Ama bu ne burjuvazinin içindeki ayrışmaların ortadan kalktığı, ne de "istikrarlı" bir politik erkin oluştuğu anlamına geliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu'nun iç politik koşulları değerlendirmesindeki şematiklik,onu gene bağlaşıklıklar politikasını yadsımaya götürüyor.Bugünkü rejimin faşizm olduğu,üstelik bu faşizmin tüm burjuvaziye dayandığı görüşü,hem rejimin zayıf yanlarını gizliyor,hem de en geniş güçlerin demokrasi için savaşım birliğinin olanaksız olduğunu getiriyor.Zaten Yürükoğlu "sınıfa karşı sınıf" ,"sosyal faşizm" tezlerine,yanlışlığı komünist hareketin tarihinde ortaya konmuş ,işçi sınıfını bağlaşıklarından yalıtlamaya yönelik tezlere bu amaçla yeniden sarılıyor.Aynı sekter yaklaşım,oportünizme karşı savaşım burjuvaziye karşı savaşımdan ayrılmaz" ilkesinin, Yürükoğlu'nun ağzında "oportünizm yenmeden burjuvazi yenilmez" biçiminde formüle edilerek,önce oportünizme karşı savaşım verilmeli,sonra burjuvaziye karşı savaşım verilir biçiminde pratiğe indirgenerek yozlaştırılmasında da ortaya çıkıyor. Dikkat edilirse Yürükoğlu burjuvaziye karşı,onun en gerici kesimlerinin ideolojik saldırılarına karşı hiç savaşım verilmesinin birincil önemini hep gözlerden sakladı ve işçi sınıfını ideolojik savaşında Oportünizmi de kendine göre tanımlayınca,Yürükoğlunun şeması tamamlanıyor.Ona göre işçi sınıfının birincil hedefi TKP dir,dünya komünist hareketidir,öteki ilerici güçlerdir.Dergisinin iki yıllık tüm yayını gözden geçirildiğinde bu kolaylıkla görülür.

Sormak gerekiyor: Yürükoğlu, "önümüzdeki devrimci adım sosyalist devrimdir" demek için ne bekliyor?

O zaten giriştiği politik serüven de,"sol" radikal akımlara güvendi.Türkiye'deki tek devrimci güç olarak bunları öne çıkardı.Ama şimdi bu grupların cuntanın darbeleri karşısında dağılmaları,Yürükoğlu'nu da dağıtıyor.Dün her terör eylemlerine övgüler düzdü köşede devrim gören bayımız,bugün"her yer karanlık" diyerek yığınları "geri çekilmeye" çağırıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Buraya kadar Yürükoğlu nun ulusal ve uluslararası ilişkisini dikkate almamasının onun nerelere kadar götürdü ğünü göstermeye çalıştık. İşçi sınıfı hareketinin marksizm-leninizmin ilkelerine bağlı olup olmadığı, onun

Proletarya enternasyonalizminin ölçütü

Ulusal ve uluslararası diyalektiğini nemen her konuda çarpıtan Yürükoğlu doğal olarak proletarya enternasyonalizminin ilkelerine de karşı çıkıyor, milliyetçi konumlardan bunları kendine göre revize etmeye, daha doğrusu ortadan kaldırmaya çalışıyor.

Proletarya enternasyonalizminin en temel ilke ve ölçütlerinden biri Sovyetler Birliğine, SBKP'ne karşı olumlu bir tutum içinde olmaktır. Antikomünizme ve antisovyetizme karşı ardıcıl savaşım bunu tamamlar.

Sovyetler Birliğine, SBKP'ye karşı olumlu tutum içinde olmak deyince bundan ne anlıyoruz? Böylesi bir tutum şu gerçekleri, Sovyetler Birliğinin insanlığın ilerlemesinin olduğunu, onun üretim ilişkileri ve üretici güçlerin gelişmesi, Sovyet halkının sosyal yapısı ve bütünlüğü, emeğin sosyalist karakteri, halkın sosyalist bilincinin gelişmesi, bilim, teknik ve kültürün gelişmesi açısından, yani yeni toplumun kuruluşu açısından en ilerde olduğunu, SBKP'nin en güçlü, en deneyli, Marksizm-Leninizme en büyük katkıları yapan parti olduğunu kabul etmek demektir. SBKP bu deneyleri legal ve illegal savaşımda, parlamenter ve parlamento dışı savaşımlarda, demokratik devrim ve sosyalist devrim koşullarında, iç savaşta ve Büyük Anayurt Savaşında, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda kazandı. Oportünizmin her türüne karşı savaşım verdi, hepsini bozguna uğrattı ve bunlara göre davranmak demektir.

TKP 60 yıllık deneyinde bu gerçeklerin doğruluğunu kendi pratiğinde yaşadı, onun için Sovyetler Birliğine SBKP'ye sarsılmaz bağlarla bağlıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu bu gerçekleri kabul etmek yerine,tüm bu konularda kuşkular uyandırmaya çalışıyor.O yalnızca sosyalizmin "emperyalizmden daha geri ekonomik-teknik gelişme düzeyine sahip olduğunu" (s.140,s.7) ileri sürmekle yetinmiyor,sosyalist sistemin,bu arada Sovyetler Birliği'nin "demokratik yanının geri kaldığı" nı savunuyor."SBKP nin yarın yanlış yapmayacağının garantisi yoktur" diyerek, SBKP ye karşı olumsuz bir tutum öğütlüyor,bunun için bugünden "Sovyetler Birliği ile bağlılığın yanlışlarının ve eksiklerinin ile birleştirmenin yapıcı bir eleştirisi"(s.151-152,s.17) gerekli olduğunu savunuyor.Burjuvazinin sözcülerinin kapitalist ülkelerdeki komünist partilerine yıllardır önerdikleri böylesi bir "eleştirel dayanışma" konumunu,SBKP'ye karşı ortacı bir tutumu Yürükoğlu'nun benimsemesi olağandır.Ama o bu tutumu,tüm işçi sınıfına öneriyor,partimizi Sovyetler Birliğine,SBKP'ye karşı eleştiriler getirmemekle suçluyor.Boşunadır!Hiçbir güç partimizi reel sosyalizme,Sovyetler Birliğine,SBKP ye karşı ilkesel dayanışmasından alıkoyamaz.

Ama Yürükoğlu nun amacı eleştiri falan değildir.Çünkü o açıktan söylüyor."Dünya komünist hareketinin demokratik lik yönü uzun süredir geri kalmıştır"(s.139,s.4) ve "dünya komünist hareketi bir bütün olarak sağa kaymıştır" (s.140,s.7) diyor. Kısaca,"dünya komünist hareketi oportünisttir" diyecek cesaret edemiyor.Çünkü,ama geri kalmışsa,neyin gerisinde kalmıştır?Kitabın sağında gerisinde kalınmaz.Eğer Yürükoğlu,"demokrati sağa kaymışsa neyin sağına kaymıştır Batı ülkelerindeki demokratik Troçkist akımların gerisinde ve sağında kalmıştır" demiyecekse,o zaman,ona göre dünyada bugün bir komünist hareket yoktur.Çünkü bir bütün olarak sağa kayılmaz,yok olunur,burjuvazinin safına geçilir.

O aynı suçlamaları partimize de yöneltti.Ama her iki durumda da teorik formulasyonlarının temelinde şu metafizik yaklaşım yatıyor: Türkiye'de devrimin tüm objektif

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

maddesel ve sosyal-politik önkoşulları hazırdır,yalnız subjektif faktör geridir,çünkü TKP "oportünist"tir. "Dünya devrim istiyor"(s.142,s.3),dünya devrime hazırdır, ama subjektif faktör geridir,çünkü dünya komünist hareketi "sağa kaymıştır".Sovyetler Birliği kendi çıkarı için barışı yeğlemiş,devrimden vazgeçmiştir.

Bu metafizik yaklaşımın temelinde,objektif ile subjektivi mekanik olarak birbirinden ayıran bir voluntarizm yatıyor.Marksizm-Leninizmin,dünya komünist hareketinin süreklilik, kesintisizliği gibi bir olguyu yadsımak yatıyor.Ama Yürükoğlu'nun bu düşünce tarzını doğal sonucuna uzatırsak ne çıkar karşımıza? Onun çok sevdiği bir söz var,"politik yaşam boşluk tanımaz",diye.Doğru bir söz. Peki,yukardaki dünya çapında komünist hareketin geri kaldığı savı bu görüşle birleşince,Yürükoğlu ister istemez bir kere daha emperyalizmin tarihsel üstünlüğünü savunmuş olmuyor mu?

Görüldüğü gibi Yürükoğlu'nun çok devrimci görünen görüşlerinin biraz kazındığında her seferinde,komünizme, sosyalizme,yığınların gücüne olan inançsızlık,emperyalizmi, tekelci burjuvaziyi olduğundan daha güçlü,daha yıkılmaz görme,dolayısıyla yılgınlık,karamsarlık,nihilizm çıkıyor.

Sosyalizmin Genel Yasallıkları

Yürükoğlu sosyalizme,dünya sosyalist sistemine reel sosyalizme olan güveni sarsmak çabasıyla alışılmış bir yönteme başvuruyor.İyiydi,doğruydu,başka çare yoktu, ama ne yapalım işte,sosyalizm ilk kez geri bir ülkede Rusya'da kuruldu" diye başlayarak,reel sosyalizmin marksist teoriye (o buna burjuva gibi "model" diyor) tam uymadığı,eksiklikleri olduğunu öne sürüyor.Şöyle diyor: "Sovyetler Birliğindeki sosyalizm hem o ülkenin somut özelliklerinin,hem de sosyalizmin evrensel özelliklerinin

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kaynaşmasından doğmuştur"(s.140,s.9) Oysa gerçek bu değil, Sovyetler Birliğindeki sosyalizm,sosyalist devrimin ve sosyalizm kuruculuğunun genel yasallıklarının bu ülkenin somut koşullarındaki biçimlenişidir.Genel yasallıklar,bu canalıcı kavram, Yürükoğlunun terminolojisinde yer almıyor. Bir ülkede sosyalist kuruluşun ölçütü bu dur oysa, bu genel yasallıklara uyulup uyulmadığı dır. Birine uyulmadığında sosyalizm kesin utku kazanmış olmuyor.Her ülkenin somut koşullarında bu genel yasallıklara uyulmasının biçimleri farklı farklı oluyor,olacak,Ama özü değişmiyor.Brejnev yoldaş Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin 60, yıldönümünde yaptığı konuşmada bu genel yasallıkları şöyle formüle etti:

Yürükoğlu bu kavramın yerine sosyalizmin evrensel özellikleri diye uydurma bir kavram geçiriyor. Bunların ulusal özelliklerle kaynaşması tezi ile de Sovyetler Birliğindeki sosyalizmin, teoride öngörülen sosyalizmden farklı birşey, geri bir ülkede olduğu için de geri birşey olduğunu anlatmak istiyor. O aynı konumdan çıkarak,Polonya'daki gelişmelerden, reel sosyalizmin bütününe yönelik bir saldırı için yararlanmaya çalıştı.Bu ülkede sosyalizmin genel yasallıklarına tümüyle uyulmamış olmasının yol açtığı olayları, başlıca reel sosyalizmin bütününde"demokratikleşme"nin geri olmasına,"emekçilerin demokratik haklarının tanınmamasına","farklı görüşlerin bildirilmesine yer verilmemesi"ne bağladı(sayı 140). Bu noktadan sonra reel sosyalizmle "eleştirel dayanışması" "Solidarnos'cu dayanışma"ya dönüştü."Sol" revizyonizm ikiz kardeşiyle sağ revizyonizm ile buluştu.

Sunu vormak gerekiyor: Yürükoğlu'na göre acaba Sovyetler Birliğindeki reel sosyalizmde eksik olan sosyalizmin başka "evrensel özellikleri" var mıdır?

Yürükoğlu reel sosyalizmin güçsüzlüğünü kanıtlamak için bir sav daha ileri sürüyor, Kapitalist ülkelerdeki bunalımın sosyalist ülkelere yansıdı-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ğını öne sürüyor.Sosyalist ülkelerin ekonomi politik kitaplarının, sosyalizmde bunalım olmaz, diye yazmasını eleştiriyor. (s.140, s.107) Yürükoğluna göre sosyalist ülkelerin ekonomisinin kendine özgü bir yapısı yoktur ve "dünya pazarı bunalımı" bunlara da yansıtmaktadır. O, bu "bunalım yansımasının" ekonomi politik kitaplarına girmesini istediğine göre, bunu sosyalist ekonominin bir yasallığı olarak görüyor. Oysa kapitalist ülkelerdeki bunalım sosyalist ülkelerin ekonomisini şu yada bu ölçüde şu yada bu alanda, olumlu yada olumsuz etkiliyor. Bu birçok belgede belirtildi, belirtiliyor. Ama niçin? Yalnızca bu etkilere karşı önlem alınması, hazırlıklı olunması için. Sosyalist ekonominin kendi gücü, önlem alındığında bu etkilerin sosyalist gelişmeyi engellememesini sağlayacak olanaklara sahiptir. Örneğin değil bunalım, Amerikan ambargosu bile Sovyet ekonomisinde bir "bunalım" doğurmadı. Sosyalist ekonomiye bunalım yabancıdır. Genel yasallıklara uygun da yranıldığında sosyalizmin sınırından ne bunalım, ne karşıdevrim, kapitalizmin hiçbir olumsuzluğu giremez. Sosyalizmin üstünlüğü de burada dır. Yürükoğlu ise sosyalizmin üstünlüğüne inanmadığı için, sosyalizmde de bunalım vardır tezlerine sarılıyor.

Bunalım yansıyor demek başkadır, bunalımın sonuçlarının etkileri oluyor demek başkadır.

Bunalım karşısında çaresiz olan kapitalizmdir, sosyalizm değil.

Ulusal nihilizm

Şimdiye kadar Yürükoğlu'nun ulusal ve uluslararası işçi sınıfının uluslararası görevleri konusuna diyalektiğine, milliyetçi konumlardan yaklaştığını göstermeye çalıştık. Bilindiği gibi işçi sınıfı savaşımında her zaman proletarya enternasyonalizmi ile yurtseverliği birleştirir. Ayrıca özellikle Türkiye gibi emperyalizme bağımlı bir ülkede ulusal çıkarlar için antiemperyalist savaşımın taşıdığı büyük önem açıktır. Ulusal çıkarlar, tüm antiemperyalist güçlerin birliğin sağlanmasının temelini oluşturur.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

Sosyalizm için savaşan işçi sınıfı,emperyalizme bağımlı bir ülkede sosyalizmi kurmak olanaklı olmadığı için,emperyalizme karşı ulusal çıkarların da ardıcıl bir savunucusudur. Ulusal çıkarlar yani proletaryanın çıkarları ile uyum içindedir,ama onun çıkarları ile özdeş değildir.İşçi sınıfının görevi hem üstün bir proleter yurtseverlik göstermek,hem de tüm antiemperyalist güçlerde demokratik bir ulusal bilinç oluşmasına katkıda bulunmaktır.Bu proleter enternasyonalizmini zayıflatmaz,tersine güçlendirir.

Yürükoğlu ise enternasyonalizme karşı milliyetçi konumlar alırken,yurtseverliğe karşı da nihilist bir yaklaşım geliştiriyor.Halkın yaşamındaki ulusal olanı,gericiliğin milliyetçiliğe araç etmesine alkış tutuyor.Gericilik enternasyonalizm ile ulusal çıkarların çeliştiği propagandasını yaparken,Yürükoğlu da,tıpkı onlar gibi Enternasyonal ile ulusal marşı,kızıl bayrak ile ulusal bayrağı karşı karşıya koyarak onların değirmenine su taşıyor.İşçi sınıfının enternasyonalist bilincini ulusal olan bozmaz değil,ulusal olanın milliyetçiliğe araç edilmesi bulandırır. ~~Bunun için gericiliğin burjuvazinin ulusal olanı~~ Yürükoğlu antiemperyalist savaşımın,dolayısıyla ulusal, demokratik güçlerin birliğinin belirleyici önem taşıdığı ülkemizde işbirlikçi tekelci burjuvazinin kendisini ulusal çıkarların savunucusu gibi göstermesine izin verilmesini istiyor.Enternasyonalizmi anti-ulusal olmak sanıyor.Aynı şekilde devrimci bir ordu politikasının büyük önem taşıdığı günümüzde,o anti-militarist bir politika yerine, anti militer,ordu düşmanı bir politikayı öne çıkarıyor.Ordunun bir devlet kurumu olarak sınıfsal işlevini ortaya koyduğu gerekçesi ile emperyalizme bağlı bir ülkede ulusal ordu isteminin karşı çıkıyor,tüm ordunun NATO ya teslim edilmesini izin vermemizi istiyor. savunuyor. Aynı yaklaşım Atatürk konusunda da ortaya çıkıyor.O tıpkı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ama bir kez dışarı kalemlerinin emperyalizmin ve iç gericiliğin antikomünist, antisovyetik kompanyasına karşı bir yazı çıktığı görülmedi. ~~Ama neden~~?

en gerici güçler gibi, Nazlı Ilıcak'lar gibi Atatürk'ü "statükocu ve yayılmacı", "antidemokratik", "karşıdevrimci" ve "antisovyet" olarak gösteriyor. (s.151-152, s.13)

Yürükoğlu ilginç kişiliğinde böylece milliyetçiliği ve ulusal nihilizmi birleştiriyor. Bu, onun Türk-Sovyet ilişkile-

rine yaklaşımında da ortaya çıkıyor. O bir yandan Sovyetler Birliğinin devrimci hareketi yeterince yardım etmediğini öne sürüyor, bir yandan da Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerden yalnızca Sovyetler Birliği'nin yarar sağladığını savunuyor. Hem bu ilişkilerin emperyalizmden bağımsız bir gelişme açısından getirdiği olanakları yadsıyor, hem de bu ilişkilerin burjuvasiye bunlara aracılık etmesinden yarar sağlandığı söyleniyor, böylece Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler ve kollektif arası her türlü ilişkinin, hem proletaryanın sınıfsal çıkarları açısından hem de ulusal çıkarlar açısından yarar değil, zarar getirdiğini öne sürüyor. (s. 147-148)

Yenilen kim?

Kimi temel konularda göstermeye çalıştığımız gibi Yürükoğlu'nun temel görüşleri Marksizm-Leninizme tamamen yabancı(dır). O partimize karşı savaşıma başladığından bu yana hızla Marksizm-Leninizmden uzaklaştı, uzaklaşıyor. Bunun yerine ideolojik politik görüşlerinde burjuva milliyetçiliğinin, maoculuğun, ("sol" radikalizmin) troçkizmin, (en çok da troçkizmin) euro-komünizmin çeşitli ögeleri eklektik bir biçimde boy atıyor, atacak. Reel sosyalizme, dünya komünist hareketinin genel çizgisine yönelttiği eleş tirilerin tümü bu çeşitli sapmaların (dağarcığından) ~~deposundan~~ alınmıştır. Yürükoğlu şimdi bu silahları, Sovyetler Birliğinden daha çok Sovyetler Birliği nin çıkarlarını savunuyor görünmeye çalışarak kullanmaya çalışıyor. Bunun için de, "Ben Sovyetler Birliğini eleştiriyorum, ama antisovyetik değilim diyor. Bu savını (Antisovyetik olmadığını) kanıtlamak için de, kendine göre (bir) antisovyetizm "tanımı" getiriyor. "Antisovyetizm Sovyetler Birliğinin uzun vadeli gerçek çıkarlarına karşı çıkmaktır" diyor (s.147-148, s.)

"Uzun vadeli ~~genel~~ (gerçek) çıkar"ın ölçütü nedir diye sorulunca, "Benim (aklımdakidir) ~~anladığımdır~~," demekten başka verecek (bir) yanıtı olmaması bir yana, Yürükoğlu öylesine "ustalıklı" bir tanım yapmayı başarmış ki, daha sonra bu tanıma dayanarak, bugünkü SBKP yönetimini antisovyetik olmakla suçlayabiliyor. Şöyle diyor: "Sovyetler Birliği Türkiye'deki cuntanın faşist niteliğini gözlerden gizliyor... Faşist cunta karşısında alınan tutum, genelin çıkarıyla uyumsuzdur. Ne Türkiye işçi ve komünistleri - nin, ne Sovyetler Birliğinin, ne dünya devriminin herhangi bir

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞTIRMA VAKFI

gerçek çıkarını yansıtmamaktadır."(agy,s.11)

Bu durumda kimse artık Yürükoğlu'na antisovyetik, antikomünist diyemiyecektir ve o da rahatlıkla TKP'ye, dünya komünist hareketine, reel sosyalizme karşı bunların ideolojik, politik konumlarını zayıflatmak için sistematik olarak yalana ve gerçeğin yada onun bir bölümünün çarpıtılmasına dayalı kampanyasını sürdürebilecek sanıyor olsa gerek. Çaresizlik adama neler yaptırıyor.

Yürükoğlu antisovyetizmin, antikomünizmin derin etkileri altındaki görüşleri, bu Dünya çapında antisovyetizmin soğuk savaş dönemini nasıl bir ortamda tırmandırıyor? tırmandırıldığı, Türkiye'deki en gerici güçlerin bu kampanyaya dört elle sarıldıkları bir ortamda, ülkemizde barış savaşımının antiemperyalist savaşımın öneminin son derece belirleyici olduğu bir ortamda, Luyor bunlar. Ve yalnızca Yürükoğlu'nun dışarda antisovyetizm ve antikomünizme, içerde 12 Eylül'e teslim olduğunu gösteriyor. O bunun için bugün yığınlara hem uluslararası alanda, hem de ulusal alanda karamsarlık ve nihilizm, inançsızlık ve yılgınlık yaymaya amaçlıyor. Güvenildiğiniz dağlara kar yağdı diye bağırıyor. Ama karvan yürüyor, yürüyecek.

Yürükoğlu partimizi yenmek amacıyla bu serüvene atıldı. Ama o ama ancak bir Veli Dursun'u yenebildi. Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin sayısındaki ulusal ve uluslararası diyalektiğini doğru biçimde ele alan yazının yazarı Veli Dursun'u Yürükoğlu'na yenildi, Ama partimiz dimdik ayakta ve Yürükoğlu'nu hem örgütsel hem ideolojik her alanda yendi, yeniyor. O bir saman alevi bile olamadı.

Yürükoğlu hep "iyi niyetli eleştiriler", "marksist-leninist açıdan eleştiriler" yaptığı savı ile partimizin, dünya komünist hareketinin karşısına çıktı. Ama ne partimizin, ne de kardeş partilerin politikalarında "eleştirdiği" hiç bir konunda yerine ne yapılmasını istediğini, neyi önerdiğini getirmedi, somut hiç bir hedef göstermedi. Bu nedenle de hiçbir zaman "eleştiri" yapmadı. Eleştiri, ancak yerine yapıcı bir yaklaşımla somut bir politika önerilirse eleştiri olur. Terci yanlış olduğu ileri sürülen politikanın Yürükoğlu'nun baştan beri yaptığı gibi bozgunculuktur, karaçalmadır. Doğru politikalara saldırmak, yığınların komünistlere olan güvenini sarsmaya çalışmaktır. Yürükoğlu yıkıcılığını gizlemek için "eleştiri", "açık tartışma" gibi kavramların arkasına saklanmaya çalıştı.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bundan bir yıl önce Atılım'da, "Halktan Gizlemeye Çalıştıkları" başlıklı yazımızda, Yürükoğlu'nun tüm politik çizgisini ~~teorik açıklamalarını~~, yanlış bir varsayıma, "Türkiye'nin emperyalistleşmek üzere olan bir ülke olduğu" varsayımına dayanarak gerekçelendirmeye çalıştığını göstermiştik. Bu yaklaşımın somut pratik amacının ise, Türkiye'deki ABD emperyalizmine karşı savaşımı güçten düşürmek ve TKP'nin ve sosyalist ülkelerin politikalarını, bunları "Türkiye'nin emperyalistleşmesine yardımcı oluyormuş gibi göstererek", suçlamak olduğunu belirtmiştik. (bak. Atılım Haziran 1982 s.9)

İşçinin Sesi, yanıtsız bıraktığı bu yazımızdan on ay sonra, yayınladığı bir broşürde, dediğimiz yere geldi ve TKP nin "sosyal-emperyalist" olduğunu, SBKP nin de bu "sosyal-emperyalistleri" kendi amaçları için halkının "cebinden beslediğini" açık biçimde öne sürdü. (Bak: E.Engin, Neden Faşist "Diyemiyorlar"?)

İşçinin Sesi'nin bu savlarına ~~ek kanıt olarak, TKP nin~~ kanıt olarak öne sürdüğü uydurma ve yalanlar, yalnızca bir gerçeği, bir kere daha, ortaya koyuyor: TKP, Türkiye işçi sınıfının ulusal ve uluslararası görevlerini SBKP nin politikasıyla uyum içinde saptıyor, dünya komünist hareketinin deneylerinden yararlanıyor ve ABD emperyalizmine ve onun yerli işbirlikçilerine karşı savaşımı başa alıyor.

İşçinin Sesi TKP nin bu enternasyonalist tutumuna ateş püskürüyor. Çünkü Yürükoğlu'na göre, başa alınması gereken savaşım bir bütün olarak Türkiye burjuvazisine karşı savaşımdır. Çünkü bu burjuvazi "emperyalistleşmektedir".

İşçi'nin Sesi'nin bu görüşleri Troçkist "sınıfa karşı sınıf" teorileriyle, Maoculuğun "üç dünya" teorisinin yeni bir türünün içiçe geçmesinden oluşuyor. E.Engin imzalı son broşürde bu ilginç çiftleşme daha belirginleşmiştir. (az gelişmiş Türkiye'den çok gelişmiş İngiltere'ye göçün getirdiği)

E.Engin'e göre günümüz dünyası şöyle bir görünüm içinde

(in broşürüne)

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA VAKFI

dir:"İki kampa bölünmüş ve kamplardan teki de büyük emperyalistler tarafından paylaşılmış bir dünyada,orta kapitalist kuşak kapitalist ülkeler kendilerine bir yer açıp emperyalistleşmek için çabalıyorlar."(s.76) Türkiye de bu son grup ülkeler içinde yer almaktadır. ~~E.Engin 'in,Türkiye'yi sosyal-ekonomik bakımdan oldukça gerisinde olduğu Brezilya Meksika ve Venezuella ve hatta Arjantin gibi ülkeler le~~

E.Engin in kafasındaki bu "Üç dünya"dan oluşan bu dünyadaki durum ise, ~~şöyle özetlenebilir~~:

Bu dünyadaki ~~temel,baş çelişki~~,tüm dünya gelişmesine damgasını vuracak çelişki:orta kuşak ülkeler"burjuvazisi ile bu ülkeler proletaryası arsındaki çelişkidir.

Bu dünyadaki öncü,motor güçü :orta kuşak ülkeler" proletaryasıdır.

Bu dünyayı bekleyen en büyük tehlike:orta kuşak" burjuvazisinin emperyalistleşmesidir.(Çünkü bu gerçekleşirse, bu ülkelerdeki devrim engellenecek,bunun sonucunda da,şimdiki büyük emperyalist ülkeler karşısında her ~~bakımdan~~ alanda geri olan sosyalist sistem likide olacak,dünya gene emperyalizmin mutlak egemenliği altına girecektir. geri dönecektir,)

Bu dünyadaki ana devrimci görev;nükleer savaş tehlikesinin önlenmesi,yumuşmanın egemen kılınması değil,orta kuşak" ülkelerde proleter devrimin gerçekleşmesini sağlamaktır.

Bu görevin gerçekleştirilmesinin önündeki en büyük engel: Sağa kaymış,oportünistleşmiş olan dünya komünist hareketinin politikasıdır.

Bu dünyada ~~burjuvaz~~"oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilmeyeceğine göre",tüm devrimcilerin ana güncel görevi: Vargüçleriyle dünya komünist hareketine,onun bileşenlerine, onun en ileri,en deneyimli kolu olan SBKP ye ve reel sosyalizme karşı sürekli savaştır !

Bu hayali dünya modelinde yalnızca tek bir gerçek var, o da,İşçi nin Sesi'nin ana işlevinin antisovyetizm ve

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

ve antikomünizmi, Reagan yönetiminin ve işbirlikçilerinin "Haçlı Seferi"nde aktif rol almasıdır.

"İşçinin Sesi" nin yeni tür "üç dünya" teorisi, gerçekteki dünyadaki tüm gelişmelere damgasını vuran iki sistem arasındaki çelişki ve savaşımı, bu savaşımın bugün barış mı-savaş mı konusunda dünyayı iki karşıt kampa ayırdığını, Türkiye deki cuntanın vb. rejimlerin birinci kampın ayrılmayan bir parçası olduğunu, karşı kampta ise sosyalist ülkelerin dünya barış güçlerinin, ulusal kurtuluş hareketinin, kapitalist ülkeler işçi sınıflarının, tüm dünya barış ve demokrasi güçlerinin yer aldığını gizlemeye çalışıyor. Gizlemeye çalışıyor, çünkü İşçinin Sesi de o kara birinci dünyada yer alıyor ve ikinci dünyanın tüm güçlerine karşı, yıkıcı faaliyet yürütüyor.

Yürükoğlu bu işlevini yerine getirebilmek için ilginç bir sav da öne sürüyor. Reagan yönetiminin politikasının, birinci dünyanın, emperyalizmin uzun erimli, gerçek çıkarları ile uyuşmadığını söylüyor. Yürükoğlu'na göre ABD yönetiminin bugünkü saldırganlığı, emperyalizmin en başta doğasından, daralan egemenlik alanının onu saldırganlığa itmesinden değil, sosyalist ülkelerin görece zayıflığından, bunun ABD emperyalizmini kışkırtıp, cesaretlendirmesine bağlıyor. Çünkü Yürükoğlu'nun teorisine göre emperyalizmin uzun erimli çıkarları barışçı ilişkilerden yanadır. Bu nedenle de SBKP nin barış politikası, sosyalizmin değil, aslında emperyalizmin "uzun erimli çıkarlarına" yaramaktadır. Yalnızca Yürükoğlu'nun kafasındaki modelden başka, hiçbir gerçeğe dayanmayan bu görüşler ortaya şöyle bir tablo çıkarıyor: Dünyada bugün ne emperyalizmin ne de sosyalizm ABD emperyalizminin de Sovyetler Birliği'nin de yöneticileri kendi sistemlerinin gerçek çıkarlarını göremiyorlar. Kendi gerçek çıkarlarını dünyada tek doğru görebilen, orta kuşak burjuvasinin temsilcileri ve bunların en önünde yer alan

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKET ARAŞTIRMA ARŞİVİ

Evren cuntası! Tabii bir de Yürükoğlu işçi nin Sesi!
E.Engin

Bu deli saçmalarını Yürükoğlu nun geliştirdiği uydurduğu ve kimi zaman nesnel etmenler kimi zaman öznel etmen kısa erimli çıkarlar -uzun erimli çıkarlar başkadır tığını söylediği tezleriyle birbiriyle sürekli çelişen,kimi zaman nesnel ve kimi zaman öznel bir anlam yüklediği kısa erimli çıkarlar uzun erimli çıkarlar

O Evren cuntası ki,E.Engine göre emperyalistleşmek için "anti-Amerikancı da kesilebilir".(s.5o),referandumda kazandığı zafere dayanarak çevik kuvvet stratejisini temelden karşı çıkabilir.(İşçinin Sesi s.) İşçinin Sesine göre,Evren cuntasının ABD emperyalizmi ile olan çelişkileri onunla uyumuna eğilir basmaktadır. Türkiye için kendi başına Cuntanın ülke ve bölge halkları için bir tehlike olmasının Amerikan emperyalizminden bağımsız ve ayrı bir güç olarak olduğu için tehlikedir. kaynağı en başta onun ABD emperyalizminin jandarması olmasından kaynaklanmamaktadır.

Burada kendini dünyanın en önemli merkezi görme tutkusu biçiminde yozlaştığı yerde, tutkusunun,kendi burjuvazisini de dünyanın en tehlikeli gücü,tüm dünya halklarının baş düşmanı görme sonucunu getirdiği,küçük burjuva bireyciliğinin, ve milliyetçiliğinin tipik bir örneği ile karşı karşıyayız.

boy vermesi şaşırtıcı değildir.Yürükoğlu oportünizmi,ulus lararası alanda enternasyonalizmin karşısına küçük burjuva milliyetçiliğini,ulusal alanda yurtseverliğin karşısına ulusal nihilizmi çıkaran tipik bir küçük burjuva yozluğudur.

"Maoculuk "üç dünya" teorisinden yola çıkarak,baş düşman Sovyetsosyal emperyalizmidir" sonucuna varmıştı.Troçkizm "tek ülkede sosyalizm ayakta kalamaz" tezinden yola çıkarak, sonuçta Sovyetler Birliğine karşı "bürokratik rejime karşı yeni bir "devrim" gerektiği sonucuna varmıştı.Yürükoğlu da nun yeni tür üç dünya teorisi ve sınıfa karşı sınıf teorileri ise daha doğarken antisovyetikti.E.Engin şimdi daha açık konuşuyor: "Dünyanın geleceği orta kuşak ülkelerde

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

belirlenecektir", "reel sosyalizm bugünkü sınırları içinde ~~ayakta~~ uzun süre ayakta kalamaz" yollu tezler öne süren Yürükoğlu ise, daha baştan açık antisovyetik bir karakterde ortaya çıktı. TKP nin ezici çoğunluğu bunu daha baştan doğru saptadığı için, Yürükoğlu TKP içinde barınamadı.

Yürükoğlu'nun bu teorik serüvenleri, başına oldukça da iş açtı. Troçkizmi derinleştirmesi, yandaşlarından bir grubun troçkist gruplara katılmasıyla, maoculuğun yeni bir türünü geliştirmesi, başka bir grubun goşist gruplara kaymasını getirdi (İşçi'nin Sesi sayfalarında Troçkizme, Mahir Çayan'ın ve Arnavutluk çizgisinin "eleştirilmesi" bunları önleyemedi). Onun ~~antisoyty~~ antisovyetizminin açığa çıkması, başka bir grup yandaşının "Sahte Komünistler" adlı bir broşür yayınlayarak kendisini terketmesini getirdi. ("Onun ben değil, bana antisovyet diyenler antisovyettir" yaygarası bunu önleyemedi tersine, troçkist ve maocu gruplara kayışı hızlandırdı)

İşçinin Sesi grubunun bunalımının böylesine derinleştiği koşullarda H.Erdal adlı provokatörün TKP den ~~tıpkı Yürükoğlu gibi~~ kaçmak zorunda ~~kalması~~ kaçtı. H.Erdal, İşçinin Sesinden başka bir yerde barınamazdı. Bu durumda Yürükoğlu, H.Erdal'a denize düşen yılana sarılır örneği sarıldı.

Gerek Yürükoğlu'nun gerekse H.Erdal'ın TKP de barınamamaları, TKP kadrolarının ezici çoğunluluğunun oportünizme ve antisovyetizme karşı savaş kararlılığının ~~kesin~~ sonucudur. ve TKP nin teorik politik ideolojik düzeyinin sürekli yükselmekte olmasının ~~dır~~. Bu nitelikleri TKP kadroları ateş altındaki savaşımlarda kazanıyorlar.

Şimdi Yürükoğlu ve Erdal ın birlikte bu gerçekleri gizlemek için "SBKP TKP nin içişlerine karışıyor, bizi SBKP TKP den ~~ayt~~ tasfiye etti" yollu yalanlar yayıyorlar. Karşı devrimci görevlerini böyle yerine getiriyorlar. Saldırılarını

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sivri ucunu tüm TKP düşmanları gibi, onun enternasyonalist ~~enternasyonalist~~ ~~politikasına~~ yöneltiyorlar. Çok iyi biliyorlar ki, TKP ni tüm öteki politik akımlardan ayıran temel ~~bir~~ etmen, onun ~~enternasyonalist politikasıdır.~~ enternasyonalizmidir. Enternasyonalizm, TKP'ne, Türkiye yi dünya içindeki yerine doğru biçimde oturtma, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası görevlerini doğru ve birbiriyle uyum içinde saptama olanağı veriyor. Bu ~~bir~~ nesnel bir zorunluluktur, çünkü TKP nin en ön sıralarında savaştığı Türkiye işçi sınıfı uluslarrası işçi sınıfının bir parçasıdır, bu uluslararası sınıf, bir ve aynı düşmana karşı ulusararsı sermayeye karşı savaşıyor. Bu nesnel zorunluluğa uygun ~~tutum, TKP nin~~ dünya komünist hareketiyle bağlarını güçlendirme, onun en ileri ~~en deneyimli~~ aşamada savaşım yürüten, en deneyli kolu olan SBKP ye karşı olumlu bir tutum içinde olmasını ~~gerektirir~~. Bu olumlu tutum şu gerçekleri benimsemeyi ve buna uygun davranmayı gerektirir Sovyetler Birliği insanlığın ilerlemesinin öncüsüdür. O, üretim ilişkileri ve üretici güçlerin gelişmesi, Sovyet halkının sosyal yapısı ve bütünlüğü, emeğin sosyalist karakteri ve halkın sosyalist bilincinin düzeyi, bilim tekbik ve kültürün gelişmesi açısından, yani yeni toplumun kuruluşu açısından en ilerde yürüyendir. SBKP en güçlü ve marksizm leninizme en büyük katkıları yapan partidir. SBKP legal ve illegal savaşımda parlamenter ve parlamentı dışı savaşımlarda, demokratik ve sosyalist devrim koşullrında, iç savaşta ve Hitler faşizmine krşı savaşta, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda, tüm farklı koşul ve aşamalarda savaşmış, deney biriktirmiş partidir. O, oportünizm her türüne karşı savaşım vermiştir. SBKP bu eşsiz deney hazinesini, hiçbir kavrulak beklemeden ~~olan~~ Kardeş partilerle paylaşmıştır. ⊗

İşte TKP nin SBKP ile olan eşit haklı, gönüllü ilişkilerine, kardeşçe bağlarına karşı saldırılar düzenleyenler partimizin bu eşsiz deney hazinesinden Türkiye işçi sınıfının çıkarları için yararlanmasını önlemeye çalışıyorlar. Bu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Oysa partimizin tarihinin gösterdiği deney, TKP nin politikasını bu znegin deneyim hazinesine dayandırdığı, iç ve dış politikası SBKP nin politikasıyla tam bir uyum içinde oluşturduğu zaman başarılı olduğu, güçlendiği, ulusal bir güç olarak işçi sınıfına öncülük görevini başarıyla ~~al~~ çözmede başarılı yaratıcı adımlar atmıştır, yerine getirebildiğidir. Uluslararası komünis hareketin deneyleri ne zaman gözardı edilmişse, o zaman yenilgi ve hatalar kaçınılmaz olmuştur. Ne ki TKP nin 62 yıllık tarihi bir kızıl şerit gibi enternasyonalizme sıkı bağlılık tarihidir. Biz bununla haklı olarak övünüyoruz. Bu övünme, bizi, hergün yeniden, enternasyonalist bir politika izlemeyi başarabilmek için yeni teorik ve pratik çalışmayı yeni, üst düzeylere çıkartma görevinden alıkoymuyor.

Biz utkan SBKP nin deneylerine dayanmak için çaba harcıyoruz, Yürükoğlu ve Erdal gibiler, SBKP den kovulmuş, uluslararası komünist hareketin genel çizgisinin dışına düşmüş, Trokçi, Mao, emperyalizmin çıkarına yarayan antisovyetizminden gibilerin öğrendiklerine dayanmaya çalışıyorlar.

O nedenle de TKP devrimcidir, İşçinin Sesi açık karşıdevrimcidir, Türkiye devrimini engellemekle görevlidir. Türkiye de ABD emperyalizminin rolünü gizlemeye çalışan, onun her geçen gün konumlarını güçlendirmesine kayıtsız kalmalarını isteyen İşçinin Sesi'ne sanırız "sosyal-emperyalist" deyimi daha uygun düşmektedir. Ne ki, onları, böylesi teorik politik deyim yerine, teknik bir deyimle nitelemek gerçek duruma daha uygun düşecektir: Provokatörler.

TKP son yılların farklı koşullarındaki özverili savaşımların, marksist-leninist ve proleter enternasyonalist tutumun yetiştirip çelikleştirdiği kadrolarıyla öylesine bir güce erişmiştir ki, onu likide etmek amacıyla yola çıkan her güç, kendisi likide olmak sonucundan kurtulamaz. TKP Nisan 1983 plenumunda önüne koyduğu yeni bir atılım görevlerini başarıya ulaştırmada en başta bu gücüne güveniyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşçinin Sesi, son sayılarında partimize yönelik saldırısını iyice yoğunlaştırdı. Öyle ki bir okuyucusu bile mektup yazıp sormuş, "Bizim TKP ile uğraşmaktan başka bir işimiz yok mu diye" yakınıyor. ( ) İşçinin Sesi, TKP nin ve dünya komünist hareketinin politikasına ideolojisine ve politikasına saldırıda antikomünist ve antisovyetik doğrultuda yoğunlaşmasına tabanından gelen tepkileri, "Oportünizmi yenmeden burjuvazi yenilmez" nakaratıyla oyalamaya çalışıyor. Ne ki bu manevraların grubunun dağalı dağılmasını önlemeye yetmiyor. Son aylarda İşçinin Sesi grubundan ayrılan en az üç ayrı grup ayrılan grupların çeşitli grupların çıkardıkları üç ayrı broşür gördük. Bu broşürlerin yazarları farklı görüşler savunuyorlar, ama tümü ne üçü de bir noktada birleşiyor: "İşçinin Sesi savaşmayan, yalnızca boş laf üreten bir gruptur."

Yürükoğlu grubu böylesi bir çöküntü içindeyken, H. Erdal adlı provokatör TKP den kaçarak kaçmak zorunda kaldığında içindeydi. daha iki yıl önce " "( ) dediği Yürükoğlu denize düşen yılana sarılır örneği H. Erdal'a sarıldı. Sınırsız tutkuların peşinde koşan kollarını açtı. Bu iki ilginç kişiliği birleştiren ikisinin de TKP sıralarında barınamamasından başka birşey değildir.

Neeki onlar, kendilerine vehmettikleri tüm büyük yeteneklere ve aşırı devrimci amaçlarına karşın TKP sıralarında niçin barınamadıklarını açıkla gerçek nedenini açıklayamıyorlar. TKP nin ezici çoğunluğunun oportünizme ve antisovyetizmin her türüne karşı kesin kararlılığının, partinin güçlenen ideolojik politik örgütsel birliğinin, yükselen teorik düzeyinin,

TKP kadroları bu nitelikleri ateş altındaki savaşımlarda kazanıyor yalın lar. Ne ki Yürükoğlu ve Erdal bu gerçeği açıklayamıyacak kadar yüreksizdir.

Eğer sizler gerçekten Etkilemek istedikleri kişilerin, "sizler öne sürdüğünüz çok yüksek ideolojik düzeye gibi, büyük yeteneklere, devrimci amaçlara, derin konspiratif niteliklere, partizan kişiliğe sahipseniz, nasıl oldu da TKP den tasfiye edildiniz" sorusuna "yaratıcı" bir yanıt buluveriyorlar:

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Bizi TKP'den emirle tasfiye edildik.Bizi TKP değil,Türkiye'de devrim olmasını istemeyen SBKP yönetimi tasfiye etti.SBKP TKP nin içişlerine karışıyor,haberiniz yok mu?" diyorlar.

Gericiliğin 60 yıllık onlarca yıllık "Sovyetler Birliği'nin tüm komünist parttilerinin iç işlerine karşıtığı,bu partilerin uydu partiler olduğu,Sovyetler Birliği'nin kendi amaçları için öteki ülkelerin iç işlerine karşıtığı" yolundaki propagandasıyla dolu kendilerini dinleyen iyiniyetli ama Gericiliğin onlarca yıllık SBKP ni öteki komünist partilerine kendi çıkarları için kullandığı yolukdaki onlarca yıllık antikomünist natisovyetik propagandanın etkisi altındaki kişiler,akıl edip "SBKP nin Türkiye'de devrim olmasını istemediğinin kanıtı nedir?" sorusuna yanıt hazır:"Öyle olsaydı TKP yönetimine karşı bizi desteklerdi,çünkü biz Türkiye'de devrim istiyoruz, gerçek komünist biziz.Biz Leninciyiz" oluyor.

Komünistliğin,Leninistliğin ölçütü nedir? Bu yüce kavramların sayısız ülkede bugün tüm dünyada uğruna insanların ölümü göze aldıkları,böylesi yoz kişilerin kişisel çıkarları için araç etmesini önlemek,için bu uğurda savaşıma atılan bu soruya yanıtlamak,gerçekten devrim isteyen insanlara,bu yanıtı belletmek önemli bir görevdir.

Devrim istemek,hatta burjuvaziye karşıdevrimcilere bu amaçla savaşmak gereklidir,ama bu Ya da marksist-leninist olmak için yeterli midir? Eğer,devrimin, nasıl ve hangi yoldan utkuya ulaşacağı üzerinde işçi sınıfına doğru bir yolu göster göstermek nasıl olanaklıdır?

Bir ülkedeki o ülkedeki Komünist partisi işçi sınıfının partisidir.Ne ki her ülkedeki işçi sınıfı,uluslararası işçi sınıfının o ülkedeki koludur.İşçi sınıfı da karşısındaki sermaye gibi uluslararası işçi sınıfı uluslararası sermayenin birleşik gücüne karşı savaşıyor.Her bir farklı ülkede bu savaş,ayrı koşullarda gidiyor somut bir ulusal bir çerçeve içinde

Komünist,kendi ülkesinin işçi sınıfının ulusal ve uluslararası görevlerini doğru ve birbiriyle uyum içinde saptayabilendir.Bu nesnel bir zorunluluktur.Bunu başarabilmek için,ulusal ile uluslararası düzeydeki geçerli koşul,faktör,çıkar ve görevleri

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ ARAŞTIRMA VAKFI

dünya çapında geçerli olan koşul,faktör ,çıkar ve görevler ışığında ele almak gerekir.Tersi durumda,ulusal olandan çıkarak uluslararasını kavramaya çalışıldığında,her ikisi de doğru kavrana maz,her iki alandaki görevler doğru saptanamaz,komünist değil, milliyetçi olunur.Komünist,enternasyonalizmdir.

TKP,bugün Türkiye işçi sınıfının uluslararası görevini, uluslarara ı işçi sınıfının ana,güncel göreviyle uyum içinde saptıyor:Bu görev dünya barışının korunması,nükleer bir savaş tehlikesinin önlenmesi,emperyalist saldırganlığın geriletilmesi uluslararası ilişkilerde yumuşamanın egemen kılınmasıdır.Bu somut hedef tüm ülkelerin işçi lerini birleştiriyor.Eğer bu görev başarıyla yerine getirilemezse, hiçbir ülkede,hiçbir işçi sınıfı kendi ulusal programını yerine ayrı ayrı ülkelerdeki tüm işçi sınıflarının hiç biri,kendi ulusal getiremez.Ve bugünkü dünya çapındaki karşılıklı güçler oranı, görev programatik hedeflerine ulaşamazlar. böylesi bir savaşı görevi yerine başarıyla yerine getirmeye elverişlidir.Bu başarılırsa,her ülkedeki işçi sınıfı kendi ulusal programını yerine getrimede daha elverişli koşullara kavuşacaktır. Dünya barışını savunmak için savaşmayana komünist denemez.

TKP bugün Türkiye işçi sınıfının ulusal görevlerini,hem bu uluslararası görevin ışığı altında,hem de Türkiye'nin somut koşullarını çözümleyerek saptıyor.Çünkü uluslararası koşullar ulusal koşullar üzerinde derin etkilerde bulunuyor.Gerginliğin artması, Türkiye'de sınıf savaşımının koşullarını önemli ölçüde etkin oldu. ABD emperyalizminin Türkiye'de artan ölçüde bir iç koşula,faktöre dönüşmesi,barış için savaşımı,ulusal plandaki sınıf savaşımının önde gelen konusu yaptı.Diktatörlüğün varlığı demokrasi için savaşımı öne çıkardı.Bu verili koşullarda,bu ulusal çerçevede, işçi sınıfını bağlaşıklarıyla birlikte devrime götürecek yolu TKP son eylem programıyla çizdi.TKP'nin görevi,uluslararası nitelik taşıyan marksist-leninist öğretiyi,ilkeleri,kendi ulusal eylem alanında uygulamaktır.

TKP uluslararası görevlerini doğru saptadığı için barış için savaşıyor.TKP ulusal görevlerini doğru saptadığı için

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

barış ve ulusal demokrasi için savaşıyor.Yürükoğlu gibiler, barış savaşımına verilen önemi küçültmeye çalışırken, karşımıza hem ulusal görev hem de uluslararası görev olarak tek bir şeyi,devrim istemeyi çıkarıyorlar.Siz barşı için savaştığını için devrim istemiyorsunuz diyorlar.Bu ilkel bir çarpıtma denemesi dir.En başta nükleer savaş tehlikesini gözlerden saklıyor.Bunun önlenmesinin bugün olanaklı olduğunu reddediyor.İkincisi,komünist politikayı önce barış,sonra devrim için savaşmak gibi mekanik bir ayırımla biçimde yorumlayarak,bugün devrim için savaşılmadığını kanıtlamaya çalışıyor.Oysa Türkiye'de gerek barış amacına,gerekse demokrasi amacına,yani bizim bugün öne çıkardığımız ve uğrunda savaştığımız ve Yürükoğlu'nun refom reformist dediği yakıcı diye lekelemeye çalıştığı hedeflere ne zaman,proletaryanın bağlaşıklarıyla birlikte erki ele geçirmeden önce mi,o sırada mı,yoksa daha sonra mı ulaşılacağı hiç de belli değildir.Bu barış ve ulusal demokrasi savaşımı sürecinde ülkedeki karşılıklı güçler ilişkisinin nasıl değişeceğine bağlı kalacaktır.Ne ki kesin olan tek şey,bu hedeflerden başka,ayrı bir yığınları devrime götürecek bir hedefin varolmamasıdır.Proletarya barış ve demokrasi için savaşımın dışında ayrı başka bir yoldan devrime yaklaşamaz.

Dünya çapındaki barış savaşımının sonuçları açısından üzeri için de aynı şey geçerlidir.Emperyalist saldırganlığı kesin gemlemek,silahsızlanmayı başarmak,savaşı insan yaşamından çıkarmak ne zaman olanaklı olacak?Bugünkü mü,daha birkaç ülkede devrim olduktan sonra mı Sosyalist sistemin bugünkü sınırları koşullarında mı,yoksa daha birkaç ülkede devrim olduktan sonra mı? Kesin olan,bugünkü koşulların nükller savaşı engellemeye yet elverişli olduğu,ve barış savaşımının tek tek ülkelerdeki devrimler için daha elverişli koşullar yarattığıdır.Gerisi savaşım sorunudur.Komünist savaşan insandır.

Dünyada barış savaşımı ile devrim savaşını birbirine alternatif gibi göstermek ise, yalnızca ne barış ne de devrim için savaşmamak sonucunu getiriyor,bunun kılıfı yapılıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP ulusal ve uluslararası görevlerini doğru ve uyum içinde saptayarak, bu nedenle yığınlar içinde etkinliğini artırabilmesini, işçi sınıfının utkuyu götürmede enternasyonalizmine borçludur. Enternasyonalizm nesnel bir zorunluluktur. Bu nesnel zorunluluğun öznel ifadesi, komünist partilerinin arasındaki proleter enternasyonalizminin ilkelerine bağlı ilişkilerdir. TKP ye TKP nin tüm yeminli düşmanları, ki onlar özünde halkımızın saldırılarının sivri ucunu oldum olasıya düşmanlarıdır, onun enterasyonalist tutumuna yöneltirler. Çünkü bu partimizin güç kaynağıdır.

TKP ye göre, marksizmin leninizmin proleter enternasyonalizminin ~~komünistliğin~~ temel ölçütü SBKP ne karşı tutumdur. SBKP ye karşı olumlu bir tutum içinde olmayanlar bu adı taşıyamazlar. Bu olumlu tutum nesnel bir zorunluluktur. Çünkü

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

K

Yeni "sol"ların görüşleri ve devrimci durum

Seçim sonuçları sınıf ayrışmasının vardığı boyutları gösterdi. Marksizm-Leninizmin işçi sınıfı içinde gürbüzce geliştiğinin kanıtlarından biri oldu. Burjuvazinin yeni telaşı bundandır. Yeni hükümet tek bir koşulla kurulmaya çalışılıyor. Komünizmi ezmek.

Sınıf savaşımının içinde bulunduğu aşama Marksizm-Leninizmin (öncüyü aşıp) başta işçi sınıfı olmak üzere geniş yığınları sarmaya başladığı dönem olarak nitelendirilebilir. Daha önce sonra Marksizm-Leninizmin dar bir alanda sıkışıp kaldığı, daha çok küçük burjuva sosyalizminin etkin olduğu bir dönem yaşandı. Bu dönem işçi sınıfının eylemlerinin yavaş yavaş yükseldiği fakat küçük burjuva hareketliliğinin daha hızlı olduğu bir dönemdi. Bu nedenle egemen olan çizgi oportünizmdi. (Bir yandan işçi sınıfı, diğer yandan) küçük burjuva kuyrukçuluğu yaygındı.

Gelişme oldukça hızlı oldu. Son on yıl, türlü sapmaların hem teoride, hem pratikte kendilerini çıplakça sergiledikleri bir dönem oldu. Bu nedenle sapmaları tanımakta oldukça zengin bir deneyim birikti. Günümüzde gelişmeye paralel olarak onlar da inceliyor. Ancak deney birikimi ve gelişen Marksist-Leninist bilincimizle onları yakalamak zor olmuyor. Söyledikleri ne olursa olsun her şeyden önce yöntemleriyle ayırdediliyorlar.

Hataları sapmaya dönüştüren şey kullanılan yöntemdir. Hatalar, eksikler, bilgisizlikler içinde savaşırız. Ama onları eğer doğru bir yöntem kullanıyorsak giderebiliriz. Teori sınıf savaşımından koptuğunda geriye lâf kalır yalnızca. Lenin'den söz edenler, ağızlarını açtıklarında alıntı yapanlar, öncelikle ondan Leninci yöntemi kapmalıdırlar. (X)TKP, bu yolda çok öğreticidir. Bakın yayınlarına hepsi de sınıf savaşımının somutluğu üzerine kurulmuştur. Çözümlemeleri sınıf savaşımının diyalektiğini daha iyi kavramak ve ona yol göstermeye dayanıyor. "Sol"cu gevezelikleri ideolojik savaşım sananlar ise hiç bir şey söylenmediğini sanıyorlar. Onlara gevezelik yapıyorsunuz deyince kızıyorlar. Eğer bugünün sorunlarını görmekte yeteneksizlik gösteriyorsanız elbette gevezelik yapıyorsunuzdur. Kaçamak yapmadan söyleyin güncel görevler içinde eylem ve cephe birliği yakıcı bir önem taşımıyor mu? Peki bu konuda ne diyorsunuz? Kocaman bir sessizlik.

Burada susanlar bakın nasıl acemice örtünmeye çalışıyorlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Siz Lenin'in Çar'ı (!) eleştiren bir kitabını gösterebilir misiniz?" Olamaz, çünkü sorun Çar'ın nasıl yıkılacağı sorunudur." Derinlikten söz edenlerin sağlığı, basitliği böylesine işte. Lenin elbette Çar'ı eleştirmiyor. Onu devirmeye savaşıyor. Bunun için için opportünizmle savaşıyor. Bunu yaparken sınıf savaşımının hiç bir sorununun üzerinden atlamıyor. Siz atladığınız için gevezesiniz. TKP de atlamıyor. Koçları, Sabancıları, Demirelleri, Türkeşleri eleştirmiyor, onlarla savaşıyor. İşte bu nedenle "gevezeliğe ayrılacak zaman yok, savaş var" sözünü "gülünç" buluyorsunuz. "Gülünç bir türkü" diyorsunuz. Burjuvazinin sizden nasıl yararlandığını görüyorsanız bu sözlerinin hiç de gülünç olmadığını anlardınız. Nerede işe yaramaz, kılıç artığı, şüpheli unsurlar varsa, şimdi bunlar yeni "solcu" oluyorlar. Bu olay bir yanıyla eğitici oluyor. Yeni "sol"un kimlere yaradığını gösteriyor. Bunları kişi kişi sergilemek boynumuzun borcudur. Bunu yapacağız.

İlkeli olmak öncelikle dürüst olmayı zorunlu kılar. Dürüst müsünüz? Dün ki övgülerinizle bugünkü yergilerinizi yanyana koyun. Bakalım bir ilke bulabilecek misiniz? Dün neredeyse kişi putlaştırmaya varan övgüler düzerken çok değil iki ay sonra sizin adınıza bizim yüzlerimizi kızartacak kadar utanmazca karalama kampanyasına giriştiniz. İşi karikatüre kadar indirdiniz. İki ay içinde böylesi hızlı topuk üzerinde dönmenin ilkeyi bıraktık dürüstlükle bir ilintisi var mıdır?

Özellikle bu konuda yazdıkları ilkesizliklerini çok açık sergiliyor. Bir kişinin Leninciliği bir başkasıyla kıyaslanarak ölçülemez. Leninci oluş yalnız Lenincilikle kıyaslanabilir. Kişiler arasında olsa olsa daha doğru daha yanlış, o Leninci, bu değil ayrımı yapılabilir. Oysa böyle bir kıyaslama yaparak "Bilen yoldaşın teorik görüşleri ... karşılaştırıldığında ağırlığıyla Leninci görüşlerdi." diyorlar. Öte yandan yöntemleri konusunda ağızlarına geleni söylüyorlar. Teorik görüşlerle yöntemleri birbirinden bıçak sırtı gibi böylesine ayırmak bilgisizliktir. Bu önemli değil şimdi. Önemli olan onları bu ayrıma zorlayan nedendir. Bunun başında İ.Bilen yoldaşın yadsıyamadıkları Leninci savaş çizgisi, kişiliği ve savaş erliği gelir. İkincisi "daha önce neden sustunuz" sorusunun sorulacağını bildikleri için kendi opportünizmlerini gizlemek için hazırlık yapıyorlar. hem Leninizm vardı hem opportünizm. Biz ikincisini önemsemiştik o zaman diyorlar. İki ay içinde mi gördünüz? "Gönlümüzde ona karşı hassas bir nokta her zaman kalacaktır" diyorlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

Bu "hassaslık" ne anlama geliyor hiç belli değil. Şurası belli ki bu, iğrenç karikatür yöntemleriyle karalama kampanyası saçmalarına engel olacak bir hassaslık değildir.

Şimdi tepeden tırnağa parti eleştirisine giriştiler. "Proletarya diktatörlüğünü biz koydurduk" diyorlar. Bir an için dediklerini doğru kabul edelim. Böylesi ilkesel bir noktada direnç gördünüz de bu size hiç mi uyarıcı olmadı, oportünizm varsa onu görmek için. İki ay içinde ne değişti de oportünizmi görür oldunuz.

Biz o zaman saftık, romantiktik, hayalciydik, bilgisizdik diyorsunuz. Öte yandan baştanberi Leninciydik diyor ve kimseye Leninciliği bırakmıyorsunuz. Hayalçilikle, bilgisizlikle Leninicilik nasıl yanyana olabilir? İyi niyetliydik demek istiyorsanız, bu başka şey. Oportünizmin yolu da iyi niyetle döşelidir.

Devrimci durum üzerine yıllar önce yazdınız. Bu dönem bu eleştirileri yapmıyordunuz. Yani deyiminizle az bilgili, hayalci romantik olduğunuz dönemdi bu. Böyle bir yapı ile nasıl oldu da devrimci durum çözümlemesi yapabildiniz. Diyelim ki buna kalkıştınız, çözümlemeleriniz konusunda şimdi hiç mi ikircimlenme duymuyorsunuz? Devrimci durum ilânı eğer gerçekten Leninci bir çözümlemeye dayanıyorsa partinin iğneden ipliğe gözden geçirilmesi, dikkatin öncelikle partide yoğunlaştırılması zorunluydu. Oysa siz o dönem suskundunuz. Bu çelişkili tutumu öyle "bilgisizdik, görmüyorduk" gibi basitliklerle geçiştiremezsiniz.

İkircimlenme duymamaları çok doğal. Çünkü onlar için sınıf savaşımını kavramak, teorik çözümlemelerini sınıf savaşımının çaşmaz pratiğine vurarak ölçmek, geliştirmek diye sorunları yoktur. İşte kendilerinden dinleyin. Kendileri için şöyle diyorlar: Ciddi çalıştık, Marksizmi-Leninizmi öğrendik, siyasal deneyim edindik. Kadrolar sınıf savaşında piştikçe, Leninizmi öğrendikçe, Programla da arası açılmaya başladı. Böyle diyorlar. Siyasal deneyimi nerede elde ettiniz. Hangi sınıf savaşında piştiniz. Bunlar boş laf değil mi? Gevezelik işte.

İlkeden çok sözederken içine düştükleri ilkesizlik yalnızca bu kadar değil. Buraya kadar dürüst olmayan tutumları üzerinde durduk. Dürüst olmayan tutum elbette kaçınılmaz olarak politik ilkesizliğe varacaktı.

Devrimci durumun varlığını ilan ettiler. Devrimci bir durum varsa bilindiği gibi devrimci taktikler, görevler değişir. Bu değişiklik daha önceki dönemdeki taktiklerden kopuk olmayan ama onlardan köklü farklılık gösteren değişikliktir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yeni 'sol" bu konuda gerçekten gevezelik ediyor. Ama görevi adı ile söylemekten kaçınıyor. Fakat öylesine bir görevdir ki bundan kaçınmak görevden kaçınmaktır.

Devrimci durum varsa ana g örev "halk ayaklanmasına" hazırlıktır. Fakat bu hazırlık önceki dönemin hazırlığından farklıdır. Şimdi artık bağımsız tarihi eyleme itilmiş, yıkmaya kararlı yığınları hazırlamaktır. Bunun ilk adımı "halk ayaklanması çağrısını" yapmaktır. Bu henüz bir eylem çağrısı değildir. Ajitasyon niteliğindedir. (Propoganda, ajitasyon belgileri ve eylem çağrası konusunda daha açık bilgi için Stalin'e bakınız.)

Lenin böyle bir ortam için şöyle diyor. "(Sosyal demokratlar) Kuyrukçuluğu mahkum ettiler ve halk ayaklanması sloganını doğrudan çağrı değil... f akat gerekli sonuç anlamında, proponganda anlamında, ... sosyo-psikolojik koşulları hazırlama anlamında ... açıkça ortaya attılar."

Yeni "sol"cular ne yaptılar? Burjuvazi iç savaş istiyorlar diye saldırınca "haşa" dediler, biz böyle bir şey demedik. İki adım geri fırladılar. "Henüz devrim olgunlaşmadı o nedenle devrim çağrısı yapmıyoruz". Böylece çok sözü ettikleri devrimci durum öğretisini özümsemediklerini gösterdiler. Onun Leninci özünü boşalttılar, boş bir söz haline getirdiler. Burada Leninci ilke nerede? Bir devrimci durum ortamında yığınlara, hele işçi sınıfının bilinçli, öncü kesimi metalurji işçilerine bakın ne hedef koyuyorlar. "Daha fazla isteyin. Vermezlerse batsın bu düzen" Ekonomik ajitasyonu yükseltmek başka bir şey. Nerede halk ayaklanması belgisi, nerede bu. Bir de sağa sola Menşevik suçlaması yapıyorlar.

TKP şimdiye dek açık, ilkeli politikası, Marksçı-Leninci savaş çizgisi ve sağlamlığı ile derin bir güvence sağlıyor. O devrimci durum ilanı yaptığı zaman yarıyolda durmayacak, onun tüm gereklerini yerine getirecek, devrimle oynamıyacaktır.(x) O gün geldiğinde yeni "sol"ların ne yapacağını anlamak için Troçkistlerin, SR'lerin tutumunu incelemek yeterlidir.

Şimdi de yeni "sol"un şemacı, eklektik yöntemi üzerinde duralım. Şemacılık özünde herşeyi bir ya da birkaç şeyle açıklamaktır. Eklektizmi doğuran da bu.

Yeni "sol" şu şemayı izliyor. Türkiye orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülkedir. Orta derecede gelişmiş ülkeler emperyalizmin zayıf halkasıdır. Bu ülkelerde devrimci durum vardır, Türkiye'de de devrimci durum vardır. İkincisi, tekeller devleti tümüyle ele geçirmiş devlet tekel kapitalizmi oluşmuştur. Devrim-

(x) Bunun da güvencesi, TKP'nin kendi devrimci savaş ilkesini terk etmiş değil, aylarında Leninizmi olmazdan, komünist, yozlaşmış bir örgütlenmeyi ve savaşmasıdır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ci durum işte bu saptamalara dayandırılmaktadır. Somut durum çözümlemesi yalnızca bir ekonomik çözümlemeye dayanıyor. Üçüncüsü çok bilinen bir taktik. Önce çözütmek istediğimiz düşünceyi, Marksın, Engels'in, Lenin'in savaştığı, oportünist görüşlerle özdeştireceksiniz. Gerisi... gerisi kolay. Onlar da öyle yapıyor. Lenin'in Kautsky ile savaşımını günümüze uyarlayıp, oportünist bir görüş ortaya çıkarmaya çabalıyorlar. TKP programı şöyle deseydi: "Türkiye'de kapitalizm gelişmemiştir. Bir köylü devrimi gerekiyor. Ya da burjuva devrimi söz konusudur, burjuvaziden ileri gidilmemelidir." Ne kadar sevinirlerdi. Programı didikleyip, program dışı alıntıları da ekleyip, çarpıtmalarla işte böylesi bir görüş ortaya çıkarmaya çabalıyorlar. Boşuna.

"Türkiye'nin toplumsal gelişme düzeyi konusunda programda iki farklı görüş var" diyorlar. Bunu kanıtlamak için koca program içinden buldukları "işbirlikçi burjuvazi-toprak ağası", "büyük sermaye ve toprak ağaları", "anti-feodal dönüşümler", "endüstrileşmeye başlamak" gibi terimlerin kullanılışıdır. Konferans Raporu'ndan da bula bula "işbirlikçi burjuvazi" terimidir. Başka bir şey yok.

İşbirlikçi burjuvazi, toprak ağası, büyük sermaye, anti-feodal dönüşümler.. bunların hiç birisi gelişim düzeyinin-onların anladığı anlamda- düşüklüğünü göstermez. Gelişim düzeyinin onların anladığı anlamı birazdan açıklayacağız. Şimdi şu kadarını söyleyelim: Bu terimlerin hiç biri "liberal burjuvaziye" tarihi görevi terketmek anlamına gelmez. TKP'nin ne programında ne de hiç bir belgesinde böyle bir şey yok. Çarpıtılmaya kalkılsa bile kanıtlanamaz. Bunların kanıtlayamadıkları gibi. Böylesine umutsuz ve böylesi uğursuz çaba bir yere götürür mü-insanı, oportünizmin bataklığına.

Bu konuya dönmek üzere tekrar dönmek üzere devam edelim. Orta gelişmişlik kategorisini keliminin tam anlamıyla "şablon" haline getiriyorlar.

Bir defa orta derecede gelişmişlik kavramı donmuş bir kategori değildir. Bu kavram tek bir tarihi çağın sınırları içinde de değişebilir. Dün bu ülkelerde devlet tekel kapitalizminin görülmesi olası değildir. Bugün ise ggörülebilir. Neki devlet tekel kapitalizminin varlığı orta derecede gelişmiş ülkelerin bir yasallığı değildir. Hatta çoğunluğunda yoktur. Devlet tekel kapitalizmi gelişmiş kapitalist ülkelerde bir "sistem" olarak vardır. Orta derecede gelişmişlerde bir "unsur" olarak, az gelişmişler de ise bir "eğilim" olarak görülebilir.

Orta derecede gelişmişlik kavramı neden kullanılıyor, ya da

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ülkeleri neden gruplara ayırmak gereksinimini duyuyoruz? Genel yasallıkların her ülkede aldığı somut biçimlenişi yakalayabilmek ve ve bu ülkelerin sınıf savaşımındaki deneyimlerini derslere dönüştürebilmek için. Belirli ülkeleri ortak özelliklerine göre sınıflamak bir ülkedeki özgül koşulları anlayabilmek için bize anahtar verir. Yalnızca bir anahtar. Yoksa bir şablon vermez. "Genel yasalar çok karışık ve son derecede takribi biçimde oluşuyor. Hüküm süren bir eğilim olarak, hiç bir zaman ortalaması saptanamayan devamlı sapmalar olarak oluyuyor." diyor Marks. Ve bu nedenle ülkelerin guruplandırılmasına iki ölçüt getiriyor. 1.Belirli sosyo-ekonomik biçime özgü ortak noktalar, 2. Somut tarihi koşullarda meydana gelen özelliklerin hesaba katılması.

Yeni "sol" ise orta derecede gelişmişliği bir ülkede sınıf savaşımına belirleyen bir yasallık gibi alıyor. Bunun için şematiktir.

Yukarda söylediğimiz nedenle ülkelerin sınıflandırılması yani "tipoloji" sorunu farklı dönemlerde farklı biçimlerde ele alındı.

Lenin tipoloji sorununu daha da geliştirdi. Nedeni;

1. Emperyalizm çağında kapitalizm geliştikçe ekonomik ve politik olarak eşitsiz gelişiyor olması 2. Sosyalist devrim için maddi ön koşulların olgunlaşmış oluşu ve devrim sorununun partilerin gündemine gelmiş olması.

Lenin farklı amaçlarla farklı gruplandırmalar yaptı. İki sınıflama verelim. A) 1. Büyük sömürgeleri olan devletler, 2. Küçük sömürgeleri olen devletler 3. Yarı sömürgeler.

Finans kapitalin yarattığı devlet bağımlılığı açısından B) 1. Sömürge sahibi ülkeler 2. Sömürgeler 3. Biçimsel olarak bağımsız ülkeler.

Lenin bir başka yerde de orta derecede gelişmişlikten sözetti.

Komintern döneminde kapitalizmin keskinleşen eşitsiz gelişimi değişik kademeleşme eğilimi yaratmıştı. Devrimci sürecin özel ve değişik çeşitli koşullarını üretmişti. Buna göre şu gruplandırma yapılmıştı: 1) Yüksek derecede gelişmiş kapitalist ülkeler 2. Orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler 3. Sömürge ve yarı sömürge ülkeler.

1950 yıllarında ise şöyle: 1) Sosyalist ülkeler 2. Gelişmiş kapitalist ülkeler 3. Gelişmekte olan ülkeler.

Günümüzde bu sınıflandırma kullanılmaya devam ediyor. Ancak son grup içinde ayrı sınflandırmalar da var. Gelişmekte olan ülkeler orta derecede gelişmiş ve az gelişmiş olarak ayrılıyor.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARŞİVİ

Üçlü beşli ayrımların da yapıldığı oluyor.

Orta derecede gelişmişlik sorununa yalnızca ekonomik ölçeklerle yanaşanlar olduğu gibi sosyo-politik özellikleri dikkate almayı öne alanlar var.

Konumuz burada başlıbaşına bu olmadığı için bu sorunu daha derinleştirmiyoruz. Amacımız orta derecede gelişmişliğin yeni "sol"ların yaptığı gibi gelişigüzel ve şablon gibi ele alınamayacağını göstermekti. Son olarak orta gelişmişliğin bazı karakteristiklerini sıralamak istiyoruz. Bunda da amacımız bunların orta gelişmişlikten hiçbir şey anlamadıklarını göstermektir.

1) Orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalizm i biçim olarak da tam olgunlaşmamıştır. Gelişmiş ve azgelişmiş ülkelerden ayırdeden özellik değişik ekonomi tarzlarının daha yaygın olarak konunmasıdır. Kapitalizm öncesi ilişkiler yaygın olarak vardır. Fakat azgelişmiş ülkelerden farklı olarak kapitalizm egemen üretim biçimidir.

2) Orta derecede gelişmiş ülkeler, kapitalizmin uluslararası sistemi ile sıkı bağları vardır. Fakat az gelişmiş ülkelere göre bu bağımlılık göreceli olarak daha zayıftır.

3) Ekonomik potansiyelleri yüksektir.

4) Sosyo-politik yapı bakımından sınıflar hissedilir derecede dağınıktır.

5) Politik konjonktür zıt kutuplara hızlı kaymalar gösterir.

6) Orta katmanlar güçlüdür ve önemli rol oynarlar. Azgelişmiş ülkelerde ise güçlü olan köylülüktür.

7) Faşizm bu ülkeler için çok daha yakın bir tehlikedir. Faşizmin sınıfsal özü aynıdır. Ama yararlanmak istediği çelişki sistemi farklıdır. Emperyalizm bu ülkelere yerli tekeller aracılığı ile faşizm "ihraç" edebilir. Azgelişmiş ülkelerde ise emperyalizmin desteği, işbirlikçi burjuvazi, zengin köylü, toprak ağaları, uzlusal burjuvazinin bir kesimi eliyle faşizm tehlikesi doğabilir.

8) Bu ülkelerde demokratik dönüşümlerin tamamlanmamış oluşu i ile yabancı sermayeye bağımlılık ilişkisi bir dizi keskin çelişkiler yaratır. Bu ise sürekli toplumsal gerginlik kaynağıdır. Bu nedenle Lenin'in deyimiyle patlamaya yol açacak barut birikimi hızlıdır. Bu nedenle de bu ülkeler genel olarak emperyalizmin zayıf halkası durumundadırlar (genel olarak diyoruz, çünkü her ülke ayrıca ele alınmalıdır. Orta derecede gelişmiş ülkelerin bazılarında emperyalizm konumlarını sağlamlaştırmış, çelişkiler yumuşatılmış olabilir. Yunanistan gibi.) Yine bu nedenlerle

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bu ülkelerde devrimci durum beklenilmelidir. Hızla ortaya çıkabilir. (Hepsinde vardır değil).

Şimdi de kafalarının asıl karışık olduğu noktaya gelelim. Lenin birçok yerde "kapitalist gelişmenin belli bir düzeyi " terimini kullanır. Bunu orta derecede gelişmişlik olarak alabiliriz. Acaba Lenin neden "belli bir düzey" gibi ilk bakışta açık değilmiş gibi gelen bir kavram kullanıyor?

Bunun anlamı son derecede açıktır. Lenin gelişmenin belli düzeyinden sözederken nicelikten değil nitelikten sözediyor. Amacı devrimin mümkün olabilmesinin asgari koşullarını göstermekti. Eğer bu nesnel koşullar varsa proletarya devrimi zafere a varabilir.

Lenin bu koşulları şöyle sıralıyor : 1) Proletaryanın ayrı bir sınıf olarak oluşması 2) İşçi sınıfının devrimci sınıfsal savaşım ş deneyimine sahip olması 3) Öyle ekonomik ve politik merkezler oluşmuş olmalı ki onları proletarya ele geçirmekle erke köklü olarak sahip çıkabilsin ? 4) Proletaryanın konumu ile proleter olmayan kitlelerin konumu arasında öylesine yakınlaşma olmalı ki, proletarya anlar üzerinde etki yapabilsin. İşte kapitalizmin gelişiminin belli düzeyi bu koşulların varlığını anlatır.

Lenin Menseviklerle, Kautsky ile polemiğinde onları bu koşulların varlığını reddetmekle, g örmemekle ve kapitalizmin gelişimini bu ölçüde geri görmekle ve bu nedenle öncülüğü liberal burjuvaziye vermekle suçlar, yerden yere vurur.

Sanırız ki şimdi yeni "sol"ların "gelişimi geri göstermek istiyorlar" diye bağırışlarının nedeni aydınlanıyor. Aklıevveller böylece TKP Programını Lenin'in karşısına koyacaklar.

Doğaldır ki, bu iş becerilebilir bir iş değildir. TKP Program: ve belgeleri satır satır bir proletarya devriminin utkusu için gerekli yukardaki koşulların varlığını haykırıyor. Bu belli düzeyi bir defa gördükten sonra kapitalizmin gelişkinlik düzeyini - tekrar edelim, bu belli düzeyin üzerinde olarak- ele almak, tartışmak artık apayrı bir anlam taşır. Bunu her adımda tartışacağız. (Kapitalizmin gelişimi sürdükçe..)

İşte tam bu noktada "Baylar tahrifat yapıyorsunuz, gevezelik yapıyorsunuz, buna oportünizm denir" dersek haksız mı oluruz?

Emperyalizmin zayıf halkası olma niteliğini de yeterince kavrayamadıkları görülüyor. Kavrayamadıkları içindir ki ülkemizde kapitalizmin gelişimini abartıyorlar. Sanıyorlar ki kapitalizm bizim gibi ülkelerde ne kadar çok gelişirse emperyalist zincir

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

o kadar zayıflar. Devrimci durumun varlığının bir kanıtı olur. Hiç de öyle değildir. Böyle düşünmek günümüz koşullarında tam bir sığlıktır, mekanikliktir. Leninciliktan uzaklaşmaktır.

Zayıf halka ne denektir? O ülkede emperyalizmin çelişkilerinin odaklanmasıdır. Güneş ışınlarının odaklanması yakıcılığını nasıl artırırsa, sözkonusu çelişkilerin odaklanması da emperyalizmin bağımlılık zincirinin halkasını eritir, zayıflatır.

Zayıf halka olma özelliği ekonomik gelişkinlikle doğrudan ilintili değildir. Devrimin nesnel koşulları içinde aynı şey geçerlidir. Menşevikler devrimin en gelişkin ülkelerde beklenebileceğini iddia ediyorlardı. Bildiğimiz gibi Lenin bu savları çürüttü. Bir kısım opportünistler ise devrim sürecinin en geri ülkelerde başlayacağını düşünüyorlardı. Böyle düşünen Buharin'e Lenin haklı olarak karşı çıkmıştı. Lenin, Buharin'in bu konuyla ilgili cümlesinde yer alan, devrimin başlamasına ve ekonomik düzeye ilişkin "en alt düzeyden" sözünün altını çizip, sayfa kenarına "en yüksek olmayan düzeyden" yazmıştır; devrim sürecinin gelişimi ile ekonomik gelişim arasındaki ilişkiye değinerek de "ters orantılı" yerine "doğrudan doğruya orantılı olmayan" terimini not düşmüştür." (P.N. Fedoseyev, Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi, Konuk Yayınları, s.86)

"Devrimin objektif ön koşulları, sadece ekonomik koşullardan ibaret değildir, devrimin ön koşulları çok daha geniş kapsamlı olup aynı zamanda toplumsal ve siyasal durumları ve bunlardan hepsinin ötesinde, sınıfsal güçler arasındaki dengeyi ve sınıf çelişkilerinin gelişimini içerir." "Devrimin objektif ön koşullarını yalnızca maddi unsurlarla tanımlamaya çalışmak en az "sol kanat" komünistlerinin ideolâst görüşleri kadar yanlış olan bir kaba ekonomizme düşme tehlikesi yaratır. Çünkü soruna böyle bir yaklaşım, devrimin olgunlaşmasına doğrudan doğruya bir ülkenin ekonomik gelişme düzeyine bağlı sayan yanlış sonuca götürür. Çünkü devrim süreci itibariyle sınıf çelişkilerinin şiddetine bağlıdır; bu çelişkiler ise iç ve dış ekonomi politik durumla belirlenirler." (2)

---

(1) P.N.Fedoseyev, Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi, Konuk Yayınları, s.86

(2) a.g.e s.88-89

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

Maddi ön koşullar sosyalizm için aranır. Ekonomik gelişkinlik düzeyiyle belirlenir. Nesnel ön koşullar ise devrim süreciyle ilişkindir. Ekonomik temelle bağlantılıdır. Fakat esas olarak sosyo-politik yapı ile belirlenir. Burada kapitalizmin belli düzeyi sözkonusudur. Bu düzey nesnel olarak bir proleter devriminin koşullarını yaratır. Böylece maddi ön koşullar yeterine yetersiz bile olsa politik ön koşulların olgunluğundan yararlanan işçi sınıfı erki ele geçirerek sosyalizm için gerekli maddi koşulları yaratır.

Nesnel ön koşullar üretim tarzının çelişkisinin politik biçimler alması ve politik arenaya yansımasıyla görülür. Sınıf savaşımı keskinleşir, yaygınlaşır. Bu durum devrimci sürecin derinleşmesidir.

Nesnel ön koşullar yeterince belirginleşmemişse toplum durgunluk içindedir. Tersinde ise devrimci sürecin gelişimi vardır. Her yığın eylemi devrimci bir nitelik göstermek. Burjuvazinin koyduğu sınırları zorlayan, aşan. Bu anlamda toplumsal bilinçte sıçramalar yaratan eylemler devrimci bir öz taşırlar. Devrimci süreç derinleşiyorsa yani toplum durgunluk içinde değilse o koşullarda yığın eylemleri genel olarak devrimci bir karakter gösterirler. Başka türlü de söyleyebiliriz; daha önce tek tek raslanan devrimci özde eylemler gitgide sıklaşır, bir zincir oluştururlar.

Toplumsal durgunluk ortamıyla devrimci sürecin derinleştiği ortamı yığın eylemlerinin bu niteliğiyle ayırd edebiliriz. Ayırd edebilmesi gerekli bir başka nokta yığın eylemlerinin, sınıf savaşımının çıkış ve inişleridir. Çıkış noktaları çoğu kez devrimci durumla, iniş dönemleri toplumsal durgunlukla karıştırılır. Belirttik ki, nesnel ön koşullar belirginleşmişse, başka deyişle proletarya bağımsız bir güç olarak kendini göstermeye başlamışsa toplum durgunluktan çıkıyor, ya da çıkmış demektir. Çünkü bu ortamda sınıf ayrışması netleşiyordur. Hatta başlangıçta eylem alanında örneğin küçük burjuvazi işçi sınıfından daha aktif görünse de bu gerçek değişmez.

Bundan sonra devrimci sürecin derinleşmesi gelir. Burada sosyo-politik etmenler rol oynar. Ekonomik etmenler sosyo-politik etmenleri uyardığı ölçüde bu süreç üzerinde daha doğrudan etkiler yapar yaratır.

Şimdi tüm dikkati karalıklı güçler dengesine (iç ve dış) ve yığınların devrimci ruh hallerine vermek gerekir. Kimi etmenler güçler dengesinin işçi ve emekçi sınıflardan, ilerici-dev-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rimci güçlerden yana , yığınların devrimci ruh hallerinde bir canlanma yaratır. Bu durum devrimci bir kabarmaya yol açar. Bu yükselmedir. Tersi de olur. O zaman da düşme söz konusudur. Yığınlarda geçici ve göreve bir durgunluk görülür. Ancak bu düşüş döneminde devrimci niteliği yüksek bilinç bakımından ileri çıkışlar da g örülür. Bunlar daha çok öncü unsurların eylemidir. Böylesi bir ortamda bu tür eylemler düzey olarak yüksek, taban olarak ise zayıftır. Az kişilerin katıldığı eylemlerdir. Böyle de olsa bu eylemler önemlidir. Çünkü bu düşüş dönemleri yığınlrın kendiliğinden kazandıkları dersleri özümseme dönemidir. Öncü unsurların eylemleri bir yandan bu derslerin doğru özümsenmesinde t Örnek rol oynarlar. Diğer yandan yeni bir yükselişe hazırlık olur. Bu ortamda öncü unsurlarla yığın bağlarında genel olarak bir zayıflama görülür. Ya da böylesi bir tehlike güçlüdür. Diğer bir tehlike ise öncünün ağır zayiat vermesidir. Doğru taktikler bu tehlikeleri önleyebilir.

Hem yükselme hem düşüş ikisi de devrimci sürecin derinleştiği evre içindedir. Devrimci sürecin yeterince olgun olmadığı koşullarda hem yü selme, hem düşüş tam değildir. Yani ne devrimin ne de karşı devrimin nesnel koşulları tam olgun değildir. Fakat unutmamak gerekir ki yükselme döneminde bile güçler dengesi hala esas olarak egemen g burjuvaziden yanadır. Özellikle dı, faktörler nedeniyle bir faşizm tehlikesi vardır.

Her düşüşün arkasından gelen yükselme, bir önceki yükselme dönemine göre daha üst düzeye çıkar. Yükselme ve düşüş periyodu kısadır. Sınıf savaşımı keskinleşerek, yayılarak hızlanır. Egemen burjuvazi gitgide güçten düşer, işçi sınıfı ve bağlaşıkları güçlenir. Toplumsal bilinçte de ayrışma netleşir. Egemen burjuvazi ne ekonomik bakımdan, ne politik ve ideolojik bakımdan toplumda tek egemen güç değildir artık. Fakat henüz işçi sınıfı ve bağlaşıkları da değildir. İşte bu durum sınıf savaşımının <u>özel</u> bir aşamasıdır. Devrimci sürecin derinleşmesinin niteliksel bir anlam kazandığı bir noktadır. <u>Devrimci durumdur.</u> Başka ~~deiyş~~ deyişle devrimin nesnel koşullarının belirli bir olgunluğa varmasıdır.

Devrimci durum konusunda Lenin'in tanımlamasını bilindiği için yinelemeyeceğiz. Şu gözden kaçırılmamalıdır: Devrimci durum ile öncesi arasında ~~halk ayaklanmasına çağ~~ köklü farklılık vardır. Daha önce söyledik, devrimci durumda halk ayaklanmasına çağrı gerekir. Bu köklü bir farklılıktır. Baştan aşağıya tüm çalışmaları belirler. Bu nedenle ikisi arasındaki sınırı bulanıklaştırmak devrimci durum öğretisinin özünü boşaltmak olur. Yeni 'sol'cuların

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yaptığı tam tamamına budur. Onlar yalnızca "çalışmalarda farklılık gerekir" demekle yetiniyorlar. Ama ke bunu somutça ortaya koyabiliyorlar. Nedeni, birinci olarak bu öğretiyi özümsememiş olmalarıdır. İkinci olarak somut g erçekler ister istemez onları etkiliyor.

Devrimci durumun bir ortaya çıkış anı vardır. Bu ortaya çıkış anı, gelişme hızı ve biçimleri "çelişkilerin keskinlik derecesine, devlet makinasının durumuna, devrimci sınıfın taarruz gücüne, halk hareketinin çapına ve derinliğine, uluslararası duruma vb. bağlıdır." (3) Bu "an" çok sınırlı (gün, saat gibi) olmayabilir. Fakat yine de devrimci süreçte olağan çıkışın dışında bir durumdur, bir odaklanmadır. Devrimci durumun ortaya çıkış anını yaratan özgül bir neden veya nedenler zinciri vardır. Bunlar somut bir olay veya olaylardır. Bunlar, gelişmenin hızına g öre devrim durumunu devrim anına da yükseltebilirler. Ekonomik kriz, köklü bir hükümet krizi, savaş, baskı, derin, sarsıcı bir sosyal olay, ggenel politik kriz, yoğun ulusal baskı vb.

Devrimci durumun ana unsuru "egemen sınıfların bunalımı"dır. Derin ekonomik ve politik bunalım eskisi ggibi yönetememeyi getirir. Egemen sınıfların bunalımı ise yönetilenlerin, yığınların hoşnutsuzluğunu ve öfkesini artırır. Bu hoşnutsuzluk, öfke "eskisi gibi yönetilmek istememeye" dönüşür. Her ikisinin birleşmesi "egemen sınıflar tarafından bağımsız tarihsel eyleme itilen kitlelerin faaliyetlerinde... büyük ölçüde bir yükselmenin gerçekleşmesini doğurur.

Devrimci durumun üç faktörü asla tek başına alınamaz. İkisi var da biri yok denemez. Yığınların eskisi gibi yaşamak istemeyişleri, egemen sınıfların bunalımı ile birleşmelidir. Bu yoksa yığınların bu isteni yeterince gelişemez. Devrim durumuna yol açmaz. Aynı şekilde yığın eylemlerinde "büyük ölçüde yükselmesi olanaksız olur. (Devrimci durum için gerektiği ölçüde.) Devam edelim, eğer yığın eylemlerinde gerektiği ölçüde büyük bir yükselme yoksa egemen sınıfların bunalımı da gerektiği ölçüde derinleşmez. Egemen ~~ansu~~ sınıfların bunalımı ana unsur, yığınların e

(3) g.e.e , s.98

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

eylemi ise ona göstergedir. Nesnel ve öznel etmenler birbirinden ayrı ama kopuk değildirler. Öznel ve nesnelin değme noktası yığınlardır. Yığın eylemleri bir de bu nedenle önemli göstergedir.

Bu üç faktörün birlikte varolması Lenin'in işaret ettiği şeyi doğurur. Lenin devrimci durumu doğurması için bunalımın devlet sisteminin sadece bazı bölümlerini değil, bir kaç katını değil, onun temelini etkileyecek güçte olması gerektiğini söyler. İşte o zaman "sosyal değişmeye duyulan talep ve ilerleyen zaman değerlendirme sorunu sınıflı toplumun her tabakasına giderek yayılır."

Devrimci durum ortaya çıktıktan sonra gelişir olgunlaşır. Tersine dönebilir de. Ama artık olgunlaşan şeyin devrim olduğunu görmek gerekir. Devrimci durum ortaya çıktıktan sonra hangi hızla bunalımın ulusal çapta bir bunalım halini alacağını hassa biçimde saptamak zorlaşır. Bu nedenle devrimci durum ile devrimi birbirinden koparmaya varan biçimde ele almak tehlikeli olur. Devrimci durum varsa,devrimdir olgunlaşan.

Yeni "sol"lar gerçeği kafalarındaki şemaya uydurmak için bu yola baş kayıyorlar. Devrimci durum uzun da sürebilir, kısa da diyorlar. Koşullara bakıp yetersizliği gördüklerinden kafalara da sürenin uzun olacağı düşüncesini ~~el altından~~ yerleştiriyorlar. Bu son derecede tehlikelidir. Kuşkusuz ki uzun ya da kısa olabilir. Bunu saptamak "girişmeyi" erteleme anlamına gelmez. Onlar halk ayaklanması çağrısı yapmayarak "girişmeyi" erteliyorlar. Oysa bunun uzun ya da kısa olabilirliğin anlamı uzayabileceğini dikkate alarak "hazırlığı" ona göre yapmaktır. Bu anlamın dışındaki her anlam pasifizme götürür. ("sol" görünse de)

Sorunu böyle ele alarak bir özetleme yapalım: "Devrim durumu devrimin olgunlaştığı dönemin adıdır. Bir devrim durumu, kendiliğinden bir başkaldırmayla, ayrı ayrı gösterilerle ve değişik zamanlarda, değişik nedenlerle tekrarlanan patlamalarla başlayıp, ulusal boyutlara varan bir devrime gebe bunalımdan farlıdır. Bir devrim durumu işçi sınıfının ve tüm sömürülen katmanların çeşitli koşullarda devrimci kitle hareketleri şeklinde kendini gösteren devrimci enerjilerinin yoğunlaşıp birleştiği bir süreç izleyerek gelişir. Sıçrama ise devrim durumundan devrime geçişin ifadesidir. Devrimci enerji patlar, açığa çıkar ve doğrudan halk hareketi şeklinde kendini gösterir. Devrimi devrim durumundan asıl ayıran doğrudan bir devrimci halk mücadelesidir.

(4) Fedoseyev, s.112 (a.g.e.)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu ayrım çizgisi devrimin nesnel etmenleriyle öznel etmenlerin birleşmesidir. Öznel etmen şöyle sıralanabilir: 1) Emekçilerin devrimci bir bilinç ve mücadeleyi sonuna kadar götürme azmi içinde bulunmaları, 2) Emekçilerin, yüksek bir örgütlenme düzeyine, devrimi başarıya götürecek olan tüm güçleri birleştirip onları uyum içinde g yönlendirme durumuna ulaşmış olmaları, 3) Yeterince deneyimlen geçmiş mücadele içinde yoğrulmuş ve mücadelenin stratejisini ve taktiklerini doğru saptayıp onları uygulamaya koyabilecek bir partinin öncülüğü." (5)

Yığınların politik bilinç düzeyi bununla uyumlu eylemleri tek başına ele alındığında öznel g niteliktedir. Ancak devrimin koşulları açısından ele alındığında, devrimcilerin iradesinden bağımsız rol oynadıklarından nesnel bir etmen durumundadırlar. Bu nedenle öznel etmeni partiye indirgemek, yalnızca onun eylemi olarak anlamak yanlıştır. Bir an için basitleştirirsek şöyle diyebiliriz: Yığın savaşımları hem nesnel hem de öznel etmenler içinde vardır.

Devrimci durumda "kendiliğinden gelme" eylemlerin yüksekliği önemli, öznel etmen için ise bilinçli eylemlerin düzeyi önemlidir. Kendiliğinden gelme eylemler de kuşkusuz bilinç unsuru taşırlar. Devrimci durumdan önce de böyledir. Ama devrimci durumda bu bilinç artık eskisi g ibi yönetilmek istememe, g yıkmaya kararlı bir düzeye çıkmış olması gerekir. Öznel etmenin olgunlaştığı koşullarda ise bu bilinç üst düzeye çıkar. Savaşı sonuna kadar götürme kararlılığı belirgindir. Yığınlar artık doğrudan baş düşmana yönelmektedirler.

Devrimin öznel faktörü şu unsurlardan oluşur: Devrimci politik ideolojik ve devrimci politik psikolojik ve örgütlenmeyle birleşen devrimci politik bilinç. Proletaryanın bilimsel ideolojisi bu dönemde artık yığınların yönetimine, düşünene geçer, yığınlar önüne geçilemez bir kararlılıkta, devrimci ruh hali içinde yani devrimci politik psikoloji içindedirler. Ayaklanma bilinci, engelleri yıkacak ölçüdedir. Devrimci durum ise öznel etmenin birleşmesinde yığınların kendi deneyimleri rol oynar. Bunun anlamı şudur: Yığınlar bu noktada tüm savaşım deneyiminden geçmiş olmalı ve bunların yetersiz olduğunu kavramalıdırlar. Grevler, reformcu girişimler, gösteriler artık yetmez demedikçe devrime gidilmeyecektir. Yığınların kendi deneyimleri yalnızca propaganda ajitasyonla oluşmaz. Sınıf savaşı içinde oluşur.

---

(5) a.g.e., s.114

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

O nedenle kendiliğinden deneyim bir yanları proletarya ve diğer sınıfların savaşımına diğer yandan komünistlerin ideolojik politik etkisine bağlıdır.

Yığınların politik deneyim kazanmaları açısından egemen sınıflara karşı savaş sürekli olmalıdır. Burada dikkat edilmesi gerekli olan şey bu savaşın devrimcilerin değil, devrimcilerin ~~başka~~ başta yürüdüğü yığınların savaşımı olmasıdır. Tüm "sol"ların anlamadığı şey de budur: Yığınların ve başta işçi sınıfının her somut durumda bilinç düzeylerini, devrimci ruh hallerini saptamak yığın savaşımlarını sürekli kılmak için zorunluluktur. Bu nedenle komünistler, devrimci sürecin hızlanmasına devrimci durumun ortaya çıkmasına yardım için burjuvazinin kendi iç çelişkilerini derinleştirme taktiği uygularlar. O amaçla belirli koşullarda burjuvazinin bir kanadını, özellikle muhalefetteki kanadına geçici destekler verirler. (CHP'yi geçen seçimlerde partinin desteklemesi, 14 Ekim ara seçimlerinde ise farklı taktik izlemesi, böylesi bir desteği çekmesini işte bu yüzden anlamıyorlar. Bunu bir çelişki sanıyorlar.)

Devrimci politik bilinç öznel etmen içinde manevi bir unsurdur. Bir de maddi unsur vardır. Devrimci düşüncenin yığınlara mal olması maddi bir güç haline dönüşür. Bunun anlamı yığınların örgütlülüğü ve devrimin politik ordusunun kurulmasıdır. Bu ordu, aynen bir ordunun tüm teknik gereksinimleriyle donanmıştır. Ama bu ordu, yığınlardan oluşan, partiye binlerce bağ ile bağlı binlerce örgütü toplayan politik bir ordudur. Daha devrim durumundan önce hazırlanması zorunludur.

Yeni "sol"lar kapitalizmin ülkedeki gelişim düzeyini abartıyorlar demiştik. Göstermiştik ki amaçları gerçek durumu saptamaktan çok devrimin koşullarına değgin yanlış bilgileri nedeniyle zorlamaya gitmeleridir.

Bu abartma hem gerçeği yansıtmadığından yanlıştır hem de zayıf halka olma özelliğiyle çelişiktir.

Eğer kapitalizm söyledikleri düzeye yükselmişse, kapitalizm öncesi ilişkiler hemen hemen önemsiz dereceye gelmiş, tekeller devleti tümüyle ele geçirmişler, devlet tekel kapitalizmi bir sistem olarak yerleşmişse bunun bizim gibi bir ülkede bir anlamı vardır: Türkiye emperyalizmin zayıf halkası olma özelliğini yitirmiş demektir. Muhtemelen devrim için tarihi fırsat bir süre için elden kaçırılmıştır.

Onların savları doğruysa, tüm bunların gerçekleşmesi demek kapitalizmin görece bir istikrar dönemine girdiği demektir. Oysa

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

şu anda emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin stratejisi budur. Bu hedefe varmaktır. Derin tıkanıklıklar içinde olan kapitalist yeniden üretim sürecini düzenli işler hale getirmektir.

Kapitalizmin böylesi bir istikrar dönemine girmesi aynı zamanda emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi lehine politik istikrarın da sağlanmasıdır.

Bizim gibi bir ülkede kapitalizm bu ölçüde gelişebilir mi? Özellikle bilimsel teknik devrim koşullarında evet. Peki bu gelişme olağan politik koşullar altında gerçekleşir mi? Hayır. Çünkü emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin bu amaçlarına varması için işçi ve emekçi sınıfların şimdikinden çok daha ağır sömürülmesi, tekel dışı katmanların, kırlarda kapitalizm öncesi ilişkilerin köklü tasfiyesi demektir. İşte bu ancak olağanüstü politik koşullarda gerçekleşebilir. 12 Mart'ta bu yolda adım atıldı ama tamamlanamadı. Şimdi bu süreç derinleşerek sürüyor.

IMF'nin isteklerini, tekelci sermaye sözcülerinin muhtıralarını hatırlayın. Tek bir noktada toplanabilir. Kapitalizme istikrar kazandırmak. Devletin bütünüyle tekelleri desteklemesi. Bürokrasi çarkında tekellerin ajanlığını yapmayan oldukça geniş bürokrat kesim var. Son yıllarda, özellikle MC döneminde oldukça geniş tasfiyeler yapıldı. Ama yeterli değil. Şimdi tümüyle tasfiye edilmek isteniyorlar. Devletin elinde olan stratejik sanayi dallarının bir kısmının kendilerine devrini, bir kısmına ise ortak olmak istiyorlar. Devlet çarkının ise tümüyle kendilerinin elinde olması gerekiyor.

Yeni "sol"ların üzerinde hiç durmadıkları, dikkatten kaçırdıkları çok önemli bir nokta var. Emperyalizmin ✗ stratejisi ve bu stratejinin dayandığı yeni noktalar.

Yeni sömürgecilik stratejisi özünde değişmedi, ama bilimsel teknik devrim koşullarında yeni biçimler alıyor. Günümüzde iki eğilim dikkati çekiyor. Gelişmekte olan ülkelerin özellikle orta derecede gelişme düzeyinde olan daha yüksek kapitalist gelişme düzeyine varmalarını hedefleme ve kollektif yeni tip sömürgecilik eğilimi. Her ikisini tek bir noktada toplayabiliriz: Kapitalist entegrasyon eğiliminin güçlenmesi.

Kapitalist entegrasyon yalnızca gelişmiş kapitalist ülkeleri değil, gelişmekte olan, özellikle ortaderecede gelişmiş ülkeleri kapsıyor. Kapitalizmin genel bunalımı arttıkça bu gittikçe daha zorunlu oluyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Gelişmekte olan bir ülkenin entegre edilebilmesi emperyalizmle çelişkilerin yokolduğu anlamına gelmez. Fakat yumuşatılmış olur. Bağımlılık ilişkileri daha sağlamlaşır ama daha ince biçimler altında.

Böylesi bir entegrasyonun gerçekleşmesi belli temel koşullara bağlıdır. O ülkelerin Orta derece kapitalist ekonomik yapısı, gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomik yapılarına uyumlu hale gelmelidir. Bir benzetme ile küçük çarklar dizisi, büyük çarklar dizisine uyum göstermelidir. Eğer gelişmekte olan o ülkede kapitalizm derin yapısal bozukluklar içindeyse bu uyum sağlanamaz. Aynı zamanda politik yapıda buna uygun olmalıdır. O ölçüde sağlam olmalıdır! Bunun anlamı sürekli faşizm değildir. Günümüzde bu olanaksızdır da. Güçlü bir desteğe sahip liberal bir yönetim uluslararası tekellerin isteğidir!

Sorunun bam teli de buradadır. Kapitalizm göreceli istikrara kavuşmadan böylesi bir yönetim olanaksızdır. Ama istikrar için baskılı bir yönetim, faşizm gerek. İşte bu nedenle faşizm bu istikrarı sağlamada geçici bir alet olarak iş görür. Sonra yeni koşullarda yeniden kullanılmak üzere geri çekilir.

Bu söylediğimizin tipik örneği Yunanistandır. Bugün Yunanistan hemen hemen Avrupa kapitalizmiyle entegre olmuştur. Kapitalizm oldukça yüksek gelişme göstermiştir.

Bugün Yunanistan ortaderecede gelişmenin en üst düzeyinde bir ülke olarak kabul ediliyor. Ortak pazar kapıları ~~bir~~ bu nedenle ona açılıyor. Türkiye Yunanistan'dan hayli geridir. Ortak pazarın kapıları kapalıdır. Bugün Yunanistan da eskiye göre oldukça güçlü liberal bir yönetim vardır. Bu noktaya faşist bir dönemden sonra varılmıştır. Faşizm işlerini tamamlamış, entegrasyona engel olmaya başlamış, bunun üzerine g eri çekilmiştir. Devrim açısından 1964'lerdeki tarihi fırsat yitmiştir.

Ülkemiz için emperyalizmin stratejisi budur. Bizi de emperyalizmin daha güçlü bir halkası haline getirmek istiyor. Oysa ülkemiz bugün emperyalizmin zayıf halkası durumundadır.

Ülkemiz orta derecede gelişmenin alt sınırındadır. Son yıllarda sanayi oldukça hızlı gelişmiştir. Fakat dışa bağımlı ve yapısal dengesizlikler içindedir. Tarımın ekonomideki yeri halâ önemini koruyor. Tarımda kapitalizmin gelişimi hızlanmıştır ama bu, geriliği yokedememiştir. Türkiye bir tarım-sanayi ülkesi durumunu koruyor. Ne var ki gelişim bu sınırı zorluyor.

Geri bir temel üzerinde , devlet tekel kapitalizminin bir

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

unsur olarak belirmesi, gelişmek istemesi ama bizzat bu geri temelin gelişmenin önüne engel olarak çıkması ülkemizde çelişkileri olağanüstü derinleştiriyor. Kapitalizm öncesi kalıntılar halâ önemini koruyor. Özellikle üst yapıda, politik arenada güçlüdürler. Ama daha da güçlenmek önemli ölçüde tek başına egemen olmak isteyen ise tekeller, finans oligarşidir. Onlar devleti tümüyle ele geçirmek istiyor, diğerleri ise devlet desteğini kendilerinden yana çekmek istiyorlar. Ekonomik bunalım bu eğilimleri hızlandırıyor. Böylece burjuvazinin iç çelişkileri derinleşiyor. Politik bunalım süregenleşiyor.

Şunu soruyorlar; devlet kimin elinde, kılıcak erk hangisi? Devlet bütünüyle büyük burjuvazinin devletidir. Erkin en güçlü sahibi finans oligarşisi, işbirlikçi tekelci burjuvazidir. Yıkılacak olan erk de budur. Ama bunu böyle demek erkte başka düşman sınıflara görmemeyi gerektirmez. Devlet tümüyle tekellerin elindedir anlamına da gelmez. İşbirlikçi tekelci burjuvazi erkten alaşağı edilince açıktır ki tüm olarak büyük burjuvazinin erki sona ermiş olacak.

İşte tüm bu nedenlerle ülkemizde ekonomik-sosyal ve politik bunalım olağanüstü derindir, süregendir. Çelişkiler çok çeşitli, keskin ve yaygındır. Devrimci durum ilanı yapan yeni "sol"ların çizdiği tablo ise bunun tersini anlatıyor. Fakat farkında değiller.

Devrimci süreç bir devrim durumuna doğru hızla derinleşiyor Devrim durumunun unsurları henüz oluşmamıştır. Şu soruluyor. "Eğer böyleyse neden devrim durumu yoktur denmiyor?" Soruna formel bir açıdan yanaşıldığında bir şey var değilse yoktur. Bu açıdan bakıldığında "evet yoktur" denir. Ama bu açıdan yanaşmak yanlıştır. Ülkemizde devrimin barutu hızla birikiyor. Söyledik ki çelişkiler yeni "sol"ların çizdiği tablonun tersine çok daha derindir. Burjuvazi gitgide yönetemez duruma geliyor. Yığınların hoşnutsuzluğu artıyor. Yığınlar burjuva reformizmini iyi tanıdılar. Kendiliklerinden dersler kazanmalarında bu, büyük önem taşıyor. Devrimci deney birikimine sahip güçlü bir işçi sınıfımız var. En nihayet başta işçi sınıfına, geniş yığınlara yol gösterecek olan, hızla güçlenen ve gücünün bir kanıtını vermiş TKP var. Böylesi bir ortamda "yoktur" demek Leninci bir tutum olmaz. Öngörüsüz, yalnızca dar bir anı g ören bir tutum olur ve pasifizme yol açar. Oysa belirttiğimiz koşullar içinde devrimci durum her an karşımıza çıkabilir. Yeni "sol"lar şematik bir cevap istiyor diye "yok" diyeceksiniz ama koşullar öylesine gelişecek ki birkaç ay

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sonra "var" diyeceksiniz. Bu olmaz.

Bu koşullarda soru başka biçimde sorulmalıdır: İçinde bulunduğumuz koşullarda bir devrimci durum beklenilmeli midir? Bunun cevabı şiddetle "Evet" tir. Devrimci durumu beklemek Leninci bir tutumdur. "Savaştan çok önce bütün Marksistler, bütün sosyalistler, bir Avrupa savaşının devrim durumu yaratacağı üzerinde g örüş birliğindeydiler... O halde, Avrupa'da bir devrim durumunun beklenişi, Bolşeviklerin sevdası değil, bütün Marksistlerin g enel görüşüydü diyor Lenin (6) Savaştan sonra soruyor Lenin "Bugün için bir devrim durumu var mıdır, yok mudur?... Savaşın her yerde meydana getirdiği açlık ve yıkım bir devrim durumunun belirtisidir." (7)

Herşey bir devrimci durumun beklenir olduğunu ortaya koyuyor. Derin ekonomik ve politik bunalım koşullarında beklenmedik bir kıvılçım bizi devrimci durumun içine sokabilir. Söyledik ki, böylesi koşullarda güçler dengesi ve yığınların devrimci ruh halleri başlıca önem taşıyan unsurlar olarak öne çıkar. Politik taktiklerde ustalık, bunun için sık sık değindiğimiz gibi somut durumun ~~tahlil~~ somut tahlilini çok dikkatli yapmak yaşamsal bir önem taşır.

Devrimci durumu beklemek, beklemek sözcüğünün tersine, Leninci, Bolşevik bir girişkenlikle savaşmaktır. Doğru bir taktiklerle devrimci sürecin derinleşmesine yardım etmek, öznel etmeni şimdiden hazırlamaya, devrimin politik ordusunu kurmaya ölümsül çaba harcamaktır.

Günün görevlerini atlamak, maceracılık, pasifizm ise bu belirmeye başlayan tarihi fırsatın yitmesine neden olabilir. Burjuvazi bizim hatalarımız nedeniyle erken davranabilir. Faşizm bu süreci kesebilir. Tersine faşizm tehlikesinin engellenmesi ise bizi devrim durumuna yaklaştıran önemli bir etmen olabilir.

İşte bütün bu nedenlerle eylem ve cephe birliği yolunda ardıcıl savaşım gerekir. TKP'ye, tüm demokratlar ve ilericiler destek vermelidir. Onu gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Onun güçlenmesine tüm devrimci enerjimizle, canımızla baş koyacağız.

Seviyeli ve gerçek anlamda ideolojik tartışmaya evet. Gevezeliğe, kaçaçalmaya, yıkıcılığa hayır. Bu yolda ısrar edenlere aman vermeyeceğiz, gözaçtırmayacağız. Tarihi fırsatın gitgide yakınlaştığını bilerek böyle yapacağız.

(6) V.I.Lenin, Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky. Bilim ve Sosyalizm yayınları, s.145

(7) a.g.e, s.146

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

Yazı:
TKP'nin Sesi

Küçük burjuva devrimciliği kend

açığa vuruyor

Seçim sonuçları arasında faşist parti MHP'nin hızlı oy tırmanışının durması küçümsenmeyecek bir başarıdır. Basının yaptığı değerlendirmelere göre, MHP, 1977 seçimlerinde aynı illerde aldığı oyların az bir ölçüde gerisinde kalmıştır. Kuşkusuz, bu sonuç faşist MHP'nin gizlediği potansiyel tehlikeyi küçümseme sonucunu hiç bir şekilde vermez. Ama bu cinayet yuvasının gemlenmesinden şu sonuç çıkar: TKP'nin önayak olduğu seçim öncesi yığınsal anti-faşist kampanya, MHP'nin yalıtlanmasında çok önemli rol oynamıştır. Faşistler, CHP reformizmin iflasından, yığınları sosyal ve ulusal demagojiyle kendi sıralarına çekme olanağını bulamamışlardır.

Bu sonuç, gerici-faşist askersel bir devirmenin dayanmak istediği yığın temelinin küçümsenmeyecek bir darbe indirmek anlamına geliyor. Onların manevra alanını daraltıyor.

Bütün bunlar, Türkiye'de faşizm tehlikesinin ortadan kalktığı, ya da azaldığı anlamına gelmiyor. Ama, eğer yığınlar, faşizme tırmanışın her adımına karşı yılmadan savaş alanlarına çekilirse, bu, faşizme gitmek isteyen en terörist işbirlikçi, tekelci güçleri sarsabilir ve bundan öteye, demokrasi güçlerine faşizm tehlikesini kökten yok etmenin yollarını açabilir. İşte geçtiğimiz aylardaki anti-faşist kampanya böylesi bir işlev gördü. Şimdi, bu eylem karşısında, bir küçük gurupçuğun içyüzünü açığa vuran yazımızı dinliyeceksiniz.

TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklamasından ve MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaşın"TKP'nin Sesi" radyosuna verdiği demeçten sonra , "İşçinin Sesi" gazetesi çevresindeki gurubun TKP içinde bir kanatmış gibi gösterilmesi, öteki dayanaksız dedikodular, temellerini yitir-

TÜSTA
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

miş oldu. Bu gelişme, söz konusu gazete yazarlarını şimdi daha açık konuşmaya, kendi konumlarını daha gizlisiz, saklısız açığa vurmaya zorluyor. Özellikle, "MHP kapansın!" belgisi ile yürütülen ve başarıyla sona eren politik kampanyaya ve bir de ODTÜ'de bir gurup öğrencinin çıkışına ilişkin bu gazetede çıkan yazılar "Zayıf Halka" broşüründe kullanılan yöntemin ve üslubun bile daha şimdiden eskidiğini gösteriyor.

Bu yazılar, küçük burjuva devrimciliğinin ilginç belgeleridir. O nedenle üzerlerinde durmak yararsız olmaz.

Bu yazılarda özetle şöyle deniyor: "MHP kapansın!" belgisiyle yapılan eylemler bunlara göre "yolu faşizme açıcı"dır. Buna karşılık örneğin ODTÜ'de İstiklâl Marşı'nı protesto edelim belgisiyle yapılan eylem, "ülkeyi yerinden sarsıcı"dır. Faşist partinin kapatılması istemiyle yapılan eylemler "kadroları telef edici"dir. Buna karşılık, sömümona "devrimci durumun gereği" yapılan ODTÜ eylemi "yeni bir dönem" açmıştır. "İşçinin Sesi" gazetesi, işte bu akıl almaz savlarla birlikte, kendi politikasını daha açığa vurmaya başlıyor: ODTÜ eylemiyle onlara göre "yeni bir dönem" açıldığı için, o güne kadar gazetelerinde kullandıkları "yaşasın ileri demokratik halk devrimi" belgisini de değiştirmek gereği duyuyorlar. "İşçinin Sesi" yazarlarının mantığına göre artık devrime gitme zamanının geldiğini duyurmaktan başka iş kalmıyor. 3 Eylül günlü sayıda gerçekten de "İleri demokratik halk devrimine gidiyoruz" diye açıklanıyor. Devrime hangi güçlerle, hangi savaş biçimiyle gidecekler ? Bunu da yazıyorlar. Onlar, MHP'ye karşı mitinglere katılan on binlerce işçiye, onlarla bağlaşan köylülüğe , emekçi halka değil, öğrenci gençlerden oluşan "bir avuç kahraman"a öncülük rolü tanıyorlar. Çünkü Komünist Partisi'nin, ulusal demokratik güçlerin, halkın yığınsal, örgütlü, disiplinli eylemlerinin yerine, "bir avuç kahraman"ın kendiliğindenci "ülkeyi sarsan", "şok" eylemlerini geçiriyorlar. "Öncü savaşa daldı mı yığınlar yiğidin ardından dizilirler" sözünden anladıkları işte budur.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşte "Zayıf Halka" adlı broşürde TKP belgelerinin, MK Genel Sekreteri Bilen yoldaşın görüşlerinin arkasına gizlenerek hareketimize sızdırılmak istenen bu çizgidir. Küçük burjuva devrimciliği komünistlerin kararlı tutumu karşısında maskesini indiriyor. "Sol" sekter, oportünist, serüvenci yüzü açığa çıkıyor.

"Sol oportünizm "MHP kapansın!" belgisine niçin saldırıyor?

"İşçinin Sesi" yazarları, ideolojik alanda da "şok" yaratma yolundan yürüyorlar. Bunlara göre "MHP kapansın!" belgisi gerçekte burjuvazinin belgisidir. Biz "MHP kapansın!" dememeliyiz. Onları böylesine politik körlüğe sürükleyen nedir ? Gerçekte, onlar öteden beri savundukları bir görüşe uygun hareket ediyorlar. Türkiye'nin önünde "ya faşizm, ya da devrim" ikilemi durmaktadır diyerek, devrim olmayan her adıma, reformlar için savaşa karşı çıkmaktadırlar. Bu gazetede adım adım geliştirilen, embriyonik goşizmin verdiği bir filiz, "MHP kapansın! belgisi, burjuvazi için kabul edilebilir sınırlarda olduğundan, yolu faşizme açan bir belgidir" diye özetlenecek görüştür.

Oportünistlerin, "MHP kapansın!" belgisine saldırıları üç temel çarpıtmaya dayandırılmıştır.

Birincisi, onlar bu belgiyi tümüyle anti-faşist savaşta K TKP'nin ana belgisi gibi gösteriyorlar. Bu, oportünizmin artık yerleşmiş,gerçeği istediği yönde çarpıtma yönteminin yeni bir örneğidir. "MHP kapansın" belgisi, anti-faşist savaşın ana belgisi değil, belirli bir süre için komünistlerin öncülüğüyle ilerici güçlerin ,sendikaların ve demokratik örgütlerin katılımıyla yürütülen bir politik kampanyanın belgisidir. Faşizmin yığınsal taban kazanmasının aracı ve bir vurucu gücü olan bu partiye karşı savaşın önemli bir yanını vurgulayan bu belgi, bütünsel anti-emperyalist, anti-faşist savaşımızın bir parçasıdır. TKP yayınlarında bunu sürekli vurgulamıştır. TKP, bu bütünsel savaşımın temel belgisini de belirtmiştir. Bu, emperyalizme,tekellere,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

toprak ağalarına, faşizm tehlikesine ve şovenist ezgiye karşı bütün ulusal, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğidir. Böylesi bir cephenin yürüteceği güçlü bir demokrasi savaşı, yalnızca faşizmin erki ele almasını ya da askersel bir baskı rejimini önlemekle,yığınların yaşam koşullarına yönelen saldırıları geriletmekle, Kürt halkı üzerindeki kanlı provokasyonları bozguna uğratmakla ve emperyalizmin ülkemiz üzerindeki barışı daha da tehdit eden yeni baskıları/k etkisiz kılmakla kalmaz. Aynı zamanda, emperyalizmin tekellerin konumlarına karşı güçlü bir atılımı da gerçekleştirir. TKP'nin bu çizgisi, bu temel belgisi ileri demokratik halk devrimine gidişin biricik doğru yolunu gösteriyor.

Görüldüğü gibi, "İşçinin Sesi" yazarları, düpedüz bir çarpıtma yapıyorlar. Belirli süre içindeki bir kampanyanın belgisini, sanki tüm devrimci süreç için geçerli ana belgiymiş gibi gösteriyorlar. Bu çarpıtmaya onların gereksinimi vardır. Çünkü ancak böyle bir yolla yığınların kendi öz deneyleriyle gerçeği kavramalarına, devrimci bilinçlenmelerine yardım edivi güncel istemlere karşı çıkabilirler.

İkincisi, oportünistler, Lenin'i, kısmi belgiler, istemler için savaşa karşıymış gibi gösteriyorlar. Lenin'den aktarılan parça kısmi reformlar için proletaryanın, komünistlerin savaşmaması gerektiği şeklinde yorumlanamaz. Lenin, kapitalizm çerçevesinde demokratik reformlar için savaşa, kısmi, ya da geçici istemler öne sürmeye karşı çıkmamıştır. Tam tersine, örneğin Buharin Komintern Programının geçici istemleri ve kosmi istemleri temellendirmesini gerekli bulmuyordu. Buna karşı RKP (B), Lenin'in isteği üzerine 20 Kasım 1920'de aldığı bir MK kararla, geçici istemlerin programa alınmasını Komintern'e önerdi. Lenin, çok iyi bilindiği gibi, demokrasiden başka bir yolla sosyalizme varmanın olanaksızlığını da özellikle vurgulamıştır.

Oportünistler, Lenin'den yaptıkları alıntıyı çarpıtıyorlar.Çünkü bu parçada Lenin genel olarak kısmi istemlere ve belgilere karşı çıkmıyor. Ancak partinin devrimci belgisinden vazgeçmeye, onu burjuvazinin

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİLER PARTİSİ VAKFI

kabul edebileceği düzeye indirmeye karşı çıkıyor. Bir benzetmeyle açalım: Lenin örneğin "ücretler arttırılsın!" belgisine değil, ama "ücretlerin giderek arttırılması savaşıyla sömürüyü sona erdirme" belgisine karşı çıkıyor. Çünkü böyle bir şey, yani kapitalizmin devrim yoluyla devrilmesi yerine adım adım sosyalizme dönüştürülmesi, yani düpedüz sosyal reformizm olurdu. Nitekim, oportünistlerin çarpıttıkları alıntının olduğu yazıda da Lenin, Menşeviklerin otokrasiyi yıkmak, yerine , Dumayı adım adım devrimci eylemin merkezi yapma belgisine karşı çıkıyor. Öte yandan da Dumaya katılma belgisini onaylıyor.

Görüldüğü gibi, oportünistler, Lenin'i, işlerine geldiği gibi çarpıtıyorlar. Bu yöntem onlarda, artık kurumlaşmış bulunuyor. Şu son zamanlarda kulaktan kulağa, günümüz dünya komünist hareketinin, her şeyden önce de SBKP'nin Marksizm-Leninizmi geliştiren, ona yaratıcı katkıda bulunan yapıtları gözden düşürülmeye boş yere çalışılmıyor. Lenin'in yapıtlarını uluslararası komünist hareketin kollektif çizgisinin karşısına koyma yeltenişleri de yeni bir şey değildir. Bir çok oportünist bu yoldan sırayla geçmiştir. Üstelik, görülmüştür ki, onların sorunları "kaynaklara dönmek" filan değildir. Onlar,ideolojik disiplinden iplerini koparmak, böylece Lenin'i işlerine geldiği gibi çarpıtmak özgürlüğü, deneyimsiz kadroları şaşırtmak amacı peşinde koşuyorlar. Şöyle diyorlar: "Lenin'i uluslararası komünist hareketin kollektif hazinesinden değil de, Türükoğlu'ndan, onun çarpıtmalarından öğrenin!...Ama bu oyuna kimse gelmeyecektir.

"MHP kapansın!" belgisine "faşizme yolu açıcı" diyebilmek için, oportünistler görüldüğü gibi, partinin çizgisini ve Lenin'in yazılarını alabildiğine çarpıtmıştır. Peki sonuç ne olmuştur ? Sonuç, binlerce yurtseverin kanına bulanmış bir cinayet örgütünün kapatılması gibi geniş yığınların benimsediği haklı, somut bir isteme utanç verici bir karşı çıkış...Faşizme karşı savaş oportünizme karşı savaştan ayrı değildir sözü boş yere söylenmemiştir. Ve hem sağ, hem de "sol" oportünizm için geçerlidir bu söz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Üçüncüsü, söz konusu gazete yazarları, bu belgiye karşı çıkabilmek için gerçek ~~kişim~~ olguları da ters yüz ediyorlar. Onlara göre, bu istem burjuvazinin benimsediği bir belgiymiş. Yığınlar ise,böylesi belgilerin ardından gitmezmiş ! Gerçeklere bakalım. Binlerce cinayetin sorumlusu bu partinin tüm kanıtlara karşın bugün hala kapatılmamamış olması bile oportünistlerin savlarını çürütüyor.Burjuvazinin en tekelci, en gerici, şoven ve saldırgan kesimi, faşist MHP'yi kapatmak şöyle dursun, MİT içindeki adamlarıyla, CİA ajanlarıyla, parayla, silahla destekliyor. Burjuvazinin reformcu koluna gelince... CHP yönetimi, bütün tepkilere karşın, tıpkı küçük burjuva devrimci oportünistleriyle hemen hemen aynı gerekçeye yaslanarak "MHP kapatılsın" belgisine karşı çıkmıştır. Ecevit, seçim alanlarında "MHP kapatılsın!" diye haykıran on binlerce yurttaşa tıpkı Yürükoğlu gibi, "MHP kapansa ne olacak, kaynağa inmek gerek" diye nutuk atmıştır. "İŞçinin Sesi"nin pek küçümsediği, kimi ~~x~~ ilerici demokrat aydınlar da kuşkusuz CHP'nin birçok kesimi gibi "MHP'nin kapatılmasını" istiyorlar. Onların da böyle bir istemde ayak diremelerinden, bu belginin sözümona "faşizme yolu açıcı" olduğunu çıkarabilmek için, insanın gözünün anti-TKP'cilikle bağlanmış olması gerekir.

Peki, yığınların "MHP kapatılsın!" belgisinin peşinden yürümediği doğru mudur ? "İşçinin Sesi" yazarları oportünzimde yol aldıkça, eylemlere katılanları seçemez oluyorlar. İşlerine geldiği ~~x~~ zaman kimi eylemlere katılanları "milyon" diye abartanlar, bugün kantarın topuzunu terse kırıyor. İşçi sınıfı militanlarının yiğit çıkışlarını küçümsüyorlar. Faşizme karşı mitinglere "halkın gelmediğini" söylüyorlar. Bir genç devrimcinin canı pahasına, yüzlercesinin yaralanması işkenceden geçmesi pahasına başarılan goşizmin elebaşılarının bile ağız açamadıkları gösterileri "göstermelik" diye karalıyorlar.Anti-faşist kampanyaya ülke ölçüsünde on binlerce işçi, emekçi, aydın katılmıştır. 40 yerde yığınsal eylem, 200'ü aşkın yerde irili ufaklı protesto eylemleri yapılmıştır. Üstelik bu eylemler, bütün oportü-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nistlerin bozgunculuğuna, CHP yönetiminin kesin engellerine,faşistlerin, polisin ve üstelik sıkıyönetim terörüne karşın gerçekleştirilmiştir. Bu eylem hareketimizin gücünü göstermiştir.

Yığınların bu belgiyi benimsemediğini yanlıştır. Çünkü, seçim kampanyası boyunca henüz CHP'ye bağlı kalan yüzbinlerce yurttaş alanlarda "MHP kapansın!" diye haykırdı ve hala inandıkları bu partinin zavallıca karşı çıkışından çok değerli dersler çıkardı. Kendi öz deneyleriyle reformizmin anti-faşist savaştaki tutarsızlığını daha bir kavradı.

Demek ki, durum "İşçinin Sesi" gazetesinin göstermek istediğinin tam tersinedir. Burjuvazinin temsilcileri, gericisi, reformcusuyla MHP'nin kapatılması istemine karşı çıkıyor; buna karşın en geniş yığınlar, işçi sınıfı. köylülük, orta katmanlar bu belgiyi anlıyor, benimsiyor.

"Burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar" üzerine

Oportünistler, "MHP kapansın" belgisi için "burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde" diyor. Yukarda, bu kabul etmenin güncel gerçeklikte söz konusu olmadığını gösterdik. Acaba, "İşçinin Sesi" yazarları, bununla güncel gerçeğin ne olduğunu değil de, burjuvazinin kabul edebileceği sınırların genel olarak tartışılmasını mı istiyorlar? Yerinde olur.

Oportünistler, açıkça, burjuvazinin ya da onun bir kesiminin kabul edebileceği sınırlar içinde yer alan istemleri karşı-devrimci istemler olarak afonoz etmişlerdir. Acaba, burjuvazinin kabul edeceği sınırların dışındaki istemler nasıl olabilir ? Teorik bakımdan, burjuvazi kapitalizmin sınırlarını aşmamak koşuluyla her tür reform istemine belirli koşullarda evet diyebilir. Ancak, bu, burjuvaziye evet dedirttirecek olan güçlerin varlığına, yani kapitalizmi devrimci

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yoldan aşmak için savaşan örgütlü proletaryaya ,onun bağlaşıklarının gücüne bağlıdır. Eğer komünistler, burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde olan istemlere tümüyle sırt çevirseydiler, şimdi onlar gelecekte değil, hemen bugün proletarya diktatörlüğü programını öne sürmek zorunda kalırlardı. Komünist hareket bir süre böylesi sekter tutumlara tanık olmuştur. Lenin, "Komünizmin çocukluk hastalığı-goşizm" adlı yapıtında, Komintern çalışmalarında bu tür sekter tutumlarla savaşmıştır. Bu sekterlikler özellikle Komintern 7. Kongresi ile aşılmıştır. Günümüzde, günlük istemlerle, uzak amaçlar arasında her kardeş parti sıkı bir bağ kuruyor.

Devrimci durum üzerine oportünist çözümlemeler, "İşçinin Sesi"ni anti-faşist belgilere bile düşman ediyorb

Bu gurup, Türkiye'de devrimci durumun olgunlaştığını varsayıyor. Böyleçe onlar, "ileri demokratik halk devrimine gidiyoruz" denince artık yığınların dolaysız devrimci savaşa gideceğini sanıyorlar. Öyle olunca da, diyorlar ki, halk devrime gitmesin diye CHP, komünistlerin desteklediği "MHP kapansın!" belgisine dört elle sarılacak, MHP'yi kapatacak, halkı da yatıştıracak. Tam böyle...Bizim oportünistler de, onun için "MHP kapansın" belgisinin karşı-devrimci ilân ederek,güya devrimci bir iş yapıyorlar.

Gerçek duruma ters düşmesi bir yana. Ama, bu mantık, oportünistlerin "devrimci durumun daha çok başlarındayız" yollu kendi sözleriyle de çelişiyor. Onların, ~~devlet~~ adet yerini bulsun diye yazsalar bile,yığın eylemlerinin bugünkü amaçları arasında saydıkları "yığınların öz deneyim kazanmaları" ilkesiyle de bağdaşmıyor. Bu çelişkiler, bağdaşmaşlıklar neyi gösteriyor. Birincisi, oportünistlerin sözlerinin birbirini tutmadığını, ikincisi, bu tutarsızlıkların altında saklı yatan devrime "beş kala" durumundaki taktikleri günümüze uygulama anlamındaki serüvenciliklerini...

Burjuvazi zorda kalmadıkça ödün verir mi ? Bu soru devrimcilik

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Burjuvazi zorda kalmadıkça ödün verir mi ? Bu soru devrimcilik adına mangalda kül bırakmayan oportünistlere bir kez değil, bin kez sorulmalıdır. Günümüzde işbirlikçi tekelci burjuvazinin en kanlı kesimleri, demokrasi güçlerine ödün verip, onları susturma yolunu değil, ellerindeki tepeden tırmağa silahlı ve en büyük kesimiyle üsten sıkı denetim altındaki orduyu halkın üzerine sürmek yolunu tutuyorlar. Bu durumda, "MHP kapansın" belgisiyle ÇHP sağ yönetimi üzerinde halkın baskısı, komünistlerin "faşizme karşıyım" diyen bu partinin üyelerine eylem birliği çağrısı nasıl bir sonuç doğuruyor ? Bu belgiyle yapılan kampanya, CHP üzerindeki bu baskı, CHP üst yönetiminin reformist demagojisini ve faşizme karşı savaştaki kesin tutarsızlık ve kaypaklığının iç yüzünü yığınlara devrimci durum üzerine koparılan içi kof gürültüden yüz kat daha etkinlikle gösteriyor.

Faşizm yanlısı tekelci burjuvazinin halkımıza ödün vermeye bugün için yanaşmadığını, tersine zorbalık yolundan ayrılmadığını gördük. Şimdi bir de CHP üst yönetiminin halka böylesi bir "ödün" vermeye ne ölçüde hazır olduğuna bakmak iyi olur. Çünkü, oportünistin aklı bu noktada bir karış yukarda duruyor. O, CHP üst yönetiminin MHP'yi kapatarak halka bir ödün vermeyi, böylece devrimi önlemeyi düşündüğünü yaza dursun, CHP yönetimi kendi hükümetini gericilik karşısında ayakta tutabilmek, karşı-devrimi bastırabilmek için bile MHP'ye dokunamıyor...

"MHP kapansın!" belgisinin devrimi geciktirici olduğunu söyleyebilmek için demek ki, insanın gözünü TKP düşmanlığının bürümesi gerekliymiş...

Oysa, günümüzde, oportünizmin söylediklerinin tam tersine,örneğin bir faşist kırım nedeniyle yüz binlerce emekçi ayağa kalksa, yalnız sınırlı bir istem çevresinde, "MHP kapansın" belgisi çevresinde sokaklara dökülse, grevlere çıksa, böylesi sınırlı bir istemle yapılıyor

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

da olsa, bir halk direnişi, güçler dengesinde demokrasiden yana bir değişiklik yaratır. Böylesi bir direnişin yarattığı koşullar bile, gerici bir hükümet devirmesini askersel bir ara rejimi önleyebilmenin olduğu gibi, daha öte atılımların da yolunu açabilir. Bunu bildiği içindir ki, burjuvazinin temsilcilerinin gericisi de, reformcusu da, örneğin Maraş kırımında olduğu gibi, halkın birden kabaran öfkesini, ona "MHP'yi kapatma" ödünü vererek değil, süngüyle bastırma yoluna gitmiştir. Niyetleri dünden bugüne değişmiş değildir. Ondandır ki,oportünistlerin "faşizme yolu açıcı" dedikleri "MHP kapansın" belgisiyle de olsa yığınların ayağa kalkması koşullarında, milyonlarca emekçi, TKP'nin devrimci çizgisini, bunalımdan devrimci çıkış yolunu, ileri demokratik devrim hedefini, durgunluk döneminden yüz kat hızla kavrayabilirdi.

Ama hayır!...Oportünist kendi düşünü gerçek sanıyor. Madem ki devrimci durum olgunlaşmıştır, öyleyse her şey şimdi devrim belgisini yükseltmeye bağlı...Nasıl mı? İstiklâl Marşını protesto edeceksin, "şok" yaratacaksın, Türkiye'yi "sarsacaksın", ve kendini halktan "soyutlayacaksın"...Şu parlak cilt kapaklarının, süslü püslupların altındaki hem gülünç, hem ahmakça, hem de tehlikeli "devrimbazlık" işte budur.

Partimiz, işte bu küçük burjuva devrimciliğini tam zamanında açığa çıkarmış, üstüne gitmiş, kesin tutum almış, böylece devrimci savaşımıza daha çok zarar verilmesini önlemiştir. Tuttukları yol,bu gurubun bir avuç sözcüsünü, goşizmin alacalı yelpazesi içine sıkışıp kalmaya, burjuvazinin-gericisinin de, reformcusunun da- elinde anti-komünizm aracı olmaya mahkum ediyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"TKP'nin Sesi"

15.12.79

Anti-TKP'cilik anti-komünizmdir

"İşçinin Sesi" gazetesinin sözde "okuyucu" mektupları köşesi bu gurubun kısa zamanda nerelere kadar düştüğünü kanıtlayan özel bir değer taşıyor.

"İşçinin Sesi" gazetesi, TKP'ye karşı duyduğu derin düşmanlığı "teorik" kılıfların gerisine gizlemek yönteminden, giderek vazgeçmekle birlikte, gerçek duygularını işte bu sözde "okuyucu" mektuplarında dışa vuruyor. Bunlar sınıf savaşının sıralarında bir zamanlar yer almış kimselerin mektupları değil. Bunlar, "İşçinin Sesi" gurupçuğunun sayıklamalarıdır. Çünkü TKP'yi biraz tanıyan, sınıf savaşında yer alan yığın örgütlerini biraz tanıyan bir kimse böyle yazamaz.

Bu yazılarda neler yer alıyor ? Bakalım...

"İşçinin Sesi" gurupçuğunun "okuru", "Lenin'in eskidiği" yolunda inanılmaz bir iftirayı partiye bulaştırmaya yelteniyor. "İşçinin Sesi" okuru, "Komünistler Sovyetler Birliği'ne saldıracaklar" diyor... "İşçinin Sesi" gurupçuğunun okuru "komünistler Lenin'i yasakladı" diye çığlığı basıyor...

Bunlar işçi hareketimizin içinde yok edilmesi gereken kirli iftiralardır. Yürükoğlu ve benzerleri yalnız oportünist görüşler öne sürmekle kalmıyorlar. Bunlar, aynı zamanda, ideolojik savaşı bayağılaştırıyor, yıllar boyu kafalarına anti-TKP önyargılar sokulmuş kimselerin parti düşmanlığını alabildiğine körüklüyorlar.

Şu ne idiği belirsiz okurların sözlerine bakınız. Bu sözler bir zamanlar TİKP hayinlerinin komünistlere karşı kaba kuvvet kışkırtmak için kullandıkları yöntemlere ne denli benziyor. Bunlar, sürekli olarak "dövüldüklerini", "saldırıya uğradıklarını", hattâ "ihbar" edildiklerini söylüyorlar. "İşçinin Sesi" böylesine ~~ka kaka~~ bir yığın sözde mektup yayınladıktan sonra, komünistlere karşı saldırıları yasallaştırıcı şeyler de yayınlıyor. Komünistlere açıkça saldır-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

dıklarını yazmaktan artık çekinmiyorlar. "ODTÜ'de, gereken cevabı onların anlayacağı dilden aldılar", diye ilân ediyorlar. Dahası " 4 yaralı verdiler" diye övünüyorlar...Aynı sözde okur, bu işi nasıl becerdiklerinin ip uçlarını da vermeden edemiyor. "Dev-Yol"u, "Kurtuluş" gurubunu "toparlamak"tan söz ediyor. Böylece görülüyor ki, "İşçinin Sesi" gurubu inanılmaz bir hızla goşist guruplarla TKP'ye karşı düşmanlık temelinde birlik yapıyor. Bu birliğin temeli ortada. Tıpkı şimdi "Halkın Kurtuluşu" ve "Dev-Yol" gurubunun kimi kesimleri TKP üyelerine karşı nasıl, silâhlı saldırı da içinde, her tür yöntemle saldırıyorsa, bu gurupçuk da, şimdi elleri komünist kanına bulaşmış kimselerin etekleri arasında dört komünisti yaralamakla övünür duruma gelmiştir.

"İşçinin Sesi" bu tür sözde okur mektuplarını yayınlamakla ne yapmak istiyor ? Görüşlerini hızla "goşist" gurupların görüşlerine yaklaştıranlar, şimdi onların yöntemlerine mi özeniyorlar ? Bir avuç uzantılarını, komünistlere, ilerici gençlere karşı terör eylemlerinin emrine mi veriyorlar ? Şimdi, her "İşçinin Sesi" gurupçuğunun şu ya da bu nedenle izleyen kimse, açık bir seçimle karşı karşıyadır. Ya TKP'ye karşı kudurgan bir düşmanlıkla, elini komünist kanına bulamak da içinde, her tür hıyanete gitmek, ya da Türkiye proletaryasının partisine düşmanlık edenlerle savaşmak...Orta yol yoktur. Şimdi Yürükoğlu'nun yüzünü kızartan bir düşünce, eskiden sık sık "İşçinin Sesi" gazetesinde yayınlanırdı. Anti-TKP'cilik demek, anti-komünizmdir, anti-Sovyetizmdir. Bu düşünce bütün doğruluğunu koruyor. Ama Yürükoğlu ve benzerleri şimdi utanmadan anti-TKP'yiz diyenlerin önünde yerlere kapaklanıyor.

İşte kanıtı: 16 Kasım tarihli "İşçinin Sesi" gazetesinde, bu gazetenin gerçek bir okuyucusunun mektubu şöyle diyor: "Evet biz anti-TKP'yiz"." Bu İşçinin Sesi'ne gerçekten lâyık okuyucu, daha önce "Birlik Yolu" gurubu ile ilgili çıkan bir mektubu eleştiriyor. Bu mektubu Yürükoğlu polis girişimi olan TKP-R ile bağını gizlemek için

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kaleme almıştı; "Birlik Yolu" gurubuna çatıyordu. Ama, o mektubun yayınlanmasından bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Şimdi artık Yürükoğlu bu tür karanlık ilişkilerini gizlemek gereğini bile duymayacak bir noktadadır. O nedenle "biz anti-TKP'yiz" diyen kimseyi, TKP-R'yi eleştiren mektuptaki görüşlerin kendilerini bağlamadığına inandırmak için aynı Yürükoğlu utanılacak çabalar harcıyor.

Nereden nereye...

"İşçinin Sesi" ne zaman kendi militanlarını kandırıyordu ? "Bilen yoldaş çok yaşa" ikiyüzlülüğünü yaptığı zaman mı ? Yoksa şimdi Bilen yoldaşa küfrederken mi ? Anti-TKP'cilik demek, anti-komünizm, anti-Sovyetizm demektir derken mi, yoksa, "biz anti-TKP'yiz" diyeni "arkadaşımız" diye tanıtırken mi?

"İşçinin Sesi"ndeki kariyerist çete ne zaman yalan söylüyordu ? Dün mü, bugün mü ?

Türkiye işçi hareketinde yalnız ve yalnızca kendi kariyerist çıkarları için her türlü yıkıcılığı yapmaya hazır olan bu oportünist akımın bütün izlerini silip atmak, şimdi her komünistin önünde bir görev olarak duruyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yazı:
TKP'nin Sesi

21.10.79

Küçük burjuva devrimciliği kendini
açığa vuruyor

Seçim sonuçları arasında faşist parti MHP'nin hızlı oy tırmanışının durması küçümsenmeyecek bir başarıdır. Basının yaptığı değerlendirmelere göre, MHP, 1977 seçimlerinde aynı illerde aldığı oyların az bir ölçüde gerisinde kalmıştır. Kuşkusuz, bu sonuç faşist MHP'nin gizlediği potansiyel tehlikeyi küçümseme sonucunu hiç bir şekilde vermez. Ama bu cinayet yuvasının gemlenmesinden şu sonuç çıkar: TKP'nin önayak olduğu seçim öncesi yığınsal anti-faşist kampanya, MHP'nin yalıtlanmasında çok önemli rol oynamıştır. Faşistler, CHP reformizmin iflasından, yığınları sosyal ve ulusal demagojiyle kendi sıralarına çekme olanağını bulamamışlardır.

Bu sonuç, gerici-faşist askersel bir devirmenin dayanmak istediği yığın temelinde küçümsenmeyecek bir darbe indirmek anlamına geliyor. Onların manevra alanını daraltıyor.

Bütün bunlar, Türkiye'de faşizm tehlikesinin ortadan kalktığı, ya da azaldığı anlamına gelmiyor. Ama, eğer yığınlar, faşizme tırmanışın her adımına karşı yılmadan savaş alanlarına çekilirse, bu, faşizme gitmek isteyen en terörist işbirlikçi, tekelci güçleri sarsabilir ve bundan öteye, demokrasi güçlerine faşizm tehlikesini kökten yok etmenin yollarını açabilir. İşte geçtiğimiz aylardaki anti-faşist kampanya böylesi bir işlev gördü. Şimdi, bu eylem karşısında, bir küçük gurupçuğun içyüzünü açığa vuran yazımızı dinliyeceksiniz.

TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklamasından ve MK Genel Sekreteri İ.Bilen yoldaşın "TKP'nin Sesi" radyosuna verdiği demeçten sonra, "İşçinin Sesi" gazetesi çevresindeki gurubun TKP içinde bir kanatmış gibi gösterilmesi, öteki dayanaksız dedikodular, temellerini yitir-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

miş oldu. Bu gelişme, söz konusu gazete yazarlarını şimdi daha açık konuşmaya, kendi konumlarını daha gizlisiz, saklısız açığa vurmaya zorluyor. Özellikle, "MHP kapansın!" belgisi ile yürütülen ve başarıyla sona eren politik kampanyaya ve bir de ODTÜ'de bir gurup öğrencinin çıkışına ilişkin bu gazetede çıkan yazılar "Zayıf Halka" broşüründa kullanılan yöntemin ve üslubun bile daha şimdiden eskidiğini gösteriyor.

Bu yazılar, küçük burjuva devrimciliğinin ilginç belgeleridir. O nedenle üzerlerinde durmak yararsız olmaz.

Bu yazılarda özetle şöyle deniyor: "MHP kapansın!" belgisiyle yapılan eylemler bunlara göre "yolu faşizme açıcı"dır. Buna karşılık örneğin ODTÜ'de İstiklâl Marşı'nı protesto edelim belgisiyle yapılan "ülkeyi yerinden sarsıcı"dır. Faşist partinin kapatılması istemiyle yapılan eylemler "kadroları telef edici"dir. Buna karşılık, sömümona "devrimci durumun gereği" yapılan ODTÜ eylemi "yeni bir dönem" açmıştır. "İşçinin Sesi" gazetesi, işte bu akıl almaz savlarla birlikte, kendi politikasını daha açığa vurmaya başlıyor: ODTÜ eylemiyle onlara göre "yeni bir dönem" açıldığı için, o güne kadar gazetelerinde kullandıkları "yaşasın ileri demokratik halk devrimi" belgisini de değiştirmek gereği duyuyorlar. "İşçinin Sesi" yazarlarının mantığına göre artık devrime gitme zamanının geldiğini duyurmaktan başka iş kalmıyor. 3 Eylül günlü sayıda gerçekten de "İleri demokratik halk devrimine gidiyoruz" diye açıklanıyor. Devrime hangi güçlerle, hangi savaş biçimiyle gidecekler ? Bunu da yazıyorlar. Onlar, MHP'ye karşı mitinglere katılan on binlerce işçiye, onlarla bağlaşan köylülüğe , emekçi halka değil, öğrenci gençlerden oluşan "bir avuç kahraman"a öncülük rolü tanıyorlar. Çünkü Komünist Partisi'nin, ulusal demokratik güçlerin, halkın yığınsal, örgütlü, disiplinli eylemlerinin yerine, "bir avuç kahraman"ın kendiliğindenci "ülkeyi sarsan", "şok" eylemlerini geçiriyorlar. "Öncü savaşa daldı mı yığınlar yiğidin ardından dizilirler" sözünden anladıkları işte budur.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşte "Zayıf Halka" adlı broşürde TKP belgelerinin, MK Genel Sekreteri Bilen yoldaşın görüşlerinin arkasına gizlenerek hareketimize sızdırılmak istenen bu çizgidir. Küçük burjuva devrimciliği komünistlerin kararlı tutumu karşısında maskesini indiriyor. "Sol" sekter, oportünist, serüvenci yüzü açığa çıkıyor.

"Sol oportünizm "MHP kapansın4" belgisine niçin saldırıyor?

"İşçinin Sesi" yazarları, ideolojik alanda da "şok" yaratma yolundan yürüyorlar. Bunlara göre "MHP kapansın!" belgisi gerçekte burjuvazinin belgisidir. Biz "MHP kapansın!" dememeliyiz. Onları böylesine politik körlüğe sürükleyen nedir ? Gerçekte, onlar öteden beri savundukları bir görüşe uygun hareket ediyorlar. Türkiye'nin önünde "ya faşizm, ya da devrim" ikilemi durmaktadır diyerek, devrim olmayan her adıma, reformlar için savaşa karşı çıkmaktadırlar. Bu gazetede adım adım geliştirilen, embriyonuk goşizmin verdiği bir filiz, "MHP kapansın! belgisi, burjuvazi için kabul edilebilir sınırlarda olduğundan, yolu faşizme açan bir belgidir" diye özetlenecek görüştür.

Oportünistlerin, "MHP kapansın!" belgisine saldırıları üç temel çarpıtmaya dayandırılmıştır.

Birincisi, onlar bu belgiyi tümüyle anti-faşist savaşta K TKP'nin ana belgisi gibi gösteriyorlar. Bu, oportünizmin artık yerleşmiş,gerçeği istediği yönde çarpıtma yönteminin yeni bir örneğidir. "MHP kapansın" belgisi, anti-faşist savaşın ana belgisi değil, belirli bir süre için komünistlerin öncülüğüyle ilerici güçlerin ,sendikaların ve demokratik örgütlerin katılımıyla yürütülen bir politik kampanyanın belgisidir. Faşizmin yığınsal taban kazanmasının aracı ve bir vurucu gücü olan bu partiye karşı savaşın önemli bir yanını vurgulayan bu belgi, bütünsel anti-emperyalist, anti-faşist savaşımızın bir parçasıdır. TKP yayınlarında bunu sürekli vurgulamıştır. TKP, bu bütünsel savaşımın temel belgisini de belirtmiştir. Bu, emperyalizme,tekellere,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI GÜSTAV

toprak ağalarına, faşizm tehlikesine ve şovenist ezgiye karşı bütün ulusal, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğidir. Böylesi bir cephenin yürüteceği güçlü bir demokrasi savaşı, yalnızca faşizmin erki ele almasını ya da askersel bir baskı rejimini önlemekle, yığınların yaşam koşullarına yönelen saldırıları geriletmekle, Kürt halkı üzerindeki kanlı provokasyonları bozguna uğratmakla ve emperyalizmin ülkemiz üzerindeki barışı daha da tehdit eden yeni baskıları/k etkisiz kılmakla kalmaz. Aynı zamanda, emperyalizmin tekellerin konumlarına karşı güçlü bir atılımı da gerçekleştirir. TKP'nin bu çizgisi, bu temel belgisi ileri demokratik halk devrimine gidişin biricik doğru yolunu gösteriyor.

Görüldüğü gibi, "İşçinin Sesi" yazarları, düpedüz bir çarpıtma yapıyorlar. Belirli süre içindeki bir kampanyanın belgisini, sanki tüm devrimci süreç için geçerli ana belgiymiş gibi gösteriyorlar. Bu çarpıtmaya onların gereksinimi vardır. Çünkü ancak böyle bir yolla yığınların kendi öz deneyleriyle gerçeği kavramalarına, devrimci bilinçlenmelerine yardım ediyi güncel istemlere karşı çıkabilirler.

İkincisi, oportünistler, Lenin'i, kısmi belgiler, istemler için savaşa karşıymış gibi gösteriyorlar. Lenin'den aktarılan parça kısmi reformlar için proletaryanın, komünistlerin savaşmaması gerektiği şeklinde yorumlanamaz. Lenin, kapitalizm çerçevesinde demokratik reformlar için savaşa, kısmi, ya da geçici istemler öne sürmeye karşı çıkmamıştır. Tam tersine, örneğin Buharin Komintern Programının geçici istemleri ve kosmi istemleri temellendirmesini gerekli bulmuyordu. Buna karşı RKP (B), Lenin'in isteği üzerine 20 Kasım 1920'de aldığı bir özel kararla, geçici istemlerin programa alınmasını Komintern'e önerdi. Lenin, çok iyi bilindiği gibi, demokrasiden başka bir yolla sosyalizme varmanın olanaksızlığını da özellikle vurgulamıştır.

Oportünistler, Lenin'den yaptıkları alıntıyı çarpıtıyorlar. Çünkü bu parçada Lenin genel olarak kısmi istemlere ve belgilere karşı çıkmıyor. Ancak partinin devrimci belgisinden vazgeçmeye, onu burjuvazinin

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kabul edebileceği düzeye indirmeye karşı çıkıyor. Bir benzetmeyle açalım: Lenin örneğin "ücretler arttırılsın!" belgisine değil, ama "ücretlerin giderek arttırılması savaşıyla sömürüyü sona erdirme" belgisine karşı çıkıyor. Çünkü böyle bir şey, yani kapitalizmin devrim yoluyla devrilmesi yerine adım adım sosyalizme dönüştürülmesi, yani düpedüz sosyal reformizm olurdu. Nitekim, oportünistlerin çarpıttıkları alıntının olduğu yazıda da Lenin, Menşeviklerin otokrasiyi yıkmak, yerine , Dumayı adım adım devrimci eylemin merkezi yapma belgisine karşı çıkıyor. Öte yandan da Dumaya katılma belgisini onaylıyor.

Görüldüğü gibi, oportünistler, Lenin'i, işlerine geldiği gibi çarpıtıyorlar. Bu yöntem onlarda, artık kurumlaşmış bulunuyor. Şu son zamanlarda kulaktan kulağa, günümüz dünya komünist hareketinin, her şeyden önce de SBKP'nin Marksizm-Leninizmi geliştiren, ona yaratıcı katkıda bulunan yapıtları gözden düşürülmeye boş yere çalışılmıyor. Lenin'in yapıtlarını uluslararası komünist hareketin kollektif çizgisinin karşısına koyma yeltenişleri de yeni bir şey değildir. Bir çok oportünist bu yoldan sırayla geçmiştir. Üstelik, görülmüştür ki, onların sorunları "kaynaklara dönmek" filan değildir. Onlar,ideolojik disiplinden iplerini koparmak, böylece Lenin'i işlerine geldiği gibi çarpıtmak özgürlüğü, deneyimsiz kadroları şaşırtmak amacı peşinde koşuyorlar. Şöyle diyorlar: "Lenin'i uluslararası komünist hareketin kollektif hazinesinden değil de, Yürükoğlu'ndan, onun çarpıtmalarından öğrenin!...Ama bu oyuna kimse gelmeyecektir.

"MHP kapansın!" belgisine "faşizme yolu açıcı" diyebilmek için, oportünistler görüldüğü gibi, partinin çizgisini ve Lenin'in yazılarını alabildiğine çarpıtmıştır. Peki sonuç ne olmuştur ? Sonuç, binlerce yurtseverin kanına bulanmış bir cinayet örgütünün kapatılması gibi geniş yığınların benimsediği haklı, somut bir isteme utanç verici bir karşı çıkış...Faşizme karşı savaş oportünizme karşı savaştan ayrı değildir sözü boş yere söylenmemiştir. Ve hem sağ, hem de "sol" oportünizm için geçerlidir bu söz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Üçüncüsü, söz konusu gazete yazarları, bu belgiye karşı çıkabilmek için gerçek ~~işim~~ olguları da ters yüz ediyorlar. Onlara göre, bu istem burjuvazinin benimsediği bir belgiymiş. Yığınlar ise,böylesi belgilerin ardından gitmezmiş ! Gerçeklere bakalım. Binlerce cinayetin sorumlusu bu partinin tüm kanıtlara karşın bugün hala kapatılmamamış olması bile oportünistlerin savlarını çürütüyor.Burjuvazinin en tekelci, en gerici, şoven ve saldırgan kesimi, faşist MHP'yi kapatmak şöyle dursun, MİT içindeki adamlarıyla, CİA ajanlarıyla, parayla, silahla destekliyor. Burjuvazinin reformcu koluna gelince... CHP yönetimi, bütün tepkilere karşın, tıpkı küçük burjuva devrimci oportünistleriyle hemen hemen aynı gerekçeye yaslanarak "MHP kapatılsın" belgisine karşı çıkmıştır. Ecevit, seçim alanlarında "MHP kapatılsın!" diye haykıran on binlerce yurttaşa tıpkı Yürükoğlu gibi, "MHP kapansa ne olacak, kaynağa inmek gerek" diye nutuk atmıştır. "İŞçinin Sesi"nin pek küçümsediği, kimi ilerici demokrat aydınlar da kuşkusuz CHP'nin birçok kesimi gibi "MHP'nin kapatılmasını" istiyorlar. Onların da böyle bir istemde ayak diremelerinden, bu belginin sözümona "faşizme yolu açıcı" olduğunu çıkarabilmek için, insanın gözünün anti-TKP'cilikle bağlanmış olması gerekir.

Peki, yığınların "MHP kapatılsın!" belgisinin peşinden yürümediği doğru mudur ? "İşçinin Sesi" yazarları oportünzimde yol aldıkça, eylemlere katılanları seçemez oluyorlar. İşlerine geldiği zaman kimi eylemlere katılanları "milyon" diye abartanlar, bugün kantarın topuzunu terse kırıyor. İşçi sınıfı militanlarının yiğit çıkışlarını küçümsüyorlar. Faşizme karşı mitinglere "halkın gelmediğini" söylüyorlar. Bir genç devrimcinin canı pahasına, yüzlercesinin yaralanması işkenceden geçmesi pahasına başarılan goşizmin elebaşılarının bile ağız açamadıkları gösterileri "göstermelik" diye karalıyorlar.Anti-faşist kampanyaya ülke ölçüsünde on binlerce işçi, emekçi, aydın katılmıştır. 40 yerde yığınsal eylem, 200'ü aşkın yerde irili ufaklı protesto eylemleri yapılmıştır. Üstelik bu eylemler, bütün oportü-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nistlerin bozgunculuğuna, CHP yönetiminin kesin engellerine,faşistlerin, polisin ve üstelik sıkıyönetim terörüne karşın gerçekleştirilmiştir. Bu eylem hareketimizin gücünü göstermiştir.

Yığınların bu belgiyi benimsemediği yanlıştır. Çünkü, seçim kampanyası boyunca henüz CHP'ye bağlı kalan yüzbinlerce yurttaş alanlarda "MHP kapansın!" diye haykırdı ve hala inandıkları bu partinin zavallıca karşı çıkışından çok değerli dersler çıkardı. Kendi öz deneyleriyle reformizmin anti-faşist savaştaki tutarsızlığını daha bir kavradı.

Demek ki, durum "İşçinin Sesi" gazetesinin göstermek istediğinin tam tersinedir. Burjuvazinin temsilcileri, gericisi, reformcusuyla MHP'nin kapatılması istemine karşı çıkıyor; buna karşın en geniş yığınlar, işçi sınıfı. köylülük, orta katmanlar bu belgiyi anlıyor, benimsiyor.

"Burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar" üzerine

Oportünistler, "MHP kapansın" belgisi için "burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde" diyor. Yukarda, bu kabul etmenin güncel gerçeklikte söz konusu olmadığını gösterdik. Acaba, "İşçinin Sesi" yazarları, bununla güncel gerçeğin ne olduğunu değil de, burjuvazinin kabul edebileceği sınırların genel olarak tartışılmasını mı istiyorlar? Yerinde olur.

Oportünistler, açıkça, burjuvazinin ya da onun bir kesiminin kabul edebileceği sınırlar içinde yer alan istemleri karşı-devrimci istemler olarak afonoz etmişlerdir. Acaba, burjuvazinin kabul edeceği sınırların dışındaki istemler nasıl olabilir ? Teorik bakımdan, burjuvazi kapitalizmin sınırlarını aşmamak koşuluyla her tür reform istemine belirli koşullarda evet diyebilir. Ancak, bu, burjuvaziye evet dedirttirecek olan güçlerin varlığına, yani kapitalizmi devrimci

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yoldan aşmak için savaşan örgütlü proletaryaya ,onun bağlaşıklarının gücüne bağlıdır. Eğer komünistler, burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde olan istemlere tümüyle sırt çevirseydiler, şimdi onlar gelecekte değil, hemen bugün proletarya diktatörlüğü programını öne sürmek zorunda kalırlardı. Komünist hareket bir süre böylesi sekter tutumlara tanık olmuştur. Lenin, "Komünizmin çocukluk hastalığı-goşizm" adlı yapıtında, Komintern çalışmalarında bu tür sekter tutumlarla savaşmıştır. Bu sekterlikler özellikle Komintern 7. Kongresi ile aşılmıştır. Günümüzde, günlük istemlerle, uzak amaçlar arasında yer her kardeş parti sıkı bir bağ kuruyor.

Devrimci durum üzerine oportünist çözümlemeler, "İşçinin Sesi"ni anti-faşist belgilere bile düşman ediyor

Bu gurup, Türkiye'de devrimci durumun olgunlaştığını varsayıyor. Böyleçe onlar, "ileri demokratik halk devrimine gidiyoruz" denince artık yığınların dolaysız devrimci savaşa gideceğini sanıyorlar. Öyle olunca da, diyorlar ki, halk devrime gitmesin diye CHP, komünistlerin desteklediği "MHP kapansın!" belgisine dört elle sarılacak, MHP'yi kapatacak, halkı da yatıştıracak. Tam böyle...Bizim oportünistler de, onun için "MHP kapansın" belgisini karşı-devrimci ilân ederek,güya devrimci bir iş yapıyorlar.

Gerçek duruma ters düşmesi bir yana. Ama, bu mantık, oportünistlerin "devrimci durumun daha çok başlarındayız" yollu kendi sözleriyle de çelişiyor. Onların, ~~devlet~~ adet yerini bulsun diye yazsalar bile,yığın eylemlerinin bugünkü amaçları arasında saydıkları "yığınların öz deneyim kazanmaları" ilkesiyle de bağdaşmıyor. Bu çelişkiler, bağdaşmaşlıklar neyi gösteriyor. Birincisi, oportünistlerin sözlerinin birbirini tutmadığını, ikincisi, bu tutarsızlıkların altında saklı yatan devrime "beş kala" durumundaki taktikleri günümüze uygulama anlamındaki serüvenciliklerini...

Burjuvazi zorda kalmadıkça ödün verir mi ? Bu soru devrimcilik

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Burjuvazi zorda kalmadıkça ödün verir mi ? Bu soru devrimcilik adına mangalda kül bırakmayan oportünistlere bir kez değil, bin kez sorulmalıdır. Günümüzde işbirlikçi tekelci burjuvazinin en kanlı kesimleri, demokrasi güçlerine ödün verip, onları susturma yolunu değil, ellerindeki tepeden tırmağa silahlı ve en büyük kesimiyle üsten sıkı denetim altındaki orduyu halkın üzerine sürmek yolunu tutuyorlar. Bu durumda, "MHP kapansın" belgisiyle ÇHP sağ yönetimi üzerinde halkın baskısı, komünistlerin "faşizme karşıyım" diyen bu partinin üyelerine eylem birliği çağrısı nasıl bir sonuç doğuruyor ? Bu belgiyle yapılan kampanya, CHP üzerindeki bu baskı, CHP üst yönetiminin reformist demagojisini ve faşizme karşı savaştaki kesin tutarsızlık ve kaypaklığının iç yüzünü yığınlara devrimci durum üzerine koparılan içi kof gürültüden yüz kat daha etkinlikle gösteriyor.

Faşizm yanlısı tekelci burjuvazinin halkımıza ödün vermeye bugün için yanaşmadığını, tersine zorbalık yolundan ayrılmadığını gördük. Şimdi bir de CHP üst yönetiminin halka böylesi bir "ödün" vermeye ne ölçüde hazır olduğuna bakmak iyi olur. Çünkü, oportünistin aklı bu noktada bir karış yukarda duruyor. O, CHP üst yönetiminin MHP'yi kapatarak halka bir ödün vermeyi, böylece devrimi önlemeyi düşündüğünü yaza dursun, CHP yönetimi kendi hükümetini gericilik karşısında ayakta tutabilmek, karşı-devrimi bastırabilmek için bile MHP'ye dokunamıyor...

"MHP kapansın!" belgisinin devrimi geciktirici olduğunu söyleyebilmek için demek ki, insanın gözünü TKP düşmanlığının bürümesi gerekliymiş...

Oysa, günümüzde, oportünizmin söylediklerinin tam tersine,örneğin bir faşist kırım nedeniyle yüz binlerce emekçi ayağa kalksa, yalnız sınırlı bir istem çevresinde, "MHP kapansın" belgisi çevresinde sokaklara dökülse, grevlere çıksa, böylesi sınırlı bir istemle yapılıyor

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

da olsa, bir halk direnişi, güçler dengesinde demokrasiden yana bir değişiklik yaratır. Böylesi bir direnişin yarattığı koşullar bile, gerici bir hükümet devirmesini askersel bir ara rejimi önleyebilmenin olduğu gibi, daha öte atılımların da yolunu açabilir. Bunu bildiği içindir ki, burjuvazinin temsilcilerinin gericisi de, reformcusu da, örneğin Maraş kırımında olduğu gibi, halkın birden kabaran öfkesini, ona "MHP'yi kapatma" ödünü vererek değil, süngüyle bastırma yoluna gitmiştir. Niyetleri dünden bugüne değişmiş değildir. Ondandır ki,oportünistlerin "faşizme yolu açıcı" dedikleri "MHP kapansın" belgisiyle de olsa yığınların ayağa kalkması koşullarında, milyonlarca emekçi, TKP'nin devrimci çizgisini, bunalımdan devrimci çıkış yolunu, ileri demokratik devrim hedefini, durgunluk döneminden yüz kat hızla kavrayabilirdi.

Ama hayır!...Oportünist kendi düşünü gerçek sanıyor. Madem ki devrimci durum olgunlaşmıştır, öyleyse her şey şimdi devrim belgisini yükseltmeye bağlı...Nasıl mı ? İstiklâl Marşını protesto edeceksin, "şok" yaratacaksın, Türkiye'yi "sarsacaksın", ve kendini halktan "soyutlayacaksın"...Şu parlak cilt kapaklarının, süslü püslupların altındaki hem gülünç, hem ahmakça, hem de tehlikeli "devrimbazlık" işte budur.

Partimiz, işte bu küçük burjuva devrimciliğini tam zamanında açığa çıkarmış, üstüne gitmiş, kesin tutum almış, böylece devrimci savaşımıza daha çok zarar verilmesini önlemiştir. Tuttukları yol,bu gurubun bir avuç sözcüsünü, goşizmin alacalı yelpazesi içine sıkışıp kalmaya, burjuvazinin-gericisinin de, reformcusunun da- elinde antikomünizm aracı olmaya mahkum ediyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"TKP'nin Sesi" 23.12.79

Yazı:

Devrimci Merkez ve parti düşmanlarının iki yüzlü demagojisi

TKP, dün olduğu gibi, bugün de, enternasyonalizmin başlıca ölçütünü sosyalist sistemin merkezinde bulunan Sovyetler Birliği'ne, reel sosyalizme karşı tutum olarak saptamıştır. Tüm parti üyeleri, egemen sınıfların ve onların ortağı her boydan oportünistin anti-Sovyetizmine karşı bugün de en önde savaşıyor.

TKP'nin bu ardıcıl tutumunu tartışmaya kalkacak her kimse, ancak gülünç olabilir. Parti düşmanı gurup yeni anti-TKP'cilik çizgisinde yer aldığından beri işte böyle gülünç bir durumdadır. Bu amaçla ortaya "devrimci merkez" üzerine hiç bir bilimsel değeri olmayan demagojik savlar atıyor.

Bunların yayınladığı broşürde yaptıkları devrimci merkez tanımlaması tarihsel değildir. Günümüzde başını SB'nin çektiği dünya sosyalist sistemi vardır ve bu sistem devrim sürecinde belirleyici etkendir. Bu nedenle, devrimci merkezin yer değiştirmesi, bugün artık pratik anlamı olmayan bir hipotez-varsayımdır.

Günümüzde devrimci merkez, artık zayıf halka kavramından ayrılmıştır. Devrimci merkez bu nedenle "proleter hareketinin proletar savaşımının en yüksek aşamaya ulaştığı yer" değil, yeni bir toplum düzeninin, sosyalizmin, komünizmin kurulma sürecinin geliştiği sistem, SB'nin öncülüğündeki dünya sosyalist sistemidir.

Sosyalizmin dünya sosyalist sistemi olmasıyla Sovyetler Birliği'nin rolü, tek başına dünya devrimci hareketinin merkezi olduğu dönemden çok daha fazla artmıştır."

Görüldüğü gibi, parti düşmanı gurubun SB' ile ilgili demagojik yaklaşımı iki noktada açığa çıkıyor. Birincisi, günümüzde dünya devrimci merkezinin tek bir sosyalist ülke olmadığı, başında SB'nin bulunduğu dünya sosyalist sistemi olduğudur. İkincisi, böylesi bir evrenin ortaya çıkmasıyla birlikte, artık devrimci merkezin bir

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yerden bir başka yere kaymasından değil, sosyalist sisteme yeni katılmalarla devrimci merkezin güçlenmesinden söz edilebilir. Parti düşmanlarının devrimci merkez tanımlaması da, bu merkezin yer değiştireceği varsayımı da yanlıştır ve zararlıdır.

P. Fedoseyev Leninciliğin sosyalist devrim teorisi kitabının 294 sayfasında şöyle yazıyor: "Şimdi artık dünya devriminin ana ve esas temelini bir tek ülke değil, fakat bir dünya sisteminde ortak sınıf çıkarlarıyla birbirine bağlı birçok ülke oluşturuyor. Bu durum,sadece devrim güçlerinde nicelikçe bir büyümeyi ifade etmekle kalmıyor, aynı zamanda sınıfsal güçlerin uluslararası dağılımında nitelikçe ileri bir değişime de yol açıyor."

İşte parti düşmanı gurup bu niteliksel değişimi yadsıyor.

Görüldüğü gibi, dünya devrimci merkezi tek bir ülke değil ise, sosyalist sistem olduğuna göre, devrimci merkezin bir ülkeden bir başka ülkeye kayması söz konusu değildir.

Ama eğer parti düşmanları, SB'nin sosyalist sistemdeki öncü rolünün değişebileceği üzerine kehanette bulunmak istiyorlarsa, bunlara şu sorular sorulmalıdır : Bugün hangi kapitalist ülke SB'nden köklü bir biçimde ileridedir ? Hangi ülke bugün devrimini yapsa SB'nden çok daha ileri bir sosyalist toplum kurabilir ? SSCB, bugün başlıca kapitalist ülkeleri her alanda geçmedi mi ? SSCB, en ileri kapitalist ülke ABD'yi birçok alanda geride bırakmadı mı ? Sovyet halkının yarım yüzyılı aşkın deneylerini, komünist insan tipinin gelişme süreçlerini hangi kapitalist ülke devrimini yaptığı zaman geçebilir ? Dahası var: Günümüzde sosyalist sistemin [illegible] ekonomik, politik gelişme yasaları tıpkı emperyalist ülkelerde olduğu gibi eşitsiz mi ? Sosyalist ülkeler böyle kör yasalarla, eşitsiz gelişmelerle birbirlerini mi geçiyor ? Yoksa sosyalist ülkeler sosyalist entegrasyon süreci içinde sürekli olarak birbirlerine yakınlaşıp, bütünleşiyor mu ? Bir sosyalist ülkenin ötekileri geride bırakma gibi milliyetçi amaçlar peşinde koşabileceği mi söyleniyor ? Bu tam da

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Pekin hegemonyacılarının önlerine koydukları milliyetçi amacın ta kendisidir. Onlar önce SB'ni geçmeyi parti kararı yaptılar...Geldikleri yer biliniyor. Günümüzde artık,dünya sosyalist sistemi, dünya devrimci sürecinin doğal merkezi olmuştur. SSCB Bilimler Akademisi üyesi Konstantinov'un başkanlığında bir kollektifin hazırladığı "Marksist-Leninist Felsefenin Temelleri" adlı yapıtta şöyle deniyor:

"Rusya'da sosyalist devrimin utkuya ulaşmasıyla, sosyalist dünya sisteminin oluşmasıyla, çağımızın bütün devrimci güçleri için doğal bir merkez oluştu. Dünya devrimci hareketinin başında öteki bütün devrimci güçlere yol gösteren ve destek veren sosyalizm ülkeleri bulunuyor."

Parti düşmanı gurup, devrimci merkez üzerine demagojik ıtezleriyle içinden çıkılmaz bir duruma düşmüştür. Onlar, birinci olarak sosyalist sistemin rolünü görmezlikten geliyorlar. ikincisi, SB'nin elde ettiği başarıları, komünizmin kapitalizme kesin üstünlüğünü kanıtlamasını tartışma konusu yapmaya yelteniyorlar.

Bu sinsi bir anti-Sovyetizmdir.

Uluslararası komünist hareket içinde uzun yıllar devrimci merkez sorunu oportünizme karşı savaşın baş yerini aldı. Komünistler, Avrupayı merkez sayan görüşlere de, Asya, Afrika, ve Latin Amerika'yı merkez sayan görüşlere de kararlı bir biçimde karşı durdular.

Merkezinde Sovyetler Birliği'nin olduğu dünya sosyalist sisteminin belirleyici rolünü vurguladılar, bu sistemin dünya devrimci merkezi olduğunu kanıtladılar.

Sorun böyledir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi

4.5.80
Pazar

Dünya devrimci hareketinin merkezi sorunu üstüne bir kez daha

Bundan yıllarca önce, Pekin hegemonyacıları, dünya devrimci hareketinin merkezi sorununda doğmatik bir tutum aldılar. Onlar, görünüşte, V.İ.Lenin'in bu sorunla ilgili yazılarına dayanır görünüyorlardı, gerçekte ise, Lenin'in görüşlerini çarpıtıyorlardı. Onlar, yöntem olarak, Lenin'in yapıtlarına tarihsel olmayan bir açıdan yaklaştılar. Örneğin, dünya devrim sürecinin merkezinin yer değiştirmesi sorununda tutumları böyleydi. O zamanların ÇKP revizyonistleri, devrimci merkezin yer değiştirebileceği görüşünü ileri sürdüler, dahası bu merkezin şimdiden yer değiştirdiğini, başında Çin'in bulunduğu Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerine geçtiğini öne sürdüler. Bu görüşlerini Lenin'den yaptıkları bir dizi alıntıya dayandırmayı da ihmal etmediler.

Günümüzde, evro-komünizm diye anılan sağ revizyonist akım da, devrimci merkezin Avrupa'ya kayacağı görüşünü sık sık yineliyor. Leninizmi tümüyle yadsımakla birlikte, bu türden revizyonistler de, her nedense, yine Lenin'in devrimci merkez ve onun yer değiştirmesi ile ilgili görüşlerine dayanır görünüyorlar.

Gerek bir zamanların "sol" revizyonistleri, gerekse, sağ revizyonistler, bu sorunu deyim yerindeyse böylesine dogmatik bir yaklaşımla niçin ele alıyorlar? Gün gibi açık ki, onların amacı, başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu dünya sosyalist sisteminin rolünü yadsımak, proletarya enternasyonalizmi konumlarından küçük burjuva milliyetçi konumlara doğru geri çekilmektir.

Bundan bir süre önce, TKP'ye karşı saldırıya geçen ve İşçinin Sesi gurubu diye anılan bir gurup da, bu sorun üzerine ortaya bazı görüşler attı. Kuşkusuz, bu gurubun görüşleri, tümüyle sağ ve "sol" revizyonistlerin görüşleriyle özdeş değildir. Bu gurup, genel ola-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rak, Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkelerin rolünü tanıyor. Dünya devrimci merkezinin Avrupa'da, ya da Asya, Afrika ve Latin Amerika'da olduğu yolundaki revizyonist görüşlere karşı çıkıyor. Sovyetler Birliği'nin sosyalist ülkeler topluluğunun ~~merkezi olduğu~~ görüşünü benimsiyor.

Bununla birlikte, söz konusu gurubun devrimci merkezin yer değiştirmesi sorunundaki tutumu, onun bugünkü saptamalarıyla çelişiyor. İşçinin Sesi yazarlarına göre, devrimci merkez Sovyetler Birliği'nden bir başka ülkeye kayabilir. ~~Bu görüş~~, tıpkı sağ ve "sol" revizyonistler gibi Lenin'in yapıtlarını tarihsel olmayan, bugünkü gelişmelere göz kapayan bir yöntemle kanıtlanmaya çalışıyor. Yine Lenin'in, henüz Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kesin utkusu gerçekleşmemişken ve dünya sosyalist sistemi ortaya çıkmamışken haklı olarak devrimci merkezin yer değiştirebileceği ~~savlarına~~ dayandırılıyor.

Bundan bir süre önce, bu gurubun sözü edilen sorundaki görüşleri komünistlerce eleştirildi. Burada eklenmesi gereken şudur. Bu gurubun, devrimci merkezin yer değiştireceği yolundaki önerileri, sağ ve "sol" revizyonizmin konumlarına doğru bir yaklaşmadır. Bu görüş revizyonizmle savaşımı engelliyor, anti-sovyetizme, reel sosyalizmin karalanmasına karşı savaşa zarar veriyor.

~~Geçerken belirtelim ki, bu gurubun başlıca özelliği, Lenin'in yapıtlarını-Leninizmi donmuş kalmış bir kalıp gibi görmekten ileri gelen-~~

Evro-komünizm denilen revizyonist sapmaya karşı olduğunu yüksek sesle duyurmaktan geri kalmayan bu gurubun, teorik alanda, revizyonizme temel hazırlamasında şaşılacak bir yan yoktur. Dünya devrimci merkezinin, başında, Sovyetler Birliği'nin bulunduğu sosyalist sistemden bir başka ülkeye kayabileceği görüşü, bugün artık yalnızca revizyonistler için teorik bir dayanak olmaktan öte hiç bir pratik anlam taşımıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DD. şimdi, bu sorunla ilgili olarak, Bulgaristan Bilimler Akademisi üyelerinden, Profesör, doktor Dimitır Mitev'in, "Marksist-Leninist teori ve çağdaş devrimci hareketin merkezi sorunu" başlıklı bir yazısını sunuyoruz. Bu yazı, V.İ.Lenin'in 110'uncu doğum yılı nedeniyle BHC başkenti Sofya'da yapılan teorik konferansda ~~yazarxxtarafındanxokxrapor~~ okunmuştur.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Profesör, doktor Dimitır Mitev

Marksist-Leninist teori ve çağdaş devrimci hareketin merkezi sorunu

Marksizm-Leninizm klasiklerinin görüşlerini, Komünist Enternasyonal'in konumunu, İkinci Dünya Savaşından sonra yapılan komünist ve işçi partileri danışma toplantılarının değerlendirmelerini gözönünde bulundurursak şunu saptamadan edemeyiz: Devrimci hareketin merkezi sorunu her zaman Marksist-Leninist strateji ve taktiğin temel sorunlarından biri olmuştur. Bu da doğaldır. Devrimci hareketin merkezi sorunu, aslında devrimci sürecin motoru, temel itici gücü sorununda, çağdaş aşamada devrimin hangi ülkeden, yahutta hangi ülkelerden başlıca gelişme itkisi aldığında toplanmaktadır. K.Marks ve F.Engels "Komünist Partisi Manifesti"nde şöyle yazıyorlar: "Komünistler, Almanya'ya en büyük dikkati ayırıyorlar, çünkü o, burjuva devrimi eşiğinde bulunuyor, çünkü o bu devrimi, 17.yüzyıl İngiltere'sine ve 18.yüzyıl Fransa'sına bakarak (çok daha gelişkin (proletaryanın) olduğu, genellikle Avrupa uygarlığında daha ilerici koşullarda yapılacaktır. Almanya burjuva devrimi doğrudan doğruya proletarya devriminin başlangıcı olabilir."(1)

Marksizmx'in kurucularının bu öngörüsü, bilindiği gibi,gerçekleşmedi. Ve bu,onların öngörülerinin temelinde yanlış metodolojik yöntem yatmasından ileri gelmedi. Bu, Almanya'da kapitalizmin V.İ.Lenin'in deyimiyle "Prusya tipi gelişme yolu" izliyerek, (ki Alman büyük toprak sahipleri, ekonomik olmayan zorlamaları büsbütün elden bırakmadan, kapitalist içerikle doldular) üstün gelmesinden ileri geldi.

19.yüzyılın ortalarında Almanya'da gerçekleşmeyen, 20.yüzyılın ilk yarısında Rusya'da gerçeklik oldu. (~~gerçekleşti~~). 1917 yılınınx Şubat,Mart'ında gerçekleştirilen burjuva-demokratik devrimi,kısa bir

(1) K.Marks, F.Engels, "Komünist Partisi Manifesti",Moskova,1966, S.123. (Rusca).

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

süre sonra "proletarya devriminin başlangıcı" oldu ve bu devrimle insanlık tarihinin gelişmesinde yeni bir çağ açıldı.

Bu andan başlıyarak Sovyetler Birliği'nde, ilerici karakteri bakımından dünyanın hiç bir ülkesinde eşine rastlanmayan yeni, sosyalist üretim ilişkileri oluşuyor.

Üretim güçlerinin görece geri kalmışlığı, kuşkusuz, sosyalist toplumun kuruluşu tempolarını olduğu gibi, devrimin ve bizzat sosyalizmin genel yasallıklarının billurlaştığı biçimlerini etkiledi. Bu, insanlığın geleceğine özgü üretim ilişkileriyle yeni sosyalist toplum sistemini ilk kurmaya başlayan çok büyük bir ülkede olduğu için Sovyet deneyiminde temel olanın sosyalist gelişme yoluna koyulan her ülkede yinelenmesi nesnel zorunluk haline geldi. Bununla ilgili olarak V.İ.Lenin, "bizim devrimimizin bazı temel çizgilerinin, yerel değil, özellikle ulusal değil, yalnız Rusya'ya özgü değil, uluslararası önemi vardır."(2)

V.İ.Lenin'in bu öngörüsü İkinci Dünya Savaşından sonra Doğu Avrupa'da ve Asya'da bir dizi ülkede gerçekleşti. Sosyalist gelişme yolunda yürürken onlar, Sovyetler Birliği'nde sosyalist dönüşümlerin gerçekleştirilmesi sırasında en önemli, temel olanı başka biçimlerde yinelediler. Bununla birlikte devrimci merkez, uzun zaman yalnız Sovyetler Birliği idi, çünkü yalnız o dünyada sosyalist üretim ilişkilerinin başlıca dayanağı, temel itici gücü, motoru ve başlıca taşıyıcısıydı, bu merkez genişledi. Şimdi, doğal olarak, sosyalist devrim ve sosyalist toplumu kurma genel yasallıklarına bağlı kalarak insanların yaşamında savaşların ortadan kaldırılmasının ana gücü, tüm dünyada devrimci hareketin temel dayanağı, yeni, sosyalist yaşam tarzının başlıca yayıcıları olan tüm sosyalist ülkeleri bu merkeze katmak gerek.

Marksist-Leninist teorinin bu ülkeleri sık sık hem "soldan", hem sağdan saldırıya uğruyor. Her iki karşıt eğilim de Büyük Oktobr

(2) V.İ.Lenin. Yapıtlar, c. 31, S. 5.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sosyalist Devrimi'nin insanlık tarihinde yeni bir çağın başlangıcı olduğunu kabul ediyor. Ama Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin günümüzde oynadığı rol sözkonusu olunca onlara karşı çeşitli suçlamalar başlıyor, onların "sosyal-emperyalist" oldukları,yahutta onların artık "sosyalizmin anti-modeli" oldukları söyleniyor ve böylece reel sosyalizmin devrimci hareketin merkezi ve temel dayanağı olarak evrensel-tarihsel rolü yadsınıyor.

Onlar bu "görüşlerini" temellendirmek için V.İ.Lenin'in yapıtlarına da başvuruyorlar ve onun şu sözlerini aktarıyorlar: "Aynı biçimde, proletarya devriminin ileri ülkelerden herhangi birinde utkusundan hemen sonra, pek olasıdır ki, durumda meydana gelecek ani bir değişiklik sonucunda Rusya'nın, örnek bir ülke olmaktan çıkarak, ("sovyet") ve sosyalist anlamda bir kez daha geri bir ülke durumuna geleceğini gözden kaçırmak doğru değildir." (3)

Diyalektik-materyalist yaklaşımı uygulayan, her tür milliyetçiliğe düşman olan Lenin, yukardaki sözlerden de görüldüğü gibi, aslında, devrim merkezinin değişmez olmadığını, bu merkezin nerede olacağı, nereye değişeceği sorununun şu veya bu ülkenin isteğine bağlı olmadığını, bunun nesnel etkenlerin belirlediğini vurguluyor. Kuşkusuz, bundan yirmi, yahutta otuz yıl önce, örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde, yahutta herhangi bir Batı Avrupa ülkesinde, ki burada üretim araçları birçok nedenden ötürü hâlâ sosyalist topluluk ülkelerine kıyasla daha çok gelişmiştir, devrim patlak verseydi, tüm dünyada son derece büyük değişikliklere yol açardı.Gelişmiş üretim araçları sosyalist üretim ilişkileriyle birleşince,bu ülkeler dünyada sosyalizmin çok daha güçlü dayanağı olurlardı. Bu da doğal olarak, devrimin merkezinin Doğu Avrupa'dan Batı Avrupa'ya geçmesine yol açardı. Böylesi bir gelişme sonucunda, nesnel olarak Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, şimdi devrimci

(3) V.İ.Lenin. Yapıtlar, c. 31, s. 5.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sürecin gelişmesinde oynadıkları öncülük rolünü yitirirlerdi.

Ama dünyada böyle bir gelişme olmadı. Bundan ötürü devrimci merkezin reel sosyalizm ülkelerinden herhangi bir başka yere değişmesini koşullandıracak nesnel önkoşullar da belirmemiştir.

Bundan başka biz endüstrice en gelişmiş ülkelerdeki değişmeleri inceliyerek şunu saptıyabiliriz: Bu ülkelerin dünya devrimci sürecinin ön sıralarında yer alacak duruma gelecekleri tarihsel an gelinceye kadar Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler çok büyük bir olasılıkla üretim güçleri alanında bu ülkelere yetişeceklerdir. Bu durum, her gelişme, uzun zamandan beri egemen olan sosyalist üretim ilişkileriyle, kültürdeki yüksek hümanizmle, sosyalist toplumun üyelerinin hareket normu haline gelen komünist ahlak kurallarıyla vb. birleştiğinde, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkelere, endüstrice en gelişmiş ülkelerde sosyalist devrimin utkusundan sonra da devrimci sürecin gelişmesinde merkez rolü oynamalarını sürdürme olanağı verecektir.

Bu sonuçlara dayanarak biz şunu da saptayabiliriz: Son zamanlarda Batı Avrupa komünist hareketi içinde ileri sürülen sözde Evrokomünizm (Avrupa Komünizmi) ilkeleri, "Batı Avrupa'ya eski uluslararası işlevini yeniden verecektir". "Avrupa, dünyada yeniden öncü rol oynayabilecektir"(4) yolundaki bazı görüşler reel süreçlerin gelişmesine uymamaktadır. Biz burada Evrokomünizmin teorik silâhında yer alan ilkelerin yardımıyla sosyalist devrimin utkusu ve sosyalist toplumun kurulması yollu görüşlerin ne kadar gerçekçi olduğu sorunu üzerinde, bunun olanak olup olmadığı sorunu üzerinde durmak istemiyoruz. Biz şimdilik, Leninizmde yer alan ilkelerin gelişmiş kapitalist ülkelerin koşullarına uymadığı sorunu, dolayısıyla günümüz koşullarında gelişen Marksizm'in devamı olan bir öğretiden, Leninizm'den vazgeçmenin doğru olup olmadığı sorunu üzerinde durmak istemiyo-

---

(4) Sati Antonio (a viradi) La politica internazionale der comunisti italian, Roma, Editor Riuniti, 1976, p.VI.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ruz. Biz şimdilik bunları tartışmaya sunmayabiliriz. Burada şu sorunlar daha önemlidir:

Birincisi, eğer K.Marks ve F.Engels'in zamanından bu yana dünyada meydana gelen köklü değişimleri, her şeyden önce sosyalist ülkeler topluluğunun kurulması ve gelişmesiyle karakterize edilen değişimleri gözönünde bulundurduğumuzda devrimci sürecin merkezinin genellikle Doğu Avrupa'dan Batıya değişmesinin gerçekleşebileceğini söylemek reel midir ? Genellikle bu yeni gerçeklik ve sosyalist ülkeler topluluğunun devrimci sürecin gelişmesinde oynadığı rol gözönünde bulunduruluyor mu ? Yoksa tüm bunlar volüntarisçe küçümseniyor ve hesaba katılmıyor mu ?

İkincisi, "Avrupa komünizmi modeli"nin sosyalist devrim ve sosyalist toplumu kurma yolunda sağladığı olanaklar üstüne, yani onun yarın olmasa bile en yakın zamanda Batı Avrupa'da sosyalizmin utkusunu sağlıyacağı yolundaki görüşlerle ilgili gerçek olmayan tasarımlar yaratılmıyor mu ?

Üçüncüsü, burada üretim güçlerinin objektif rolü abartılmıyor mu ? Burada aynı zamanda Batı Avrupa ülkelerinin hâlâ güçlü kapitalist üretim ilişkileri kıskacında olduğu, günümüzde bu ülkelerin ABD'yle birlikte yeryüzünün bütün bölgelerinde devrimin gelişmesini engelleme yolunda başlıca rol oynadıkları hesaba katılmıyor mu ?

Bu sorular, bazı yazarların devrimci sürecin merkezinin yeniden Batı Avrupa'ya değişeceği üstüne görüşlerini incelediğimizde doğal olarak ortaya çıkıyor. Duygusal istekleri hesaba katmazsak, bu sorunlara yanıt bulmak olanaksızdır. Bundan ötürü bu tür görüşler bilimsel temele dayanmamaktadır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

Çok soran çok yanıt alır

Türkiye Komünist Partisine,onun yönetimine,onun politikasına karşı kitleler üzerinde güvensizlik yaratmak için çabayı kendine iş edinen Yörükoğlu,TKP'ye saldırıları için en elverişli olduğuna inandığı sorunları 26.maddede toplamış,"Açık Yanıt" istiyor.Kuşkusuz tartışmayı yalnızca bu ssorunlarla sınırlayacak değiliz.Ancak bu yazımızda kendisinin ortaya attığı bu soruları doğrudan doğruya cevaplandırmayı,açıklık getirmek için en pratik yol gördük.

1-Sovyetler Birliği dünya devrimci merkezi midir, değil midir? diye soruyor Yörükoğlu.Avrupanın Komünist Partilerinin Berlin'deki danışma toplantısında Bilen Yoldaş bu soruya yanıt verdi:"Dünya devrimci sürecinin ana gücü ve temel dayanağı,Sovyetler Birliğidir.Bu tarihsel bir gerçektir"Yörükoğlu "Zayıf Halka" kitabında dünya devrimci merkezi ve devrimin zayıf halkası diye kendince iki terim getirerek tanımlamış.Dünya devrimci merkezi,proleter hareketinin,proleter savaşımının en yüksek aşamaya ulaştığı yerdir diye tanımlıyor.Bu tanımı yaptığına göre,Sovyetler Birliğinin dünyadaki konumu bugün son derece elle tutulur ve açıkken,böyle bir soru atmak hangi amacı güdüyor? Yok eğer bununla dünya devrimci hareketinin "örgütsel bir merkezi" akla getirilmek isteniyor ise bunu objektif olarak dünya komünist hareketinin birliğine yönelmiş bir kışkırtma olarak nitelemek gerekir.SBKP Genel Sekreteri Brejnef yoldaş şöyle belirtiyor: " Proletarya enternasyonalizmi hala güncel midir? Eskimemiş midir? Bazıları da korkuyor:Komünistleri birleştiren uluslararası bağları güçlendirme çağrıları yeniden örgütsel bir merkez kurmak değil midir?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

Acaip korkular bunlar.Hep bilindiği gibi hiçbir yerde hiç kimse böyle bir merkez kurmak düşüncesini ileri sürmedi."

2"Yuro komünizmin egemen olduğu bir parti isterse 1 milyon 7 yüzbinlik parti oldun , ülkesini devrime götüremez" dersek ne olur diye soruyor Yörükoğlu.Bir kez, "Avrupa komünizmi" dünya komünist hareketinin birliği için zararlı,bölücü bir akımdır.Bu akımın zararlı etkilerine karşı yurdumuzda ciddi bir ideolojik savaş vermek gerekir.Bu, "Avrupa-komünizmi"nin her bir öğesinin ele alınması. ideolojik alanda çürütülmesiyle olur.Yoksa "bunlar devrim falan yapamaz" yada zayıf halkada yazıldığı gibi "Bunlar oportunizmle de bağlarını koparip yeni sosyal demokratlığa kapılandılar" gibi gayri ciddi sataşmalarla değil.TKP bu zararlı akıma karşı ideolojik alanda savaşımı veriyor ve verecektir.Öte yandan tüm dünya komünist hareketinin barış ve güvenlik gibi antifaşist ,demokratik savaşım gibi sorunlarda işbirliği,komünistlerin gözleri gibi üstüne titredikleri ~~mukaddes~~ son derece değerli,önemli bir güçtür."Avrupa-komünizmi" akımının en zararlı,tehlikeli öğeside,bu birliği hedef alan yanlarıdır.Yörükoğlu düşüncelerini şu veya bu ölçüde sorumluluk duygusu içinde açıklamakta özgürdür.Ama bu görüşlerini açıkladığı kitabın başına, "Bilen yoldaş,... senin ...yolundan yürüyeceğimize and içeriz!" diye yazar,TKP Merkez Komitesi belgelerini, Bilen yoldaşın konuşmalarını kesip,kırpıp işine geldiği gibi kendi görüşlerine kalkan etmeye kalkar TKP'nin sözcüsüymüş izlenimini yaratmayı amaç edinirse,buna TKP'nin ilkesel tutumunu çarpıtma demi nir.

3- Türkiye'de devrimci durum var mıdır,yok mudur?Lenin'in saptadığı devrimci durumun belirtilerini burada yinelemeyeceğiz.[5] Yörükoğlu da önce "Zayıf Halka" da önce Leninist ilkelerden çıktığı savıyla söze başlıyor.Ancak bundan sonra ortaya koyduğu devrimci durum kavramıyla kitap devrimcileri bir ikilem karşısında bırakma

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

hedefliyor:Ya Türkiye'nin emperyalizmin zayıf bir halkası olduğunu, devrimin olasılığının göreceli olarak yüksek olduğunu yadsımak, ya da devrimci durumun önemli bir öğesi olan yığın hareketlerinin yükselmesinde göze çarpar bir artış öğesini gözden kaçırmak,bunun gerçekleşmesi sürecini hızlandırma görevinin getirdiği somut yükümlülüklerin üstünden atlayıp bir sonraki görevlere geçmek. Sorunu burada tüm derinliğiyle açmayacağız,yalnız bir kaç noktayı belirtmekle yetineceğiz. Türkiye Komünist Partisi ileri demokratik devrimin zorunluğunu ve yüksek olasılığını görüyor ve belgelerinde,yayınlarında yığınlara duyuruyor.Burada anahtar sorun yığın hareketlerinde devrimci ölçülerde bir kabarma sorunudur.Yığınların kendi iç dinamizmi içinde bağımsız eyleme sürüklenişini, komünistler doğrudan etkileyemezler.Ama komünistler çalışmalarıyla sübjektif etkeni geliştirebilirler.Subjektif etken,devrimci durumun gelişmesinde belirleyici değil ama önemli rol aynayabilir,gelişmeyi hızlandırabilir.Öte yandan gene devrimin koşulu olan subjektif etken,devrimci durum doğduktan sonra,bir çırpıda oluşmaz. Partinin yığınsallığını arttırmak,bağlaşıklıklarını geliştirmek, yığınlara ileri demokratik devrimin zorunluğunu anlatmak şimdiden görevdir.Ama devrim fikrinin tüm yığınları sarması,bunun maddesel bir güç haline gelmesi tam anlamıyla ancak devrimci durumda oluşur,devrimin ateşi içinde gelişir.Bunun için subjektif etkeni gelişme sorununun bugün getirdiği görevler yarınki görevlerle aynı değildir.Kabaran yığın hareketlerine yön verme sorununun getirdiği görevlerle,yön verme görevinin yanısıra yığınsal hareketin kabarması sürecini hızlandırma,bunun önünde bulunan engelleri,barajları yıpratmak görevinin gerektirdiği hedefler,bağlaşıklıklar,savaş biçimleri,yığın çıkışları.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

4-Türkiye'de faşist tehlike devrimci durumdan mı doğuyor? Faşist tehlike sınıf çelişkilerinin sertleşmesinden,üstteki katmanların bunalımının gittikçe devrimci durum ölçülerine doğru gelişmesinden,üstteki sınıfların yönetme yöntemlerini sık sık değiştirme zorunda kalışlarından,barışçıl yollardan yönetmenin gittikçe daha olanaksız hale gelmesinden doğuyor.Faşist tehlike aynı anda ilerici güçlerin faşizme karşı olan tüm demokratik güçlerin birliğinin gerçekleşememesinden doğuyor.Faşist tehlike bunalımın derinliğinin bir göstergesidir.Ama onun her zaman her yerde devrimci durumun bir göstergesi olduğunu sanmak yanlıştır.Hitler faşizminin geldiği ortam bunun bir örneğidir.

5-"Ya faşizm - Ya İleri Demokratik Devrim"? Birincisi, faşist tehlikeyi gerçekten yok edecek,kökünü kazıyacak tek şey ileri demokratik devrimdir.Faşizme karşı bunun dışında kesin ve kalıcı hiçbir engel yoktur.İkincisi,ileri demokratik devrim Türkiyede zorunludur,ve mutlaka gerçekleşecektir.Doğrusu budur.Ama, faşizmin ilerici demokratik devrim gerçekleşmeden önce, durdurulamayacağı, geçisi olarak ta olsa geriletilemiyeceği savı yanlıştır.Gelecek sorularda bu soruna tekrar döneceğiz.Bu nedenle "Ya faşizm ya ileri demokratik devrim" sözlerini günün belgesi olarak ileri sürmek zararlıdır.Burada bir soruna daha değinmek gerek:Bu belgiyi, güncel belgi olarak ileri sürenler, günümüzde faşist sosyal demagojinin,sanki faşizmde Türkiyenin sorunları için bir alternatif miş gibi,etkileri altında bulunan emekçi yığınları arasında propaganda yaptıklarını unutmamalı,şekilsel bile olsa ileri demokratik devrimle faşizmi böylesi bir biçimde yanyana koymaktan kaçınmalıdırlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

6.7-Anti-faşist savaşımı anti-emperyalist ve anti-tekelci savaşımla birleştirmek mi? Yoksa önce faşizmi geriletelim mi ? Anti-faşist savaşımı anti-emperyalist ve anti-tekelci savaşımla birleştirmenin önemini en önde vurgulayan bunu savaşımına rehber edinen tek parti Türkiye Komünist Partisi oldu.Bu nedenle,sorunun birinci kısmı,Abtullah Baştürk'ün Maden-Iş'e "Referandumdan yana olduğunuzu açıklayın" demesine benziyor.Böylesi,Türkiye Komünist Partisinin devrimci politikası üzerine yığınlarda endişe yaratmayı amaçlıyormuş izlenimini veren tuhaf sorular daha sonra da gelecek.Gelelim faşizmi geriletme politikasını devrimci görmeyen görüşe.Devrimci durumun yığın hareketleri öğesine küçümsemenin somut bir sonucu.TKP,MHP kapansın,can güvenliği sağlansın diye yığınları eyleme çağırıyor,Yörükoğlu ise "faşizme dur denmez, faşizm ezilir", "Iktidar MHP'yi kapatsa(ki o zaman en az bir o kadar da devrimci örgütü kapatacak demektir uygulaması bunu gösteriyor),ertesi gün başka vurucu güçler çıkıverir." diyor. [6] Evet, yığın savaşımlarıyla, MHP'yi kapatmak mümkündür,faşizmi geriletmek mümkündür.Böylesi kazanımlar faşizmin dibini kazıyacak,sonuç alıcı utkular değildir,ama üstteki katmanların krizini bir kat daha derinleştirecek,geniş yığınları devrim savaşımına kazanacak,kuvvetler dengesini devrimden yana değiştirecek kazanımlardır.Faşizmin dibini kazıyacak,kesin utku ilericdemokratik devrim için savaşım bu yoldan olur.

8- UDC'nin amacı Ileri Demokratik Devrim değil mi? Bu da gene,Baştürk tipi bir soru.

9-Tekel dışı burjuvazinin UDC'de yeri var mı? Devrim istiyor mu? Toplumsal bir katmanın devrim isteyip istememesi,devrimin subjektif etkeni sorunudur. Yörükoğlunun konumundan bile,(dev-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rimin subjektif etkeninin oluştuğunu savunmuyor)soruyu böyle sormak saçmadır.Sınıfların gruplaşmasında objektif yerinden ötürü,tekel dışı burjuvazinin önemli bir kesimi devrimin güçlerine dahildir. Bunun böyle olduğunu anlamak için köydeki,kentteki küçük burjuva yığınları,orta burjuvazinin alt katmanlarını gözler önüne getirmek yeter.Öte yandan tekel dışı burjuvazinin üst kesimleri emperyalizmle ve tekellerle bütünleşme çabası içindedir ve olacaktır.Bunlar devrim güçlerine dahil değildir,"felce uğratılması" gereken kesimi oluştururlar.Bu kesimin UDC içinde yeri yoktur.Ancak güncel kazanımlar için k çeşitli savaşımlarda bu güçlerle de politik bağdaşıklıklar kurmayı,somut konularda eylem birliklerine girmeyi bilmek gerekir.

10-İşçi sınıfı ya önde gider ya geride,ya hegemon olur ya kuyrukçu,mu? Soralım Yörükoğluna: Türkiye işçi sınıfı savaşımımızın bugünkü aşamasında hegemon konumda mıdır? Değilde kuyrukçu mudur? Portekiz'in devrimci işçi sınıfı,günümüzde hegemon mudur? Değilse kuyrukçu mudur? Hegemonya allah vergisi değildir.Devrimcilerin subjektif istemlerine de bağlı değildir.Hegemonya uğruna savaşılıp kazanılması gereken bir hedeftir.Ayrıca şuna da işaret edelim: Hegemonya sorunu biçimsel bir sorun da değildir.Öyle durumlar olur ki, devrimci olduğunu söyleyenler, "yalnız bağımsızlıklarını ilan etmekle kalmayıp biçimsel olarak ta bunu koruyabilirler,ama yine de işler öyle bir biçim alabilir ki, burjuvazinin tutarsızlığı karşısında elleri kolları bağlı kalırlar... Örgüt ve parti olarak tam kişiliğini korumuş olmasına rağmen,gerçekte bağımsız olamaz, olayların gidişine kendisinin proleter bağımsızlığı damgasını vuramaz..."[7]

11-Kürt halkının kendi yazgısını kendi belirlemesi hakkı. Kendi yazgısını kendi belirlemes hakkı özünde yalnız ayrılma hkkını değil,"Demokratik devletin bütünlüğünde kalmak,onunla sıkı ekonomik

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ve politik sıkı işbirliği kurmak hakkındadır" içerir.[8] Bu hak herşeyden önce gönüllülük demektir,Kürt halkının ayrılıp ayrılmama seçeneklerine kendisi karar vermesi demektir.Bu,Türkiye Komünist Partisi bu sorun karşısında pasif bir konum alacak,Kürt halkını yönlendirmeyecek demek değildir.Aksine,Kürt işçilerinin,emekçilerinin de partisi olan Türkiye Komünist Partisinin görevi,Kürt halkına bu konuda işçi sınıfının yararına olan yönde yol göstermektir.Türkiye Komünist Partisi Kürt halkının kendi yazgısını kendi belirlemesi hakkını savunuyor,bunun için savaşıyor,Türkiye Komünist Partisi ayrılıktan değil birlikten yanadır,bu amaç için Kürt emekçilerinin , Kürt işçilerinin savaşımını veriyor.

12-Kürtleri"Lazlar,Çerkezlerle aynı kefeye mi koyuyorsunuz"? Kürtler sayıları,belli bir bölgede çoğunlukta oluşları,ulusal bilincin gelişmişlik düzeyi açısından kuşkusuz diğer halk gruplarından farklı bir konumdadırlar.Devrimci süreç açısından da çok önemli bir yerleri vardır.Ama Lazlar,Çerkezler gibi şövenist çevrelerce horlanan ezilen diğer azınlık ulusları küçümseyen deyimler kullanmak,onların demokratik haklarını önemsiz görmek de yakışıksızdır.

13,14- Ordu ilericdemokratik devrimsiz halkın ordusu olur mu? Kapitalizmde orduyla militarizm ayrılır mı? Türkiye ordusunu halk ordusu durumuna getirmek ileri demokratik devrimin hedeflerindendir Bu, ülkemizdeki diğer demokratik hedeflerden,NATO'dan,emperyalizmde bağımsızlıktan ayrılmaz.Bu savaşımın ileri demokratik devrim savaşımından ayrılmazlığını Türkiye Komünist Partisi her zaman vurguluyor.[9] Bilen yoldaş Militarizm üzerine yazısında NATO'ya,ABD'ye bağlanan Türkiye ordusunun ulusal kurtuluş savaşı geleneklerinin nasıl kenara itildiğini,OYAK'lama,yabancı kumpaşlara,bankalara da bağlanan tepedeki militarist kliğin rolünü anlatıyor.Bugün orduyu yöneten,bileşimini elinde tutan tekellere,emperyalizme bağlı bu militarist kliktir. Ama tüm ayıklama çabalarına karşın,ordunun göv-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

desinde,er,assubay,xx yurtsever subay ve komutanlar vardır.Bunlar militarist ideolojinin,militarist politikanın ,bunların maddeleştiği tepedeki militarist kliğin karşısında yer alıyorlar.Bu çevrelere"Halkın ordusu"nu gerçekleştirmek hedefi etrafında birleşmeye çağırmak,onları ulusal demokratik cepheye,ileri demokratik devrimin saflarına çağırmak demektir.

15-Dine karşı yoğun bilimsel propaganda ve agitasyon mu,sosyalizmle din çelişmez "saafsatası" mı? Dinin felsefesi,materialist felsefeyle,marksizm leninizmle uyuşmaz.Her türlü idealist felsefeye,dünya görüşüne karşı materialismin bilimsel dünya görüşünü savunmak ideolojik savaşımın vazgeçilmez bir parçasıdır.Ama dinin sosyalizmle çeliştiği savını ileri sürmekte,kelime oyunlarıyla vakit geçirmek demektir.Sosyalizm küruculuğu,geniş yığınlarla,hepsi komünist olmayan emekçi yığınlarıyla birlikte gerçekleştirilir,komünistler burada öncüdürler.Sosyalist ülkelerin yaşamına bakmak, şunu görmek için yeter:Bu ülkelerde geniş dindar yığınlar da , ilerici dürüst din adamları da, bilinçli ve aktif şekilde sosyalizm küruculuğuna katılıyorlar.

16-Sosyal demokratiideoloji burjuva ideolojisi midir yoksa oportünizm midir?Oportünizm işçi xxx sınıfı saflarına sızmış burjuva ideolojisi demektir.Sosyal demokrat ideoloji de,işçi yığınları arasına sızmış bir çeşit burjuva ideolojisidir,onun için de oportünizmdir.Işçi sınıfının ideolojisi tektir,işçi sınıfı içinde tek tük "yanılgıya düşmüş" görüşler süreklileşir, sistemleşir, ideoloji haline gelirse,işçi sınıfının ideolojisi olmaktan çıkar,oportünizm olur.

17,18- Sol sosyal demokratlar nerededer,kimi temsil ediyorlar, CHP sosyal demokrat değildir,demek,sosyal demokrasiyi aklamak mıdır?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

si (solu da sağı da) işçilerin,oportünist ideolojisin,burjuva ideolojisinin etkisi altındaki politikasıdır.Işçi sınıfının,emekçilerin kurtuluşunu,sömürüyü kaldırmayı temel hedef gösterir,fakat bu hedefe varmak için devrim yerine reformlarla kapatalizmde değişiklikler yapmayı önerir,bu nedenle sonuçta kapitalizmi şurasını burasını düzeltip ayakta tutmayı amaçlayan burjuva reformcularının objektif olarak hizmetine girmişmolurlar.Türkiyede sosyal demokrat işçiler,sağlı a sollu sosyal demokrat sendikacılar vardır.Fakat bunlar bağımsız bir politika varlık ortaya koyamamakta,doğrudan doğruya burjuva reformcu bir parti olan Cumhuriyet Halk Partisinin yönetimine bağlanmaktadırlar.Öte yandan CHP yöneticileri de,sosyal demokrat politikayı politikalarının bel kemiği haline getirmemekle birlikte,işçi xxxxx sınıfı üzerinde etkinlik kurmak için bu ideolojiden yararlanmakta,sosyal reformist demagojiyi kullanmaktadırlar. Günümüzde,kapitalist ülkelerde işçi sınıfının birlik cephesini kurmanın önemli bir öğesi sosyalist,sosyal demokrat işçi partileriyle birlikte eylem birliğini gerçekleştirmektir.[10] CHP sosyal demokrat değildir demek de,ne CHP'ye eleştiridir, ne sosyal demokrasiyi kalamadır,ne eksik ne fazla,işçi sınıfının birlik cephesinde CHP'nin yeri olmadığı demektir.Ama CHP etkisi altındaki sosyal demokrat işçi yığınlarının işçi sınıfı birlik cephesine kazanılması zorunlu bir sorundur.

19-TIP,TSIP ? TIP ve TSIP oportünizmin etkisi altında bulunan sosyalist partilerdir.Yukarda değindiğimiz gibi bunlarda işçi partileridir.

20-Işçi sınıfımızın devrimci birliği TIP,TSIP,TKP birliğiyle mi yoksa TIP ve TSIP küçük burjuva legalist sosyalizmine karşı amansız savaşla mı kurulur? Işçi sınıfının birliği savaşımı,her çeşit oportünizme karşı ideolojik savaşımın karşısına konamaz.Hele birliğe karşı tavırlar, Dimitrof yoldaşın yukarda değindiğimiz Komin-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tern [illegible] 7.Dünya Kongresinde de belirttiği gibi özellikle sergilenmeli,eleştirilmelidir.Öte yandan TIP,[illegible]SIP,TKP arasında işçi sınıfının çıkarları platformunda gerçekleştirilecek eylem birliği işçi sınıfının birliğinin kurulmasında çok önemli bir adım olacaktır.

21- "Devrimci savaşımın zaten ilerlemekte olduğu yol" mu yoksa devrim barışçıl da olabilir yolu mu? (Yörükoğlu ayrıca kendisinin serüvencilikle suçlanmasını haksız bulduğunu belirtiyoor,kullandığı karanlık,belirsiz sözlere karşın anladığımız kadarıyla, devrimci zor kullanım,ayaklanma,devrim...bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olmuştur derken,bunlar bugün pratik sorunlar oldu demek istememiş,bunlar için propaganda ve ajitasyon pratik sorun oldu demek istemiş!Bunun tartışmasını bu satırlarda yapmayacağım) Türkiyede sınıf savaşımı kıran kırana gidiyor,zaman zaman kanlım biçimler alıyor.Komünistler her türlü savaş yöntemini yürütmesini bilirler.Faşistlerin,maocuların silahlı saldırılarını da göğüslemeyi,püskürtmeyi biliyorlar.Ama faşist saldırganların dayattığı bu çeşit savaş biçimlerini "devrimci savaşımın zaten ilerlemekte [illegible] olduğu yol" diye göstermek ne [illegible] anlama geliyor? Türkiye Komünist Partisi barışçıl boş hayaller,düşlere kapılmaya karşı devrimcileri her zaman uyarıyor.Ama faşist saldırgana karşı halkın kendini savunmasına bakıp bunu devrimci savaşımın yolu diye yorumlamak,halkın [illegible] savunma komitelerini erki ele geçirmek için saldırı komitelerine dönüşmeye çağırmak bu gerçekleşmeyince, fasizme karşı kendini savunan halkla "silahsız savunma komiteleri" diye alay etmek serüvencilik değil mi?

22-Yörükoğlu bir kez daha Bilen yoldaşın sözlerini makaslayıp kendine kalkan etmeye kalkışmış.Bilen yoldaşın konferanstaki konuşması, kıran kırana sınıf savaşımı içindeki işçi sınıfını,ilericileri en kanlı savaş biçimlerinde yalnız bırakmayan, gerektiğinde

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

onunla omuz omuza barikata çıkan,ama bu savaşımı fabrikalar kalemizdir belgisiyle bütünleştiren,örgütlenmeyi bu yöne yönelten Türkiye komünistlerinin görüşlerini en iyi şekilde dile getiriyor. Yörükoğlu ise kitabında, 1: Yiğit Profilo işçilerine selamı alıntısından makaslayarak konuşmayı somut hayattan koparıyor,soyutlaştırıyor, 2: Fabrikalar kalemizdir belgisini yazının orta yerinden çekip çıkarıyor, Bilen yoldaşın fabrikalarda örgütlenme belgisini, için barikat örgütlenmeye çeviriyor.Bizce bu tutuma bir sıfat yakıştırmak herhalde gerekmiyor.

23-İç savaş kardeş kavgası demek midir? Devrimci bir silahlı ayaklanmada,iç savaş kardeş kavgası değil, işçi sınıfı ile burjuvazinin hesaplaşmasıdır.Ama burjuvazinin saldırgan kesimleri , her zaman işçi sınıfını zamansız,yersiz, burjuvazi için elverişli alanlarda savaşa çekmeye çalışırlar.Devrimcileri,halk yığınlarından isole etmeye,kardeşi kardeşe kırdırmaya çalışırlar.Devrim koşullarının oluşmadığı bir ortamda iç savaş çağrısı işte bu çabalara objektif olarak hizmet eder duruma düşer, emekçiyi emekçiye kardeşi kardeşe kırdırır.

24,25,26-Yörükoğlu değişik bir parti disiplini anlayışını savunuyor,Lenin'in "Günü saati yeri belli somut bir eylem kararı alındıktan sonra ve eylemden önce " eyleme karşı çıkmanın dışında heryerde herşeyin tartışılabileceğini,bunun disipline aykırı olmadığını savunduğunu söylüyor.Yazının çıktığı Işçinin Sesi gazetesinin içine bir de "Çek al" bölümü konmuş,burada da , Lenin'in bu görüşte olduğu alıntılarla kanıtlanmaya çalışılıyor.Herşeyin, heryerde tartışılabilmesi ilkesi yeni türden partinin ilkesi değil, bolşevikler ve menşeviklerin,herbirinin kendi örgütsel yapısını koruyarak bir süre için birlikte çalıştıkları dönemin anlaşma platformunun ilkesidir.Burdan da öte,bu platform parti örgütlerine, menşevik yada bolşevik oluşlarına göre,seçimlerde burjuva kadetler-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tanımıştır.Lenin'in yeni türden Bolşevik Partisi bu savaşımların içinden doğmuştur,daha bir üst düzeyde bir örgütlenme biçimi olarak ortaya çıkmıştır.Yörükoğlu Türkiye Komünist Partisini yeni türden parti düzeyinden,farklı politik görüşlerin yanyana yaşadığı bir eylem birliği düzeyine mi indirmek istiyor? Türkiye Komünist Partisi,Türkiye işçi sınıfının yeni türden partisidir.Neyin nerede nasıl tartışılacağı,eleştirileceği demokratik santralizm ilkeleri içinde tüzüğünde belirtilmiştir.Konya Konferansında parti örgütleri temsilcileri bu tüzüğü benimsemiş,partinin her bir üyesi bu tüzüğe bağlılığa şeref sözü vermiştir.Yörükoğlu bunu bilmiyor mu? Söyle söylüyor Lenin:"Herkes canının istediğini yazmakta,söylemekte,en ufak bir kısıntısız,özgürdür.Ama her özgür örgütte (ve bunlar arasında parti de) partiyi kendine kalkan edip partiye aykırı görüşleri yaymaya kalkan üyelerini sıralarından kovmakta özgürdür.Konuşma ve basın özgürlüğü eksiksiz olmalıdır.Ama örgütlerin özgürlüğü de eksiksiz olmalıdır"[12] ...Parti bir gönüllüler birliğidir, partiye aykırı görüşleri yayan üyelerden arınmazsa önce ideolojik sonra da maddesel olarak çöker"[12] Lenin'in Ne Yapmalı da dediği gibi birbirimize sımsıkı sarılmış,dört yanımız düşmanlarla çevrili,ilerliyoruz.Bizi eleştiri özgürlüğü adına bataklığa çekmek istiyenlere sözümüz:Evet beyler, yalnız bizi çağırmakta değil istediğiniz yere isterseniz bataklığa gitmekte de serbestsiniz.Ama bırakın bizim ellerimizi!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DIPNOTLAR

1-İşçinin Sesi 30 Temmuz 79 , sayfa 5

2-Komünist ve işçi partilerinin dört toplantısı,Ürün yay.Kasım76 sayfa 455

3-Aynı yerde,sayfa 440

4-Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye,kikinci basım,sayfa 15

5-Bak:Ünder Sağlam,Devrimci savaşım için temel bilgiler,Ürün Yay. 1977,sayfa 27-28

6-Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye,sayfa 109

7-Lenin,demokratik devrimde sosyal demokrasinin iki taktiği,Temel yayınları 77,sayfa 40

8-TKP Programı,Ileri demokrasi,Madde 5

9-Bak:TKP MK Genel Sekreteri I.Bilen,Militarizm,Atılım Haziran 79 sayfa 6

10-Bak: 1.Georgi Dimitrof seçilmiş eserler,Narodna Prosveta,Sofya 1957(Türkiyede okunan x yayımla güncelleştirilmesi gerek!!!) 1.Cilt sayfa 179 (Tek cephenin ehemmiyeti) 2.Komünist ve işçi partilerinin 69 Moskava danışma toplantısı,Komünist ve işçi partilerinin 4 toplantısı,Ürün yayınları,76, sayfa 143 3.M.W. Zagladin,Die kommunistische Weltbewegung (Yerine Türkçe baskısı yazılmalı!!!) Sayfa 196 (Die prinzipien des Kampfes für die Einheit)

11-I.Bilen,Kmnyx TKP Konferansı kapanış konuşması

12-Lenin Werke,10.Cilt,sayfa 32,33,Almanca

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN!

İŞÇİNİN SESİ
TARTIŞMALAR
VE
AYRILIKLARIMIZ

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

AHMET TAŞKIRAN
CABBAR KERİM
ETHEM DUMAN
SALİHA DİLER
TARIK SAVAŞKAN

AĞUSTOS 1982

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 5

I.TARTIŞMANIN GELİŞİMİ ve BUGÜNKÜ DURUM 8

I - I.Tartışmanın Başlamasından Önceki Dönem 8

I - II.Tartışmayı Hazırlayan Gelişmeler 9

I - III.Tartışmalar 12

II.AYRILIKLARIMIZ 26

II - I.Komünist Partisi ve İdeoloji 26

II - II.Üç Yıllık Örgütsel Çalışma ve Eylemler 27

II - III.Kadro Politikası ve Yığın Çalışması 34

II - IV.Siyasal Akımlara Tutum ve Eylem Birliği 38

II - V.Tutuklamalar Üzerine Tavır 42

II - VI."5. Kongre" 43

II - VII.Parti İçi Demokrasi 44

III.SONUÇ 48

ZORUNLU BİR EK 53

DÜZELTMELER 55

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GİRİŞ

Bir süredir İşçinin Sesi hareketinde,I2 Eylül'den sonra Türkiye'den İngiltere'ye gelmiş yoldaşlarla yönetim arasında bir tartışma sürüyor. Taraflardan birine"I2 Eylül'den sonra Türkiye'den İngiltere'ye gelmiş yoldaşlar"diyoruz.Çünkü,I2 Eylül'den sonra İngiltere'ye gelmiş yalnızca bir yoldaş,bir yönetici (ki o da köken olarak Ingiltere'dendir),bu tartışmalarda yönetimin yanında yer almıştır.Bunun dışında Türkiye'den ayrıldıktan sonra İngiltere'de yönetimle yanyana çalışmış,hareketin merkezinde uzun süre bulunma olanağı elde etmiş hiçbir yoldaş yönetimin yanında taraf tutmamıştır.

İyisiyle kötüsü ile bu tartışmaları,gelişen olayları Türkiye devrimci hareketine duyurmayı bir zorunluluk olarak görüyoruz.Yönetim açıklıktan öcü görmüş gibi kaçmayıp açık tartışma kanallarını işletse idi,böyle bir broşüre gerek kalmazdı.Yönetim söylenenlerin,tartışılanların tozlu raflarda saklı kalması için çabaladı.Halbuki en başta İşçinin Sesi içindeki militan devrimci unsurlar olmak üzere tüm devrimcilerin,komünistlerin bu tartışmaları,tarafların söylediklerini ve tavırlarını bilmek en doğal haklarıdır.Biz bu görevi yerine getiriyoruz.

Broşür olayların gelişimi,ayrılıklarımız ve Işçinin Sesi üzerine genel değerlendirmelerimizi anlatan üç bölümden oluşuyor.Hangi örgüt içinde çalışıyor olursa olsunlar,özellikle komünistler olmak üzere tüm devrimci unsurların burada yazılanlardan çıkartacağı önemli dersler vardır. Bu inançla başta zindanlarda yatan yoldaşlarımız olmak üzere dünya devrimi için savaşan tüm devrimcilere başarılar diliyoruz.

Anlatmaya geçmeden önce,broşürümüzde anlatılan olayların değerlendirilmesinde çok önemli olan bir noktayı açalım.

Lenin sosyal demokrat partilerle ilgili bir tartışmasında şöyle der:

"Bir partinin gerçekten işçilerin siyasal partisi olup olmadığı,yalnızca üyeliğinin işçilerden oluşmasına bağlı değildir.Aynı zamanda onu yönetenlere ve eylemlerinin,siyasal taktiklerinin içeriğine bakar.Karşımızda gerçekten proletaryanın bir partisi olup olmadığını anlamada yalnızca bu son saydıklarımız belirleyicidir."(Lenin,Toplu Eserler,İngilizce Basım,c.3I,s.257-258)

Lenin'in bir örgütü anlamada yalnızca bu iki şeyi belirleyici sayması ilk bakışta garip gelebilir.Örneğin şimdiye dek empoze edilen anlayışların sonucu,İşçinin Sesi içindeki unsurlar için"ideoloji"tek belirleyici kıstasdır.Ama Lenin böyle demiyor.Gerçekten de çok başka tarihsel koşullarda,farklı bir tartışmaya ilişkin söylenen bu sözler o gün olduğu gibi bugün de tümüyle doğrudur.

Komünist siyaseti öteki tür siyasetlerden ayıran temel özelliklerden biri ilkeli siyaset olmasıdır.İlkeli siyaset izleyip izlememenin kıstası ise ne üyelik bileşimi,ne dergilerde kitaplarda yazılanlar,ne de bakılan

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

örgütün kendine taktığı isim olabilir.Burada gerçekten iki belirleyici kıstas vardır ve bu ikisini bir arada ele almak gerekir.Kitaplarda ne yazarsa yazsın, bir örgütün gerçek kimliği için önce onun pratiğine, eylemlerinin ve siyasal taktiklerinin içeriğine bakmalıyız.Bir şeyi söylemek ayrı şey, uygulamak ayrı şeydir.Bir örnekle açıklayalım.

İşçinin Sesi hareketinin I. ve II. Konferans kararlarında ve İşçinin Sesi'nde ya da çeşitli kitaplarda eylem birliği konusunda bakılacak yönün, devrimci akımlar olduğu hep vurgulanmıştır.Ama I2 Eylül I98I'de Almanya'da yapılan eylemlerde, kalabalık akımlar arasında yürürsek nicelik olarak ezileceğimiz gerekçesiyle -ki bu yönetimin esas gerekçesidir - devrimci akımların katıldığı yürüyüşten ayrı olarak başka bazı küçük siyasetlerle birlikte bir yürüyüş düzenlemiştir.Burada kıstas kitapta yazılanlar olamaz.

Burada durmak da yetmez. Bir örgüt doğru eylemleri, siyasal taktikleri yığınların gerisinde kalmamak için, sürüklenerek de benimseyebilir, ilkeli bir siyasetin ürünü olarak da.Rus devrim tarihi reformist ya da "solcu" hareketlerin bile yeri geldiğinde yığınların gerisinde kalmamak için doğru -devrimci tavır aldıklarının, bolşeviklerin attıkları sloganları benimsediklerinin örnekleri ile doludur.Bu nedenle, bir örgütün eylemlerinin, siyasal taktiklerinin içeriğini onu yönetenlerle birlikte irdelemek gerekir.Aynı örneği sürdürerek bunu daha da açalım.

Yukarıda belirttiğimiz I2 Eylül eyleminden sonra yaklaşık I980 sonlarında Fransa'da bir DİSK komitesi oluşturma çabaları başladı.Bu çabalar ilk başladığında, sorumlu yoldaşımız yönetimden böyle bir komiteye katılma konusunda onay aldı. Çalışmaların ilerlediği bir dönemde, sorumlu yoldaştan gelen bir raporda bu komitenin içinde birçok devrimci akımın yanısıra Partizan Yolu'nun da olduğu anlaşıldı.Eşgüdüm Komitesi (EK) toplantısında komitede kalma - çekilme sorunu görüşüldü. İki EK üyesi yoldaş komitenin kurucuları arasında temsilcileri bulunan akımlar gerçekten bu komiteye katılıyorsa komitede kalmamız yönünde oy kullandılar.Daha sonra, taraflar birbirini ikna edemeyince, Fransa'ya sorumlu bir yoldaşın gönderilmesi ve durumu iyice anlamasından sonra kalıp - çekilmeye bu yoldaşın karar vermesi kararlaştırıldı.Sorumlu yoldaşın gitmesiyle "her nedense (?)" komitede kalındı.Üstelik komitenin İngiltere sorumluluğunu da İşçinin Sesi üstlendi.Aynı toplantıda C.Kerim yoldaşın önerisiyle C.Kerim yoldaşa "eylem birliği ve cephe" üzerine bir yazı hazırlama görevi de verilmişti.

Ardından, Dev-Yol, PKK ve SVP'nin öncülük ettikleri Cephe önerisi İşçinin Sesi'ne ulaştı.İşçinin Sesi buna katılma kararıaldı.Gerekçeler şöyleydi: I)Eylem birliklerinden kaçınmamız sonucunda oldukça soyutlandık. 2) Dev - Yol Türkiye devriminde küçük - burjuvazi açısından belirleyici güçtür.Onu bu yolla etkileyebiliriz.3) PKK Kürdistan'da küçük - burjuvazi açısından belirleyici güçtür.Onu bu yolla etkileyebiliriz. 4) Bu cephe ile birlikte DİSK komitesi de söner.Böylece o "dert"ten de kurtuluruz.

Katılma kararının cepheyi oluşturmaya öncülük eden komiteye gönderildiği ama henüz yanıtın alınmadığı bir sırada C.Kerim yoldaş yazısını bitirdi ve yönetime teslim etti.Yönetim,"şu anda bunu yayınlarsak elimizi-kolumuzu bağlarız, şimdilik beklesin" diyerek yazıyı yayına sokmadı.

Bu anlattıklarımızdan sonra, İşçinin Sesi'nin eylem birliği konusundaki tavrının ilkeli bir tavır olduğu söylenebilir mi? Lenin'in belirttiği "yönetenlere bakmak" kıstasının anlamı da burada ortaya çıkıyor.

Biz yönetimle olan anlaşmazlığımızda bu iki kıstası belirleyici olarak aldık ve oradan yürüdük.İşçinin Sesi'nin teorik çalışmalarının bizlere ve bütün olarak Türkiye devrimci hareketine büyük katkıları olmuştur.Bunu yadsıyacak değiliz.Ama özellikle I2 Eylül darbesinden bu yana, kırmızı turpun kabuğunun altındaki ak ortaya çıkmaya başlamıştır.Hareketin merkezinde uzun süre bulunmuş bizler için, bu, bugünden açıktır.Bu iki kıstasla bakıldığında İşçinin Sesi "boyalı menşevizmin" ya da "demogojik militanlığın" temsilcisidir.

DİSK ARŞİVİ

Bu boyalı menşevikler,açık tartışma kararını geri çektikten ve bizi parti üyeliğinden "çıkardıktan" sonra,İşçinin Sesi'nde kapalı bir "tartışma" açtılar.Görüşlerini savunma hakkı tanınmadan ve muhalefeti örgütsel olarak "yokettikten" sonra açılan bu "tartışma",İşçinin Sesi içindeki dürüst unsurlar için yüzkarasıdır.Bu "tartışma"nın başlatıldığı 200. sayıda bizlerden "her bakımdan genç yoldaşlar" diye sözediliyor.Güya böylece açık tartışma hakkını geri çekmelerini haklı göstereceklerdir.

Bu sakat bir mantıkdır.Diyelim ki,dedikleri gibi genciz ve sorun da bundan kaynaklanıyor.O zaman tartışma açsalardı,bu tartışılan konuların bizlerin gençliğinden kaynaklandığını gösterselerdi.Bunu yapmadan,gençlik deyip geçmekle bir arpa boyu yol almış olmuyorlar,tersine güçsüzlüklerini gösteriyorlar.Bu kendilerinin öznel yargısıdır.Böyle olup olmadığına karar verecek olan örgütdür.Ancak yeterli bir tartışmanın sonucunda toplanacak sorumlu organların (konferans,kongre) kararları,kesin ve o aşamada bağlayıcıdır.Sorunlar bütün militanların ve yığınların önünde yeterince tartışılmadan bu tür iddialarla işi geçiştirmeye çalışmak,komünistliği bırakalım,demokratlığa bile sığmaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

I - TARTIŞMANIN GELİŞİMİ VE BÜGÜNKÜ DURUM

I - I) Tartışmanın Başlamasından Önceki Dönem

Bu tartışmaların nüveleri, ta 12 Eylül'ün hemen sonrasında Türkiye'de aranan bazı yoldaşların İngiltere'ye gelmesine dek uzanır. Daha ilk geldikleri günlerden itibaren yönetimin ve onun doğrudan kontrolü altında olan İngiltere'deki parti örgütlerinin tutumlarına bir tepki ortaya çıktı. Kadrolara ilişkin tutumlar, yığın çalışması, çeşitli siyasal akımlara provokasyon örgütü denilmesi, diğer siyasal akımlara karşı tavır, Türkiye'den gelen yoldaşlara gösterilen güvensizlik vs. tartışma konuları oldu. Bu konular bazen İTİB toplantılarında, bazen Üst Büro (ÜB) ile Türkiye'den gelen yoldaşların tümü ya da bir kısmı arasında yapılan toplantılarda, bazen de kişisel görüşmelerde konuşuldu. Bütün bu dönem içinde sorunlar büyümedi. Ama Türkiye'den gelen yoldaşların örgütün geri kalanından ayrı bir topluluk olmaları nesnel olarak sürdü.

Sorunların büyümemesinin nedeni olarak birkaç şey sayılabilir. Birincisi ve en önemlisi, Türkiye'den ayrılırken hepimizde çok güçlü ve yıkılmasını istemediğimiz bir idealizasyon vardı. Bu idealizasyon nedeniyle sorunlara hep hoşgörülü yaklaştık.

İkincisi, Türkiye'den gelen yoldaşlarla örgütün geri kalanı arasındaki ayrımın bilincinde olan yönetim, bizlerin birarada bulunmaması ve sorunları konuşmaması için elinden gelen her çabayı harcadı. Öyle ki, ÜB ilk zamanlarda bizlerin birbirimizin evlerine gidip gelmemesini bile istemişti.

Bu koşullar altında, uzun müddet, yaklaşık 1982 başlarına dek, herbirimiz yalnızca kendi çalıştığımız örgütte bize iletilen bilgiler sınırında bilgi sahibi olabildik. Bu da olayları birleştirip genel bir yargıya varmamızı engelledi.

Üçüncüsü de, bütün bu dönem içinde nesnel olarak varolan ayrılığın su yüzüne çıkmasını getirecek çok önemli gelişmeler olmadı. Organlarda yürütülen tekil tartışmalar düzeyinde kalındı. Ancak 1981 sonlarında ardarda gelen gelişmeler bu çerçeveyi aşmayı, açık tartışmaya yönelmeyi zorunlu kıldı.

Bu dönem için, en genel olarak, bizlerin kafasındaki idealizasyonun yavaş yavaş erime dönemi denilebilir. Kafamızdaki bu çok güçlü idealizasyona karşın gene de şimdiki yönetime nazaran çok doğru davrandık. Onlar da bir zamanlar TKP içinde böyle bir dönem geçirmişlerdi. Onlar o dönemi yaşçılıkla şakşakçılıkla geçirdiler. "Bilen yoldaş çok yaşa!" sloganını ilk onlar attılar. Bilen'in doğum yıldönümlerinde onun yolundan yürüyeceklerine dair antlar içtiler. (Ve gerçekten de onun yolundan yürüyorlar.) Üstelik onlar birçok konuda ayrılıklarının bilincindeydiler. Bizler ayrılıklarımızın bilincinde olmamamıza ve güçlü bir idealizasyonla hareket etmemize rağmen

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lincinde olmamamıza ve güçlü bir idealizasyonla hareket etmemize rağmen, hiçbir zaman böyle tavırlara yönelmedik.

I - II) Tartışmayı Hazırlayan Gelişmeler

Bizlerin kafasını açan ve kesin tavır almamızı getiren olaylar I98I sonu - I982 başı dolaylarına yayılan bir gelişim süreci izledi. Bir taraftan olaylar bizim kafamızı daha da açarken, öte yandan biz vardığımız sonuçları daha da sınamak için olayların gelişimini bekliyorduk. Bunlar arasında önemli üç gelişme vardır.

İlk olarak, Partizan Yolu konusuna değinelim. Bunu iyice anlayabilmek için biraz eskilere gitmek gerekiyor.

İşçinin Sesi'nin şimdiki yöneticileri klikçilik-şakşakçılık yöntemlerini yoğun olarak uygulamalarına karşın TKP'nin yönetiminden beklediklerini bulamayınca I979 Haziran'ında İşçinin Sesi'ni yeniden yayına soktuklarında, bir Türkiye Örgütlenme Komitesi (OK) oluşturmuşlardı. OK, daha işe başlar başlamaz, hep bir ağızdan, "bizim bir Lenin'imiz var, bir de Stalin gerek" demeye başladı. Böyle diye diye, gittiler, başka bir siyasetin liderini kendilerine Stalin seçtiler. Ve OK adına Partizan Yolu siyasetine adapte oldular. Buna Ankara yöneticilerinden ve İstanbul'daki bazı kadrolardan büyük tepki geldi. Daha da ötesi, başka bir siyaseti kapma yönetimin de büyük arzusuydu ama iş rayından çıkıyordu. Yönetimin "sadık" kadroları, başka bir siyasete adapte olmuşlardı. Bunun üzerine ve daha başka nedenlerle derhal I. Konferans toplandı. Bir kurban gerekti, bulundu ve bütün suç ona yıkıldı. (Halbuki bu suça istisnasız bütün OK üyeleri ortak olmuşlar, en ağır suçu da örgütün yönetimini Partizan Yolu'na teslim eden zamanin Türkiye sorumlusu işlemişti. Buna rağmen bütün suç ÖK'nın sıradan bir üyesi olan tek bir kişiye yıkıldı.) Ve daha o andan itibaren, yani I. Konferans'tan itibaren Partizan Yolu örgütü provakasyon - polis örgütü ilan edildi. Geçen süre içinde kurban seçilen yoldaş da Partizan Yolu'na geçince, o da, babasının yüksek bir bürokrat olması da gerekçe gösterilerek, MİT ajanı ilan edildi.

Okuyucuları güldürmek niyetinde değiliz. Fakat, bu kişinin MİT ajanı olduğuna ilişkin EK'ya getirilen bir delili burada aktarmadan da edemeyeceğiz. Babasının yüksek bir bürokrat olması MİT ajanı olmasına delil gösterilen bu kişinin kardeşi İşçinin Sesi'nde çalışmaktadır. (Ve tüm örgütsel sırları da bilir.) Annesinin çocuğuna yazdığı bir mektubda, "eğer para sıkıntın varsa ağabeyinden isteyebilirsin" deniliyor. Yönetim de, "biz demedik mi, bu adam parayı nereden buluyor, tabii ki MİT'den alıyor" diyerek bunu delil gösteriyor. Kendisini geleceğin devrim hareketi ilan eden, daha şimdiden bolşeviklerden çok daha üst düzeyde ve kollektif bir yönetim kadrosu yarattığını iddia eden bir hareketin yönetim kadrosuna bakınız!

Sözkonusu kişi Partizan Yolu'na geçtikten sonra İngiltere'ye geliyor ve çalışmalarına başlıyor. Kısa süre sonra İşçinin Sesi ile Partizan Yolu arasında kavga kopuyor ve Partizan Yolu çalışmalarına bir süre ara veriyor. I98I yazının sonlarına doğru da yeniden çalışmalara başlıyor.

Partizan Yolu yeniden çalışmalara başlayınca İşçinin Sesi yönetimi "bunlar üç - beş kişi, ezer geçeriz" anlayışıyla eski taktiğine sarıldı. Kaba güce başvurma, İngiltere'de İşçinin Sesi'nin şimdiye kadar iç çatışmalarda sürekli başvurduğu yöntemdir. Partizan Yolu'nun afişlerini kapatmaya, onu provokasyon örgütü olarak lanse etmeye başladılar. Bu yönteme bizlerden bazı yoldaşların tepkisi olunca yönetim, I98I yazının sonlarında düzenlenen bir İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği (İTİB) toplantısı ile çatlak sesleri "susturdu".

Bir süre sonra, işlerin hiç de yönetimin düşündüğü gibi olmadığı görüldü. Partizan Yolu'nun afişlerinin kapatılmasına, birkaç kez kavga edilmesine karşın Partizan Yolu güçlenmesini sürdürdü. Kaba güce başvurmak geri tepince, Aralık ayı ortalarında tavır değiştirildi. İngiltere parti komitesi yetkililerinin Londra İşçi Birliği (LİB) ve İngiltere Türkiyeli Öğrenciler Federasyonu'nda (İTOF) yaptıkları duyurularda, Partizan Yolu ile ideolojik mücadele yapılacağı, hatta isterlerse Partizan Yolu üyelerinin LİB'e vs. gelerek tartışma yapabilecekleri iletildi. Bu tavır değişikliğinin her za-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

man olduğu gibi İTİB toplantısında bile duyurulmaması,hatta bu değişiklikten İngiltere'de bulunan EK üyelerinin bile haberdar edilmemesi baştan mide bulandırıcıydı.Bunun üzerine ÜB'dan yoldaşlarla görüştük.Provokasyon örgütü denilen bir örgütün LİB'e vs. çağrılamayacağını söyledik.Tavır değişikliği varsa,bunun eski tavrın değerlendirilmesi yapılarak ve gene eskiden olduğu gibi genel bir İTİB toplantısında açıklanmasını istedik.ÜB ancak bir hafta sonra itirazımıza yanıt verdi.

Yanıtda,daha önceki saldırı tavrının değişmediği,yalnızca Partizan Yolu ideolojik mücadele falan demeye başladığı için bu "demagojiyi" boşa çıkartmak gerektiği,legal örgütlerde yapılan açıklamaların İngiltere parti örgütü yetkililerinin yanlış anlamasından kaynaklandığı (!) belirtildi.Ayrıca İTİB'de yapılan ilk toplantıda somut olarak değil genel olarak saldırıdan sözedildiği anlatıldı.Bunlar tatmin edici yanıtlar değildi.ÜB'nun söyledikleri açık bir geri çekilişi gösteriyordu.Ancak kendi hatasını görmeye yanaşmayan yönetim tavrını"çaktırmadan",demagojik sözler ardına sığınarak yapıyordu.

Bundan kısa süre sonra,Ocak ayı başlarında Partizan Yolu'na karşı alınacak önlemlere ilişkin olarak,İngiltere'deki çeşitli parti örgütleri temsilcilerinin katıldığı dar bir toplantı yapıldı.Toplantı,alınacak güvenlik önlemlerinin teknik yanlarına ilişkin olmasına karşın tartışma UB'nin Partizan Yolu'na ilişkin politikası ve İngiltere'deki yığın çalışması konularına sürüklendi.Partizan Yolu'na ilişkin tavır konusunda,bizlerin getirdiği eleştirileri kabul etmediler.Tartışmadan kaçtılar ve tartışmayı kapattılar.

Bu toplantıda,ÜB'nin Partizan Yolu'na ilişkin çelişkili tavrını eleştiren yoldaşlar arasında C. Kerim yoldaş da bulunmaktaydı.Bu toplantının ertesi günü,C. Kerim yoldaşın başkanlığını yürüttüğü redaksiyon kurulu toplantısına ÜB başkanı ile bir ÜB üyesi yoldaş daha katıldılar.Toplantı,bir gün önceki toplantıda C. Kerim yoldaşın koyduğu tavra UB'nin getirdiği eleştirileri tartışmakla geçti.ÜB'ye göre C. Kerim yoldaş yetkili parti organlarının aldığı kararların tersine konuşarak disiplini çiğnemişti.C. Kerim yoldaş bunun doğru olmadığını,eylemde birlik ilkesini çiğnemediğini, bunun dışında görüşlerini daha önce de UB'ye ilettiğini ve böyle bir toplantıda görüşlerini savunmasının da en doğal hakkı olduğunu anlattı.Tartışma çıkmaza girdi.ÜB başkanı C. Kerim yoldaşa,yolları ayrılıyorsa dostça ayrılmalarını,herhangi bir sorun çıkartmadan ayrılıp gitmesini öğütledi. Bunun üzerine C. Kerim yoldaş,EK üyeliğinden alınmasını,bir dönem sorumluluk üstlenmeden çalışmak istediğini belirtti.Fakat bu tartışmadan bir sonuç alınamadı ve UB,C. Kerim yoldaşın özeleştiri yapmasında diretti.C. Kerim yoldaş da,"eğer ÜB bu konuda hata yaptığımı söylüyor ve özeleştiri istiyorsa,başka çarem olmadığı için özeleştiri yapıyorum" diyerek tartışmayı bitirmeyi tercih etti.

C. Kerim yoldaşa karşı gösterilen bu tavır yönetimin parti içindeki farklı görüşlere karşı düşmanca tavrını ve bürokratik disiplin anlayışını çok güzel gösteriyor.Partinin monolitikliği,farklı görüşlere sahip olanlara çekilip gitmesi öğütlenerek sağlanmaya çalışılıyor.(Bu olmayınca da şimdi tasfiyecilik yolunu tuttular.)Kitaplardaki Leninci anlayış uygulamada nasıl da menşevikleşiveriyor.

Duruma biraz daha yakından bakarsak,ortada birbirinden ayrı iki konu vardır.Birincisi ve asıl toplantının gündemi,Partizan Yolu'na karşı alınmış saldırı kararı ve bununla bağlı olarak güvenlik önlemleridir.Alınmış eylem kararı budur.Bu toplantıda,C. Kerim yoldaş ve başka yoldaşlar bu eylem kararının tersine ne propaganda yapmışlardır,ne de bu eylem kararını çiğnemeye yönelmişlerdir.Benimsemedikleri halde bu eylem kararına bağlı kaldılar.Toplantıda bu konuda hiçbir tartışma yapılmamıştır.İkincisi ise, yönetimin Partizan Yolu'na ilişkin politikasındaki değişiklikdir.Baştan saldırı denilirken ve gerçekten saldırıda bulunulurken,sonra üstü kapalı biçimde tavır değiştirilmiştir.Tartışılan konu budur.Kararın uygulanmasından açıklama yapılmadan geri çekiliş tartışılmıştır.Dolayısıyla ortada disiplini çiğneme olarak nitelenebilecek hiçbir davranış yoktur."...Günü,saati,yeri belli somut bir eylem kararına ters düşmeyen görüşleri açıkça sa-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

vunmanın disiplinsizlik olmadığını Lenin böyle belgeliyor."(Cemil Silahtar, Parti Disiplini, Sf.34) diyor.Cemil Silahtar yoldaş.Demek ki,yönetimin kendi yazdıklarına göre de ortada disiplinsizlik yoktur.

Partizan Yolu'na ilişkin tavır ve gelişmelerin bizim için dört noktada önemi büyüktü.I)Elde kesin belge-bilgi olmadan düşman seçilen bir örgüte polis örgütü yaftası yapıştırmak.2)Böyle bir tesbit yaptıktan sonra bu tesbiti açıkça belirtmemek,devrimci hareketin bu tesbiti benimsemesi için tüm güçle ve açıkça çalışmayarak ikiyüzlüce davranmak,bununla bağlı olarak bu tesbiti kendi üyelerini sözkonusu örgüte karşı kemikleştirme aracı olarak görmek.3)Orgüt içinde farklı görüşlere düşmanca davranmak.4)Hatalarını görmeye yanaşmamak,hasıraltı etmeye çalışmak.

İkinci olarak,tutuklamalar konusuna geçelim.Ekim ayı sonlarında gerçekleştirilen tutuklamalarla ilgili ilk resmi haber Kasım ayı başlarında Türkiye gazetelerinde verildi.3I Kasım I98I tarihli EK,bazı yöre,il ve büro sekreterleri ortak toplantısında ÜB,o ana kadar ellerine ulaşan bilgilerle polise parti sırrı verilmediğinin anlaşıldığını söyledi.Bu doğrultuda bir bildiri kaleme alınmasını önerdi ve daha sonra bildiri yayınlandı.Bir kere,zaten gazetelerde yeralan haberler,yönetimin polise parti sırrı verilmediği yolundaki görüşüyle çelişiyordu.Fakat buna rağmen bizler gene yönetime güvenerek,bu bildirinin sorumluluğuna ortak olduk.Ancak Ocak ayı içinde ek bilgiler gelmeye başladı.Tutuklamaların nasıl gerçekleştiği,bir ilden başlayarak ötekine nasıl geçtiği vs. aşağı-yukarı ortaya çıktı.Resmi dökümanlar henüz ortada yoktu,fakat yönetimin tavırlarından,eski açıklamanın üstünü örtme eğilimi açıkça ortaya çıkıyordu.Bizzat içeri düşen bazı yönetici yoldaşlardan gelen bilgilere karşın yönetim gerek kişisel konuşmalarında,gerekse de toplantılarda eski açıklamanın yanlışlığından sözetmiyordu.Tersine parti üyelerine sızmaması için her çabayı sarfediyor, gerçekleri gizlemeye yöneliyor,bilgisi olanların başkaları ile konuşmasını yasaklıyordu.

Tutuklamalar ve poliste tavır konusu,şüphesiz her hareket için önemlidir.Ama Işçinin Sesi için özel bir öneme sahiptir.TKP'den tutuklamalar olduğu zaman R. Yürükoğlu başta olmak üzere İşçinin Sesi TKP'ye tam cephe saldırdı.Onları tavır almamakla,konuşanları cezalandırmamakla eleştirdi. Ama şimdi aynısını kendisi yapıyor.

Uçüncü olarak da,Ocak ayı içinde yapılan bir EK toplantısında konuşulanlar geliyor.

Gündemin asıl maddesi,Fransa'da oluşturulan DİSK komitesinde kalma-çekilme sorunu idi.Bu tartışmayı giriş bölümünde aktardığımız için burada tekrarlamayacağız.

Bu tartışmadan sonra ÜB başkanı,"örgütümüzün bugünkü en önemli sorunu nedir" şeklinde bir soru ortaya attı.Kendisinin buna verdiği yanıt,sözleriyle aklımızda kaldığı kadarıyla şöyledir:

"Bugünkü en büyük sıkıntımız,örgütçü kadro eksikliğidir.Geri devşirilme, dergici bir hareket olma tehlikesi ile karşı karşıyayız.Biz,I2 Eylül'den sonra ana görevimizi teoriyi geliştirmek olarak belirtmiştik.Eğer teoriyi geliştirmek mi yoksa örgütlenme mi diye bir seçim yapmak zorunda kalırsak, seçimimiz teoriyi geliştirmek olacaktır.Ama burada bu kadar insanız.Daha kullanabileceğimiz olanaklar var.Henüz böyle bir seçim yapmak dayatmamıştır." Bu yanıtdan sonra,İngiltere örgütünden Avrupa'ya göndermek için kadro elenmesi ve bir sorumlu yoldaşın daha örgütlenme işlerine verilmesi kararlaştırılarak toplantı sona erdi.(İlginçtir ki bu elemelerin sonunda Avrupa'ya gönderilecek hiçbir yoldaş bulunamadı.)

Bu toplantı,bizler açısından,bardağı taşıran son damla olmuştur.Bizler, bizden sonraki nesillerin kitap okuması için kitap yazma sevdasıyla devrimci olmadık.Bizim için teorik çalışma ile pratik çalışma birbirinden ayrılmaz.Devrim yapmak için,dünyayı komünizme ulaştırmak için devrimci olduk.Bu amacımıza sadık kalmak istiyorsak,teorik çalışma ile örgütlenme arasında bir seçim diye bir sorunumuz da olamaz.Ama bir hareket böyle bir seçim olasılığından ve bu olasılık ortaya çıktığında teoriyi geliştirmeyi seçeceğinden sözediyorsa,onun yolu zaten bellidir.Kaldı ki,yalnızca teorik çalışma ile bir hareketin sürekli olarak doğruları söyleyebilmesi de ola-

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

naksızdır.Ote yandan,yazımızın daha sonraki bölümlerinde de belirteceği-miz gibi,örgütün şimdiye kadar ki tüm çalışmalarında örgütlenme daima i-kinci plana atılmıştır.Hareket yavaş yavaş,devrimci - militan kadroları ür-kütmeyecek şekilde dergici bir hareket olmaya doğru evrimleştirilmiştir.

Zaten,kadro politikası,yığın çalışması,eylem anlayışı,dışımızdaki akım-lara tavır,parti içi demokrasi,komünist moral anlayışı gibi uzun süredir tartışılmakta olan fakat daha güncel konularla ikinci plana itilen konu-lar bu yeni gelişmelerle birleşince hoşnutsuzluk iyice yaygınlaşmıştır.

Ancak,her ne kadar bu dönem için kendimizden "biz" diye bahsediyorsak da,bu nesnel olarak böyledir.Yoksa o dönemde bizler toplanmıyor,sorunla-rı biraraya gelerek tartışmıyorduk.Işler sırasında,ikili - üçlü biraraya geldiğimizde,konuşuyor,ne bir karar almaya,ne de ayrı bir iç disiplin o-luşturmaya yöneliyorduk Ancak aynı düşünsel evrimi hemen hemen hepimiz birlikte yaşıyor ve açık tartışma istemine doğru ilerliyorduk.

Fakat bu bir anda olmadı.Herşeyi göze alarak,tüm benliğimizle inanarak girdiğimiz bu hareketin içyüzünü gördükçe şaşırıyor,bir anlamda olayların gösterdiği sonuçlara inanmak istemiyorduk.Bu ahval içinde yanlış bir iş yapmaktan çekiniyor,bu nedenle de vargılarımızdan iyice emin olmak isti-yorduk.Partizan Yolu konusunun nasıl gelişeceğini bekliyorduk.Tutuklama-ların ardından üç aydan fazla süre geçtiği halde Türkiye ile hala ilişki kurulmamıştı.Bu ilişkilerin kurulmasını,Türkiye örgütünün durumu ve tutuk-lamalar hakkında kesin bilgilerin gelmesini bekliyorduk.Ayrıca tartışılan öteki konuların seyrinin ne olacağını görmek istiyorduk.Örneğin bu dönemde tutuklamaların "olumsuz" etkisini gidermek düşüncesi ile sorumlu bir yol-daş Avrupa örgütlerini teftişe gönderilmişti.Bu yoldaşın dönüşünde,Avru-pa'nın her yerinde örgütler kurulduğu,Almanya'da kalabalık seminerler dü-zenlendiği vs. gibi balonlar uçuruldu.Bu balonlara inanmıyor,ama bunların pratikde herkesce görülebilmesi için I Mayıs'ı beklemek gerektiğini düşü-nüyorduk.

I - III)<u>Tartışmalar</u>

Gelişmeler daha değişik bir seyir izledi.Bu bekleme sürerken,yönetim, farklı görüşlerin giderek artmasından huzursuz oluyordu.Son bir çaba olarak EK'da bulunan I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelmiş iki EK üyesi yoldaşı (C. Kerim ve M. Çiçek) kullanarak sorunu çözmeyi denedi.Bu,ilk kez başvur-duğu bir yol değildi.Bizler İngiltere'ye ilk geldiğimiz zamanlarda da gene gene böyle hoşnutsuzluğun yükseldiği bir dönemde bu iki yoldaş araya soku-larak toplantılar yapılmış ve sorun geçiştirilmeye çalışılmıştı.

Bu düşünceyle IO Mart I982 tarihinde ÜB başkanı bu iki EK üyesi yoldaş ile konuşmaya geldi.

I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşların hoşnutsuz olduklarını vs. söyledi.Biz,yoldaşların,yönetimin siyasal-örgütsel tavırlarından hoşnut-suz olduklarını belirttik.Çeşitli pratik meseleleri tartıştık.ÜB başkanı I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşların tavrının gericilik dönemi-nin etkisinden doğduğunu,bunların siyaseti bırakacağını söyledi.Böyle bir değerlendirmenin yanlış olduğunu,sorunun yönetimden kaynaklandığını tek-rarladık.ÜB başkanı,"istiyorsanız bütün örgütlenmeyi size verelim,alın ör-gütü siz yönetin,yeter ki İşçinin Sesi'nin politikası değişmesin ve örgütü kongreye götürün" dedi.Sorunun bu yollarla,operasyon anlayışı ile çözüle-meyece ini belirterek bir çözüm yolu olarak sözkonusu yoldaşlarla konuşul-masını tavsiye ettik.Bu sorunları görüşmek amacıyla I3 Mart tarihli bir EK toplantısı kararlaştırıldı.Toplantıya kadar olan zaman içinde de iki EK üyesi yoldaşın diğer yoldaşlarla konuşması kararına varıldı.

C. Kerim ve M.Çiçek yoldaşlar aramızdan öteki yoldaşlarla görüştüler. Tekli konuşmaları yetersiz görünce,hep birlikte biraraya geldik.Sorunları görüştük.Bu toplantı herhangi bir karar almaya vs. gitmeden sona erdi.İki EK üyesi yoldaş,sorunları EK'ya götüreceklerini,kendi görüşlerince çözüm yolunun açık tartışmadan geçtiğini belirterek I3 Mart tarihli EK toplantı-sına gittiler.

TARİH VAKFI

I3 Mart EK toplantısının iki gündem maddesi vardı.Birinci gündem maddesi tutuklamalara ilişkindi.Konuyla ilgili kesin bilgiler ve çeşitli dökümanlar yönetimin eline ulaşmıştı.Yeni işbaşına gelen bir il komitesi sekreterinden gelen raporda "polis bir ilden ötekine atlayarak 48 saatte örgütü çökertti"diyordu.Dökümanların bize gösterilen bir sayfasından EK üyelerinin gerçek isimleriyle polise verildiği anlaşılmaktaydı.Tutuklamaların bir ilden öteki ile nasıl atladığı,en önemli parti dökümanlarının polisin eline nasıl geçtiği konularında yeterli bilgiler vardı.Yönetim,yoldaşların konuşup konuşmadığı konusunun daha sonraya bırakılmasını istedi.İki EK üyesi yoldaş buna katıldılar.Çünkü bu konuda bir karar almadan önce,gelen dökümanları tüm EK üyelerinin okuması bir zorunluluktu.Ancak 3I Kasım I98I tarihli EK bildirisinde yapılan açıklamanın yeni gelen bilgilerle eskidiğini, bir EK bildirisi ya da gazetede çıkacak bir yazıyla polise parti sırrı kaptırıldığının ve konuşanların örgüt yönetimi tarafından saptanarak cezalandırılacaklarının,örgüte ve kamuoyuna açıklanması gerektiğini belirttiler. Uzun tartışmalar oldu.

Bu konuda yönetimin getirdiği en ısrarlı iki itirazdan biri,"böyle bir açıklamayla içerideki yoldaşların hayatlarının tehlikeye gireceği" idi.Bunun üzerinde durmak bile gereksizdir.Eğer böyle düşünülüyorsa 3I Kasım I98I tarihli açıklama içerideki yoldaşların hayatlarını çok daha fazla tehlikeye sokar.

İkinci itiraz ise,böyle bir açıklamanın moral bozucu olacağı idi.Burada komünist moral anlayışı için içine giriyor.Eğer bir yönetim örgütün moralı bozulur diye,TKP ile bu denli polemiğe girdiği bir konuda ve TKP'den istediği açıklamayı kendi örgütüne ilişkin olarak yapamıyorsa,bu,yönetimin küçük - burjuva moral anlayışının ve ikiyüzlülüğünün somut kanıtıdır.Sonuçta,C. Kerim ve M. Çiçek yoldaşların önerisi EK'nın öteki üyelerinin karşıt oylarıyla geri çevrildi ve tartışma kapandı.

İkinci gündem maddesi ise,daha önceden saptandığı üzere I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşların durumuna ilişkindi.Sorunun gericilik döneminin etkisinden olduğunu söyleyen ÜB başkanına karşıt olarak C.Kerim ve M. Çiçek yoldaşlar,bir sonraki hafta yapılan toplantıda ayrılık noktaları olarak ÜB'ye sunduğumuz platforma benzer bir konuşmayla sorunları genel hatlarıyla EK üyelerine anlattılar.Çözümün açık tartışmadan geçtiğini belirttiler.Ancak ÜB eleştirileri kabul etmedi,açık tartışmaya yanaşmadı.Bu konularda açık tartışma olmaz,açık tartışma ideolojik konularda olur dedi. ÜB başkanının "örgütü size verelim,yeter ki İşçinin Sesi'nin politikası değişmesin ve kongre yapılsın" önerisi tekrarlandı.Tartışmalardan gene sonuç alınamayınca C. Kerim ve M. Çiçek yoldaşlar düşünmek için bir hafta süre istediler.Bir hafta sonra yeni bir toplantı yapılması kararlaştırılarak toplantıya son verildi.

Yeri gelmişken,şu gericilik döneminin baskısı hikayesine değinelim.İşçinin Sesi'nde,yönetim bizi 'attıktan' sonra açılan "kapalı tartışma"ya başyazısı ile katılan R. Yürükoğlu bu görüşü şu sözlerle dile getiriyor:

"Tüm hareketler neden bölünüyor? Doğruyu mu buluyorlar? Dönem değişti. Basıncı şimdi biniyor.Kadrolar yer değiştirecek.Bu döneme uygun kadrolar öne gelecek...Bırakın bu bölünmelerin rastlantısal nedenini.Çarşaf çarşaf yazıyorlar,insanın midesi kalkıyor okurken.Altında yatana bakın.Dönem değişti,tüm örgütlerde dönemlerin kadroları değişiyor.Olan budur.Nesnel olarak olan budur.Yani her dönem kendi kadrosunu beraberinde getiriyor,beraberinde götürüyor."(İşçinin Sesi,sy. 200,s. 7)

Yürükoğlu,daha bundan dokuz ay önce,ama henüz bölünmelerin çözülmelerin kendi örgütünde iyice ortaya çıkmadığı dönemde yaptığı değerlendirmede farklı konuşuyordu.IO Eylül I98I yaptığı konuşmada,hareketinde bölünmeler, çözülmeler vs. olmaması ile öğünüyor (son bir yıl içinde yalnız İngiltere'de örgütün üçte birinin dağılmasını o dağılma olarak görmüyor) ve şöyle diyordu:

"Konuşmama bir soruyla başlamak istiyorum.Bugün faşist diktatörlük altında geçen bir yılın sonucunda devrimci hareketde derin bir bunalımın,yoğun bir amaçsızlık duygusunun ve parçalanmanın ortalığı sardığı biliniyor. Neden İşçinin Sesi hareketi gelişmesini sürdürüyor?

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

"Çözülmenin ve gelişmenin nedenleri,temel olarak I2 Eylül öncesi ortamın nedenleri ile aynıdır.Yalnız şiddet dereceleri arttı.Devrimci hareketteki bunalımın toplumsal,daha genel nedenlerini İşçinin Sesi birkaç yıldır anlatıyor.Nesnel ortamın öznel ögeden önde gitmesi,devrimci harekette hiçbir örgütün,devrimci durumun görevlerine hazır olmayışı,bu nedenlerin bir özeti olur."(Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır,s.IO - II)

Alıntıdan hemen anlaşılacağı gibi,burada,cuntadan sonraki bir yıl değerlendiriliyor ve bu bir yılda devrimci harekette görülen bölünmelerin,çözülmelerin nedenleri konuyor.Bu da öznel ögenin nesnel ortamdan geri kalması olarak belirtiliyor.Neden dokuz ay önce öyleydi de bugün böyledir?

Geçen dokuz ayda ne değişmiştir?Yoksa değişen,yalnızca,bölünme - çözülme eğrisinin Yürükoğlu'nun örgütünü de kapsaması mıdır? Yürükoğlu,denize düşen yılana sarılır misali "gericilik döneminin basıncı" öyküsüne sarıldı,ama önce sarkan ipliklerini toplamak zorundadır.

Biz,hala Yürükoğlu'nun ilk değerlendirmesini paylaşıyoruz.Orada belirtilen "nesnel ortamın öznel ögeden önde gitmesi" olgusu,yalnız devrimci durum ölçeğinde değil,daha geniş bir ölçekte geçerlidir.Yürükoğlu'nun söylediği gibi yalnızca bugün şiddeti daha da artmıştır.Gericilik döneminin de,devrimci durumun bastırılmasıyla doğrudan bağlı kendine özgü ve çok önemli görevleri vardır.Bu dönem,yığın hareketinin bastırıldığı bir dönem olmasına karşın devrimci çalışma yürütmeyi becerebilmek tüm hareketlerin temel sorunudur.Özellikle devrimci hareketlerin merkezlerini Avrupa'ya taşımaları ve çalışmalarını önemli ölçüde Avrupa'yla kısıtlamaları ve içinde yaşadıkları Avrupa'nın barışçıl,burjuva demokrasisi koşullarına kapılmaları olgusunun da bindirmesiyle,bu sorun daha da büyümekte,tüm devrimci hareketleri için için kaynatan temel faktör olmaktadır.Yani dün devrimci durumun görevleri için geçerli olan öznel ögenin nesnel ortamdan geri kalması olgusu bugün gericilik döneminde de aynen geçerliliğini sürdürmektedir.

Bugünün gericilik döneminin görevleri dünün devrimci durumunun,onun görevlerinin doğrudan bir uzantısıdır,Bunlar içiçedir.Birini yapmayan,bu hatalarını değerlendirmeyen bir hareketten ötekisini yapmasını beklemek boşunadır.

İşçinin Sesi'ne gelince.Gösteriş için savurulan palavraları bir kenara bırakırsak,ne dünün,ne bugünün görevlerine gerekli bir yanaşım gösterilmemiştir.İşçinin Sesi'ni devrimci durumda bölünmekten koruyan,onun ancak bu dönemin sonuna yetişebilmiş olması ve çok küçük niceliğidir.Yoksa,o dönemin görevlerinin altından kalkması değildir.

Bizim ayrılığımıza gelince.Ayrılıklar olarak sıraladığımız konulara bakan birisi,ilk bakışta,bunların herbirini kendi başına,birbirinden bağımsız ve daha genel bir tabana oturmayan noktalar olarak görebilir.Halbuki,bütün konuların gelip toplandığı bir nokta vardır.Yığın çalışması,eylem anlayışı, kadro politikası,devrimci akımlara tutum,tutuklamalar,örgütsel çalışma gibi konular doğrudan dönemin görevleriyle bağlıdır.Bu noktaların hepsini bir araya getirdiğimizde,bunun anlamı,dönemin görevlerine yanaşımdır.Bu anlaşmazlık konuları da yalnızca gericilik dönemine ait değildir.Ayrılıklar bölümünden açıkça anlaşılacağı gibi bütün bunların kökeni cunta öncesine, ta devrimci durum dönemine dayanır.Eğer İşçinin Sesi daha uzun bir devrimci durum dönemi yaşama olanağına sahip olsaydı,aynı ayrılığın o dönemde çıkmaması için hiçbir neden yoktu.

İşçinin Sesi'nin öteki siyasal hareketlereden farkı,bu görevleri açıkça **zıp durmasıdır**.Hatta kitaplarda,dergilerde,konferans kararlarında bu görüşler dizi dizi sıralanır.Ama hangisi uygulanır.Dün devrimci durumda hangisi uygulandı? Yönetimin bunları uygulamasını bırakalım, bunları uygulamaya çalışan Ankara örgütünü İngiltire'deki toplantılarda"sol" diye nitelemeyen bu yönetimdir.Ankara'da karşı taraf durmadan saldırırken militanlara 'eğitim yapın' diyen bu anlayıştır.İzmir Maden-İş Kongresi olaylarında yoldaşlarının kanını propaganda sadakasına yerde bırakan bu yönetimdir.Bugün de aynı şeyler sürüyor.İllegal örgütlenmeyi güçlendirme,yığınlardaki geri çekilmeyi durdurma,fabrikalarda gizli parti çekirdeği oluşturma,legal olanakları kullanma görevlerinin hangisi yapılıyor? Kitaplarda yazmak kolay, uygulamak zordur Cuntanın hemen sonrasında,Türkiye'de belirli oranlarda da

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ VAKFI

olsa çalışma yürütmeleri kimseyi şaşırtmasın.O,sadece gösteriş için,başka amaçlara bağlı olarak yapılmıştır.Eğer tutuklamalar olmasaydı bütün kadrolar yurtdışına çıkartılacaktı.Türkiye örgütü de kendi haline bırakılacaktı.Bugüne kadar Avrupa'da yetişen şu ünlü "leninci" kadrolardan bir kişi bile Türkiye'ye gönderilmemiştir.Bırakalım Türkiye'yi,Avrupa'da,İngiltere'de,ülkeyi ziyaret edecek K. Evren'e karşı yığınsal gösteriyi sakıncalı bulan,parlementerleri harekete geçirmeyi yeterli gören anlayış budur.

Kısacası sorun hiç de gericilik döneminin baskısı,dönemle birlikte kadroların değişmesi sorunu değildir.Sorun,dün olduğu gibi bugün de dönemlerin görevlerinden yan çizmedir.Bunu başka bir şekilde ifade edersek,sorun hareketin gerçekten komünist bir nitelik taşıyıp taşımamasıdır.Dolayısıyla bu ayrışma,hem dünün devrimci durumunun görevlerinden,hem de bugünün gericilik döneminin görevlerinden yan çizmenin sorunlarını,yani bir bütün olarak,gerçekten proletaryanın sınıf partisi olup olmamanın sorunlarını bünyesinde barındırmaktadır.

Bir de açık tartışma yalnızca ideolojik konularda olur görüşü var.Bu görüş 200. sayıda H. Dağlı imzasıyla bir kez daha tekrarlanmıştır:

"İşçinin Sesi'nin açık tartışmayı yalnız ideolojik konularda sınırlı tutması bu partizanca yanaşımın örneğidir.Komünist disiplin anlayışını İşçinin Sesi defalarca yazdı.Açık tartışmayı ideolojik konulardan,derin ilkesel ayrılıkların olduğu noktalardan kaydırmanın örgüt disiplinini çiğnemek olduğunu defalarca vurguladı."(H. Dağlı,İşçinin Sesi,sy.200,abç)

Önce şunu belirtelim.Yönetim,açık tartışma vermeyip,bizi partiden "attıktan" sonra kapalı kapılar ardında"tartışma" başlatmıştır.200. İşçinin Sesi'ndeki Londra imzalı hemen tüm mektupların içeriğinden ve önemli yazılardan,ayrıca daha sonraki sayılardaki pek çok satır arası imalardan bu açıkça ortadadır.Yönetimin böyle bir yol tutması onun yüreksizliğini,ikiyüzlülüğünü gösterir.Parti disiplini kitabı,Lenin'den bir alıntıyla şöyle diyor:"Bütün parti üyeleri sakin ve ayrıntılı olarak,a)ayrılıkların özünü ve b)parti içi savaşımın gelişmesini öğrenmelidirler.Çünkü anlaşmazlıkların özü savaşım sürecinde açığa çıkar,billurlaşır ve belirlenir."(Cemil Silahtar,Parti Disiplini,s.42)

Yönetim ise muhalefetin fikirlerinin üyelere ulaşmasını engellemiş,böylece de partilinin üyelik sıfatını hiçe saymıştır.Üyeler tek taraflı olarak öyle yanıltılmışlardır ki,bazı mektuplar ayrılıkları "dedikodu" düzeyinde alacak denli ayrılıklardan habersiz kaleme alınmıştır.

Gelelim hangi konularda açık tartışma olabileceğine.

"Parti üyesi temel örgüt toplantılarında,konferans ve kongrelerde,parti yayınlarında,parti politikasına ve pratik çalışmalara ilişkin sorunları özgürce tartışmalıdır."(C.Silahtar,Parti Disiplini,s.I9)

Parti politikası ve pratik çalışmalar deyince bunun içine her türlü ideolojik-siyasal-örgütsel konu girer.Bunu Lenin'den bir alıntıyla daha iyi görebiliriz."Bir üye merkez organların bileşiminde herhangi bir değişiklik dışında partide görüşlerini savunabilir ve savunmalıdır."(Lenin,c.7,s.I23)

Demek ki merkez organların bileşimi dışında her türlü konuyu tartışmak parti üyesinin hakkı ve görevidir.Ozaman,açık tartışmayı ideolojik konularda sınırlandırmak anti-leninci,anti-komünist bir görüştür.Lenin'i de çarpıtmaktadır.Dün TKP yönetimine karşı öne sürülen doğruları ikiyüzlüce geri çekmektir.Hatırlatalım ki "siyasette doğruluk güçlülüğün,ikiyüzlülük güçsüzlüğün sonucudur".(Lenin,c.I7,s.I66)

Devam edelim Parti Disiplini'nden bir alıntıyla konuyu daha da açalım.

"Suyun başını tutanların isteklerine uygun çoğunluk sağlamalarını engelleyebilme ancak açık tartışma ile olur.Bütün üyelerin parti içi bilgilerden,gelişmelerden eksiksiz haberdar olması gerekmektedir.Enformasyonun doğruluğunu tartmak,araştırmak görevdir.Yoksa çarpıtılmış bilgilerle dolar insan."(C.Silahtar,Parti Disiplini,s.20)

Alıntıdan görüldüğü gibi ideoloji adı bile geçmiyor.Alıntıda,bilgilendirme ve enformasyonun doğrulunu-yanlışlığını tartmak için,suyun başını tutanların isteklerine uygun çoğunluk sağlayabilmelerine engel olmak için açık tartışma gereklidir ve tek çözümdür deniliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

Bizim ayrılıklarımızın ise birçok derin ve önemli konuyu kapsadığı ayrılıklar bölümünü okuyacak bir kişi için apaçıktır. Bunun üzerinde durmaya bile gerek yok.

Sonra, H.Dağlı, ideolojik kelimesinin yanına "derin ilkesel" kelimelerini ekliyerek aklısıra köylü kurnazlığı yapıyor.İlkesel konularla ideolojik konular aynı şey değildir.Sözgelimi açık tartışma salt ideolojik bir konu değildir ama derin ilkesel bir konudur.

Bir de, yönetimin söylediği gibi bizim ayrılıklarımız ideolojik ve ilkesel ayrılıklar olmasaydı ne yapmak gerekirdi sorusu var.Bizim ayrılıklarımız açık tartışmayı gerektirmeyecek, bir tür zevzeklik olsaydı, yönetimin tavrı gene de doğru olmazdı.

"Komünist partisinde leninizm ve program doğrultusunda, güncel sorunlara ilişkin ısrarlı tartışmaya ve eleştiriye yer vardır ama sınıf savaşımı için zaman kaybı olacak boş zevzekliğe yer yoktur.Kimden ve hangi kuruldan gelirse gelsin, ilk başta bu tür zevzekliklere bile, zevzeklik olduğunu sergilemek için hak tanınır. Ama bir kez bu sergileme yapıldıktan sonra bu yolda eleştiri de, tatışma da bıçak gibi kesilir.Israr edenler partiden atılır.Herşeyde olduğu gibi sınıf savaşımının çıkarı bunda da ona ölçüttür."(Cemil Silahtar,Parti Disiplini.sf. 2I)

Demek ki bizim yaptığımız zevzeklik bile olsaydı, yönetimin gene de bu zevzekliği sergilemek için açık tartışma hakkı tanıması gerekiyordu.Ancak bu sergilemeden sonradır ki, biz tavrımızda ısrar edersek, bizi parti üyeliğinden atmakta haklı olabilirdi.

Yani nereden bakarsak bakalım yönetimin tavrı oportünist bir tavırdır.

Yeniden tartışmalara dönersek,I3 Mart tarihli MK toplantısından hemen sonra ÜB'nun, ÜB ile bizler arasında bir toplantı düzenlediği bizlere iletildi.Toplantı haberini vermek için bizleri evlerimizde ziyaret eden ÜB başkanı ve üyeleri muhalefeti parçalamak için en adi yöntemlere baş vuruyorlardı.Bir yoldaşı kazanmak için öteki yoldaşlar hakkında "kariyerist, devrimciliği bırakacak, korkak" vs. suçlamaları yaparken, bu suçlamaların yapıldığı yoldaşlarla konuşulurken bu kez aynı suçlamalar bir öncekine yöneltiliyordu.Kimimize " 5. Kongre"delegeliği, kimimize yöneticilik vaadleri, kimimize maddi konuda vaadler girla gidiyordu.Artık iş çığırından çıkmıştı.Yönetimin gerçek yüzü tümüyle açığa çıkmış, bölme-parçalama yöntemlerine ve bizans oyunlarına karşı durmamız zorunluluk olmuştu.

İşte ancak bu aşamadadır ki bir araya gelme yolunu tuttuk. Bir toplantı yaparak,ayrı bir iç disiplini olmayan bir platform hazırladık.Ayrılıklarımız üzerine taslak bir metin hazırladık.

Bunu yapmamızı gerektiren ve haklı kılan iki temel neden vardı. Birincisi, açık tartışma istemimizi yönetime iletmiştik.Ancak yönetim buna karşı çıkmıştı.Bu, üyelerin, kullanılışının örgütlenmesini yönetime devrettiği açık tartışma hakkının yönetimce kullandırılmaması anlamına geliyordu. Bu durumda üyenin bu hakkı uygulamaya sokması en doğal hakkıdır."Örgütlü tartışma açık tartışma hakkının kullanılış biçimidir.Bu hakkın kullanımı, tabanın yönetime bir yetki devridir.Yönetim yetkiyi kötüye kullanırsa, ya da kullanması gerektiği halde kullanmazsa açık tartışma herkesin en doğal hakkıdır."(Cemil.Silahtar,İşçinin Sesi,sy.I22,sf.I5)Demek ki, yönetimin yetkisini, gerektiği halde kullanmaması ile açık tartışma hakkımızı kullanmamız gerekiyordu.Ama bu kendine has bir örgütlenme olmadan olamaz.Eğer yönetim açık tartışma açsaydı böyle bir örgütlenmeye gerek olmayacaktı.Ancak açmadığı durumda muhalefetin açık tartışmayı yürütmek için ayrı bir disiplini olmayan bir kanat, bir platform oluşturmasından daha mantıklı bir şey de olamaz.Bu, işin doğası gereğidir.(Yönetim,I979'da açık tartışmayı başlattığı zaman,bırakalım platform oluşturmayı,doğrudan ayrı örgütlenme komiteleri ile,paralel örgütlenmeyle işe başlamıştı.)

İkincisi,biz gene de tartışmaların sonucunu bekleyerek bu hakkı hemen kullanmaya ve bunun gereği olarak bir platform oluşturmaya yönelmemiştik. Ama yönetimin yukarıda aktardığımız yöntemleri açıkça muhalefeti en pis, burjuva yöntemleri ile parçalama-bölme amacını anlatıyordu.Rakibin saldırısı karşısında aman bekleyelim demek acizlere yaraşır.Böyle bir saldırı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

karşısında saldırıya muhatap olan tarafın kendi durumunu değerlendirmesi, kendi içinde organizyona gitmesi tutulması gereken yoldur.

İşçinin Sesi yönetiminin daha sonra bizlere gönderdiği özeleştiri isteyen mektupda,bizler yatay ilişkiler kurmakla,klikçilikle suçlanıyoruz.Halbuki biz bu ilk toplantıyı ve toplantıda oluşturduğumuz platformu,hemen sonraki 20 Mart tarihli toplantıda kendilerine aktarmıştık.O toplantıda ne toplantı yapmamıza,ne de platform oluşturmamıza karşı çıktılar.Demek ki ortada gerçekten bir suç olsa bile onlar da en az bizim kadar,hatta daha fazla suçludurlar.O gün ses çıkarmadıkları bir şeye,değişen denge koşulları sonucunda bugün klikçilik demekle kimseyi kandıramazlar.

20 Mart tarihinde ÜB ile aramızda yapılan ilk toplantıya böyle gidildi. Toplantıda C. Kerim yoldaş ortak platform oluşturduğumuzu belirtti.Platformu sundu.(Bu taslak platform,özüne aynen sadık kalınarak,bu broşürün "Ayrılıklarımız" başlığını taşıyan ikinci kısmında yazılı hale getirilmiştir.) Açık tartışma istediğimizi söyledi.ÜB bir hafta önceki EK toplantısındaki görüşlerini aynen tekrarladı.Eleştirileri gene kabul etmediler.Platformumuzdaki siyasal-örgütsel konular dururken,R. Yürükoğlu kendisinin sinirliliği,kırıcılığı,kaba-sabalığı gibi saçmasapan şeyler üzerine yedi maddelik bir özeleştiri yaptı.ÜB açık tartışmanın ayrılık demek olacağını söyleyerek TKP yönetimine karşı yazdığı doğruları elinin tersiyle itiverdi.

Yıllarca açık tartışma üzerine edebiyat yapan,"doğru fikirlerin hakim kılınması için","saflarını arıtabilmesi için","güçlü bir birlik olmak için" "yığınların güvenini kazanmak için","öncü parti olabilmek için" açık tartışma diye yazıp çizenlerin uygulamaya gelince "açık tartışma ayrılık demektir" demelerinden daha ibret verici bir olay olabilir mi? Yazılanlarla yapılanlar arasındaki uçurumu göstermek için birkaç alıntı vermeden geçmeyelim:

"Tüm sorunlar enine boyuna,apaçık tartışılmak zorundadır.Açık tartışma militanların ve işçi sınıfının bakışını açıyor,çıkan sonuçlar çok daha köklü oluyor.Kimse de gizlenemiyor köşelere.Herkes ne ise,hem partinin,hem yığınların önünde gerçek kişiliğiyle ortaya çıkıyor.Onun için,yığınların önünde tartışmaktan başkı Leninci bir yöntem yoktur."(R. Yürükoğlu,Üçüncü Program ve Görevlerimiz,s. I7)

"Partide açık eleştiriyi susturmak,ağızlara kilit vurmak,farklı görüşlere parti basınında yer vermemek de işçi sınıfının inisiyatifini boğmaktır."(Julide Kayacan,İşçinin Sesi,sy. I30,s.8)

"Parti içinde açık fikir savaşımı hem devrimci teorinin arılığının,hem de eylemde birliğin doğru temelde olmasının güvencesidir."(C. Silahtar, Parti Disiplini,s. 30)

"Açık polemikler Rus sosyal-demokratlarının (komünist-biz ekledik) ve sınıf bilinçli işçilerin gözleri önünde olursa var olan farklılıkların derinliğini göstermek açısından gerekli ve yararlıdır.Üzerinde görüş ayrılığı olan sorunların tüm açılardan tartışılması... gerekli ve yararlıdır." (Lenin,c.4,s.320-330)

Kısacası açık tartışma ayrılmanın değil,gerçek bir sınıf partisi olmanın aracıdır.

Getirilen bütün karşıt fikirleri yanıtladık.Açık tartışma konusundaki direnci görünce bir başka öneri daha getirdik.ÜB'nin bizi başka bir Avrupa ülkesine gönderme isteğini hatırlatarak,gittiğimiz ülkede bir il komitesi oluşturduğumuz takdirde yazılarımızı tüzük gereğince yayınlayıp yayınlamayacaklarını sorduk.Ona dahayır dediler.Toplantı yaklaşık I4 saat sürdü. Bir sonuca varılamayınca ertesi haftaya yeni bir toplantı kararlaştırılarak toplantıya son verildi.

20 Mart tarihli bu toplantıya başlarken,biz,toplantı tutanaklarının iki adet tutulmasını ve bir adetinin bize verilmesini istemiştik.ÜB bunu kabul etti.Toplantı teybe çekildi.Oteki toplantıya kadar daktiloya çekilerek birer kopyenin bize ulaştırılması kararlaştırıldı.27 Mart tarihli ikinci toplantıya birkaç gün kala tutanakları istedik.Henüz daktiloya çekiminin tamamlanmadığını,toplantıya yetiştireceklerini söylediler.Daha sonra bir kez daha sorduk.Toplantı günü sabahı bize ulaştırılacağı söylendi.Toplantı sa-

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARŞİVİ

at I4oo'da idi.Sabah tutanaklar gene gelmedi.Saat I4 oo'de toplantı yerine gitmek için buluştuğumuzda bizi karşılayan V. Demir yoldaşa tutanakları sorduğumuzda,toplantı yerine vardığımızda bize verileceğini söyledi.Böylece toplantı yerine ulaştık.

Bir hafta önceki tartışmanın devamına geçmeden önce tutanaklar sorunu konuşuldu.ÜB,tutanakları vermeyeceğini,bizler arasında partiden ayrılmayı düşünenler olduğunu,bu durumda tutanakları vermenin partinin güvenliği açısından yanlış olduğunu söyledi.Buna karşı biz,verdikleri sözde durmaları gerektiğini söyledik.Eğer konspirasyon açısından sakınca varsa tutanakları hep birlikte redakte edip sakıncalı bölümleri çıkardıktan sonra birer kopyesinin bize verilmesini istedik.Buna da olmaz dediler.Biz de bu koşullarda toplantıya devam edemeyeceğimizi vurguladık.ÜB başkanı bunun partiden ayrılmak anlamına geleceğini söyledi.Kararımızı değiştirmedik.Bunun üzerine toplantıya son verildi ve hafta içinde ÜB üyelerinin bizleri teker teker arayıp konuşacakları söylendi.(Toplantı yerinin dışında ÜB sadık kadroları ile geniş güvenlik önlemleri almıştı.Bu güvenlikçiler,olaydan haberi olan tek yanlı doldurulmuş unsurlardı.Bu da yönetimin daha tartışmaların başından itibaren çarpıtmalı bilgilerle örgütü kendi yönetim kliğine kazanma çabalarına giriştiğini gösteriyor.)

Ertesi gün V. Demir ve C. Levent yoldaşlar C. Kerim ve M. Çiçek yoldaşlarla bir görüşme yaptılar.C. Kerim ve M. Çiçek yoldaşlar açık tartışma istemeinin kesin olduğunu,ÜB açık tartışmaya engel olursa kendilerinin başlatacağını söylediler.Birkaç gün sonra da 3 Nisan tarihinde bir EK toplantısı yapılacağı bildirildi.Bu arada yönetim örgüte el altından sahte bilgiler vermeye başlamıştı.Daha 28 Mart tarihinde,bizim olmadığımız bir İTİB toplantısında,çarpıtma-yalan bilgilerle kadroları bize karşı kışkırtıyorlardı.Bu toplantıyı yeterli görmeyerek,aynı günün akşamı kendi özel kadroları ile örgütün gizli bir işyerinde gizli bir toplantı daha yaptılar.Burada bazı yoldaşlar UB'ye karşı çıktı.(Bu yoldaşlar daha sonra partiden ayrıldılar.)ÜB,"bunlara karşı dikkatli olun,bunlar Türkiye'den gelmedir,sizin kafanızı bulandırırlar" diye sözlerini bitirerek kendine yakışan tavırların bir örneğini daha gösteriyordu.

3 Nisan I982 tarihli EK toplantısının da iki gündem maddesi vardı.Birincisi BİR-KOM'a katılma sorunu idi.Oybirliğiyle katılma kararı alındı.İkincisi,gene bizim durumumuzdu.ÜB,açık tartışma kararı aldığını,EK'nın onayına sunduğunu belirtti.EK kararı onayladı.Biz,bunca olaydan sonra bizlerin İngiltere dışında başka bir bölgede çalışmasının daha iyi olacağını söyledik. ÜB,partinin çıkarlarına uygun görerek kabul etti.Başlama tarihi ve süresi, gitme-kalma sorununa bağlı olarak daha sonra saptanmak üzere basında açık tartışma kararı böylece alınmış oldu.

Bu arada gideceğimiz bahane edilerek tüm yetkilerimiz ve sorumluluklarımız üzerimizden alındı.ÜB,İsviçre'ye gitmemizi önerdi.Biz başka bir ülkeyi istedik.ÜB kabul etti. Ancak ÜB'nin örgüte verdiği bilgilerden ve yönetimi iyi tanımamızdan kalkarak şu iki şeyi daha koşul getirdik:Biz gitmeden önce Merkez Organ'da açık tartışma kararının yayınlanması,tartışmanın gideceğimiz ülkeye varmamızdan sonra başlaması ve kongreye dek sürdürülmesi. C. Levent yoldaşla görüşmemizde birincinin mümkün olduğu belirtildi.Ikincisi konusunda herhangi bir yanıt verilmedi.Biz bu konularda ÜB'den kesin yanıt beklerken,bir sorumlu yoldaş eliyle bizim gidiş işlemlerimiz başlatıldı.I2 Nisan ile başlayan hafta ortasına kadar ÜB'den bir yanıt alamayınca gidiş işlemlerini durdurduk.Bunun üzerine I6 Nisan'da bir EK toplantısı daha yapıldı.Bu toplantıda,açıklamanın yapılacağı,fakat tartışma süresi olarak bir zaman konulamayacağı,tartışmadan nasıl kapanacağına örgütün karar vereceği belirtildi.Tartışmanın kongreye kadar sürmesi konusunda diretik.Bizi,örgüte güvensizlikle suçladılar.Bunun örgüte değil,yönetime güvensizlik olduğunu,sıhhatli ve oyunlardan uzak bir tartışma için bunu gerekli gördüğümüzü belirttik.Kongreye kadar tartışma kararı alınmadı.Buna karşın karara uyduk.

I9 Nisan tarihli gazetede açıklama yayınlanmadı.Gidişimiz 28 Nisan'a ayarlanmıştı.Gene de,son bir iyiniyet gösterisi olarak,sorun çıkartmadık. 3 Mayıs tarihli gazeteyi bekleyerek gidiş işlemlerimizi sürdürdük.Gidişimi

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ze iki gün kala ,26 Nisan tarihinde yeni bir EK toplantısı çağrıldı.Bu toplantıya Avrupa'daki bazı asil ve yedek üyeler de çağrılmıştı.

Toplantıda konuşulan asıl konu, C. Kerim yoldaşın EK üyeliğinden çıkarılmasıydı.Toplantının başında EK' ya yönetim yanlısı yeni bir üye koopte edildikten sonra, ÜB, klikçilik yaptığı, konspirasyonu ve disiplini çiğnediği, kişiler hakkında dedikodu yaptığı,yetkisi olmadan açık tartışma istediği vs. gibi bahanelerle C. Kerim yoldaşın EK üyeliğinden çıkarılmasını istedi.C. Kerim yoldaş, yaptıklarının öz olarak doğru olduğunu, bazı biçimsel yönlerden yanlış yapmış olabileceğini (bunların ne olduğu, 30 Mayıs I98I tarihli EK Plenumu'nun özeleştiri istemine yanıtta açıklanmıştır), ancak bunların EK üyeliğinden çıkarılmasına gerekçe olamayacağını belirtti. Tartışma kısa sürdü. EK, M.Çiçek ve C. Kerim yoldaşların karşı oyuyla, ayrıca bazı EK üyelerinin toplantıda bulunmamasının etkisi ile ancak EK'nın tam üye sayısının % 63,6 sının oyuyla C. Kerim yoldaşı EK üyeliğinden "çıkardı".

Toplantıdan sonra, tüzüğe baktığımızda,EK'nın bu çoğunlukla C.Kerim yoldaşı üyelikten çıkartamayacağını gördük.Bunun için EK plenumunun üçte iki çoğunluğu gerekiyordu.C.Kerim yoldaş daha sonra bunu kendilerine iletti ve EK üyeliğinden çıkartılmasının tüzüğe aykırı olduğunu belirtti. Herhangi bir yanıt vermediler.

TKP yönetimini koyduğu kuralları çiğnemekle, komploculukla, çiftlikçilikle suçlayan İşçinin Sesi yönetimi bu konuda da onları yaya bıraktı.V. Dursun,TKP MK üyeliğinden atıldığı zaman yayınladığı Açık Mektup'da TKP'ye hitaben,"MK üyesinin MK kararı ile çıkartılması bölümü düzeltilmelidir", "bu bölüm demokratik merkeziyetçiliğe terstir","aslında MK' nın MK'dan üye çıkartma yetkisi yoktur","bu yetki kongrenindir" derken, C.Kerim aynı yolla,hem de daha aşağılık bir şekilde EK'dan atılmıştır.Bunu 5 Ekim I98I'deki Yürükoğlu yanıtlasın:

"Bir kişinin ya da bir örgütün kendi koyduğu kurallara (tüzüğe) kendisinin uymaması en büyük siyasal ahlaksızlıktır.Buna sesini çıkartmayan örgütde,işte o sözünü ettiğimiz hasta ruhlar yığınından başka birşey olamaz. Bizim değerlendirmemiz böyledir." (R.Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I72 - I73, s.9,abç)

Yoruma gerek görmüyoruz.Ayrıca atılmayı bir oldu - bittiye getirmek için de,EK toplantısı,oniki kişinin İngiltere'den hareketinden iki gün önce çağrılmıştır.Amaçları bellidir."O zamana kadar herkes biletini almış, işinden, evinden çıkmış,yol hazırlığını yapmıştır.Böyle bir karara tepki duyulsa bile artık geri dönemeyeceklerdir."Bu iğrenç olay üzerine açık tartışmanın da "suya düşürüleceğini" gören yoldaşlar tekrar İngiltere'de kalınca da "parti kararına uymayarak" disiplinsizlik yapmakla,"partiyi mali zarara sokmak" ile suçlanacaklardır.

27 Nisan'da gidişimizin teknik ve örgütsel yanlarını görüşmek üzere bir ÜB üyesi ile bizler arasında bir toplantı daha yapıldı.Bu toplantıda, aramızdan üç yoldaş dışında bizler UB'nin tavırlarına karşı açık tartışmanın başlamasını İngiltere'de bekleyeceğimizi ve örgütte görev verilmesini istedik.O zamana dek örgüte yaydığı dedikodularda bizim yorulduğumuzu, başka bir ülkeye gitmekle rahata kaçtığımızı propaganda eden ÜB'nin gönderdiği yetkili başka bir ülkeye gitmemizin ÜB kararı olduğunu belirtti.Biz gene de uymayacağımızı söyledik.Üç yoldaş ise açık tartışmaya gidecekleri ülkeden katılacaklarını söyleyerek İngiltere'den ayrıldılar.

Birkaç gün sonra ÜB'nin temsilcisi yoldaş kalanlarla yeni bir görüşme yaptı.Hepimizin kendisine bağlı olduğunu,bizlere açık tartışmaya hazırlanma "görevinin" verildiğini,başka bir örgütsel görevimiz olmadığını söyledi. Açık tartışma açıklamasının 3 Mayıs tarihli gazetede de çıkmayacağını,ancak bir sonraki sayıda yer alacağını da ekledi.

Yönetimin açık tartışma konusundaki tavrının oyalama taktiği olduğu ortadaydı.Her ne yolla açık tartışma kararının geri çekileceği belliydi.Ayrıca bize örgütsel görev verilmemesi de tasfiyeciliğin daha ileri boyutlar alacağını gösteriyordu.Bunun üzerine,kalan dokuz yoldaş olarak aramızda son bir toplantı daha yaptık.Bu broşüre imza atan beş yoldaş olarak bizler yönetimin bu tutumlarına karşı, görüşlerimizi anlatan hazırlamış olduğumuz

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

yazıları derhal yönetime teslim etmeyi,onlardan kısa süre içinde olumlu ya da olumsuz bir yanıt istemeyi savunduk.Olumsuz yanıt gelirse yazıları yayınlayarak açık tartışmayı bizim başlatmamızı ve bu iş bir sonuca ulaşana dek İngiltere'de kalmayı savunduk.Oteki dört yoldaş buna yanaşmadılar. Yönetimi bekleyeceklerini söylediler.

Ortak bir platform üzerinde anlaşmış oniki kişi olarak,ancak kendi aramızda birliği koruyarak birşeyler yapabilirdik.Gelinen noktada izlenecek yol konusunda farklı görüşler vardı.Üç yoldaş İngiltere'den ayrılmıştı. Kalanlardan dört yoldaş da açıkça yönetimin oyalama yöntemlerine aldanıyorlardı(ya da böyle işlerine geliyordu).Bu sırada bizlerden bir yoldaş,bağlı olduğumuz ÜB temsilcisi yoldaşla bir görüşme daha yaptı.ÜB temsilcisi,açık tartışma kararının önümüzdeki sayıda yayınlanmasının da kesin olmadığını, yeni bir EK toplantısı yapılarak durumun ve açık tartışma kararının yeniden değerlendirileceğini söyledi.Artık herşey iyiden iyiye belliydi.Bize bir açıklama yaparak gelişmeleri ve ayrılıklarımızı kamuoyuna duyurmaktan başka yol kalmamıştı.

Bu sırada bağlı olduğumuz ÜB temsilcisi bize birer mektup getirdi.Mektubu ve beş yoldaş olarak kaleme aldığımız yanıtı aşağıda kısaltarak veriyoru

Mektup şöyledir:

"... yoldaşa

"30 Mayıs 1982 tarihinde toplanan Eşgüdüm Komitesi Plenumu Mart 1982'nin I. haftasından başlayarak,tüm parti örgütlerinden gelen raporlar, belgeler ve toplantı tutanakları ve 6 Nisan 1982'den başlayarak bağlanmış olduğun yöneticinin vermiş olduğu raporlar temelinde,kurduğun ilişkilerde,parti yaşamında aşağıda yazılan suçları işlemiş olduğuna oy birliğ ile karar vermiştir:

"I.Hapiste,işkencede olan yoldaşların komünist onuruna gölge düşürecek dedikodu yaymak.

"II.Parti örgütlerinin gücüne gölge düşürecek dedikodu yaymak.

"IIIa.Partinin ideolojik çizgisi,siyasal tutumu,organların çalışması üstüne görüşlerini üyesi bulunduğun organlarda söylememek,üst yönetime iletmemek.

" b.Ancak partiden saklı tuttuğun bu görüşlerini arasında örgütsel bir bağ olmayan başka parti üyelerine yatay ilişkiler kurarak,toplantılar yaparak yaymak.

" c.Bu yöntemle parti içinde klikçilik yapmak.

"V.Yukarıda sayılan suçları işlerken gerek katıldığın parti çalışmaları sırasında,gerekse klikçilik girişimlerinle öğrendiğin örgütsel işleyişe ilişkin,parti sırrı niteliğinde bilgileri sadece bilmemesi gereken parti üyelerine değil,bu parti üyesi olmayan kimselere de aktarmak. Bu yolla konspirasyonu çiğnemek.

"VIa.Parti çalışmasında disipline uymak için koşullar öne sürmek.

" b.Alınmış kararlara uymamak.

" c.Bu yolla parti çalışmasını bozmak ve partiyi mali zarara da sokm

(...) ok

"Eşgüdüm Komitesi,bu gelişmeler öncesi parti çalışmasını,parti deneyimindeki sınırları ve bunlarla da birleşen,dönemde ve çalışma ortamındaki hızlı değişimin güçlü etkisini gözönünde bulundurarak:

"- Yukarıda belirtilen suçlar konusunda özeleştiri yapman ve parti tüzüğüne uyacağını bildirmen koşulu ile parti üyeleğinin süreceğine oybirliğiyle karar vermiştir.

"Eşgüdüm Komitesi Plenumu daha önce alınmış olan parti basınında açık tartışma kararını,bu karara gerekçe olan koşulların değişmesi nedeniyle kaldırmıştır.Yukarıda açıklanan kararları benimseyip parti üyeliğinin gereklerini yerine getirmen koşulunda Tüzük çerçevesinde parti içi tartışma yürüyecektir.

"Bu konudaki yazılı özeleştirini en geç 31 Mayıs 1982 saat 20 oo'a dek bildirmelisin.

30 Mayıs 1982
TKP Eşgüdüm Komitesi Plenumu"

NOT: IV. madde için düzeltmelere bakınız.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Şimdi de yanıtımızı aktaralım:

"Eşgüdüm Komitesi Plenumuna,

"30 Mayıs I982 tarihli toplantınızda kaleme alınan ve aynı tarihi taşıyan mektubunuzla ilgili görüşlerimiz aşağıdadır.

"İlk olarak getirdiğiniz suçlamalara ilişkin yanıtlarımızı sunuyoruz.

"I.İçeri düşen yoldaşların işkencedeki tavırları konusunda ÜB'nin verdiği yalan-yanlış bilgilere karşı doğru bilgileri yaygınlaştırmanın ne dedikodu ile,ne de bu yoldaşların komunist onuruna gölge düşürmekle ilgisi yoktur.Öte yandan,eğer polise parti sırlarının verildiğinin ve yoldaşlardan konuşanların çıktığının gizlenmesine göz yumsaydık,işte asıl o zaman komünist onuru lekelemiş olurduk.

"II.Aynı şekilde,ÜB'nin bilinçli yanlış politikası sonucu olan parti örgütlerinin güçsüzlüğünün,bizzat ÜB tarafından yalan-abartmalı bilgilerle gizlenmesine karşı çıkmanın da dedikodu ile hiçbir ilgisi yoktur. Normal örgütsel kanallarla,basında tartışmayı bir kenara bırakalım,organlarda tartışmanın bile komünistliğe yakışmayan yöntemlerle bastırılmaya çalışıldığı bir örgütde,doğruları savunmanın adının dedikodu olmasında şaşılacak birşey yoktur.

(...)

"III.a)Üçüncü maddenin tümü,parti yönetiminin kendini haklı çıkarmak için özel olarak türettiği menşevik bir suçlamadır.Bizler,kendimizi ikinci Lenin veya Marks olarak görme megalomanisine sahip değiliz.Bu nedenle de tekil yanlışlardan genel bir sonuca varmayı,ancak belirli bir süreç içerisinde,olayların gelişmesinin nisbeten ileri sayılabilecek bir evresinde gerçekleştirebilmemiz,sanırız doğaldır.Bizlerin genel bir yargıya varması,ancak DİSK komitesine katılma ve örgütsel durumumuzun tartışıldığı Ocak ayındaki EK toplantısı ve hapishanelerle ilgili tavrın açıklığa kavuştuğu I3 Mart I982 tarihli EK toplantısı ile mümkün olmuştur.Bundan önceki dönemde,emin olmadığımız konularda sorun yaratmamayı, gelişmeleri bekleyerek olumlu-olumsuz yönde kesin sonuçlara varmayı en doğru yol olarak gördük.Emin olduğumuz konularda ise (Dev-Sol tartışması,Partizan Yolu konusu,DİSK komitesine katılma sorunu,EK üyeleri ile ilgili değerlendirmeler sorunu,örgütlenme sorunu,Türkiye ile ilişkiler sorunu vs. gibi örneklerde olduğu şekilde),görüşlerimizi açıkça söylemekten hiçbir zaman çekinmedik.Sözkonusu ikinci EK toplantısından itibaren de görüşlerimizi vardığımız genel yargı ile birlikte bağlı olduğumuz organlarda belirttik ve üst yönetime de doğrudan ilettik.

" b)Mektubda belirtilen,aramızda 'yatay ilişkiler kurarak' görüşlerimizi yaymak sorunu yeni değil,ta I2 Eylül sonrası Türkiye'den yoldaşların İngiltere'ye gelmesine dek uzanan eski bir sorundur.Parti yönetimi olaylar bu noktaya gelene dek buna hiçbir ses çıkarmamış ve bunda bir sakınca görmemiştir.Bizim açımızdan bakıldığında ise 'yatay ilişkiler' denen şey,eskiden birlikte örgütsel çalışma yapmış ya da halen yapmakta olan yoldaşların partinin çeşitli sorunları üzerine aralarında tartışmalarıdır.Her üyenin,görüşlerini,parti basını dahil tüm olanaklarla yığınlar önünde açıkça belirtmesinin en doğal hak ve görev sayıldığı bir partide bundan doğal birşey olamaz.(...) Kaldı ki sözkonusu 'yatay ilişkiler' yalnızca,şu anda parti yönetimine muhalefette bulunan yoldaşlar arasında kurulmamıştır.Örneğin bizlerle aynı ilişkilere V. Demir, K. Kalmaz ve daha başka yoldaşlar da girmişlerdir.

"Toplantılar sorununa gelelim.Once şunu belirtelim.I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşları biraraya gelmeye zorlayan bizzat ÜB olmuştur.Gerek Türkiyeliler-İngiltereliler diye bir ayrımı örgüte sokarak, gerek Türkiyelileri ezmek için özel çaba sarfederek ve gerekse de daha I98I yılı ortalarında,I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşlarla özel toplantılar yaparak bu gelişimi zorlamıştır.Bizlerin kendi aramızda toplantı yapması ilk kez ..... yoldaşın IO Mart I982 tarihinde Cabbar Kerim yoldaşla yaptığı görüşmeden sonra olmuştur.Bu görüşmede ... yoldaş,kendisinin deyimiyle Türkiyeliler sorununu tartışmış ve C. Kerim yoldaşa öteki yoldaşlarla konuşma-görüşme görevi vermiştir.C. Kerim yoldaş da bu yetkiyi kullanarak önce tekli görüşmelerde bulunmuş,daha son-

ra da sorunu topluca tartışmayı uygun görmüştür.Daha sonra,I3 Mart I982 tarihinde yapılan EK toplantısında,EK,I2 Eylül sonrası Türkiye'den gelen yoldaşlarla toplantı yapılmasını kararlaştırmıştır.Ancak bu karardan sonradır ki bizler de yönetimle anlaşmazlığımızı gidermek için toplu davranma konumuna girdik ve ÜB ile bizler arasında yapılan 20 Mart I982 tarihli toplantıya ortak bir platformla geldik.Yönetimin kemiksizliği o denli açıktır ki,o toplantıda kendilerine ortak platform oluşturduğumuzu açıkça belirttiğimizde hiçbirşey dememelerine karşın bugün bizi klikçilikle suçluyorlar.

(...)

" c) 'a' ve 'b' şıklarında getirdiğimiz yanıtların sonucu olarak ortada klikçi bir davranış görmüyoruz.Bu iddiaya mesnet olarak bir de C.Kerim yoldaşın biri Türkiye'deki,öteki Avusturya'daki iki yoldaşa yazdığı mektuplar gösterilmektedir.Sorun kesin bir aşamaya varıncaya dek böyle mektuplar yazılmamasının daha doğru bir tavır olacağını yadsıyacak değiliz.Ancak bu tali,biçimsel bir sorundur ve yönetimin klikçilik iddialarına kanıt olmaktan uzaktır.Burada yönetim,denize düşmüş yılana sarılmaktadır.Mektuplar Aralık sonu - Mart başı tarihlerini taşımaktadır. Bu dönem bizim henüz kafamızın tam olarak açılmadığı,çözümsüzlük içinde olduğumuz dönemdir.Mektuplar da bunu açıkça ortaya sermektedir.Kişisel düzeyde ve sadece bilgilendirme amacıyla yazılmış bu mektuplarda bir klik yaratmak için yoldaşlarla ilişkiye geçildiğine ve yoldaşları bir kliğe kazanmaya çalışıldığına dair en ufak bir şey yoktur.

"Daha da öte,bize klikçilik suçlaması getirilmesi komiktir.Eğer böyle bir yöntemi benimseseydik,kesin karara ulaşır ulaşmaz,hiçbir güç hesabı yapmadan,en başta yaşadığımız İngiltere'deki öteki yoldaşlardan kişi kazanmak için en ufak çaba harcamadan ve ÜB başkanının örgütü tümüyle bize devretme vaadlerine kulak asmadan yönetimin karşısına'açık tartışma'istemi ile çıkmazdık.Bunun yerine,V. Dursun,F.İzlem,C.Levent ve V. Demir yoldaşların I974'lerden beri TKP içinde yaptıkları gibi üst düzeyde bir klik olarak kalır, bekler ve son ve en elverişli noktada açığa çıkardık.Klikçi bir parti yönetiminin bizleri klikçilikle suçlaması bu denli komiktir.Klikçilik yönetimin ruhunda olduğu içindir ki önce açık tartışma kararını almış,yönetim kliği olmanın avantajlarını kullanarak geçen iki aylık süre içinde örgütü istediği noktaya getirmiş ve bugün açık tartışma kararını kaldırmıştır.Altı noktada getirilen biçimsel yönlere ilişkin tüm eleştiriler doğru bile olsa klikçi olmayan bir yönetim açık tartışmadan korkmaz.Kendine güvenir ve soruna öz teşkil eden ideolojik - siyasal - pratik konuları yığınlar önünde açıkça tartışır

"IV.a)Bu madde EK'nın hem parti içi demokrasiye yanaşımının,hem de suni yöntemlerle örgütde otorite kurma anlayışının belgesel bir kanıtıdır.Eğer partide bir ayrılık ortaya çıkmış ve yönetim ile yönetime karşı olanlar diye iki taraf doğmuşsa,yönetime karşı olanların söylediği her doğru,otomatikman bu doğrulara karşı çıkan parti yönetimini zayıflatır. Eğer söylenenler yanlışsa,yönetimin otoritesi zayıflamaz,tersine güçlenir.Söylenenler doğruysa da,parti yönetimi hatalarını kabul eder ve düzeltme yoluna giderse gene otoritesi güçlenir.

"Dolayısıyla doğru gördüğümüz fikirleri savunduğumuz için,parti yönetiminin otoritesini kırmak,güveni sarsmakla suçlanmamız,kendine güvensizliğin göstergesidir.Ne yazık ki bizde parti yönetimini bununla eleştiriyoruz.(...)

" b)Bu maddeyi anlamak oldukça zordur.Buna dayanak gösterilebilecek bizim söylediğimiz iki şey vardır:yönetimin büyüklük hastalığı ve kendine güvensizlik.Ancak burada hedef alınan yöneticilerin kişiliği değildir.Bu iki nokta partinin tüm politikasını etkiler bir nitelik taşımaktadır.Dolayısıyla burada kişilikler değil,tabii ki yöneticilerin kişilikleri ile de bağlı olan,tutumlar tartışma konusudur.

"Öte yandan,eğer kişilikleri hedef alma ile ilgili bir sorun varsa, o konuda konuşması gereken bizleriz.ÜB başkanı başta olmak üzere,çeşitli ÜB üyelerinin,öteki ÜB ya da EK üyeleri hakkında söyledikleri,belgelere geçmiş ya da geçmemiş,doğrudan kişilikleri hedef alan dedikodularını

ortaya dökmek zor değildir.

"V.Parti sırrı niteliğinde bilgileri partili ya da partisiz başka kişilere aktarma suçlaması da sahtedir.Aktarılan bilgileri en genel olarak iki kategori altında toplamak doğru olacaktır.Birincisi,her parti üyesinin bilmesi gereken,ancak parti yönetiminin iletmediği ya da yanlış ilettiği bilgiler.Bunlara örnek olarak parti örgütlerinin gücü ve hapishanelerdeki durumu verebiliriz.Burada bizler yönetimin eksiğini kapatmış ya da hatasını düzeltmiş durumdayız.Ve konspirasyonla ilgili hiçbir suçumuz da yoktur.İkincisi,gerçek bir leninci partide gerçekten konspirasyon sınırları içine girecek bilgiler.Buna da en güzel örnek yönetimin kişisel bileşimi ile ilgili bilgilerdir.Ancak önce bir noktayı açıklığa kavuşturmak gerekir.İçeri düşen bir ...,EK'nın üyelerini isim isim saydığı halde parti sırrı vermiş olarak kabul edilmezse,bu örgütde konspirasyondan söz edilebilir mi?Herkese açık yaz taarruzu ya da yılbaşı gecelerinde EK üyelerinin 'şeref locasında' hiyerarşik bir diziyle oturtulduğu bir örgütde konspirasyonun ne işi var?Böyle bir örgütde konspirasyona tabii bir sır olabilir mi ki biz konspirasyonu çiğneyelim? Sözümüz şudur ki,biz herşeye karşın bu konuda 'olmayan konspirasyonu' çiğnediğimiz konusunda özeleştiri yapmaya hazırız.Ama bundan önce ÜB partiyi legal bir örgüt haline getirdiği ve partinin tüm sırlarını en pervasız biçimde ortaya serdiği için özeleştirisini yapmalıdır.

"VI.Bu maddenin tümünü birden yanıtlayacağız.Orgütde iki taraf ortaya çıkmışsa ve muhalefete görüşlerini açıkça belirtme hakkı verilmiyorsa,disipline de ancak belirli bir çerçeve içinde uyulabilir.Bizim leninci anlayışımızda eylemde birlik ilkesi açık tartışma ilkesinden ayrı düşünülemez.Ayrılık ortaya çıktığından bu yana tüm benliğimizle yönetimin kararlarına uymak için tek bir koşul öne sürdük:açık tartışma.Açık tartışma kararı alındıktan sonra da,yönetimin yaptıkları tamamen ters yönde olduğu için kararın geri alınmasına karşı (ki haklı olduğumuz bugün açığa çıkmıştır),basında açık tartışmaya ilişkin açıklama yapılmasını koşul getirdik.Bugün de aynı şeyi söylüyoruz:Fikirlerimizi açıkça dile getirme hakkı verildiği müddetçe parti disiplinine uymaya hazırız.Aksi takdirde,yönetimin menşevik bizans oyunlarına disiplin adına göz yummayacağız.

"Getirilen suçlamalara yanıtımız bu kadardır.Şimdi de bizim getirdiğimiz eleştirileri maddeleyeceğiz.

"I.Tutuklamalarla polise parti sırrı verildiğini ve yöneticilerden konuşanlar çıktığını gizleyip ters yönde açıklamalar yaparak örgütün komünist adına leke sürmek.

"II.Parti örgütlerinin durumu üzerine ve daha başka konularda yalan-yanlış-abartmalı bilgilerle örgütü aldatmak.

"III.Yönetim kliği oluşturmak.

"IV.Parti yöneticilerinin ve öteki üyelerin kişiliğini hedef alan dedikodu yapmak.

"V.Konspirasyonu çiğnemek,örgütü legal bir derneğe döndürmek.

"VI.Bizans oyunları,entrikalar,dedikodular ve yönetim olma avantajları ile örgüt üyelerine maddi,manevi işkence uygulamak.

"VII.Servis yöntemleri uygulayarak örgütde güvensizliği,ispiyonculuğu yaygınlaştırmak.

"VIII.Kadroları evet-efendimciliğe göre seçerek kadro harcamak.

"IX.Tüzüğe göre EK üyesinin EK'dan atılması için EK plenumunun üçte ikisinin oyu gerekirken,gerekli çoğunlu sağlamadan (% 63.6 çoğunlukla) C.Kerim yoldaşı EK üyeliğinden çıkararak,muhalefeti bölmek için örgütü devretmek,ya da kongre delegesi yapmak gibi vaadlerde bulunarak,tüzüğü çiğnemek.

"Bunlardan ÜB doğrudan sorumludur.EK'nın öteki üyeleri de ÜB'yi yeterince denetlemeyerek bunlara meydan vermekle dolaylı yoldan sorumludur. En son EK plenumunda alınan kararlarla EK'nın sorumluluğu da doğrudan bir nitelik almıştır.Bu nedenle bu noktalarda EK'nın özeleştirisini bekliyoruz.

"Yazdıklarımızı parti üyeliğimizin sürmesi için yeterli görmeniz biz-

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ

leri sevindirecektir.Açık tartışma kararının hiçbir gerekçe gösterilmeksizin kaldırılmasını,örgütümüz için üzücü ve yanlış buluyoruz.Aynı zamanda yönetimin acizliğinin,kendine güvensizliğinin yeni bir ifadesi olarak değerlendiriyoruz.Bu,açıkça,biçimsel yönlerden zorla türetilmiş sözde 'hatalara' yaslanarak sorunun özünü hasıraltı etmek anlamını taşımaktadır.Ancak açık tartışma-eylemde birlik ilkesini gerçek bir yığın partisi olmanın vazgeçilmez bir koşulu olarak görmekteyiz.Bu nedenle bu uğurda savaşımımızı uygun gördüğümüz yöntemlerle sürdüreceğiz.

31 Mayıs 1982
(İmzalar)"

Bu yanıtdan bir-iki gün sonra ÜB partiden 'atıldığımızı' bildirdi.Ardından da İngiltere'den ayrıldık.

Oteki dört yoldaş ise,'fikirleri saklı kalmak' koşuluyla getirilen noktalar üzerinde,partide kalmak için özeleştiri yaptıklarını söylediler.Gerçekten de partide kalmaya 'layık görüldüler'.

TKP'de yarım yüzyıldır demokratik merkeziyetçiliğin işlemediğini,böyle bir yapı içinde doğru görüşlerin yönetime egemen olamayacağını yıllardır yazan İşçinin Sesi yöneticileri kendileri TKP'den atıldıklarında şöyle yazıyorlardı:

"...Aslında çok acıdır.Partinin,ajan-polis olmadığını bildiğin en militan,en aktif,partide yıllardır ne ileri adım atılmışsa büyük bölümünün altından kalkmış kadroları bazı fikirler öne sürüyorlar.Sen bunların yanlışlığını partiye göstermeden,kendi kendine göstermeden 'onları attım' diyorsun.İdeolojik olarak yenmeden örgütsel olarak yendik diyorsun.Iğrenç bir tutum."(R.Yürükoğlu,Sosyalizm Üstün Gelecektir,s. 21,abç)

Katılıyoruz Yürükoğlu yoldaş,iğrenç bir tutum.

Ilkeli komünist bir siyaset yerine denge hesaplarına bakıp burjuva siyasetini partiye hakim kılan İşçinin Sesi yönetimi açık tartışma kararını geri çekerken ve üyeleri partiden atarken bu niteleğini yeni bir örnekle sergilemiş oldu.Eğer gönderilen mektupda belirtilen suçları gerçekten işlemişsek daha önce neredeydiler?Suçlanılan maddelerin biri hariç (partiyi mali zarara sokmak) hepsi de açık tartışma kararından önce gelişen olaylardır. Böyle birşeye göz yumarak aynı suçları onlar da işlemiş olmadılar mı? Onlar hesabı kime verecek? Bunun altında partiyi denge hesaplarına göre idare etmek yatıyor.Ne zaman ki yönetimde olmanın avantajlarını kullandılar, binbir oyunla muhalefeti böldüler ve ta 1979'dan beri şekilsiz bir klik olarak varlıklarını sürdüren ortacı unsurları kendi yanlarına aldılar,işte o zaman açık tartışmayı geri çektiler,bizleri partiden'attılar'.

Aynı oyunları bundan sonra da sürdürmek zorundadırlar.Çünkü parti içinde bir takım uzlaşmalar yaptılar.Gruplaşmalara göz yumdular.Farklı görüşler olduklarını bildikleri halde bunları açık tartışmayla gidermediler,kapı arkası yöntemleri ile 'susturdular'.Oysa Parti Disiplini kitabında şöyle diyorlardı:

'Sapla samanı iyice ayırmadan,ayrılıkları ortaya döküp üzerinde tartışmadan birlik sağlanamaz.Çünkü ufacık noktalardan kaynaklanan görüş ayrılıkları tartışılıp doğru yola akıtılmazsa,bırakılır,dallanır,budaklanırsa sonunda 'birlik' hepten yok olur.Kendi başına buyruk grupçuklar ortaya çıkar. Böyle grupçuklar tabanda da yönetimde de olabilir ama nerede olursa olsun zararlıdır,yıkıcıdır."(C.Silahtar,Parti Disiplini,s.40)

Son olarak bizden ayrı davranan yoldaşlarla ilgili gelişmeleri de kısaca aktaralım.Mayıs'da İngiltere'den ayrılan üç yoldaş gidecekleri ülkeye vardıktan sonra bunlarla hemen hemen hiçbir ilişki kurulmadı.İngiltere'de kalan ve özeleştiri yapan dört yoldaşa EK plenumu kararıyla "cezalı görev değiştirme" cezası verildi ve onlar da aynı ülkeye gönderildi.Ayrıca Mayıs'da İngiltere'den ayrılan yoldaşlara EK plenumundan bir mektup gönderildi.Mektupda,bizden özeleştiri isteyen mektupdaki suçların bu yoldaşlar tarafından da işlendiği belirtiliyor (partiyi mali zarara sokmak maddesi hariç),fakat bu yoldaşların İngiltere'den ayrılmalarının EK plenumunca bir özeleştiri olarak değerlendirildiği ve bu yüzden bir ceza verilmediği anlatılıyor.Ayrıca açık tartışma kararının kaldırıldığı da belirtiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

Bu üç yoldaşdan ikisi (biri EK üyesi Muhittin Çiçek yoldaşdır),yönetime bir mektup yazarak,belirtilen suçları işlemediklerini,özeleştiri yapmayacaklarını ve EK plenumunun kendilerine ilişkin özeleştiri değerlendirmesine katılmadıklarını ve EK plenumunun bu değerlendirmeyi yapmaya hakkı olmadığını,ayrıca açık tartışma kararının kaldırılmasını benimsemediklerini vs. belirttiler ve İşçinin Sesi'nden ayrıldılar.Geri kalan beş yoldaş da ortalıkta söylentisi dolaşan bazı gelişmelerin sonuçlanmasını bekliyorlar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

II -AYRILIKLARIMIZ

"Ayrılıklarımız" başlığını koyduk ama, burada sıralayacaklarımız herbirimizin tek tek yönetimle ayrı olduğu tüm ideolojik - siyasal - örgütsel konuları kapsamıyor. Bazı ayrılıklarımız var, aramızda fikir birliğine varamıyoruz. Bu da gayet doğaldır. Belirli noktalarda yönetime karşı çıkan insanlar olarak her konuda aynı düşüneceğimizi varsaymak saçma olur. Öte yandan bazı ayrılıklarımız da var ki, tümümüz üzerinde anlaşıyoruz, ama bunları devrimci kamuoyuna sunmak için yeterli hazırlığımız yok.

Bu nedenle biz burada ÜB ile ilk yaptığımız toplantıda tüm I2 Eylül sonrası Türkiye'den İngiltere'ye gelmiş yoldaşlar olarak hazırladığımız platformdaki ayrılıkları sıralayacağız.

II - I) Komünist Partisi ve İdeoloji

Bu konu, yönetimin pratik gelişmelere bakarak ideolojik doğruları nasıl çarpıttığını çok güzel gösterir. Örgütün güçten düştüğünü, nicel - nitel yönden gerilediğini örtmek için, örgütü suni yöntemlerle ayakta tutmak için ideolojinin kurban edilmesi yönetimin sağ, oportünist özünü çırılçıplak ortaya döküveriyor.

Bir kere, giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi, ideoloji komünist partisi için belirleyici kıstas değildir. "Devrimci bir teori olmadan devrimci bir hareket olmaz." Lenin'in bu sözünün doğruluğunu yadsıyacak değiliz. Ama bu doğru, totolojik bir anlayışla ele alınırsa yanlış olur. Yani "devrimci bir teoriye sahip her hareket devrimci bir harekettir" yargısı hiç de doğru olmaz. Çünkü, teori, son tahlilde, soyut, şematik bir şeydir. Kitaplarda, kağıtlarda yazılıdır. Asıl sorun onun uygulanmasında, pratiktedir. Söylenenleri uygulama, yaşama geçirme yükümlülüğünün mevcut olmadığı bir ortamda devrimci fikirleri bol keseden savurmak kolaydır. Bu söylenenleri yaşama geçirme zamanı gelince de geri çekiverirsin. Bu nedenle Marksizmin kurucuları teori ile pratiği daima birlikte ele almış ve Lenin'in broşürün giriş bölümünde verdiğimiz alıntısından da anlaşılacağı gibi belirleyiciliği pratiğe vermişlerdir.

Kaldı ki bu tartışma da soyut bir tartışmadır. Pratikten kopuk olarak, yalnızca teorisi devrimci olan bir hareketin olabileceğini varsaymaktadır. Halbuki gerçek yaşamda bu olanaksızdır. Uzun vadeli olarak ele alındığında ve derinlemesine incelendiğinde bir hareketin ya hem teorisi hem pratiği devrimcidir, ya da ikisi de oportünisttir. Bu söylediklerimiz İşçinin Sesi için de aynen geçerlidir.

İşçinin sesi için ise herşey ideoloji ile ölçülür. Bunu açık açık birçok kez söylediler. Ama şimdiye dek hiçbir yerde yazmadılar. Ziyanı yok. Çünkü bütün yazdıklarının altında bu anlayış vardır. İşçinin Sesi'ni okuyanlar bunu hemen görecektir. Örneğin İşçinin Sesi'nin 200. sayısında Süleyman Saka-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lı'nın "İşçinin Sesi ile övünüyoruz" başlıklı bir yazısı yer alıyor.Bu yazıda,I974'lerden günümüze dek İşçinin Sesi'nin gelişimi ele alınıyor.Yanlış anlaşılmasın,yalnızca İşçinin Sesi gazetesinin değil,onunla içiçe İşçinin Sesi hareketinin gelişmesi ele alınıyor.Yazıda anlatılanların içinde İşçinin Sesi'nin yığın çalışması,eylem - siyasal taktik alanlarına ilişkin başarılarından sözeden pek birşey bulamıyorsunuz.Hep teorik konulardaki çalışmalarından,başarılarından söz ediliyor.Yaklaşık dokuz yıllık çalışmada başka birşey yoktur.Gerçekten de yoktur!

Peki,yalnızca ideolojik çalışma ile ideolojik öncü (öncü ya da ideolojik öncü aynı şeydir),yani proletaryanın siyasal partisi olunabilir mi?Bu konuda biri R.Yürükoğlu'nun,biri Lenin'in olmak üzere iki ayrı anlayış vardır.

Önce R.Yürükoğlu'nun anlayışına,daha doğrusu anlayışının evrimine bakalım.

Daha sonra,üç yıllık örgütsel çalışmanın değerlendirmesi bölümünde de yazacağımız gibi,Haziran I979'da yayına başlayan İşçinin Sesi Ağustos I979'a dek Türkiye'de ayağını yere basamadı.8 Ağustos ODTÜ eylemine İşçinin Sesi'nin sahiplenmesiyle TKP içindeki militan birikim İşçinin Sesi'ne aktı.Bu gelişim Ege Bölgesi'ndeki ortacıların bir bölümünü de,başka seçenekleri kalmadığı için de olsa,İşçinin Sesi'nden yana tavır koymaya zorladı.Böylece İşçinin Sesi yönetimi bir anda rüyalarında görmediği bir gelişimle karşı karşıya kaldı:

"...Bugün hesapları altüst eden bir yere geldik.Tahminleri aşan bir gelişme oldu.Bizim iki yılda,üç yılda,tırnaklarımızla kuyu kazar gibi... geleceğimizi düşündüğümüz yere üç ayda geldik."(Ekim I979,R.Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I07 - I08,s.6)

Yönetim bu gelişmenin nedenlerini doğru değerlendireceğine aptalca bir anlayışa savruldu."Basarız gazeteyi,herkes gelir"dedi.Yürükoğlu'nun hala sık sık herşeyi ideolojinjn gücüyle becerdik demesinin altında bu anlayış yatıyor.Örgütlenmeyi ikinci plana attılar,önemsemediler.

Konuya dönersek,bu kolay gelişimin etkisiyle o dönemde Yürükoğlu doğruyu söylüyordu:

"İdeolojik doğrular tek başına yetmez.Yalnızca ideolojik savaşımla 'dergici' olunur.Örgütlenme de tek başına yetmez.İdeolojisiz örgütlenme ile herşey olunur,Mafya çetesi bile olunur,ama proletaryanın genel kurmayı olunamaz."(Mayıs I980,R.Yürükoğlu,Sınıf Savaşının Vardığı Aşama ve Komünist Partisinin Taktikleri,s.50)

Zaman geçti.O hızlı gelişimin ürünleri,o ve daha başka fırsatlar hep çarçur edildi.Avrupa'da çıkan fırsatlar da bir bir geri tepildi.Örgüt sürekli gerilemeye başladı.Bu doğruyu çaktırmadan geri çekmek gerekti.Yapıldı

"I976'dan bu yana giderek belirginleşen biçimde Türkiye solunda tartışma ortamını İşçinin Sesi belirliyor.Partimiz,yeni ve doğru fikirler, daha sonra başka hareketlerin de yararlandığı fikirler getiriyor.Ve bunların ardı kesilmiyor...Bunun adı ideolojik öncülüktür."(Eylül I98I,R.Yürükoğlu, Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır,s.II)

Yani,Mayıs I980'de,yalnızca ideolojik savaşımla "dergici" olunurdu.Ama Eylü I98I'de,yalnızca ideolojik savaşımla artık "ideolojik öncü" olunuyor! İdeolojiyi siyasete de değil,dar klik çıkarlarına alet etmenin böylesi de az görülmüştür.

Biz her zaman doğrudan yanayız,Leninciyiz:

"Teorik çalışma yürütmeden,ideolojik bir öncü olamazsınız.Tıpkı bu çalışmayı davanın gereksinimlerini karşılamaya yöneltmeden,bu teorinin sonuçlarını işçiler arasında yaymadan ve onların örgütlenmesine yardımcı olmadan ideolojik bir öncü olamayacağımız gibi."(Lenin,c.I,s.298)

II - II) Üç Yıllık Örgütsel Çalışma ve Eylemlerin Değerlendirmesi

"Oportünistlerin tipik özelliği oluşmasını istedikleri konuya uygun enfermasyon yaymaktır.Özellikle illegal koşullarda konspirasyon buna kolayca kılıf olabilir."(C.Silahtar,Parti Disiplini,s.2I)

Konspirasyon ardına gizlenerek çarpık enformasyonla istenilen yönde kanı yaratmak pratik çalışma alanlarında mümkündür.Örgütsel çalışma ve

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

işleyiş,siyasal tutumlar, eylemler vs. gibi.İşçinin Sesi yönetimi işte tam da böyle bir yönetimdir.Hangi kanıyı oluşturmak istiyorsa ona uygun enfermasyon verir.Gerçekleri gizler,yasaklar ve resmi ağızlardan gerçekle en ufak bir ilgisi olmayan açıklamalar yapar.Örgütü suni şekilde ayakta tutmaya çalışır.Hapishanelerle ilgili tutum bunun iyi bir örneğidir.Buna daha sonra değineceğiz.Şimdi örgütsel çalışma ve eylemler konusuna bakalım.

İşçinin Sesi'nin şimdiye kadar ki çalışmalarda öğündüğü eylemler şunlardır:

"İstiklal marşına karşı ilk çıkış,Enternasyonal'i söylemek,Türkiye'de orak-çekiçli ilk cenaze:İnanç yoldaşın cenazesi..."(R.Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I60,s.4-5)

Şimdi biz,hem bu eylemlerin değerlendirmesini, hem de üç yıllık örgütsel çalışmayı birlikte ele alalım.

8 Ağustos I979'da ODTÜ'de gerçekleştirilen İstiklal marşına karşı Enternasyonal'i söyleme eylemine daha önce değinmiştik.Burada kısaca tekrar edelim.Bu eylem doğrudan doğruya İşçinin Sesi'ne ait bir eylem değildir.O tarihlerde,başlangıcı bu tarihlerden öncelere dek uzanan ve Avrupa'daki İşçinin Sesi-TKP yönetimi anlaşmazlığından tamamen bağımsız olan,Türkiye'deki kadrolar arasında da bir anlaşmazlık vardı.Özellikle Ankara'da iyice belirginleşen bu anlaşmazlık tabandaki militan unsurlarla bürokrat,pasifist yöneticiler arasındaydı.Politika gazetesine karşı tutum,CHP'ye karşı tutum, devrimci akımlara tutum,eylemler ve daha birçok alanda kendini dışa vuran bu anlaşmazlık ODTÜ eylemi ile geri dönülmez bir aşamaya ulaştı.(Bkz:Davut Çelik,İşçinin Sesi,sy. I29,s. 8)

İşçinin Sesi bu eyleme sahip çıktı.Olabildiği kadarıyla TKP tabanındaki bu militan birikim de İşçinin Sesi'ne aktı.Kısaca ODTÜ eylemi,İşçinin Sesi'nin gerçek karakterini,niteliğini göstermez.O gün,İşçinin Sesi'nin ayağını Türkiye'ye basabilmesi için bu eylemi savunması zorunluluktu,bulunmaz bir olanaktı.Bunu,bunun için yaptılar.Daha sonraki gelişmelerde de bu açıkça görüldü.

Bu eylemle ummadığı bir olanağı yakalayan ve bundan yararlanmasını bilen İşçinin Sesi daha ne oluyor ne bitiyor demeden gaz vermeye,atıp tutmaya başladı:

"İşçinin Sesi I5.000 basıyor.Akıl alır sayı mıdır bu? Ve de isteklere yetmiyor...Yine son hafta içinde duyduk ki İşçinin Sesi dört ilde çoğaltılıyor.Türkiye'de dört yerde çoğaltılıyor.Bu kendiliğinden bir gelişmedir. Bizim bilgimiz dışında bir gelişmedir.Sonra kitaplar aranıyor,kapışılıyor, ikinci baskı,üçüncü baskı,dördüncü baskı.Tüm bunlar göstergedir."(R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy. I07-I08,s.6,Ekim I979)

Gerçek durum ise şudur:Yayınlanan gazete sayısını bilmiyoruz,ama Türkiye'ye en fazla geldiğinde I.000 gazete gelmiştir.Bunun da dörtte üçden fazlası posta ile gelen ve çok azı hedefini bulan gazetelerdir.Çoğaltma denilen olay,bir militanın bulduğu geçici bir olanakla gazetedeki bir yazının I0 ya da 20 tane fotokopisinin çıkartılmasıdır.Bu da en fazla iki ya da üç defa yapılabilmiştir.Kitapların ikinci,üçüncü,dördüncü... baskı yapmasına gelince.Kitaplar bugün de hala birkaç baskı yapıyor.Bu işlerde uzun süre çalışmış insanlar olarak bunun altındaki "sırrı" da söyleyebiliriz.Basılan I.000 kitabın ilk beşyüzüne birinci,geri kalanına da ikinci baskı dersin.Bunun beşyüzü nasıl olsa gider,beşyüzünü de depoya ayırırsın. Bir beşyüz daha bastırır,bunun da bir kısmına üçüncü,gerisine dördüncü baskı dersin.Böylece I.500 kitabda dört baskı yapmış olursun...İşçinin Sesi militana 'gaz verecek' böyle 'ince' noktaları hiç mi hiç kaçırmaz...

Gelelim bundan iki ay sonrasına,yani Ocak I980'e.

"Lenincilerin gelişmesi,zıplamalar biçiminde... gelişiyor.Ankara,Gaziantep-Hatay,Balıkesir-Bandırma olaylarıyla noktalanan gelişim böyle oldu. Şimdi İzmir öne atıldı.Ege ayaklandı.Bunu hiç aralıksız İstanbul'un izleyeceğini söyleyebiliriz.Tüm göstergeler bu yöne işaret ediyor."(R.Yürükoğlu, İşçinin Sesi,sy. II7-II8,s. 5)

Asıl durum hiç de böyle değildir.ODTÜ eylemi ile birlikte Ankara'da gençlik kesimi kesin olarak ikiye ayrıldı.Bu arada İşçinin Sesi yönetiminin İngiltere'den gönderdiği OK üyeleri arasıra Ankara'ya geliyorlardı.İzmir'de

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İzmit'e,Zonguldak'tan İstanbul'a dek tüm parti örgütlerinin İşçinin Sesi'ne geçtiği,Doğu Almanya'daki TKP'nin Sesi radyosunun İşçinin Sesi militanlarınca basılarak ele geçirildiği gibi balonlar uçuruyorlardı.TKP yönetimindeki isimleri bir bir sayarak bu kişilerin işe yaramazlığını göstermeye çalışıyorlardı.(Yeri gelmişken ekleyelim.Bugün bizi konspirasyonu çiğnemekle suçlayanlar önce o günlerin hesabını vermelidir.İsimleri açıklayanlar İngiltere'den gelen OK üyeleri idi.Onların bunu öğrenebileceği tek kaynak,bu isimleri bilebilecek tek kişi de V.Dursun idi.V.Demir o sırada henüz İşçinin Sesi'ne geçmemiş idi.)Diğer illerdeki örgütlerin Ankara'yı takiben açığa çıkacakları, her türlü mali - teknik - kadrosal yardımla Ankara'nın yanında oldukları açıklanıyordu.

Bunlara hiç bir zaman inanmadık ve 1980 Konferans tutanaklarından da görülebileceği gibi bunların yanlışını sürekli vurguladık.Zaten kısa sürede bu balonlar bir bir söndü.Ankara'da işler kızışınca yöneticilerden mali - teknik yardım istendi...Ankara'ya eğitim yapmayı öğütlediler.(Bak:1980 Konferans Tutanakları).Bunun üzerine Ankara'daki o bir avuç kadro,her türlü olanaksızlığa karşın savaşa daldı.Görevinin altından kalkmasını da bildi. Bu,yöneticilerin hiç de beklemediği bir başarıydı.Ancak kavganın yarattığı heyecanın etkisi yavaş yavaş geçtikçe örgüt güçten düşmeye başladı.Kadroların %90 ının polisçe aranması ve tecrübesizliği, son haddine varmış mali - teknik sıkıntı ve yönetimin iğrenç, oportünist yöntemlerine duyulan tepkinin artması koşulları altında başka türlüsünü ummak da boşunaydı.Ama dışarıdan görülen sokakta elde edilen başarıydı.Bunun etkisi ile sağda solda sıçrardanmalar oldu.Bunlardan bir tek Mersin,Ankara'daki kadroların çabalarıyla gerçekten umut vericiydi.Antep'deki gelişme, oraya giden OK üyesinin benzeri yöntemlerinin sonucu anında geri devşirildi.Balıkesir - Bandırma'da hiç bir zaman birşey olmadı...İki - üç kişilik,esamesi okunmayan bir eğitim gurubunu zıplama olarak göstermek için insanın söylediğini işitmemesi gerekir.

İzmir'in "ayklanması"na gelince.İzmir'in durumu biraz karışıktır!O zamanlar TKP Ege yöneticisi olan V.Demir'ta 1974'lerden beri yönetim kliği ile ilişki içindedir.Ancak sonradan bu yönetim kliğinden biraz uzaklaşmış, ötekilerin aksine ve onların isteğine karşıt olarak Türkiye'ye gelmiştir. Bu arada eski klik arkadaşlarıyla ilişkiyi de sürdürmüştür.Bu ilişkiye güvenen İşçinin Sesi'nin şimdiki yönetim kliği,ayrılığı ortaya çıkardığında İzmir'e bakıyordu.Fakat öyle olmadı.Izmir'den ses çıkmadı.Ege yöneticisi V.Demir,"Açık Mektup" da açıklanan TKP MK toplantısında V.Dursun'u üyelikten atma yönünde oy kullandı.Buna rağmen, çıkmayan candan umut kesilmez diyerek İngiltere'deki yönetim kliği Türkiye için oluşturduğu OK'ya V.Demir'i de aldı.Fakat V.Demir bunu kabul etmedi ve uzun süre tavır koymadı.Ankara'daki kavganın başladığı sıralarda ilginç bir olay gelişti.V.Demir devrimci durumun varlığından bahseden bir yazısını basılması için Savaş Yolu'na gönderdi.Yazı,"sakıncalı yönleri budanarak basıldı.V. Demir,yazının bir kopyasını da,haberder etmek ve ilişkilerini tümüyle kesmeyerek rezervasyon yapmak amacıyla İşçinin Sesi'ne göndermişti.Ancak İşçinin Sesi bu yazıyı aldı ve olduğu gibi bastı.O zamana dek altındaki ilişkiler TKP yönetimince birer birer devşirilen V. Demir,başka çaresi kalmayınca,bir müddet ortada deli tavuk gibi döndükten sonra,yönetim kliğine kızıp köpürerek de olsa nihayet tavır koydu.1980 sonlarına rastlayan bu değişiklikten sonra İzmir'de iyi - kötü birşeyler çıktı.İzmir'in "ayaklanması" da işte budur.

Bu dönemde İstanbul'da ise göz gözü görmüyordu.Kadrolar birbirine düşmüştü.Şimdi yönetici olan bazıları devrimciliği bırakmıştı.Yöneticiler fiilen Partizan Yolu'cu olmuşlardı. İngiltere'den gelen az sayıda kadro giderek siyasetten uzaklaşıyordu.Hiçbir örgütlenme çalışması da yoktu.Bu durumda İstanbul'un patlayacağından sözetmek kaşarlanmış bir yalancılıktır.

Ankara örgütünün artık daha fazla tahammül edemeyerek yönetime verdiği ihtar İzmir'deki yeni gelişme ve yönetim açısından en önemlisi İstanbul'daki arap saçına dönen durum ani bir konferans toplanmasını zorunlu kıldı. Konferans bütün bunları tartıştı.Bizlerden orada bulunan yoldaşlar bildikleri ya da görebildikleri tüm aksaklıkları o gün de eleştirmişlerdir.

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİ ARŞİVİ

I980 Konferans Tutanakları'ndan bunu görmek olanaklıdır.İşçinin Sesi'nin şimdiki yönetimi tüm bunların suçunu Türkiye'deki ÖK'ya yıkarak kendini sıyırdı.Yapılan düzenlemelerle artık herşeyin iyiye gideceğini düşünerek yeniden çalışmalara girişildi.

Konferans sırasında en ileri kadroların yokluğunun da eklenmesiyle işler iyice kötülemişti.Böyleyken,daha Konferans duyurusunun hemen ardından R. Yürükoğlu şöyle diyordu:

"Ama menşevikler,parti kadrolarının,gerçekçi bir hesapla üçte ikisi üstünde etkindirler...Leninci hareketin üçte bir gibi büyük bir azınlık tutması..."(R.Yürükoğlu,Sınıf Savaşımının Vardığı Aşama ve Komünist Partisinin Taktikleri,s. I2 - I3,Mayıs I980)

Bu tarihte,İşçinin Sesi'nin tüm Avrupa ve Türkiye'de sahip olduğu niceliğin,sözgelimi,TKP Ankara il örgütünün o günkü niceliğinin üçte birinden azdır.Üstelik bu rakam,yani,Ankara il örgütünün üye sayısı,eski MK üyesi yeni İşçinin Sesi yöneticisi olan kişilerin verdikleri eski rakamdan,İşçinin Sesi'ne geçmeler çıkarılarak elde edilmiştir.Bunu bile bile "Leninci hareketin üçte bir azınlık tutması"ndan sözeden bir kişiden ne beklenir?

Konferans sonrasında çalışmalar her yerde farklı gelişti.İstanbul'da "beklenen" patlama bir türlü gelmedi.Varolan ilişkiler kaybedilmeyi,örgütde huzursuzluk artmayı sürdürdü.Temmuz'a doğru İstanbul'da örgüt diye birşey kalmamıştı.Ankara örgütünün olanaksızlıklarını yenmek için merkezden istediği yardımlar geri çevrildi.Bu öylesine ikiyüzlü bir davranıştır ki,örneğin I980'de İngiltere'de yapılan yaz taarruzunda toplanan gelirin Türkiye'ye gideceği ısrarla vurgulanmıştır.Buna karşın Türkiye'ye tek bir kuruş bile gönderilmemiştir.Halbuki toplandığı iddia edilen gelirin onda biri gibi bir miktarla Ankara örgütünün durumu büyük ölçüde değiştirilebilirdi.Bütün bu gerçekler,o zaman Ankara yöneticisi olan yoldaşların merkeze yazdığı raporlarda mevcutdur.

Ege örgütü,Konferans'ın hemen sonrasına denk gelen dönemde gelişti.Mayıs Haziran aylarında bugüne dek ulaşabildiği en yüksek sayıya ulaştı.Özellikle işçi kesimi arasında başarılı gelişmeler oldu.Ancak yaz taarruzu ile birlikte taarruz adına yapılan ve tam da İngiltere'de yetişmiş dergici kafanın anlayışı ile yürütülen çalışmalar örgütü güçten düşürmeye başladı.Paracanlar,"ilişki kurulamayanlar" arttı.İzmir örgütü yöneticileri ve merkez bunları hep görmezlikten geldi.Öyle ki Temmuz'da yapılan Maden - İş 3. Bölge Temsilciliği Kongresi öncesinde İzmir yöneticisi,EK üyesi kişi,35 kesin delegeleri olduğunu,ortadakileri etkileyebilirlerse kongreyi bile alabileceklerini söylüyordu.Kongrede hiçbir varlık gösterilemedi.3 - 5 kişilik bir delege grubu bile oluşturulamadı.Hatta İşçinin Sesi adına konuşma yapacak kişi kongrede özeleştiri yaptı.

İşçinin Sesi'ni değerlendirirken asıl bakılması gereken eylemler Maden - İş kongresi olaylarıdır.Kongrenin içinde durum yukarıda anlattığımız gibiydi.Dışarıda kavga çıktı.Ve karşı taraftan bir kişi öldü.İşçinin Sesi daha ilk andan pis propaganda yapmaya başladı.Örneğin,karşı tarafın,ölenin bir işçi olduğu iddialarına karşı İşçinin Sesi'nde yer alan bir yazıda şöyle deniyordu:

"Ölen İGD'li bir öğrenciydi.Tekel işçisi değil tekel büfesinde çalışıyordu ve İzmir Hatay İGD şubesi başkanlığı yapıyordu.Halkın Kurtuluşu'ndan birisinin öldürülmesi olayından dolayı aranmaktaydı."(A. Zorlu,İşçinin Sesi, sy. I36 - I37,s. 2)

Hangi siyasetten olursa olsun ölen bir militanın ardından böyle konuşmak aşşağılıktır.Sonra bu propoganda neyi açıklamaya çalışıyor?Ölenin ölmeyi hak'ettiğini mi?Başkasının ölümünden aranan birinin ölmesinin yerinde olduğunu mu?Yok değilse, bunları yazmanın ne anlamı var?Bu pisliktir,devrimcilikle uzak yakın ilgisi de yoktur.Sol siyasi akımlar arasındaki çatışmalarda herşey olabilir.Bunlar istenmeyen şeylerdir.İstenmemesine rağmen adam da ölebilir.Ama ölen kimden olursa olsun biz sadece üzülürüz ölenin ölmeyi hakkettiğini ya da bu tür olayların doğru olduğunu savunmak ya da dolaylı olarak buraya çıkacak yöntemleri benimsemek devrimcilik değildir.

Devam edelim.Bu olaydan sonra karşı taraf harekete geçti.Önce İşçinin

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER ARŞİVİ VAKFI

Sesi'nin sevilen bir militanı vuruldu.Bunun üzerine EK'nın Türkiye parçası olağanüstü bir toplantı yaptı.Bu toplantıda,İzmir yöneticileri adına konuşan Ege sorumlusu EK üyesi,katili bulup cezalandırmayı ve boynuna yafta takarak sokağa asmayı önerdi.Evet bunu önerdi.Ege sorumlusu dışında bütün diğer EK üyeleri buna karşı çıktılar. Bu tür yöntemlerin devrimciler açısından yeğlenmeyecek yöntemler olduğunu, yığınsal savaş yöntemlerine yönelinmesi gerektiğini,her yolla karşı tarafın bulunduğu her yere (sendikalar, dernekler,kahveler vs.) gidilerek geniş propoganda örgütlenmesini ve karşı taraf buna şiddetle tepki gösterirse ancak o durumda her türlü şiddetin, her türlü sonuçları ile birlikte yerinde ve faydalı olduğunu söylediler. Ege sorumlusunun itirazına karşın karar bu yönde alında.(Bu karar,gerekçeleri ve Ege sorumlusunun muhalefet şerhi ile birlikte merkeze rapor edilmişti.)Söylenen çok açık olduğu halde, Ege sorumlusu bunu İzmir örgütüne EK'nın "saldırıyı durdurduğu"şeklinde iletti.(Bunu daha sonra öğrendik.)

Ve gerçekten de kendisi saldırıyı durdurdu.Bu toplantının hemen ertesinde İşçinin Sesi'nden bir militanın daha öldürülmesine karşın İzmir yöneticileri karşı tarafın görüşme talebini kabul ettiler. Sendikalarda ve derneklerde"serbest propoganda hakkı" tanınması zemininde karşı tarafla anlaştılar.Bunları herşey olup bittikten sonra haber alan o zamanki bazı yönetic yoldaşlarımız (bunların bu yazıda imzası vardır)buna karşı çıktılar.Bu anlaşma hem pratik hem moral açılardan yanlıştı.Bu işten karşı taraf kazançlıydı."Serbest propoganda hakkı" denen şey boş,ayakları yere basmayan bir şeydi.Bizim,kimseden "propoganda hakkı" isteme diye bir sorunumuz olamaz. Gücü olan propogandasını yapar.Biz "propoganda hakkı" dilenmeyiz, onu bizzat somut savaşımla,somut güçle dayatır ve alırız.Komünist anlayış budur.

Merkez bütün bunların sorumluluğunu Ege yöneticilerine,hatta EK'nın Türkiye parçasına atmayı deneyebilir. Ama bu kimseyi aldatmamalıdır.Çünkü,bu olayların hemen ardından cunta geldi.Cuntanın hemen ardından da I.Konferans cunta arası dönemdeki çalışmaları değerlendiren bir EK plenumu toplandı. Bu plenumda,Türkiye'den gelmiş öteki yoldaşların karşı çıkışlarına rağmen Ege yöneticilerinin tüm tutumları merkez tarafından doğru olarak değerlendirildi.Ege örgütünün I. Konferans'ta konulan "savaşa dalma" görevini yerine getirdiği belirtilerek İzmir dönem n en başarılı örgütü,İzmir yöneticisi de en başırılı kişi seçildi.Aynı değerlendirmelir II.Konferans'da da yapıldı.

İşte yönetimin militanlığı, militan - devrimci eylem anlayışı budur.İnanç yoldaşın cenazesini de bu bütünün bir parçası olarak değerlendirmek gerekir.Tek başına ele alındığında bu eylemin önemini,güzelliğini yadsıyacak değiliz.Bu eylemde, tıpkı İstiklal marşı eylemi gibi militanların İşçinin Sesi yönetimine armağan ettiği bir sömürü kaynağıdır.Öte yandan,orak - çekiçli cenaze kaldırmakla ölen yoldaşların anısına yetecek şey yapılmamıştır Onların anısını yaşatmak, onlara sahip çıkmak,kavgadan kaçmamakla olanaklı olabilirdi.Bu ise yapılmamıştır.Gerisi de göz boyamaktan,işin iç yüzünü örtbas etmekten başka anlam taşımaz.Ve gerçekten de taşımamıştır.Bu olaylardan sonra,örgütün dağılma ve çürüme süreci daha da hızlanmıştır.

Cunta öncesinde örgütün durumu işte böyleydi.Cunta sonrasına geçmeden önce,yönetimin "gaz verme"örneklerinden birine daha değinelim.

Cuntanın hemen öncesinde,IO Eylül I980'de yaptığı konuşmada R.Yürükoğlu şunları söylüyor:

"Meyva veren ağacı taşlarlar demişler;üzerimize çok hesaplar,provokasyonlar dönüyor.Ilıcak'lardan MİT'ine dek bizimle uğraşıyor.Burjuvazi bizi hedef gösteriyor.Son I5 gün içinde IOO'ün üzerinde yoldaşımız tutuklandı,ağır işkenceler görüyorlar".(R.Yürükoglu,Sosyalizm Üstün Gelecektir,sf.I7)

Birincisi ,bu tarihte, içeride olan tüm yoldaşların sayısı maksimum 40 civarındadır.Zavallı Yürükoğlu!Bu yöntemlerle militanlarda İşçinin Sesi'nin güçlülüğü,tehlikeliliği vs. imajını yaratmaya çalışıyor.Bunlar menşevik yöntemlerdir.Bırakalım bizim gücümüzü,doğruluğumuzu,tehlikeliliğimizi önce yığınlar takdir etsin.Güçlüyüz,doğruyuz deyip durmakla güçlü,doğru olunmuyor.Doğruluk - güçlülük gibi şeyler ancak sokakta eylem alanında,pratikte ortaya çıkar.

İkincisi,"Ilıcak'ından MİT'ine dek bizimle uğraşıyorlar" konusuna da bir

not düşelim.İşçinin Sesi bu tür noktalarla şişinmeyi hala sürdürüyor.Şu sıralarda da Bursa nutku vs. gibi verilerle "en tehlikeli"örgüt olduğunu ispatlamaya çalışıyor.Biz bu konuda yorum yapmayı yersiz buluyoruz.Ama bir şeyi hatırlatalım.Bir zamanlar yönetim Partizan Yolu'nun provakasyon örgütü olduğuna delil olarak Milliyet'te çıkan ve Partizan Yolu ile Dev-Sol'un Türkiye'nin en tehlikeli örgütleri olduğunu söyleyen bir yazıyı gösteriyordu.Şimdi aynı yöntemi başkaları İşçinin Sesi'ne uygulasa,ne derler acaba?

Cuntadan sonra hareketin önde gelen unsurları yurt dışına çıktı.Bununla birleşen gericilik döneminin etkisi ile genel olarak tüm Türkiye'de,özellikle de İzmir ve Ankara'da geriye sayış hızlandı.Yalnızca İstanbul bu genel eğrinin dışında kaldı.Ancak İstanbul'daki bu gelişme çok özel nedenlerle elde edilmişti.(Çeşitli sakıncaları dikkate alarak bu nedenleri buraya koymayacağız.)

Aynı dönemde Avrupa'da da işler iyi gelişiyordu.Türkiye'den çıkan kadrolarla İngiltere örgütü canlanmış, Avusturya gibi yerlerde küçük küçük gruplar çıkmıştı.Almanya'da daha önceden patlama geçiren Manheim örgütüne gerekli nitelikli kadro yardımı yapılmadığından patlamanın arkasından örgüt oldukça zayıflamıştı.Buna karşın Hamburg'da çok önceleri ATİF'den ayrılmış bir grubun ve Köln'de de TKP örgütünden bir kesimin İşçinin Sesi'ne geçmesi ile Almanya'da da iyi bir gelişmi söz konusuydu.Örgütün bu güne kadarki en yüksek niceliğe ulaştığı ve örgütsel açıdan en iyi olduğu o günkü durumu R.Yürükoğlu şu sözlerle dile getiriyordu:

"Son bir buçuk yıldır geri kalan İstanbul'daki hareketimiz,faşist diktatörlük altında patlama yaşıyor.Hareketinizin en büyük parçası olması anmeselesidir.Manheim'den sonra Köln'de de demir gibi ayağa kalkan Lenin'ci hareket tüm Almanya'yı karıştırdı.Hamburg'da İlericiler Birliği kuruluyor" (R.Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I5I - I52,sf.5,Mart I98I)

Abartmalı sunuş bir yana bırakılırsa,söyleyecek birşey yoktur.

II.Konferans bu koşullar altında toplandı.Konferansın ardından tüm örgütü,Türkiye - Avrupa tüm örgütü içine alan hızlı bir gerilemeye girildi. Önce Ankara örgütü ağır bir darbe yedi.İlk tutuklamalardan kalan yöneticilerden bir kaçı dışında hepsi içeriye düştü.Ankara'daki gelişmelerden ürken İzmir yöneticileri soluğu yurt dışında aldılar.Almanya'da ise,Manheim, Köln ve Hamburg örgütlerinden gelen yönetici kadro talebi yönetimce ısrarla red edildi.Türkiye'den gelen kadrolar işlevsiz bir şekilde İngiltere'de karantinaya alındı.Bunun sonucu bir yandan Almanya örgütü gerilerken,İngiltere örgütünde de huzursuzluk artmaya başladı.Bunun da ötesinde çalışmaların yanlışlarıyla İngiltere örgütü sürekli üye kaybediyordu.Avrupa'nın öteki ülkelerinde ise hemen hemen hiç bir şey yoktu.Bütün bu gerçeklere karşın Haziran I98I'de R.Yürükoğlu'nun söyledikleri şunlardır:

"Birer cümleyle durumu özetleyeceğim.Gene dışarıdan gözlemcilerin,kendi yoldaşlarımızın değil,öteki hareketlerin söyledikleri bir şey var: Ege'nin tek örgütüyüz bugün,İstanbul ve Marmara bölgesinde en güçlü örgütler arasına girdik.

(...)

"Cuntadan sonra örgütümüzün sarsılmadan çalışması.Bu da silinmez bir sayfadır.Herkesin önünde önemli bir sınavdır.Evet,cuntanın gelişinden bu yana geçen süre içinde Türkiye'de gerçekten çalışan tek örgüt olduk."(R.Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I60,s4 - 5)

İddia edilenleri hangi hareketlerden,kim,neden,nasıl söylemiştir bilinmez!Önemli olan,Yürükoğlu'nun eline palavra atacağı bir malzeme geçmiştir. Hem, "dışarıdan gözlemciler" işin içine girince söylenenler daha nesnel görünecektir....

"Ege'nin tek örgütüyüz,İstanbul ve Marmara'da en güçlü örgütler arasına girdik" iddiasıyla fazlaca uğraşmayacağız .Cuntanın saldırılarının yarattığı panik içinde göz gözü görmezken "nasılsa kimse gerçeği bilemez" düşüncesiyle savrulan bu palavraları ciddiye alma olanağı yoktur.O tarihte, bütün bu bölgelerin hepsinde de İşçinin Sesi'nin niceliği,bir devrimcinin ilk anda aklına gelebilecek IO - 20 devrimci hareketin herbirinin niceliğinden de azdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI

"Cuntadan sonra örgütümüzün sarsılmadan çalışması.Bu da silinmez bir sayfadır..."Bu sözlerin söylenmesinden birkaç ay sonra örgütün 48 saat içinde darmadağın edilmesinin altında yatan temel neden işte bu anlayıştır. Tabii ki cuntanın vuracağı ilk hareketlerden değildik.Cunta normal olarak en tehlikeli ve en büyüklerden,en az tehlikeli ve en küçüklere doğru ilerleyecekti.Yapılması gerekn bu zaman içinde illegal çalışmayı ve konspirasyonu pekiştirmek,kadroları yenilemekti.Ama yönetim işin gösteriş yönüne yöneldi."En hazırlıklı örgüt biziz","konspirasyon düzeyimiz çok yüksek", "cuntadan sonra sarsılmadan çalıştık" gibi gösterişlerden medet umdu.Bunun doğal sonucu illegaliteyi ve konspirasyonu boşlamak oldu.Öyle ki hapishanelerden çıkan unsurlar hiçbir tedbire gerek görülmeden en açık şekilde çalışma yürütüyor,en yüksek sorumlularla birlikte çalışıyordu.Başka hareketden alelacele partiye dahil edilen unsurlar doğrudan yöneticilerle çalışıyor, konspirasyon ve illegaliteye dikkat edilmiyordu.Kısacası,yönetimin tavrı tutuklamaları hazırlayan temel etken olmuştur.Yönetimin bu tavrına ayak uyduran zamanın Türkiye sorumlusu işi iyice çığırından çıkarmış,öyle ki merkezden gelen uyarılara ve kesin kararlara bile kulak asmadan istediği gibi at koşturmaya başlamıştı.Bu durumun tehlikesini sezen Türkiye'deki çeşitli yöneticiler sorumlu organlarda yanlışları eleştirmiş,örneğin başka hareketden unsurların ideolojik birlik aranmadan örgüte alınmasına karşı muhalefet etmişlerdir.Ancak çoğunluğu sağlayamadıkları için Türkiye sorumlusu gene bildiğini okumuştur.Bu süreç içinde tutuklamalara giden yol adım adım bizzat merkez tarafından döşenmiştir.

Gerek Türkiye,gerek Avrupa örgütlerindeki bu gidiş hiç değişmeden sürerken Eylül I98I'de R.Yürükoğlu'nun IO Eylül konuşmasının özetlendiği İşçinin Sesi'ndeki yazıda şöyle deniyor:

"Yürükoğlu yoldaşımız,Eşgüdüm Komitesine bağlı partinin çoğunluğunu ve sağlıklı örgütsel parçasını oluşturan Leninci kanadını yadsıyarak yapılacak bir kongrenin gerçek bir kongre olamayacağını belirtti."(İşçinin Sesi, sy. I7I,s. 8,abç)

İçeride örgüt zayıfladıkça,dışarıya örgütün gücü giderek daha fazla şişirilerek gösteriliyor."Partinin çoğunluğu" gibi bir terim kullanmak için kişinin "cennet adası"nda yaşaması gerekir.Bırakalım bu tarihi,örgütün niceliğinin en yüksek olduğu I98I başında bile İşçinin Sesi'nin tüm niceliği, TKP'nin İstanbul,Ankara,İzmir,Adana ya da Almanya gibi bir il örgütünün niceliğinin yarısı bile değildir.

Bu yetmiyormuş gibi aynı konuşmada şunlar da söyleniyor:

"Nicelik yönünden de artık küçük ve hatta orta büyüklükteki hareketleri geride bıraktık."(R.Yürükoğlu,Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır,s.I3)

Üç aşağı - beş yukarı herkes hangi hareketin niceliğinin ne olduğunu bilir,görür.İşçinin Sesi "büyük hareketler arasına giriyor".Bundan daha büyük yüzsüzlük,arsızlık olur mu?R.Yürükoğlu böyle konuşurken,aynı dönemde örgütlenme sorumlusu,ÜB üyesi yoldaşın "orta büyüklükteki hareketler arasına girmek zorundayız" demesi bunların komünist ahlakını çok güzel gösteriyor. Bunlar başka hareketlerin durumunu bilmedikleri ve söylediklerinin doğru olduğuna inandıkları için böyle konuşmuyorlar.Söylediklerinin yalan olduğunu bile bile böyle konuşuyorlar.Bu da bir komünist için en aşağılık davranıştır.

Örgütsel durum üzerine İşçinin Sesi'nde yazılan son değerlendirmeler bunlardır.Bu değerlendirmelerin ardından gelen tutuklamalardan sonra bu tür açıklamalara rastlayamıyoruz.Bundan sonraki gelişmeleri de biz aktaralım.

Tutuklamaların ardından Türkiye ile yaklaşık beş ay hiçbir organik ilişki kurulamadı.Tutuklamalardan geriye kalanların yeri - yurdu - telefonu vs. belli iken ve Türkiye'deki yoldaşlar mektup,telefon vs. ile ısrarla kendileri ile ilişki kurulmasını isterken,yönetim onların telefon etmemelerini istiyor,beklemelerini öğütlüyordu.(Bu mektupların bazı örnekleri halen elimizdedir.)

Almanya beklenen yere geldi.Bizim tartışmalarımızın başlamasından önce Almanya'ya gönderilen bir müfettiş her yerde örgütler kurduğu,yüzlerce kişiyle seminerler yaptığı,I Mayıs'da I.000'in üzerinde kişiyle yürüneceği vs. balonlarını uçurmuştu.Durum ortadadır.I Mayıs'ın hemen ardından yapılan

TÜRKİYE SİYASİ ARŞİVİ VAKFI

Duisburg eyleminde İşçinin Sesi 200 sayısını bile bulamamıştır.Geçen sene I2 Eylül'de daha yüksek bir rakamla yürünmüştü.Söyleneçek söz yoktur.

İngiltere hepsinden daha berbatdır.Bizim tartışmalarımız başladığında İngiltere parti örgütünden son birbuçuk yılda ayrılanların niceliği,birbuçuk yıl öncesi niceliğin üçte birinden fazlaydı.Yığın çalışmasının yokluğu,devrimci eylemlerden kaçmak vs. bu durumun nedenleridir.Yeri gelmişken İşçinin Sesi yönetiminin içyüzünü açığa vuran bir örneği de burada belirtelim.K.Evren'in Kraliyet ailesinin düğünü için İngiltere'ye gelmesinin sözkonusu olduğu günlerde kendisine nasıl bir eylem yapılacağı sorulan ÜB üyesi,"biz burada parlementerler aracılığıyla birşeyler yaparız,belki Almanya'da da yığılsal birşeyler yapılır" diye cevap veriyor.Evren Almanya'ya mı yoksa İngiltere'ye mi geliyor?Bu nasıl bir anlayışdır.Yapabilecekken yığınsal eylem yapmamak niyedir? Bunlar TKP yönetimini kendi burjuvazisinden korkmakla suçluyorlardı.Kendileri İngiliz burjuvazisinden korkuyorlar.

Örgütün bu genel gidişinin tersine çıkabilen bir tek Fransa'dır.Avrupa'nın öteki ülkelerinden birçok militan ile takviye edilen ve Türkiye'den çıkan bazı yöneticilerin yığıldığı Fransa'da,ötekilerlekıyaslandığında iyi bir gelişim olmuştur.Ama bu kez de başka sorun çıkmıştır.Fransa'nın genel eğrinin bu gelişimi ile örgüt içindeki çeşitli klikler arasındaki çatışma keskinleşmeye başlamıştır.

II - III)Kadro Politikası ve Yığın Çalışması Anlayışı

İşçinin Sesi,ortaya çıktığından bu yana yazdığı yazılarla kadro politikası ve yığın çalışması alanlarında hepimizin gönülden katıldığı doğrulara teorik bir açınım getirdi.Bizler ve hala bugün birçokları,bunları yazan bir hareketin bu alanlarda çirkin,anti-komünist tutumlar içinde bulunabileceğini aklından geçiremezdi.Ancak yönetimi yakından tanıyıncadır ki,yazılanların,uygulanan pis ve iğrenç yöntemleri gizlemeye yönelik olduğu anlaşılabilir.

Dimitrov, bir örgütün kadro politikasında belirleyici iki nokta olarak şunları sayıyor:

"Birincisi,adamlarımızı iyi tanımalıyız...

"İkincisi,kadrolar doğru biçimde yükseltilmelidirler."(G.Dimitrov,Faşizme Karşı Birleşik Cephe,May Yayınları,sf.I46 - I47)

İşçinin Sesi yönetiminin kadro politikası,onları tanıyan,onlardaki özellikleri olduğu gibi,nesnel olarak ele alan bir anlayış değildir.

Buna iki örnek verelim.

Birinci örnek,Türkiye'deki ilk örgütlenme çalışmalarından sorumlu olan ÖK ile ilgili olacak.Bu ÖK'nın bütün üyeleri,daha önceden İngiltere örgütünde sekreterlik ya da üyelik yapmış,ayrıca gene her biri çeşitli legal örgütlerde başkanlıklar yapmış kişilerdir.Yani bunlar,İngiltere kliğinin (şimdiki yönetim kliği) o zamana kadar yetiştirdiği ve kendine sadık tutabildiği en yetişkin kadrolardır.

Bu ÖK'nın Türkiye'de neler yaptığını daha önce yazmıştık.I.Konferans'da bu ÖK üyelerinin yaptıklarına ilişkin V.Dursun ve F.İzlem yoldaşların getirdikleri eleştiriler arasında şunlar vardır:Hareketin kişiliğini koruyamamak,hareket hakkında başka akımlardan kişilere bilgi vermek,İşçinin Sesi'ne uymayan görüşler savunan bir kişiyi toplantılara sokmak,böylece menşevik örgütlenme anlayışı uygulamak(I980 TKP Lenin'ciler Konferansı Tutanaklar,sf.73 - 74);kendine güvensizlik,bölgecilik yapmak,Türkiye'yi bilmemek operasyon mantığı ile çalışmak - insan harcamak,kadrolar hakkında kariyerist oportünist - cemiyetçi gibi karalamalar yapmak,kollektif çalışmayı dağıtmak vs.(age,sf.86 - 88)

Neresinden eleştirmeli!Bir kere,bu kadrolar dün de bugün de aynı kadrolardı.İyi yanları - kötü yanları dün de vardı,bugün de.Ve bu "en yetişkin" kadrolar,Türkiye'deki en sıradan devrimcinin bile yapmayacağı suçları işliyorlar.Bu nasıl kadro tanımadır?İkincisi, bu olayın sorumluluğundan yönetim kendine hiç bir pay çıkarmıyor.Gerçekte en başta kendisi suçludur.Böyle kadrolara örgütü teslim edenler kendileridir."Mecburduk,gönderdik,kimseyi tanımıyorduk" demekle olmaz.O zaman yetkileri kesin bir şekilde sınırlana-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA

rak gönderilseydi.Üçüncüsü,bu olaylar olduktan sonra,suçlu görülen yoldaş-ların bazılarına hapis-örgütten kimseyle görüşmeme cezası,bazılarına "emek eğitimi" cezası verilmesi tam da bizim defterden silmek teriminin içini dolduruyor.Yanlış yaptıysa yaptı,eleştirildi.Görevinden alırsın,uygun bir göreve verirsin.Hapis,kimseyle ilişki kurdurmama,"emek eğitimi" ne oluyor? Bunların,bugünkü sosyalist ülkelerde R.Yürükoğlu'nun varolduğunu söylediği ve eleştirdiği sürgün,ev hapsi,çalışma kamplarına gönderme gibi tutumlardan ne farkı var? Dördüncüsü,bu kadroları kim yetiştirdi? Bu yönetimin yetiştirdiği en yetişkin kadrolardır bunlar. Kollektif çalışmayı dağıtma,menşevik örgütlenme uygulama,karalama-çamur atma,kadro harçama gibi tavırları kim-den,nerede öğrendiler? Tabiiki bu yönetimden,İngiltere'de!"Ağaçta ne yeti-şirse altına o düşer".

İkinci örnek de doğrudan bizimle ilgilidir.1979'da ODTÜ eyleminin yöne-ticiliğini yapanlar,bugün,yönetime karşı çıkan bizler arasındadırlar.1979'-da Yürükoğlu bu yoldaşlar için şöyle diyordu:

"ODTU'de Leninciler korkusuz çıkışlarıyla yeri ve zamanı doğru seçilmiş Leninci yöntemlerin yığını nasıl anında sarabildiğini kanıtladı.Kadrolarda niteliğin önemini gösterdi.ODTU eyleminin tarihsel önemi buradadır".(İşçi-nin Sesi,sy.103,sf.2)

Bir de,bu "nitelikli kadrolar" için şimdi ne söylendiğine bakalım:

"Ortamın dayatmasıyla,gençlik kesiminden gelen (ve gerçekten her açıdan genç olan) yoldaşlar arasında zaman zaman sorunlar doğuyor".(R.Yürükoğlu, İşçinin Sesi,sy.200,sf.6)

Dün "korkusuz","nitelikli kadro" idik,bugün "her bakımdan genç kadro" oluverdik.İşin asıl ilginç yanı,birçok siyasal-örgütsel eleştiriden kal-karak açık tartışma isteyen bizler hakkında yönetimin,bizim gençliğimizden başka söyleyecek birşey bulamamasıdır.Ne denli sorumsuz,ne denli komünist-likten nasibini alamamış bir yönetim olduklarını gösteriyorlar.

Kadroların doğru yükseltilmesi sorununa gelelim.İşçinin Sesi yönetimi için kadroların yükseltilmesinde asıl kriter evet-efendimciliktir.Yöneti-me el oğuşturmayan,yönetimin her dediğine gözü kapalı evet demeyen hiç bir üyeye yeteneklerinin ve tecrübesinin gerektirdiği sorumluluk verilmez.Bu, bir yanıyla bu kadroların çürütülmesini getirirken,öteki yanıyla da bu kad-roların uygun yerleşimi ile sağlanacak olanakların tepilmesini doğurmakta-dır.Üstelik,evet-efendimci olmayan kadrolar yalnızca çürütülmekle de ka-lınmaz.Maddi sorunlar,örgütsel kanallarla psikolojik baskı,ezme-soyutlama, dedikodu vs.gibi yöntemlerle ya örgütten ayrılmaya,ya da örgüt yönetimi önünde diz çökmeye zorlanır.Bu konuya en güzel ve en bilinen, yadsınamaya-cak örnek bizlerin durumudur.İngiltere'de bizlere takınılan iğrenç tutumun tek nedeni,yönetimin,"siyaseti iyi biliyorlar,uyanıklar" dediği bizlerden duyduğu korkudur.Türkiye'den gelen yoldaşların daha Ingiltere'ye ayak ba-sar basmaz tepki duydukları,yanlış gördükleri konuları yönetime iletmeleri, tartışmalarıdır.Körükörüne itaate uymamalarıdır.Yönetim bizleri işlevsiz bir biçimde Ingiltere'de tutarak hem "tehlike" yi savuşturacaktı, hem de uzun vadede bizlerden bazı elemanları istediği noktaya getirerek ileriye dönük yatırım yapacaktı.Silah ters tepti.

Kadroların doğru yükseltilmesi sorunu, kadroların seçimi sorunuyla doğ-rudan bağlıdır.Bu konuda da Dimitrov'un dedikleriyle uygulamalara bakalım.

Dimitrov, kadro seçiminde önemli dört noktayı şöyle sıralıyor:

"Birincisi,kendisini işçi sınıfı davasına kesinlikle adamak,partiye bağ-lılık ki bu özellikle sınıf düşmanlarına karşı çarpışırken,hapiste ve mah-kemede denenmiş olmalıdır".Yönetim için partiye bağlılık,sınıf savaşının sı çağında denenmişlik önemli değildir.Önemli olan yönetime el oğuşturmaktır. Haklarını yemeyelim,bir kriterleri daha var.Yaz taarruzlarında ya da genel olarak para vermek.Her yaz taarruzundan sonra,yaz taarruzunda en bol para veren üyeler,onur listelerine geçerler; partiye bağlılıklarını ve fedakar-lıklarını "kanıtlamış" olarak il komitesi sekreterliklerine,üyeliklerine ve legal örgüt başkanlıklarına "terfi" ederler!

"İkincisi,kitlelerle mümkün olduğu kadar yakın ilişki".

Yığın çalışmasıyla da doğrudan bağlı olan bu noktada İşçinin Sesi'nin yaptıkları tam anlamıyla bir rezalettir.Bunu İngiltere'deki örgütün duru-muyla açmaya çalışalım.

İşçinin Sesi yönetimi için kitlelerle bağ kurma yeteneği kadro seçiminde önemli bir kriter değildir.Kitlelerle bağ kurmak,bazı örgütçü kadroların yapacağı ve meyvalarını da yönetimin devşireceği "ikincil bir iştir".Bu yetenek,pratik içinden gelen kadrolara has olduğu için bu kadrolar "siyaseti iyi bilirler,uyanıktırlar".Yani "siyasetçi" dirler.Ayrıca,devrimci yaşamlarının önemli kısmını pratik-örgütlenme çalışmalarıyla geçirdikleri için"bilgi düzeyleri-ideolojik konumları da düşüktür".O zaman bunlar "iyi kadrolar değildir".İşçinin Sesi yönetiminin anlayışıyla iyi kadro olmak için iyi bir burjuva entellektüel düzeye sahip olmak ve Ingiltere'nin bakir topraklarında yetişmiş olmak(yani gerçekten siyaseti bilmemek) zorunlu şartlardır.İngiltere'deki parti örgütlerinin yönetici kadrolarının üçte ikisinden fazlasının Ingiltere'de yada bir başka emperyalist ülkede eğitimini görmüş ve bu bakir topraklarda yetişmiş "kuzu kuzucuk" küçük-burjuva entellektüelleri olması bunun en güzel kanıtıdır.Bu kadroyla (ki bu kadro hareketin fiilen kayıtsız-şartsız yönetim kadrosudur),niyetleri o olmasa da,dergici bir hareketten başka bir şey olamazlar.Entellektüel bilgisi olanlar işe yaramaz demiyoruz.Ama ideoloji belirleyici diyerek "yüksek" burjuva-entellektüel düzeye sahip olmaktan başka bir yeteneği ya da özelliği olmayan unsurları yönetim organlarına doldurmak yanlıştır diyoruz.

Burada yığın çalışması konusuna giriyoruz.R.Yürükoğlu yığın çalışması görevinin özünü şöyle açıklıyordu.

"Tüm partililer,hem kendi çevrelerinde,fabrikalarda,semtte,okulda fikir liderleri olabilmeli,hem de çevrelerindeki fikir liderlerini(ya da doğal liderler,öncü ögeler de diyebiliriz) partiye kazanmak için bilinçli bir çaba harcamalıdırlar.Yığın çalışması görevinin özü budur".(R.Yürükoğlu,Propoganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları,sf.35).

Buna tümüyle katılıyoruz.Ama gel gör ki,sorun bunun nasıl anlaşılacağındadır.İşçinin Sesi yönetimi ve ona el oğuşturan kadrolar için ağzı laf yapmak,yüksek burjuva entellektüel bilgi düzeyine sahip olmak,fikir lideri olmaya da,fikir liderlerini kazanmaya da yeterlidir.Kazın ayağının öyle olmadığı,onlar görmek istemeseler de,çoktan açığa çıkmıştır.Gelinen durum bunu capcanlı kanıtlıyor.

Yığın çalışmasını,onun özü olarak koyduğumuz çalışmayı becerebilmek için yığınlarla bağlanmak,onlarla yakın olmak,onların ruhsal durumunu bilmek,onları anlamak ve onlara yaklaşabilmek ve belirleyicisi onların kesin güvenlerini kazanabilmek gerekir.

"Yığınlarla bağlan.
Onlara yakın yaşa.
Onların ruhsal durumlarını bil.
Herşeyi bil.
Yığınları anla.
Onlara yaklaşabil.
Onların kesin güvenlerini kazan.
Liderler yönettikleri yığınlardan,
Öncü tüm emek ordusundan
Kopmamalıdır (....)
Yığınları yaltaklama ve de
Onlardan kopma!" (Lenin)

Bütün bunları yapabilmenin başlangıç koşulu da şudur.Kadrolar,tarihin yapıcısının yığınlar olduğuna,onların gücüne kesin olarak inanmalıdır.Yığınları güdülecek,başımız sıkışınca yardımı istenecek sürüler olarak görmemeli onlara gereken değeri,en baş değeri vermeliyiz.Yığınlarla kendimizi(ya da partiyi) karşı karşıya koymamalıyız.Tarihin gündeme getirdiği misyonu ancak yığınların gerceklestirebileceğini ve bizim rolümüzün,onlara yol göstermek,onları aydınlatmak olduğunu,onlar olmadan kendimizin de,partinin de hiç bir anlamı olmadığını kesin ve tam clarak tanımalıyız.

Işçinin Sesi için ise yığınlar güdülecek,soyulacak sürülerdir.Bunun sonucu,örneğin Ingiltere'de yığınlar içinde kişi kişiye yürütülen,bilinçli bir çalışma yoktur.Hiçbir kadronun (abartmasız söylüyoruz) küçük ya da büyük bir işçi ya da öğrenci çevresi bulunmaz.Tamamen soyutlanmışlardır.Ne zaman ki bir gece yapılması ya da para toplanması gerekir,yığınlar hatırlanır.Halkımızın kullandığı bir terim vardır,"iki-buçukluk gözüyle bakma"

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

derler.İşçinin Sesi de yığınlara böyle bakar.

Ama,yığınlar güdülecek sürüler değildir.Bir verirler,iki verirler üçüncü de tekmeyi vururlar.Öyle de olmuştur.Bırakalım yığınları,kadrolar bile tepki gösteriyorlar.Göstermeleri de gayet doğaldır.Çünkü,faydacı mantığın kökü çok derinlere iniyor.Örneğin,cuntadan önce örgütten yaz taaruzlarında ya da başka vesilelerle,Türkiye'ye göndereceğiz diye,binlerce sterlin toplandı.Ve gene biliyoruz ki,cunta öncesinde merkezden Türkiye örgütlerine bir kruş yardım yapılmadı.Hala her yıl yaz taaruzlarında binlerce sterlin toplanır.Toplanıldığını söyledikleri paraların yarısı şişirmedir.Peki öbür yarısı?Bu süre içinde iki konferans,birçok EK plenumu ve daha buna benzer birçok yetkili organ toplantıları yapılmıştır.Her organ toplantısının zorunlu bir gündem maddesi de mali rapordur.Öyleyken neden bu konferanslarda ya da öteki toplantıların birinde şu mali rapor görüşülmez.Toplanan paralar nereye, nasıl ve kimlerin kararıyla harcanır?

Ne seviyeyi düşürmek ne de herhangi bir imada bulunmak amacında değiliz. Ama her örgütsel durum değerlendirilmesinde,mali sorunu en önemli sorunlar arasında sayan bir yönetimin önce yetkili kurullarda mali raporunu vermesi gerekir.

"Üçüncüsü,kadroların gerekli şartları kendiliklerinden yaratma ve karar verirken üzerlerine sorumluluk alma yetenekleri"...

Yönetimin evet-efendimciliğe düşkünlüğünün zorunlu bir sonucu olarak, insiyatifli kadrolar "tehlikeli" kadrolardır.Zaten örgüt işleyişinde direktifcilik hakimdir.Yönetime insiyatif kullanan,sorumluluk almaktan kaçınmayan kadrolar değil,yönetimin tüm direktiflerine harfiyen uyacak ve her önüne çıkan sorunu yukarıya iletecek "postacı" kadrolar gerekir.

Örgütsel yaşantıyı bir kenara bırakalım,Kadroların kişisel yaşantısı bile tam denetime alınmıştır.İnsiyatif kullanma yasağı buradan başlar.Yönetimin kendine olan güvensezlizliği ve burjuva politikasına düşkünlüğü,ne örgütsel ne kişisel yaşamda kadrolara insiyatif tanımaz.Hatta bu resmi bir niteliği dökülmüştür.Hiçbir parti kadrosu kendi istediği evde,kendi istediği arkadaşları ile kalamaz.Buna yönetim karar verir.Her üye haftada en az iki enformasyon getirmek zorundadır.Toplumdan soyutlanmış bu üyelerin getirdikleri enformasyonlar da kendi yoldaşlarının kişisel yaşamına ilişkindir. Bu enformasyonlar evli bir kadın yoldaş için kocasının hangi birahaneye gittiğinden,arkadaşlarının ailesinden gelen paraya dek değişir.Ve bunlar bizzat ÜB tarafından verilmesi istenen enformasyonlardır.EK toplantısında ÜB üyeleri bunların doğru olduğunu savunmuşlardır.Bunun sonucunda da yoldaşlarına güvensizlik,herkesin birbirine şüpheyle bakması,ispiyonculuk,parti üyelerinin özel yaşamının her yolla (telefon dinlemekten,adam takip etmeye dek) kontrol altına alınması örgütçe benimsenmiş tutumlardır.Bir komünist partisinin yöntemlerini değil de servis yöntemlerini andıran bu yöntemler R.Yürükoğlu'nun sosyalist ülkelerde çok büyük ölçeklerde uygulandığını söylediği ve eleştirdiği yöntemlerin minyatür kopyeleridir.Yönetimin, kadro seçiminde,evet-efendimcilik,entellektüellik ve para vermeden sonra gelen dördüncü kriteri, kendi yoldaşları hakkında enformasyon iletmektir. Bu tipler hızla "terfi" ederler.Ayrıcalıklı görevlere atanırlar.

Bu eleştirimize yanıt olarak,İşçinin Sesi'nde süren "kapalı tartışma"da şöyle deniyor:

"Enfermasyonun....ekseni,özellikle parti içi enfermasyonu içermesi gerektiği açılmaz,muğlak kalır.Bunların muğlak kalması,kafalarda şu soruyu yaratır:'Filan yoldaşın bilerek ya da bilmeyerek zararlı bir iş yapmasını ben üst örgüte bildirmekle,ya da merkez organa yazmakla acaba ispiyonculuk mu yapıyorum?'

"Bu örnekteki gibi, enfermasyon konusu kafalarda pek açılmadığından, özellikle genç,deneyimsiz yoldaşlarımız önemli bir parti görevini yapmamış olurlar"(Ş.Savaş,İşçinin Sesi.s.205,sy.I2)

Burada çok bariz bir çarpıtma yapılıyor.Bizim sözünü ettiğimiz enfermasyonlar siyasal içerikli olanlar değildir.Sözgelimi,bir üye,faşistlerle arkadaşlık yapıyorsa ya da bildiri dağıtmaya gidiyorum deyip birahanede oturuyorsa,bunu üst organlara bildirmek her üyenin görevidir.Ama bir üyenin başka bir üyeyle konuştuklarını (örneğin takip ederek ya da kapı arkasına

gizlenerek) dinlemek,bir evli çiftin özel yaşamları konusunda"enfermasyon vermek",siyasal içerikli olmadığı gibi,resmen servis yöntemleri ile özdeştir.

"Dördüncüsü,sınıf düşmanlarına karşı kavgada disiplin ve sosyalist sağlamlığı,bunun yanısıra,sosyalist çizgisinden sapmalara karşı amansız mücadele".

Bu madde,yönetim tarafından değiştirilmiş biçimiyle eksiksiz uygulanmaktadır.Değiştirilmiş biçimi de şöyledir:

"Dördüncüsü,yönetime karşa çıkanlara karşı körükörüne disiplin ve yönetime bağlı olma sağlamlığı,bunun yanısıra,yönetimin çizgisinden sapmalara karşı körükörüne mücadele".

Kadro seçiminden Dimitrov'un saydığı dört madde ve bunun İşçinin Sesi yönetimince uygulanışı böyledir.

Öte yandan,dediğimiz gibi,bir hareket söylediği doğruları pratikde uygulamadıkça,pratikten koptukça,o doğruları da söyleyemez olur.Yavaş yavaş onları geri çeker.Öyle de oluyor.R.Yürükoğlu,TKP yönetimine ilk baş kaldırdığında,kadrolarda aranan nitelikleri şöyle sıralıyordu.(Şüphesiz bunlar aynı zamanda komünistliğin ölçütleri anlamına gelir.):

"...Doğrunun yanında duran kadro!

"...İdeolojik - teorik yönden silahlanmış,oportünizmi tanımış kadro!

"...Siyasal yönden yetişkin kadro!Dayatmasını bilen,mevzilerini bırakmayan ama esnek kadro!

"...Pratik yönden usta kadro!Gözünü budaktan sakınmayan,yaratıcı,güçlü ama uyanık ve tedbirli kadro!

"...Her boydan oportünist,yetkisini kullanarak disiplin adına gerçek Leninci disiplini boğazlar.Onun için Marksçı - Leninci ideolojiyi başa almış bir disipline bağlı kadro!Disiplin duygusunu damıtmış,onu program ve konferans metinlerine bağlamış kadro!Demir diyoruz,demir disiplinli kadro!

"Yığınlarla bağlanma yeteneği olan kadro!"(İşçinin sesi,sIOI,sf.8)

Bugün bunların hepsi gitti.Geriye yalnızca disiplinli kadro kaldı.O da, Leninci disiplinli kadro değil,körükörüne disiplinli kadro olarak değiştirildi:

"Onun için bu dönemde(yani gericilik döneminde -bi ekledik) komünistliğin ölçütü partinin örgütsel ve taktik kararlarını harfiyen uygulamaktır."(R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,s.200,sf.7)

İşte böyle.Artık düşünen,doğrudan yana,oportünizmi tanımış,dayatmasını bilen,yaratıcı,uyanık,Leninci disipline bağlı yani tartışma özgürlüğünün olmadığı eylemde birliği tanımayan ve yığınlarla bağlanma yeteneğine sahip kadro gerekmiyor.Yalnızca örgütsel ve taktik kararları "harfiyen",körükörüne uygulayan kadro gerekiyor.İbret vericidir!

II - IV) Siyasal Akımlara Tutum ve Eylem Birliği

İşçinin Sesi yayınlarında devrimci akımlara ilişkin söylenenlerde büyük bir kargaşa mevcuttur.Bu kargaşa da,gene,İşçinin Sesi'nin değişen siyasal - örgütsel konumlara göre rüzgar fırıldağı gibi tavır almasından ileri gelmektedir.

i)İlk olarak anti -sovyetik akımlara devrimci denilip denilemeyeceği konusuna bakalım.

İşçinin Sesini okuyanlar cunta öncesi dönemde Sovyetler Birliği'ne hoş görünme çabalarını açıkça göreceklerdir.Sovyetler Birliği'nin dış politikasının Leninci olduğu,Afganistan'da proletarya enternasyonalizminin hayata geçtiği vs. hep bu dönemde yazılmıştır.Cunta sonrasında ise,Polonya olaylarının yarattığı yeni koşulların da etkisi ile,ama ağırlıklı olarak,Sovyetler Birliği'ne yaranma,çabalarında hiçbir olumlu sonuç çıkmaması üzerine Sovyetler'e ardı ardına eleştiriler yöneltilmiştir.Sovyet dış politikasının Leninci değil pasifist olduğu "anlaşılmış",Afganistan'da proletarya enternasyonalizminin değil oportünizme desteğin hayata geçtiği"ortaya çıkarılmıştır".Bu değişiklik kendini anti - sovyetik akımlara karşı tavırda da gösterir:

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN VAKFI

"Dünya devrimci güclerinin birliğini parcayılıcı,anti - sovyet,anti - komünist akımlar devrimci sayılamaz.Maoculuğun evrimi,giderek gerici nitelik alışı bu durumu sergilemektedir.Avrupa komünizmi de bir başka yoldan aynı evrimi geçirmektedir." (I980 I.Konferans Kararları,İşçinin Sesi,sy.I26, sf.I4)

Demek ki maoculuk ve Avrupa komünizmi örneklerinde somutlanan anti - sovyetik akımlar devrimci sayılamazlar!

Geliyoruz I98I'e:

"Devrimci perspektifin kaybolmadığı bugünkü gericilik döneminde küçük - burjuva siyasal akımlarla baglaşıklık kurarken aranacak en önemli ölçüt, yine reformcu mu devrimci mi olduklarıdır.Ançak,faşist bir iktidarın varlığıyla bu öz yeni bir biçim altında ortaya çıkmaktadır:Faşizme karşı savaşta yetenekli olup olmamak...

"Anti - faşist savaş yeteneğini belirlerken,anti - sovyetizm ölçütünü özel olarak öne çıkarmak,anti - faşist savaştan kaçmanın bir kılıfıdır.Görünüşte ne olursa olsun,özde komünistlerin dışında tüm siyasal akımlar şu ya da bu ölçüde anti - sovyetdir.Birlikte savaşılması gereken akımları belirlerken böyle bir ölçüt yerine,ülkenin içinde bulunduğu koşulların belirlediği hedefleri hedef koymayı,bunlar için çalışmayı ele' almak tek bilimsel, tek devrimci ölçüttür."(TKP II Leninciler Konferansı I98I,sf.40)

Buradan anlaşılan da anti - sovyet olmanın devrimci olmaya engel olmadığı anti - sovyet olmasına rağmen bir akımın devrimci olabileceği ve bu akımlarla eylem birliği yapmaya engel bulunmadığıdır.

Militanlar hangisine inanacak? I. Konferans'da söylenenlerin özeleştirisi yapılmadan II.Konferansın söyledikleri piyasaya sürülüyor.

İki önemli nokta şunlardır: a) I. Konferans, anti - sovyet akımlar devrimci değildir diyor.II. Konferans, anti - sovyet bile olsa bir akım devrimci olabilir diyor. b) II. Konferansın, komünistlerin (yani İşçinin Sesi' nin (!)) dışında herkes özünde anti - sovyettir demesi ile, I Konferans'ın dediği birleştirilirse,İşçinin Sesi dışında hiçbir akım devrimci değildir!

İşçinin Sesi yönetimi önce bunları ayıklasın.Bu konferans kararlarının altında bizlerden bazı yoldaşların da imzası vardır.Bizim çelişkiyi o zaman farkedememizin nedeni dikkatsizliktir.Onemli bir hataya yol açmıştır. Eleştirinin başımızın üstünde yeri vardır.İşçinin Sesi yönetiminin de özeleştirisini yapması ve hangi kararın geçerli olduğunu söylemesi gerekir. Yoksa,son yazdığımız geçerlidir anlayışı oportünist bir anlayıştır.Yönetimin hatalarını görmezlikten geldiğini gösterir.Biz bu konuda,II. Konferans kararlarını doğru buluyoruz.

ii)İkinci olarak,"küçük-burjuva" devrimci akımlara ilişkin değedlendirmelere gelelim.Belki hatırlayanlar çıkar.R. Yürükoğlu,TKP yönetimine karşı tartışmayı başlattığı zaman devrimci akımlara doğru - devrimci tutum takınılmamasını da eleştirmişti.Ağustos I979'da şöyle diyordu:

"Neden anti-TKP'ciliği her yayınının her satırında sırıkan TİP'e mesaj üstüne mesaj çekilir de,halkının kurtuluşu yolunda hergün kurban veren hareketlere karşı devrimci bir tutum alınmaz? "(İşçinin Sesi,sy.IOI,s.8)

Kastedilen akımların,TİP - TSİP vs. gibi reformist hareketlerin karşı kutbunda yeralan Dev - Yol,HK ve benzeri akımlar olduğu açıktır.

Geliyoruz I98I'e.6 Eylül I98I tarihli "TKP Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu" bildirisinde şöyle deniliyor:

"Öte yandan sağlı 'sol'lu oportunistler de burjuvazinin bilinç bulandırma çabalarına yardım ediyorlar.Menşeviklerin izlediği cunta kuyrukçusu utanç verici siyaset ve özellikle öğrenci kökenli 'sol'ların tuttuğu yol, burjuvaziye yardım noktasında birleşmiştir."(abç)

Öğrenci kökenli 'sol'larla kastedilenin de aynı akımlar olduğunu biliyoruz.Ne demeli? Demek,"halkının kurtuluşu uğruna hergün kurban veren" hareketlere karşı devrimci tutum takınmak böyle oluyormuş.

Biz,böyle ucuz değerlendirmelere,daha da doğrusu yafta yapıştırmalara karşıyız.Sözkonusu devrimci akımların tuttuğu yolun burjuvaziye yardım yolu olduğuna da kesinlikle katılmıyoruz.Bu akımlar,dünkü devrimci durum döneminde olduğu gibi bugünkü gericilik döneminde de devrimci savaşım yürütüyorlar.Ideolojik görüşlerinde,siyasal tutumlarında vs. katılmadığımız

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ VAKFI

ve bizce yanlış olan noktalar bulunması onların savaşımını devrimci bir savaşım olarak görmemize engel değildir.Bu tür yanlışların zararlı sonuçlarını eleştirmeli,ortaya sermeliyiz.Ama bu,öz ve bir bütün olarak bu hareketlerin verdiği savaşımı gözardı etmeyi ve "burjuvaziye yardım ediyorlar" demeyi gerektirmez,haklı kılmaz.

iii)Provakasyon örgütü değerlendirmelerine geliyoruz.İlk provakasyon örgütü değerlendirmesi giriş bölümünde de yazdığımız gibi,birinci konferansta Partizan Yolu için yapılmıştır.

Daha sonra,cunta öncesi dönemde,Türkiye'deki yerel örgütlerden biri Dev-Sol ile ilişkiye geçmiş,eylem birliği olanakları aramış ve durumu merkeze bildirmişti.Merkezden gelen raporda Dev-Sol için de aynı provakasyon örgütü değerlendirmesi yapılmış ve bu akımdan uzak durulması istenmiştir.

Aynı şekilde,cunta öncesi,Türkiye'den bir yerel örgütün PKK ile girdiği ilişkiler Avrupa'da üst düzeyde bir görüşme aşamasına geldikten sonra PKK için Üst Büro'nun yaptığı provakasyon örgütü değerlendirmesi sonucu bu görüşme yapılmamıştır.Aynı dönemde PKK'nın yaptığı birçok (özellikle Almanya'da) görüşme istemi de aynı nedenle geçiştirilmiştir.

Bizler Ingiltere'ye geldikten sonra Dev-Sol ve PKK'ya provakasyon örgütü denilmesi ilk tartışmalarımızın konuları arasındaydı.Bu tartışmalardan sonra bu değerlendirmeler yavaş yavaş geri çekildi.Partizan Yolu için ise hala sürmektedir.

Bu değerlendirmelerin hiçbirisine katılmıyoruz.Elde kesin belge-bilgi olmadan bu tür değerlendirmelere başvurmak oportünist,menşevik bir yöntemdir.Ayrıca yapanın acizliğini,kendine ve örgütüne güvensizliğini gösterir.

iv)Bir de,çeşitli siyasal akımlara karşı yürütülen "ideolojik savaşım" sorunu var."İdeolojik mücadele" adına yapılan,çamur atma denebilecek ucuz yaftalamalarla,İşçinin Sesi içindeki militan unsurların sempatisini toplayan devrimci akımları karalamaktır.Böylece militanların sempatisini körelt-meyi umuyorlar.İki örnekle bunu açalım.

Birinci örnek Halkın Kurtuluşu'na ilişkindir.İşçinin Sesi'nin I78-I79. sayısında "Halkın Kurtuluşu İçin Kemalizmden Kopmak Gereklidir" adlı bir yazı yer alıyor.Yazıyı kaleme alan Aliye P. Atılgan'dır.Ama R. Yürükoğlu'nun onaylamadığı hiçbir yazı İşçinin Sesi'nde yer alamayacağı için muhatabımız gene yönetimdir.Bu yazı yayınlandığında,o tarihte yazı kurulunda çalışan bizler içinden bazı yoldaşların yazıya itirazları oldu.Ama Yürükoğlu, E. Engin ve ötekiler ısrarla yazıyı savundular.

Yazıda HK'nın kemalizmde cılız ve geçici bir anti-emperyalizm gördüğü söylenmektedir.Kemalizmi doğuşundan gerici ve karşı-devrimci bir ideoloji olarak gören İşçinin Sesi'nin bu görüşü eleştirmek en doğal hakkıdır.Buraya kadar sorun yok.

Sorun bundan sonra başlıyor.HK,bu yanlış görüşüne rağmen,kemalizmi "emperyalistlerle uzlaşmaya ve işbirliği yapmaya yatkın","Türk ulusuna mensup yarı-feodal nitelikteki tefeci-ticaret burjuvazisinin" ideolojisi olarak gördüğünü yazıda verilen alıntılarda açıkça söylemektedir.Yani onu bir burjuva ideolojisi olarak görmektedir.Bunun ötesinde HK'nın anti-emperyalist dönemindeki kemalizme sahip çıktığını gösteren bir şeyde yoktur.Yazılanlar arasında böyle birşey gösterilemez.Durum böyle iken yazı HK'yı kemalizmle bağlarını koparamamakla,anti-emperyalistkenki kemalizme sahip çıkmakla suçlamaktadır.Burada,tam anlamıyla,"ne sihirdir ne keramet,el çabukluğu marifet" deniliveriyor.Bir akım benimsemediği bir tutumdan dolayı eleştiriliyor HK'nın,görüşlerindeki kısmi yanlışlarına karşın <u>öz olarak ve bir bütün olarak</u> kemalizme karşı olduğu gerçeği ikinci plana atılıyor,perde ardına itiliyor.Böylece İşçinin Sesi militanlarına HK kemalist olarak tanıtılmış olacaktır.Bunun adı "ideolojik mücadele" değil,çarpıtmadır.

İkinci örnek de Dev-Yol ile ilgilidir.İşçinin Sesi'nin I83. sayısında E. Engin'in "Mahir Çayan'ın oligarşik yönetim anlayışı" adlı bir ÇEK-AL'ı yayınlandı.Yazıda,önce Çayan'ın görüşleri veriliyor.Ardından eleştirilere geçiliyor.E. Engin'in eleştirileri şöyledir:

"Bir kez Çayan,burjuva demokrasisinin özünde bir diktatörlük olmadığını düşünüyor.Emperyalist ülkelere bakıyor ve Türkiye'de birçok açıdan sıkıntı içinde olan küçük-burjuvazinin oralarda daha farklı bir konumda olduğunu

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ ARAŞTIRMA VAKFI

görüyor.Bu nedenle dikta deyimini bu ülkeler için kullanmaktan dikkatle kaçınıyor.

(...)

"Çayan'ın ölçüt ve özlemleri,kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin çerçevesini aşamadığı için,o Lenin'in mantığını başaşağı algılıyor."

Burada,M.Çayan'a "burjuva demokrasisinin özünde bir diktatörlük olmadığını düşünme","ölçüt ve özlemleri kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin çerçevesini" aşmama eleştirileri getiriliyor.Yani Çayan bir burjuva demokrasisi hayranı olmakla suçlanıyor.Buna kanıt olarak da Çayan'ın emperyalist ülkeler için dikta deyimini kullanmaktan "kaçınması" gösterilmektedir.

Sırayla gidelim.Bir kere,dedikleri gibi Çayan emperyalist ülkeler için dikta deyimini kullanmaktan kaçınıyor olsa bile gene de suçlamalar dayanaksızdır.Böyle bir suçlama için Çayan'ın görüşlerini bir bütün olarak değerlendirmek,daha da ötesi onun siyasal mücadelesinin değerlendirmesini başa almak gerekir.Yoksa kelime oyunlarıyla ya da şu ya da bu kelimenin kullanılmamasından kalkarak yapılan bu tür eleştirilerin anlamı "öküz altında buzağı aramak" olur.

Bu da yetmez.Bu yazının I82. sayıda çıkan birinci bölümünde,"gerçekte eleştiri Çayan'ın kişisine değil,onun görüşlerini savunan hareketleredir" deniyor.O zaman bu hareketlerin bugünkü görüşlerini,eylemlerini ve siyasal tutumlarını değerlendirmek böyle bir eleştiri için zorunludur.

İkincisi,suçlamalara dayanak olarak getirilen Çayan'ın emperyalist ülkeler için dikta deyimini kullanmaktan kaçındığı savı da yanlıştır,sahtedir.

Çayan,yazısının başında emperyalist ülkelerde kapitalizmin gelişimi ve feodalizmin tasfiyesi üzerine görüşlerini belirttikten sonra,aynı ülkeler için şöyle diyor:"Fakat tekelci dönemde kapitalizm,serbest rekabet,milliyetçilik ve demokratik yönetim ilkelerini bir yana iterek,yerlerine tekel, kozmopolitizm ve oligarşık diktayı ikame etmiştir."(abç)

Görüldüğü gibi Çayan emperyalist ülkelerde de oligarşik dikta olduğunu açıkça söylemekte,ama bunun burjuva demokrasisi ile yürütüldüğünü söylemektedir.Yani,Çayan'ın burjuva demokrasisini de diktatörlük olarak gördüğü apaçık ortadadır.

Çayan'ın yanlışı,emperyalist ülkelerdeki burjuva demokrasisinin karşıtı olarak "emperyalist işgal altındaki"ülkeler dediği ülkeler için "dikta" terimini kullanmasındadır.Çayan'ın burada anlatmak istediği,açık,çıplak diktatörlüktür,burjuva diktatörlüğünün burjuva demokrasisinden farklı öteki yönetim biçimidir.Çayan yanlış anlamalara yol açacak şekilde yanlış terim kullanmakla eleştirilebilinir.Ama açık ki burjuva demokrasisini diktatörlük olarak görmemekle suçlanamaz.

v)Son olarak,eylem birliği konusuna geçiyoruz.İşçinin Sesi'nin gericilik dönemindeki eylem birliği anlayışını bu maddenin (i) şıkkında bir alıntı ile vermiştik.Şimdi,II. Konferans'da "son yazıldığı haliyle",bu anlayışın yönetimce nasıl hayata geçirildiğine bakalım.

I2 Eylül cuntasının birinci yılında Almanya'da [redacted] üç ayrı yürüyüş düzenlendi.Birincisi TKP'nin başını çektiği yürüyüş idi.İkincisi devrimci akımların yürüyüşü idi.Üçüncüsü de İşçinin Sesi,KOM - KAR,DUD - DAK,Tekoşin, Emeğin Birliği ve SGB'nin katıldığı yürüyüştü.

İşçinin Sesi'nin devrimci akımların oluşturduğu platforma katılmayarak ayrı ve ne idüğü belirsiz bir yürüyüşe katılmasının asıl gerekçesi,"büyük hareketler arasında yürüseydik,ezilirdik" idi.Bu,örgüte bu şekilde aktarıldı.Bu asıl gerekçe,yönetimin eylem birliği konusundaki sahtekar ve ikiyüzlü tutumunu yeterince gösteriyor.Ama bunu yazmadılar,yazamazdılar.Bir de dışarıya karşı gerekçe olarak yazdıklarına bakalım.

"Halkın Kurtuluşu ve benzeri örgütler,I2 Eylül eyleminin somut hedefiyle bağlı olmayan,anti - sovyet belgileri atmakta ısrar ettiler.Bu durumda İşçinin Sesi... toplantıdan ayrıldılar.Bu aşamada TKP menşevik kanadı,TİP merkezciler,TSİP,KKDK,Gaziya Welat... Dortmund'da ayrı yürüyüş yapmak için Duisburg'da toplantıya başladılar....

"Halkın Kurtuluşu'nun somut eylem hedefiyle bağlı olmayan,'sosyal - faşist sosyal - emperyalist' belgilerini belirleyici ölçüt olarak öne çıkarması, Dev - Yol'un da bunu desteklemesi,hem de I2 Eylül'ün yıldönümü gibi önemli

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bir günde,faşist diktatörlüğe karşı savaşı baltalamaktan başka bir anlam taşımaz.Anti - faşist eylem birliğinde anti - sovyetizmi ölçüt almak,anti - sovyet akımlarla eylem birliği yapılmaz anlayışı ne denli zararlıysa,bu tavır da o denli anti - bilimsel ve Türkiye devriminin çıkarlarına temelden zararlıdır."(İşçinin Sesi,Selim Gür,sy. I69 - I70,s. 7)

Söylenenler mantıksızdır.Yürüyüşte anti - sovyet belgilerin atılmaması, atılmasından elbette çok daha iyi olurdu.Ama bazı akımlar atmakta ısrar etmişler.Buna rağmen beraber yürümek mi yoksa ayrı yürüyüş düzenlemek mi Türkiye devriminin çıkarınadır? Ona bakalım.

Birincisi,kim ne denli çeşitli sloganların atılmasında ısrar ederse etsin,ortak yürüdüğünde kaçınılmaz olarak "Kahrolsun faşist cunta" gibi cuntanın faşistliğini belirten belgiler öne çıkacaktı.Nitekim bu belgileri atmakta ısrar eden akımların katıldığı Duisburg yürüyüşünde böyle olmuştur. Dolayısıyla atılacak ayrı sloganların zararı da hiç de abartıldığı gibi olmazdı,olmaz.Buna karşılık cuntaya faşist diyen tüm akımların birlikte yürüdüğü tek bir yürüyüş,iki ayrı yürüyüşten çok daha fazla devrimin çıkarına yarayacaktı.Cuntayı yalıtlamada ve devrimci savaşımı güçlendirmede tek bir yürüyüşün getireceği yarar yanında ayrı sloganların zararı önemsiz kalacaktı

İkincisi,İşçinin Sesi,oportünizmi devrim hareketinin önündeki baş engellerden biri olarak gördüğünü her zaman tekrarlamıştır.Eğer İşçinin Sesi ve öteki aynı tavrı koyan akımlar ayrı bir yürüyüş düzenleme yoluna gitmeseler di,cuntaya faşist demeyen sağ akımlar ya bu tek yürüyüşe katılacaklardı,ya da ayrı bir yürüyüş düzenleyeceklerdi.Birinci durumda,eylem "faşist cunta" belgisinin belirleyeciliği altında geçeceği için sağ akımlara büyük büyük bir darbe vurulacaktı.İkinci durumda da iyice köşeye sıkışacaklar,teşhir olacaklar ve Türkiye devrimci hareketindeki cuntaya faşist diyenler - demiyenler ayrımı eylem alanında hayata geçecekti.Her iki durumda da Türkiye devriminin çıkarı İşçinin Sesi'nin tavrının tersini gerektiriyordu.İşçinin Sesi ve öteki bazı akımların bir yürüyüş düzenlemesiyle tam da sağ akımların istediği yapıldı.Nitekim İşçinin Sesi ve onunla tavır koyan öteki akımların ayrı bir yürüyüş düzenlemek için ortak toplantılardan çekildikleri üçüncü tur toplantıların öncesindeki ikinci tur toplantılarda FİDEF,"biz... faşist cunta diyemeyiz ...,ancak biz cuntaya faşist diyenlerle yürüyebiliriz" demişti.Üçüncü tur toplantılarda İşçinin Sesi ve öteki bazı akımların ayrı yürüyüş düzenlemek amacıyla ortak toplantılardan çekilmesiyle bunlar da çekildiler ve ayrı bir yürüyüş düzenlediler.Sonuçta,İşçinin Sesi'nin tavrı nesnel olarak oportünizme,pasifizme yaradı.Türkiye devriminin çıkarlarına "temelden zararlı" oldu.

Konuya bir başka açıdan daha bakalım.Yukarıda belirtdiğimiz gibi ikinci tur toplantılarda FİDEF sözcüsü cuntaya faşist demeyeceklerini,ama faşist diyenlerle yürüyebileceklerini belirtmişti. Eğer yürüyüşe katılsalardı,doğal olarak cuntaya faşist demeyen,bir anlamda cunta kuyrukçusu sloganlar atacaklardı.İşçinin Sesi ve öteki akımlar buna itirazda bulunmadılar.Peki hangisi Türkiye devriminin çıkarlarına daha zararlıdır? Cuntayı aklayan sloganlar mı,anti - sovyet sloganlar mı? Sahtekarlık,düzmececilik burada da kendini ele veriyor.

Bu eylemden sonraki,konuya ilişkin gelişmelere giriş bölümünde değinmiştik.DİSK komitesine ilişkin tavır ve tartışmaları,Birleşik Direniş Cephesi'nı katılma konusunu anlatmıştık.Bunlara tekrar değinmeyeceğiz.

II - V)<u>Tutuklamalar Üzerine Tavır</u>

Bilindiği gibi I98I yılı ortalarında,burjuvazi TKP'ye ağır bir darbe vurdu.Çok sayıda kişi tutuklandı.Üst düzeyden bazı yöneticilerin konuştuğu ortaya çıktı.Bu gelişmeler üzerine İşçinin Sesi ilk değerlendirmesini R. Yürükoğlu'nun ağzından şu sözlerle yapıyordu:

"Bu arada çöküntünün ve çürümenin en somut göstergesi olarak,polise düşen üst düzey yöneticiler <u>tüm</u> parti üyelerini ele verdi."(İşçinin Sesi,sy. I72 - I73,s. IO)

Bu açıklamadan bir süre sonra,Davut Çelik yoldaş İşçinin Sesi'nde kullandığı ikinci yazar ismi olan Kerem Korkut ismiyle konuya ilişkin bir yazı

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

daha yazdı.Yazıda ağırlıklı olarak TKP yönetiminin hapisteki yoldaşların konuşanlara karşı tepkisini yatıştırma çabaları eleştiriliyor ve şöyle deniyordu:

"Partiye zarar veren,polisinişine yarayan davranış,muhbirlere karşı sert tutum almak değil,onlarla 'al gülüm ver gülüm' bir arada çalışmaktır.Hiçbir komünist buna izin veremez.Bireysel davranış mı yoksa bütün içinde erimek mi gibi sözler demagojidir.Bütün içinde erimek komünizm davası içinde erimekdir.Parti bu dava için vardır.Komünizm davası içinde erimenin en başta gelen yükümlülüklerinden biri de bu davaya ihanet edenleri gereken şekilde cezalandırmak,partiyi tutarsız,korkak,güvenilmez unsurlara karşı korumaktır. (İşçinin Sesi,sy. I74 - I75,s.I4)

Tam bu sıralarda burjuvazi "İkinci Kızıl Fener Operasyonu" adıyla anılan İşçinin Sesi'ne yönelik tutuklamaları gerçekleştirdi.Tutuklamaların hemen ardından 3I Kasım I98I tarihli bildiride söylenenler şöyledir:

"Tutuklamalar olmuştur.Fakat,şu ana kadar gelen bilgilerden,yoldaşların düşmana hiçbir parti sırrı vermedikleri anlaşılmıştır."

Bu açıklama,konu üzerine yapılan ilk ve son açıklamadır.Gerek bu açıklamanın yapıldığı anda eldeki bilgilerin yetersizliğine,gerekse daha sonra gelen bilgilerle bu açıklamanın yanlışlığının ortaya çıktağına ve bu konudaki tartışmalara birinci bölümde değindik.Burada görüşlerimizi kısaca özetleyeceğiz.

a)Elde yeterli ve doğruluğu kesin bilgi olmadan 3I Kasım tarihli bildirinin kaleme alınması yanlıştır.Geçen süre bu bilgilerin eksik-yanlış olduğunu göstermiştir.ÜB bu konuda özeleştiri yapmak zorundadır.

b)Yeni bilgiler ışığında,düşmana parti sırrı kaptırıldığının kamuoyuna açıklanması gerekir.Konuşanların ortaya çıkarılacağının,konuşan yoldaşların yöneticiliklerine son verileceğinin ve her düzeyden konuşanların mutlaka cezalandırılacaklarının kamuoyuna açıklanması gerekir.Örgüte de özellikle somut olarak yöneticilerin durumunun bildirilmesi gerekir.Böyle bir açıklamayı ve bilgilendirmeyi yapmıyarak yönetim 3I Kasım tarihli açıklamanın üstüne yatmakta ve gerçekleri kendi örgütünden ve yığınlardan saklayarak komünist ahlak anlayışını göstermektedir.

Ayrıca bu tavırla yönetim ikiyüzlülüğü de son sınırına vardırmıştır. I98I Aralık Atılım'ında TKP yönetimi yarım ağızla konuşanların çıktığını, polise sır verildiğini kabul ediyordu.Ama çözülenlere karşı tavır konusunda birşey yoktu.Bu konuda Davut Çelik yoldaşın yazısında İşçinin Sesi,"çözülenlere karşı tavır nedir,bu açıkça konulmadan doğru tutum alınmış olunamaz" (İşçinin Sesi,sy. I88 - I89,s. 5) diyordu.Bugün yönetim,TKP yönetiminden daha da geri bir tavrı benimsiyor.

Öte yandan,açıklama yapılması isteğine karşı yönetimin getirdiği önemli bir karşıt fikir,böyle bir açıklamanın içerdeki yoldaşların hayatını tehlikeye sokacağıdır.Ama,kendileri,TKP tutuklamasının hemen ardından "üst düzey yöneticiler tüm parti üyelerini ele verdi" diye açıklama yaptılar.Onların mantığına göre,bu açıklama da o kişilerin hayatını tehlikeye sokar.Bu da gösteriyor ki asıl gerekçe bu değildir.Kendi klik çıkarları açıklama yapmamayı gerektiriyor.Bütün sorun budur.

Şunu da belirtelim ki ifadelerin bir kısmı bugün bizim elimizdedir.Eğer görüşlerinde samimi iseler,gerekli redaksiyonu yaparak ifadeleri yayınlasınlar.Orgütün prestijini kurtarmak için bunu yapmaya değer.O zaman kimin haklı olduğu görülecektir.

II - VI) "<u>5. Kongre</u>"

II. Konferans'ın "5. Kongre" çağrısında,çağrının yayınlanmasından sonraki altı ay içinde il komitelerinin kongrelerini toplayacakları ve delegelerini seçecekleri açıklanmıştır.O günden bu yana bir yıldan fazla bir süre geçti.Bu süre içinde il kongrelerine ilişkin hiçbir resmi açıklama yapılmadı.Buna karşın,E. Engin'in Yaşayan Sosyalizm kitabına yazdığı önsözde şöyle deniliyor:

"Parti içi kavga açığa çıktıktan sonra gerçekleştirilen iki parti konfe-

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

ransı,1920'lerden sonra parti tarihinin gördüğü ilk il kongreleri bunun kanıtıdır."(R. Yürükoğlu,Yaşayan Sosyalizm,S. 12)

Buradan anlaşılan,il kongrelerinin yapıldığıdır.

Birincisi,il kongrelerinin yapıldığının resmi bir açıklama ile değil de, resmi olmayan biçimler altında,satır aralarında açıklanması başlı başına bir hatadır.Bununla ilgili olarak,yönetimle tartışmalarımız başlamadan önce yapılan sorumlu organların toplantılarında belirttiğimiz gibi il kongrelerinin yapıldığı açıkça duyurulmadan,bu kongrelerdeki tartışmalar ortaya dökülmeden kongre toplamak yanlıştır.Nedeni ne olursa olsun böyle satır arası imalara sığınmak,yani ne saklamak ne de saklamamak yöntemleri ise,temelden zararlıdır.

İkincisi,il kongrelerindeki tartışmaların ve kararların komünist hareket,Türkiye devrimci hareketine ve en başta da İşçinin Sesi içindeki unsurlara duyurulması Kongre toplanabilmesi için bir zorunluluktur.

Bu tartışmalardan iki tanesi vardır ki,özellikle önemlidir.

i)Başka bir hareketten kopup İşçinin Sesi'ne yaklaşan unsurların ideolojik birlik vs. aranmadan üyeliğe alınması.Bu unsurlar başka bir hareketten koptuktan sonra,kendileri bağımsız bir örgüt oluşturdular.Yazdıkları dilekçelerde de İşçinin Sesi'ni benimsedikleri için değil "5. Kongre" için İşçinin Sesi'ne girmek istediklerini belirttiler.Bu konuda yapılan EK toplantısında alınan kararda,bu unsurların gerçekten İşçinin Sesi'ni benimsemiyorlarsa partiye alınmamaları belirtiliyordu.Buna karşın Türkiye'deki sorumlunun direktifiyle bu unsurlar partiye alındı.(...) il kongresinde,bütün bu olup bitenlerin içinde olan,bu uygulamaların nasıl gerçekleştirildiğini bilen ve bunları yanlış gören yönetici yoldaşlarla,yapılanları doğru bulan öteki yoldaşlar arasında bir ayrılık çıktı.Kongre delegelerinin %28,5'unun karşıt,%28,5'unun çekimser ve %43'ünün de olumlu oylarıyla uygulamaların doğru olduğuna karar verildi(Rakamlar yönetimden,ağızdan öğrenilmiştir.) Bu konu,ideolojik-siyasal yönleri ile birlikte tartışmaya açılmak zorundadır.

ii)Bugünkü yönetim kliğinin bütün üyelerinin katıldığı (...)il kongresinde bizzat UB başkanının önerisiyle örgütün isminin değiştirilmesi,TKP isminin bırakılmasının kongreye önerilmesi karar alınmıştır.Böylece Sovyetler Birliği'nin bizimle ilişki kurmasının daha olası olcağı gerekçe gösterilmiştir. Bu öneriye kongre delegeleri arasından bir tek karşıt oy verilmiştir.Bu yoldaş da yönetimle bizim aramızdaki tartışmada yönetime karşı tavır koyan bir yoldaşdır.Yönetimin gerçekten komünist olmadığının en iyi göstergesi olan bu olay tartışmaya açılmak zorundadır.

Bugün ise yeni bir durum doğmuştur.O gün bu koşullar yerine getirilseydi ve çeşitli nedenlerle eksilen kongre delegelerinin yeri gerçekten demokratik bir şekilde doldurulsaydı,yapılacak kongre İşçinin Sesi'nin kongresi olabilirdi.Bugün ise,ayrılan yoldaşların arasında da birçok kongre delegesinin olduğu dikkate alınırsa yapılacak kongrenen tek anlamı örgüte yeni bir gaz verme olacaktır.

II-VII)Parti İçi Demokrasi

Konunun başlığına parti içi demokrasi dememizin nedeni,İşçinin Sesi'nde yalnız yığınlar önünde tartışmanın değil,organlarda tartışmanın da engellenmesidir.Eleştiri-özeleştiri mekanizmasının hiçbir düzeyde işlememesidir.

Bu savımız,EK plenumunun bizden özeleştiri isteyen mektubunda çok güzel kanıtlanıyor.Birinci bölümde verdiğimiz mektupda,açık tartışmaya "gerekçe olan koşulların değişmesi nedeniyle" açık tartışma kararının kaldırıldığı ve "tüzük çerçevesinde organlarda tartışmanın" yürüyeceği söyleniyor.

Mektubun başında,kadrolar,örgütsel çalışma ve tutuklamalarla ilgili tutum gibi konular üzerine öne sürdüğümüz fikirlerden vazgeçmek anlamına gelen özeleştiri maddeleri yeralıyor.Yani bu konuları organlarda tartışmak bile baştan yasaklanıyor.Organlarda tartışabilmemiz için bizlerden önce bu konularda özeleştiri yapmamız,fikirlerimizden vazgeçmemiz isteniyor.Demek ki organlarda neyin tartışılacağı bile gene yönetimin keyfine bağlıdır.Açık tartışma hakkını çiğnemeyi bir yana bırakalım,organlarda tartışmayı bile

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKET ARŞİVİ

bir taviz olarak gören ve sınırlayan yönetimin bol keseden savurduğu demokrasi nutuklarına inanmak için aptal olmak gerekir.

Organlarda tartışmaya böyle çarpık bir anlayışla bakan bir yönetimin açık tartışmaya komünist bir anlayışla yanaşması zaten beklenemez.Bu mektuba aynen yansımıştır.Açık tartışmaya "gerekçe olan koşulların değişmesi nedeniyle" kararın geri alınması bunu anlatıyor.Açık tartışmanın her zaman bir tek gerekçesi vardır:Parti içinde farklı görüşlerin varlığı.Bu farklı görüşler açık tartışma sürecinde elenerek ideolojik birliğe ulaşılır.Açık tartışma kararının tarihte,açık tartışma isteyen yoldaşlardan hiçbiri fikirlerinden vazgeçmemişti.Yani farklı mevcudiyetini koruyordu.Ve bu fikirler bir ay önce açık tartışmaya gerekçe olmuşlardı.O zaman komünist bir anlayışa sahip bir yönetim için açık tartışmayı geri almanın hiçbir gerekçesi olamazdı.

Onlar için açık tartışma,güçler dengesine ve kendi işine yarayıp yaramamasına göre başvurulacak ya da başvurulmayacak,savunulacak ya da savunulmayacak bir taktikdir.Tün kendi işlerine yaradığı için açık tartışmayı savunuyor ve her türlü pratik-siyasal-örgütsel konunun yığınlar önünde tartışılmasını savunuyorlardı.Bugün açık tartışma ideolojik ve "derin ilkesel" konularda olur kılıfı arkasında açık tartışmaya karşı çıkıyorlar.Aynı şekilde açık tartışma kararı ilk alındığı zaman yönetime karşı olan yoldaşlar kendi aralarında birlik halindeydiler.Yönetim henüz örgütü tek yanlı çarpık-yalan bilgilerle bize karşı dolduramamıştı.Sonra,tartışmalardan haberdar olan Fransa gibi bazı örgüt yöneticileri yönetimin tasfiyeci yöntemlerine karşı duracaklarını söylüyorlardı.Bu yüzden o gün açık tartışma kararı almaktan başka bir çare yoktu.Kararın alınmasından sonra geçen birkaç aylık süre içinde bizler arasındaki birliği bozdular,örgütü doldurdular ve suni bir şekilde bize karşı çıkardılar.Kendileri açısından en önemlisi de, başta kendilerine karşı olan sözkonusu bazı yöneticileri bizim atılmamıza imza atacak denli,yani bizzat tasfiyecilik yapacak denli kendi taraflarına"kazandılar".Böylece yeni denge oluşturdular."değişen yeni koşullarla" kastedilen bu yeni dengedir.Bu yeni dengeyi sağladıktan sonradır ki açık tartışma kararını geri aldılar.Bütün bunlar burjuva politikasıdır.

Leninizmde açık tartışma,her parti üyesinin hakkıdır.Ayrıca bunu yalnızca hak-görev çerçevesi içinde değerlendirmek de yanlıştır.Açık tartışma bir partinin gerçekten yığını kavrayabilmesi,eğitebilmesi için,yani gerçekten bir yığın partisi olabilmesi için zorunlu bir işleyiştir.

Leninizmin pratiğe geçirdiği açık tartışma anlayışı Lenin'in ölümünden sonra adım adım geri devşirilmiştir.Bugün dünya komünist hareketinde bu anlayışa sahip çıkan herhangi bir parti bulmak oldukça zordur.Türkiye devrimci hareketi de aynı hastalıktan muzdaripdir.Kimi örgütler bunu açıkça yadsıyor,İşçinin Sesi gibi kimi örgütler de ustaca,yer-zaman vs. gibi koşullar sıralayarak aynı sonuca varıyor.

Örneğin,II. Konferans'ın benimsediği tüzükde parti içi demokrasi ve açık tartışmaya ilişkin birçok sakat madde vardır.Bir kere tüzükte parti içi tartışma diye bir madde yeralıyor.Bu parti içi tartışma nedir? Tüzükten anlaşılmıyor.Partinin kendi içine dönük tartışma mı,yoksa yığınlar önünde açık tartışma mı?Bu konudaki muğlaklık bile mide bulandırıcıdır.İsteyenin istediği gibi yorumlamasına açık kapı bırakmaktadır.Ayrıca,eğer bunu partinin kendi içine dönük tartışması olarak alırsak,bu,hem partinin tartıştığı birşeyi yığınlardan gizlemek anlamına geldiği için,hem de böylece açık tartışma tümüyle yadsındığı için anti-Leninci ve anti-demokratikdir.Bu maddeyi açık tartışma olarak alırsak,o zaman da bu hak yalnızca genel sekreter,MK ve il komitelerinin üçte birine tanındığı için tüzük gene anti-demokratikdir,anti-Lenincidir.Tartışmayı örgütlü kılmak amacıyla sayılan organlara açık tartışma hakkının kullanılmasını örgütlemek için yetki verilebilir.Ama bu organlar bu yetkiyi kullanmıyorlarsa ya da yanlış kullanıyorlarsa,parti üyesi ya da üyeleri ne yapacaktır? Oturup boyun mu eğecektir,yoksa tartışmayı başlatmaları en doğal hak olarak tanınacak mıdır? Bu noktalar tüzükde ya hiç yoktur,ya da belirsizdir.

Aynı sekilde,tüzüğün giriş bölümünde demokratik merkeziyetçilik üzerine söylenenler de sakatdır.Bu bölümde,illegalite şartlarında ya da devrimci durum,gericilik dönemi gibi kritik dönemlerde merkeziyetçiliğin ağır ba-

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİ ARŞİVİ

saçağı,üyelerin bazı haklarını bilinçli olarak yönetime devredeceği yazılmaktadır.Bu dönemlerin ya da koşulların özgüllükleri dolayısıyla istense de biçimsel demokratik işleyişler yeterince yaşama geçirilemez.Kastedilen bu ise buna diyecek yoktur.Ama tüzüğü okuyan biri kastedilenin bu olmadığını görecektir.çünkü zaten yaşama geçmeyecek bu işleyişler için üyelerin bazı haklarını yönetime devretmeleri diye birşey anlamsızdır.Bu biçimsel işleyişlerin üyelerin haklarıyla ilgisi de biçimseldir.Demokratikliğin özü ve üyenin temel hakkı,organlarda ve basında görüşlerini açıkça tartışabilmektir. Bu ise hiçbir koşul altında ve dönemde geri alınamaz,geçici ya da sürekli olarak şu ya da bu organa devredilemez.

"Oportünistler,özellikle ortacılar,herşeyi 'kabullenirler'.Eleştiri ve özeleştiriyi de silip atmazlar.Latta açık tartışmadan bile söz ederler.Ama özellikle illegal koşullar varsa,'ne yazık ki' derler,'açık tartışma uygulanamıyor'.O zaman sormak gerekir:Bolşevikler devrim öncesi 15 yılın acaba kaç ayını legal sayılabilecek koşullarda geçirmişlerdir? Çarlığın en ağır zulmü altında bile tüm sorunları,örgütlenmeyi açığa çıkarmayacak biçimde ama açık tartışmamışlar mıdır? Lenin'in yapıtlarının çoğu yayınlanmış açık eleştiri,tartışma değil midir?Tartışmada açıklık konspirasyon ile gölgelenemez."(C. Silahtar,Parti Disiplini,s. 22)

II. Konferans'ın hazırladığı tüzük daha birçok ayrıntısıyla birlikte özellikle bu temel noktalardaki belirsiz ve derinine inildiğinde anti-demokratik olan niteliği ile yönetimin halihazırda uyguladığı anti-demokratik anlayışın yazılı kılıfını oluşturmaktadır.

İşçinin Sesi'nde leninci açık tartışma anlayışının yadsındığı gösteren bir öteki şey de komünist yayıncılık anlayışıdır.İşçinin Sesi'ne isteyen her parti üyesi yazı yazabilir!Ama sorun yazılıp yazılmaması değil,basılıp basılmamasıdır.Genel sekreter,MK ve il komitelerinin basılmasını istediği yazılar haricinde bütün yazılar editörlük isterse yayınlanır.Editörlüğün istediği daima kendi anlayışına uygun düşen yazılardır.Böylece İşçinin Sesi'nin bunca yıllık yaşamında parti üyeleri arasındaki polemiklerin,tartışmaların gazeteye yansıdığı görülmemiştir.Merkez organ komünistler arasındaki farklı fikirlerin tartışıldığı komünist bir yayın olmamıştır.Bunun yerine kendini II.Marks ya da II. Lenin sanan bazı unsurların yazdıklarını alkışlama arenası olmuştur.Bu işleyişin doğal sonucu olarak üyeler de giderek daha ve daha fazla oranda bu sözde teorisyenlerin yazdıklarını şakşaklayan yazılar yazmaya eğilim göstermekte,düşünme-araştırma çabalarından uzaklaşmaktadırlar.Halbuki lenin şöyle diyor:

"...<u>Yayınlarımızın birçok değişik görüşdeki sosyal-demokratların (komünist-biz ekledik) tartışma organları durumuna gelmesini istiyoruz.</u> Yoldaşlar arasındaki polemikleri reddetmiyoruz,tersine bunlara daha çok yer ayırmaya hazırız.Açık polemikler Rus sosyal-demokratlarının (komünist-biz ekledik) ve sınıf bilinçli işçilerin gözleri önünde olursa varolan farklılıkların derinliğini göstermek açısından gerekli ve yararlıdır.Üzerinde görüş ayrılığı olan sorunların tüm açılardan tartışılması... gerekli ve yararlıdır."(Lenin,c.4,s. 320-330,abç)

Uygulamalar ve bu uygulamalara perde vazifesi gören tüzük ve yayıncılık anlayışı dikkate alındığında İşçinin Sesi'nin parti içi demokrasi anlayışının bürokratik merkeziyetçi bir partininkinden farkı yalnızca boyasındadır.

Bir de yönetimin açık tartışma,eleştiri-özeleştiriden koparark bürokratik bir anlayışla ele aldığı disiplin sorununa bakalım.200. İşçinin Sesi'nde Yürükoğlu illegal koşullarda ve zor dönemlerde disiplinin önem kazandığını,ama aynı zamanda zor dönemlerde disiplinin azalması yönünde nesnel bir eğilimin sürekli işlediğini söylüyor.Buradan çıkarak,"bu dönemde komünistliğin ölçütü"nü,"partinin örgütsel ve taktik kararlarını harfiyen uygulamak" olarak belirtiyor.Ardından da "azınlık çoğunluğakesinlikle uyar" gibi beylik laflarla meseleyi aydınlattığını sanıyor.

Herşeyden önce komünist disiplin birtakım cansız,kuru kurallar yığını değildir.Merkezin keyfiyetçiliği de olmaz. Üstün önünde düğme iliklemek de değildir.Komünist disiplin:eylemde birlik,açık tartışma,eleştiri-özeleştiridir.Disiplin açık tartışmaya engel değildir.Eğer farklı görüşler varsa bunları "disiplin"yaftası altında yasaklamak değil,en geniş şekilde tartış-

mak gerekir.Bu olmazsa ne örgütsel birlik,ne de eylemde birlik kalır.

"İlkeler üzerine kurulmamış örgüt anlamsızdır ve pratikde işçileri egemen burjuvazinin zavallı bir kuyruğu haline getirir.Bu yüzden proletarya, tartışma ve eleştiri özgürlüğü olmayan eylem birliği tanımaz."(Lenin,c.II, s. 320,abç)

Komünist disiplin merkeziyetçiliğe uymak kadar demokratikliğe de uymaktır.Yani eylem kararına uymak kadar açık tartışma yapmak da disiplin gereğidir.Parti Disiplini,Lenin'den bir alıntıyla neyin disiplinsizlik olduğunu açık bir şekilde belirtmiştir:

"...Merkez Komitesi'nin görüşüne göre,tüm parti üyelerine merkez organları eleştirmek ve onlara saldırmak için olabilen en geniş özgürlüğü tanımak temeldir.Merkez Komitesi böyle saldırılarda kötü birşey görmez,yeter ki bu saldırılara boykot,olumlu çalışmadan uzak durma,ya da parasal kaynakların kesilmesi eşlik etmesin."(C. Silahtar-Parti Disiplini,s.28)

Bizim disiplin anlayışımız bu leninci anlayışdır.Bunun gereği olarak her zaman kararlara,disipline uyduk.Ta ki tartışma,eleştiri özgürlüğü artık vazgeçilmez bir gereklilik olana ve bu gereklilik yönetim tarafından önce açıkça sonra da dolaylı bir şekilde reddedilene dek.Ne zaman ki yönetim bu gerekliliğe sırt çevirdi,işte o zaman bizim için disipline uymak diye bir sorun kalmadı.O noktadan sonra azınlığın çoğunluğa uymasının anlamı yoktur. Çünkü burada sözü edilen "çoğunluk","suyun başını tutanların manipülasyonu sonucunda" ortaya çıkmış bir çoğunluktur."Suyun başını tutanların isteklerine uygun çoğunluk sağlamalarını engelleyebilme ancak açık tartışma ile olur.Bütün üyelerin parti içi bilgilerden,gelişmelerden eksiksiz haberdar olması gerekir.Enformasyonun doğruluğunu tartmak,araştırmak görevdir."(C. Silahtar,Padti Disiplini,s.20)

"Ol hikaye" budur.Bitirmeden önce bir noktayı iyice vurgulayalım.Biz,İşçinin Sesi'nden açık tartışma yadsındığı için ayrı düşmedik.Saydığımız birçok şeyden de görüldüğü gibi,pratiğe bakarak,İşçinin Sesi'ni geneliyle doğru yolda görmediğimiz için ayrı düştük.Bu yanlışları-eksiklikleri hareketin geleceği için belirleyici olarak gördük ve bunları düzeltmenin tek yolunu da açık tartışma olarak belirledik.O da yadsınınca İşçinin Sesi'nden ayrı düşmeyi göze almamanın bir anlamı kalmadı.Çünkü bu yanlışlar-eksiklikler düzeltilmeden İşçinin Sesi'nin bırakın proletaryanın siyasal partisi olmayı,siyasal bir hareket bile olamayacağına inanıyorduk,hala da inanıyoruz.Olabilir ki başka bir hareketi geneliyle doğru olrak görürüz,ama o harekette de açık tartışma yadsınmaktadır.Eğer kendimiz daha iyi bir siyasal hareket yaratamıyorsak,gidip o harakat için de çalışmak gerekir.Doğruları o örgüte benimsetmek için uğraşmak gerekir.Doğru olan budur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

III -SONUÇ

Olayların gelişimini ve ayrılıklarımızı anlatırken,İşçinin Sesi ile ilgili genel değerlendirmelerimizi de parça parça aktarmış olduk.Bunları genel olarak aşağıdaki başlıklar altında toplayabiliriz.

i)Devrimci çıkarın klik çıkarına kurban edilmesi:İşçinin Sesi için her koşul altında gözetilmesi gereken genel bir doğru ya da ilke yoktur.Bunun teorik kılıfı da yöneticilerin birçok yetkili organ toplantılarında tekrar ettikleri şu görüşdür:"Eğer biz kendimizi doğru görüyorsak,bizim çıkarımıza olan herşey devrimin çıkarınadır.Tersi,kendi ideolojimize inançsızsızlık olur."

Bu görüşü birçok defa tekrarladılar.Ancak biz burada yalnızca belgelere geçmiş iki örnekle yetineceğiz.Birincisi,birinci bölümde değindiğimiz Partizan Yolu'na ve devrimci akımlara karşı tutuma ilişkin olarak I98I yazı sonlarında yapılan İTİB toplantısıdır.Bu toplantıda devrimci akımlara karşı kaba güce başvurmayı mutlaklaştıran tavır bu görüş gerekçe getirilerek savunulmuştur.İkincisi de tutuklamalar konusunun tartışıldığı I3 Mart I982 tarihli EK toplantısıdır."Örgütün moralini bozar","çıkarımıza tersdir" denilerek aynı görüş,tutuklamalara ilişkin açıklama istemimize karşı da öne sürülmüştür.

Bunu söylemelerinden öte pratikleri tümüyle ortadadır.Tutuklamalar,devrimci akımlara tutum ve eylem birliği,açık tartışma,gerecilik dönemi,ideoloji ve komünist partisi,bizim ayrılığımıza ilişkin tavırlar ve sözünü ettiğimiz daha birçok şey bu iddianın kanıtlarıdır.Bu tavrın ideolojik-siyasal-örgütsel tüm alanlarda sayısız örneklerini aktardık.Şimdi birkaç önemli örnek daha aktaralım.

Sovyetler Birliği'ne ilişkin.Önce birinci tür alıntıları verelim:

"Görüşmeler Sovyetler Birliği'nin Leninci barış politikasının ardıcıl uygulaması sayesinde ilerledi ve sonuçlandı.

(...)

"Sovyetler Birliği bu makinanın durdurulması yolundaki barış politikasını ısrarla sürdürdü,sürdürüyor.Dünyadaki tüm ilerici ve devrimci güçlerin görevi Sovyetler Birliği'nin bu politikasını desteklemektir."(İşçinin Sesi,sy. 97-98,s.II,Haziran I979)

"Sovyetler Birliği emperyalist propagandacıların ideolojik savaşı karşısında dimdik ayakta duruyor.Bunu sağlayan yığınların politik yapısı,ideolojik sağlamlığı ve Lenin'in davasına bağlılığıdır.Bir yandan SBKP'nin Leninci dış politikası,diğer yandan Sovyet halkının Lenin'in partisi çevresindeki ideolojik birliği sınıf düşmanlarını kahrediyor."(İşçinin Sesi, sy. I02,s. I4,Ağustos I979)

Şimdi de ikinci tür alıntılara geliyoruz:

"Bugün Lenin'in reformist tipte dediği önlemlere Leninci barış siyaseti

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

deniyor ve bunlar programlaştırılıyor.Lenin'in inanarak savunduğu barış ilkeleri bunlar değil,hala geçerli olan demokratik barış programıdır." (E. Engin,İşçinin Sesi,sy. I65 - I66,s. I4,Ağustos I98I)

"Komünistler burjuva pasifist bir barış programı öne sürebilirler.Ancak bu toplantı dünya komünist hareketinin öncü partisi,SBKP'nin kongresidir.Lenin,burjuvalarla görüşürken,pasifist bir program önerirken bile komünist barış programını açıklayın derken,kongre raporunda yalnızca o düzeyde durulması doğru değildir."(R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy.I67 - I68, s. I2,Ağustos I98I)

I979 tarihli alıntılarla I98I tarihli alıntılar arasında ilk görüşlere ilişkin ne bir özeleştiriye,ne de bir atıfa rastlayabilirsiniz."Son yazılan geçerlidir."Ama bu militanların,yığınların bilincini çorba etmek demektir.

Sonra,bunu bile komünist açıklığıyla,dürüstlüğüyle yapmıyorlar.Bir yandan I98I tarihli alıntıları yazarken,öte yandan SBKP ile ilişki kurma olanağı artırma gerekçesi ile TKP isminden vazgeçmeye hazırlanıyorlar.Daha da ötesi,yukarıda E. Engin'den verdiğimiz alıntının geçtiği yazıda,bu alıntının hemen arkasından şu sözler geliyor:

"Oysa Sovyetlerin barış siyaseti,iki sistemin sonsuza dek yanyana yaşaması için değil,kapitalist sistemi o ülkelerin işçi sınıfı yok edene dek zaman kazanmak içindir."

İnsan ne diyeceğini şaşırıyor.Buradan anlaşılan şudur ki,"Lenin'in reformist tipte dediği önlemlere Leninci barış siyaseti" diyenler vardır, ama bunlar Sovyetler değil,başkaları,örneğin "bizim menşeviklerdir".Çünkü Sovyetlerin siyaseti gerçekten de Lenincidir(yukarıdaki alıntı bu anlama geliyor),fakat Sovyetlerin tek kusuru,örneğin 26. Kongre raporunda "Lenin'in inanarak savunduğu barış ilkeleri"nden,"demokratik barış siyaseti"nden hiç sözetmemesi,"herşey barış için" demesidir! Biz içinden çıkamayacağız,bırakıyoruz kendileri çıksın...

Stalin'e ilişkin.Önce birinci örnek.Ağustos I980'de şöyle diyorlardı:

"Stalin büyük bir Leninci önderdir.'Leninizm' deyimini dünyaya yayan odur.Sovyetler Birliği'nde endüstrileşme,sosyalizmin tam ve sonul zaferi onun döneminde gerçekleştirilmiştir...İdeolojik alanda Troçkizm,Buharincilik,sosyal - demokrat sınıf uzlaşmacılığı o dönemde yere çalınmıştır." (R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy. I02,s. I0,abç)

Aralık I98I'de ise şöyle diyorlar.

"Stalin ... devletin baskıcı rolünü sınıfların varlığı ile değil,kapitalist sınıfın varlığı ile bağlamaktadır.

"Devletin,proletarya diktatörlüğünün ülke içindeki baskıcı rolünü burjuvazinin varlığıyla bağlayabilmek için ya bilinçli çarpıtma ya da Marksizmi hiç anlamamış olmak gerekir."(R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy. I78 - I79, s. I6,abç)

Demek ki Stalin ya bilinçli çarpıtma yapmış bir kişidir,ya da Marksizmi hiç anlamamış biridir!Ama hangisi olursa olsun "büyük bir Leninci önder" nasıl olacak? Zavallı Stalin,iki yılda "büyük bir Leninci önder"likten, bilinçli çarpıtma yapan ya da Marksizmi hiç anlamamış birine dönüşeverdi!

Stalin'e ilişkin ikinci örnek.

"Lenin ve Stalin,her çeşit yalanın tersine,devrimden sonra parti içi açık ideolojik tartışmayı en geniş şekilde uygulamışlar,yanlış fikirleri önce ideolojik olarak çürütmüşlerdir."(C. Silahtar,Parti Disiplini,s.43, abç)

"Örneğin eleştirdiğimiz biçimiyle 'monolitik' parti anlayışı onunla (Stalin'le - biz ekledik) geliyor.Tartışma da var,yok değil.Ama bu tartışma giderek biçimselleşiyor.Tartışma artık Lenin dönemindeki tartışma değildir.Gerçekten biçimsel bir tartışmadır. Tepede devletin,toplumun 'babası' var,aşağıda çocukları tartışıyorlar.O bir noktada tartışmaya katılıyor,tartışma bitiyor.Bu tür bir anlayış gelişiyor."(V.Dursun,I980 Konferans Tutanakları,s. 268,abç)

İki alıntı arasında bir yıldan az bir zaman vardır.Ve ikincisinden önce birinciye ilişkin hiçbir özeleştiri vs. yoktur.Bunun adına yalancılık da denebilir,rüzgar fırıldağı da denebilir,kemiksizlik de denebilir.Ne de-

kirse densin hiçbiri gene de yeterli olmuyor...

Bu konuya çok güzel bir örnek de İşçinin Sesi'nin TKP içinde ortaya çıkan "devrimci kanat"a karşı tavrıdır:

"Cuntaya faşist diyenlerin en azından bir bölümü,tabandaki devrimci tepkiyi ortacı bir kanala akıtmaya,oportünist yönetimin yitirdiği otoritey 'TKP içindeki devrimci kanatlar' umudu ile diriltmeye çalışıyorlar."(Ali H. Karadağ,İşçinin Sesi ,sy. 206,s.4)

Şimdi bir düşünelim.TKP içinde yeni bir kanat oluştuğu söyleniyor.Bu unsurlar oportünist siyasete karşı çıkıyorlar.Bu iyi,sevinçle karşılanması gereken bir gelişmedir.Komünist öyle düşünür.Ama İşçinin Sesi için bu kötü bir oyun,bir komplodur."Oportünist yönetimin yitirdiği otoriteyi" "diriltme" çabasıdır.Kendileri komplocu oldukları için herşeyde bir komplo buluveriyorlar.Ne yazık ki böyle bir değerlendirme yapmak,en hafif deyişle sorumsuz,klikçi bir tutumdur.Nereden biliyorsunuz komplo olduğunu? Zamanın da başkaları da sizin için aynı değerlendirmeleri yapmıştı. Haklı mıydılar Böyle yığınsal bir partinin içinde,önemli konular üzerinde gerçekleşmekte olan bir ayrılığı komplo olarak değerlendirmek anti-bilimseldir.Bu ayrılı başını çeken şu ya da bu kişinin niyetleri ile değil,nesnel olarak taşıdığı yönelimle değerlendirilmek zorundadır.

Çok iyi biliyorlar ki TKP içinden çıkacak,militan-devrimci bir kanat kendilerinin sonu olacaktır.Böyle bir gelişmenin gerçekleşme olasılığı ayrı bir sorundur.Ama kendine,kendi ideolojisine güvenmeyen İşçinin Sesi'ni daha söylentiler ortaya çıkar çıkmaz telaş sardı.Böyle pis bir değerlendirme yapmalarının nedeni budur.

ii)Entellektüellik hastalığı:Bu alanda söylemek istediklerimizin hemen hepsini parça parça söyledik.İşçinin Sesi çok sayıda entellektüel kadroya sahiptir ve başka hareketlerin beceremediği düzeyde entellektüel çalışma yürütüyor.Ancak bu calışma Marksizm-Leninizm doğrultusunda olmadan ve bu çalışmanın sonuçları işçi yığınlarına götürülmeden hiçbir anlam taşımaz. İşçinin Sesi için birincisi tartışılabilir ama ikincisini tartışmaya bile gerek yoktur.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çüğı diyoruz.Dünya devriminin nitel ve nicel yönden güçleniş çağıdır diyoruz.Bunun beraberinde getirdiği altı önemle çizilmesi gereken bir yön vardır.Çağımız öncelikle "teorisyenlik" oynayacak entellektüeller değil,Marksizm-Leninizmin propagandasını yapacak,kitaplarda yazılanları yığınlara götürecek ve devrimleri gerçekleştirecek liderler,partiler istiyor.Teori kitaplarda yazılı,orada duruyor. Onu oradan alıp,somut ulusal-uluslararası koşullara uygulayarak devrimleri gerçekleştirmektir bugün temel sorun.Tekala yapabileceği ortadayken lenin'in kendisine teorisyenliği değil de propagandacılığı layık görmesinin büyük anlamı vardır.O günden bu yana 65 yıl geçti.Geçen süre içinde dünya devriminin daha hızlı gelişmesinin birçok olanakları değerlendirilemedi. Günümüzde dünya devriminin gelişiminde bir tıkanıklık doğdu.Bugünün önde gelen sorunu bu tıkanıklığı gidermektir.Bu tıkanıklığı gidermek,çalışmamızı sayfalar dolusu entellektüel gevezelik yaparak "komünist hareketi etkilemek"le sınırlayarak değil,yaratıcı çalışma ile başta kendi ülkemiz olmak üzere zayıf halkalarda devrimi gerçekleştirmekle mümkündür.Yoksa Yürükoğlu daha çok kendi yazar,kendi okur!Bugün gelecek nesiller için kitap yazarım demek,gerçekten de tam anlamıyla entellektüellikdir.

Konuya ilişkin tartışmalarımızın başında belirttiğimiz sorular hala duyor.Eğitim kitabı hazırlanması kararından bu yana üç yıl geçti.Devrim anlayışımızı açıklayan kitabın daha İşçinin Sesi ilk doğduğu günden beri yayınlanacağı söylenmiştir.Faşizm konusunda yoğun çalışmayla kitap yayınlayacağız denileli iki yıl oldu.Nerededir bu kitaplar? Bunlar,gerek kendi hareketimizin,gerek Türkiye devriminin çıkarları açısından şimdiye dek gazetede ya da kitaplarda açıklanan öteki konulardan daha mı az önemlidir? Bu konuların bazıları üzerine birçok çalışma yapılmıştır.Bu çalışmaların sonuçları neden ortaya dökülmüyor? Çünkü entellektüelsiniz.Sizin için bu konular küçük,size yeterli şöhret kazandırmayacak konulardır.

iii)Uzlaşmalarla yönetilen,çarpık enfermasyonla istenilen şekilde yönlendirilen,düşler üzerine kurulu örgüt anlayışı:Bu konuda da,özellikle uzlaşmalar ve çarpık enfermasyona ilişkin oldukça çok şey yazdık.Burada kısaca kadro politikasına da bağlı olan "geleceğe ilişkin düşlere" değinecegiz.İşçinin Sesi'nin kadro politikasının yanlışlığı işin bir yanıdır.Öteki yanı ise örgütsel gelişim üzerine kurulan düşlerdir.Ki bu düşler,başka bir açıdan bakıldığında,dergici bir harekete evrimleşildiğini gizleme kılıfıdır

Henüz durumun nispeten iyi olduğu dönemde,I98I yılı başlarında yönetimin ileriye ilişkin görüşleri şöyleydi:"Gerek ideolojik,gerek pratik alanda oldukça iyi bir kadromuz var.Gericilik dönemi içinde bu kadroları iyi yetiştirebilir ve Avrupa'da iyi bir çalışma yürütebilirsek,siyasal ortamın yeniden değişeceği koşullara oldukça hazırlıklı olarak gireceğiz."Ama bunlar yapılamadı.Kadrolar eğitilmedi,Avrupa'da iyi bir çalışma yürütülmedi.I98I sonlarında buna bir de tutuklamalar eklendi.Yönetim kadrolara bir açıklama yapmak ihtiyacı hissetti.Tutuklamaların hemen arkasından yapılan bir İTİB toplantısında,yönetimin üyeleri avutmak için icat ettiği düş,yetkili ağızlardan piyasaya sürülüverdi:"Doğru bir hareketin gelişimi düz bir çizgi izlemiyor.Önemli dönemeçlerde birdenbire güçleniyor,gene önemli dönemeçlerde birdenbire güçten düşüyor.Bolşeviklerin gelişimine bakalım.Bolşevikler,birinci dünya savaşına karşı tavır konusunda II. Enternasyonal partilerinden ayrı tavır koyana dek bir türlü önemli bir güç olamıyorlar.II. Enternasyonal partilerinin savaştan yana tavır koyması ve bolşeviklerin buna karşı çıkması ile,bolşevikler birdenbire önemli bir güç oluyorlar.Bu keskin dönemeçlere dek partinin çalışmasının anlamı,bu dönemeçlere kadroları hazırlamaktır.Yoksa kadrolar bu dönemeçleri göğüsleyemez."

Pratik gereksinime uygun teorik kılıf.Burada iki doğruyu çorba ederek hatalarını örtmeye çalışıyorlar.Doğru bir hareketin güçlenmesi zordur.Yavaş yavaş,tırnakla kuyu kazar gibi ilerler.Ama ilerler.Öte yandan keskin dönemeçler,doğru hareketin öteki akımlardan farkını kesin olarak ortaya serer.Yığınların somut bir istemine,sorununa ilişkin dönemeçlerde getirilen doğru yanıtlar hareketin o zamana kadarkinden çok daha hızlı bir tempoda gelişmesini doğurur.Ama bu iki doğrunun bileşiminden,keskin dönemeçler gelene dek doğru bir hareket gelişemez,hep küçük bir hareket olarak kalır sonucu çıkmaz.Tersine doğru bir hareketin toplumun siyasal ortamında iyiye ya da kötüye doğru gelişen keskin dönemeçlerin getirdiği zikzaklar dışında sürekli gelişmesi,güçlenmesi gerekir.Genel eğri daima daha güçlüye doğru olmalıdır.Ama bunun için de birçok zikzaklar,iyi ya da kötü zıplamalar olacaktır.

İşin ilginci kadroları avutmak için örgütün içinde bu görüşler yaygınlaştırılırken,dışarıya karşı "büyük hareketler arasına giriyoruz" denmesidir.Şu ikilemle karşı karşıyadırlar (kendi mantıklarına göre):ya doğru bir hareket değiller ve güçleniyorlar,ya da doğru bir hereketler ve güçlenemiyorlar.Bizim yanıtımız ise daha farklıdır.Doğru da değiller,güçlenemiyorlar da,çünkü yerleri çoktan kapılmış.

Konuyu bitirmeden önce,çarpık enfermasyona ilişkin ilginç bir örnek daha aktaracağız.Talip Oztürk'ü hepimiz anımsarız.Talip Oztürk öldüğü zaman, İşçinin Sesi'ndenmiydi,değil miydi diye bir tartışma oldu.Sorun açıklığa kavuşmadı.Gazetenin aldığı enfermasyonun yanlışlığı nedeniyle yanlış bilgi vermesi normal karşılanabilir.Ama aynı gazetede,aynı konuya ilişkin,iki ayrı yazıda iki ayrı şey söylenmesi enfermasyonun yanlışlığına,komünikasyon eksikliğine bağlanamaz:

"Hareket içinde Bolşevik - Menşevik ayrımı netleşdikçe,her dürüst komünistin sorduğu soruları Talip yoldaşımız da soruyordu ve bir bir Leninci yanıtlar veriyordu.Yanıtlarını açıklayacağı gün vuruldu."(İşçinin Sesi, sy. II3 - II4,s. I,abç)

"Burjuvazinin öznel siyaset değişikliğinin en son en acı örneği Talip Öztürk Yoldaşın öldürülmesidir.Talip Oztürk Yoldaş,kısa ve anlaşılır bir tereddütden sonra saflarda yerini alan bir leninciydi.Gerçek bir halk kahramanıydı."(R. Yürükoğlu,İşçinin Sesi,sy. II3 - II4,s. 4,abç)

Birinci alıntıda "yanıtlarını açıklayacağı gün vuruldu" deniyor,yani henüz yanıtlarını açıklamamıştı,saflardayerini almamıştı deniyor.İkincide

ise "saflarda yerini almıştı" deniyor.Bu na çarpık enfermasyon da denmez. Yalancılık denir!

iv)Kendine güvensizlik ve hatalarını kabul etmeme:Bu iki şey aslında aynı madalyonun iki yüzüdür.Kendine güvenen bir yönetim,hatalarına karşı açık,dürüst tavır alır.Hatalarını görmeye yanaşmayan bir yönetim,bu tavrına kılıf olarak ne fikirler uydurursa uydursun,özünde kendine güvensiz olduğu için,kendi ideolojisine-örgütüne güvensiz olduğu için böyle davranıyordur.Bu konunun çok büyük önemini Lenin şöyle dile getirmiştir:

"Bir siyasal partinin kendi hatalarına karşı tutumu,partinin ne denli içten olduğunu,sınıfına ve emekçi halkına karşı yükümlülüklerini pratikde ne denli yerine getirdiğini değerlendirmenin en önemli ve güvenilir yollarından biridir."(Lenin,c. 3I,s. 57)

İşçinin Sesi için hep başarılar vardır.Hata olduğu gizlenemeyecek duruma gelirse de,hata örgüte değil,şu ya da bu kişiye yüklenir.Hareketin geneline bulaştırılmaz.Başka bir yöntem de en kötü hata bile olsa,her hatanın öğretici bir yanı ya da olumlu bir sonucu olduğu savıyla,pesimist bir yaklaşımla hatayı örtmektir.Her ikisine de birer örnek.Ocak ayı içersinde yapılan örgütsel durum değerlendirmesi konulu EK toplantısında,örgütsel durumun kötülüğü kabul edilmiş ama ÜB suçu örgütlenme sorumlusuna yıkmıştır. İkincisine örnek ise,tutuklamalarla ilgili yapılan 3I Kasım I98I tarihli toplantıdır.Bu toplantıda hatalar tesbit edilip açıkça değerlendirileceğine "kötü mü oldu,yeni yönetici yoldaşalar kazandık" gibi saçmasapan sözlerle hatalar örtülmüş,pislik kokan bir pesimizm havası içinde sorun geçiştirilmiştir.

XXX

Bitirmeden önce birkaç noktaya ilişkin not düşmek istiyoruz.

İlk olarak,broşürü okuyan biri,kadrolar,yığın çalışması,örgütsel çalışma gibi konulara bu kadar yer vermemizi yadırgayabilir.Ancak hiç unutmamalıyız ki,bolşevik-menşevik ayrımı ilk ortaya çıktığında tartışma konularını,en önemlileri parti üyeliği olan pratik noktalar oluşturuyordu.Bunlar ideolojik kökenlerine süreç içinde ilerlediler.Lenin,yıllar sonra,ilk olarak pratik noktalar üzerine başlayan bu ayrılığın aslında parti programı, devrim anlayışı vs. üzerine bir ayrılık olduğunu,süreç içinde tartışmanın bunu ortaya çıkardığını söyler.Gerçekten de ayrılıkların kendine has bir mantığı vardır.Özel durumları dışarıda tutarak şu şekilde düşünebiliriz. Birtakım unsurlar ortak görüşler etrafında yeni bir örgüt oluşturuyorlar. Ya da şu ya da bu kişi görüşlerini tümüyle kabul ettiği bir örgüte üye oluyor.Bu unsurlar arasından bazıları zaman içinde ötekilerden ayrı düşünmeye başlıyor.Doğal olarak ayrılıklar önce pratik,örgütsel konular,eylemler,siyasal tutumlar üstüne olur.Bunların ideolojik kökenleri ancak süreç içinde,tartışma içinde (aynı örgüt içinde ya da ayrı örgütler arasında) ortaya çıkar.Onun için ayrılıkların başlangıcında tartışma konularını ağırlıkla pratik sorunların oluşturması tümüyle doğaldır.Asıl herşeyiyle ideolojik konular üzerine bir ayrılık doğuyorsa,orada bir bit yeniği vardır. Çünkü bu durumda şu iki şeyden birisidir:Ya bu unsurlar ideolojik görüşlerini tümüyle oluşturana kadar fikirlerini gizlemişler,ayrılıklarını saklamışlardır;ya da ayrılıklarını organ toplantılarında söylemekle yetinmişler,bunları yığınlar önünde tartışmaktan kaçınmışlardır.Bunların her ikisi de yanlıştır.

İşte İşçinin Sesi yönetiminin klikçiliği de burada açığa çıkıyor.Bunlar devrimci durum üzerine tartışmayla işe başladılar,"üç ay"içinde de programdaki bütün konulardan dünya komünist hareketinin konumuna dek herşeyde ayrı olduklarını "anladılar".Buna çocuklar bile inanmaz.İşin aslı şudur: Ayrılıklarının birçoğunu gizlediler,bazılarını da yalnızca "koşulların elverişli olduğu durumlarda",organlarında dile getirmekle yetindiler.Ama fiilen klikçilik yaptılar.Bunu yadsıyamazlar,çünkü,örneğin V. Demir'in I976'larda İngiltere'ye gelecek yerde klik kararına ters olarak Türkiye'ye gitmesiyle İngiltere'deki klik üyelerinin nasıl küplere bindiği,ya da C. Le-

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ

vent'in,TKP yönetimince verilen Türkiye'deki bir görevi klik kararıyla nasıl reddetdiği eski üyelerin hala hafızalarındadır.Biz bunları geç öğrendik,ama öğrendik.Canlı şahitleri hala yaşıyor.

Kısacası tartışma konularımızın ağırlıkla pratik noktaları kapsaması bir eksiklik olarak değerlendirilebilir,ama bu,her dürüst,açıklıktan yana ayrılığın doğal eksikliği olarak kabul edilmelidir.

İkinci olarak,yönetimin sürekli tekrarladığı kişiliklerle uğraşma meselesine değinelim.Örneğin Gotha ve Erfurt Programı'nda,Marks ve Engels,programı eleştirirken birçok yerde programı kaleme alan kişilerin,Lassalle'in, Liebknecht'in kişiliklerini konu ederler.Programdaki fikirlerle ya da çeşitli tavırlarla kişilikler arasında bağ kurarlar.Bunun anlamı şudur ki, siyasal sonuçları açısından ele alınıyorsa,kişilerin şu ya da bu özelliğini tartışmak yanlış değildir.Yoksa Lenin'in söylediği "yöneticilere bakma" kıstası anlamsızlaşıyor.

Bunun da ötesinde asıl "kişiliklerle uğraşanlar" kendileridir.Örneğin, bizi kastederek yazdıkları şu alıntılara bakın:

"İkinci kategoridekiler ise,örgütden,devrimci hareketden uzaklaşmalarına sinsice teorik kılıf hazırlayanlardır.Bunlar en başta kendilerine olan saygıyı,güveni yitirerek,bunu örgüte güvensizlik biçiminde yansıtmak isteyenlerdir."(Aydın Arıtman,İşçinin Sesi,sy. 206,s.4)

"Yığınların kendilerine öncülük edecek ... kadroları beklediği bir dönemde yeni keşifler amacıyla eve kapanmaya,bu onurlu ve tarihsel savaşımı bırakıp gitmeye olanak yoktur."(Fikri Yılmaz,İşçinin Sesi,sy. 206,s. 6)

Tartışılan konulardan hala bir ses yok.Çünkü bu söylediklerinin inandırıcı olması için tartışma noktalarını saklamaları gerekiyor.

Bizim devrimciliği bırakıp bırakmayacağımız,eve kapanıp kapanmayacağımız,zaman içinde herkesçe görülecektir.Ama şunu da hatırlatmak bize düşüyor:Dediğiniz gibi olsa bile,biz bugün öyle yapıyoruz.Siz Türkiye'de sıcak savaş sürerken,daha 1970'lerde Avrupa'ya kapağı attınız.O zamandan beri de eve kapanmış,ha bire "yeni keşifler" yapıyorsunuz.Tartışma yöntemleriniz bile,komünistlikten nasibinizi alamadığınızı gösteriyor.

Üçüncü olarak,aktardığımız gelişmelerle ilgili somut belgeler bizim elimizde yoktur.Bunların hepsi de doğal olarak yönetimin elindedir.Ancak bütün EK toplantılarının ya da EK'nın katıldığı genişletilmiş toplantıların,ÜB ile bizler arasında yapılan toplantıların ve sözü geçen İTİB toplantılarının tutanakları mevcutdur ve yönetimdedir.Yönetimin tartışmada başvuracağı muhtemel bir yöntem,tutanaklardan,eklektik biçimde,kendini aklayacak bölümler aktarmaktır.(Ya da değiştirmektir.)Buna karşıt olarak,tüm ilgili tutanakların ve dökümanların,gerekli redaksiyon yapılarak,kamuoyuna sunulması bir zorunluluktur.

ZORUNLU BİR EK

Gerçekte bu bröşür bir aydan fazla bir süredir genel hatlarıyla yazılı bekliyor.Nedeni birinci bölümün sonunda sözünü ettiğimiz "ortalıkta dolaşan söylentiler"dir.Bugün bu söylentiler belirli oranda da olsa kesinlik kazandı.Bu son gelişmeleri burada aktarmakta yarar görüyoruz.

Haziran ayının sonlarında,içlerinde Fransa örgütü yöneticilerinin bulunduğu 6 kişi daha İşçinin Sesi'nden istifa etmiştir.İçlerinden ikisi EK üyesi olan bu yoldaşların hepsi de I2 Eylül sonrası Türkiye'den çıkan yoldaşlardır.Bu üyeler ayrı ayrı istifa dilekçeleri yazmış olmalarına karşın, hatırlayabildiğimiz kadarıylá istifa gerekçelerini şunlar oluşturmaktadır: Bizimle ilgili "kapalı tartışma"nın başlatıldığı 200. sayı ve özellikle bu sayıdaki R. Yürükoğlu'nun "Dönemler ve Kadrolar" yazısı,bizim atılmamız,cephe konusu,kişi putlaştırması,vs.

Bu gelişmeyi iki açıdan ele almak gerekir.İlk olarak,bugün partiden ayrı fikirleri yüzünden ayrılanlar içinde 4 EK üyesi bulunmaktadır.Ki bu EK'nın çok büyük bir azınlığıdır.Ayrıca yakın zamanda ayrılmayı düşündüklerini söyleyen,İngiltere'de özeleştiri yapan 4 yoldaşı da hesaba kattığımızda,ayrılan yoldaşlar arasında 7 kongre delegesi vardır.Bu da gene delegelerin önemli bir azınlığı demektir.İşçinin Sesi yönetimi varsın "her

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKET ARŞİVİ VAKFI

bakımdan genç yoldaşlar" edebiyatına devam etsin.Ayrılığı gizlemeye çalış-sın.Yönetim üyelerinden ve kongre delegelerinden böylesi önemli bir azınlığın taraf olduğu bir ayrılığı bu tavırlarla örtbas etmeye çalışmak onmaz bir oportünistlikdir.İğrenç bir tutumdur.

İşin ikinci yönü,son ayrılan yoldaşlara ilişkindir.Bu yoldaşların sonuçta tavır koymaları şüphesiz sevindiricidir.Konuşabildiğimiz kadarıyla ayrılanların bir kısmı,tartışmalarımızla ilgili gelişmelerden yönetimin verdiği kadarıyla bilgi sahibidirler.Gerçekten tasfiyeciliğe ve anti-demokratik tutumlara karşı oldukları,fikir ayrılıklarına sahip oldukları için,ayrılmışlardır.Ancak,bazıları,bizim yönetimle tartışlarımızın başında"tasfiyeci tutumlara karşı çıkacağız" dedikten sonra EK plenumunda bizim atılmamıza imza atan yoldaşlardır.Bu çelişkiyi çözmek kendi sorunlarıdır.Özeleştiri yapan ve bugün ayrılacağız diyen yoldaşlar da aynı çelişkiyi çözmek durumundadırlar.

Bu yoldaşların düştüğü durumun nedeni ortacılıklarıdır.Tartışmalar ilk başladığında bu yoldaşlar açık tartışma isteminin öne sürülmesine karşı çıkmışlardı,içeride görüşlerimizi yaygınlaştırarak kongreyi bekleyelim demişlerdi.Bunlar bizim yöntemimiz olmadığı için biz açık tartışma yolundan yürüdük.Tartışmanın keskin süreci içinde bu yoldaşlar bizimle tavır koymak zorunda kaldılar.Ancak yumurta kapıya dayanınca daha ileriye gidemediler, kongreye kadar beklemek ve orada sorunları tartışmak planıyla bizim atılmamıza imza attılar.(Bu planlarını,özeleştiri mektubunun yönetime iletileceği gün bize de önermişlerdi.Tabii ki kabul etmedik.)Ama işler umdukları gibi olmadı.Yönetim kliği bizi attıktan sonra onlara yöneldi.Bir kısmını İngiltere'den sürdü.Fransa yöneticilerine karşı önlem olarak da(Fransa'nın gelişimi de bunda bir etkendir) sadık bir kadrosunu Fransa'ya gönderdi. Fransa yöneticilerini kuşatma taarruzuna başladı.Bunun ardından da Fransa'da ayrılık geldi.

Umarız bu gelişme bu yoldaşlara birşeyler öğretir!

Yönetim kliğinin ise birşey öğrenmesine gerek yok.Şimdi en kestirme yoldan arzuladıkları yere yol alıyorlar.Yolları açık olsun!

TÜSAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

DUZELTMELER

I - 6. sayfanın üçüncü paragrafının,"İki EK üyesi yoldaş komiteleri kurucuları arasında temsilcileri bulunan bulunan akımlar gerçekten bu komiteye katılıyorsa komitede kalmamız yönünde oy kullandılar." şeklindeki cümlesinin arkasından şu cümlenin gelmesi gerekiyordu:

"Buna karşın EK'nın öteki üyeleri,asıl olarak komitede Partizan Yolu'nun bulunması ve dolayısıyla bunun İşçinin Sesi'ne karşı bir tuzak olduğu gerekçisiyle komiteden çekilme yönünde oy kullandılar."

II - 30 Mayıs 1982 tarihli EK plenumunun bizden özeleştiri isteyen mektubunun bir maddesi eksik yazılmıştır.Madde şöyledir:

"IV.a)Parti yönetiminin otoritesini,etkinliğini kırmaya,parti yönetimine güveni sarsmaya yönelik çalışmada bulunmak.

" b)Bu girişiminde parti yöneticilerinin kişiliğini hedef almak."(s.20)

III - 45. sayfanın birinci paragrafının "Açık tartışma kararının..." diye başlayan ve ardından gelen cümleleri şöyle olacaktır:

"Açık tartışma kararının kaldırıldığı tarihte,açık tartışma isteyen yoldaşlardan hiçbiri fikirlerinden vazgeçmemişti.Yani farklı fikirler mevcudiyetini koruyordu."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İDEOLOJİK ZAAFTA ZAYIF HALKA

Raşit KAYA

Elimize "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye" isimli bir broşür geçti. Önsözünde, Londra'da yayımlanan "İşçinin Sesi"nin editörü R. Yürükoğlu'nun bu broşürü 'Türkiye emperyalist zincirin zayıf halkasıdır' görüşünün altında yatan çözümlemenin bazı ana yönlerini" irdelemek için hazırladığı belirtiliyor.

TEMEL GÖRÜŞ

Tanıtma yazısı, iç sayfalardaki boşluklar, kaynaklara ayrılan bölüm çıkarıldığında küçük forma ile 30 sayfa kadar tutan broşür, açıklık getirmek istediği konuların genişliğine karşın, genel sistemsizliği, alt alta sıraladığı çoğu kez yersiz alıntılar, söylenmek istenenle, içerikle ilgili dayanakları gösterilmeyen genelleme ve olumlamalar (affirmation)la sık sık karşılaşılan teknik anlamda yanlışlarla, üzerinde durulmayı gerektiren bir nitelik taşımıyor.

"Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır" tümcesine bilimsel bütünlükten uzak, eklektik bir yaklaşımla dayanak bulmak için hazırlandığı anlaşılan broşür; işçi sınıfının politik ve ideolojik mücadelesini saptırıcı, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğüne ters ve faşizme karşı mücadeleyi küçümseyen, yanlış temellere yöneltiden görüşler taşımasa üzerinde durma gereğini hiç duymazdık.

Yürükoğlu'nun ortaya attığı görüşler şöylece özetlenebilir:

Kapitalizmin tüm çelişkilerinin toplaştığı ve keskinleştiği, çözülmez bir yumak durumuna geldiği ülkelere, 'emperyalist zincirin zayıf halkaları' ya da 'kapitalist sistemin zayıf halkaları' diyoruz. Bugüne dek devrimler, bu ülkelerde gerçekleşti. Bundan sonra da böyle olacak. Günümüz koşullarında orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler emperyalizmin başlıca zayıf halkalarıdır. Bu ülkeler objektif koşullar açısından sosyalizme hazırdır.Hindistan, Pakistan, Brezilya, Arjantin, Filipinler, Meksika, İran, Yunanistan, Portekiz gibi ülkelerle Türkiye bu kuşakta yer almaktadır. Türkiye, 1968'lerden bu yana zaman zaman gerileyen, ilerleyen ama giderek yükselen, olgunlaşan bir süreç içinde devrimci durum yaşamaktadır. Devrimci durumu yaratan sosyo-ekonomik taban üstünde faşizm tehlikesi de süregen nitelik almaktadır. Böyle bir ortamda batı tipi ilk burjuva demokrasisi yaşayamaz. Batı tipi burjuva demokrasisi ufku kapalıdır. Ve biz (Yürükoğlu ve onun gibi düşünenler) 'Ya faşizm, ya sosyalizm' tahlilini bu nedenle kolayca alıyoruz.

KARIŞTIRILAN NE?

Bilimsel sosyalizmin ve bilimsel sosyalistlerin, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm bütünlüğü içinde örgütlü mücadele edenlerin, "Ya faşizm, ya sosyalizm" tahlilinden anladıkları, Yürükoğlu'ndan çok farklı. Ama önce başka noktalara değinmek, belirli konularda açıklıklara kavuşmakta yarar var.

Gerçekten de Lenin, emperyalizmin uluslararası ekonomik ilişkilerini incelerken, emperyalizmin dünya çapındaki ekonomik ilişkilerinin sistemin 'zayıf halkası'nı oluşturduğunu göstermişti. Ancak, ekonomik koşulların olgunlaşmasının, otomatik olarak devrime ulaşmayacağı da bilenen başka bir gerçek. Devrimci durumun doğuşu için "eski rejime" üstün gelecek yeni bir sınıf güç dengesi oluşması gerekli. "Devrimin olması için sömürülen kitlelerin artık eskisi gibi yaşamanın olanaksızlığının bilincine varmaları yetmez. Devrim, eski yaşamın "alt"takiler tarafından artık istenmediği ve "üst"tekiler tarafından da artık sürdürülemediği zaman ortaya çıkar. Bu gerçeği şu biçimde de dile getirmek olanaklıdır. "Ulusal buhran (sömürenler ve sömürülenler arasında) olmadıkça devrim olanaksızdır." Başka bir deyişle devrimci durum ile ulusal buhran arasındaki farklılık, ikincisinin yalnızca nesnel değişimleri değil öznel unsurları da içermesidir. Ulusal buhran, ya da kullanılan başka bir kavramla "hegemonya krizi" devrimin nesnel ve öznel koşullarının bileşkesidir.

Yürükoğlu broşüründe, Türkiye'de kapitalizmin gelişim, bunalım ve çıkmazını uzun uzun incelemeye çalışırken, devrimci durumun hegemonya bunalımına dönüşmekte olduğu izlenimini yaratırken, bu durumun ikinci önemli öğesi olan devrimin siyasi ve ideolojik unsurlarına 30 sayfada ancak bir paragrafla değiniyor. Şöyle diyor:

Süregen bunalımın, devrimci durumun bugün yaşadığımız evresi, önceki yıllardan çok değişik koşullar altında yer alıyor. Devrimimizin mutlak hegemonu işçi sınıfımızın örgütlülüğü ve bilinci bambaşka düzeydedir. Devrimin yöneticisi, genel kurmaya TKP'nin gücü hızla yükseliyor. Emekçi halkın her kesimi hızla örgütleniyor. Yurdun her yanında devrimci örgütler fışkırıyor. Ama olgunlaşmakta olan devrimci durum nereye dek varır, iyice serpilip devrimci patlamaya varır mı, varırsa başarı kazanıp devrime ulaşır mı, devrimci güçler durumdan yararlanabilme yeteneğini gösterebilir mi, bunları zaman gösterecek. Lenin'in dediği gibi, bu soruya kimse ön bir cevap veremez. İşçi sınıfımız, partisi TKP, tüm devrimciler bütün olanaklarıyla savaşıyorlar.

Bırakınız inandırıcı dayanaklara sahip olmayı, tartışma noktası olarak ele almak için dahi yeterince ciddi değil. Bu nedenle biz başka noktalar üzerinde duracağız.

Yürükoğlu'nun "geçiş kuşağı" olarak nitelendirdiği orta derece gelişmiş kapitalist ülkeler genel bir tanımla "bağımlı kapitalist ülkeler" olarak nitelendirilebilirler. "Biçimsel ve hukuki anlamda bağımsız olan bu ülkeler, mali, ekonomik, askeri-politik, ideolojik ilişkilerle kapitalist sistemin tali unsurları olarak, uluslararası tekellere bağımlıdırlar. Bu tanım önemi olan bir metodolojik anlam kazandırır. Çünkü uluslararası emperyalizm, yeni sömürgeci politikasında, yalnızca ekonomik hedefler gütmez, stratejik hedeflere de sahiptir. Bağımlı kapitalist ülkeleri kendi sosyo-ekonomik, stratejik-askeri egemenliği altında tutmak için çabalar gösterir." (Le Mouvement Communiste, Progres Yayınları, Moskova 1975, s. 328, Fransızca)

Lenin, emperyalist sistemin zayıf halkalarının kopma olasılığını nesnel sosyo-politik önceliklerin yüksek derecede olgunlaşması ve çelişkilerin derinleşmesi ile öznel unsurların yeterince olgunlaşmasına bağlıyordu. Bu durumu unutmadan "günümüzde devrimci durumun doğuşuna doğmatik yaklaşımlar da kabul edilemez." Örneğin, "bugünkü koşullarda kitleler en üst derecede sefalet ve baskı altında olmadan da devrimci bir durum doğabilir. Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi sınıfları maddi yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesinde belirli başarılar kazanmıştır, ancak bununla yetinmeye niyeti yoktur. Kapitalizmin geçmiş gelişme aşamalarına oranla daha yüksek bir yaşam düzeyine rağmen, kitlelerin emperyalizm ve gericiliğe karşı toplumsal düzeni değiştirme mücadelesinde kararlılıkları kapitalizm için kritik bir düzeye ulaşabilir. Bir devrimci durum yaratılabilir. (Aynı kaynak, s. 12) ayrıca emperyalist sistemin gelişme ve bütünleşme süreci içinde zayıf halkalar oluşması ve bu halkalar arasında orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerin sistem dışına çıkma eğilimleri ile yer almaları doğal olmakla beraber, bu bir devrimci durum ya da ulusal buhranın oluşması anlamına tek başına kesinlikle gelemez. Bu nedenlerle "geçiş kuşağı ülkeleri" denilen ülkelerin zorunlu olarak emperyalist sistemin en zayıf halkalarını oluşturduğu genellemesi doğru olamaz. Zayıf halka ekonomik güçlüklerin yoğun olduğu ülke demek değildir. Siyasi ve ideolojik unsurlar, unutulmaktadır.

Yürükoğlu emperyalizmin zayıf halkasını ararken, teknik anlamda hatalara düşmekten de geri kalmıyor. Türkiye ve ya diğer gelişmekte olan ülkelerde "işçi sınıfında sömürü oranının ileri kapitalist ülkelerde olduğundan çok daha yüksektir" denmesi, sömürü ile sömürü oranı kavramlarının karıştırıldığını gösteriyor. Ancak böyle "teknik" anlamda yanlışlıkların yalnızca bilgi eksikliği ya da dalgınlık sonucu olmadığını düşünmek için de haklı bazı endişeler var. Türkiye'de egemen üretim biçiminin kapitalizm olduğunu kabul ettikten sonra geliştirilen mücadele biçimi, stratejisine kılıf hazırlamak içinde "kavram" yanılsıkları yapıldığı ister istemez düşündürüyor. Bunların neler olduğunu ve kanımızca işçi sınıfının ve tüm emekçilerin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine zararlı düşünceleri görebilmek için başka bir konuya el atmak gerekiyor.

Yürükoğlu, "Yurdumuzdaki devrimci durumu yaratan sosyo-ekonomik taban üstünde bir başka şey daha, faşizm tehlikesi de süregen nitelik alıyor" diyor. Tekellerin gelişmesi ile yapısal olarak faşizmin maddi temellerinin hazırlanışı arasındaki ilişki elbette tartışma dışı. Lenin "yeni ekonomiyi oluşturan politik üst yapının tekelci kapitalizmin (emperyalizm tekeli kapitalizmdir) demokrasiden politik gericiliğe doğru bir dönüm noktası olduğunu söyler. Türkiye'de egemen sınıfların içine düştükleri çık-

Ülkü Ocaklarından MHP'ye sevgilerle

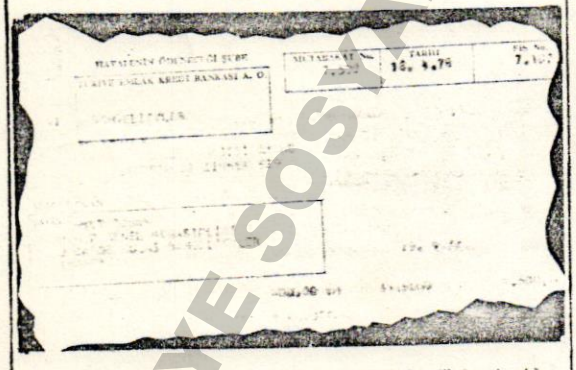

Son günlerde Ülkü Ocakları ile MHP arasında bir "ilişki" olup olmadığı sık sık tartışılır oldu. MHP'ye göre böyle bir ilişki yok. İlerici basın ise, MHP'nin bir yan kuruluşu olarak Ülkü Ocaklarının çeşitli destekleme eylemlerinde bulunduğunu yazıyor. Ülkü Ocaklarının ileri gelenlerinin MHP ile ilişkileri zaten bilinıyor. Ancak, daha açık kanıtlar da var. Örneğin bir bağış havale makbuzu.

Münih Ülkü Ocakları muhasibi Kadir Atmalı, Türkiye'ye dört bin altı yüz liralık bir bağış gönderiyor. Bağış hiç kuşkusuz, Ülkü Ocakları Genel Merkezine ya da Çocuk Esirgeme Kurumu'na yapılmıyor. Bağışın alıcısı, havalede açıkça belirtilmiş. Mehmet Doğan. Havalede Doğan'ın kimliği de belirtilmiş, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Muhasibi. Adresi de MHP Genel Merkezi.

Ülkü Ocakları ile MHP arasındaki ilişki bu kadar açık. Acaba böyle bir ilişkinin varlığı hakkında kuşkusu olan kimse kaldı mı?

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

mazlar, bunalımlar karşısında faşizmi tırmandırmaları çok doğaldır. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin hareketliliği ve taleplerinin artması, mücadelelerinin gelişmesi ile bu özlemlerin fazlalaşması da beklenmelidir. Ancak buradan kalkarak "Ya faşizm, ya sosyalizm" sonucuna varmak, işçi sınıfı bilimi ile bağdaşamaz. Böyle bir "tahlili" Türkiye gibi ülkelerde "Batı tipi ılık burjuva demokrasisi yaşayamaz" gibi gerekçelerle haklı göstermek mümkün değildir. İşçi sınıfı mücadelesinde demokrasi mücadelesinin yeri ve anlamını görmek gerekir. Lenin şöyle yazıyor: "Şu iki anlamda demokrasi olmaksızın sosyalizm olanaksızdır:

1. Proletarya sosyalist devrimi, demokrasi için mücadele ederek ona hazırlanmazsa başaramaz;

2- Zafere ulaşan sosyalizm, zaferini korumayı ve insanlığı devletin yok oluşuna ulaştırmayı demokrasiyi tamamen gerçekleştirmeden başaramaz." (Eserler, C. 23, s. 81, Fransızca)

Görüldüğü gibi demokrasi için mücadele geçici bir taktik olmayıp, işçi sınıfının ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerinin temel bir politikasıdır. Böyle olduğu için de "Ya sosyalizm, ya faşizm" diyebilmek, bir yandan demokrasi mücadelesinin anlamını kavramamış olmayı, demokrasi-sosyalizm mücadelesinin bütünlüğünü görememeyi gerektirir.

"Batı tipi burjuva demokrasisi" gerçekleşemez diyerek "ya faşizm, ya sosyalizm" tahliline bağlanmak, bir yandan da batı demokrasisini küçümseyen keskin lafazanlıklar arkasında özde burjuva demokrasisini idealize etmek gibi ideolojik yetersizliği de gösterir. Bugün ileri kapitalist ülkelerde işçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerinin sürdürdükleri demokrasi mücadelesinden ise hiç haberleri olmadığı da ortaya çıkar.

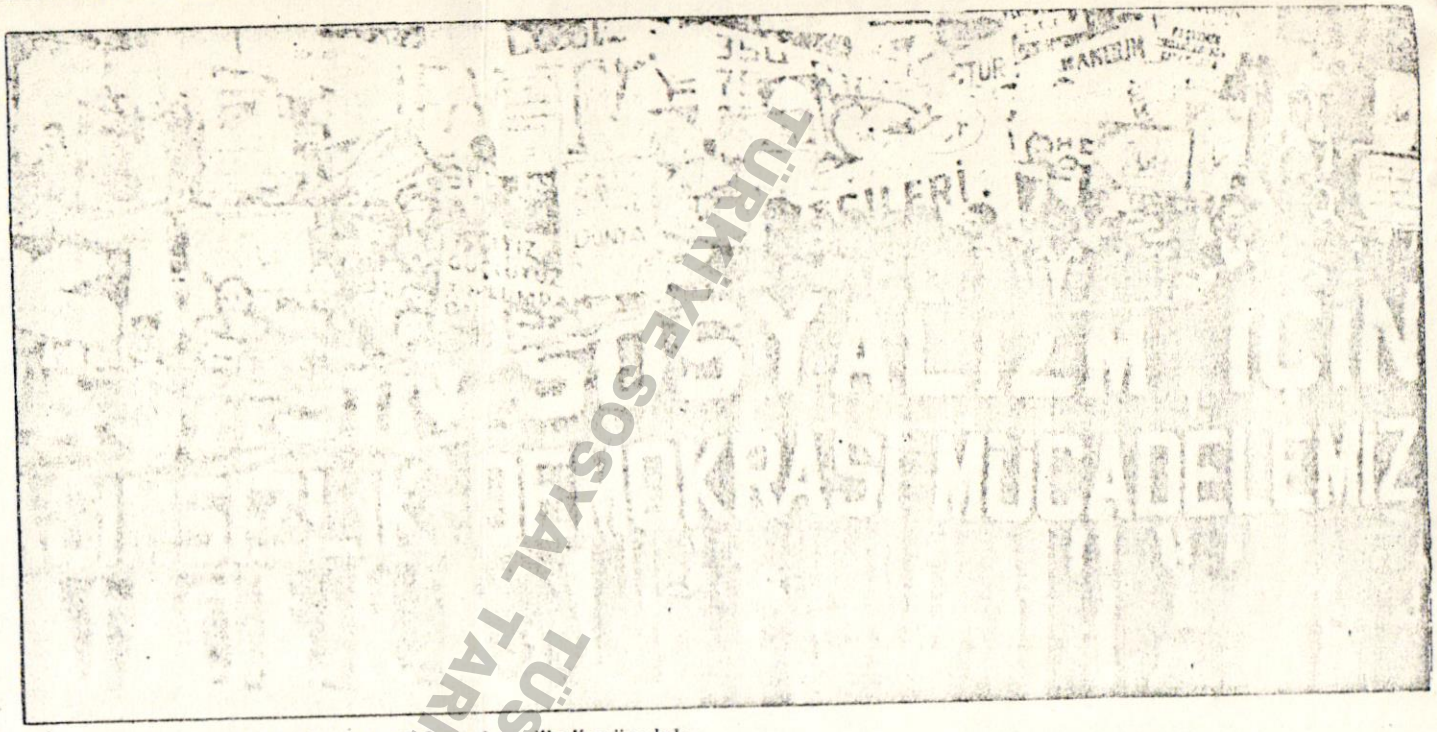

Zayıf halkalar aramak yerine somut, kararlı ve ilkeli mücadele

"Günümüzde sosyalizmin nesnel ön koşulları gelişmiş, orta derecede gelişmiş ve azgelişmiş ülkelerde oluşmaktadır. Buna paralel olarak, sosyalist devrimin sosyo-politik ön koşullarında da gelişmeler gözlenmektedir. Fakat, dünyayı bir bütün olarak ele aldığımızda devrimin ön koşulları, Lenin'in zamanında olduğu gibi, sosyalizmin ön koşullarına oranla gecikmektedir. Bunun anlamı nedir? Bu sosyalist devrimin çıkmaza girdiği anlamına gelir mi? Kesinlikle hayır!

"Nesnel gelişim kaçınılmaz olarak kapitalizmin çelişkilerinin keskinleşmesine yol açar. Bu ortamda, devrimci kavganın yeni olanakları bu yolun karşısına çıkan yeni güçlükler bu dönemde devrimde sübjektif öğenin ve özellikle sosyalist öncülerin rolünün çok arttığı anlamına gelir." (Zagladın, Sosyalizmin Ön Koşulları ve Sosyalist Devrim, Yurt ve Dünya, No. 5, 1977, s. 232)

Yürükoğlu'nun emperyalizmin "yumuşak karnını", "zayıf halkalarını" ararken, devrimci durumun siyasi ve ideolojik temellerini, bir başka deyişle subjektif unsurları görmezlikten gelişinin nedeni kuşkusuz söylenen bu son noktada yazacak somut bir dayanağı olmamasında ve önceden "hazır" stratejilere kılıf bulma çabasında yatıyor. Ancak bilinmelidir ki, eğer öznel koşullar azımsanırsa, sağ oportünistler örneği kendiliğindenciliğe, bunlara aşırı ağırlık tanındığında da "goşist"lere özgü nesnel koşulların küçümsenmesi durumuna varılır. Bu iki politik yanlışın birbirinden ayrılması zordur. Birbirlerini tamamlarlar. Ortak sonuç olarak da işçi sınıfının ve devrimci güçlerin ideolojik silahsızlanmasına yol açarlar.

Yürükoğlu'na son bir söz daha var: "Ya faşizm, ya sosyalizm" tahlilini alıntı gibi gösterip, içeriğini belirlemeden, Cunhal'e dayandırmak istemesi, kendisine hiç bir yarar sağlamaz. Böyle bir izlenim verilmek istenmesi Cunhal'i karalamaktan başka bir anlam taşımaz. Bu da böyle bilinmeli.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

İDEOLOJİK ZAAF MI, "İNCE TAKTİK" Mİ?

YURÜYÜŞ'TE KISA BİR SÜRE ÖNCE, ARKADAŞIMIZ RASİT KAYA'NIN "İDEOLOJİK ZAAFTA ZAYIF HALKA" BAŞLIKLI BİR YAZISI YER ALDI. BU YAZI ÜZERİNE İNGİLTERE'DEKİ OKURLARIMIZDAN BİRİ KAYA'NIN YAZISINA İLİSKİN GÖRÜŞLERİNİ YURUYUS'E BİR MEKTUPLA İLETTİ. OKURUMUZUN BU YAZISINI AYNEN SUNUYORUZ.

R. Kaya'nın Yürüyüş'de çıkan "İdeolojik Zaafta Zayıf Halkı" yazısında eleştirilen vahim ideolojik zaafların mantıki sonuçlarının siyasi uzantılarını dikkatli bir şekilde incelemek gerekiyor. Bu, sosyalistlerin zaafların haldeki etkinliğine ya da etkisizliğine bakmadan her zaman için kesin tavırlı olmalarını gerektiren bir sorundur.

En zayıf halkanın ekonomik durumdan kalkarak belirlenmesinin biri dolaysız biri dolaylı olmak üzere başlıca iki mantıki sonucu vardır. Dolaysız olan Lenin'in işçi sınıfı partisinden anladığını inkar etmek, ikincisi ise siyasi olayları ekonomik olaylar ile birebir ilişki içine sokarak faşizmin ideolojik siyasi yaniarını göz ardı etmektir.

İkincisinden başlayalım. Bu iddianın kabulü halinde faşizmin önüne ancak devrim yaparak geçileceği sonucu çıkar. Faşizmekarşı tüm ilericilerin, demokratların antifaşist ilkeler etrafında mücadelesi 'milli burjuvaziyi kandırıp devrim yapma' taktiğine indirgenir. Antifaşist cephenin belkemiğini işçi sınıfının oluşturmasının gerekliliği, cephenin sosyalistlerinin önderliğinde mücadele süreci içinde yeni bir düzen kurma işlevini yüklenebileceği olasılığı gibi sosyalizmin doğrularının çarpıtılarak belli bir soyutlama düzeyinde doğru olan - her soyut kavram gibi- 'ya faşizm ya sosyalizm' anlayışının bir taktik haline getirilmesi sonucunu verir. Sosyalistler bilirler ki 'ya faşizm ya sosyalizm'den kastedilen sosyalizm kurulmadıkça kapitalist düzenin karnında faşizmi taşıyacağı gerçeğidir. Faşizmin ortadan kalkması, bir tehlike olarak varolamaması ancak sosyalizmin kuruluşu ile mümkündür. Yoksa somut koşullarda antifaşist mücadele ile sosyalizm mücadelesini özdeşleştirmek, antifaşist mücadeleyi gayriciddi bir tavırda iktidara gelmek için yalnızca bir araç olarak görmek bilimsel sosyalizme aykırı olduğu gibi her iki mücadele türü arasında gerçekte var olan, her iki mücadelenin birbirine katkısını sağlayan ilişkileri körletmek anlamını taşır. Aynı mekanik faşizm tahlili ile sosyal demokrat partilerin iktidarda - ekonomik durum düzelmeyeceğinden - mutlaka faşistleşecekleri sonucuna varmak kaçınılmazdır. Bu önyargı ise bu tür hükümetleri demokratik görevlerinden soyutlama ve demokrasi mücadelesinde sosyal demokratlarla işbirliği için açık tutulması gereken kapıları da işlevsiz hale getirmekten öteye gitmez. (1). Aslında 'tâbi olmak'tan başka bir ilişkiye alışık olmayan teslimiyetçi düşüncelerin güçbirliği sorunlarına yaklaşımlarının da ciddi olması beklenemez.

Bu ekonomist anlayışın en büyük tahribatı leninist parti kavramındadır. Bu anlayış uyarınca partinin *görevi* ekonomik *talepsizlikleri siyasal* bilinç düzeyine *çıkarmak* başta işçi sınıfı ve doğal müttefikleri olmak üzere tüm emekçilerin toplumun değiştirilmesi ve bu süreç içinde burjuva devlet mekanizmasına el konulması mücadelelerine önderlik etmek değildir. Sosyalizm bu anlayışa göre sadece bir hükümet değişikliği sorunudur. Partinin görevi de böylece varolan ekonomik şartlardan rahatsız olan yığınları "idare etmek" işlevine indirgenir. Partinin önderlik görevi hükümete gelmek için güç toplama, deyim yerindeyse askeri disipline sahip bir ordu oluşturmaktır. (2) Bu anlayışın yankılarını seçilmiş bazı kelimelerle de gözleyebiliriz: 'Devrimin yöneticisi genel kurmayı TKP'nin gücü hızla yükseliyor.' Kısaca sosyalizm mücadelesi çoğu askeri özellikler taşıyan bir "taktikler" sorunudur. Demokratik kitle örgütlerinde düşmanları temizleme, milli burjuvazi ile ittifak hatta cephe, seçimlerdeki tavır, vb. tümü 'ince taktik'lerdir. Bundan dolayı örneğin bir kitle örgütünde burjuvazi tarafından kullanılıp bir kenara atılma 'kurmayların geçici olarak geri çekilme kararı almaları' şeklinde yorumlanabilmektedir. (3)

"Zayıf halka Türkiye" için atılan şu sloganda dikkat edelim: 'Sosyalizme açılan ileri demokratik düzeni devrimci yoldan kurmak için ileri'. İki şey söylenmektedir: Hedef 'ileri demokratik düzen'dir. 'Devrimci yoldan' kurulacak bu düzen daha sonra sosyalizme açılacaktır. Sosyalizm sözcüğünün sloganının başında yer alması bu sıralamayı etkilemez. Hedef olarak düpedüz bir düzen kurma gösterilmektedir. Sözkonusu olan bir düzenin demokratikleştirilmesi değil, farklı, yeni bir düzenin kurulmasıdır. 'Devrimci yoldan' terimi de bu kuruluşun önemini, güçlüğünü belirtmektedir. Fakat kurulması bu denli özveri, devrimci mücadele gerektiren bu düzen - ikinci kısmın, sosyalizme açılmanın geçerli olması için - sosyalizm değildir! Kapitalizmin emperyalizm aşamasında sosyalizmden farklı bir düzeni 'devrimci yoldan' kurma görevini üstlenenler üretim ilişkileri, üretim biçimleri ve bunların değişme yasaları hakkında bilgi sahibi olmayan halkçı,demokrat kişiler olabilirler, hatta devrimci niyetlerinden ötürü kendilerini 'demokrat devrimci', 'halkçı devrimci' diye de adlandırabilirler, fakat tanım gereği sosyalist olmaları sözkonusu olamaz.

Elbette ki sosyalistlerin "somut durumun, somut çözümlemesi" temel ilkesi uyarınca burjuva demokratik devrimlere katılma stratejileri, ya da ileri kapitalist ülkelerde demokrasiyi geliştirme yolundaki mücadelelerinin yukarıda bahsedilen kapitalizm ile sosyalizm arasında bir düzenin devrim yoluyla kurulması şeklindeki bilimsel sosyalist olmayan mücadele anlayışıyla bir ilgisi olamaz. Bu 'demokrat devrimciliğin' sosyalizm hakkındaki görüşleri sloganın ikinci kısmında mevcuttur: 'sosyalist olmayan bir düzen kendiliğinden sosyalizme açılacaktır!'(4)'Devrimci Yol'sadece sosyalist olmayan düzenin kurulması için gerekli- dir. Bu anlayışı Marx'ın ancak ve ancak sınıf mücadelelerinin - ki kastedilen mücadelede siyasal bilincin bulunması şart- tır - düzen değiştirici niteliğe sahip toplumsal-tarihi hareketler olduğu yolundaki bulgularıyla, Lenin'in siyasal mücadeleyi ekonomik kendiliğindencilik ile ayırmasında gösterdiği *titizlikle* - özellikle 1905 *demokratik* devriminden sonra *bu titizlik* gösterilmiştir - bağdaştırmaya imkan yoktur. Bu tip "ilan" etmeler ilkel şartlarda yapılmış metoroloji tahmini kadar dahi bilimsel olamaz. Bu

türden 'ince taktikler' ancak küçük burjuva kafa bulanıklığında taraftar toplayabilir.

Marksizm-Leninizm ile çelişen bu tezlerin 'yumak haline getirdiği' kavramları açmak ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi önündeki ekonomizmin zayıf halkalarını kırmak ilk bakışta kolay görünse de sosyalistlerin ihmal etmemeleri gereken görevlerden biri olmalıdır.

(1) CHP hükümetinin sosyal-faşist olma yoluna girdiği 'İşçinin Sesi' tarafından düzenlenen bir seminerde seminerci tarafından iddia edilmiştir.

(2) Bu anlayışta "İşçinin Sesi" seminerlerinde sokağa fırlamış adama önderlik etme şeklinde partinin birincil işlevi olarak gösterilmiştir. 'Askeri sosyalizm' in uzantıları için İşçinin Sesi : 83, 84-90 86-87 sayfalardaki Rokosovsky, Kızıl Ordu, Stalingrad Destanı yazıları birer örnektir.

(3) Bu anlayış DİSK'te olup bitenleri kavrayabilmek için düşündürücüdür

(4) İngilizcesi '... order that grows into socialism'

Eskişehir Valisi dersini aldı

CHP hükümetinin valiliklerle ilgili atamaları biliniyor. Hükümet kurulur kurulmaz, yapılan ya MC artığı valilerin göstermelik olarak yerlerinin değiştirilmesi, ya da geçmişi karanlık kişilerin bu göreve getirilmesi oldu. Bunların değişik şehirlerde ilericiler, demokratlar ve sosyalistlere uyguladıkları baskılar daha önce yazıldı. Yeni bir örnek de Eskişehir'den. CHP'nin Eskişehir valisi Nazif Demiröz. Demiröz'le birlikte aynı yere atanan yeni Emniyet Müdürü Altan Ünal da ilginç bir geçmişe sahip. Ünal, 12 Mart öncesi Siyasal Bilgiler Fakültesi baskınının başında bulunanlardan. Eskişehir'de üçlü ayak, Emniyet Müdürünün her gittiği yere beraberinde götürdüğü ve Eskişehir'de toplum polisinin başına getirdiği Fevzi Çalışkan adında bir emniyet amirinin katılmasıyla tamamlanır. Artık Eskişehir'de ilericilere her türden baskı uygulamasına başlanabilecektir.

Nitekim ilk uygulama gecikmez. Sırasıyla İşçi Kültür Derneği, Devrimci Genç, SGB, İGD ve TÖB-DER valiliğce kapatılır. Dernek yöneticileriyle konuşan valinin cevabı, "Benim demokrasi anlayışım budur, ister beğenin ister beğenmeyin" olur. Fakat bunun yanında, yöneticileri hapiste bulunan faşist dernekler hâlâ faaliyetlerini sürdürmektedirler. Baskılar bununla kalmamakta, ilerici öğrencilerin gittikleri kahveler dahi kapatılmaktadır.

Eskişehir'de en büyük oyun TÖB-DER üzerinde oynanmak istenmiştir. 1 Mayıs afişlemesi nedeniyle tutuklanan 31 kişilik grup bu üçlü ayağın emri üzerine dövülmüşler ve işkenceye uğramışlardır. Nöbetçi mahkemede yapılan duruşmada oyunun hedefi açıkça ortaya çıkmıştır. Mahkeme sonunda TÖB-DER Başkanı da dahil 4 kişi tutuklanmıştır. Artık vali ve emniyet müdürü için hedefe vurmada gerekli bahane ortadadır. TÖB-DER Eskişehir şubesi valilik emriyle kapatılır. Kapatma gerekçesi şöyledir: "... Yapılan ilk sorgulamalar neticesinde, teşvikçi ve suçları sabit görülen dernek başkanı Adnan Elçi, üye Mehmet Er, Musa Ede ve Sümer Durova tutuklanmıştır. Dernek başkanı ve üyelerinin büyük bir topluluğa önderlik etmek suretiyle kanunlara karşı gelmeye teşvik etmesi ve 171 sayılı yasa hükümlerine aykırı hareket ederek kamu düzenini bozucu davranışlarda bulunulması nedeniyle Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği Eskişehir şubesinin, 1630 sayılı yasanın mahkeme sonuna kadar faaliyetten men edilmesini tensiplerine arz ederiz."

Bilindiği gibi yapılan mahkeme sonucunda tutuklanan dört kişi tahliye edilmiş ve kapatılan TÖB-DER şubesi yeniden açılmıştır. Kendilerini adaletin yerine koyarak kendi başlarına mahkeme kararı verenler ilerici güçlerden yeni bir tokat yemişlerdir. CHP'nin Eskişehir valisi, emniyet müdürü ve toplum polis müdürü hayırlı olsun...

DEVRİMCİ SOSYALİST KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA VAKFI

İŞÇİNİN SESİ
RADYO AJANSI

Pazartesi hariç haftanın her günü yayınlanır

ADRES: 56 Mansfield Road, Ilford, Essex, England

BANKA HESABI: İŞÇİNİN SESİ — UTPB National Westminster Bank, Stoke Newington Branch, 194 Stoke Newington High Street, London N16 7JH A/c no: 11085525

TÜSTAV TÜRİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

30.3.1978
Sayı: 70

İSRA, TKP'nin Sesi yayınlarının tümünü içermeyebilir.

H A B E R L E R

FEDERAL ALMANYA'DA EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARI İÇİN DİRENİŞ YAPAN METAL İŞÇİLERİYLE DAYANIŞMA GÜÇLENİYOR

Federal Almanya'da ekonomik ve sosyal haklar uğrunda direnen işçilerin sayısı 90 bine çıkmıştır. IG Metall Sendikası'nca yapılan açıklamaya göre işçiler haklarını elde edinceye kadar direnişi sürdürmeye kararlıdırlar.

Metal sanayii işkolunda çalışan Türk, İtalyan ve diğer yabancı işçilerin de katıldığı direnişlerde dayanışma gittikçe güçlenmektedir. Ruhr bölgesinde çalışan 1 milyon metal işçisi, sınıfsal dayanışma kampanyası çerçevesinde toplantılar düzenlemekte, aralarında para toplayarak direnen işçi kardeşlerine göndermektedirler. Dayanışma toplantılarında patronların baskıları da sert bir biçimde yerilmektedir.

Alman Komünist Partisi başta olmak üzere, demokratik örgütler ve öteki sanayi kollarında çalışan işçiler de direnen metal işçileriyle dayanışma kampanyasına aktif bir biçimde katılmaktadırlar.

FİLİPİNLER DEVLET BAŞKANI MARCOS ABD'NİN ÜLKESİNİN İÇİŞLERİNE KARIŞMASINI SERT BİR BİÇİMDE YERDİ

Geçici Ulusal Meclis seçimleriyle ilgili olarak gazetecilerin sorularını cevaplayan Filipinler Devlet Başkanı Marcos, Amerika'nın işbirlikçisi durumunda olan bazı parti adaylarının seçim kampanyasını finanse ettiğini açıklamış ve böyle bir tutumu , egemen bir devletin içişlerine kabaca karışma olarak nitelendirmiştir.

1./..

LENİN'İN DEVLET VE DEVRİM ADLI
YAPITININ 60. YILDÖNÜMÜ

Bundan 60 yıl önce 1918 Mart'ının son günlerinden birinde Petrograd'da bir basımevi küçük ama Rusya ve uluslararası işçi sınıfı için büyük bir önemi olan bir yazı yayınladı. Yazarın adı, Viladimir İlyiç Lenin, yapıtın adı da Devlet ve Devrim idi.

1918'in ilkbaharında genç Sovyet Devleti, Brest-Litovsk Barış Anlaşması'yla, sosyalizm kuruculuğunun zor sorunlarının üstesinden gelebilmek için bir nefes alma olanağı bulmuştu. Bütün dünya işçi sınıfının gözleri Sovyet Rusyası'nın üstündeydi. Yani Lenin'in Devlet ve Devrim adlı eseri, çözümleyici bir dönemde yayınlanmıştı.

Marksizm-Leninizm klasiklerinin hemen tüm yapıtları, burjuvazinin görüşlerine karşı verilen savaşımın içinde doğmuştur. Bu bakımdan bu yapıtlar, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün, ideolojik atılanlarının, sınıf savaşının birer yansımasıdır. Devlet ve Devrim adlı bu küçük, ama içeriği bakımından nice ciltlere bedel olan yapıt da devrimci süreç içinde, sınıf savaşımının ta göbeğinde oluşmuş, gelişmiştir.

Lenin, devlet sorununu daha 1916'da, Zürih'te ciddi olarak ele almıştır. Emperyalizmin devlet aygıtıyla doğrudan ilişki halinde bulunması, bu devlet biçiminin özelliklerini, görevlerini daha iyi anlamasına olanak sağlamıştır. Özellikle Marks ve Engels'in her çeşit devlet biçimi ve bu arada proletarya diktatoryası üstüne bütün yapıtlarını incelemiştir. Lenin, bunları bir broşür şeklinde hazırlamıştır. Ancak 1917 Şubat Devrimi patlak verince teorik sorunlara, yayın işlerine ayırabileceği zaman daralmış, üstelik "Mavi Defter" adını verdiği bu broşürü kaybetmiştir. Ama en önemli notlarını İsviçre'de bir yerlere gizlediğinden, daha sonra yayınladığı yapıtın hazırlanmasında, "Mavi Defter"in ana ilkeleri de yer almıştır.

Devlet ve Devrim yapıtı yayınlanmadan önce Lenin defalarca tutuklanma tehlikesi karşısında kalınca tekrar illegal çalışma yöntemlerine başvurmuştur. Bir göl kıyısındaki "yeşil çalışma odam" dediği ormanda Lenin, Bolşevik Partisi'nin İsviçre'den bulup getirdiği Mavi Defter'i daha da genişletmiştir. Daha sonra Finlandiya'ya kaçmak zorunda kalan Lenin, yaptığı bunca başka işlerin yanı sıra Devlet ve Devrim yapıtının planını hazırlamıştır.

Burada 1905 ve 1917 devrimlerinin deneyimlerini incelemiş, kaleme almıştır. Devlet ve Devrim adlı yapıt dünya yüzü görmeden önce, daha değişik hazırlık aşamalarından geçmiştir. Devrim sürecinin içinde pişmiştir.

Lenin'in bundan 60 yıl önce yayınladığı Devlet ve Devrim adlı yapıtı, dünya devrim hareketi için, Lenin'in de bizzat belirttiği gibi, en karmaşık ve zor, burjuva bilim-

2./..

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

cileri, yazarları ve filozoflarınca tepetakla edilen bir sorunun çözümü için şaşmaz bir pusula görevini görmüş ve görmektedir. Bu yapıtında Lenin, işçi sınıfının burjuva devlet aygıtını yıkmakla kalmayıp kendi devlet aygıtını kurması gerektiğini vurguluyor, bunun zorunluluğunu ıspatlıyor. Büyük Ekim Devrimi'nde bu görüş tamamiyle doğrulanmış, yaşama geçmiştir.

Lenin'in bu yapıtı, dünyanın hemen bütün ülkelerinde milyonları aşan tirajda basılmıştır. Bu yapıt bugün de, Marksizm- Leninizm'in ideleri uğrunda çalışan ve savaşan herkes için güncel bir temel yapıt haline gelmiştir. Devlet ve Devrim karmaşık teorik sorunlara diyalektik yanaşımın parlak bir örneği, Marksçı dünya görüşünün yaşamda kullanımının eşsiz bir göstergesidir. Lenin'in bundan 60 yıl önce bastırdığı Devlet ve Devrim adlı yapıtı her gerçek devrimcinin elinde güçlü bir silahtır.

ANKARA BELEDİYE İŞÇİLERİNİN FAŞİZME KARŞI DİRENİŞİ VE BELEDİYE BAŞKANININ TUTUMU

20 Mart'ta, 1 milyondan fazla işçi, öğretmen, avukat, doktor, teknik eleman, mühendis, memur, yurtsever genç ve kadın,. iki saatlik faşizmi ihtar greviyle,yığınsal gösteri ve protesto eylemleriyle faşizme karşı kararlı tutumlarını dosta, düşmana göstermiş oldular. Bu eylemin başarısı, eyleme katılanların örgütlü ve bilinçli davranışı, sadece faşistleri,faşizm heveslilerini, bunların ardındaki karanlık güçleri korkutmakla kalmadı, faşizme karşı savaşta dört yol ağzında tepinip duranları, "aman ürkütmeyelim" sözleriyle işçi sınıfına, faşizme karşı olan güçlere eli-kolu bağlı kalmayı öğütleyenleri, tarihsel deneylerden ders çıkaramamış olan bazı sosyal demokrat yöneticileri, tek sözle bugün faşizm ile faşizme karşı olanların kesin cephleri arasında yalpalayanları da tedirgin etti.

Bu durum Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in faşizmi ihtar eylemini, yığınların bu sonuna kadar haklı çıkışını yasadışı ilan etmeye kalkışmasında ve DİSK yöneticileri hakkında kovuşturma açılmasında, işçi ve öğretmenlerin tutuklanıp mahkemelerde sürüdürülmesi girişimlerinde somut olarak görüldü. Faşist katilleri, Türkeş'in cinayet mangalarını, bunlarla aynı yolda yürüyen ve aynı cinayetleri işleyen Maocu faşistleri bırakıp demokrasiyi savunanlara, faşizme karşı çıkanlara çullanıldı.

İşçi sınıfının güçlü, kararlı direnişi karşısında sinen faşistler, hükümetin, CHP'nin sağ sosyal demokrat yöneticilerinin bu tutumundan cesaret aldılar ve işi Ankara Cumhuri-

3./..

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yet Savcı Yardımcısını sokak ortasında, herkesin gözü önünde kurşunlamaya vardırdılar.

Faşistler sayısı yüzleri bulan cinayetlerine Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısını öldürerek yenilerini eklerken Ankara'nın CHP'li Belediye Başkanı Ali Dinçer ne yapıyordu? Dinçer'in emri üzerine Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı ekipler hangi kuruluşların binalarını basıyor, kimlerin üstünü arıyor, kimlerin eşyalarını didik didik ediyor, kimleri gözaltına alıyordu? Yerel seçim propaganda kampanyası sırasında Dinçer'in radyo konuşmalarını, mitinglerdeki konuşmalarını dinleyenler, Dinçer'in bu konuşmalarına bakıp ona oy veren Ankara halkı, bugünkü CHP'li Belediye Başkanı'ndan faşist Ülkü Ocakları'na, cinayet yuvalarına karşı kesin bir tutum almasını, bu faşist katillerin yakalanması için etkin önlemler almasını bekliyordu.

Ne var ki, Dinçer'in son tutumu, halkın bu istemlerini yansıtmıyor. CHP'li Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer ise, faşizmi ihtar eylemine, bütün işçi kardeşleri, bütün demokratik güçler gibi bilinçli ve örgütlü bir biçimde katılan belediye işçilerinin kaldıkları binaları basmak, işçilerin üstünü ve eşyalarını aratmak ve tutuklatmakla başladı. Belediye merkez binasında işçiler ve memurlar, şubeleri basılan yurtsever öğretmen ve ilerici gençlik ve kadın örgütleri, evlatları faşist katiller tarafından öldürülen gözü yaşlı anneler, Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer'in bu tutumunu hoşgörüyle karşılamamış olsalar gerek. Hele faşizme karşı seslerini, faşizme geçit vermeyeceklerini kesin olarak bir kez daha duyurdukları için CHP'li Ankara Belediye Başkanı'nın emriyle işten atılan, mahkemelerde süründürülen belediye işçileri, bunların açlığa mahkum edilen aileleri bunu, CHP yöneticilerinin "özgürlükçü demokrasi" beyanatlarıyla bağdaştıramazlar.

Seçim öncesi, "Ülkü Ocakları'nın elektriğini, suyunu keserim" diyen Ali Dinçer, Belediye Başkanlığına yerleşince belediye işçilerinin, faşizme karşı direnen Ankaralıların nefesini ve nafakasını kesmeye, halk direnişlerini engellemeye yeltenmiştir. Ali Dinçer ve benzerleri bununla ancak bindikleri dalı kesiyorlar.

İşçi sınıfı, anti-faşist, anti-emperyalist güçler faşizme karşı savaşta kararlıdırlar. Ve faşizme geçit vermeyeceklerdir.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ ARŞİVİ

İŞÇİNİN SESİ
RADYO AJANSI

Pazartesi hariç haftanın her günü yayınlanır

ADRES: 56 Mansfield Road, Ilford, Essex, England
BANKA HESABI: İŞÇİNİN SESİ — UTPB National Westminster Bank, Stoke Newington Branch, 194 Stoke Newington High Street, London N16 7JH A/c no: 11085525

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

31.3.1978
Sayı: 71

İSRA, TKP'nin Sesi yayınlarının tümünü içermeyebilir.

H A B E R L E R

20 MART GENEL GREVİYLE İLGİLİ DURUŞMA VE SORUŞTURMALAR SÜRÜYOR

Ülkemizdeki faşist kırımlara, MHP'li, Ülkü Ocaklı katillerin yığınsal terör eylemlerine, faşist tırmanışa karşı yurt çapında yapılan genel ihtar grevine katılan işçi, sendikacı, öğretmen, mimar, doktor, memur, tüm ilericiler hakkında açılan kovuşturmalar sürüyor. Bu arada İzmir'de açılan bir davada,11 kişinin duruşmalarının tutuksuz olarak yapılmasına karar verilmiştir.

İlerici-demokratik kamuoyu, halk yığınları, haklarında kovuşturma açılan ve tutuklanan bütün anti-faşistlerin serbest bırakılmasını ısrarla istemektedir. Bilindiği gibi yalnız İstanbul ve Ankara'da 102 işçi ve 188 öğrenci tutuklanarak mahkemeye verilmiştir. İzmir'de de 340 öğretmen hakkında idari soruşturma açılmış ve 20 kişi tutuklanmıştır.

Bu arada Kocaeli'nde Tersane işçileri ve ilerici kuruluşların üyeleri, yöneticileri hakkında da soruşturma açılmıştır. Faşist tırmanışa ve kıyımlara karşı direnen ilerici-yurtsever kişiler, 1 milyon emekçi insanımız, DİSK adına yapılan açıklamalarda da belirtildiği gibi, Anayasa'daki direnme haklarını kullanmışlardır.-

AMERİKAN HEYETİNİN ZİYARETİ YENİ BASKILARLA İLGİLİDİR

Amerika Dışişleri Bakanı Başyardımcısı Christopher'in başkanlığındaki heyet 29-30 Mart günleri, Ankara'da Dışişleri Bakanlığı yetkilileriyle, iki ayrı toplantı yapmıştır. Dışişleri Bakanı Ökçü'nün başkanlığında yapılan toplantılara

1./..

Başbakan Ecevit'in de katıldığı bildirilmiştir.

İlerici çevrelerde bildirildiğine göre, ABD Dışişleri Bakanlığı heyetinin bu ziyareti, Ecevit Hükümeti'nin, özellikle Başbakan'ın, Nato içinde ayrı bir politika, ulusal savunma doğrultusu izlenmesi yolundaki çıkışlarına karşı Amerikan emperyalizminin planlandığı yeni baskı yöntemleriyle ilgilidir.

ABD Başkanı Carter'in yakında açıklanacağı bildirilen yeni önerilerinin de Türkiye'ye, Ecevit Hükümeti'ne karşı uygulanacak yeni dayatmaları içerdiği belirtilmektedir.

Halkımız, tüm ilerici-demokratik, barışçı güçler ve örgütler, Ecevit Hükümeti'nin ABD'ye, Nato'ya karşı kesin bir tutum almasını, Türkiye'nin başınabuyruk, bağımsız bir politika izlemesini, saldırgan Nato ve Cento'dan çıkmasını, topraklarımızdaki saldırı üslerini kapatmasını istemektedirler.

FİDEF'İN 2. KURULTAYI YAPILDI

Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu Fidef'in Essen kentinde yapılan 2. Kurultayı yapıcı bir hava içinde geçmiş ve bir dizi yapıcı kararların oybirliğiyle alınması ve yeni yönetim kurulunun seçilmesiyle sona ermiştir.

Kurultay'da Federal Almanya'da kurulu 4 Türkiyeli İşçi Derneğinin daha FİDEF'e üyeliği onaylanmıştır. Böylece, FİDEF çatısı altında birleşen dernek sayısı 69'a yükselmiştir.

TKP'NİN POLİTİKASI

FAŞİST TEHLİKEYE KARŞI ARDICIL ÖNLEMLER

Yarası olan gocunur, derler. Gestapo ajanı faşist Türkeşçileri de son günlerde bir telaştır sardı. Neden ötürü bu telaş, bu rahatsızlık? 13-17 Mart tarihli Yankı Dergisinin bir haberine bakılırsa, güvenlik kuvvetleri MHP'nin bir planını ele geçirmiş. Bu gizli belge İçişleri Bakanlığında inceleniyormuş. Haber doğru olmasına doğru. Bundan hiçbir kuşku duyulamaz. Faşistlerin telaşa kapılmaları, ortalığı toza dumana katıp, kanlı faşist bir darbeye ortam hazırlamaya yeltenmeleri hiçbir kuşkuya açık kapı bırakmıyor. Baş katil Türkeş, günlerden beri hükümete meydan okuyor. "Büyük yürüyüşü başlattık" diye atıp tutuyor. MHP'ye bağlı Ülkü Ocaklı silahlı zorbalar ise hergün kanlı kıyımlar tertipliyor. Hükümet hala bocalıyor. Hala sağa, sola yalpalıyor. MHP'nin faşist

2./..

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

darbe planının ele geçmesinden bu yana uzun bir zaman geçti. Hükümet bu konuda niye bir açıklama yapmıyor? Niye, halkın başdüşmanı faşist saldırı yuvalarına, faşist darbecilere karşı bir girişimde bulunmuyor?

Bazı ılımlı yazarlar, bu somut gelişmeler karşısında faşizme karşı eyleme geçen işçi sınıfını, ilerici-demokratik güçleri eleştiriyorlar. "Durun, acele etmeyin" gibi öğütlerde bulunuyorlar. Evet, hükümet çok ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Acil çözüm bekleyen sorunların başında da ekonomik yıkımdan kurtulmak ve faşist tehlikeyi önlemek gelmektedir. Bütün bu sorunların çözümü için zamana ihtiyaç vardır. İşçi sınıfı, ilerici güçler, halkımız ana sorunların çözümü, ama halk yararına, ulusal çıkarlar yararına çözümü için zaman da tanır, ona yardımcı da olur.

Ama esas sorun zamanda değil. Hükümetin, derinleşen bunalımın, yoğunlaşan kanlı saldırıların önünü almak için getirdiği programdadır. Hükümetin programında, halkımızın bu sorunlarına köklü çözüm getirecek önlemler yoktur. Var olanı bile bugüne kadar gereği gibi uygulanmamıştır. CHP Programında, sanayileşmeden, çok uluslu tekellere karşı etkin önlemlerin alınmasından söz ediliyor. IMF, çokuluslu tekellerden ayrı mıdır? IMF'nin arkasında emperyalist dev tekeller, bankalar, çokuluslu şirketler, Amerikan emperyalizmi, CIA vardır. ABD Dışişleri Bakanlığı, IMF ile varılan anlaşmayı memnunlukla karşılıyor. Bu, boşuna değildir. IMF ile anlaşmaya varmak demek, emperyalizme bağımlı sanayii sürdürmek demektir.

Kalkınma, dünyanın hiçbir yerinde gerçek bir endüstrileşme olmadan sağlanamamıştır. Oysa IMF, ülkemizin kamu yatırımlarını bile kısıtlamayı dayatıyor. Amerikan emperyalizmi ülkemizdeki kollarıyla, bankaları ve holdingleriyle eski oyununu tekrarlıyor. "Siz ancak tarımla kalkınabilirsiniz" yalanını yutturmaya çalışıyor. Gerçekleri bildikten sonra, "IMF ile varılan anlaşmada ödün verilmemiştir" demek doğru olmaz. Ödün verilmiştir, hatta bu ödün CHP'nin programından verilmiştir.

Sonra bu hükümet, "faşizmin üstüne gitmeyelim de, belki azgınlaşmaz" gibi bir tutumun içinde bocalıyor. Kontr-Gerilla denilen işkence örgütü doğrudan doğruya emperyalizmin casusluk örgütü CIA'e bağlı. Bunlar devlet içinde devlet gibi hareket ediyorlar. MİSK, Türkeşçi komandolar, Moacular, kanlı kıyımları tezgahlayan faşist darbe heveslileri, katiller ortalıkta cirit atıyor. Hükümet bu saldırganlık ocaklarına karşı bazı ufak girişimlerin dışında hiçbir etkin önlem almıyor. Hükümet anti-emperyalist alanda pasif davrandığı gibi, anti-faşist savaşta da kesin değildir.

Oysa halkımız, emperyalizmin, holdinglerin, Para Fonlarının sömürüsüne ve dayatmalarına karşı ekonomik ve politik bağımsızlık için savaşıyor. Faşist tehlikeye karşı ardıcıl

3./..

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

önlemler alınmasını, MHP'nin kapatılmasını, faşist yuvaların kapatılmasını, katillerin yargılanmasını, emperyalizmin, Hitlercilerin casusu Türkeş ve suç ortaklarının tutuklanmasını, yargılanmasını istiyor.

İşçi sınıfı, ilerici güçler 20 Mart günü bu isteklerini dile getirmişler, bu alandaki savaş azimlerini tazelemişlerdir.

Hükümet bunalımlara, emperyalist dayatmalarına, işsizliğe, kanlı teröre, faşizme, Kontr-Gerillacı işkencecilere karşı savaşmak istiyorsa, işte bu güçlere dayanmak, onlarla bağlaşıklık kurmak zorundadır. Çıkış yolu budur.

Çıkış yolu, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin yığın çıkışlarındadır. Eylem birliğini pekiştirmektedir. Kesin anti-emperyalist, anti-faşist bir programın uygulanmasındadır.

DÜNYADA BUGÜN

PEKİN'İN MİLİTARİZM İDEOLOJİSİ

Pekin yönetiminin gerginliği azaltma girişimlerini, barışı baltalama,, anti-sovyetizmi körükleme, sosyalist ülkelere karşı düşmanca bir kampanya yürütme, ulusal kurtuluş hareketlerini ezme yönündeki dış politikası, günümüzde, uluslararası ilişkilerde başlıca olumsuz etken olarak kalmaya devam ediyor. Çin yönetiminin başlıca politik stratejisi ve diplomatik taktiği, halklar arasında düşmanlık yaratmak, günümüzdeki barış ve güvenlik yararına önemli gelişmeleri baltalamak için emperyalizmin en gerici, en saldırgan çevreleriyle bütünleşmektir.

Pekin yönetimi bu politikasından bir adım bile gerilemiyor. Tam tersine, barış ve özgürlük düşmanlarıyla daha sıkı bütünleşmenin yollarını arıyor. Yeni bağlaşıklıklar bulma yolundan yürüyor. Geçtiğimiz hafta içinde, Çin yöneticilerinin açıklamaları bu kanıyı bir kez daha doğruladı. Çin'e giden Federal Almanya Parlamentosu delegasyonunu kabul eden Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkan Yardımcısı, Sovyetler Birliği'yle harbin kaçınılmaz olduğunu söyledi. Buna karşılık Uzakdoğu'da Japonya ile Çin'in, Batı Avrupa'da ise Amerika ile öteki Nato ülkelerinin birlik kurmasını istedi. Başkan Yardımcısı, Sovyetler Birliği'nin bundan bir süre önce, iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesi yönünde yaptığı yapıcı öneriyi, Çin'in kesinlikle reddettiğini açıkça söylemekten de kaçınmadı. Aynı görüşü bir başka Çin yetkilisi de bir hafta önce Norveç radyosuna verdiği demeçte savundu. Böylece uluslararası gericiliğin vurucu gücü durumuna gelen Maoculuk, barış ve özgür-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lük, demokrasi ve sosyalizm düşmanlığının kaynağı olarak kalıyor.

Pekin yönetiminin bugün Japonya'yı, Çin'in anti-sovyetizm çizgisine getirme., Sovyetler Birliği'ne karşı Çin ile Japonya'nın birlik kurması yönünde öneride bulunması rastgele değildir.

Çin yönetimi bu politikasına 1975 yılında başlamıştır. O dönemden bu yana Japonya'nın Sovyetler Birliği'ne karşı bir harp hazırlığı yapması konusunda sürekli baskıya başlamıştır. Bu halk düşmanı politikasını gizlemek için de Pekin Japonya'ya iki ülke arasında bir dostluk anlaşması imzalanması için öneride bulundukları yalanını yaymaya çalıştı. Ancak bu sözüm ona dostluk anlaşmasının, üçüncü bir ülkeye karşı girişilecek bir savaşta ortaklık kurma amacı güttüğünü de çok geçmeden açıklamak zorunda kaldı.

Bütün bunlar Pekin yönetiminin büyük devlet politikasının, barış ve demokrasi düşmanlığının, Maoculuğun insanlık önünde büyük bir tehlike olarak kalmaya devam ettiğini gösteriyor.

Bunun için Maoculuğa karşı savaş, emperyalizme, harp heveslilerine karşı savaştan ayrılamaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GERÇEĞİN SESİ
İngiltere'deki Türkiyeli işçilerin aylık politik gazetesi 15 özel ek

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

ÇÖZÜLEN KİMMİŞ ?

Bilindiği gibi "İşçinin Sesi" yeniden ikiye bölündü. Bu seferki bölünmesi öncekilerden daha farklı görünüyor. Birbirine saldıran taraflar "İşçinin Sesi"nin gerçek niteliğini çeşitli boyutlarıyla sergiliyorlar.

Avrupa ölçeğinde bir toplantı düzenlediğini açıklayan muhalif kesimi, yayınladığı çok imzalı bildiride: "Yönetim kliğinin sağcı, likidatör çizgisine karşı çıkın" derken, "İşçinin Sesi"de muhalif kesiminin "likidatör" olduğunu söylüyor.

"İşçinin Sesi"nde nelerin olduğunu, "İşçinin Sesi"nin iç yüzünün sergilenmesi açısından yararlı olacağını düşündüğümüz ve okuyucu açısından sıkıcı olacağını bilmekle berarer, kendilerini kendi ağızlarından sergileyen alıntılarla bu yazıyı yayınlıyoruz.

Ekim 1984 sayısındaki "Sözler ve artniyetler" yazısında: 'İşçinin Sesi' nin 12 Eylülün 4. yılı nedeniyle yayınladığı bildiride, 'faşizm çözülüyor' dediği, oysa 10 Eylül'de R. Yürükoğlu'nun yaptığı konuşmada ise faşizmin çözülüp bittiğini söylediğini belirtiyor ve şöyle diyorduk:

"Birkaç gün arayla yayınlanan bu iki bildiri arasındaki bu büyük fark neden diye sormaya gerek yok. Çünkü Yürükoğlu ' Eşgüdüm Komitesi' ne yine bir sürpriz yapmış herhalde. Bu ister istemez 'İşçinin Sesi' bir gurupçuk mudur, yoksa bir Yürükoğlu tekkesi mi, sorusunu hemen çağrıştırıyor."

R.Y.' nun o müthiş 'saptamasının' yeraldığı 17 Eylül tarihli 'İ.S.'inde *"Eşgüdüm Komitesi Yürüklüoğlu yoldaşımızın, ... getirdiği değerlendirmeyi oybirliği ile kabul etti."* deniyordu. Fakat aslında durum nasılmış, bunu yine 'İ.S'den izleyelim.

Sürpriz yapana sürpriz yaparlarmış...

Türkçe de bir halk sözü var, "etme bulma dünyası" denir. Tam da buna uygun. Gerçi yukarıdaki alıntıda,"Eşgüdüm Komitesi" Yürükoğlu'nun görüşlerini oybirliğiyle kabul etti,(onayladı bile değil) deniyor. Ama Yürükoğlu sürprizine karşılık bir 'EK' üyesi hemen daha büyük bir sürpriz patlatmış.

'İ.S'nin 15 Ekim tarihli sayısında "Çok dikkate değer bir mektup" başlığı altında bir yazı yayınlanıyor "tepeden tırnağa merkeziyetçi "örgütün gerekliliği için dil döküyor.

Bu yazı basınların da olayın ilk kokusuydu. Ancak olay Londra'da çoktan duyulmuştu artık.

Olay "İ.Sesi" sayfalarında

"İ.S.'nin 29 Ekim 1984 tarihli sayısındaki "EK" imzalı açıklamada:

"Partimizde küçük bir azınlık, çoğunluğun kararlarına karşı, parti disiplinini çiğneyen, tüzüğün bütününü ayaklar altına alırker bazı maddelerinden yararlanmaya çalışan, sözde bir "parti-içi savaşım" başlatmıştır.

Disipline bayrak açışıyla, yöntemleriyle, propagandada verdiği düzeysizlik örnekleriyle "parti-içi" kavramını çoktan sözde bırakan bu savaşımın hangi kutsal doğrular uğruna böyle aniden yükseltildiği de pek belirli değildir." deniyor.

Aynı gazetenin iki sayfasını dolduran "Belgelerden Döküm" başlıklı o dedi ki ...., ben dedim ki ..., yazısının başın da ise;

"Partimizde ÜB üyesi Vural Demir ve EK üyesi Haydar Çetin yoldaşları da içeren bir grup yoldaş 10 Eylül konuşmasının ve Faşizmin Çözülüşü kitabının ardından disiplini bozmaya, bir fraksiyon gibi davranmaya başladı" denerek durum ilan ediliyordu. "EK" imzalı "çağrı"da ise Ali H. Karadağ için, *"yazacağı herşeyi kendi adına yayınlamaya hazırız."* deniyor.

Yürükoğlu'nun bu konuda da nasıl ağız değiştirdiğini daha sonra alıntılarla göstereceğiz. Ancak Yürükoğlu niçin böyle diyordu? Bu sorunun cevabını yine "EK" açıklamasından alalım: *"Bu nedenle partimiz, son olaylar içinde tutumunun yanında duranlardan daha farklı olduğuna inancımızı sürdürdüğümüz ... Vural yoldaşın yazdıklarını parti içi açık tartışma çerçevesi dışında kalarak basmaya karar vermiştir."* deniyor. Yani Yürükoğlu, Vural Demir (Ali H. Karadağ) den umudunu henüz kesmediğini, geri kabul edeceğini yazıyor. Bu "geri dön" çağrısının asıl nedeni daha sonra anlaşılıyor. Zira zaten bir avuç kalan "İ.S." nin çoğunu da Ali H. Karadağ alıp götürüyormuş.

Yeni 29 Ekim tarihli "İ.S." inde A.H. Karadağ "Faşizmin çözülüşü üzerine notlar" başlıklı yazısında "Ekonomik program sorunu, Monolitiklik-Korporatiflik, Çözülme süreci nasıl başladı, Ara dönem, Anayasa tartışması" alt başlıkları çerçevesinde, farklı düşündüğü noktaları epeyce utangaç bir şekilde dile getiriyor. A. Karadağ'ın iki sayfalık bu yazısına Emine Engin dört sayfa ile cevap verirken *"Yazı eklektik, ikircimli ve çok yanlışlı bir yazıdır."* diyor:

Hırlaşmadan boğuşmaya

"İ.S." nin aynı sayısın da yer alan ve daha önce F. Almanya da dağıtılmış olan bildiriden de anlaşıldığı gibi bu hırlaşma çoktan boğuşmaya dönüşmüş.

Bildiriye bir göz atalım:

"Yürükoğlu'nun TKP'nin 64. yıl konuşması olan faşizmin çözülüşü İşçinin Sesi hareketinin de çözülüşü oldu.

Bir gece içinde faşizm yok edildi, burjuva demokrasisi getirildi. Kitap İşçinin Sesi hareketinin devrimci temel görüşlerini elinin tersi ile itti, sağ oportünizmi kendine bayrak etti. Konu ile açık tartışma yapmak isteyenlere ise tasfiye ve çağ dışı engizisyon metodları uygulandı".

İngiltere ve Hamburg'dan 20 kişinin MTİB'ye (Mannheim) geldiklerini belirterek, şöyle devam ediyor:

"...Hepimizin üzerini aradılar. Bir yoldaşımız (MTİB başkanını) ortaya çekerek mahkeme kurdular. Biz itiraz ettiğimizde, bu bir parti emridir, bu bir parti mahkemesidir, itiraz hakkınız yoktur...." dediler.

...Bir yoldaşımıza 30 dakika süresince işkence yaptılar. Zorla görüşlerini bize kabul ettirmek istediler.

... Olay sonunda 2 kişi ağır, 4 yoldaşımız ve 3 kişi de Yürükoğlu kliğinden yaralandı. Olaya yerinde müdahale eden polis güçleri yaralıları hastaneye kaldırırken saldırganlardan 10 kişiyi gözaltına aldılar. İşçinin Sesi'nin devrimci çizgisini sağa çeken sağ oportünistler dernekte az sayıda yoldaşın bulunduğu saatte kaba güç uygulayarak devrimci ardadaşlara tıpkı faşistler gibi işkence yaparak Almanya'da Yürükoğlu yönetim kliğine karşı çıkan devrimcileri susturmaya çalışıyor....

Kısaca göz attığımız, "İ.S." nin 29 Ekim sayısından sonra şimdi de 19 Kasım sayısına bir bakalım daha neler olmuş.

"İşçinin Sesi çalışanları"(!) imzalı bir duyuru da şöyle deniyor.

Yazdığı "Eşgüdüm Komitesi Çoğunluğunun Çağırısına Yanıt" da iddia ettiği gibi "bir sohbette" değil, ÜB ve EK toplantılarında kendisine önerilen "ilk göndereceklerini parasız, sonrakileri masraflar artı %10" olarak basma yönündeki "iş" teklifimizi kendisi reddediyor ve öyle ise ben dendim yayınlarım diyor. O zaman da bize "bir daha yazılarını yollama, kendin yayınla, çünkü bundan sonra yayınlamayacağız" demek kalıyor.

Nasıl, ustaca bir çark ediş değil mi? A.H. Karadağ ise bu konuda "İşçinin Sesi nereye gidiyor?" başlıklı yazısında şöyle diyor;

"Burjuva basınını demokratikleştirmeden önce işçi basınını demokratikleştirmeye var mısınız? Varsanız önemli sayıdaki yoldaşın açık tartışma isteğine evet deyin. Yazılarımız İşçinin Sesi'nde basın. Bunu yapmazsanın, siz de özel mülkiyetin sonuçlarını kullanmak suçlamasını hakedersiniz."

Yürükoğlu "İ.S" nin 29 Ekim sayısında "yeni dönem fabrikalardan gelecektir" başlıklı yazısında, A. Karadağın kendisinin "ara dönem" görüşünü eleştirisine cevap veriyor ve "ara dönemi" anlatırken şöyle diyor:

Ara dönem tanımı, çıplak burjuva diktatörlüğüyle (ki bizim deneyimimizde bu faşizm oldu), olağan burjuva diktatörlüğü (olağan burjuva devleti) arasında bir devlet biçimini değil, olasılıkların yakınlığını ve acilliğini, bugünkü siyasal oluşumun geçiciliğini anlatıyor. Ara dönem ya demokrasinin genişlemesine, ya faşizmin yeniden ülkeye çöküşüne açılacaktır.

Demokrasinin genişlemesi iki yoldan olabilir. Ya faşizmin çözülmeye başladığı anayasa oylamasından bu yana ülkenin yürütmekte olduğu yoldan, yani "Türkiye tipi", son derece güdük bir burjuva "demokrasi"sine gidiş yolundan, ya da sosyalizme açılacak ileri demokratik halk devriminin gerçek halk demokrasisi yolundan. Önümüzde açılmakta olan dönem demokrasi için yoğun bir savaşım dönemidir."

Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerek. Yürükoğlu gerçekten usta bir demagog. "Ara dönem" siyasal ortamın "geçiciliğini anlatıyor" diyerek müthiş bir açıklama getirmiş oluyor. Türkiye'de demokrasinin iki yoldan genişleyebileceğini yazarken, yukarıda alıntılarla anlattığımız iş görüşmelerinden, "Faşizmin Çözülüşü" kitabının basının demokratikleştirilmesi" bölümünde dile getirdiği görüşlerinden, basının nasıl demokratikleştirileceğini de anlamış oluyoruz. Çok basit; parayı veren düdüğü çalar, böylece basın demokratikleşmiş olur.

Bugün Özal'ın uyguladığı IMF ekonomi politikasında kısaca nasıl herşey "rekabete" açıksa, yani nasıl "tam demokratik" bir ekonomik savaş varsa, işte Yürükoğlu bu görüşe de yeni bir katkı getiriyor. İdeolojik savaşı da "demokratikleştiriyor". Bir hatırlatma olması için şu alıntıyı yineleyelim:

"Bu konuda şöyle bir yanlış fikir vardır: Gazete kiminse onun görüşlerini yazar. Öyle değil! Basın, herhangi bir özel mülkiyet değildir. Toplumun fikirlerini etkileyen ve değiştiren, belirleyen bir aygıttır. Dolayısıyla kim mülkiyetine sahipse onun düdüğü çalar görüşünü aklı kafasında duran hiç bir toplum kabul edemez. Buna karşı basının demokratik denetimi için, sahiplikten bağımsız olarak halkın çıkarına doğruları yazan bir basın haline gelmesi için savaşım yürütmeliyiz.

"Yalnızca basın değil, radyo, televizyon, film endüstrisi, eğitim programları, okullardaki ğitim kitapları da öyle. Tüm bu alanlarda demokratikleşme ve demokratik denetim için istemler yükseltmek, savaşım örgütlemek zorundayız. Bunların hiç birisi bilinen özel külkiyetin sonuçlarını getiremez. Buna izin verilemez. Bu düzen sürdüğü sürece karını cebine

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARŞİVİ

koysun, fakat ne yazılacağına dendisi karar veremez." (F.Ç.,R.Y. s.113)

Şimdi Yürükoğlu'nun burjuva basınını nasıl "demokratikleştireceğini" daha iyi anlıyoruz. Nasıl mı? Örneğin kendisi"%10 yeter" diyor. Eğer basın tekelleri %10'u kabul etmezse Yürükoğlu yayın evine gelin.

Ali H. Karadağ ne diyor ?

A. Karadağ, "İşçinin Sesi nereye gidiyor" yazısında "İ.S." inde birinci dereceden yetkili olduğunu da belirterek şunları tesbit ettiğini yazıyor:

"Orijinal, hiç kimsenin söylemediği şeyleri söyleyerek güçlenileceği yanılgısı yönetim organlarına egemen oldu. Kağıt üstündeki sözlerden medet umuldu. Faşizmin Çözülüşü kitabı bu mantığın ürünüdür. Bu kitapla balta taşa vurulmuştur. Kitap pasifizmin teorileşmesinin, burjava kuyrukçuluğu ve burjava demokrasisini savunmanın belgesidir. İşçinin Sesi'nin siyasal çizgisini sağa çekmiştir. ...

Yürükoğlu yoldaş sağa kayışı gizlemek için çeşitli yollara başvuruyor. İğreti bir etiket gibi yine devrim belgilerini sıralıyor. Bir yerde de, faşizmin yokluğunu söylemenin "sağ" değil sol bir anlam taşıdığını söylüyor. Ne söylerse söylesin turpun kırmızı kabuğunu kendisi kazımıştır. Oportünizm olanca açıklığı ile ortadadır. ...

İşçi sınıfı ve halk yığınlarıyla kaynaşacak açınımları yapamadı. Türkiye'den koptu. Görevleri söyledi ama yapamadı. Kendi içinde açık tartışma, eylemde birlik ilkesini, parti içi demokrasiyi öldürdü. Sorumlulukla yetkiyi kollektifleştiremedi. Partinin iç dinamiği kısa zamanda dumura uğradı. Örgüt donuklaşmaya, bürokratlaşmaya başladı.

İşçinin Sesi'ndeki bugünkü kriz ideolojik, siyasal ve örgütsel görüş ayrılıklarına dayanıyor....Bu sapmaya karşı çıkan partililere parti içi tartışmanın yolunu kapatmak ve tasfiyelere girişmek ise bugünkü "bölünmenin" doğrudan nedenidir."

Ne olmuş, ne olmuş ...? "İşçinin Sesi" Türkiyeden kopmuş, söylemiş ama yapamamış, iç demokrasisi ölmüş, iç dinamiği dumura uğramış.

Başka ne olmasını beklemiştiniz, başka ne olabilirdi ki....Siz " kırmızı kabuğu kazınmamış turptan memnundunuz da bunun kazınmasınamı karşınız, yoksa "kırmızı kabuğun altındaki beyaz turpu ancak kendinizce "şimdi" kabuk kazınınca mı görebildiniz? Eh bunu yeni görüyor olabilmek de bütünüyle kör olmaktan daha iyice birşeydir.

Karadağ'ın sözkonusu bu yazısı yaklaşık otuz daktilo sayfası tutarında. Bu yazının bazı bölümlerini aktararak, "İ.S." nin iç işleyişine biraz bakalım:

Biz de, toplantıya katılan bazı sempatizanlarla birlikle ilk kez orada, konuşma ve yazıları İşçinin Sesi hareketini birinci dereceden bağlayan Yürükoğlu yoldaşın bu yeni "saptamalarını" öğrenmiş olduk. Ne ÜB üyesi olarak benim ne de öteki EK üyelerinin böyle bir saptama yapılacağından haberimiz yoktu. ...

"ÜB toplantısında konuşmanın içeriğini de tartıştık ama anlaşamadık. EK'da da tartışılacağı için herhangi bir sonuca bağlanmadan EK toplantısına girdik. EK toplantısının örgütlenişi de ilginçtir. Birincisi, toplantının gündeminin faşizmin çözülüşü konusu olduğunu yoldaşlar toplantıya girdikten sonra öğrendiler. İkincisi, hiçbir yoldaş konuşma metnini okumamıştı. Üçüncüsü, bir EK üyesi yoldaş konuşmayı dinleyememişti bile.

"EK Yürükoğlu yoldaşın konuşmasını bu koşullarda tartışıp onaylayacaktı! ...

Toplantının sonunda iki oylama dayatıldı. Birincisi Türkiye'de faşizmin olmadığı saptamasının onaylanmasıydı. Metni okuduktan sonra görüşlerimizi yazılı ve sözlü iletmek kaydıyla buna biz de oy verdik. İkincisi kitaptaki değerlendirmelerin tümüyle onaylanmasıydı. Buna iki yoldaş hayır oyu kullandık. EK duyurusunda ise bu durum şöyle açıklandı:"Eşgüdüm komitesi, Yürükoğlu yoldaşımızın, partimizin 64.kuruluş yıldönümü konuşmasında, ülkedeki duruma ve partinin göreverine, ilişkin olarak getirdiği değerlendirmeyi oybirliği ile kabul etti." (İ.S. s.267) Bu cümleden değerlendirmenin tümünün onaylandığı anlamı çıkıyor. Gerçeği yansıtmıyor.

EK'daki tartışmalar yazdığımız kadar kolay olmadı. ÜB sekreteri yoldaş bağırdı, çağırdı. Partinin bu önemli dönemeci de alacağını, kabul etmeyenlerle birlikte yürünemeyeceği vb. söyledi. Eleştiri yapanlara herzaman olduğu gibi partiden atılma tehditleri savurdu. ...

Görev değişikliği kitap konusunda farklı görüş getirmenin, toplantılarda sekreteri açıkça eleştirmenin bir yaptırımıydı ve bu nedenle durum değişikti. Nitekim ÜB toplantısında sekreter yoldaş bunu açıkça söyledi. "Geçen EK toplantısı gibi bir toplantıyı bir daha yaşamak istemiyorum." ÜB çoğunluğu kararını vermişti, kongre öncesinde bir ÜB üyesi aktif görev alanından alınıp, kızağa çekilecek ve böylece kongre öncesi ortaya çıkabilecek bir "muhalefet" daha baştan saf dışı edilecekti. ...

Bizim partide, bırakın MK (EK)'yı ÜB bile toplanmadan bir tek kişinin, ÜB sekreterinin telefon direktifiyle il komitesi, yöre komitesi dağıtılıyor. Bizim yoldaşlar işlerine geldiğinde, kendilerinden yana kestiğinde tüzükçü kesiliyorlar ama aynı tüzüğü işlerine gelmediği zaman bir kenara itiveriyorlar. Keyiflerinin istediği gibi davranıyorlar.

Bu telefonlu tasfiyelerden sonra yoldaşlar arasında bir espiridir aldı yürüdü. İspanya'daki "taksi partileri" kavramından sonra bizim örneğimizle "telefon partisi"de siyasal literatüre girmiş oldu. ...

İşçinin Sesi'nde organların ve kurumların değil, tek kişinin, mutlak ve sınırsız otoritesi vardır. Gazetenin editörü, tüm örgüt işlerinde son kararı veren, teknik aygıları, Türkiye örgütünü yöneten, örgütün malvarlığı ve mali muhasebesini denetimsiz bir biçimde elinde tutan, hepsine tek başına tasaruf eden aynı kişidir. Üstünde hiçbir denetim yoktur. Bu konulardaki soru ve denetleme istekleri her seferinde şiddetle ve konspirasyon gerekçesiyle reddedilmiştir. İnsanoğlu zaafları eksikleri olan bir varlıktır. Tüm yetki, otorite ve olanakları tek kişide merkezileşmesi o kişinin de, partinin de yararına olmamıştır. Mutlak otorite, mutlak çürüme getirmiştir.

Üstelik bu fiili durum parti tüzüğüne, tüzük gerekçesindeki anlayışa de tersttir.

Konferans'ta kabul edilen ... (İ.S.) tüzüğünde şöyle deniliyor.

"Toplumda ve partide, işlevlerin farklılaşması temelinde karşılıklı denetim mekanizmalarının oluşması, demokratik işleyişin güvencesidir." (Tüzük, s.13)

İşçinin Sesi'nde böyle bir güvence hiçbir zaman olmamıştır."

A.H. Karadağ'ın verdiği rakamlar ve bu rakamların anlattığı

"Tasfiye edilenler ve tasfiyeye karşı çıkanlar A'daki parti üyelerinin %70'ini oluşturuyorlar.

Tasfiye edilenler arasında önemli sayıda kongre delegeleri var. Sempatizanları de eklersek tasfiyelere karşı çıkanların oranı daha da yüksektir. Geriye kalan %30'unun bir bölümü daha tutum almamış, küçük bir bölümü siyasetten uzaklaşmıştır. ÜB çoğunluğunun tutumunu destekleyenler %18'dir.

"Tasfiye'ye uğrayanların %72'si işçidir. 1982'deki ayrışmada ayrılan ya da atılanların çoğunun öğrenci kökenli genç yoldaşlardan olması üstüne hep birlikte sayfalarca yazılar yazmış, "sosyolojik" sonuçlar çıkarmıştık. Oysa durum öyle değildi. Merkezdeki parti örgütünün ezici çoğunluğu sınıf kökeni olarak aynı durumdaydı. Dolayısıyla oradaki bölünmelerin konusu kim olursa olsun sınıf özelliği değişmeyecekti. Bu olayda öyle mi? A işçi üyelerinin oranı%68'dir. Tasfiyeye uğrayanlar arasında bu oran %72'dir. Üstelik sayılar geçmişteki olayın 4—5 katı büyüklüktedir.

Ve İşçinin Sesi'nin genel üye sayısına oranı çok daha yüksektir. Sayıların anlattığı sosyolojik mesaj da daha anlamlıdır. ...
Üç kez kongre tarihleri belirlenmiş ama hep ertelenmiştir. II. Konferans kararlarına uygun olarak yapılan il kongreleri-

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ KADIN HAREKETİ TARİHİ ARŞİVİ

nin birçoğunun üstünden de 2 yıl geçmiştir. Bu arada bazı yoldaşlar hapse düşmüş, komiteler dağılmış, seçilen delegelerden önemli bir bölümü ya istifa etmiş, ya da partiden atılmıştır.

Son olayla birlikte örgüt görevlerinden alınan, ama parti üyeliklerinin ve kongre delegeliklerinin şimdilik sürdüğü söylenen yoldaşları dışarda tutarsak, seçimli kongre delegelerinin %12.6'sı gelemeyecek durumda olduğu için, %33ü istifa ya da ihraç yoluyla örgütten ayrıldıkları için kongrede yer alamayacaklar. Bugün tasfiye edilen yoldaşlar ise tüm seçilen kongre üyelerinin %15'ini oluşturuyorlar. Eğer bizlerin kongreye katılmamız engellenirse, bu kongrede seçimli delegelerin %60.6'sı, yani çoğunluğu olmayacak demektir".

Bugün tasfiye edilenler tüm delegelerin %15'ini oluşturuyor deniyor. Ve Kasım 1984 tarihli açıklamanın altında bugün tasfiye edilen delegeler ad be ad yazılıyor. Yedek delege de dahil toplam 6 kişi. 6 kişi %15 ise yedekler dahil"seçilmiş" tüm delegeler 40 kişi eder. Aynı oranlardan heseplanırsa, A Karadağ'ın söylediğine göre daha önce istifa eden veya atılan delegelerin sayısı da 14 ediyor. Yani "seçilmiş" 40 delegenin 21 ini Yürükoğlu atmış, 5'i de gelemeyecek durumda imiş. "Seçilenlerde" durum böyle ise üyelerin durumu nasıldır acaba? (Kuşkusuz Yürükoğlu da bu rakamlarla oynayacaktır, onları da gerekirse sonra değerlendiririz).

"İ.Sesi" ne diyor ?

"İ.S."inde şu ana kadar çıkan doğrudan cevaplara Yürükoğlu kendi imzasını koymamış. İmzasız yazıların yanısıra "EK" imzalı yazılarla ana cevaplar veriliyor. Diğerleri Emine Engin, Yalçın Çağlar ve başka imzalar taşıyor.

"EK" şöyle diyor:

"Öyle görülüyor ki bilinmeyen bazı başka nedenlerle kendisine ve partisinde güvenini yitirmiş bir grup yoldaş bunu açığa vurmak için elverişli bir ideolojik siyasal kılıf arayışı içinde girmişlerdir .... partiyi yıkma çabasıyla bir anda ortaya dökülmüşlerdir.

"Partimiz ... Sorunu çıkaran yoldaşlar isterlerse onlarla birlikte, istemezlerse onlara rağmen, ama üstesinden gelecektir." ("İ.S." 29 Ekim sayısı, "EK"nın ek toplantısının ek kararı)

Bu kısa alıntı Yürüloğlu'nun ilk tavrını anlatıyor: Bunlar kendilerine ve partilerine karşı güvenlerini yitirmişler ama kendileri isterlerse birlikte devam edelim. Yeter ki çömezlikten kopmasınlar.

"Bu yazıda (A.Karadağ'ın yazısı kastediliyor) eklektik olmayan ve kararlı bir biçimde yansıyan tek şey karşı çıkma güdüsüdür. Bu yazı bu güdüyle kotarılmış hem de çok kötü bir gerekçedir, kılıftır. Bir 'görüş ayrılığı' kotarılmıştır ama bu kotarılırken yapılan yanlışlar gerçekten de derin bir düşünce biçimi ayrılığını ortaya çıkarmıştır. ... Yine de geri dönüşü olabilir." ("İ.S." 29 Ekim sayısı Emine Engin).

Yukarıdaki "EK" görüşünün bir değişik ifadesi. "Kararlı oldukları tek şey karşı çıkma güdüsü", "derin bir düşünce biçimi ayrılığı ortaya çıkmıştır" ama ne olursa olsun yine de geri gelsinler.

Bu düşünce biçiminin Marksist Diyalektikle, Marksizm-Leninizmle hiç bir benzerliği yoktur. Açık ve net bir oportünizmdir.

"İ.S." 19 Kasım sayısında bu konuda yazdıkları yaklaşık 70-80 daktilo sayfası tutarında. Biz bunlardan bazı kısa alıntılar yaparak özetleyelim.

"Vural Demir'in sekreterliğini yaptığı Almanya yöre komitesi o kadar uzun süreler ile toplantılarını aksatmaya başlamış ki Eşgüdüm Komitesi bu kurulun ayda bir toplanması için özel karar almış. ... Vural Demir Almanya örgütünün "İşçinin Sesi" adına bağımsız eylem yapmadığı eleştirisini "15 kişiyle eylem moral bozucu oluyor" diye yanıtlıyor.

"Vural Demir'in örgüt anlayışının diğer küçük burjuva yönü Makyavelizmdir.

"Vural Demir 'burjuva demokrasisi savunuluyor' dan giderek örgütü sağa kaymakla suçluyor. Ancak bu suçlama da Almanya'da bir klik kurduktan sonra getiriliyor." ("İ.S.", Yalçın Çağlar, 19 Kasım).

Yalçın Çağlar bunları yazarken Vural Demir' (A.H. Karadağ) den artık umut kesmiş olacak ki bir önceki sayıda ona çağrı çıkarırken şimdi yanındakilere çıkarıyor.

29 Ekim tarihli "İ.S."inde "EK" imzalı açıklamada "tutumunun yanında duranlardan farklı olduğuna olan inancımızı sürdürdüğümüz . . . Vural Yoldaş ..." denirken bundan 15 gün sonra Yalçın Çağlar yazısına şöyle devam ediyor. "Burada bugün onun yanında iyi niyetle duran bazı yoldaşların tutanakları okuduktan sonra düşünmeleri gereken önemli bir nokta daha var. Bu Makyevelist anlayışa göre, kendisine inanan yoldaşları da henüz ne olduğu belli olmayan amaçlar için araçtırlar."

Onbeş günde ne değişti diye düşünmeyelim, çünkü oportünizm böyledir. Oportünizmi dillerinden düşürmemelerinin öznedeni kendi oportünizmlerini gizleyebilmektir.

19 Kasım tarihli "İşçinin Sesi" inde Emine Engin şöyle yazıyor:

"Lenin'in dediği ve yaşamdan hepimizin bidiği gibi demagoglar işçi sınıfının en kötü düşmanlarıdır; İşte Ali H. Karadağ da bunlar arasındadır."

Emine Engin yazısında, Uğur Muncu'dan İsmail Cem'den alıntılar yaparak, Aybar'dan, SODEP ve DSP'den söz ederek "burjuvazinin teori ve pratiğinin" bir bölümünü kendince özetledikten sonra:

"Ali H. Karadağ'ın Türkiye demagojisi bu teori ve pratiğin (burjuva teori ve pratiği — G.S.) *işçi ve komünist kılık altında yankılanmasıdır. ...*

"Karadağ kapıları açmak istiyor. Ama demir disiplinli komünist partisi anlayışı buna engel olduğu için sıkıntıya kapılıyor.

"Karadağ'ın yazdıkları ve yaptıkları likidatörlüktür."

Emine Engin bu satırlarda Karadağ'ı, demagog, burjuva ajanı, likidatör ilan ederken onbeş bün önce "yine de geri dönüşü olabilir. ... temel ayrılıklar zaman içinde giderilebilir" diye yazdığını unuttu mu acaba?

Hayır unutmadı. Sadece, çağırmalarına rağmen onun artık geri dönmediğini gördü. Karadağ'ın ne olduğu bir yana, bu küçücük alıntılarda Emine Engin'in oprtünistliği tartışmaya yer bırakmayacak şekilde kendini sergiliyor.

"İşçinin Sesi"nin elimizdeki bu sayısında daha inci çok. Oportünizmin seçme örneklerini sergilemek iyi olurdu, ancak şimdilik bu kadarıyla yetinip diğer yazıların yalnızca bir kısmının başlıklarına bir bakalım.

"İşçinin Sesi bölünmüyor arınıyor — Son ayrışma partinin ve yığın örgütlerinin önünü dahada açacaktır — Parti yıkıcılarının ağzındaki bakla nedir — Suçlarını örtemezler "...ve daha birçok yazı yer alıyor. Bu yazılar inanarak okuyan kişilerin kafasında şöyle bir görüş oluşturmaya yönelik: "İ.S." şimdiye kadar çoktan yığınları kucaklardı, hatta devrim bile yapardı, ama bu içimizdeki hainler engelledi. Onlardan arındık artık iş tamam!

Anlayışlı olmak gerek(!) Ne yapsın adamcağız elde kalanların imanlarını sağlamlaştırması gerekiyor.

Sonuç

"İşçinin Sesi'nin bu bölünmesi ilk değil, son da değil. Ta ki tek kişi kalıp ta, o da kendini fiziksel olarak ikiye ayırmadıkça . . . Bu, amiplerin bölünmesi gibi süregendir.

Her iki taraf ta birbirine saldırıyor. Tarafların söyledikleri veya yaptıklarından yola çıkarak Türkiye devrimci hareketi hakkında hiçbir genellemeye gidilemez. Zira bu bir amibi inceleyip evren hakkında genel yasalar çıkarmaya benzer. Onların söyledikleri ve yaptıklarından ancak kendileri hakkında sonuçlar çıkarılabilir. Çıkarılması gereken sonuç çok net bir şekilde ortadadır: Oportünizm.

Taraflardan birinin söylediklerini doğru, birininkini yanlış kabul edip veya ikisinin birden söylediğini doğru kabul edip bir genellemeye de gidilmemelidir. Ancak bir durum var ki tarafların yazdıklarından bağımsız olarak biliniyor. Durum F. Almanya polisine ve hastahanelerine intikal etmiştir.

Bu da dayakla adam bilinçlendirmeye, işkenceyle politik tavır değiştirmeye çalışmaktır. Varabilecekleri noktalardan biri bu idi ve vardılar.

Biz Ekim 1984 sayımızda "insan bir kere şaşırmaya görsün, nerelere varacağı belli olmaz." (Sözler ve Artniyetler) demiştik. Bugün vardıkları noktada kalacaklarını düşünmek yanlış olur. "İşçinin Sesi" nin yüzündeki devrimci maskenin düşürülmüş olması yetmez, devrimci saflar arasından sökülüp atılması görevi başarılmalıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN VAKFI

GERÇEĞİN SESİ
İngiltere'deki Türkiyeli işçilerin aylık politik gazetesi 14 özel ek

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"İŞÇİNİN SESİ" ÜLKEMİZDEKİ FAŞİZMİ İNKAR EDİYOR

Görevi Türkiye işçi sınıfı hareketini karalamak, onun saygınlığını düşürmeye çalışmak olan R. Yürükoğlu, bugün artık ülkemizde faşizmden sözedilemeyeceğini 'büyük bir törenle' ilan etti. 'Sol' bir üslup kullanan bu grubun sağ bir öz taşıdığı artık herkes tarafından görülebilecek bir noktaya geldi.

Ülkemizdeki faşizmi bir kalemde silen R.Y.'nun yeni görüşlerini ele almak, onun gerçek amacını devrimci kamuoyuna göstermek bizim için bir görevdir. İnanıyoruz ki anti-sovyetik, Komünist Partisi düşmanı bu hareketin sıralarında sıkışmış kalmış olan iyi niyetli unsurlar İ.Sesi hareketinin hangi uçuruma doğru yuvarlandığını bu yeni görüşlerle birlikte artık rahatça görme olanağına sahiptir.

Bu yeni görüşler gösteriyor ki İ.S. grubu sözde kullandığı Marksist-Leninist teorinin özüne değil, sadece kelimelerine yapışmıştır. Marksizmin gücü onları bu kılığa girmeye zorluyor. Teoriyi sınıf savaşımı içindeki pratikle birleştirmekten uzak olan bu hareket masa başlarında 'yeni teoriler' üretip duruyor. Teoriyi işlerine geldiği gibi kullanan bu demagoglar yığınlar içinde yanlış bilincin gelişmesine katkıda bulunuyorlar.

Burjuva teorisyenlerini geride bırakan kelime ve zeka oyunlarıyla, faşizmi inkar temelinde oluşturulan bu yeni görüşler nesnel olarak burjuva ideolojisine yardım sağlıyor.

R.Y.'nun bu yeni görüşleri nelerdir?

Bugün ülkemizde faşizm var mıdır?

R.Y. bu soruyu artık şöyle yanıtlıyor: "...*genel seçimlerden yerel seçimlere varışla birlikte* artık Türkiye'deki devlet totaliter (faşist) bir devlet olarak değerlendirilmemelidir." (Faşizmin Çözülüşü, R.Y., s.45)

R.Y.'na ilk elde en güzel yanıtı ülkemizin somut ama acılar içinde yaşanan olayları veriyor. Türkiye Kürdistanı'nın her köşesinde azgın faşist devlet terörü yaşanırken, Kürt halkı üzerinde vahşi bir barbarlık ve işkence uygulanırken, Evren'in emriyle devlet terörü yurt dışına kadar uzanırken, faşist devletin askeri birlikleri yetmezmiş gibi sivil silahlı çeteler yaratmak için kollar sıvanırken, sadece dilekçe verme hakkını kullandılar diye ilerici aydınlar hakkında davalar açılırken, binlerce komünist, ilerici cezaevlerine, işkencehanelere doldurulurken, Evren'in sözleri üzerine hemen iki devrimci genç daha idam edilirken, kısacası faşist devlet terörü azalmadan, hatta artarak sürerken, R.Y. kalkmış devlet biçiminin değiştiğini, faşizmin çözüldüğünü iddia ediyor. Hem de eksilmeyen bir zorbalığın sürdüğünü kabul etmesine rağmen.

Faşist terör kuşkusuz faşist devlet biçiminin sadece bir yönünü oluşturur. Faşist devlet terörü faşizme eşitlenemez, ama bu terör olmadan da faşizm düşünülemez. R.Y. göremiyor ki devlet biçimindeki bir değişme, bu terörü de eski biçimiyle bırakmayacaktır. Faşizmin çözüldüğü bir ortamda toplumdaki işleyişlerin gevşemesi sulanması, diktatörlüğün her istediğini, faşist terörü bu kadar rahatça uygulayamama durumu doğar. Bugün böyle bir durum var mıdır? Bizce hayır.

Ülkemizdeki faşizmin ana dayanağı olan ABD emperyalizminin ülkedeki işbirlikçilerinin politik erk üzerindeki konumlarında bir değişiklik var mıdır? R.Y. bu soruya yanıt veremiyor. Veremez. R.Y.'nun mantığına göre Evren ve ortakları politik erk üzerindeki yönetici konumlarını ANAP hükümetinin kurulmasıyla birlikte yitirmiş olmalılar (!).. Tüm politik kararları veren ya da verdirten emperyalizm ve onun ülke içindeki işbirlikçisi faşist kesimdir. Bu anlamda iktidarda bir değişiklik yoktur. Ama R.Y. farklı düşünüyor. Bunun doğru olmadığını söylüyor.

Faşizmin inkarına 'kanıtlar'

R.Y. ülkedeki rejimi faşist olarak nitelerken kullandığı kanıtları bugün artık unutmuşa benziyor. Yeni yeni argümanlar ileri sürerek rejimin faşist olmadığını kanıtlamaya çalışıyor. R.Y. o kadar yolundan çıkmış ki şöyle diyebiliyor: "*Çok partili bir sistem varsa ve işliyorsa, orada faşist devlet yoktur.*" (F.Ç.,R.Y.,s.45)

Bu mantık faşizmi ülkede çok partinin varolup olmamasına bağlıyor. Aslında burjuva demokrasisi hayranı R.Y.'nun sosyalist demokrasiyi de çok partinin varlığına bağladığını bildiğimizden buna şaşmamak gerekiyor. Demokrasiyi de faşizmi de parti sayısıyla ölçen bu kişiye çok partici R.Y. dersek herhalde isimlendirmede bir haksızlık yapmış olmayız.

Dünya komünist hareketinin deneyimleri ve Marksizm-Leninizm bize faşizmin varlığının parti sayısıyla ölçülemeyeceğini gösteriyor. Dimitrov Komünist Enternasyonal'in 7.Kongresinde bu gerçeği şöyle dile getiriyor: "*Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulunmadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin keskin olduğu bir takım ülkelerde bu rejim, öncelikle parlamentoyu feshetme yoluna gitmez. Sosyal demokrat partiler de dahil olmak üzere öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar. Başka ülkelerde, eğer yönetici burjuvazi erken bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizm sınırlandırılmamış olan siyasal tekelini kurar. Bunu ya hemen ya da rakip parti ve gruplara karşı terör yöntemini ve kan kusturmayı arttırarak yapar. Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca bu durum faşizmin, kendi temelini genişletmesini ve sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirmesini engellemez.*" (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, s.53-54)

İşte bugün Türkiye'de olan tam da budur. Faşist diktatörlük kendi dayanaklarını güçlendirmek ve genişletmek için, sınıfsal özünü değiştirmeden açık terörist diktatörlüğü göstermelik bir parlamento ile birleştiriyor.

Değişik ülkelerdeki faşizmin tarihi bize ayrıca gösteriyor ki faşist iktidarlar; a) her tarihsel perspektifsizlikle karşı karşıya kaldıklarında, b) ülkedeki huzursuzluğun arttığı, halk hareketinin yükseldiği durumlarda, c) burjuva kampındaki iç çelişkilerin arttığı ortamlarda, d) faşizmin yıkılması, yokolması halinde ortaya çıkacak sosyal, politik sonuçları kestirememe anlarında, göstermelik 'demokrasi' manevralarına başvuruyorlar. Sadece bir örnek olsun diye söyleyelim; Portekiz'de 1968 sonlarında, faşizmin daha sürdüğü koşullarda Amiral Americo Tomas, Salazarın boşalan yerine, Marcelo Ceatonu'yu ileri sürmüştü. Marcelo Ceatonu'nun hükümetinin kurulması değişik çevrelerde (sol görünen kesimlerde dahil) rejimin liberalleşmesi, faşizmin batması yönünde değerlendirildi. Ama Portekiz Komünist Partisi bu oyuna gelmedi. Buna "Salazar'sız Salazarizm" dedi. Ve faşizmin sürdüğünü belirtti. Alvaro Cunhal faşizmin yok olduğunu ya da yok olmak üzere olduğunu söyleyenlere şöyle sesleniyordu.

"*PKP'ye göre bugün iktidarda olan tekeller, aynen Salazar zamanında olduğu gibi hala gerici birgüç oluştururlar. Yabancı emperyalizmle bütünleşmiş tekellerin, büyük mülk sahipleri ve çeşitli faşist gruplar arasındaki uzlaşmanın hükümeti olan Marcelo Caetanu hükümetinin politikası, özünde Salazar politikasını izlemektedir. Bir libarelleşme demokratikleşme süreci yerine, hakim sınıfların ve onların hükümetini, faşist diktatörlüğü sağlamlaştırmak için sığındıkları bir "libarelleşme" demagojisi söz konusudur.*

"*Küçük burjuva teorisyenlerine göre 'ilerici' bir rolü olan mali sermaye nihayet Marcelo Caetanu hükümetiyle iktidara gelmiştir. Faşist diktatörlük kendi girişimiyle yokolmuştur ya da yokolma yolundadır!*" (Portekiz'de Özgürlüğün Şafağı, s.126)

Alvaro Cunhal yalnız Portekizli 'sol'culara değil, R.Y.'na da güzel bir yanıt veriyor.

R.Y.'nun gösterdiği kanıtlara devam edelim. Türkiye'de bugün faşist bir devlet olmadığını ispat etmeye çalışırken MHP'li faşistlerin ANAP eliyle devlet içine sokulup yerleştirilmesini devletin faşist olmadığına bir kanıt olarak gösteriyor. R.Y.'ndan aktaralım:

"*Şu ya da bu kurumu faşistleştirme, devlete faşist kadroları sokma gereksinimi, bunlar devletin faşist olduğunu anlatmaz. Hatta bu durum başlıbaşına faşist olmadığının kanıtıdır.*" (F.Ç., R.Y., s.48)

Şimdiye kadar faşizmin MHP ile sınırlı olmadığını kabul edenler bakıyorsunuz ağız değiştiriyor. R.Y. şu soruyu yanıtlamak zorundadır: Faşist MHP'li kadrolar devlet içinde yer almadığı dönemde faşist olarak nitelediğiniz devlet faşist kadrolarla pekiştirildiğinde, bunu faşizmin olmadığının bir kanıtı olarak ileri sürmenizin nedeni nedir?

R.Y.'nun gülünç kanıtlarına göz gezdirmeye devam edelim. R.Y. diyor ki:

"*Çözülmenin bizce çok anlamlı bir kanıtı daha vardır. Partimiz* (İ.S.'ni kastediyor) *1980'den bu yana ilk kez 1983 tarihinde Türkiye'de yeni üye kazanmaya başladı. Hem de aramıza yeni katılan bu yoldaşlar arasında öğrenciler ve aydınlar var.*" (F.Ç., R.Y., s.27)

Gerçekten de en bilimsel (!)kanıt bu. İnsanın faşizm İ.S.'nin örgütlenebilmesi için çözülüyor, diyesi geliyor. Faşizmin çözülmesi örgütlenmeyi kuşkusuz kolaylaştırır. Ama örgütlenme ismi üzerinde örgütsel bir çalışmayı gerektirir. Ortam istediği kadar demokratik olsun ciddi bir örgütsel çalışma yoksa, yine insan kazanamazsın. R.Y. öyle söylüyor ki sanki 'faşizmin çözüldüğünü' duyan öğrenciler, aydınlar İ.S.'ne koşuyor. R.Y. 1980-83 arasında üye kazanamamasının suçunu ortama yüklüyor. Faşizm koşullarında da insan kazanılabilir. Sizin üye kazanamamış olmanızın suçu ortamda değil, çarpık örgüt ve sapık ideolojik anlayışınızdadır.

Anti-faşist güçler ve örgütler faşizm altında örgütlenip güçlenemezlerse faşizmi nasıl yıkarlar? Faşizm altında, tutarlı, ciddi bir çalışma yürüten bir devrimci hareket yavaş da olsa insan kazanır. R.Y. 3 yıl boyunca sinek avlayıp, sonra bir iki genç görünce (belki bu da doğru değil ya) bunu olağanüstü bir olgu kabul ediyor.

Anayasanın faşist olmadığını kanıtlamaya çalışmak Yürükoğlu'na düştü

Faşist generallerce hazırlanan 1982 Anayasası yürürlüktedir. Bu anayasa ile faşizm uygulanıyor. Ama R.Y. bu görüşte değildir. Faşist generallerden daha akıllı bir biçimde 'teorik' gerekçeler getirerek '82 Anayasasının faşist olmadığını savunmak gerçekten yapılması gereken bir işti (!). R.Y. bu görevini de yerine getirdi. Getiriyor. Şöyle diyor: "*Hayır, 1982 anayasası faşist bir belge değildir, faşist bir devleti öngörmüyor.*" (F.Ç.s.55)

"*1982 anayasası devletin faşist olmayan bir örgütlenme biçimini gösteriyor. Parlamento, yürütme, yargı, genel oylu seçim, parti sistemi, vb.*" (F.Ç., s.70)

TİKP SOSYALİST ARŞİVİ

"1982 anayasası 'idarenin her türlü eylem ve işlemlerine yargı yolu açıktır' diyor. Yasama ve yürütme organları ile idare, yargı organlarının kararlarına uymak zorundadır, mahkeme kararlarını değiştiremez ve uygulanmasını geciktiremez." (F.Ç., s.63)

"'Neden böyle bir anayasa' sorusu, bugün Türkiye'de neden faşizm yoktur sorusunu da bize anlatır. Çünkü burjuvazinin kendisini, kendi arasındaki çelişkilere rağmen tekbir sınıf egemenliği olarak nasıl örgütleyeceği sorusunun yanıtı burada yatıyor." (F.Ç., s.72)

Sayın R.Y., insan merak ediyor, bu Anayasa 7 Kasım 1982'de kabul edildi. Niçin o zaman "neden böyle bir anayasa" sorusunu sorup faşizmin olmadığını söylemediniz? Herhalde gerçek kimliğiniz o zaman açığa çıkar diye korktunuz. Bugün kalkmış efendilerinize kendinizi affettirmek için, Anayasanın kabulünden sonra faşizm çözülmeye başladı, diyorsunuz.

R.Y. Marksizm-Leninizmden nasibini almamış ki, Anayasanın her zaman devlet biçimini tam olarak yansıtmayacağını anlayabilsin. İktidarlar sınıfsal özüne bağlı olarak bu belge ve yasalara değişik yaklaşım gösterirler. Burjuvazi, kendi yaptığı Anayasada yer vermek durumunda kaldığı demokrasi ve halk lehine kimi bölümleri çoğu kez kendi çıkarına göre kullanır veya uygulamaz. Proletaryanın iktidarda olduğu ülkelerde ise böyle bir çelişki yoktur. Çünkü Anayasa halkın eseridir. Halkın çıkarlarını yansıtır. Artık iliklerine kadar Sovyet düşmanlığı ile dolmuş olan R.Y. bunu anlayamaz. Evren Anayasası'nın faşist olmadığını kanıtlamaya çalıştığı kitapta (bu görevi ona kim vermişse!) utanmazca Sovyet Anayasası'na dil uzatarak şöyle diyor:

"Devletin siyasal gerçeklerini yansıtmayan anayasa ki bizce Sovyet anayasası da bu çeşittendir." (FÇ, s.71)

R.Y.'nun tuttuğu yol artık herkesin görebileceği kadar açık seçik bellidir.

R.Y. şöyle soruyor; "1982 anayasası ile genişçe bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi?", ve kendisi cevap veriyor:

" Genel olarak temsili hükümet, seçimler ve demokrasi eş anlamda kullanılır ve genel oy hakkının kullanıldığı rekabetçi seçimler çok yönüyle siyasal demokrasinin tanımlayıcı karakteristiğidir. Bu dar anlamda **evet uygulanabilir.** *Ancak bunun bir adım ötesine(...)ilerledik mi görülür ki bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasi bile uygulanamaz."* (F.Ç.,R.Y.,s.73 -vurgu bizim)

R.Y.'nun açık bir tarzla söyleyemeyip ince bir politik üslupla saklamaya çalıştığı fikirlerini biz ortaya serelim: Birincisi, R.Y. acaba neden soruyu "1982 anayasası ile dar bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi?" diye sormuyor. Çünkü o, bu anayasa ile dar diye nitelese de bir burjuva demokrasisinin uygulanabileceği ve uygulandığı görüşündedir. Bu onun, faşizm çözülürken yerine ne geliyor, sorusuna verdiği yanıtla çakışan bir anlayıştır. R.Y.'na göre artık çözülen faşizm bile değildir. Çözülen gerici bir rejimdir ve yerini burjuva demokrasisi doldurmaktadır. Hem de bunu cunta yapmaktadır(!). Şöyle diyor: *"Bu koşullar altında faşist cunta (...) 'Olağan(Türkiye'de olabileceği denli olağan) burjuva demokrasisine yavaş geçiş' planını yürütebilmiştir."* (F.Ç.,R.Y.,s.78)

Tekrar Anayasa konusuna dönelim. İkinci olarak, R.Y. soruya ilk verdiği yanıtta "bu dar anlamda evet uygulanabilir" derken, sonra "bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasi bile uygulanamaz" diye olumsuz yanıt veriyor görünüyor. R.Y.'nun politik cambazlığı tam da buradadır. *Geniş bir demokrasi* ile *genişçe bir burjuva demokrasisi* diye bir ayrıma gerek duymasının nedeni acaba nedir? "Geniş bir demokrasi" dediği herhalde sosyalist demokrasi değildir (yoksa R.Y.'nun 1982 Anayasası ile sosyalist demokrasinin uygulanıp uygulanamayacağını tartıştığını düşüneceğiz). Burjuva demokrasisi açısından baktığımızda ise, "geniş bir demokrasi" ile burjuva demokrasisi arasında ne fark olduğunu Marksizm bilmiyor. Belki R.Y. biliyordur(!). Bu olasıdır çünkü onun artan ölçüde kendine kılavuz edindiği Kautski türünden sağ revizyonistlerin ve burjuva sosyologlarının lügatında böylesi bilim-dışı, anti-Marksist bir ayrım yapılmaktadır. Bir de, R.Y. ikinci yanıtında, geniş anlamda "genişçe bir burjuva demokrasisi" uygulanamaz, derken aslında 1982 Anayasası ile "dar" bir burjuva demokrasisinin uygulandığı görüşünün altını ikinci kez çizmiş oluyor.

R.Y. 1982 Anayasası ile burjuva demokrasisinin uygulanıp uygulanamayacağını tartışa dursun, Türkiye işçi sınıfı ve ulusal-demokratik bağlaşıkları bu Anayasayı yırtıp atacak, ulusal demokratik Anayasayı yaşama geçireceklerdir.

R.Y. kimi çevrelere yaranmak için bugün " Anayasaya faşist dememeliydik " diye hayıflanıyor. Bu küçük bir yanlıştır, diye af diliyor. Faşizmin varlığını inkar etmek için bunu yapıyor. Ama biz İ.S.'nin bu yeni görüşleri yumurtlamadan önce söylediklerini görelim ve şimdi unuttuklarını R.Y.'na hatırlatırken biz de Marksizm Leninizm'in ne kadar 'yaratıcı ve tutarlı' uygulanabilirmiş (!) öğrenelim:

"Demokrasicilik oyununun epeyce yolaldığı bu günlerde, cuntanın faşizmi 'garantiye alma' çabalarından biri, yeni adalet bakanının sözleriyle 'anayasanın ayakta durabilmesi için acilen gerekli yasalar' ın peşpeşe çıkarılmasıdır. Bu yasalar geçilecek 'demokrasi' döneminde hem **iktidarın faşizmi sürdürebilmesinde büyük bir dayanak** *olacak hem de* **faşizmin eylemlerine 'yasallık' kazandıracaktır.** *"* (İ.S. sayı:227, Aliye P. Atılgan)

"Ne diyelim, ülkemizin yaşadığı keskin sınıf savaşları, işçi sınıfından, devrimden duyulan korku pek 'demokrat' geçinen burjuvalarımızı bile **anayasallaşmış bir faşizme demokrasi diyecek kadar** *ilerletmiş!"* (İ.S. sayı:214-215, A.P.A.)

İ.S.'de hiç bir yazı onun onayı olmadan yazılıp basılamayacağına göre, R.Y.'na şimdi sormak gerek: Dün "iktidarın faşizmi sürdürebilmesine büyük bir dayanak" olduğunu söylediğiniz olgular nasıl oluyor da faşizmin 'çözülüşünün' kanıtları olarak gösterilebiliyor? Yoksa bir takım planlar ardında "faşizmin eylemlerine 'yasallık' kazandırma" işlevine siz de mi soyundunuz?

Ne diyelim, ülkemizin yaşadığı sınıf savaşımının keskin dönemeçleri, işçi sınıfına, devrime duyulan güvensizlik pek 'devrimci' geçinen küçük-burjularımızı bile "anayasallaşmış bir faşizme demokrasi diyecek kadar" ilerletmiş!..

Yürükoğlu'nun yeni görüşleri pasifizm yayıyor

R.Y.'nun "faşizmin çözülüşünün sona erdiği, gerici rejimin bile çözülmekte olduğu" ve "devletin siyasal örgütlenmesinin faşist devletin dışına çıktığı" görüşü sonuç olarak bugünkü toplumda 'liberalleşmenin, demokratikleşmenin' olduğunu savunmaktan başka bir anlama gelmiyor. Onun şimdi açık bir dille söylemekten çekindiği (ama satır aralarında dile getirilen) bu görüşler kime hizmet ediyor?

Bir yandan faşist Evren ve taraftarları demokrasiye geçildiğini yayarken, Batı Avrupa'da bu yönde bir propaganda yürürken R.Y. da Marksist-Leninist kılıf altında bu cepheye ideolojik malzeme sağlamaya çalışıyor. Bu yardım ileride daha çok açığa çıkacaktır.

İDEOLOJİ-SOSYALİZM TUSTAV PARTİ ARŞİV

Bugün R.Y.'nun ileri sürdüğü yeni görüşler boş bir beklentiyle birlikte pasifizmi yayıyor. R.Y. faşizmin yıkılması gibi bir hedefi geri çekerek, bugün gündemde olan anti-faşist güçlerin birliği ve savaşımı ile faşizmin yıkılması sorununu yadsıyor, ve burjuva muhalefetin kuyruğuna takılıyor. Ayrıca bu görüşler işçi sınıfının siyasal taktiğini de yanlış yola sokmayı getiriyor. Boş bir legalizm yaratarak insanları burjuvazinin demokrasicilik oyununa kurban ediyor.

Türkiye ortamının gerçeklerine uymayan politik tesbitler yapmak yanlış bilinç yaymak demektir. R.Y.bugün tam da bunu yapmaya çabalıyor. R.Y. suçunu nasıl örtecek? Bunun yöntemini kendinden dinleyelim:

"*Faşist olmayan bir rejime faşist demek, çok dikkat edelim, sol bir eğilim değildir. Tam tersine burjuvaziye parlak, ama olmayan yetenekler yakıştırmak demektir, burjuva hayranlığına çıkar.*" (F.Ç.,R.Y.,s.47-48)

Bu alıntıdan çıkan sonuca göre, demek ki faşist olan rejime de faşist değildir demek sol bir eğilimdir. Böylece artık kendisine bizim 'sol' oportünist deyince kızmaması gerekiyor. Ama yağma yok sayın Yürükoğlu! Senin 'sol' görünümlü teorilerinin altında kalın bir şerit gibi sağ bir çizginin uzandığını artık herkes görüyor.

Cahillik mi? Marksizmin inkarı mı?

Şimdiye kadar demokrasi savaşı veren komünistleri devrimden yan çizmekle suçlayan R.Y. yeni tesbitleriyle birlikte birden bire demokrasi savaşımının önemini keşfetti(!). Rejimi faşist olarak niteledikleri dönemde bu kadar ateşli demokrasi savunucusu olmayanların bugün kendilerince faşizmin yokolduğu bir dönemde demokrasi savaşımını başa almaları düşündürücüdür. Bunun bir nedeni olması gerekir. R.Y. faşizmin varlığını kabul ettiği dönemde hiç bahsetmediği bir savaşım odağından artık bahsediyor. Ama nasıl?

"*Günümüz Türkiye'sinde komünistler için **yeni** ve çok önemli bir savaşım odağı doğmuştur. Mutlaka bu **yeni** konuyu tüm yönleriyle kavramak, üstüne yürümek zorundayız. Bunu ne denli başarıyla yapabilirsek, sınıf savaşımına o denli katkısı olur.*

"*Bu **yeni** savaşım odağı, basının demokratikleştirilmesi, basın üzerinde demokratik denetim sağlanmasıdır.*

"*Bu konuda şöyle bir yanlış fikir vardır: **Gazete kiminse onun görüşlerini yazar. Öyle değil!** Basın, herhangi bir özel mülkiyet değildir. Toplumun fikirlerini etkileyen ve değiştiren, belirleyen bir aygıttır. Dolayısıyla kim mülkiyetine sahipse onun düdüğü çalar görüşünü aklı kafasında duran hiç bir toplum kabul edemez.* (Öyleyse Tercüman kimin düdüğünü çalıyor? Kimin aklı kafasında değil, sayın Yürükoğlu?) *Buna karşı, basının demokratik denetimi için, **sahiplikten bağımsız** olarak halkın çıkarına doğruları yazan bir basın haline gelmesi için savaşım yürütmeliyiz.*

"*Yalnızca basın değil, radyo, televizyon, film endüstrisi, eğitim programları, okullardaki eğitim kitapları da öyle. Tüm bu alanlarda demokratikleşme ve demokratik denetim için istemler yükseltmek, savaşım örgütlemek zorundayız. Bunların hiç birisi bilinen özel mülkiyetin sonuçlarını getiremez. Buna izin verilemez. Bu düzen sürdüğü sürece **karını cebine koysun, fakat ne yazılacağına kendisi karar veremez.***" (F.Ç.,R.Y. s.113 - vurgular bizim)

Kapitalist basının kapitalist sınıftan bağımsız olabileceğini söyleyen yukarıdaki satırların yazarı Marksizmi inkar eden biri midir, yoksa Marksizmin sınıf öğretisinden hiç haberi olmayan cahilin biri midir?

Marksist öğretiden, sol düşüncelerden azıcık olsun haberi olan birisinin kapitalizmde burjuva basının özel mülkiyetten bağımsız olamayacağını bilmesi gerekir. Basımevleri kapitalistlerin olduğu sürece onun çıkarlarını, burjuvazinin sınıfsal görüşlerini yansıtır. Kapitalizm yıkılmadığı sürece (yani basımevleri üzerinde de kapitalist mülkiyet kaldırılmadıkça) burjuva basını R.Y.'nun söylediği gibi "halkın çıkarına doğruları yazan bir basın" haline gelemez. Kapitalist basın tekelleri sadece "karını cebine koy"makla yetinmez, "ne yazılacağına" kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda karar verir. Örneğin Tercüman gazetesinin halkın çıkarlarını yansıtabileceğini düşünmek için, kapitalizmde bunun böyle olması gerektiğine inanabilmek için Marksizm-Leninizmin burjuva basınının sınıfsal karakteri üzerine olan ilkelerinden vazgeçmiş olmak gerekir.

Ne için ve neye hizmet?

R.Y. bu 'teori'leri ile gerçekte neyi amaçlıyor? Bunu iyice açığa çıkarmalıyız. İdeolojik ve politik tesbitler sınıf savaşımında, politik yaşamda kullanmak içindir. R.Y. bu yeni tesbitleriyle kendine ve çömezlerine burjuva politik arenasında bir yer açabilmek istiyor. Bunun için burjuvaziyle ideolojik düzeyde uyuşmak istiyor. Bu bugün ideolojik plandadır. Yarın ne olacağı ise hiç belli olmaz. Sorun sadece faşizm üzerine ya da onun çözülmesi üzerine olan teorik bir tartışma değildir. Bu öznel tesbitlerin hangi amaçlarla ortaya atıldığına ve hangi biçimler altında savunulduğuna bakmalıyız. R.Y.'nun Anayasa ve basın üzerine söyledikleri bu tesbitlerin hangi amaçlara yönelik olarak ve hangi biçimler altında savunulduğunu çok güzel gösteriyor.

R.Yürükoğlu'nun nesnel duruma uymayan "faşizmin çözüldüğü", "faşizmden sözedilemeyeceği" görüşleri ulusal demokratik güçlerin birliğinin kurulmasını engellemeye, bozmaya hizmet edecektir. TKP ve Sovyetler Birliği düşmanı bu hareketin devrimci saflar arasından sökülüp atılması bugün dünden daha fazla gerekiyor. Onların yüzündeki Marksizm-Leninizm maskesini düşürmek devrimci bir görevdir. Bu görevi yerine getirdik, getireceğiz.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARŞİVİ

Yürükoğlu yoldaşımızın 64. yıl konuşmasını içeren çok önemli kitabını alıntılarla özetlemeye çalıştık:

Faşizmin çözülüşü

I. Türkiye — faşizmin çözülme süreci

1. 12 Eylül 1980: Faşizm

"...Türkiye'de 1980 sonrası yaşanan iki yılda, faşist cunta görülmedik sayıda yasa çıkardı, karar aldı. Bunu yapan 5 kişiydi. Bundan daha monolitik, mutlak merkeziyetçi bir devlet biçimi düşünülemez. Türkiye'de iki koca yıl faşist devlet varoldu."

2. Faşizm çözülüyor

"Türkiye'de faşist cunta, bu kısaca özetlediğimiz koşullar altında, ülke içinde gözle görünür olmaya başlayan basıncı hafifletmek, Avrupa burjuvazisince daha kolay kabul edilir olabilmek için bir 'demokrasi' oyunu tezgahlamak zorunda kaldı. Anayasa çıkardı. Kemal'in sahte komünist partisi gibi üç parti kurdu. Kendisinden bağımsız siyaset izleme eğiliminde olan eski-yeni tüm siyasetçileri veto etti. Böylece planladığı, üç parti eliyle 'demokrasi' oyununu uzun süre yürütmek, bunlar arasında kurulacak tahtıravalliyle öfke yükseldikçe boşaltmaktı. Bu hesap kağıt üzerinde işleyebilirdi.

"...Ama işlemedi. Çözemediği ekonomik bunalım derinleşiyor, IMF için bastığı sahte **istatistikler durumu kurtarmı**yordu. Emekçi yığınların durumu iyice ağırlaşmıştı. Zaten baştan beri sınırlı olan yığın tabanını böylece iyice daralttığı için *'demokrasiye geçiş' oyununu oynamaya başlamasıyla birlikte faşizmin çözülme süreci de başladı.* Bu süreci *yaratan* Türkiye toplumundaki *güç ilişkileridir."*

"Çözülme süreci, *zaman* olarak 'demokrasi oyunu' ile, anayasanın kabulü ile başladı. Anayasa çözülmenin *nedeni* değil, kendisi çözülmeyi başlatan yeni güç dengesinin *sonucudur."*

Çözülme kavramı ve "eleştiriler"

"Faşizmin yıkılması, faşist devlet biçiminin bir vuruşta, birdenbire yok edilmesidir. Bu da ya devrimle, ya darbeyle olabilir.

"Faşizmin çözülmesi, faşist devlet biçiminin evrimci yoldan, süreç içinde sulanarak değişmesidir. Adım adım işleyişlerin ve kuralların değişmesidir. Varacağı yer yeni bir devlet biçimidir."

"Çözülme kavramının temel ögesi çok çeşitli biçimlerde kendini dışa vurabilecek olan halkın basıncıdır. Burjuvazinin iç çelişkilerinin keskinleşmesinin de altında yatan önemli neden budur."

3. Türkiye'de bugünün anlamı

3.1. Yeni devlet — ara dönem

"Demokrasi oyununun oynanmaya başlamasıyla birlikte başlayan faşizmin çözülme süreci, beklenebilecek şiddetli geri tepmelerle karşılaşmadan kendi mantıksal akışı içinde ilerlemiş ve bir nitelik değişimine ulaşmıştır.

"Devrimci güçler üzerinde eksilmeyen zorbalığa rağmen, 'demokrasi oyunu'nun oynanmaya başlamasından ve genel seçimlerden yerel seçimlere varışla birlikte *artık Türkiye'deki devlet totaliter (faşist) bir devlet olarak değerlendirilmemelidir.*

"Türkiye'de faşist bir devlet var mıdır, yok mudur?

"Dünyada faşist devlet örgütlenişinin çok farklı biçimleri olmuştur. Faşizm uygulanışında çeşitlilik taşır, taşımaz mı? Kır at, al at, yeşil at ama, atı aslandan ayıran bir takım özellikler de olur. Devletin sınıfsal özü belirlendikten sonra, bu ayırıcı özellik *monolitikliktir.* (Çok partili bir sistem varsa ve işliyorsa, orada faşist devlet yoktur.) Bu ayrımı yaptığımız zaman herşey yerli yerine oturur. Böylelikle her türlü gerici-baskıcı rejimi faşizm diye nitelemek yanlışından kurtuluruz..."

"Faşist olmayan bir rejime faşist demek, çok dikkat edelim, sol bir eğilim değildir. Tam tersine burjuvaziye parlak ama olmayan yetenekler yakıştırmak demektir, burjuva hayranlığına çıkar..."

"Bugün Türkiye çok ilginç özellikleri birleştiren bir *ara dönem* yaşamaktadır."

"...Yaşanan dönemi *ara dönem yapan,* Türkiye'nin toplumsal ve siyasal ortamıdır. Dönemin tüm özellikleri birleşerek şöyle bir durum ortaya çıkarmıştır: Devlet kurumlaşması, siyasal örgütlenme faşist biçimin dışına çıkmıştır fakat faşist klik, ordunun yeni başlarıyla akrabalık ve devletin önemli yerlerine yerleştirdiği adamları nedeniyle önemli bir *'de facto'* güç merkezi olma durumunu korumaktadır..."

* * *

"Bu bölümün sonunda, evrimci bir yoldan ilerleyen süreçleri kesin tarihlere ayırmanın güçlüğünü ve göreceliğini akılda tutarak şöyle bir belirleme yapabiliriz: 12 Eylül 1980 darbesiyle başlayan faşizm, anayasanın kabulüne dek katıksız sürmüştür. Demokrasi oyunuyla birlikte çözülme süreci başlamıştır. Bu tarihten itibaren 25 Mart 1984 yerel seçimlerine dek faşist devlet adım adım gerici, baskıcı, anti-demokratik devlete dönüşmüştür. 1984 yerel seçimlerinden sonra da sürmekte olan çözülme artık bu devletin çözülmesidir. Faşizmin çözülmeye başlamasından bu yana Türkiye, ne kadar süreceği belli olmayan (ama uzun sürmeyeceği belli) bir ara dönem yaşamaktadır."

3.2. 1982 Anayasası ve siyasal sistem

"Bu bölümde 4 soru sorup yanıtlamaya çalışacağız.

1. 1982 anayasası nasıl bir devlet öngörüyor?
2. 1982 anayasası ile faşizm uygulanabilir mi?
3. Faşizmin anayasası olur mu?
4. 1982 anayasası ile genişçe bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi?"

1. "Hayır, 1982 anayasası *faşist bir belge değildir,* faşist bir devleti öngörmüyor.

"Faşist 'anayasa' demek, devleti faşist biçimde örgütleyen anayasa demektir. 1982 anayasası ise anti-demokratik, baskıcı, gerici, yürütme yanlısı bir anayasadır."

2. "Çeşitli yollardan uygulanabilir..."

3. "...Faşizmin anayasası olmaz, *'anayasal faşizm'* diye birşey olamaz. Faşizm karşıdevrimdir. Anayasa ise, şu ya da bu derecede yürütmeyi engelleyen belgedir. Ne denli yürütme yanlısı olursa olsun."

"Bu çağda en demokratik ülkelerin bile anayasalarında karşı-devrimi 'meşru' kılan maddeler var. Bu faşizmin 'anayasal' olabileceğini göstermiyor. Tam tersine, burjuvazinin genel olarak gericileştiğini ve anayasallık yeteneğini giderek yitirdiğini gösteriyor."

4. "Genel olarak temsili hükümet, seçimler ve demokrasi eş anlamda kullanılır ve genel oy hakkının kullanıldığı rekabetçi seçimler çok yönüyle siyasai demokrasinin tanımlayıcı karakteristiğidir. Bu dar anlamda evet uygulanabilir. Ancak bunun bir adım ötesine, kişinin el uzatılmaz hak ve özgürlüklerine, yargı ve yasamanın yürütme sataşmasından kurtarılmasına, sendikaların ve derneklerin doğal işlevi olan siyasetle ilgilenmelerine, serbestçe örgütlenme hakkına vb., vb., vb. ilerlemeye başladık mı görülür ki bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasisi bile uygulanamaz."

* * *

"Konuyu kapatmadan önce, faşizmin çözülüşü ve anayasa konularında daha önce söylediklerimiz arasındaki iki yanlışı düzeltmeliyiz: 1. Anayasa oylaması sırasında anayasayı faşist olarak değerlendirdik. 2. Çözülme sürecini 6 Kasım 1983 seçimleri ile başlattık."

"Peki, şimdi bu yanlışlar karşısında ne yapacağız? Eski söylediklerimizle tutarlı kalmaya mı çalışacağız, yoksa bugünkü verisel ve düşüncesel birikim altında doğru dediğimizi mi savunacağız?

"Tabii ki doğruyu seçeceğiz! Yoksa eskisiyle tutarlı ama bu kez yanlışta tutarlı oluruz.

"Devrime ve sonrasına giden yolumuz boyunca yanlışlar olacak. İki şey çok önemli:

"1. Yanlışlar büyük ve vahim sonuçlar doğuran çeşitten olmamalı.

"2. Yanlışlar o örgütün kendi dinamiği içinde düzeltilebilmeli."

3.3. Çözülme yavaş mı ilerliyor?

"Kaynağı meşru olmayan halk düşmanı bir rejime karşı çıkışlar birdenbire patlamalara, dev gösterilere, karşı-devrimci şiddeti ödetmeye büyümediğine göre yavaş ilerliyor denilebilir. Yalnızca bu çerçevede bakıldığında böyle denebilir ve bunun nedenleri belirlenebilir."

"...Halkımızın 12 Eylül 1980'den bu yana çektiği acılar yoğundur ama unutmayalım ki dört yıl toplumsal yaşam için oldukça kısadır. Bunun da gerçek faşizm dönemi 2 yıl kadardır, çözülme süreci 2 yıl kadardır. Bu anlamda da gelişmeler hızlıdır."

"...Hayır, Türkiye'de çözülme süreci yavaş ilerlemiyor!"

II. Yeni aşama: Yeni hedef

"Partimiz önemli bir dönemecin eşiğine gelmiştir... Örgüt olarak bu büyük dönemecin anlamını kavrarsak, yararlı çıkacağız.

"Partimizin önündeki dönemeci hazırlayan oluşumlar bir değil iki tanedir. Birincisi ve asıl önemlisi, ülkenin içine girdiği yeni aşamadır...

"Ülkemizdeki rejimin faşist olmadığını söylemek, partinin genel siyasal taktiği açısından can alıcı önem taşımaktadır. Monolitiklik altında yığınların hareketlenişinin ne olacağı konusundaki öngörülerimizle, monolitikliğin ufalandığı ve her burjuva kesimin arkasına adam dizmeye başladığı bir ortamda, örgütü nasıl çalıştıracağımız arasında uçurum vardır.

"Partimizin önündeki dönemeci hazırlayan ikinci oluşum parti yaşamının ulaştığı aşamadır."

"Belki istediğimiz yoldaşların tümünü savaşçı çizgiye şimdilik kazanamadık ama eski partiden ve devrimci hareketin aşağı yukarı her kesiminden kazandığımız yoldaşlarla, oportünizmi *kalın çizgileriyle* yenmiş yeni, savaşçı bir Komünist Partisi yarattık."

1. Parti örgütünü güçlendirme

"Komünistler, devrim öncesinden başlayarak bu yeni insan tipinin, çalışmayı görev değil zevk haline getirmiş, yaratıcı, özgür kafalı, *kollektifin çıkarını başa almış* insanın habercileridir."

"Partiye sürekli olarak yeni katılım oluyor. Aramıza yeni katılan yoldaşların hiçbirisi eski elbisesini kapıda bırakıp gelmiyor. Herkes alışkanlıkları, öğrendikleri, yaşadığıyla bir bütündür.

"Yaş ortalaması gençtir, bunun da getirdiği özellikler var. Sonra, yenisi-eskisi, yaşlısı-genci hepimiz hâlâ emperyalizmin daha güçlü olduğu bir dünyada yaşıyoruz."

"Peki yoldaşlar, düzenin her yönden aşıladığı ve sızdırdığı alışkanlıklara, amatörlüğe, artizanlığa karşı yürüttüğümüz savaşta, topluca bir sonuç söylenebilir mi? Durum nedir? Yeniyor muyuz? Yeniliyor muyuz?

"Hiçbir alanda yenilmiyoruz. Bazı alanlarda yerinde sayıyoruz. Çoğunda ilerliyoruz. Genel olarak adım adım yeniyoruz.

"Yeni programımız yoğun ve daha önemlisi kollektif bir çabayla ortaya çıkıyor..."

"Bugün örgütümüz öyle bir yere gelmiştir ki, bundan sonra örgütü geliştirip güçlendirmek de, komünist kişiliğimizi geliştirmek de, aklınıza başka ne geliyorsa herşey de bir başka yere, şimdi ele alacağımız konuya bağlanmıştır."

2. Yığınları kazanma

"Örgüt kurup geliştirmek de dahil tüm çabalarımız tek bir amaca yöneliktir. Devrim yoluyla sömürü düzenini yok etmek. Bunu yapabilecek, toplumda değişimi getirebilecek tek gerçek güç ise yığınların enerjisidir. Parti onlara bu savaşta yardımcı olmak içindir. Bu nedenle, yığınları kazanmak, herşeyin gelip dayandığı kapıdır."

"...Devrim yapabilmek, yığınların *aktif-örgütlü çoğunluğunun* desteğini kazanmaya bağlıdır."

"Yığınları kazanabilmek için acil çözüm bekleyen sorunların nasıl çözüleceğini yığınlara göstermek gerekiyor. Bir cümle ile, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devriminin Türkiye'yi neden ve nasıl kurtaracağını her yönüyle, her sorunu ilgilendirir biçimde halkımıza açıklamak gerekiyor."

"Yalnızca açıklama, propaganda, ajitasyon ne denli iyi örgütlenmiş ve sunulmuş olursa olsun, yığınların bilincini ve militanlığını yükseltmede yeterli değildir. Yığınlar en başta ve asıl olarak kendi deneylerinden öğrenirler..."

"Komünist partisi propaganda örgütü olarak kaldığı anda ölmüştür, yığınların desteğini hiçbir zaman sağlayamaz. *Komünist partisi eylem örgütüdür.* Halkın istemleri için savaşımın örgütçüsüdür..."

"Yığınları kazanmada, onların somut acil ekonomik-toplumsal ve siyasal istemlerinden kalkmak, bunlar çevresinde savaşım örgütlemek can alıcı önem taşımaktadır, ama bir noktayı unutmadan. Acil istemler çevresinde savaşımla, uzun erimli ve sonul amaçlarımız arasında doğru bir denge kuramadığımız zaman, yine yığınlara verdiğimiz, yanlış bilinç olacaktır."

"Buraya dek söylediklerimin bir anlamda sonucu olarak, önümüzdeki dönemde siyasal çalışmanın, 4 vurgusunu şöyle sıralayabilirim:

"1. Her alanda, her yönde aktif, militan, proleter yöntemlere yürütülecek demokrasi savaşımı.

"2. Emekçi halkın acil-yakıcı sorunlarında yoğunlaşma.

"3. Yasal düzen içinde oluşan yapılarda çalışma. İşçi sınıfının yanısıra özellikle gençlik, sonra aydınlar ve sanatçılar arasında yoğunlaşma.

"4. Artan legal olanaklara bakarak işçi sınıfı ve komünistler üzerinde süren ağır baskıyı hafife almama ve disiplin ve konspirasyonu yükseltme."

* * *

"Türkiye halkının özgür, bağımsız yaşantısı, mutlu geleceği tek bir koşula, gericiliğe karşı savaşta işçi sınıfının hegemonyasına bağlanmıştır. İşçi sınıfına bu hegemonyayı yaşama geçirebilmek için bir parti, Marksizm adlı gerçek toplum bilimini doğru özümsemiş, doğru kullanan ve siyaset sanatıyla doğru birleştirebilen bir komünist partisi gerekiyor.

"Hiç çekinmeden ilan ediyoruz: Biz bu göreve talibiz."

TÜRKİYE'DE SOSYALİZM

Türkiye'de demokratik haklar ayaklar altındadır, baskı vardır, işkence sürmektedir... Gelgelelim bilimsel olacaksak bunlar bir rejime faşist demek için yeterli nedenler değildir. Faşizmin ayırıcı özelliği olan monolitiklik parçalanmıştır. Bugün devletin örgütleniş biçimi ve fiili işleyişi monolitik değildir, yalnızca 12 Eylül öncesinden daha merkezidir.

Gerçeği doğru yansıtan sınıf siyaseti

Yığınları kazanmak, gerçeği onlarla birlikte pratikte yorumlamak, doğruyu eylem içinde onlara kanıtlamak demektir. Bu da, bir eliyle gerçeğin, öteki eliyle doğrunun nabzını tutan bir sınıf siyaseti gerektirir.

Emine Engin

Yürükoğlu yoldaşımızın 64. yıl konuşmasını içeren *Faşizmin Çözülüşü* kitabında gerek ülkenin durumuna, gerekse partinin durumuna ve görevlerine ilişkin, doğru, güncel, böyle olduğu için de çok önemli değerlendirmeler yer alıyor. Bunlardan en önemlisi herhalde şudur:

"Devrimci güçler üzerinde eksilmeyen zorbalığa rağmen, 'demokrasi oyunu'nun oynanmaya başlamasından ve genel seçimlerden yerel seçimlere varışla birlikte *artık* Türkiye'deki devlet totaliter (faşist) bir *devlet olarak değerlendirilmemelidir.*

"Türkiye'de faşist bir devlet var mıdır, yok mudur?

"Dünyada faşist devlet örgütlenişinin çok farklı biçimleri olmuştur. Faşizm uygulanışında çeşitlilik taşır, taşımaz mı? Kır at, al at, yeşil at ama, atı aslandan ayıran bir takım özellikler de olur. Devletin sınıfsal özü belirlendikten sonra, bu ayırıcı özellik *monolitikliktir.* (Çok partili bir sistem varsa ve işliyorsa, orada faşist devlet yoktur.) Bu ayrımı yaptığımız zaman herşey yerli yerine oturur."

Gerçekten de oturuyor. Türkiye'de demokratik haklar ayaklar altındadır, baskı vardır, işkence sürmektedir... Gelgelelim bilimsel olacaksak bunlar bir rejime faşist demek için yeterli nedenler değildir. Faşizmin ayırıcı özelliği olan monolitiklik parçalanmıştır. Bugün devletin örgütleniş biçimi ve fiili işleyişi monolitik değildir, yalnızca 12 Eylül öncesinden daha merkezidir.

Monolitikliğin parçalanışıyla yakından bağlı olarak, burjuva sınıfının faşist darbe sonrasında sağlanan karşı-devrimci davranış birliği de bozulmuştur. Burjuvazinin hepsi yine karşı devrimcidir ama kapitalizmi "kurtarma" yolları konusunda ayrılıklar giderek ön plana çıkmıştır. Bunu ön plana çıkaran, işçi sınıfının sıkılan yumruğu, halkın biriken kızgınlığıdır.

Monolitikliğin parçalanış, faşizmin çözülüp faşizm olmaktan çıkış sürecini geriye doğru izleyince adım adım, dönemeç dönemeç varılan nokta anayasadır. Yoldaşımızın dediği gibi, "anayasa çözülmenin *nedeni* değil, kendisi çözülmeyi başlatan yeni güç dengesinin *sonucudur.*"

Faşizm *acil amacına* vardıktan sonra, yani devrimci durumu bastırdıktan sonra, bir anayasa, hem de kendi içinde *faşist olmayan* bir anayasa getirmek *zorunda* kalmıştır. Toplumdaki güç dengelerinin belirleyici rolünü bu başlıbaşına kanıtlamaktadır. Gerçi biz anayasaya kendi içinde de faşist diyerek yanlış yaptık, ama faşist değil deseydik bile, yalnızca ona bakarak işlerin ne yöne gideceğini o tarihte bugünkü gibi saptamak nesnel olarak olanaksız olurdu.

Evet, toplumdaki güç dengeleri, faşizmi, faşist devlet örgütlenmesini maddelemeyen, dolayısıyla kendi içinde faşist olmayan ama gerici bir anayasa getirmeye *zorlamıştır.* Ancak anayasa bir kağıt parçasıdır. Yalnızca ona bakarak gidişata karar verilemez. Yoldaşımızın kitapta dediği gibi, çeşitli olasılıklar gerçekleşebilirdi. Anayasa ölü kalırdı, göstermelik "uygulanırdı", ya da olağanüstü hal maddesine dayanılarak, anayasanın devletin örgütleniş biçimine ilişkin getirdikleri rafa kaldırılıp, faşist devlet örgütlenmesi sürdürülebilirdi. Faşist bir yönetim faşist olmayan bir anayasa getirmek zorunda kaldıktan sonra bile, işlerin gidişini asıl yaşam belirleyecekti. O belirledi. O belirledikten sonra, biz de dönüp anayasanın gelişini faşizmin çözülüş sürecinde dönemeç olarak vurgulayabiliyoruz:

"... Evrimci bir yoldan ilerleyen süreçleri kesin tarihlere ayırmanın güçlüğünü ve göreceliğini akılda tutarak şöyle bir belirleme yapabiliriz: 12 Eylül 1980 darbesiyle başlayan faşizm, anayasanın kabulüne dek katıksız sürmüştür. Demokrasi oyunuyla birlikte çözülme süreci başlamıştır. Bu tarihten itibaren 25 Mart 1984 yerel seçimlerine dek faşist devlet adım adım gerici, baskıcı, anti-demokratik devlete dönüşmüştür. 1984 yerel seçimlerinden sonra da sürmekte olan çözülme artık bu devletin çözülmesidir. Faşizmin çözülmeye başlamasından bu yana Türkiye, ne kadar süreceği belli olmayan (ama uzun sürmeyeceği belli) bir ara dönem yaşamaktadır."

Söylenenin anlamı ve anlamayanların sorunu

Türkiye bir ara dönem yaşıyor demek, bu ara dönemin sonucunu belirleme kavgasının can alıcı önemini vurgulamak demektir. Bugün Türkiye'deki rejim faşizm değildir, ara dönem yaşıyoruz vb. değerlendirmelerin pasifizm yayacağını (!) düşünmek için nasıl kılıf altında olursa olsun, özde pasifist, legalist, burjuva kuyrukçusu olmak gerekir.

Devrimci savaşımın hem öneminin arttığı, hem olanağının göreceli olarak genişlediği koşullarda, bunu belirtmek heves kaçırıcı etki yapıyor, dolayısıyla pasifizm yayıyorsa (!), hevesler burjuva legalitesiyle şu ya da bu ölçüde sınırlı demektir. Kendi hevesleri sınırlı olanlar, yığınlara güven edebiyatı ardına gizlenerek yığınların düzeyini gerekçe diye öne sürmesinler. Yani faşizm gitti dersek, yığınlar da o zaman neye karşı savaşacağız diye düşünüp pasif dururlar demeye getirmesinler. Bu yığınları tanımamak, onlara güvenmemek, yığınların gerisine düşmektir.

Yığınlar belki "burjuva demokrasisi", "faşizm" "ara dönem" gibi bilimsel terimlerle düşünmüyorlar ama onlar demokrasi istiyorlar ve bunun için savaşımın tohumlarını öfkelerinde yeşertiyorlar. Onlar savaşa hazırlanıyorlar ve kafalarında belki net bir devrim hedefi yok ama ön bir sınır da yok. "Öncülük" taslayanlar kendi kafacıklarındaki dar sınırı yığınlara atfederek, onların bilinçsizliğini ve ama doğruya açıklığını, yanlışla sınırlamaya çalışıyorlar. Sorun yığınlarda değil kendilerindedir.

İşçi sınıfımızın yumruğu sıkılı, geniş yığınlar öfke içindedir. Bu uzunca bir süredir giderek artan ölçüde böyle olmasa, zaten ne faşizm çözülür, ne burjuvazinin davranış birliği bozulurdu. Bu mevzi kazanıldı, buna basıp daha ileri mevziler kazanmak gerekiyor. Yığınlara siz eylemsiz öfkenizle neler kazandınız, eyleme çıkar, açık savaşı yükseltirseniz zafer sizindir demek zorundayız. Gerçek budur.

Türkiye bir ara dönem yaşıyor demek bu gerçeği vurguluyor. Bugün ana sorun, gerçeğe uygun, doğru siyasal önderliktir. *Faşizmin Çözülüşü* kitabıyla getirilen değerlendirmeler bu açıdan can alıcı önem taşıyor. Partimizin gelişmesi açısından, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'den sonra ikinci ana dönemi açıyor. Artık koca bir sınıfa, dev kalabalıklara öncülüğün sorumluluğunu iliklerimizde duymalıyız.

Yürükoğlu yoldaşımızın kitapta dediği gibi, "Türkiye'nin de, partimizin de vardığı yeni aşamanın hem de birbiriyle uyumlaşarak partiye gösterdiği tek bir hedef vardır: Yığınları kadir.

Yığınları kazanmak, gerçeği onlarla birlikte pratikte yorumlamak, doğruyu eylem içinde onlara kanıtlamak demektir. Bu da, bir eliyle gerçeğin, öteki eliyle doğrunun nabzını tutan bir sınıf siyaseti gerektirir.

İşçinin Sesi'nin güvencesi

Biz her ne kadar anayasaya faşist anayasa diyerek, bazı dönemeçleri saptamada biraz geriden gelerek yanlış yaptıysak da, gerçeğin nabzını elden bırakmadık, doğrunun genel yönünde bir an bile yanılmadık. Bu nedenledir ki kendi yanlışlarımızı da, yalnızca yaşamın uyarılarıyla, yalnızca kendimiz görebildik ve rahatça da düzeltebildik.

Birkaç örnek verelim. 1 Kasım 1982'de Yürükoğlu yoldaşımız şöyle yazmış:

"Tüm bu göstergeler 1983 kışının olağanüstü bir kış olacağını gösteriyor. Saatin rakkası iki yöne de gidebilir. Ancak *şurası açık ki, referandumla birlikte 12 Eylül'den bu yana yaşanan dönem* yerini belki daha zor ama *daha hareketli bir döneme* bırakacaktır." (abç)

TKP Eşgüdüm Komitesi'nin 17 Ocak 1983 tarihli açıklamasında şöyle deniyor:

"Referandum sürecinde devlet adına yapılan propaganda halk yığınlarınca gerçekten soğuk karşılandı. Gerek ülkedeki genel hava, gerekse referandum süreci bir kez daha gösterdi ki halkımızın ezici çoğunluğu faşizme karşıdır. ...

"... Devrimci hareketler, faşist cuntanın yaratmak istediği sahte izlenimleri elbirliğiyle sergilemek, referandumun gerçek sonuçlarını yığınlara göstermek durumundadırlar."

Daha sonra, yine TKP Eşgüdüm Komitesi'nin 28 Mart 1983 tarihli gazetede yer alan toplantı açıklamasında bir başlık var: "Toplumda yeni durum ve görevlerimiz". Hangi yeni durum? Adeta söylenen faşizmin çözülmekte oluşudur:

"Türkiye'nin toplumsal siyasal yaşamında yeni bir durum vardır. Uzun süredir biriken hoşnutsuzluğun, siyasal yaşama açık sınıf savaşımı olarak yansıma yönündeki basıncı faşizmi giderek zorlamaktadır. Son zamanlarda, bu zorlamanın eylemle patlak verme noktasına ulaştığı anlamına gelebilecek, küçük ama çok önemli ipuçları vardır. Bu ipuçları yavaştan bir devrimci hareketlenmenin müjdecisi *olabilir.*"

Bundan sonra TKP Eşgüdüm Komitesi'nin 1 Ağustos 1983 tarihli gazetede yer alan kararları geliyor:

"Bugün ülkenin iç siyasal yaşamını belirleyen, işçi sınıfının, Kürt-Türk tüm emekçilerin yoğun öfkesi, burjuva muhalefet ve faşist cuntanın *ipleri elden kaçırmamak için* yaptıklarıdır." (abç)

"Ülkenin kritik bir dönemece doğru ilerlediği bir sırada komünistler titiz ve uyanık olmak durumundadırlar."

Yani ipler elden kaçıyormuş! Bu çözülme değil de ne demektir? Böyleyse, yaklaşılan "kritik dönemeç"de faşizmin varlık-yokluk sorusuna yaşamın getireceği yanıt olmaz mı?

Derken Ağustos 1983'de menşeviklerin rejime faşist dedikleri anlaşılıyor. Buna gazetenin 240. sayısında şöyle yazmışız:

"... Tam faşizm sulanma, erime, çökme vb. belirtileri göstermeye başladı, başarılı olamadı ve bu temelde burjuva muhalefette de 'kahramanca' (!) bir yükseliş oldu, 'resmi' yönetim faşizm geldi dedi."

Döküm daha uzatılabilir, örnekler bugüne dek uzatılabilir. Ama gerek yok. Şu açık ki elimiz gerçeğin nabzındaymış, kafamız doğruda, ama dilimizde tutukluk olmuş. *Faşizmin Çözülüşü* işte bu tutukluğu giderdi, bu tutukluğun az da olsa mutlaka neden olduğu bulanıklığı kaldırdı, önümüzü açtı.

Şimdi dönüp geriye bakıyor ve açıkçası, elimiz ve kafamız ile dilimiz arasındaki tutarsızlığın gazetede yansıyışına gülmeden edemiyoruz. Faşizm çözülüyor, daha hızlı çözülüyor, daha daha hızlı çözülüyor... Gerçekte yazılarımızın içeriğinde faşizm kalmamış ama biçimde, "faşizm çözülüyor" kalıbına ille de yapışmışız. Bu da bir ders taşıyor. Yine de, tüm yanlışlarımızdan çıkan tüm dersler, koca doğrularımızı gölgelemeye yetmediği gibi, menşeviklerin doğru kırıntılarının gölgesini taşıyan yanlışlar zinciriyle hiç karşılaştırılmaz.

Faşizm geldi, faşist değil dediler, hatta ilericilik aradılar. Faşizm çözülmeye başladı, Mayıs 1983'de patlak veren burjuva muhalefeti görünce menşeviklerin gözleri parladı, faşizm geldi dediler. Faşizm çözülüp faşizm olmaktan çıktı, şimdi daha da kurumsallaşıyor diye bastırıyorlar. Ama siyasal yelpazede iyi bir artçı bile olmayan konumlarını sürdürmek için onların da şu ya da bu ölçüde, düzgün ya da çarpıtarak ama gerçeğe ayak uydurmaları gerekiyor. Hele ki Türkiye'de "anti-Amerikan" rüzgarlar eserken, Sovyetler Birliği'ne belli bir ticari-diplomatik yakınlaşma kol gezerken, menşevikler faşizmin bir perde gibi kaldırılmasının hazırlıklarının belirtilerini "büyük bir duyarlılıkla" bekliyorlar!

Onlar bekleyedursunlar, biz yığınları kazanmaya aday sınıf siyasetimizi vargüçle, eylemde yaşama geçirmekle işçinin sesini gürleştirmekle yükümlüyüz.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Ekim Devrimi dünya işçilerinin ve ezilen halkların yolunu aydınlatıyor!
karkêren hemû welatan yekbin!
İŞÇİNİN SESİ
Yıl:8, Sayı:177
23 Kasım 1981

ÇEK-AL

Kürt sorunu – örgütlenme ve bir yanıt

"Küçük-burjuva ulusçuluğu, enternasyonalizm diye yalnızca ulusların eşitliğini tanır, daha ötesine gidemez. Bu tanımanın da yalnız sözde kalması bir yana, küçük-burjuva ulusçuluğu ulusal özçıkarları olduğu gibi korur. Oysa proletarya enternasyonalizmi en başta her bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının dünya çapındaki savaşımın çıkarlarına bağımlı kılınmasını öngörür. İkincisi, burjuvaziyi yenmekte olan bir ulusun uluslararası sermayeyi alaşağı etmek yolunda en büyük özveriyi yapmasını öngörür."
(Lenin,* Toplu Yapıtlar, *c.31, s.148)

Ali H. Karadağ

Bir yıl önce İsveç'ten C. Şero imzalı bir mektup almıştık. Aynı mektup daha sonra *Rızgariya Kürdistan* dergisinde yayınlandı. Biz de "Kürt Sorunu ve Örgütlenme" başlıklı yazımızla görüşlerimizi açıkladık. Ardından *Rızgariya Kürdistan*'ın 16. sayısında "Kürdistan' da Örgütlenme ve 'İşçinin Sesi' " başlıklı bir yazı daha yayınlandı.

Bu yazıda, C. Şero gönderdiği mektupları yayınlamamamızı eleştiriyor. Bu eleştiri haklı değil.

C. Şero imzalı mektubu yayın sırasına koyduk. O günlerde öne çıkan sorunların başkalığı, bekleyen yazıların çokluğu ve mektubun oldukça uzun olması yayınını geciktirdi. Yanıtıyla birlikte yayınlamaya hazırlandığımız bir sırada, bize gönderilen mektubun *Rızgariya Kürdistan*'da yayınlandığını öğrendik. Bu durumda tartışma bir okuyucumuzla aramızdaki tartışma olmaktan çıkıp, iki siyasal derginin sayfalarında gelişmeye başladı. Bizim de mektupları yayınlamamıza gerek kalmadı. Bizce bunda bir olumsuzluk yoktur.

Öte yandan *Rızgariya Kürdistan* görüşündeki yoldaşlarla diyaloğu biz de yararlı buluyoruz. Düşündüklerimizi açıkça yazmamızın düşmanlık yaratmaması gerektiği görüşüne de yürekten katılıyoruz.

I.

Tarihsel çerçeve

Lenin, kapitalizmin gelişmesinin ulusal sorunda iki tarihsel eğilim yarattığını söylüyor. Birinci eğilim, ulusal hareketlerin uyanışı, her türlü ulusal baskıya karşı savaşım, burjuva ulusal devletlerin kuruluşu eğilimidir. İkincisi, ulusal çitlerin yıkılması, sermayenin, ekonomik yaşantının, siyaset, bilim ve tekniğin uluslararasılaşması eğilimidir. Kapitalizmin başlarında birinci eğilim, sosyalizme doğru gelişmekte olan olgunlaşma döneminde ise ikinci eğilim egemen duruma gelmiştir. Kaba bir genellemeyle 1789'dan 1871'e dek olan döneme birinci eğilimin, 1871'den günümüze uzayan döneme ise ikinci eğilimin eş düştüğünü söyleyebiliriz. Kuşkusuz bu dönemler de kendi içinde ayrılabilir. Örneğin 1914'ler ve sonrasında ikinci eğilimin kesin olarak egemen olduğu söylenebilir. Ayrıca, şunu belirtmek gerekir ki, bu eğilimler her bir ülke için değil, evrensel anlamda geçerlidir. İkinci eğilim egemen olduktan sonra da, ulusal kurtuluş savaşları dünyanın belli kesimlerinde ilerici niteliğini korumuştur.

Uzun tarihsel dönemleri kapsayan ve egemen duruma geldiğinde etkileri tek tek ülkeler değil, *dünya çapında* olan bu iki eğilimi anlamak konumuz açısından kilit önem taşıyor.

Feodal ilişkilerin çözüldüğü, ulusal devletlerin ortaya çıktığı kapitalizmin ilk gelişme döneminde burjuvazi devrimci ve ilerici bir sınıftı. Ulusal hareketler toplumun tüm sınıflarını siyasete çekiyordu. Ulusal hareketlerin eğilimi, modern kapitalizmin gereksinimlerini en iyi karşılayacak ulusal devletler kurma yönündeydi. Ulusal olanla uluslararası olan arasındaki ilişki, ulusal süreçlere bu dönemde öncelik tanıyordu. Engels'in dediği gibi,

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

uluslararası düzeyde varolmadan önce ulusal düzeyde varolmak görevi vardı.

Marks ve Engels yaşadıkları dönemin özelliklerini dikkatle incelediler. Ulusal hareketlerle yakından ilgilendiler. Ulusal sorun konusunda ölçütler getirerek işçi sınıfının yaklaşımını öteki sınıflarınkinden ayırdılar.

Bu ölçütlerden biri, ortaya çıkan ulusal hareketleri proletaryanın gelişmesi ve geleceği açısından değerlendirmek, o yönde desteklemekti. Örneğin Marks İrlanda'nın bağımsızlığını savunurken, bunu barışçıl kapitalizm düşüyle, ya da "İrlanda için devlet" gerekçesiyle değil, ezen ulus, yani İngiliz ulusu işçi sınıfının devrimci savaşımının çıkarları açısından istediğini açıkça belirtiyordu. Marks'ın yaklaşımını değerlendirirken Lenin "Marks'ın 'işçi sorunu' ile karşılaştırıldığında ulusal sorunun ikinci derecede önemli olduğundan kuşkusu yoktu" diyor (Lenin, *UKTH*, Sol Yayınları, s.102).

Burada bir parantez açalım. C. Şero İrlanda sorunu ile ilgili olarak bizi yanıtlarken "önce ulusal kurtuluş" diye bir ilke türetmediklerini söylüyor. Ama ardından bir "evrensel-özgün" tartışmasına giriyor ve şöyle diyor: "Evrensellik ve özgünlük arasında, karşılıklı diyalektik bir etkileşim vardır. Bu etkileşimde ağır basan yön özgün yan olmalıdır" (C.Şero, *Rızgariya Kürdistan*, "Kürdistan'da Örgütlenme ve 'İşçinin Sesi' ", sayı:16, s.16). Pek açık değil, eğer bununla ulusal soruna yaklaşımda bakılması gereken özgün örneklerdir, evrensel diye birşey olamaz diyorsa, bu pragmatizm olur. Yanlış olur. Yok eğer bunu söylemiyor ve "ilkesel olarak işçi sınıfının zaferinin önem sırasında her zaman birinci" olduğu formülümüze katılıyorsa o zaman da böyle bir tartışmayı sürdürmesinin anlamı kalmıyor. Çünkü ulusal sorunun bu çerçeve içinde, somut olarak ele alınması gerektiğini biz de söylüyoruz.

Marks'ın getirdiği bir başka ölçüt, kapitalizmin gelişme sürecinin ulusal sorunu hangi doğrultuda etkilediğine bakmamızı gerektiriyor. Marks'ın dediği gibi, kapitalizm ayakları üstünde dikildiği an gericileşmeye başlamıştır. Özellikle 1871 Paris Komünü'nden sonraki kapitalizmin egemenlik ve emperyalizme yükseliş yıllarında bu eğilim öne çıkmıştır. Bu nedenle ve yine Lenin'in sözleriyle "Marks ve Engels'in ulusal soruna karşı tutumları eleştirici bir tutumdu; onlar ulusal sorunun tarihsel olarak göreceli önem taşıdığını kabul ettiler" (Lenin, *UKTH*, s.101).

Şunu söyleyebiliriz: Marks ve Engels kapitalizmin ilk gelişme yıllarında ulusal varoluşun ilerici işlevini gördüler ve bunu proletaryanın sınıf savaşının çıkarlarına bağladılar ama ulusal sorunu *kendi başına* fetişleştirmekten, tarihsel önemini abartmaktan uzak durdular. Emperyalizmin olgunlaştığı, sosyalist devrimlerin, sosyalizme geçiş çağının başladığı dönemde ulusal çitler yıkılmaya, ulusal sorunun uluslararası düzeyi iyice öne çıkmaya başladı. Gelişen kapitalizm, ulusları birbirine yaklaştıran, birleşik uluslararası sermaye ile uluslararası işçi sınıfı arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi dünya çapında gündeme getiren bir rol oynadı.

Bugün her ulusal başkaldırış, her bağımsızlık hareketi, karşısında emperyalizmi buluyor. Gelişme düzeyi ne olursa olsun bugün kendi içine kapanmış bir ulusal kurtuluş hareketi düşünmek olanaksızdır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri artık uluslararası ölçekte ele alınması gereken sorunlardır. Dünya devrim süreci açısından taşıdıkları öneme ve dünya sosyalizmi ile emperyalizm arasındaki kapışmaya etkilerine göre bu hareketler devrimci bir işlev görebilir ve görmeyebilir de. Tutum belirlerken komünistlerin bakması gereken nokta burasıdır.

Gelişme düzeyi ne olursa olsun, bugün kendi içine kapanmış bir ulusal kurtuluş hareketi düşünmek imkânsızdır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri artık uluslararası ölçekte ele alınması gereken sorunlardır.

Komünistler, ulusal hareketleri, uluslara haksızlık olmasın, ya da her ulusun bir devleti olsun diye, ahlakçı bir anlayışla değil, dünya devriminin ve proletaryanın çıkarları ölçütünü başa alarak desteklerler. Bu ölçütten geçmeyen, emperyalizmin ve gericiliğin işine yarayan ulusal hareketleri desteklemezler. Barzani liderliğindeki hareketin evrimi ve vardığı yer buna örnektir.

Bu genel yaklaşımın da ötesinde, emperyalizmin iyice olgunlaştığı, bilimsel-teknolojik devrimin tüm gelişmeleri derinden etkilediği, dünyanın küçüldüğü bir tarihsel dönemde yaşıyoruz.

Günümüzde üretim güçlerinin gelişmesi, üretimin uluslararası boyutlarda toplumsallaşması öyle bir düzeye gelmiştir ki, varolan ulusal devlet çerçeveleri artık dar geliyor.

"...Üretim güçleri gelişiyor, büyük bilimsel teknik ilerlemeler oluyor. Ama kapitalist ilişkiler yüzünden, çok daha büyük bir ilerleme potansiyeli boğuluyor. Üretimin uluslararası boyutlarıyla, bu üretimin sonuçlarına el koymanın kapitalist biçimleri arasındaki çelişki sertleşiyor. Bunun bir yansıması da, uluslararası üretimle devlet sınırları arasındaki çelişkidir.

"Bir yandan bir arabanın yüzlerce parçası, yüzlerce ayrı ülkede üretiliyor, üretim gerçekten uluslararası boyutlar almış. Öte yandan, bu üretimin parçaları bir ülkeden ötekine giderken değişik para birimlerine, gümrük kurallarına vb. takılıyor. Ayrı para birimleri nedeniyle birçok ülke, üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinden yararlanamıyor. Döviz darboğazları içinde boğuluyor. Ve tüm bu sorunlar *burjuva* ulusal devlet sınırlarında düğümleniyor...

"Genel gelişme düzeyi açısından bakarsak, dünya sosyalizm istiyor" (Emine Engin, *İşçinin Sesi*, "Proletarya Enternasyonalizminin Anlamı", sayı: 142, s.3).

Bugün dünya devrimi nesnel bir gereksinim, pratik bir zorunluluktur. Dünya devriminin önündeki tüm engeller gibi burjuva ulusal devlet sınırları da gericileşiyor. Lenin'in önceden gördüğü, "burjuva ulusal devlet çerçevesi... artık ... üretim güçlerinin gelişmesine bir *engel* oluşturuyor" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.21, s.149) fikri günümüz koşullarında yeni bir anlam kazanıyor. Burjuva ulusal devlet sınırlarının gericileşmesi, bu nesnel olgu, ulusal sorunu derinden etkiliyor.

Bugün komünistlere düşen, devrimlerle bu ulusal çerçeveleri kaldırmak, tüm ulusların proletaryasını daha büyük ölçeklerde birleştirmektir. Lenin birçok kez, tüm öteki koşullar eşitse (baskı ve zor yoksa) komünistlerin büyük devletlerden yana olacaklarını söylüyor. Ayrılma hakkı, bu zor ve baskıdan dolayı mutlak olarak savunulması gereken bir haktır. Ayrılma hakkı ile yeni devletler ilişkisini Lenin şu sözleriyle çok açık anlatıyor:

"Bu hakkın savunulması hiçbir biçimde küçük devletlerin kurulmasını özendirmek değildir. Tersine, daha özgür, korkudan uzak ve bu yüzden daha geniş ve daha evrensel büyük devletlerin ve devletler federasyonunun kurulmasını hazırlamaktır. Bu büyük devletler, yığınlar için daha yararlı olduğu gibi, ekonomik gelişmeye de daha elverişlidir" (Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, Sol Yayınları, s.31).

Ayrılma hakkının özgürce kullanıla-

bileceği koşullarda, yeni küçük ulusal devletler ve yeni sınırlar, hele *bugün* komünistlerin *savundukları* birşey olamaz. Bu koşulları yaratmak devrim sorunudur. Ve bu süreç içinde, somut olarak ortaya çıkmış ve proletaryanın çıkarlarına uygun olarak gelişen bir ulusal hareket *varsa* bundaki ilerici yönü desteklemek kuşkusuz görevdir. Ama *ulusal bir temelde* yeni devletler örgütlemek için ulusal sorunu başa almak komünistlerin işi değildir.

Kürt yoldaşlar, Kürdistan'ı dört parçaya ayıran sınırları tanımıyoruz diyorlar. Sonra da, ulusal temelde yeni bir Kürt devleti öneriyorlar. Sömürgeci sınırlar için savaştıklarını söylüyorlar. Biz, yalnızca bu sömürgeci sınırlar değil, tüm sınırlar gericidir diyoruz. Örneğin söz konusu dört ülkenin yalnızca kendilerini Kürdistan'ın parçalarından ayıran sınırların değil, birbirleri arasındaki sınırların da kalkmasından yanayız. Genel olarak proletaryanın en büyük, en sıkı birliğinden ve bunu kolaylaştıracak siyasal çözümlerden yanayız.

Dört ülkeden parçalar alarak kurulacak bir Kürt devleti yeni ve küçük bir burjuva ulusal devlet demekse böyle bir şeyin proletaryanın çıkarlarına olmayacağı açıktır. Yok eğer bu devlet devrimci-demokratik, sosyalizme açılan bir devlet olacaksa, zaten bölündüğü parçalardaki daha büyük devletlerin kaderinden ayrı olarak düşünülemez.

II.

Proletarya enternasyonalizmi ve yüklediği görevler

C. Şero: "Gerçek enternasyonalist olmak herşeyden önce kendi ülkesinde devrim yapmaktır. Kendi ülke burjuvazisinin iktidarını parçalamak ve proletarya iktidarını egemen kılmak *en büyük* enternasyonalist görevdir" diyor (Aynı yazı, abç).

Kuşkusuz bir ülke proletaryasının kendi ülkesinde devrimi gerçekleştirmesi önemli bir enternasyonalist görevdir. Ve bu nokta devrimden kaçan, enternasyonalizmi Sovyetler Birliği'ne dalkavukluğa indirgeyen menşeviklerle tartışmamızda altını çizdiğimiz bir noktadır. Ama yalnızca bu yaklaşım proletarya enternasyonalizmini anlatmaya yetmez. Dahası, bununla yetinmek, içe kapanmaya, ulusal dargörüşlülüğe yol açabilir. Proletarya enternasyonalizmi, dünya işçi sınıfının genel çıkarlarını, özel çıkarların üstünde tutmayı, bu genel çıkarlar uğrunda savaşmayı gerektirir.

Lenin şöyle diyor: "Küçük burjuva ulusçuluğu, enternasyonalizm diye yalnızca ulusların eşitliğini tanır, daha ötesine gidemez. Bu tanımanın da yalnız sözde kalması bir yana, küçük burjuva ulusçuluğu ulusal özçıkarları olduğu gibi korur. Oysa proletarya enternasyonalizmi en başta her bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının dünya çapındaki savaşımın çıkarlarına bağımlı kılınmasını öngörür. İkincisi, burjuvaziyi yenmekte olan bir ulusun uluslararası sermayeyi alaşağı etmek yolunda en büyük özveriyi yapmasını öngörür" (Lenin, c.31, s.148). Bu nedenle dünya devrimine, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin uzun erimli gerçek çıkarlarına karşı tutum, proletarya enternasyonalizminin ana ölçütüdür.

Türkiye devrimini biz bu genel çerçeve içinde alıyoruz. Türkiyeli komünistlerin yakın görevi dünyanın bu *parçasındaki* tarihi, ekonomisi, siyasal ilişkileriyle belli devlet sınırları içinde biçimlenen Türkiye parçasındaki devrimi gerçekleştirmektir. Bu görevi ivedileştiren, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olmasıdır. Jeopolitik konumuyla, insan gücü potansiyeliyle, topraklarının genişliğiyle, NATO'nun ileri karakolu olmasıyla Türkiye emperyalizm için can alıcı önem taşıyan bir ülkedir. Bu halkayı emperyalist zincirden koparmanın, ekonomik, toplumsal, siyasal, stratejik, ideolojik sonuçları dünya çapında olacaktır. Türkiye devrimi, "dünya devriminin, ülke koşullarının önümüze koyduğu bir görevdir. TKP'nin Leninci kanadı bu nesnel gerekliliğin yarattığı bir çizgidir" (*TKP Leninciler Konferansı Kararları 1981*, s.122). Bu anlayışla, tüm ülkelerin komünistlerini, Türkiye devrim güçlerine aktif destek vermeye çağırıyoruz.

Öte yandan proletarya enternasyonalizmi dünyanın başka parçalarındaki devrimlerle ilgili olarak da bize görevler yüklüyor. Orta Doğu'nun ya da Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde ortaya çıkabilecek bir devrimci patlama bizi Türkiye devriminden daha az ilgilendirmeyecektir. Öyle gelişmeler olabilir ki, Orta Doğu'daki devrimlerin, ya da örneğin Yunanistan'daki bir devrimin çıkarları bizim Türkiye devrimi ile ilgili görevlerimizi ikinci dereceye atabilir. Böyle bir durumda biz varsa yoksa Türkiye devrimi diyemeyiz. Bu ulusçuluk olur.

Proletaryanın örgütlenmesi açısından da durum aynıdır. Biz, dünya çapındaki tek proletarya partisinde örgütlenmeyi savunuruz. Türkiye proletaryası *bugün* öteki ülke proletaryalarından ayrı örgütleniyorsa, bizim öznel seçimimiz o yönde olduğu için değildir. Aynı anlayışla, Kuzey Kürdistan proletaryasıyla birlikte örgütlenme görüşümüz de keyfi bir isteğe değil, nesnel koşullara dayanıyor.

Kürt sorunu, yalnızca dört ülkeyi değil, Orta Doğu'yu hatta dünyayı ilgilendiren, uluslararası bir sorundur. Kuşkusuz bu sorunun nasıl çözüleceği *şimdiden* kestirilemez. Tartıştığımız, bugün hangi yöndeki bir çözümün proletaryanın çıkarlarına ve somut koşullara uygun olduğudur. Proletaryanın çıkarlarına bağımlılık anlayışı ulusal sorunda dayanılacak temel ilkedir. Ötesi somuttur. Belirli bir tarihsel anda, belirli bir yerde, belirli somut ilişkiler içinde ele alınması gerekir. Bunlara bakarak diyoruz ki, somut koşullar da Kürt sorununun bugün parçalardaki devrimlere bağlı olarak çözülmesini gerektiriyor.

Şimdi bu somut koşullara daha yakından bakabiliriz.

III.

Türkiye ve Kürdistan ilişkilerinin somut durumu

Kürdistan'ın parçalanmışlığı ve Türkiye Kürdistanı'nın Türkiye'nin bir *iç sömürgesi* olması Kürt ulusal hareketi ile dört ülkedeki devrimci hareketler arasındaki ilişkileri etkileyen ve karmaşıklaştıran olgulardır.

Geçen yazımızda, TKP II. Leninciler Konferansı'ndan aldığımız bir alıntıyla, Kürdistan'ın dört parçası arasındaki bağların, her parçanın içinde yer aldığı devletin öteki bölgeleriyle olan bağlarından güçsüz olduğunu söyledik. Bunun gerekçeleri olarak da, ekonomik ve siyasal koşulları ileri sürdük. *Rızgariya Kürdistan*'da yayınlanan yazı bu konuda şunları söylüyor:

"...Bir koloni ülkedeki proletarya örgütlenmesini, sadece söz konusu ülkenin 'ekonomik ilişkilerine' indirgememek gerekli... Proletaryanın örgütlenmesi bir siyasal sorundur. Kürdistan'da bugün egemen olan öge siyasidir. Kürdistan'da politika daha ağır gelmektedir" (Aynı yazı, s.14-15).

Ayıklayarak ilerleyelim: Bir kez, tartıştığımız konu Türkiye Kürdistanı'nın hangi bütünün parçası olduğudur. Toplumsal ve siyasal ilişkilerin temeli olan ekonomik ilişkiler dikkate alınmadan bu soruya doğru bir yanıt verilemez. En başta bunlara bakmak zorundayız. Sömürge ülke proletaryasının örgütlenmesini ekonomik ilişkilere "indirgediğimiz" görüşü ise temelsiz bir yakıştırmadır. Alıntı yapılan cümlemizin hemen ardından gelen şu sözlere bakalım:

"Kürdistan'ın dört ayrı devlet içinde yer alması, siyasal açıdan da önemli farklılıklar getirmekte, en azından dört ayrı siyasal erk anlamına gelmektedir. Tek ve ortak düşmana karşı Türkiye'de savaşı bırakıp da, dört ayrı düşmana karşı Kürdistan bütününde ortak örgüt-

lenmeyi savunmak mantıksal değildir" (AHK yazı).

C. Şero bir de, "yapısal eşitsizlikten birlikte örgütlenme" sonucunu çıkarttığımızı söylüyor ki, bu da kendi yakıştırmasıdır. Birlikte örgütlenmeyi tek başına böyle bir nedene bağlamadık. "Kapitalizmin gelişmişlik düzeyinin" farklılığı başka, "yapısal dengesizlik" başka şeylerdir. Çeşitli ülkelerde kapitalizmin gelişme düzeyinin farklılığı, oralardaki devrimlerin karakterini, bağlaşıklarını, vb etkiler. Bütünleşmiş bir ekonomik birim olan bir ülkedeki bölgesel ekonomik dengesizliğin sonuçları ise farklıdır. Dört ülkeyle ilgili olarak söylersek, kapitalizmin en çok geliştiği ülke Türkiye'dir. Türkiye Kürdistanı da, kapitalizmin gelişmişlik düzeyi açısından Kürdistan'ın en ileri parçasıdır. Bu da Türkiye'de kapitalizmin gelişmesinin Kürdistan'ı Türkiye ile nasıl bütünleştirdiğini anlatır. Kürdistan'ın iç sömürge olması, Türkiye'nin göreceli olarak en az gelişmiş bölgesi olması bu gerçeği değiştirmiyor.

Türkiye, İran, Irak ve Suriye Kürdistanlarının ortak bir ekonomik pazarı yoktur. Sınırlardaki kaçakçılık ilişkileri dışında birbirleriyle ekonomik, ticari ilişkileri de yoktur. Önlenmeseydi olabilirdi, başka, ama yoktur. Her bir parçada kapitalizmin gelişmesiyle Kürt halkı o parçadaki ekonomik ilişkilerin içine çekilmiştir. Bu ilişkiler içinde sınıfsal ayrışmaya uğramış, her bir parçada Kürt burjuvaları ve Kürt işçileri doğmuştur. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte Kürt sorununun sınıfsal özellikleri daha iyi beliriyor. Örneğin Kürt burjuvazisi, Türkiye tekelci sermayesi ile bütünleşiyor. Kürt işçileri de Türk işçileriyle.

Bunlar bilinen, C. Şero'nun da "ekonomik ilişkilere indirgemeyelim" derken kabul eder gibi göründüğü gerçeklerdir. Ama bunun mantıksal sonucunu da kabul etmek gerekir: Sınıfların karşılıklı yer alımı, Kürdistan bütününde değil parçalardaki ilişkiler içinde biçimleniyor. Bu, devrimin programını parçalardaki koşullar belirliyor demektir.

Proletaryanın örgütlenmesi tüm bu koşulların belirlediği siyasal bir sorundur. Doğru! Ama siyasalın yerine "ulusal"ı koymamak koşulu ile!

Siyasal savaşım, en genel tanımıyla erki taraf alan savaştır. Belirli, somut, hedefleri seçilmiş bir savaştır. Proletaryanın amacı kurulu devlet erkini alaşağı etmek, yerine proletarya devletini, proletarya diktatörlüğünü kurmaktır. Kürdistan' da bu anlamda alaşağı edilmesi gereken dört ayrı devlet erki var. Dört parçada da, bu devlet erkini alaşağı etmek için yola çıkmış temel güç olarak proletarya var. Dört devlet soyut varlıklar değil, ordusu, polisi, bürokrasisi ile birer maddi güçtür. Bugünkü savaşımın çerçevesini devlet sınırlarının belirlemesi, işte bu devrimin ana siyasal sorununda, erk sorununda yatıyor.

Kürdistan'da ortaya çıkmış güçlerin nesnel durumlarına, programlarına bakarak diyebiliriz ki, bu hareketler küçük burjuva yığınların desteğini almış demokrat nitelikte hareketlerdir. Marksizmin çağımızda her türlü başkaldırının evrensel ideolojisi durumuna gelmesi, Kürt işçi sınıfının gelişmesi vb. etkenler Kürdistan aydınlarının öncülüğünde komünizan ve sosyalist eğilimlerin güçlenmesine yol açıyor. Ama Kürt kurtuluş hareketinde bugün nesnel gücü temsil eden, yığın desteğine sahip hareketler genellikle burjuva demokrat niteliktedir. KDP'lerin durumu bunu anlatıyor.

Ulusal savaşı derinleştirmek ve genişletmek burjuvazinin siyasetidir. Komünistler proletaryanın birliğini ve gelişmesini başa koyarlar. Gerçek bir Kürt komünisti için Türk, İranlı, Iraklı ve Suriyeli işçilerle birleşmek kendi ulusuyla birleşmekten önde gelmelidir. Yoksa, sınıfa göre değil, ulusa göre birlik kaçınılmaz olur.

Şimdi dört parçadaki Kürt hareketlerinin gelişme eğrilerine, savaşım koşullarına kısaca bakabiliriz.

Irak Kürdistanı'nda yıllardan beri silahlı savaşım var. Özellikle 1958 Irak devriminden sonra güçlü bir kurtuluş hareketi ortaya çıktı. 1970'de Irak hükümeti Kürdistan'ın özerkliğini kabul etti. Bu özerklik yaşama geçmeyince silahlı savaşım yeniden boy verdi. Barzani'nin bilinen ihaneti ve 1975 yenilgisinden sonra Kürt halkı büyük kıyım ve yıkıma uğradı. Ulusal hareket bölündü ve büyük ölçüde dağıldı. Bugün silahlı direniş hareketi yeniden örgütleniyor.

İran'da 1946'da Mahabat Kürt Cumhuriyeti kuruldu. Ama uzun ömürlü olmadı, Şah orduları bu devleti yıktılar. 1967'lerde İran Kürdistanı'nda başlayan gerilla savaşı onsekiz ay sürdü. Şah rejimi Barzani ile yaptığı işbirliğini de kullanarak Kürt ulusal hareketini birkez daha sindirdi. Şahlığın yıkılmasından sonra İran'da esen demokratik hava Kürt hareketini yeniden canlandırdı. Ama kısa zaman sonra Humeyni rejimi de, Kürt halkı üzerinde soykırıma varan baskılar uygulamaya başladı. Bugün İran'daki Kürt ulusal hareketi esas olarak İran Kürdistan Demokratik Partisi'nin önderliğinde yeniden örgütleniyor. Bu partinin başkanı olan Kasımlu'nun Kürt sorununun önce her parçada çözülmesi yönündeki sözleri bunun için önemlidir. Geçen yazımızda vermemizin nedeni de buydu. (C. Şero, Kasımlu için "ulusal hareketin sözcüsü" dememizi yadırgıyor. Çünkü bu sıfatı aslında kendisine yakıştırıyor.)

Türkiye'deki siyasal koşullar bu iki ülkeden de farklıdır. 1938 Dersim kırımından sonra Kürdistan çapında ayaklanma düzeyinde çıkışlar olmadı. Sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürdistan üstündeki sömürü ve baskısı sistematik biçimde sürüyor. T.C. ordu birlikleri Kürdistan'ın en uzak köşesine dek yerleşmiş durumda. En ufak bir kıpırdanmayı ezmek için hazır. Hele 12 Eylül'den sonra faşist cunta Kürdistan'ı bir kan gölüne çevirmeye hazırlanıyor. Üçüncü Ordu'nun Malatya'ya gönderilmesi bunun en son örneklerinden biridir.

İran ve Irak ulusal kurtuluş güçlerinin programı bu iki devlet içinde "özerk Kürdistan"dır. Suriye'deki hareket ise bölgesel özerkliği bile savunmuyor ve "ulusal kültürel özerklik" istemini ileri sürüyor. (*Xebat*, sayı: 6 Ekim 1979, s.51) Türkiye'deki Kürt ulusal hareketi bölünmüşlüğü içinde tek bir programa sahip değil. Genellikle "bağımsız Kürdistan" görüşü ağır basıyor.

Özetlersek, Irak ve İran Kürdistanlarında silahlı savaşım varken, Türkiye ve Suriye parçaları bu işin başlangıç döneminde bile değiller. Dört parçadaki siyasal-toplumsal koşullar, savaşımın düzeyi, ortaya çıkan ulusal hareketlerin programları birbirinden oldukça farklıdır. Ayrıca bu hareketlerin temsilcilerinin de en azından "şimdilik" Kürdistan bütününde tek bir hareket oluşturma istekleri yoktur. Kaldı ki, böyle birşeyi istediklerini düşünsek bile, bunun birleştirici ortak noktası ulusal birlik olacaktır.

Eğer soruna ulus adına yaklaşıyorsak bu "iyi birşey" olabilir. Proletarya adına yaklaşıyorsak kötü birşey olacağı kesindir. Ulusal savaşı derinleştirmek ve genişletmek burjuvazinin siyasetidir. Ko-

münistler proletaryanın birliğini ve gelişmesini başa koyarlar. Gerçek bir Kürt komünisti için Türk, İranlı, Iraklı ve Suriyeli işçilerle birleşmek kendi ulusuyla birleşmekten önde gelmelidir. Yoksa, sınıfa göre değil, ulusa göre birlik kaçınılmaz olur.

IV.

Partileşme süreci

C.Şero, "Kürdistan'lı proleter devrimciler ve daha başka Kürt siyasi hareketleri Kürdistan düzleminde örgütlemekten yanadırlar. Bu aynı zamanda nesnel bir olgu olmuştur" diyor. (agy, s.13) C.Şero'ya göre, "Bazı yoğunluklar", "Kürdistan düzleminde" partileşmiş bazıları da "partileşme süreci"ni yaşamaktadırlar. İsteyen istediği amaçlarla, istediği örgütlenmeye girişebilir. Ama böyle bir örgütlenme *girişimini* tek proletarya örgütünün Kürdistan'da *"nesnel bir olgu olduğunun"* kanıtı gibi göstermek ciddiye alınacak bir görüş olamaz.

Bunu Şero yoldaş da anlamış olacak ki, "ciddi bir yaklaşım bunun bir kısa dönem sorunu olmadığını görmelidir" diyor. Ve ekliyor: "Şartlar olgunlaşmadan, amaçlara ilişkin temel adımları atmak maceracılıktır." Bu sözler hem C.Şero'nun yukarıdaki sözleriyle, hem de *Rızgariya Kürdistan* dergisinin parti oluşturma görüşleriyle çelişiyor. Bu sözlerden, bugün böyle bir parti oluşturmanın koşullarının olgunlaşmadığı anlamı çıkıyor, ötekilerden ise partinin "nesnel olgu" olduğu. Somut gerçekler öylesine açık ki söyletiyor. Zorlama bir görüşü savunanları yaşam böyle güçlüklere sokuyor.

Rızgariya Kürdistan yayınlarından çıkan *"Kürdistan Devriminde Genel Olarak Örgütlenme ve Proletaryanın Özörgütü"* adlı broşürde şöyle deniyor:

"Kürdistan bütününde merkezi bir örgütlenme Kürdistan devriminin önemli bir önkoşuludur deriz.

"... Kendi tezlerini netleştiren siyasi yoğunluk diğer parçalardaki siyasi yoğunluklara ve devrimci potansiyele bağımsız bir siyasi yoğunluk olarak yaklaşır. Silah seslerinin devam ettiği Kürdistan'da siyasi yoğunluklarla antisömürgeci, anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-feodal ilişkilerde ittifak ilişkilerine girilmesi dayatan bir görevdir. ... Eğer ideolojik politik-örgütsel bir birliğe yönelmek ve birliği sağlamak mümkün olursa bu parçadaki Marksist siyasi yoğunlukla belirli süreli bir ittifaktan sonra birliğe yönelinebilir. ... Yani, her halükârda, bir parçadaki devrimci siyasi yoğunluk diğer parçalardaki Marksist eğilimli siyasi yoğunluklara yaklaştığı gibi müteffik ilişkileri çerçevesinde yaklaşmak zorundadır. *Birlik, süreç içinde temel tezlerdeki ideolojik politik-örgütsel tam bir birlikten geçer."* (agy, s.25-26)

Bu alıntı da, Kürdistan'da tek siyasi örgüt görüşünü savunanların açmazını anlatıyor. Önerilen bir parti değil cephedir. Önce ne demekse, çeşitli "siyasi yoğunluklar" birbirleriyle bağlaşıklık kuracaklar, belirli süre sonra "proletarya örgütü" olmaya yönelecekler. Bağlaşıklık cephe, oradan belki parti! Böyle bir anlayışla komünist partisi kurmaya kalkışmak görülmüş şey midir? Farklı *sınıfsal siyasal güçlerin,* Kürt *ulusal hareketi çerçevesinde* bağlaşıklık kurmaları ve bu *süreç* içinde komünist partisi oluşturmaları anlayışının Leninci parti ve örgütlenme anlayışı ile bir ilgisi olabilir mi? İçinde bulundukları devletteki proletarya ile birlikte örgütlenmesini yadsıdığınız Kürt işçilerini böyle çıkmaz bir yol önererek komünist partisinden yoksun bırakıyorsunuz.

Komünist partisi, işçi sınıfı ideolojisi Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizminde, somut bir programda anlaşmış kadroların yukarıdan aşağıya oluşturdukları bir örgütlenmedir.

Komünist partisinin örgütlenme ilkelerinden biri bölgesel özerkliktir. "Komünistler yalnız nüfusun ulusal yapısındaki değil, *her türlü* bölgesel farklılık temelinde bölgesel özerkliği *her zaman* savunurlar." *(TKP II. Leninciler Konferansı,* s.65) Kürdistan proletaryasının TKP içinde bu anlayışla örgütlenmesi, partinin Kürt halkına kendi dilinde propaganda ve ajitasyonu örgütlemesi örgütlenme sorununun doğru çözümü olacaktır.

V.

Çeşitli tarihsel örnekler

Geçen yazımızda aynı devlet içindeki farklı ulustan işçilerin ayrı partilerde örgütlenmelerine yolaçacak fikirlere Lenin ve Stalin'de rastlanmadığını söylemiştik. C.Şero bu konuda tersine birşey gösteremiyor. Tek bir örnek veremiyor. Şöyle diyor: "Onlar, Karadağ yoldaşın 'hiçbir yerde hiçbir zaman, bağımsız örgütlenmeyi savunmadılar' demesi yerine bağımsız örgütlenmeyi hayata uyguladılar." (s.15) Sonra da Sovyetler Birliği, Polonya, Finlandiya ve Baltık ülkelerini örnek gösteriyor. Daha başka örnekler veriyor.

Burada önemli olan, komünist önderlerin aynı devlet içindeki işçilerin örgütlenmesine ilişkin genel yaklaşımlarının ve koydukları genel kuralın ne olduğudur. Tartışdığımız budur. Kural, birlikte örgütlenmedir. Her kuralın, tersine işleyen eğilimler, tek tek örnekler olabilir. Ama bunlar belli ağırlıkta değilse kuralı değiştirmezler. Öyle olmasa, ne teorinin yol göstericiliği, ne de genelleme diye birşey kalır. Bilimselliğin yerini pragmatizm alır. Birlikte örgütlenme anlayışı da böyle bir genel kuraldır. Kaldı ki, uygulamaların, pratiğin gösterdiği de bu kuralı doğrular niteliktedir.

RSDİP'in kuruluşuna bakalım. Lenin, RSDİP "1898'de tüm Rusya'yı kapsayan bir parti olarak, yani Rusya'daki bütün ulusal topluluklar proletaryasının partisi olarak kurulmuştur" diyor. (Lenin, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları,* Sol Yayınları, s.101-102), (*Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, v.19, s.243-251)

Çarlık Rusyası'nın devlet sınırları içinde olan Ukraynalı, Uzbek, Azeri, Gürcü, Kırgız vb. Rusya'nın iç sömürgelerinin işçileri RSDİP içinde örgütlendiler. Finlandiya ve Polonya'nın durumları daha değişikti. Bir kez, bu iki ülke de Rusya'nın iç sömürgesi değillerdi. Tarihsel ve ekonomik olarak öteki iç sömürgeler gibi Rusya ile bütünleşmiş değillerdi. Sonra, bu iki ülkede kapitalizmin gelişme düzeyi oldukça ileriydi. Rusya'dan da ileriydi. Lenin bu ülkelerin ulusal hareketlerini somut tarihsel dönemlere göre ele aldı.

Örneğin, 1848-1871 yıllarında Polonya ulusal hareketi dünya ölçeğinde devrimci bir önem taşıyordu. Polon-

ya'nın ayrılması da, proletaryanın ayrı örgütlenmesi de o dönemde doğruydu. Ama 1898-1916'larda Çarlık, emperyalist zincirin zayıf halkası durumuna geldiği, St. Petersburg Varşova'dan çok daha önemli bir devrimci merkez olduğu zaman, Polonya'nın ayrılmasını ve proletaryanın ayrı örgütlenmesini savunmak yanlıştı. Lenin bunu yapanları, Polonya Sosyalist Partisi'ni şiddetli eleştirdi. Dahası Lenin, Mehring'in Polonya konusunda söylediği aşağıdaki sözlere "tam olarak" katıldığını belirtir. Mehring'in sözleri şöyle:

"İşçi sınıfının bu çıkarları, *Polonya'yı paylaşmış olan üç devlette de* Polonya'lı işçilerin, herhangi bir koşul koymaksızın kendi sınıf yandaşlarıyla omuz omuza savaşmalarını emreder. Bir burjuva devrimin, özgür bir Polonya yaratabileceği günler artık geride kalmıştır: Bugün Polonya'nın yeniden doğuşu ancak gelişmesi sırasında, modern proletaryanın zincirlerini koparacağı toplumsal bir devrimle olabilir." (Lenin, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, s.18) (abç)

Şimdi bu Polonya örneği ayrı örgütlenmenin doğruluğunu mu gösteriyor?

Filistin Kurtuluş Örgütü ile İsrail Komünist Partisi'nin ilişkileri örnek veriliyor. Bir kez, İsrail ve Filistin birbirleriyle savaşan, fiziki olarak karşı karşıya olan güçlerdir. Birlikte örgütlenmenin koşulları yoktur. İkincisi, FKÖ komünist partisi değil, içinde komünistlerden, demokratlara dek çeşitli güçleri barındıran bir cephe örgütlenmesidir. Bu örneği vermekle, Şero yoldaş birlikte örgütlenmeyi, kendi anlayışları içinde cepheyle karıştırıyorsa, buna bizim diyecek birşeyimiz olamaz. Biz işçilerin komünist partisinde örgütlenmesinden konuşuyoruz.

İspanya örneği. Basklıların ve Katalonyalıların ayrı örgütler kurmuş olmaları, bu iki bölge işçilerinin ayrı "parti"ler kurduklarını göstermez. Bildiğimiz kadarıyla İspanya Komünist Partisi Katalonya ve Bask'da da örgütlüdür. Buralardaki parti çalışmasını özerk parti birimleri yönetiyor. Ayrıca, İspanya'da ayrılıkçı Katalonya ve Bask hareketlerine tam da C.Şero'nun dediği gibi "milliyetçi" deniyor. (İspanya Komünist Partisi'nin revizyonist bir parti olması, görevlerini yerine getirmemesi, bundan dolayı bu bölge halklarının ayrı örgütlenmeleri gibi sorunlar konumuz dışındadır.) Kaldı ki, bu parti bile Bask miliyetçisi eğilimli MK üyelerini partiden ihraç etmiştir. (*The Times*, 13 Kasım 1981)

Daha örnekler verilebilir. Her örneğin çeşitli yanları uzun uzun tartışılabilir. Ama bu örneklerle aynı devlet içindeki işçilerin ayrı örgütlenmesi tezi desteklenemez.

VI.

Güven sorunu

Yürükoğlu yoldaş, "Kürt Sorunu" kitabına yazdığı önsözde şunları söylemişti:

"Kürt yoldaşlarda çokça görülen 'ayrılıkçı' eğilimin en önemli (ve haklı) nedeni güvensizliktir. Türkiye Kürdistanı'nın Türk sömürgeci devleti tarafından asırlar boyu giden sömürüsü yalnızca Kürdistan emekçisinin Türk egemen sınıfına (kapitalizmle birlikte burjuvazisine karşı nefretini ve kinini arttırmadı. Aynı zamanda, Kürt emekçisinde Türk emekçisine, hatta işçisine karşı güvensizlik yarattı. Türk komünistlerinin 1920'den bu yana Kürt sorununda takındıkları şovenist tutum bu güvensizliği haklı olarak besledi ve güçlendirdi. Bu tarihsel gerçeği dikkate almayan bir komünist çalışma, Kürt işçi ve emekçisinin gönlünü kazanamaz. Türk komünistleri için sorun, Kürt halkının güvenini kazanmaktır. Türk işçisinin enternasyonalist eğitimini sağlamadan da bu güven sağlanamaz." (Süleyman Sakalı, *Kürt Sorunu*, Önsöz, İkinci Basım, s.5)

Ayrılma hakkını tanımayan ezen ulus "devrimcileri" ne denli sosyal şovense, birleşme özgürlüğünü savunmayan ezilen ulus "devrimcileri" de o denli sosyal şovendir.

Yürükoğlu yoldaşın belirttiği gibi, Kürt yoldaşların güvensizliğinin haklı nedenleri vardır. Bunu gidermekte esas görev Türk komünistine düşüyor. Türk işçisinin enternasyonalist ruhta eğitimi gerekiyor. Bu eğitim, Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkını propaganda ederek, Türk ulusçuluğunun her çeşidine karşı ödünsüz savaşarak gerçekleştirilecektir.

TKP Leninci kanadı bugüne dek, Türk işçilerinin enternasyonalist eğitimi için üstüne düşeni gücü oranında yerine getirdi. Ayrı devlet kurma hakkını, propagandasının temel belgilerinden biri olarak yükseltti. Türkiye'de ulusçuluğun simgesi İstiklal Marşı'na karşı eylem koyan, yaptığını da sonuna dek cesaretle savunan *ilk* ve *tek* devrimci hareket oldu. Türk burjuva devletinin kurucusu Kemal'e, Türk burjuvazisinin ve bugün faşizmin resmi ideolojisi olan Kemalciliğ e karşı ikircimsiz ve en etkili ideolojik savaş yürüten Lenincilerdir. Oportünist TKP yönetiminin, ulusçu küçük burjuva devrimcilerinin sosyal şovenliğini sergileme işini hiç savsaklamadan yürütenler de. Komünistler bu görevlerini sürdürmekte ve bu yoldan Kürt işçilerinin güvenini sağlamakta üstlerine düşeni bundan sonra da yapmaya kararlılar.

Öte yandan, güven sorunu tek yanlı değildir. Bu konuda Kürt devrimcilerine de görevler düşüyor. Kürt devrimcilerinin de bize güven duymaları gerekiyor.

Lenin, ezilen ulus komünistinin bu konudaki görevlerini şöyle anlatıyor:

"...Küçük bir ulusun sosyal demokratı (komünisti — İ.S.) ajitasyonunun ağırlık merkezini bizim formülümüzün son sözcüğü üzerine getirmelidir: Ulusların 'serbestçe kabullendiği birlik'." (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sol Yayınları, s.190)

Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Kürt komünistlerinin görevi Kürt ulusunun öteki uluslarla birleşme özgürlüğünü ve tüm ülkelerin işçilerinin birliğini propaganda etmektir. Bu aynı zamanda, proletarya enternasyonalizminin yüklediği bir görevdir. Ezen ulus komünisti ayrılma hakkını, ezilen ulus komünisti birleşme özgürlüğünü savunacak. İkisi de işçilerin birliğini savunacaklar. İşbölümü böyle olmalıdır. Aynı bütünün iki yönü olan görevlerden biri yerine getirilmezse, örneğin ezilen ulus komünistleri görevlerini yapmazlarsa ezilen ulus işçilerinin eğitimi eksik kalır. Ulusçuluğa pirim verilmiş olur. Ayrılma hakkını tanımayan ezen ulus "devrimcileri" ne denli sosyal şovense, birleşme özgürlüğünü savunmayan ezilen ulus "devrimcileri" de o denli sosyal şoven olur.

Kürt yoldaşlar, büyük çoğunlukla enternasyonalist görevlerini yapmadılar ve yapmıyorlar. C.Şero bir kez olsun birleşme özgürlüğünden söz etmiyor. Sonra da dönüp görevini yapanlara güven duymadıklarını söylüyor. Bu ciddi bir tutarsızlıktır.

Kim ne derse desin, Türk ve Kürt emekçileri, işçi sınıfının hegemonyasında yürütecekleri ortak savaşla Türkiye'de sosyalizme açılan ileri demokratik devrimi gerçekleştirecekler. Böylelikle tüm halklar birlikte kalmayı ya da ayrı devlet kurmayı özgürce seçecekleri günlere ulaşacaklardır.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARŞİVİ

Yörükoğlu'nun yeni kitabı "Faşizmin Çözülüşü" pek çok çelişkiyle dolu. Önceden saptanan sonuca uydurulmak için tüm olanaklar zorlanmış ve çelişkiler çarpık bir mantık içinde çelişmezlikler (!) haline getirilerek bu sonuca yani Türkiye'de faşizmin çözüldüğü sonucuna varılmış.

Kendi içinde bir bütünselliğe varan açıklamalar bütünündeki çarpıklığı gidermeye yeterli değil! Yörükoğlu'nun kendisine yöneltilen eleştirilere verdiği yanıtlara bakıldığında da görülüyor ki, tek tek sorulara bütünündeki o yanlış bakış açısındaki tutarlılıklar gözetilerek cevap veriliyor. Bu da gösteriyor ki, Yörükoğlu'nun yazdıklarını değerlendirirken, onun mantığının çizgileri, küçük burjuva özellikleri ve bunalımlarının işçi sınıfının öğretisinden uzaklığı sergilenmeli.

Yörükoğlu'nu okuyan onun bir enternasyonalist olduğunu düşünebilir. Uluslararası komünist hareketin birlik ve dayanışmasını savunduğunu, ortak saptanan belgelere sahip çıktığını sanabilir. Gerçek ise anlatılan tersini savunmaz. Aşağı kapı başka konularla uğraşırken bir bakarsınız satır aralarına dünyada beğendiği (!) tek bir KP olmadığını sıkıştıvermiş. Dünya komünist hareketinin ideolojik çatışmalarını küçümser, tek Marksist-Leninist kendisiymişçesine (!) "Yeni Geç" olduğu bir sempatizanlarını şöyle değerlendirmekten geri kalmaz: "Kendisinin de suçu olmayan zaafı en az on yıllık bir süre içinde teorik biçimlenmesini "Yeni Geç"lerden edinmiş olmasıdır." (İ.İ.S. Sayı 272. s 2) Yörükoğlu'nun burada asıl eleştirdiği yer acaba "Yeni Geç"da kollektif çalışma yürüten, deneyaktarımı yapan, güncel teorik-pratik-örgütsel sorunları tartışıp sonuçlar çıkaran tüm komünist partiler onun göre "menşeisiz"dir.

Uluslararası KP toplantılarını, bu toplantılardaki ortak çağrılar, belgiler onun için hiç bir zaman bağlayıcı olmamıştır. Asıktan eleştiri de yöneltmez. Bu bulanıklık içinde işine geldiği yerde enternasyonalist görünür.

Yörükoğlu'nun Marksist-Leninistliği Berenstayn gibi "eleştiri özgürlüğü"ne dayanır. Kendisine yöneltilen eleştirilerde yapılan alıntılar için ya "yanlıştır" der, ya da açıkça inkar edemediği durumlarda- "Marksizmin bir doğma olmadığına" sığınarak ama onun özüne ters düşecek biçimde, dünya komünist hareketinin deneyimiyle saptanmış doğruları bir kalemde silip atar. İnkara gider. III. Enternasyonalin faşizm tanımına yaptığı türden katkılarda(!) bulunur.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Elindeki matbaada bir tek Marksist klasik ya da günümüzde komünist hareketin teorik çalışmalarına ait tek kitap basmamıştır. O isterki Marksizm Leninizm kendi çarptığı gibi ~~okutardığınca~~ bilinsin. Günümüzde Uluslararası komünist hareketin yaptıkları teorik çalışmalardan tek bir alıntı yapmaz. Onca bu çalışmaların değeri yoktur. Görmezden gelir. Onun bireysel çalışmaları bu kollektif ürünlerden, günümüzün değerli ideologlarının ürünlerinden daha doğru daha tartışma götürmezdir. Elbette bunları açıkça söylemez fakat kadrolarına bu anlayışı açıklar. Onları sadece kendi "inci" teriyle besler.

O sadece Marks-Engels ve Lenin'den alıntı yapar. İşine geldiği biçimde, orda-sonu kesik, eklektik bir tekniğiyle yaptığı alıntılardır bunlar. Ona göre Lenin'den sonra Marksizm-Leninizm gelişmemiştir. İ.Seri gazetesinde Yörükoğlu'nun dediklerinden bol bol alıntılar yapan E. Engin şunları söylüyor: "Önce şunu belirtelim ki Dimitrof böyle birşey söylemiş olsaydı da fikrimiz değişmezdi. Burası ortaokul lisesi değil! Biz Marks, Engels'in, Lenin'in söylediklerini bile onlar söylediler diye değil, doğru söylediler diye savunuyoruz." (İ.Seri sayı 270. sayfa 9) Merak edenler devamını okursa ne denli düşüklere düşebildiklerini görebilir. Onlara göre Marksizm-Leninizm bugün Yörükoğlunca geliştiriliyor. Ve Yörükoğlunun en sevmediği şey ideolojik-teorik çalışmalardan, kollektivite.

Yörükoğlunca göre Sovyetler Birliği'nin rolü lafta tartışılmamalıdır. Bu konuda ihtiraslı olmak gerektiğini yazar sonra da bugün emperyalistlerin ideologlarınca da yapıldığı biçimde SSCB'yi eleştirmekten geri durmaz. SSCB'de anayasanın gösterilmeli olduğunu, nerede tek parti yönetimi varsa, bu sosyalist bir ülke bile olsa (!) demokrasinin olmayacağını söyler, demokrasiyi sadece burjuva demokrasisi olarak tanıyan bay Yörükoğlu. (Bakı- Faşizmin Çözülüşü s.71 İ.Seri Tutanaklar sayı 271)

Onun yazdıklarıyla beslenenlerde uluslararası komünist hareketin birlik ve dayanışması önemini yitirir. Komünist partilerine, onların üyelerine, o ülkelerin işçi sınıfına güven ve saygı zedelenir. Bunun yanında iyi bir yazar, usta bir demagog olan Yörükoğlu etrafındakilerin gözünde büyür.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Arjantin Komünist Partisi ülkelerinde 'gerici askersel diktatörlüğün' çözüldüğünü mü söylemiş! Bu yanlıştır Yörükoğlu'na göre. Gün gün Arjantin koşullarını incelemiş, yığınlar içinde kadroları çalışmış, yığınların nabzını dinlemiş, sınıfsal güçler arasındaki ilişkileri, kurulan ittifakları korunmalı villasındaki kapalı devre televizyondan izlemiş, yönetmiştir. Bu nedenle asıl onun saptaması gerçeğe uygundur. Yörükoğlu'na göre Arjantin'de fezizm halen erktedir. (!)

Afganistan'da Babrak Karmel yönetimini tutmaz. Emperyalistler gibi Afganistan devrimine cepheden saldırmaz. Fakat Afganistan yönetiminde bir CIA ajanı olarak ilan edilen Hafizullah Amin'den yana tavır koyarak, bu devrimin başarıya ulaşması çabalarına karşı niyetini açığa vurur.

Öyle hesapsızdır ki, böyle önemli saptamalar yaparken. Daha kendi ülkesinde nasıl devrim yapacaklarını açıklamamış olduğunu hatırlamaz. Program çalışmaları yılan hikayesine dönmüştür. Hiç bir bağlayıcı belgeye dayanmadığından taktikleri de kendi "orjinel" tespitlerine dayanır. Ve bu tespitler bir önceki dönemde söylediklerinyle çelişse de önemli değildir. Yörükoğlu'nun ittifaklar politikası yoktur. Yığınlar içinde etkinliği olmadığından, ülkede ~~içinde~~ günlük savaşımın içindeki kadrolarca beslenip zorlanmadığından buna gerek duymaz. Herzaman "en devrimci" ~~[illegible]~~ gözükme kaygısı; onu burjuvazinin yanına itse bile; tek amacıdır.

Onun için barış savaşımı söylenip geçilecek bir gerekli-likten öte anlam taşımaz. Barış savaşımının sınıf savaşımı açısından önemini kabul etmez. Dünya barış güçlerinin birliği ve mücadelesiyle emperyalist savaş kışkırtıcılarının geriletilebileceğine inanmaz.

Yukarıda örneklediğimiz konulardan da anlaşılacağı üzere Yörükoğlu'nun Marksizm-Leninizmin ilkelerinden uzaklaştığını görebilmek yazdıklarının bütünündeki o hesap vermez, kayıtsız, ölçüsüz üslub ve bu üslubla temel ilkelerin tartışılabilir hale getirilmesi, yazdıklarını okuyanların tümü için hemen anlaşılabilecek yanlışlar olamıyor ne yazık ki. Ancak onun Leninci

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

parti ilkeleri konusunda hataları açıktır. TKP'den bu nedenle atılmıştır. Parti içinde fraksiyonculuğa sıvanan Yörükoğlu bunu başaramamıştır. Etrafına topladığı kadroların bilinçlerini bu konuda bulandırıp, grubunu "gayri memnunlar tekkesi" yapmıştır. Bugün İşçinin Sesi grubunun en önemli özelliği bu düşmanlıktır.

Ve geçmişte olanlar için şunları söylemek Yörükoğlu için yeterli: "Biz hiç bir zaman demokratik merkeziyetçiliğe karşı çıkarak eski partiden ayrılmadık. Partiden çıkarken bile hiçbir zaman disiplini bozmadık" (İ.Sesi sayı 272. s.11) Üslubunu karakterize eden bu ifadede Yörükoğlu asıl tartışılan konunun akışı içinde, hep haklılığını ortaya çıkarma çabasındaki onca satır içinde, böylesi bir konuyu, partiden çıkarılmasını geçiştiriveriyor bir-iki satırla.

Orjinal tespitleri kadrolarının bir kısmınca da savunulmaz hale gelince, parti ilkelerine sarılıyor. Dün çiğnediği ilkeleri bugün savunur gözüküyor. Ama Yörükoğlu aynı Yörükoğlu... İşte onun parti anlayışına, Marksizm-Leninizm ilkelerine bağlılığına bir örnek!

İşçinin Sesi'nin 272. sayısındaki bir mektupta bir sempatizanları Avrupa'da Türkiye'dekinden farklı bir üyelik biçimi önerisi getiriyor. Yörükoğlu bu önerilerin yanlışlığını, parti üyeliğinin ülke içi-ülke dışı gibi çeşitlerinin olamayacağını, Leninci partide üyelik normlarını, anlatmak yerine bu öneriyi üst organlara kadar götürüyor! Bu tavır demokratik olmak değildir. Bir öneri ilkelere ters düşüyorsa eleştirilir, öneri sahibi bu konuda aydınlatılır, ikna edilir. Oysa Yörükoğlu gazetesine gelen bir mektupta yeralan bu abes öneri karşısında bile bunu yapmıyor. Tekkesinin dağılmasından korkuyor. Bu telaşla demokratik olma adına en temel ilkelerden tavizeye yanaşıyor açıkca. Tartışılabilir hale getiriyor onları ve nedense burada Lenin'i hatırlamıyor(!)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

O bir dönem işçi sınıfının partisinin saflarından bulunmuş, atıldığını değil, bir dönem oradan olduğunu öne çıkararak, bundan yararlanarak bir grubun başını çekiyor. Yazarlık yeteneği, duyup dinlediğimiz çizgisi, büyük lider edasıyla, sürekli orijinal fikirler üreterek, küçük burjuva özelliklerden ve ideolojik zaaflıklardan yararlanarak bir komünistte benzetiyor kendini, kendi grubu da elinde tutabiliyor!

Ne var ki Türkiye'de sınıf savaşımı başarılardan ve yenilgilerden çıkarılan derslerle sürekli gelişiyor. İdeolojik savaşın önemi giderek daha geniş kesimlerce kavranıyor. Birlik çabaları somut adımlara varıyor. İşte bu gelişim içinde Türkiye'nin geleceğine bakarsak; onun yeri, zaman zaman gerçekleştirdikleri, kendilerine Marksist diyen entellektüel burjuva aydınlarının yeri olacak daha doğrusu onun bu özellikleri yakın bir zamandan tümüyle ortaya çıkacaktır.

Cemile Can

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Giriş :

Bugün ülkemizde faşist bir diktatörlük hüküm sürüyor. ABD emperyalizmine bağımlı olan bu açık diktatörlük ülke içinde Kürt ve Türk halkına, emekçilere, akıl almaz ekonomik - politik - sosyal baskı uyguluyor.

Ekonomi her geçen gün kötüleşerek IMF'nin buyruklarına göre yönetiliyor. Halkımızın başına bela olan 24 Ocak ekonomik kararları gündemdedir, uygulanıyor. Devlet tekelci kapitalizminin önündeki engelleri temizlemek, ekonomiyi görece bir düzlüğe çıkarmak, yapısal bunalımı çözmek ekonomik hedef olarak faşizmin karşısında duruyor. Dünyanın bugünkü koşullarında, bu ekonomik batmışlığı ortadan kaldırmak, bu ekonomik politikayla zordur, pratikte imkansızdır.

Faşizm, işçi sınıfına emekçi halka olağan burjuva demokrasisinin haklarını ve onların kullanılmasını gerçekte tanımıyor, tanımak istemez. Bugün var olan parlamentoya, yapılan seçimlere, mevcut partilere bakarak ülkemizde demokrasinin olduğunu söyleyemeyiz. Halkın politik yaşama aktif olarak katılması, kendi çıkarlarını kollayan örgütleri kurabilmesi, 1982 gerici anayasasına dayanarak engelleniyor.

Ülkenin iç ve dış politikasını yönlendirenler gerçekte ne parlamentodur, ne de hükümettir. ABD emperyalizminin sadık uşakları olan Evren, bir avuç general, Özal çetesi herşeye hakimdir. Devlet bunların kontrolu altındadır, bunlar tarafından Çankaya'da yapılan gizli toplantılarla yönetiliyor. Sahte parlamento alınan kararları sonradan öğreniyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Türkiye Kürdistanındaki iç savaşı andıran saldırıların gelişimini bakanlar gazetelerden okumuyorlar mı? Evren ve Özal'in yasa gücündeki kararnameleri hertürlü parlamentonun, anayasanın, kanunların üzerindedir. ~~Örneğin KİT'lerde yapılan son büyük değişiklik bu yol ile oldu.~~

Faşizm baskı ve terörü yükseltmesine, tüm demokratik kurumları ortadan kaldırmasına rağmen güçlü bir kitle desteği yaratamadı. En önemli hedeflerinden biri olan ekonomik bunalımı çözmeyi başaramadı.

Evrenlerin, ülkemizde demokrasinin olduğunu göstermek için-çıplak diktatörlüğü bu şekilde devam ettirmenin zor olduğunu bildikleri için başvurdukları demokrasi oyunu toplumda faşist diktatörlük karşıtı muhalefet hareketlerinin yararlanabileceği delikler açtı. Diktatörlük karşıtı güçlerin sıralarındaki azda olsa oları toparlanma diktatörlüğün bunalımının derinleşmesine yardım ediyor. Faşizm tüm çabasına rağmen amaçlarını tümüyle gerçekleştiremedi, halktan yalıtlanma sürecini durduramadı.

Bugün Faşizm ciddi bir politik bunalımla karşı, karşıyadır. ANAP, hükümet ve parlamentodaki kukla partiler bu bunalımı kendi içlerinde yaşıyorlar. Öyleki MDP, HP gibi partiler bile bu cunta hükümetine destek verirken eskisi kadar cesur davranamıyorlar, muhalefet pozlarına bürünmek zorunda kalıyorlar. Büyük sermaye çevrelerinden, hükümetin ekonomik uygulamalarından memnun olmadıklarını belirten sesler yükseliyor. Bugün Faşizmin üzerinde bulunduğu zemin kaygandır. ABD emperyalizmi ve faşist diktatörlük rejiminin devam ettirilmesinde kararlıdır, istekleri bu yöndedir. Ne varki içine

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

girdikleri politik bunalım onları bir kaos aşamasına götürü-yor.

Faşist diktatörlüğün içinde bulunduğu kaotik durumu bilimsel bir gözle inceleyen TKP rejimin iki yöne gelişen yanına değiniyor.

"Bugün durumun özgüllüğü, diktatörlüğün kurumlaşma çabalarının onun zayıflaması ile iç içe geçmesi ve böylece birbirini etkileyen ~~ve birbirini etkileyen~~ ve birbirinden etkilenen iki yöne sahip bir sürecin ortaya çıkmasıdır. Bunun sonucunda diktatörlük iki yönlü bu çelişkili sürecin zorunlu kıldığı iki yöntemi bir arada uygulamaya çalışıyor. Bunlar, "demokrasiye geçiş" manevrası ve baskı, ve terör yöntemleridir. Her iki yöntem de son çözümlemede diktatörlüğün zayıflaması sürecini hızlandırmaktadır.

"Partimizin çok önceden belirttiği gibi iç ve dış koşullar Türkiye'de uzun süre çıplak bir diktatörlüğü ayakta tutmaya elvermediği için, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi "demokrasiye geçiş" manevrasına başvurmak zorunda kalmıştı. Bu durum günümüzde faşizmin genel olarak zayıf olma özelliği ile de uygundur. Bilindiği gibi bu manevra sonucunda demokrasi güçleri için bir dizi olanak belirmişti, bu bugünde sözkonusudur.

Faşist diktatörlük bir süredir bu iki yoldan değişen iç ve dış koşullara ayak uydurmaya çalışmaktadır. Ne varki, her iki yöndeki çabaların çıkış noktasının bir ve aynı olgu olması, yani diktatörlüğün zayıflığını gidermeyi amaçlaması, bir savunma çabası olması ve sürecin kendi içinde çelişkili olması sonucunda, rejim umduğunun tersine daha da zayıflamaktadır."
(TKP. 3. plenum raporu)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Rejimin iki yanlı olarak içinde yaşadığı bu çelişkilerden sadece birini görmek, diğerini unutmak onarılmaz politik hatalara yol açar.

Evrenlerin demokrasiye geçme manevrasını faşizm bilfiil olarak yarınlayanlar, boş bir demokrasiyi bekleyiş umudu yayıyorlar. Faşizmin bu yöndeki propagandasına bilinçli-ya da bilinçsiz destek vermiş oluyorlar. Bu anlayış faşist diktatörlüğün azgınlaşarak süren baskı ve terörüne, devletin faşist baskı aygıtlarının kurumlaşmasına kayıtsız kalmış oluyor. Bu görüşü savunanlar faşizmin yıkılması hedefini geriye çekerek, anti-faşist güçlerin sıralarında rejimin niteliği üzerine bilinç bulandırıcı kararsızlık tutumlarının yayılmasına hizmet ediyorlar. En son olarak, faşizmin göstermelik demokrasi manevrasından vazgeçip, faşizmi daha fazla kurumsallaştırması halinde ortaya çıkacak yeni duruma hazırlıksız yakalanmayı kabul etmiş oluyorlar. Bu anlayışı savunanların önemli bir yanlışında demokrasi manevrası ile * diktatörlüğün zayıflaması eğilimlerini, faşizmin çözülüp-bitmesine özdeş olarak görmeleridir. Bugün rejim zayıf olmasına, zayıflamasına rağmen devlet biçiminde bir değişme yoktur. Faşizm sürüyor.

Bu noktada şunuda ekleyelim: Emperyalizm ve onun ülkedeki işbirlikçileri, burjuva anlamda görece bir ekonomik ve politik istikrar sağlarlarsa yada uluslararası ve iç koşullarda varlık şartlarını ilerde tehdit edecek bir tehlike görürlerse kendi sınıfsal çıkarları için faşizmi geri çekebilirler, kaldırabilirler. Bugün böyle de bir durum yoktur.

Rejimin diğer yanını, faşizmin kurumsallaşma çabalarını mutlaklaştıranlara gelelim. Şüphesiz bunlarda yanlış bir anlayış yayıyorlar. Faşizmin, demokrasi manevrasından rejimin daha da zayıflatılması yönünde yararlanmak gerektiğini görmüyorlar.

TÜSTAV TÜRİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP. bu iki yanlış anlayışada karşıdır. İki çelişik yönün birini mutlaklaştırmak büyük bir yanlışdır. Çelişkinin her iki yönüde dikkate alınmak zorundadır. TKP bunu yapıyor.

Biz bu büroşürümüzde yukarıda bahsettiğimiz iki yanlış eğilimden birini, "Faşizm bitti" diyen İ.S. nin görüşlerini inceleyeceğiz. Doğal olarak konunun bu yanını ele alacağız. Bugün bu görüşü savunanlar özet olarak şunu diyorlar;

" 12 Eylül 1980 darbesiyle başlayan faşizm, anayasanın kabulüne dek katıksız sürmüştür. Demokrasi oyunuyla birlikte çözülme süreci başlamıştır. Bu tarihten itibaren 25 Mart 1984 yerel seçimlerine dek faşist devlet adım adım gerici, baskıcı, anti-demokratik devlete dönüşmüştür. 1984 yerel seçimlerinden sonrada sürmekte olan çözülme artık bu devletin çözülmesidir. Faşizmin çözülmeye başlamasından bu yana Türkiye, ne kadar süreceği belli olmayan (ama uzun sürmeyeceği belli) bir ara dönem yaşamaktadır." (Faşizmin Çözülüşü R.Y. sy. 54)

" Devrimci güçler üzerinde eksilmeyen zorbalığa rağmen, "demokrasi oyunu"nun oynanmaya başlamasından ve genel seçimlerden yerel seçimlere varışla birlikte artık Türkiye'deki devlet totaliter (faşist) bir devlet olarak değerlendirilmemelidir." (a.g.e sy. 44)

İ.S.nin bu yeni görüşlerinin ve bu görüşleri ispat etmek için kullandığı argümanların yanlışlığını göstermek, akademik bir tartışma amacıyla yapılmıyor. Son tahlilde bu görüşlerin gerçek ~~niyetlerin~~ niteliğini sergilemeyi, faşizmi gözlerden gizlemek isteyen burjuvazi ile yapılan ideolojik savaşın bir parçası olarak görmeliyiz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

geldiği tarih = 16.1.85

Taslak metni İsveç'teki yoldaş hazırladı. 24-25 Aralık günlerinde burada yapılan toplantıda taslak tartışıldı, aşağıdaki noktaların orada yapılacak redaksiyonda göz önünde tutulması uygun bulundu:

Giriş : (en sona bakınız).

Bölüm 1.1

- Yürükoğlu'nun FÇ kitabında sınıfsal güçlerin yer alımından söz etmemesi, "siyasal güçler dengesi" gibi muğlak konuşması vurgulanabilir.
- "Yürükoğlu'nun güçler dengesi konusundaki burjuva yaklaşımını ilerde ele alacağız" türünden bir not eklenmeli.

Bölüm 1.3

12. sayfa 2. paragrafın ilk cümlesinden sonra şu cümle eklenmeli; Yürükoğlu, ABD'nin rolünü doğru olarak vurgulayan TKP'ye "yerli sınıf güçlerini gözlerden gizliyor" diye saldırıyordu.

Bölüm 2.1 (sayfa 21) Ek:

~~Gerek beş kişilik "Millî Güvenlik Konseyi" olarak doğrudan cuntanın kendisinin gerekse, Yürükoğlu'nun Danışma Meclisi'ni~~

Cunta'nın gerek beş kişilik Millî Güvenlik Konseyi olarak, gerekse – Yürükoğlu'nun her nedense parlamento demediği (!) – Danışma Meclisi'nin de görüşünü sorarak yaptığı yüzlerce yasa bugün yürürlüktedir.

Bölüm 2.2 Dimitrof'un (alıntının) orijinali ile karşılaştırılması gerekli, titiz gözle.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

Bölüm 2-3 olduğu gibi gitsin, konu "2.4" içinde yer alsın.

Bölüm 4.3 Lenin'in burjuva basını üstüne yazdıklarından uygun bir alıntı eklenecek.

Bölüm 4.4 R.Y.nın burjuva politik arenasında kendine yer açmak istediğinin kanıtları genişletilebilir.

Yazının bir yerinde 3. Plenum'dan alıntı var. Sözlü (radyo) yayından alındı, kontrol edilmeli.

Bir uygun önsöz yazılmalı, broşürün gerekliliğini öz olarak anlatan, ve giriş bölümü buna göre değiştirilmeli.

Giriş bölümünde, Türkiye'deki faşizmi mutlaklaştırma bir eğilim olarak var olduğu vurgusu yerine, sadece mutlaklaştırmanın yanlışlığı söylenmeli. Broşür'ün, sanki iki karşıt görüş (faşizm gitti ↔ faşizm kalıcı) varmış da bunlara doğru yol göstermek ~~için~~ değil, doğrudan R.Y.nin T.Ç. kitabındaki saptırmaya karşı yapıtlandığı net olmalı.

"SALAZARSIZ SALAZARİZM" başlığını taşıyan Portekiz deneyimi broşüre eklenir. "Ek" bölümünün gerekçesiz yerleri çizilmiştir.

R.Y.nın kafa yapısı ve politik tutumu üstüne bir başka yoldaşın yazdığı bir yazı ayrıca eklidir. Broşürle bir ilgisi yok. İstendiği biçimde kullanılabilir.

Selamlar.
SK. (Londra).

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
İŞÇİNİN SESİ
Faşizme karşı gerçek demokrasi savaşı!
Kurtuluş hemen ucuztan yoktur!
Yıld. Sayı: 189-189
22 Şubat 1982

ÇEK-AL

Demokrasi savaşını sosyalizm savaşına "bağlayalım"

Yusuf Caner

Demokrasi savaşını sosyalizm savaşına "bağlayalım"

1970'lerin devrimci durumundaki, işçi sınıfının savaşının giderek yükseldiği yıllar geride kaldı. İktidarını tehlikede gören burjuvazi, o güne kadar verilen sınıf savaşımının sonucunda, çok sınırlı da olsa, kazanılmış olan demokratik hakları ezerek, kanlı, terörist, açık diktatörlüğünü dayattı. Karşı-devrim egemen oldu. Bütün olumsuz yanlarına karşın, bu durum proletaryaya geçmişini, günümüzü ve geleceğini geniş bir şekilde değerlendirme fırsatı verdi. Gelecekte yükselecek olan devrim savaşımına *her yönüyle* hazırlanma yolunda, zamanı da birlikte getirdi.

Gelecekte daha geniş ve güçlü bir biçimde patlaması kaçınılmaz olan devrimci duruma hazırlık, devrim ve karşı-devrim saflarında alabildiğine bir hızla sürüyor. Bugün, Türkiye proletaryasının gözden geçirdiği ve giderek daha da yoğun bir şekilde gözden geçireceği bir konu demokrasi savaşımıdır. Faşizmin iktidara gelmesiyle daha da yakıcı bir sorun haline gelen demokrasi savaşımı, her zamankinden daha şiddetli bir şekilde, ana savaşım noktasıdır. Faşizm iktidara gelirken, geçmişte geniş olarak tartışılmayan, önemi ölçüsünde ilgi görmeyen bu konuyu Türkiye devrim hareketinin gündemine getirdi. Birçok hareket, demokrasi konusuna gerek yazılarında, gerek "demokrasi programları" ile değiniyor. Öyle gözüküyor ki, bu konu önemli bir tartışma alanı açacaktır.

Feodalizmden kapitalizme geçişteki burjuva devrimleri sırasında, burjuvazi, yedek güç olarak işçi sınıfını siyasal arenaya çekmiştir. Marks, burjuvazi böylece, gelecekte kendisinin mezarını kazacak olan proletaryanın siyasal eğitimine, siyasal aktifleşmesine ister istemez neden oldu diyor. Faşizm de demokrasiyi tümüyle yok ederek, devrim yolunda kaldıraç görevi görecek demokrasi savaşını her zamankinden daha yakıcı bir şekilde gündeme getiriyor. Yığınların gün geçtikçe daha da aktifleşmesi, savaşıma daha bilinçli katılması yolunda ister istemez bir olanak sağlıyor. Demokrasi savaşımının daha doğrudan bir biçimde devrim savaşımına bağlanmasına yol açıyor. Bu olanağı, doğru olarak kullanmak, savaşımı yönlendirmek ise proletaryanın örgütlü, öncü müfrezesine, partiye düşüyor. Demokrasi savaşının devrime, sosyalizme bağlanan nesnel mantığının doğru bir şekilde ortaya konulması proletaryanın partisinin görevi olarak duruyor. Amaçlanan demokrasi savaşımı, toplumun *her yönüyle* demokratikleşmesini hedefliyor. Yalnızca siyasal alanda değil, ekonomik, toplumsal alanlarda da verilecek demokrasi savaşımı! Kazandığımız her mevziden kapitalizm altında demokrasinin çarpıklığını, eksikliğini her adımda sergileyerek, kapitalizmi yıkmak, demokratik hakları gerçekten sağlamak için yürümeliyiz.

Demokrasi savaşı ile sosyalizm arasındaki bağ nesneldir

Bu başlık ana başlıktaki "bağlayalım"ın neden tırnak işareti içerisinde olduğunu açıklıyor. Demokrasi savaşımı denilince, sürekli onu sosyalizme bağlamaktan söz edilir. Burada çoğunlukla şu yanılgı vardır: Aradaki nesnel bağın gerektirdiğini yapmak yerine, sanki olmayan bir bağı *oluşturmak* için yapılması gerekenler tartışılır.

Lenin, "...proletarya, tarihsel bir sınıf olarak, burjuvaziyi, en tutarlı ve yürekli devrimci demokrasi ruhu içerisinde eğitimde hazırlanmadıkça yenemez" diyor. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.21, s.409) Proletarya tam bir demokrasi savaşımı vermeden ne sosyalizme varabilir, ne de sosyalizmin gerektirdiklerini yerine getirebilir. Kapitalizmde asıl "haksızlığın, kötülüğün", özünde demokratik olmayan sistemden kaynaklandığını göremeyen, bunları varolmayan demokratik *haklara* bağlayan proletarya, kendi diktatörlüğünün gerekliliğini de göremez. Dolayısıyla, burjuvaziyi yıkma savaşımı gerektiği gibi gelişemez.

Devrim, geniş yığınları burjuvaziyi yıkma yolunda harekete geçiren bir olgudur. Çoğunluğun iradesi bu yönde belirmedikçe, devrimin başarı şansı yoktur. Bu da yığınların demokrasi savaşımının içinde devrimci bir ruhla eğitim görmesiyle oluşabilir. Devrimini başarmış, diktatörlüğünü kurmuş proletarya, geniş yığınların artan bir şekilde devletin işlerine el atmasını, yaşamın bütün alanlarında tam demokratik bir işleyişin yerleşmesini sağlayamazsa diktatörlüğünü de yaşatamaz. Bunu da, ancak demokrasi savaşımı içinde eğitim görmüş proletarya başarabilir ve bu görev proletaryanın tarihsel, nesnel yeri ile üstüste düşer.

Proletarya kapitalist toplumdaki sınıflar arasında, herşeyden önce *nesnel* olarak, demokrasi savaşının en öndeki savunucusu, savaşçısıdır. Proletarya demokrasinin bayraktarıdır.

"Proletarya en süreklı ve ikircimsiz demokrasi savaşçısı ve savunucusu olmalı" fikri yine *nesnel* bir olgunun gerektirdiklerini bilinçli bir şekilde yerine getirmeye işaret eder. Tarih boyunca, çeşitli toplumsal üretim ilişkileri, genelinde bunlara denk gelen ama üretim güçleri geliştikçe gelişen demokrasi biçimleri getirmiştir. Genel olarak varolan üretim ilişkilerinin sürmesini en uyumlu bir şekilde güvence altına almak için sistemin elverdiği oranda bir demokrasi gereklidir. (Bu, sistemlerin yok

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

olma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu durumlarla karıştırılmamalıdır.) Demokrasinin gelişmesinde öncülük eden güç ise her zaman o toplumdaki ana devrimci sınıf olmuştur.

"Üretim araçları sahipleriyle, gerçek üreticiler arasındaki doğrudan ve dolaysız ilişki — emek tiplerinin ve tekniklerinin, dolayısıyla emeğin toplumsal gelişim sürecindeki ilişki — daima egemenlik ve bağımlılık arasındaki ilişkinin siyasal biçimini içeren, toplumsal yapının en gizli sırrını, saklı temelini, yani kısacası, devletin özgül biçimini açığa vurur." (Marks, *Kapital*, İngilizce basım, c.3, s.791)

Buna göre, devlet açısından bakıldığında, devletin biçimi de giderek değişmiştir. Genel çizgi olarak üretim güçlerine ve ilişkilerine denk olarak biçimi, demokratik yapısı gelişmiştir. Kapitalizmi yıkarak üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin gelişmesini sınırlayan engelleri yok edecek olan işçi sınıfı böylelikle demokrasinin gelişmesini sınırlayan engelleri de yok edecektir. Proletarya, varolan demokrasiyi geliştirmek yolunda savaşacak, onu geliştirecektir. Fakat üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin komünizme doğru gelişmesinin üstünde, devletin kuruyup gitmesine denk düşen bir şekilde demokrasi de sınıflarla birlikte yok olup gidecektir. Bütün bunlar aynı olgunun değişik yansımalarından başka birşey değildir. Proletarya diktatörlüğüne varılabilmesi, onun yaşatılabilmesi ve de giderek yok edilebilmesi için gereklidir. Lenin bu konuyu şöyle özetliyor: "...sosyalizm demokrasi olmaksızın olanaksızdır. Çünkü 1) proletarya sosyalist devrimi, demokrasi savaşımı içerisinde hazırlanmadıkça başaramaz; 2) zafere ulaşmış sosyalizm de tam demokrasi uygulamazsa, ne zaferini oturtabilir, ne de insanlığı devletin sönmesine götürebilir." (Lenin, c.23, s.74)

Bunlardan, demokratik "dönüşümler" sonucunda kapitalizm devrilebilir gibi yanlış bir sonuca varmamak gerekir. Demokrasi savaşımında eğitim gören proletarya, devrimi yapabilmek ve devrimden sonra kurulması gereken yapıyı kurabilmek için *yığınları* harekete geçirmelidir. Bu demokrasi demektir. Demokrasi savaşımı ile sosyalizm arasında nesnel bağlılığı Lenin, en açık bir biçimde şöyle belirtiyor:

"Kapitalizm ve emperyalizm ancak ekonomik devrimle yıkılabilir. Demokratik dönüşümlerle, hatta bunların en 'ideali' onları yıkamaz. Fakat demokrasi savaşımında eğitilmemiş proletarya, ekonomik devrimi beceremez. Kapitalizm *bankalara el koymadan, üretim araçlarının özel mülkiyetini* kaldırmadan

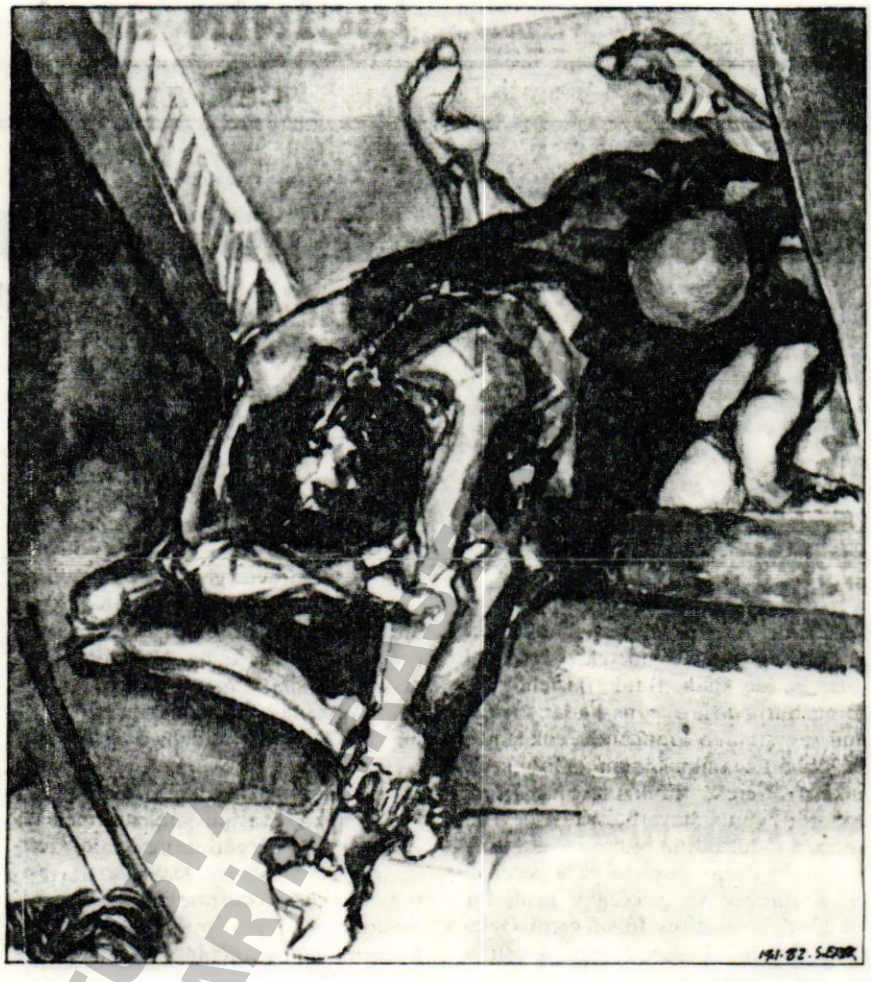

yenilemez. Ne var ki, bu devrimci önlemler bütün halkı burjuvaziden gaspedilen üretim araçlarının demokratik yönetimi için örgütlemeden, bütün emekçi halkı, proleterleri, yarı-proleterleri ve küçük köylüleri kendi içinde demokratik olarak örgütlemeden ve devlet işlerine katılımlarını sağlamadan hayata geçirilemez." (Lenin, c.23, s.25)

İşçi sınıfı için demokrasinin nesnel bir zorunluluk olduğu açıktır.

Demokrasi savaşımı sınıf savaşımını genişletir, bilinçlendirir, açıklaştırır

Çağımızda demokrasi özlemi çok geniş yığınlara maloluyor. Bu savaşım geniş yığınları içerisine çekiyor.

Savaş ilerledikçe yığınsal örgütlenmeler, yığınlar içindeki ajitasyon-propagandanın olanakları gelişir. Daha geniş yığınların savaşıma çekilmesini sağlar. Demokratik haklar için verilen savaş gelişip hızlandıkça devlete yönelen yanı giderek açığa çıkar. Sınıf savaşımı, bu süreçte daha geniş bir tabanın üzerine oturur. Devrim için çok yönlü örgütlenmeler, aktifleşme gelişir.

Demokrasi savaşımının diğer bir önemli yanı ise, sınıf savaşımını daha bilinçli hale sokuşudur. Toplumdaki birçok "haksızlığın, kötülüğün", özünde sistemden, kapitalizmden kaynaklandığını yığınların görebilmesi için sistemin çelişkilerinin üzerine adeta bir *örtü* gibi serilmiş demokrasi sorununa el atmak gerekir. Demokratik hakların *eksikliğinden* kaynaklanıyormuş gibi gözüken birçok sorunun kapitalizmle bağlı olduğunu göstermek için demokratik haklar için savaş vermek gerekir. Demokratik haklar kazanıldıkça asıl "haksızlıkların, kötülüklerin" ortadan kalkmadığı daha iyi görülecek, sorumlu daha çıplak ortaya çıkacaktır. Kapitalizm odun verebilirse ortaya çıkacak bu durum, odün vermezse daha keskin biçimde kendini dayatacaktır.

Her durumda, kapitalizmi yıkmanın gereği açıkça ortaya çıkacaktır. En temel, demokratik hakları veremeyen düzenin tarihin yapraklarından başka yeri kalmayacaktır.

Bunu Lenin'in verdiği örneklerle bağlayalım:

"...Marksistler demokrasinin sınıf ezgisini kaldırmadığını bilirler. O, sınıf

savaşımını daha doğrudan, daha geniş, daha açık, daha belirgin yapar, bu da bizim istediğimizdir. Boşanma hakkı ne kadar tamsa, kadınlar ... köleliklerinin kaynağının hak yokluğu değil, kapitalizm olduğunu o kadar iyi görürler. Hükümet sistemi ne kadar demokratik olursa, işçiler kötülüğün kökünün kapitalizm olduğunu, hakların yokluğu olmadığını, o kadar iyi görürler. Ulusal haklar, ne kadar tam olursa (ayrılma özgürlüğü olmadan tam *değildir)*, ezilen ulusun işçileri, ezgilerinin kaynağının kapitalizm olduğunu, hakların yokluğu olmadığını, o kadar iyi göreceklerdir." (Lenin, c.23, s.73)

Sonuç olarak *savaşım biçimden öze yönelecektir.*

Demokrasi savaşımı geliştikçe, burjuvazinin demokrasi sınırları, yasal çerçevesi kırılır. Sınıf savaşımı açıktan açığa gelişir. Devlet meseleleri, devrim savaşımı artık alanlardadır. Proletaryanın, sınıf olarak burjuvaziye kinini kustuğu 1 Mayıslardadır. Sınıf savaşımının sorunları dillerdedir, kahvelerdedir, artık yeraltında değil, yığınların içinde, yeryüzündedir. Demokratik hakları yok etmeye çalışanın burjuva devleti, burjuvazi oluşu açıkça görülmektedir. Lenin'in şu öğüdünü akıldan çıkarmamalıyız:

"...Kapitalizme karşı devrimci savaşımı, bütün demokratik haklar: Cumhuriyet, halk milisi, devlet memurlarının halk tarafından seçimi, kadınlara eşit haklar, ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı için olan devrimci program ve taktiklerle birleştirmeliyiz." (Lenin, c.21, s.408)

TKP İkinci Leninciler Konferansı Kararları'nda bu konu şöyle yurgulanıyor:

"Faşist iktidarın işçi sınıfına ve emekçi halka karşı ekonomik-siyasal her çeşit zorbalıkla yürüdüğü bugün, ekonomik-demokratik haklar savaşına büyük önem vermek. Bu savaşımı, genel siyasal görevlerle bağlamak." (s.36)

Sosyalizm en demokratik istemdir

Lenin, *Devlet ve Devrim*'de "...demokrasi, yurttaşlar arasındaki eşitliğin, herkese eşit olarak devletin biçimini tayin etmek ve onu yönlendirmek hakkının resmen tanınması anlamına da gelir". "O halde bundan şu sonuç çıkar ki, demokrasi, gelişmesinin belirli bir aşamasında, önce proletaryayı, bu devrimci, anti-kapitalist sınıfı birleştirir, sonra da, onun, cumhuriyetçi de olsa burjuva devlet makinasını, yani sürekli orduyu, polisi, bürokrasiyi yıkmasını, parçalamasını, yeryüzünden silip atmasını ve onlar yerine daha demokratik bir devlet mekanizması koymasını sağlar" diyor. (Lenin, c.25, s.477) Demek ki, savaşımın belirli bir aşamasında proletarya devletin yapısını belirleme özgürlüğünü hisseder. Burada demokrasiyi yalnızca burjuvazinin tanıdığı haklar olarak görürsek, böyle kaba bir hata yaparsak, proletaryanın istediği gibi bir düzeni kurma hakkını da inkar etmiş oluruz. Proletarya diktatörlüğünü reddetmiş oluruz.

Demokrasi savaşımı, sınıf savaşımı geliştikçe, proletarya önce çıkarlarını daha açıklıkla görür. Çıkarlar sınıfı birleştirir, geniş yığınları birleştirir. Savaşım geliştikçe belirli bir noktada, devlet meselelerine şu veya bu şekilde el atan proletarya, kapitalistlerin sırrını öğrenmiştir artık. Bir bakıma ustasının maharetlerini kapan çırak gibi, onların yaptığını kendisinin daha iyi yapabileceğini öğrenmiştir. Proletarya artık yönetilen sınıf olmaktan çıkıp, yöneten sınıf olmaya adaydır.

Demokrasi en genel şekliyle, çoğunluğun yönetimi ise, bu, devrimde en somut biçimde vücut bulur. Kapitalizmi kahretmeye hazır, sosyalizm isteyen yığınların proletarya diktatörlüğünü kurmaları, en demokratik bir iş olur. Savaşımın belli bir aşamasında proletarya diktatörlüğü, demokratik olarak, burjuva diktatörlüğünün yerine, yığınların savaşımı sonucu kurulur. Buraya gelinceye kadar, burjuvazinin koyduğu yasal çerçeve, burjuva demokrasisi çerçevesi kırılır, yığınların istemi doğrultusunda, "yasal olmayan bir biçimde" demokrasi gelişir.

Burada proletaryanın partisine düşen görev, savaşımın her aşamasında, demokratik istemler için savaşımı devrimci bir şekilde geliştirmektir. Belirlenmiş yasal sınırların ötesine geçmek, o çerçeveyi kırmak yolunda önde yürümektir. Bu yolda yeni eylem biçimleri geliştirmek için çalışmaktır. Böyle bir savaşımın sonucunda proletarya burjuvaziyi yenebilir. Lenin, demokrasi savaşımını küçümseyenleri, mantığını anlamayanları, bu konuyla ilgili olarak şöyle uyarıyor:

"...Bütün siyasal demokratik istemler, emperyalizm altında, ancak kısmi olarak 'uygulanabilir'dir... Fakat bundan sosyal-demokrasının (komünistlerin—İ.S.) bu haklar için en acil ve kararlı bir şekilde savaşması gerekmediği anlamı çıkmaz — böyle bir reddediş, burjuvazinin ve gericiliğin elinde oynamak anlamına gelir — fakat, tam tersine, bu istemler reformist bir biçimde değil, devrimci bir biçimde formüle edilmeli ve yürütülmelidir. Burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkmalıdır. Onları kırıp geçmeli, yığınları kararlı eyleme çekmeli, her bir demokratik istem için savaşım, burjuvaziyi yok etmeye, örneğin burjuvaziyi mülksüzleştirecek sosyalist devrime kadar genişletilmeli ve yoğunlaştırılmalıdır." (Lenin, c.22, s.145)

Demokrasi savaşımına oportünist yaklaşımlar

Genel bir doğru olarak, demokrasi savaşımı vermeden sosyalist devrim olanaksızdır. Bu soruna çeşitli oportünist yaklaşımlar vardır. Ancak, bunları temel olarak üç kategoride toparlayabiliriz:

1. Demokrasiyi mutlaklaştırıp, sosyalist devrimi unutup, ona bağlamayanlar;

2. Demokrasi savaşımını atlayıp, dışlayanlar.

3. Demokrasi savaşımını, sosyalist devrime nasıl bağlayacaklarını anlamayanlar.

Birinci yaklaşım reformistlerinkidir. Bunlar ne demokrasi savaşımının devrimci formülasyonunu yapabilirler, ne de bu yolda devrimci bir savaş verebilirler. Reformistlere göre, demokrasi savaşımının sonucunda demokrasi genişleyecek genişleyecek ve öylesine genişleyecek ki, kapitalizm ortadan kalkacak, yerini sosyalizme bırakacaktır. Ve bunlar burjuvazinin yasal sınırları içerisinde olacaktır. Bu, demokrasi savaşını mutlaklaştırmak ve soyutlamak demektir.

Demokrasi savaşımında komünistlerle reformistler, istemlerin devrimci bir şekilde formüle edilmesinde ve devrimci bir savaşla elde edilmesinde derin çizgilerle ayrılırlar.

İkinci kategoridekilere gelince: Lenin, oportünizmle savaş adına varolan demokratik hakların kullanılmasını ve demokrasi savaşını küçümseyenlerin aslında kendilerinin oportünizme teslim olduklarını söyler. Demokrasi savaşını "sağ" görerek, bunun devrim savaşımını bulandırdığını söyleyerek, ondan yan çizen "sollar", sonuçta reformistlerin vardığı yere varırlar: Sosyalizme varamayacak bir yolu bunlar da tuttumuşlardır. Bunların, burjuvazi varolan demokratik hakları yok ettikçe, bir bakıma ellerini çırparak, "bırak, ezilsinler, ezilsinler ki hanyayı konyayı anlasınlar" dedikleri de olmuştur.

Varolan demokratik hakları ellerinden alınan halkın demokrasi özleminin her zamankinden daha şiddetli olacağı doğrudur. Her baskı tepkisini doğurur. Ama işte tam da bu nedenle demokrasi savaşımının kapitalizmi yıkma yolunda örgütlenmesi vazgeçilmez bir görevdir. Baskının sıkıştırdığı enerjiyle patlayacak demokrasi savaşının, kapitalizmi de yıkıp geçerek sosyalizme yönelmesini sağlamak gerekir.

TÜRKİYE SOSYALİST FİKİR ARAŞTIRMA KÜ

Burada bir noktaya işaret etmek gerekir, reformistler hayatın dayatması içerisinde, reformistçe de olsa, demokrasi savaşımı verme yolundadırlar. "Sollar" ise hayatın dayattığını yerine getirip getirmemekle karşı karşıyadırlar. Dolayısıyla birçok "sol" hareket hayatın terbiyesini görerek, demokrasi savaşımını nesnel dayatmalar içinde ama ne yaptıklarını bir türlü anlayamadan verirler. Çoğu zaman da gidip yelpazenin sağ kanadının, reformistlerin yanında bir yere kurulurlar. İşte yukardan saydığımız üçüncü kategori bunlardır. Bunlar, demokrasi savaşımının önemini kavramamalarına karşın, onun yolunda savaş vermeyi de reddedemez. Bir türlü, demokrasi savaşını devrim savaşımına bağlamanın gereğini yerine getirmeyi beceremezler.

Faşizm ve demokrasi savaşımı

Faşizm altında tümüyle ayaklar altına alınan demokratik haklarla, faşizmin demokrasi düşmanlığıyla, geniş halk yığınları içindeki demokrasi özlemi en keskin şekilde çelişir. Demokrasi savaşımının her zamankinden daha geniş, daha örgütlü olmasının olanağı vardır. Çünkü üretim güçlerinin, üretim ilişkilerinin gerektirdiği demokrasi dün sınırlıysa, bugün artık tümüyle ortadan kaldırılmıştır. Ama ortadan kaldırılamayan, yığınlara malolan demokrasi istemidir. Emperyalizm çağında genelinde daha da keskinleşen bu çelişkili durum, faşizmin iktidara geldiği ülkelerde daha da yoğundur. Yığınları ajitasyon ve propagandaya daha duyarlı yapar.

Proletaryanın partisine düşen görev, bu ortamı iyi değerlendirip, yığınları faşizme karşı, reformist değil, devrimci bir biçimde, burjuvazinin yasal sınırlarını aşarak, kırarak harekete geçirmektir. Her demokratik istem için savaşı arttırarak, ama onların içinde kaybolmadan, bunu, proletaryanın burjuvazi üzerine doğrudan saldırısına dönüştürmek gereklidir. Reformistler bu noktada faşizme karşı burjuva demokrasisini alternatif getirip ondan ötesini şu anda "gerçekçi" olmadığı için, savunmazlar. Böylece devrim hiçbir zaman gündeme gelmez. Getirenler hep "maceracı" olurlar! Komünistler ise en ufak demokratik hakkın kazanılmasını küçümsemeden, demokratik istemleri devrimci bir biçimde geliştirip, burjuvazinin devrilişini hazırlarlar. Oportünistler, "demokrasiyi tam kurarak, proletaryanın başarıya ulaşmasını hazırlarız" deyip, burjuva demokrasisine bağlılıklarını anlatırlar. Örneğin menşevikler, "Batı tipi demokrasi istiyoruz" diyorlar.

"Batı tipi ılık demokrasinin" Türkiye için geçersizliğini Yürükoğlu yoldaş, yıllar önce belirtmişti:

"Türkiye'de orta gelişmiş bir taban üstünde oluşan finans-kapital dışa açılamadığı, üstelik bir de kendisi emperyalizmin sömürüsü altında olduğu için tüm çelişkiler olağanüstü keskinleşiyor. (...)

"Böyle bir ortamda, 'Batı biçimi burjuva demokrasisi' yaşayamaz. Batıdaki ılık demokrasinin temeli, emperyalist süper kârdır." (*Emperyalizmin Zavıf Halkası Türkiye*, R. Yürükoğlu, s.56)

Bunun Türkiye gibi bir ülke için olanaksızlığı bir yana, komünistler bunu mu istiyorlar? Tabii ki hayır. Sorun, yığınların savaş içerisinde demokrasi yolundaki eğitimi, burjuvazinin sınırlarını aşması, gerçek demokrasiye, sosyalizme yönelmesidir.

Biz varolan, savaşımla kazanılan demokratik hakların üzerine ayağımızı basarız. Ama savaşımımızın çerçevesi bundan milyonlarca defa daha geniştir. Verdiğimiz savaş boyunca, kapitalizm altında çeşitli reformlar elde eder ya da etmeyiz. Asıl kazanç, her zaman, demokrasi savaşımının ne anlama geldiğini kavrayan, gerçek demokrasinin proletarya diktatörlüğü temelinde kurulabileceğini öğrenen yığınların bu amaçla savaşa atılması olacaktır. Yığınları devrim için savaşa yöneltmeyen bir demokrasi savaşımı reformizmden başka birşey değildir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

EK SAYI

İŞÇİNİN SESİ

21 Kasım 1983

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ 4. PROGRAM TASLAĞI TARTIŞMASI

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

Duyuru

Yoldaşlar,

Program tartışması giderek artan bir yoğunluk içinde ilerliyor. Partililerin çoğunluğundan ilk yazılı düşünceler geldi, geri kalanlardan da gelmeye devam ediyor.

Böylece program tartışmasının birinci aşamasından *ikinci* aşamasına, yığın örgütlerinde tartışma ve programın kamuoyuna sunulması aşamasına geçiyoruz.

Bu aşamada tüm partili ve partisiz yoldaşlar, görüşlerini daha kapsamlı olarak ve yığın örgütlerinde yürüyecek tartışmaların sonuçlarını merkeze iletmelidirler.

Devrimci hareket içinden TKP 4. Program Taslağı'na ilişkin olarak gelecek her çeşit düşünce, öneri ve eleştiriyi teşekkürle karşılayacağımızı ve üzerinde dikkatle duracağımızı belirtmek isteriz.

Yine bu aşamada parti basını da program tartışmasına açılacaktır. Merkez organımız *İşçinin Sesi* program tartışmasını içeren ekler yayınlayacaktır.

Bu arada program tartışmasının izlemesini düşündüğümüz yolda zorunlu olarak yapılan bir değişikliği duyuralım. Kararlaştırılan çerçeve içinde, program taslağı gelen öneri ve eleştirilerin ışığında *üçüncü* aşamada yeniden yazılacak, yayınlanacak ve görüş istenecekti. Ancak gelen ilk önerilerin yoğunluğu ve bunlar arasından kabul edilenlerin yüksek oranı elinizdeki taslağı düşünülen süreden çok önce büyük ölçüde değiştirdi, eskitti. Artık fazla sayıda değişiklik taşıyan bir taslak üzerinde tartışma yürütmek, eskimiş bir aşamada enerji harcamak olacaktır.

Bu nedenle, tartışmanın ikinci aşamasına başlarken TKP 4. Programı II. Taslağı yayınlanıyor. Tartışma bu II. Taslak üzerinden yürüyecektir. Üçüncü aşamada ise taslak tüm değişiklikleri kapsar biçimde yeniden yazılacak ve sunulacaktır.

TKP'nin 4. Programı Türkiye işçi sınıfının yeni ve utkan geleceğinin başlangıcı olsun!

TKP EK Üst Bürosu

TKP 4. Programı 1. Taslak Öneri İstatistiği

Toplam önerme*		Gerçek öneri**		Öneri taşımayan***	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
682	100	602	88	80	12

Toplam önerme		İçeriği ilgilendirir		Tekniği ilgilendirir	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
682	100	521	76	161	24

* *Toplam önerme:* Öneri, soru, yorum vb. herşey dahil. ** *Gerçek öneri:* Doğrudan öneriler.
*** *Öneri taşımayan:* sorular, açıklama istemleri, değerlendirme ve yorumlar

Gerçek öneri		Tümü kabul edilen		Kısmen kabul edilen		Reddedilen		İşlemde*	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
602	100	267	44.4	2	0.3	264	43.8	69	11.5

* *İşlemde:* İşlemi biten 533, yani gerçek önerilerin %89'u.
İşlemde olan ise işlemi henüz bitmemiş olanlar.

İçindekiler

1. Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır . 3
Dünya sosyalist sistemi 3
Dünya kapitalist sistemi 3
Emperyalizm ve savaş tehlikesi 4
Emperyalizmin dünyayı geri çekici rolü 4
Dünya devrimi 5

2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi 5
2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri 5
Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi 6
2.2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin sonuçları 6

3. Türkiye devriminin karakteri ve halkın birliği 7
3.1. Devrimci aşama: İleri demokratik halk devrimi 7
Devrimin temel sorunu iktidar sorunudur 7
Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur .. 7
Devrim iktidarının sınıf karakterini işçi sınıfının bilinci ve örgütlülüğü belirleyecektir 7
Gelişmenin anahtarı proletarya hegemonyasındadır 8
3.2. İleri demokratik halk devriminde sınıfların konumu 8
Burjuvazi 8
Küçük burjuvazi 9
İşçi sınıfı 9
Neden "ileri demokratik" ve neden "halk" devrimi 9
3.3. İleri demokratik halk devriminde halkın birliği 9
Tekeldışı burjuvazi 9
Küçük burjuvazi 10
Yarı-proleterler 10
İşçi sınıfı 10
İşçi sınıfının hegemonyası ve birlik 10

4. Tekellere karşı halkın savaşımı ve ileri demokratik halk devrimi programı 11
4.1. İşçi sınıfının ekonomik savaşımı 11
Türkiye işçi sınıfının ekonomik savaşımı siyasal nitelik alıyor 11
Sendika hareketinin görevleri, acil istemler 11
Komünistlerin sendikalara karşı tutumu 12
4.2. Gençlik 12
4.3. Kadın 12
4.4. Küçük üreticilerin kooperatif hareketi 13
4.5. Ulusal sorun: Bir devlette iki ulus 13
Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur 13
Kıbrıs'ın işgaline ve sömürgeleştirilmesine karşı savaş 14
Ermeni ulusal azınlığının hakları için savaş . 14
4.6. Barışçı-bağımsız bir dış siyaset için 14
4.7. İleri demokratik bir anayasa 14
Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi .. 15
Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi ... 15
Uluslararası ilişkilerin düzenlenmesinde demokrasi 15
4.8. Genel ekonomik önlemler 15
4.9. Demokrasi savaşımının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı 16

5. Sosyalist toplum ve sosyalist devlet 16
5.1. Sosyalizm: Komünizme dönüşüm dönemi .. 16
"Herkese çalışması kadar" 16
Sosyalizmde sınıflar ve sınıf savaşımı sürer .. 16
Sosyalizmde devlet kapitalist toplumun kalıntısıdır 17
Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür .. 17
5.2. Sosyalist demokrasi 17
Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi aktif yığın demokrasisidir 17
Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur 18
5.3. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi 18

6. Komünist partisi 19
TKP enternasyonalisttir 19
TKP tüm işçilerin partisidir 19
TKP Türkiye işçi sınıfının öncü gücüdür 19
TKP Leninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır . 19
TKP demokratik-merkeziyetçidir — Disiplin anlayışı 20
TKP ve din 20

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4. PROGRAM II. TASLAĞI

1. Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır

Çağımız proleter devrimleriyle kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır. Bu çağın ana çelişkisi, sosyalizmle emperyalizm arasındadır.

Dünya, emperyalizmle birlikte, bir bütün olarak sosyalizm için olgunlaştı. Çağımız Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle açıldı. 1917 devrimi dünya güç dengesinde yepyeni bir oluşum başlattı, emperyalizmin rakipsizliğini yoketti, sosyalizmi teoriden pratiğe indirdi. İşçi sınıfı ve halkların kurtuluş kavgasına büyük hız kattı. I. Dünya Savaşı ve asıl olarak Ekim Devrimi ile kapitalizmin genel bunalımı başladı.

Sovyetler Birliği'nin II. Dünya Savaşı'nda emperyalizme indirdiği ağır darbenin ve faşizmin yıkılmasında oynadığı belirleyici rolün ardından çeşitli ülkelerde gerçekleşen devrimlerle sosyalizm bir dünya sistemi oldu. Bugün iki dünya sistemi ama tek bir dünya pazarı vardır. Kapitalist ve sosyalist sektörler onun birbirini karşılıklı olarak etkileyen parçalarıdır. Sosyalizm-emperyalizm çelişkisi, kapitalist sistemin çelişkilerini azdırmakta, devrimci süreçleri hızlandırmaktadır.

Dünya sosyalist sistemi

Sosyalist sistem, sömürü ilişkilerinin yer almadığı, halkların ve devletlerin proletarya enternasyonalizmi temelinde işbirliğini gerektiren bir sistemdir.

Dünya sosyalist sistemi, yaşayan sosyalizm dünya işçi sınıfının en büyük kazanımıdır. Varlığı ve pratik dayanışmasıyla emperyalizme karşı işçi sınıfının ve halkların sağlam dayanağıdır.

* * *

Dünya sosyalist sisteminin ana gücü olan Sovyetler Birliği dünya devrimci merkezidir. Ekonomik ve toplumsal yönden en gelişmiş sosyalist ülke olarak, işçi sınıfı hareketinin en yüksek boyutlara ulaştığı yerdir. Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci merkezi oluşu, bu nedenle, izlediği siyasetle bağlı olmayan nesnel bir konumdur.

Dünya devrimci merkezinin, dünya devrim sürecine derin bir etkisi vardır. TKP Sovyetler Birliği'nin dünyada oynadığı rolü dünya devrimi açısından ele alır ve bu temel hedef içinde değerlendirir. Dünya devriminin çıkarı, Sovyetler Birliği dahil, tüm parçalarının çıkarından önde gelir.

Dünya kapitalist sistemi

Dünya kapitalist ekonomisi, özerk ulusal kapitalist ekonomilerin basit toplamı değil, sömürüye, zora dayalı organik bir bütündür, bir hiyerarşidir. Bu hiyerarşinin değişik yerlerindeki ülkeler ya da ülke toplulukları, emperyalist sömürü sistemi içinde değişik rollere sahiptir.

Dünya sosyalist sisteminin giderek güçlenmesi, işçi sınıfının ve halkların savaşımı ve bilimsel teknolojik devrimin etkileri altında, dünya kapitalist ekonomik sisteminin yapısında bir değişim vardır. Uluslararası işbölümünde, uluslararası ticaretin yapısında ve coğrafyasal dağılımında, sermayenin ve işgücünün bölgesel yer değiştiriminde yenilikler ortaya çıkmaktadır.

Giderek dünya çapında üretim ve ticaret, tekellerin dünya çapında planladığı bir işbölümü durumunu almaktadır.

Dünyada kapitalizmin ortaya çıkmasından bu yana ilk kez geri kalmış ülkelerde yapılan endüstriyel üretim uluslararası işbölümünde anlamlı bir yer tutmaktadır.

Bu gelişmelerin sonucunda ilk kez bugün tam anlamıyla bir bütün olarak dünya işçi sınıfı ortaya çıkmaktadır.

* * *

Emperyalist ülkelerde süregen bir bunalım vardır. ABD'nin kapitalist dünyadaki hegemonyası gerilemekte, dünya çapında jeopolitik ilişkiler değişmektedir.

Az gelişmiş ülkelere karşı böl-yönet siyasetinden geri durmayan emperyalist ülkeler, kendileri de bölünmüş durumdadır. Ayrılıkları yalnız ekonomik değil, aynı zamanda siyasal ayrılıklardır.

İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığınsal işten çıkarmalar, emperyalist *ülkelerde* yaşamın ayrılmaz parçası olmuştur. Toplumsal hizmetler, emeklilik, sağlık sigortası harcamaları giderek kısılmaktadır. Emperyalist *tekellerin* ise kârları, dış yatırımları, üretim kapasiteleri ve işgücü kullanımları artmaktadır.

* * *

Az gelişmiş ülkelerde işsiz ve gizli işsiz oranları yüzmilyonları aşmakta, kapitalizm tarımın geleneksel yapısını çözdük-

çe, bu sayı artmaktadır.

Az gelişmiş ülkelerde efektif talep düşük, iç pazar dardır. Bu nedenle, gelişen endüstriler, ihracata yönelik gelişmektedir. Endüstri belirli bir yoğunluğa ulaşınca ya malını dışarı satacak ya da çökecektir.

Az gelişmiş ülkelerin endüstrileşmesinin pazarı dış ülkeler, özellikle de emperyalist ülkelerdir. Bu, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığının önemli bir halkasıdır.

Dünya kapitalist ekonomik sisteminin "eski" işbölümünde sömürülen ülkeler tarım ve hammadde deposuydu. Şimdi aynı ilişki kendini endüstriyel düzeyde yaratıyor. Bugün de, kapitalizmin dünya çapındaki gelişmesini belirleyen tüm teknolojik, bilimsel ve endüstriyel dallar emperyalizmin egemenliğindedir. Bu, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığının öteki halkasıdır.

Az gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan ihracata dönük endüstrileşme, ekonomik-toplumsal sorunları çözmüyor, ağırlaştırıyor. Gelir dağılımı daha dengesizleşiyor. Toplumsal beklentiler yükseliyor ama karşılanamıyor. Bu endüstrileşme ne denli derinleşirse gelişme o denli *"süregen azgelişmişlik"* olarak kendini yeniden üretiyor.

Dolayısıyla az gelişmiş ülkeler, ve özellikle gelişmenin hızlı olduğu orta kuşak ülkeleri, çelişkilerin, bunalımların odaklaştığı bölgeler oluyor. Bu ülkeler dünya emperyalist sisteminin zayıf halkalarıdır.

Az gelişmiş ülkelerde halka karşı kaba güç, diktatörlüğün çıplak yüzünü kullanma zorunluluğu ve fiilen kullanma, yapısal bir özellik olarak sürüyor. Böyle ülkelerde burjuva demokrasisi uzun süreli yaşayamıyor.

Emperyalizm ve savaş tehlikesi

Çağımızda savaşların ana kaynağı emperyalizmdir. Savaş emperyalizmin yeni pazarlar elde etme, rekabeti kırma, siyasal ve ekonomik boyunduruk altında tuttuğu ülkelerde egemenliğini sürdürme siyasetinin şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Aynı zamanda kapitalizmin nüfus yasasının emperyalizm altında çok daha ağırlıklı işleyişiyle bağlıdır. Emperyalizm için savaş, çözemeyeceği toplumsal sorunlardan toplumları kırarak kurtulma çabasının da bir aracıdır.

Emperyalizmin varlığı savaş tehlikesinin sürmesi demektir. Ancak sosyalizmin sonul utkusunun gerçekleştiği bir dünyada kalıcı ve adaletli bir barış sağlanabilir.

kapitalizm koşullarında barış burjuvazinin kendi çıkarlarına göre ayarlamaya çalıştığı bir ateşkes dönemidir. Savaştaki güç dengeleri temelinde gerçekleştirilen paylaşımların dondurulmasıdır. Emperyalizm için barış savaşa hazırlıktır. Eşitsiz gelişim yasasının sonucu dengeler değiştikçe, yeni paylaşımlara, yeni savaşlara gebedir.

Günümüzde, emperyalizm tüm ideolojik, askersel, ekonomik, diplomatik alanlarda savaş hazırlığı içindedir.

Buna karşılık sosyalist ülkeler, dünyanın yeni bir savaşa çekilmemesi için büyük bir enerjiyle çok yönlü savaşım veriyorlar. Bu uğraş, işçi sınıfının ve halkların emperyalizme karşı savaşlarını kolaylaştırıyor. Emperyalizmin en saldırgan güçlerinin hareket alanını kısıtlıyor.

Sosyalist sistemin savaşa karşı oluşturduğu denge, hassas ve emperyalist gücün gerisinden gelen bir dengedir. Savaşı önleyebilmenin en kalıcı garantisi, dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmesidir. Emperyalist ülkeler işçi sınıfının enternasyonalist eğitimi de savaşları önleyebilmede önemli bir koşuldur.

Emperyalizmin dünyayı geri çekici rolü

Geçirdiği evrimle devlet tekelci kapitalizmine varmış olan emperyalist kapitalizm, kaçınılmaz devresel bunalımları içinde, insanlığın gelişmesini yavaşlatmakta, engellemektedir. Üretim güçleri kapitalizm altında, önünde özel mülkiyet engeli durduğu için, onunla sürekli kavga içinde, zaman kaybederek ilerlemektedir.

Üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki engel, üretim araçlarının özel mülkiyeti kalksa, işgünü hızla düşecek, insanlar tüm yeteneklerini istediği gibi geliştirebilecek ve kafa ile kol emeği arasındaki çelişki çok daha hızla yok olacaktır.

Üretim güçlerinin engelsiz gelişebilmesi için üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet ve üretim ve dağıtımın toplumsal planlaması gerekmektedir.

* * *

Bilimsel-teknolojik devrim, dünya ölçüsünde planlamayı dayatan, özel mülkiyeti ve onun türevi olan devletleri ve sınırları iyice gericileştiren, komünizmi yakınlaştıran en önemli olgulardan biridir.

Toplumsal üretimde harcanması gereken emek zamanında ve emek miktarında azalma olağanüstü hızlandı. Ancak kapitalizm sömürüye dayalı bir sistem olduğu için bunun pratik sonucu işgününün kısalması değil, artık-değer kitlesinin büyümesi olmaktadır. Böyle olmasına karşın, tarihsel bir eğilim olarak sınıf kavgasıyla işgünü, teknolojik ilerlemenin elverdiği hızda olmasa da yavaş yavaş kısalmaktadır.

Emek sürecinde kafa emeğinin oranı hızla yükselmektedir. İşçi sınıfı içinde kafa emeği ile çalışanların oranı artıyor. Eskiden üretim süreci dışında duran bir takım uğraşlar "üretken emek" kavramı içine giriyor.

Harcanması gereken emek zamanının ve emek miktarının azalması ve emeğin niteliğinin değişmesi, tarihsel bir gidiş olarak, "üretimin en az enerji harcamayla" "insan yapısına layık koşullarda yapıldığı" "gerçek özgürlük dönemi"ne, komünizme doğru nesnel bir zorlamayı anlatıyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin sonucu olarak, üretimin toplumsal niteliği daha hızlı artıyor, mülkiyetin toplumsal temeli daha hızlı genişliyor. Üretim güçleri o denli büyüyor ki kıtasal çapta bir-iki ülke dışında, hiçbir ülkenin yapılması gereken üretime kaynakları yetmiyor. Üretim güçlerinin gelişmesi yalnızca ülke çapında değil, dünya çapında hammadde, enerji kaynağı ve pazarı birlikte alan bir üretim ve dağıtım planlamasını zorunlu kılıyor.

Öte yanda, emperyalist-kapitalizm çelişkilerle dolu bunalımlı yapısına rağmen, üretim güçlerini büyük adımlarla geliştirme yeteneğini göstermiştir.

Emperyalist sistemin gelişmesi az gelişmiş ülkelerde kurulan sosyalizmle kıyaslanamaz. Kıyaslamada kullanılabilecek tek doğru ölçüt, bu ülkelerin *kendi* olanaklarıdır. İleri kapitalist ülkelerde sosyalizm gerçekleşmiş olsaydı, bugünkü üretim güçleriyle ulaşılacak düzey ne olurdu? Bu soru sorulduğunda üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin gelişmeyi engelleyici rolü açıkça ortaya çıkar.

Kendi haline bırakılırsa dünya kapitalizmi, gelişme ve yaşamını sürdürme yönünde kullanabileceği önemli bir rezerve sahiptir.

Dünya emperyalist sisteminden devrimler yoluyla parçalar koparılmazsa, emperyalizmin gitmekte olduğu yol, dünya pazarını alabildiğine derinleştirmek, komünizmi alabildiğine yakınlaştırmaktır. Komünizm giderek daha çok pencereden bakmaktadır.

Bu da kapitalizmi sonsuza dek kurtaramayacaktır. Kapitalizmin ömrü uzayacak, ama temel çelişkisi çözülmeyecek, yalnızca geçici bir süre için yumuşatılmış olacak, bir üst aşamada daha şiddetle ortaya çıkacaktır.

Tarihin gittiği yön budur. Devrimci güçlerin görevi, bu sarhoş gidişi, kısa, kestirme, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dünya devrimi

Dünya devrimi, dünya çapında komünizm çağını açmak üzere dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması sürecidir.

Dünya devrimi somut olarak, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin her alanda ilerlemeleri ve yeni ülkelerin emperyalist sistemin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle sosyalist topluluğa katılmaları sürecidir.

Dünya devrimi, bugün varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine indirgenemez. Komünizm çağına ulaşmanın yükünü bu ülkelerin sırtına yüklemenin nesnel güçlükleri vardır. Bunlar bugüne değin proleter devrimlerinin az gelişmiş ülkelerde başarıya ulaşmasının sonucu güçlüklerdir.

Dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmeden kapitalizmi geçmesi bir yana, çözülme tehlikesi vardır. Dünya ölçüsünde emperyalist sistemin hâlâ daha güçlü olduğu koşullar altında, sosyalist ülkeler, asıl olarak tarihten devraldıkları az gelişmişlik mirası nedeniyle, kendi ülke halklarına ileri kapitalist ülkelerdeki olanakları sağlayamadıkları sürece sosyalizmin çözülme tehlikesi vardır.

Çağın dönüşümünü hızlandırmak ve geri dönüşsüz kılmak için devrimler gerekmektedir. Sosyalist ülkeler açısından görev dünyadaki tüm devrimci savaşımlara gerekli desteği vermek ve sosyalizmi ilerletmektir.

Kuşkusuz komünizm çağına ulaşmanın en kestirme yolu, büyük emperyalist ülkelerde devrimin gerçekleşmesidir.

Bugünkü koşullarda başarının en önemli garantisi, en başta varolan proleter diktatörlüklerinin kendi aralarında ve öteki ülkelerin işçi sınıflarıyla kaynaşmış-sarsılmaz bir blok oluşturmalarıdır. Çünkü kurulmuş proletarya diktatörlükleri yalnızca *kesimsel başarılardır*. Ne zaman ki, dünyanın ekonomik, toplumsal ve siyasal ilişkiler ağı sosyalist ülkelerin ve dünya işçi sınıfının lehine bir ağırlığa dönüşür, işte o zaman bu kesimsel değil, kesin, bütünsel bir sonuç olacaktır. Bu noktaya, büyük bir olasılıkla, emperyalizmin birden ve topluca çökmesiyle değil, tek tek ülkelerde ya da ülke topluluklarında devrimlerle gelinecektir. Bu süreç içinde oluşacak *dünya proletarya diktatörlüğü* sosyalizmin sonul zaferi anlamına gelecektir.

Dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması ile kapitalizmden komünizme geçiş çağı kapanacak ve *komünizm çağı* açılacaktır. Emperyalizmin bir sistem olarak çöktüğü, savaş tehlikesinin ekonomik kaynağının ortadan kalktığı, insanlığın bayrağına "herkese gereksinimi kadar" ilkesinin yazılmaya başlanacağı bu çağda ordular, silahlar, baskı aygıtları, *emeğin zorunlu yapısı* da kalkacaktır. Üretim güçleri, kapitalizmin düşünemeyeceği boyutlarda gelişmeye başlayacaktır. Üretim güçlerinin değerlendirilmesinde devlet sınırlarının egoist engeli ortadan kalkacak, dünya ölçüsünde ekonomik yarar belirleyici olacaktır. Sınıflar ancak bu aşamada, bu üretim güçleri temelinde ortadan kalkacak ve dünya sınıfsız-sömürüsüz toplumu KOMÜNİZME ulaşacaktır.

2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında, endüstrileşmesini tamamlamamış, teknolojik açıdan geri, orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Bu temel üstünde, tekeller büyüyüp güçlenmiş, finans kapital oluşmuş ve devletle tekeller içiçe geçerek devlet-tekelci kapitalizmine yükselmiştir. Endüstri başı çeken sektördür.

2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri

Halk devrimine yol vermemek koşuluyla, kurtuluş savaşında emperyalist işgalcileri kovmak, pazarını başkasına kaptırmamak Türkiye burjuvazisinin işine geldi.

Emperyalizm kovulunca, burjuvazi devletin tüm olanaklarından yararlanarak kapitalizmi geliştirme yolunu tuttu. Ekonomik, toplumsal, siyasal her türlü şiddet ve kandırmacayı uygulayarak emekçilerin kanını kurutan bir yoldan ilkel sermaye birikimini sürdürdü.

Emperyalizmin kovulmasına bir köylü devrimi eşlik etmediği için, tarımda kapitalizmin gelişmesi *evrimci* yoldan, büyük toprak ağalarının kapitalistleşmesi yolundan oldu. Köylülük, bir karış toprak parçası üzerinde didinerek, sancılı bir süreç içinde ayrışmaya bırakıldı.

Burjuvazi emperyalizmle bağlarını hiç öldürmedi. 1950'ye gelirken, Türkiye'de yüklüce sermaye biriktirmiş bir burjuvazi türemişti. Bu büyük burjuvazi ve bağlaşığı olan büyük toprak sahipleri, emperyalizmle karşılıklı olarak kucaklaştılar.

Özellikle 1950 sonrasında Türkiye'de hızlı bir ekonomik gelişme yaşandı, ancak bu gelişmeye büyük dengesizlikler eşlik etti. Bu dönemde çok yatırım gerektiren ve uzun dönemde kâr getirecek olan ağır endüstri yerine, emperyalizmle işbirliği içinde büyük burjuvazi ana olarak hafif endüstri temelinde tekelleşme, büyük toprak sahipleri makinalaşma, kapitalistleşme yolundan yürüdü. Bu, ekonominin dengesiz gelişmesi, ağır ve hafif endüstri arasında gerekli orantının kurulamaması demekti.

Kapitalizm Türkiye'de serbest rekabetçi dönemi yaşamadan *daha baştan* tekelci olarak gelişti. Bankalar, devlet ve yabancı sermaye ile birlikte, tekellerin doğuşunda ve gelişmesinde en önemli rolü oynadı. Bu nedenle tekelleşme sürecinin kendisi banka ve endüstri sermayelerinin içiçe geçmeleri yoluyla yerli *finans-kapitalin* ortaya çıkma süreci oldu. Bankalar başta sermaye birikimini hızlandırma görevi görürken giderek finans-kapital odakları oldular. Bu süreç, 1960'larda ülke ekonomisinde tekellerin ağırlık kazanmasını, 1970'lerde finans-kapital egemenliğini getirdi.

Üretimin çoğunluğunun endüstriden geldiği, gelişmiş bir bankacılık sistemine sahip bugünkü Türkiye'de, finans-kapitalin yanısıra yaygın bir küçük kapitalist ve ondan da yaygın basit meta üretimi vardır ve bu Türkiye'nin orta gelişmişliğinin bir göstergesidir.

Finans-kapital, Türkiye'deki orta gelişmiş tabanın üzerinde doğmuş, o tabanı kendi çıkarlarına bağımlı kılmış, bu doğrultuda örgütlemeye yönelmiştir. Finans-kapital üzerinde durduğu tabana da kendine bağlı bir makinalaşma yaymıştır. Türkiye'de üretimin makinalaşma yönünde her düzeyde attığı adımlar sonucunda kısa sürede kâr hadleri düşmeye başlamıştır. Buna karşı, sömürüyü arttırmak, kârlı dış ticaret ve dış yatırım alanları bulmak gibi önlemler alma zorunluğu doğmuştur.

Türkiye'de bu zorunluluk 1970'ler sonrasında artarak kendini duyurmaya başlamıştır. Tekeller sömürüyü yoğunlaştırırken, aynı zamanda sermaye ve mal ihracı olarak dışa açılma, emperyalistleşme gereksinimi ağırlık kazanmaya başlamıştır.

Orta gelişmiş taban, iç pazarda efektif talebin sınırlı oluşunu da belirlediğinden, ilerleyen endüstri kolları, iç

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

pazarın emebileceği kapasitenin dışına taşmışlardır. İhracat zorunluluğu arttıkça, sorunlar da ağırlaşmıştır. Ayrıca, bu endüstri dallarının ürünleri, girebildikleri pazarlarda "korumacılık", "gümrük duvarları" vb. işleyişlerle karşılaşmaktadırlar. İleri gitmiş endüstri dalları hem ülkenin genel geriliğinden, hem dengesiz gelişmişliğinden, hem tüm sorunların altında yatan neden olarak emperyalizme bağımlılıktan çekmektedir.

Türkiye'de ihracata yönelik endüstrileşme sürecektir. Zaten Türkiye, orta kuşak içinde oldukça yaygın endüstri kompleksine sahip ülkelerden biridir. Ancak böyle bir endüstrileşme ülkenin derin sorunlarını çözemeyecek, az gelişmişlik zincirini kıramayacaktır.

* * *

Ondokuzuncu yüzyıldan bu yana sürmekte olan Prusya tipi kapitalistleşme ile, endüstride yaşanan süreç, kabaca 10 yıl ara ile tarımda da izlendi. 1950'lerde kapitalist gelişme yolunda bir patlama geçiren ülke tarımına asıl gelişme 1960'larda geldi. O zamandan bu yana kırsal alanlar bir uçta tarım tekellerinin, burjuvazinin, bir uçta tarım proletaryasının ve arada dev gibi bir küçük üreticiler yığınının doğmasına tanık oldu. Bugün tarımda da kapitalist üretim ilişkileri egemendir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yarı-feodal kalıntılar yer yer sürmektedir. Ancak kapitalizm bu ilişkilerin hepsini kendi işleyişi içine almış, böylece sömürüsünü iyice barbarlaştırmıştır.

Finans kapital tarıma da dalmış, Türkiye tarımında tekelleşme oldukça ilerlemiştir. Tarım tekellerinin başında Üretim Çiftlikleri ile Et ve Balık Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi vb. kurumlarıyla devlet gelmektedir.

* * *

Savaş sonrasında kurulan Türkiye Cumhuriyeti içinde Türk burjuvazisi iç sömürgesi olan Türkiye Kürdistanı'nı Türkiye'de kapitalizmi geliştirme yolunda kullandı. Devleti aracılığıyla ekonomik ve siyasal *şiddet* yolundan ilkel birikimi sağlamaya yöneldi. Kürdistan'da her yolu kullanarak biriktirdiği zenginlikleri sermaye olarak Batı'ya aktardı.

1950'lere kadar süren bu dönemde, en barbar yöntemlerle uygulanan sömürge siyaseti sonucunda Kürdistan'ın insanı büyük yıkıma uğradı. Üretici güçlerin gelişmesine sekte vuruldu.

Bu yağma ve talana karşı isyan eden Kürt halkı amansızca kırıldı.

1950-1960 arası yavaş bir kapitalist gelişme Türkiye bütününün etkisiyle, Kürdistan'da da yol aldı. Ulusal baskı azalmadı. Özellikle devlet-tekelci kapitalizminin Türkiye'de egemen olduğu 1970'ler sonrasında Kürdistan, finans kapital tarafından yeni bir tarihsel temelde, yeni yöntemlerle sömürülmektedir. Tekelci kapitalizmin sömürü mekanizmaları Kürdistan'ın geri temelinde yankılanınca Kürt emekçisi için daha yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır.

* * *

Türkiye finans kapitali eski iç sömürgesi Kürdistan'ın yanına 1974'ten sonra yeni bir sömürge daha, Kuzey Kıbrıs'ı katmaya başladı. İşgal bölgesinin ekonomisi Türkiye'ye sıkıca bağlandı.

Kuzey Kıbrıs'ın işgali, Türkiye burjuvazisinin kendisini yeniden gözlerini ülke dışına dikebilecek bir güç olarak görmeye başladığının kanıtıdır.

Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

Tarihsel olarak bakıldığında görülür ki, savaş dönemi gibi *zor koşullarda*, ya da burjuvazinin rakipleri karşısında yeterince güçlü olmadığı koşullarda devlet *tüm ağırlığıyla*, ta başlardan sahneye çıkmıştır. Tarih sahnesine geç gelmiş bir sınıf olan Türkiye burjuvazisi için de böyle olmuş ve ama toplumdaki kapitalist gelişmeyle birlikte devletin rolü de değişmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında burjuvazi zayıftı. Burjuva devlet önce 1923 İzmir Ekonomi Kongresi'yle oldukça liberal bir siyaset izledi. Burjuvazinin güçlenmesi için elverişli koşulları "dolaylı" yoldan sağlamayı üstlendi.

Ne var ki, ülkede yeterli sermaye birikiminin yokluğu ve 1929 bunalımının etkileri, 1932'de burjuva devletini ekonomiye doğrudan katılmak, "devletçilik" (etatizm) siyaseti izlemek zorunda bıraktı.

Devletçilik siyaseti, sermaye birikimi mekanizmasını harekete geçirme işlevini tamamlayınca bırakıldı. Ama devletin ekonomik eylemleri yok olmadı. Devlet bu kez, büyük sermayenin finans kapitalleşme sürecinde etkin rol almaya başladı.

1960-1970 dönemi, finans kapitalin egemenlik kurma çabalarıyla belirlenir. Bu dönemde, yeniden planlama ve genel olarak hızla artan devlet işletmeleri gözlenmektedir. Devlet, banka, endüstri, yabancı sermaye, "ordu" sermayelerinin karması kuruluşlar ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ordunun üst katlarını tutmuş klik, finans kapitalle kaynaşmıştır.

1970'lere geldiğimizde devletin rolü nitelik olarak farklıdır. Bu *yeni aşama*, tekellerle devletin her geçen gün biraz daha içiçe geçmesi, kaynaşması, devletin tekellerin eline geçmesiyle belirlenir. Tekellerin gücüyle devletin gücü *tek bir mekanizmada* bütünleşmiştir. Devlet, *tekelci sermayenin genişletilmiş yeniden üretim sürecinde* somut görev üstlenmiş, bu sürecin en önemli parçası olmuştur.

Bu bütünleşme finans-kapitalin kendi başına çözemediği sorunlar için gereklidir. İç pazarın derinleştirilmesi, tekellerin sermaye birikimini hızlandırma, işçi ve emekçinin yoğun sömürüsünü garanti altına alma, bunların ve pek çok sorunun "çözümü" hep devletin etkin tutumunu gerektirmektedir.

Tekellerle devletin tek bir mekanizmada bütünleşmesi belirleyici olgudur. Türkiye'de *devlet tekelci kapitalizmi vardır.*

1970'lerden bu yana devlet, tekelci burjuvazinin egemenliğindedir.

2.2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin sonuçları

Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi oluşumu Batı'daki sonuçları doğurmuyor, doğuramaz. Emperyalist ülkeler geçmişte emperyalistleşme yoluyla iç savaşı, kapitalizmin yıkımını önlediler, ama bu sonuç Türkiye için geçerli değildir.

Bir kez, hem mal, hem sermaye olarak dışa açılabilmek için, Türkiye kapitalizminin, üretim zamanı, miktarı, maliyeti ve kalitesi açısından uluslararası standartlara ayak uydurması gereklidir. Bunun için içeride teknolojik düzeyi yükseltmek gereklidir. Bu ise kâr hadlerinin düşmesini getirir. Kâr hadlerinin düşmesine karşın kâr kitlesini koruyabilmek, yükseltebilmek için ise yine bol ihracat gereklidir. Üstelik, teknolojiyi yükseltebilmek için de bol kredi ve döviz gereklidir. Fasit bir daire sözkonusudur.

Dünya emperyalist sisteminin bugünkü gelişme aşamasında, Türkiye'nin bu fasit daireyi kırarak emperyalistleşebilmesi çok güçtür. Yapılan kısıtlı "sermaye ihraçları" yine şu ya da bu emperyalist tekelin koltuğu altında gerçekleşebilmektedir. Türkiye dış yatırımlarda da "emperyalizmin atlama tahtası" olmaktan öteye geçememektedir.

Ayrıca, olgunlaşmış ama gerçekleşememiş olan "emperyalistleşerek sorunları çözmek" isteği gerçekleşirse de ülkeyi bir alt-emperyalist ülke olarak daha karmaşık çelişkiler içine sokacak bir istektir. Türkiye finans-kapitali varlığını sürdürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişki-

TÜRK TARİH, SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

lerini de "bastırmak" zorundadır.

Aşırı yaygın küçük üretim tabanı üzerinde devlet-tekelci kapitalizminin ekonomiye egemen olduğu, finans oligarşisinin devleti elinde tuttuğu, emperyalistleşme gereksiniminin karşılanamadığı, üstelik yerli tekellerle içiçe geçmiş emperyalizmin her yoldan sömürdüğü ve askersel güdümü altında tuttuğu orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye, ekonomik bunalımların kıskacından kurtulamaz. Türkiye'de kapitalizm çıkmazdadır, devrimle çözülebilir bir durumun varlığı yapısaldır.

Türkiye bu yapısıyla toplumsal-siyasal bunalımlardan da kurtulamaz. Böyle bir ekonomik yapı sürekli olarak totaliter, faşizan, faşist rejimler üretmekte, kısa süreli yaşanan "demokratik" aralar ise burjuva anlamında bile sahte bir demokrasi olmaktan öteye gitmemektedir. Faşizm isteği de yapısaldır.

Türkiye'de şöyle iki düzeyli almaşık olanca ağırlığıyla ortadadır. Kapitalizmin çerçevesi içinde düşünmek zorunda isek, bir yanda ekonominin istemleri, öte yanda üretimi ememeyen iç pazar ve emmeyen dış pazar. Ya emperyalistleşme ya çürüme. Kapitalizmin çerçevesi içinde düşünmek zorunda olmadığımız için, ya emperyalistleşme, ya sosyalizm. Sosyalizm, Türkiye'de üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki engeli aşmak için gereklidir. Emperyalizm ve yerli finans-kapital bağımlılığından kurtulmadan Türkiye'de gerçek bir gelişme yolu açılamaz. Türkiye emperyalizmin zayıf halkası olmaktan kurtulamaz.

Türkiye'de orta yol geçicidir. Türkiye toplumunun önünde iki yol vardır. Ya halkın aşırı sömürüsünü garanti altına alan faşizm, ya halkın devrimci enerjisini seferber ederek sorunlarını çözecek devrim.

3. Türkiye devriminin karakteri ve halkın birliği

3.1. Devrimci aşama: ileri demokratik halk devrimi

Kapitalist bir ülke olan Türkiye'nin önündeki *toplumsal devrim* aşaması sosyalizmdir.

Türkiye'de sosyalizmin maddi önkoşulları vardır. Bu önkoşullar en somut anlatımını devletin ekonomideki rolünde ve devlet-tekelci kapitalizminde bulur.

Devrimin temel sorunu iktidar sorunudur

Türkiye'de *ana düşman* yerli finans oligarşisi ve emperyalizmdir. Yıkılacak erk budur.

Her devrimin ilk ve temel sorunu iktidar sorunudur. Türkiye devriminin önündeki adım, halk sınıflarının savaş birliği ile emperyalizmi ve yerli finans-kapitali erkten alaşağı edecek, iktidarın sınıf karakterini değiştirecek *siyasal devrimdir.*

Her toplumsal devrim içinde siyasal devrimi barındırır. Öte yanda, bazı siyasal devrimler, toplumsal devrime yolu açmak için yapılır. Bunlar toplumsal ruha sahip siyasal devrimlerdir. Bazı siyasal devrimler ise toplumsal devrime yol açmayan iktidar değişiklikleri olarak kalır.

Türkiye'de proletarya hegemonyası altında gerçekleşecek siyasal devrim, toplumsal ruha sahip bir siyasal devrim olacaktır. Öncülüğünü küçük-burjuva radikalizminin ele geçireceği bir siyasal devrimin ise böyle bir derinliği olmaz. Proletarya öne gelmedikçe sonunda geriye döner.

Türkiye'nin somut koşullarında partimizin *ileri demokratik halk devrimi* olarak adlandırdığı siyasal devrim anti-emperyalist, anti-tekelci, anti-faşist, anti-sömürgeci bir devrimdir. Burjuva demokratik devriminden farklı olarak, İDHD'nin nesnel mantığı toplumsal devrime yolu temizlemek, kesintisiz bir süreç içinde sosyalizme açılmaktır.

İşçi sınıfının toplumsal devrimdeki ilk adımı proletaryayı yönetici sınıf konumuna yükseltmektir. Bu da demokrasi savaşımını kazanmak demektir.

Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur

Türkiye'de siyasal devrim sorunu, *gerçek demokrasiyi* yerleştirme sorunudur. Demokrasi savaşımı Türkiye'de anti-feodal çerçeveden çıkmıştır. Bu kavga artık ancak kapitalizmden sosyalizme geçiş olan bir üst çerçeve içinde verilebilir.

Türkiye'de işbirlikçi kapitalizm ve özellikle finans-kapitalizm demokrasiyi halkımız için ekonomik ve siyasal düzeyde hayal yapmıştır. Öte yanda, her alanda halkın demokratik özlemlerini ve gereksinimlerini arttırmıştır. Ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamın her alanında *demokratikleşme,* toplumsal gelişme için kesin bir zorunluluk olmuştur.

Kapitalizm, demokratik dönüşümlerle değil, ekonomik-toplumsal devrimle yıkılabilir. Ancak, demokrasi kavgasında eğitim görmemiş proletarya halkın liderliğini kazanamaz, demokrasiyi geliştiremez ve toplumsal devrimi gerçekleştiremez.

Siyasal devrimi gerçekleştirme kavgası iki temel nedenle gerçek demokrasiyi yerleştirme kavgasıdır.

Birincisi, siyasal devrimin başarılabilmesi, *ikincisi,* devrimin ardından yeni devletin kurulabilmesi halkın çoğunluğunun devrim sürecine ve devlet işlerine aktif katılımının kanıtı olacaktır, ki bu koşul olmadan iki amaca da ulaşılamaz.

Siyasal devrimin toplumsal devrime ilerleyebilmesi de demokrasiyi geliştirmeyle doğrudan bağlıdır. Kapitalizm, üretim araçları üzerinden özel mülkiyeti kaldırmadan yıkılmaz. Üretim araçlarının demokratik yönetimi için tüm halkı örgütlemeden, devlet yönetiminin demokratik örgütlenmesi içinde seferber etmeden bu alanda hedeflerimizle tam tutarlı sonuçlara ulaşılamaz.

Yine demokrasiyi giderek kendini yadsıyacağı sınıra dek geliştirmeden, komünizmin alt aşaması sosyalizmden komünizme ilerlenemez.

Bu nedenlerle, demokrasi kavgasını başarıyla vermeyen bir işçi sınıfı halkın öncülüğünü kazanıp İDHD'ni gerçekleştiremez; bu devrimi toplumsal devrime ilerletemez; sosyalizmi geliştirip toplumu devletin kuruyup gitmesi aşamasına ulaştıramaz.

Devrim iktidarının sınıf karakterini işçi sınıfının bilinci ve örgütlülüğü belirleyecektir

İDHD'nin *ilk adımda* gerçekleştireceği dönüşümler programı, kapitalizmin teorik çerçevesini aşmayan ama pratik çerçevesini ve burjuva legalitesini aşan demokratik bir programdır.

İDHD programı, bu nedenle hâlâ sosyalizm değildir ama işçi sınıfı hegemonyasındaki bir iktidar altında artık kapitalizm de değil, sosyalizme doğru dev bir adımdır. Türkiye'de işçi sınıfı hegemonyasında İDHD ile toplumsal devrim, *tek* bir devrimin iki anıdır.

İDHD iktidarının sınıf karakterini

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ TARİHİ ARŞİVİ

işçi sınıfının bilinci, halk yığınlarına öncülük yeteneği ve örgütlülük düzeyi belirleyecektir. Türkiye'nin bir geçiş kuşağı ülkesi olması, devriminin de çeşitli olasılıklar taşıması eğilimini arttırmaktadır.

Türkiye'de İDHD işçi sınıfının mutlak egemenliği altında başarıya ulaşabilir ve başından proletaryanın başkasıyla paylaşmadığı diktatörlüğü kurulabilir. Bunun koşulu, *devrim öncesinde,* devrimin hazırlığı döneminde komünist partisinin yönetimindeki işçi sınıfının, küçük burjuvazi ve demokratik katmanlarla sağlam bir bağlaşıklık kurabilmesi, uzlaşmacı-sallantılı unsurları soyutlayabilmesidir. Böyle bir iktidar toplumsal devrimin başlama noktası olur.

Proletarya yeterli bir güçle iktidarı ele alamazsa, toplumsal düzeydeki bağlaşıklıklar siyasal iktidar düzeyinde de yansırsa, kurulacak iktidar daha geri, daha ödünlü bir içerik demek olan işçi-emekçi diktatörlüğü olacaktır. Böyle bir iktidar, *geçici* bir iktidardır. Bu iktidar, proletarya hegemonyası altında ise, proletarya diktatörlüğünün bir çeşididir ve belki ikinci bir kavgayı, fakat ancak proletaryanın utkusuyla sonuçlanabilecek bir kavgayı içerecektir, toplumsal devrimin başlama noktası olacaktır.

Devrimden sonra kurulan iktidar işçi-emekçi diktatörlüğü ise ve hegemonyayı proletarya sağlayamamışsa, toplumsal ruha sahip bir siyasal devrimden kolayca sözedemeyiz. Bu ancak sonraki gelişmelerle, iktidardaki sınıf güçlerinin yeniden guruplaşması yolundan proleter hegemonyasının güçlenmesiyle, iktidarın proletarya diktatörlüğünün bir çeşidine dönüşmesiyle sağlanacaktır.

Küçük burjuva devrimci-demokrasisinin erke ortaksız el koyacağı bir devrim ise toplumsal ruha sahip olmaz. Ne yana gideceğini bilmez bir devrim olur. Ya sınıf güçlerinin yeniden guruplaşması yoluyla proletarya diktatörlüğünün bir çeşidine dönüşür, ya da kazanımlarını burjuvaziye teslim eder.

Türkiye devriminin açınımı proletarya hegemonyasına bağlanmıştır.

Gelişmenin anahtarı proletarya hegemonyasındadır

Proletaryanın yalnızca ideolojik değil, fiili hegemonyası altında gerçekleşen devrim, toplumsal ruhlu siyasal devrim olur, proletarya diktatörlüğü kurulur. Bir devriminin sosyalist devrim olması için, "saf" bir sosyalist devrim olması gerekmez. Saf bir devrim yoktur.

Doğal olarak proletarya iktidarı ülkenin somut durumunun belirlediği bağlaşıklıklar içinde alır. Her devlet (diktatörlük) bir iktidar blokudur. Ancak, her devlet *tek* bir sınıfın diktatörlüğüdür. İki sınıfın birlikte iktidarı *geçici* bir durumdur.

Emperyalizm çağındaki burjuva demokratik devrimlerde amaçlanmış "işçi-köylü devrimci demokratik diktatörlüğü" ile finans kapitale ve emperyalizme karşı verilen İDHD'de ortaya çıkabilecek "işçi-emekçi diktatörlüğü" (işçi-küçük burjuva diktatörlüğü) böyle *geçici* iktidarlardır.

Bu *geçici* iktidarlar da, eğer proletarya hegemonyası altındaysa, tarihsel açıdan yine proletarya diktatörlüğünün bir çeşididir.

Sosyalist devrim ileri kapitalist ülkelerde gerçekleştiğinde, işte o zaman tarihte ilk kez devletini (diktatörlüğünü) *doğrudan* kuran sınıf toplumda da çoğunlukta olacaktır.

Proletarya iktidarı alırken, bağlaşıkları ülkenin durumuna göre değişebileceği gibi, dünyanın durumuna göre de değişebilir. Sosyalizmin dünya ölçüsünde çok daha güçlü olduğu bir dönemde, işçi sınıfının bağlaşıklarının tabanı da genişleyecektir.

Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır ve bu geçiş çok değişik biçimler gösterecektir.

Dünyada saf bir devrim yoksa, emperyalizmle birlikte dünya bir bütün olarak sosyalizm için olgunlaşmışsa, Türkiye işçi sınıfı ülkenin yapısı ve dünya koşullarına göre belirlenen bağlaşıklıklar içinde iktidarı alıyorsa bu toplumsal ruhlu siyasal devrimdir, proleter devrimdir.

Türkiye'de tarihsel olarak kapitalizmin çözmüş olması gereken sorunlar vardır ve bunlar proleter devriminin açınım kazanması, tüm halkın ayağa kalkması için kaldıraç olacaktır.

Orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye'de proletarya devrimi yalnızca işçi sınıfının ve yoksul kır-kent emekçilerinin değil, tüm *orta sınıfın* (küçük burjuvazinin) da çıkarlarını temsil edecektir.

3.2. İleri demokratik halk devriminde sınıfların konumu

Burjuvazi

Türkiye halkının ana düşmanı yerli finans kapital, emperyalizme organik olarak bağlıdır. Bu bağlılık, uluslararası kapitalist işbölümü ve ekonomik zorunluluklar çerçevesinde ortaya çıkan, ülke içinde işçi sınıfının, ülke dışında sosyalist sistemin güçlü varlığıyla iteklenen bir bağlılıktır.

Dahası, geneliyle Türkiye burjuvazisi uluslararası kapitalist işbölümü içinde emperyalizme bağımlıdır. Türkiye sermayesi (tekelci ve tekeldışı birlikte) emperyalist finans kapitalin genişletilmiş yeniden üretimi sürecinin parçasıdır. "Ekonomik bağımlılık" olarak tanımladığımız ilişkinin altında bu gerçek yatar.

Türkiye'nin emperyalist sermayenin yeniden üretimi sürecinde yer alması, uluslararası işbölümünde ve sermayenin, "emperyalist sermaye hegemonyasında uluslararası yoğunlaşma" sürecinde çok çeşitli bağımlılık bağlarını yanında getirmektedir. Bu gelişmenin sonucu, yerli burjuvazinin elinde toplanan artık-değerin bir bölümünün emperyalist sermayeye transferidir, ki bu yerli burjuvazi ile emperyalizm arasındaki *çelişkilerin ekonomik temelidir.*

Türkiye burjuvazisinin emperyalizme bağımlılığının mekanizması, burjuvazinin çeşitli guruplarını değişik biçimde etkilemektedir. Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizm derinleştikçe, hem kendi içinde, hem enternasyonal alanda işbölümü ve entegrasyon ilerledikçe, tekeldışı sermayenin *iç* çelişkileri de giderek iç ve dış tekelci sermayenin içindeki çelişkilerin bir izdüşümü olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu durum, Türkiye burjuvazisinin yapısına, iç çelişkilerine ve emperyalizmle ilişkilerine, burjuvazinin kendi içindeki güç hiyerarşisi ve bu hiyerarşiye tutarlı olarak emperyalizmle olan ilişkisi yanında üçüncü ve yeni bir boyut getirmektedir. Burjuvazinin iç çelişkilerinin giderek artan bölüğünün emperyalist çelişkilerin yansıması olmasıyla bu çeşit çelişkiler, küçük-orta-büyük kapitalistleri ya da tekeldışı ve tekelci kapitalistleri *dikey* olarak dilimlemektedir. Böylece, genel olarak burjuvazi iyice *heterojen* bir yapı kazanmaktadır.

* * *

Tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye tekelci kapitalizmin egemen olduğu yapının parçalarıdır. İkisi arasında çelişkiler olduğu gibi, yarar ilişkisi de vardır. Aralarındaki çelişkiler tekeller egemen olduktan sonra, bu yarar ilişkileri içinde doğmaktadır.

Tekelci kapitalizm güçlendikçe, tekeldışı sermayenin tekelci sermayeye bağımlılığı artmakta, biçimsel sahipliği saklı tutarken, gerçekte tekelci sermayeye bağlı üretim birimleri durumunu almaktadır.

Tekeldışı sermayenin bu özelliği, onun bir bütün olarak tekelci sermayeye karşı direnişini olanaksızlaştırmış, *siyasal birliğini* kırmıştır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci değildir,* devrime karşıdır. Emek

TÜRKİYE SOSYALİST PARTİSİ ARŞİVİ

sermaye çelişkisinin uluslararası planda yansıması olan emperyalizm-sosyalizm çelişkisinin derinleşmesi, kendisinin üretim aracı sahibi sömürgen bir sınıfın parçası oluşu, Türkiye'de hızla gelişen kapitalizmin kendi mezar kazıcısını büyük bir güçle ortaya çıkarması, tekeldışı burjuvazinin devrime karşı oluşunu belirleyen en önemli olgulardır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *demokrat değildir.* Türkiye'de liberalizm ile demokratlık birbirinden ayrılmıştır. Tekeldışı burjuvazi liberalizmi temsil etmektedir. Onun liberalizmi, tekeller karşısında nefes alabilme isteğinden doğar ve hem ekonomik, hem siyasal alanda iyi örgütlenmiş bir kurallar sistemi (yasalar vb.) isteğinde somutlaşır.

Türkiye'de tekeldışı burjuva liberalizminin demokratlıktan ayrılmış oluşunun *birinci* göstergesi, onun emperyalist siyasete olan gönüllülüğüdür. "Dış pazara açılma" çabası, Kuzey Kıbrıs'ın işgali, bu emperyalist siyasetin göstergeleridir.

İkinci gösterge, tekellere ve dolayısıyla faşizme karşı tutarlı bir savaş vermekten uzak oluşu ile belirlenir. Tekeldışı burjuvazi Türkiye'de kapitalizmin ulaştığı aşama nedeniyle, ülkenin önünde duran ana düşmana karşı tutarlı demokratik bir program öneremez.

Üçüncü gösterge, Kürt halkına karşı şövenist tutumudur. Ulusal sorunda şövenistlik demokrat olmaya en önemli engellerden biridir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *anti-emperyalist değildir.* Tekeldışı burjuvazi, emperyalizmin yurdumuzdaki ne ekonomik, ne askersel varlığına, NATO üyeliğine, ABD üslerine karşı değildir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin bu özelliklerini görmek, onu tekelcilerle aynı torbaya koymak değildir. Tekeldışı burjuvaziyle emperyalizm ve tekelci burjuvazi arasında önemli çelişkiler vardır ve bunların toplumsal-siyasal yaşamda oynadıkları bir rol de vardır.

Tekeldışı burjuvazi heterojen bir guruptur. Kendi içinde de farklılaşmalar, çelişkiler vardır. Küçük-orta kapitalist ayrımı bunu bir yere dek anlatabilir. Küçük kapitalistin ekonomik durumu daha oynak, daha güçsüzdür, kendisi küçük burjuvaziye hem ekonomik konum hem kafa yapısı olarak oldukça yakındır.

Tekeldışı burjuvazinin alt kesimlerinin, ekonomik yönden en güçsüz kesimlerinin, emperyalizmle en az doğrudan bağlı kesimlerinin nesnel konumu öteki kesimlere göreli olarak daha ileridir.

Tekeldışı burjuvazinin giderek artan oranda tekelci sermayeye bağımlı oluşu ve elde ettiği artık-değerin bir bölümünü iç ve dış tekellere kaptırışı, tekeldışı burjuvazinin sömürüldüğü anlamına gelmez. Tekeldışı burjuvazi sömürülen değil, *sömüren* bir kesimdir. Sömürü ilişkisi bir bütün olarak burjuvaziyle işçi sınıfı, kır ve kent küçük burjuvazisi arasındadır.

Küçük burjuvazi

Türkiye Avrupa'da küçük burjuvazinin toplumda en geniş yer tuttuğu ülkedir.

Kırsal alanlarda olduğu gibi kentlerde de yoğun bir yığın bulunmaktadır. Bürokrasi ve aydınların büyük çoğunluğu küçük burjuvazi kapsamı içinde yer almaktadır.

Finans kapital üstünde durduğu tabanı, yaygın küçük ve orta üretimi çıkarına uygun yönde biçimlendirmeye çalışmaktadır. Bir yanda geleneksel küçük burjuvazi hızla erimekte, proleterleşmektedir. Bu durum, bu kesimde şiddetli tepkiler doğurmaktadır. Öte yanda, bu eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve finans kapital ağı içinde örgütlenmişi almaktadır. Örneğin, terziler, kunduracılar yok olurken, "yan sanayici" doğmaktadır.

Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde çok karmaşık ve çelişkili süreçler yaratmaktadır. Ancak genelinde tekelci burjuvazinin bu sınıf üzerine etkisi çok ağır ve bunaltıcıdır.

Aydınların ve bürokrasinin bu sınıf içinde değerlendirilen kesimi küçük burjuvazinin en hareketli ve işçi sınıfına daha da yakın kesimidir.

Küçük burjuvazi ara sınıftır. Burjuva etkilemelere her zaman açıktır. Doğası gereği ideolojik saldırılardan, siyasal baskılardan etkilenir. Ancak tüm burjuva iktidarlar da bu sınıfın ekonomik-demokratik haklarına saldırmakta, hızla mülksüzleşmeye itmektedir. Tekelci burjuvazinin küçük burjuvaziyi daha da yoksullaştırmaktan başka yolu olmaması, küçük burjuvazinin potansiyel gücünü belirlemektedir.

İşçi sınıfı

Tüm zenginliklerin gerçek yaratıcısı olan işçi sınıfı, Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi oranında büyüyen, ayrıca üretimde tuttuğu yer nedeniyle toplumdaki ağırlığı sayısıyla ölçülemez denli büyük olan, kapitalizmin iki temel sınıfından biridir.

Türkiye'de işçi sınıfının "kendisi için sınıf" olmasına, fabrika aşamasından bu yana uzun zaman gerekmemiştir. 1960'ların başından bu yana ülke çapında sayısı artmış, güçlenmiş, güçlü örgütler kurmuş, üstün ve militan bir savaşıma atılmıştır. 1970'lere geldiğimizde, Türkiye işçi sınıfı "kendisi için sınıftır". Savaşımı siyasal nitelik almıştır. Savaşımı sınıf savaşımıdır.

Neden "ileri demokratik" ve neden "halk" devrimi?

Devrimimizi "ileri demokratik" yapan özellikler buraya dek söylenenlerden çıkmaktadır:

Demokratik devrim burjuva özlü devrimdir. "Burjuva demokratik devrimin içeriği, ülkenin toplumsal ilişkilerinin (sistemlerinin, kurumlarının) feodalizmden arınmasıdır." İleri demokratik devrimin ise, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek gibi bir görevi yoktur. O, finans kapitale karşıdır.

Kapitalizm feodalizme kıyasla, tekelci kapitalizm serbest rekabetçi kapitalizme kıyasla ilericidir. Finans oligarşisine karşı bir devrim proletarya hegemonyasında sosyalizme doğru yürümezse, tekeldışı burjuvazinin ya da onunla doğrudan ya da dolaylı işbirliği içinde küçük burjuvazinin işine yarayan bir yola girerse, bu son çözümlemede gericilik olur.

Demokratik devrim nesnel olarak orta burjuvazinin, özellikle kır burjuvazisinin de işine yarar. İleri demokratik devrimin böyle bir işlevi yoktur.

Bunlar ileri demokratik devrimin daha *ileri* içeriğini gösterir.

Devrimimizi gerçek bir *"halk"* devrimi yapan özellik de buraya dek söylenenlerden çıkmaktadır:

İDHD'nin canalıcı hedefi, siyasal devrim aşamasında burjuva devlet aygıtının parçalanmasıdır. Kapitalizm koşullarında, burjuvazinin bürokratik-askersel aygıtının *parçalanması,* her gerçek halk devriminin *ilk koşuludur.*

3.3. İleri demokratik halk devriminde halkın birliği

Devrim güçlerinin birliği, Türkiye devrim hareketi için canalıcı önemdedir. Türkiye devrim güçlerinin savaş birliğini kurma zorunluluğunu derinden kavramak ve olasılığını değerlendirmek, bu yolda çalışmak komünistlerin görevidir.

Savaşçı saflarda doğru birlik anlayışı yerleşmeden halkın birliği kurulamaz.

Tekeldışı burjuvazi

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci, demokrat, anti-emperyalist, anti-tekel, gerçek anti-faşist bir güç değildir.* Sömürgen bir sınıftır, halk sınıfları içinde yer almamaktadır, devrime karşı-

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

dır. Halk sınıflarının saldırısı şiddetlendikçe, bu kesimin giderek daha büyük bölümü, giderek daha aktif biçimde karşı-devrim saflarına geçecektir.

Sınıf savaşı çözümleyici ana yaklaştığı zamanlarda, egemen sınıf içinde, hatta baştan sona tüm eski toplum içinde çözülme öylesine belirgin bir durum alır ki, egemen sınıfın küçük bir bölümü sınıfıyla bağlarını koparıp, geleceği elinde tutan sınıfa katılır. Bu tarihsel yargı Türkiye için de doğrudur. Ülke devrim anına yaklaştıkça tekeldışı burjuvazinin çoğunluğu ve etkin siyasal güçleri karşı-devrim safında aktif yer alırken, küçük bir kesim halk saflarına geçecektir. Bu gerçek ne genel yargıyı değiştirir, ne de komünistlerin siyasetlerini bu kesim üstüne kurmalarını gerektirir.

Emperyalizme ve tekellere karşı savaşımın belli noktalarında, günün belirleyeceği biçimler ve derecelerde tekeldışı burjuvaziyle *sınırlı* ve *geçici* uzlaşmalar yapılabilir. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi savaşımında ana düşmana karşı işçi sınıfına küçük de olsa, geçici de olsa yarar sağlayacak uzlaşmayı komünistler reddetmezler. Ancak, böyle uzlaşmaların "anti-tekel, anti-emperyalist" bağlaşıklık içinde bir anlamı yoktur.

Komünistlerin tekeldışı burjuvaziye karşı taktiğinin *birinci* ve temel yönü onu halk sınıflarından *soyutlamak, ikinci* yönü, onu ana düşman olan tekelci burjuvazi ve emperyalizmden *tarafsızlaştırmaktır.* Burjuvazinin içindeki en ufak, en anlık çelişkilerden bile yararlanmaya, tekeldışı burjuvazinin ana düşmanla aynı safta durmasını önlemeye çalışmaktır.

Küçük burjuvazi

Küçük burjuvazi devrimimizin temel bir sorunudur. İşçi sınıfı küçük burjuvaziyi kendi yanına kazanmadan devrimi gerçekleştiremez.

Türkiye'de kent ve kır küçük burjuvazisi (Kürt halkının geniş bölümü içinde olmak üzere), nesnel olarak halk sınıflarının özgürce örgütlenebilecekleri bir demokrasiden yanadır. Ulusların kendi yazgısını belirleme hakkından yanadır. Onun demokratlığı, ezilen sömürülen emekçi olmasından kaynaklanır.

Türkiye'de küçük burjuvazi, emperyalistleşme siyasetine, emperyalizmin yurdumuzdaki varlığına ve tekellere, faşizme nesnel olarak karşıdır ve proletaryanın öncülüğü altında devrimci bir program uygulamaya yeteneklidir.

Türkiye devrimi için devrimci potansiyel taşıyan kır ve kent emekçisini, Kürt halkını işçi sınıfının bayrağı altında birleştireceğiz. Bunun için, geniş küçük burjuva yığınlar üzerindeki burjuva etkileri kırmak sonuç belirleyici önem taşır.

Küçük burjuva demokrasisinin siyasal temsilcileriyle geçici ve sınırlı uzlaşmalar, ideolojik ve örgütsel bağımsızlığı sakınan eylem birliği partimizin temel tutumudur.

Yarı-proleterler

Türkiye'de yarı proleterler nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kesim yalnız İDHD'de değil, toplumsal devrim sürecinde de proletaryanın en yakın bağlaşığı, en güvenilir desteğidir.

Yarı-proleterleri işçi sınıfının bayrağı altında toplamak devrimin vazgeçilmez görevidir.

İşçi sınıfı

Tarım işçileri de içinde olmak üzere Türkiye işçi sınıfı devrimin ideolojik, örgütsel, fiili, askersel öncüsüdür. Ülke koşulları buna olanak vermekte, bunu gerektirmektedir.

Türkiye'de devrimci savaşlara öncülük etmiş, toplumsal gelişmeye damgasını vurabileceğini kanıtlamış güçlü bir işçi sınıfı vardır.

Finans oligarşisi, onun devleti, emperyalizmle bir olmuş, tüm ülkeyi sömürüyor. Buna karşı endüstri proletaryası *tüm sömürülenlerin* haklarını savunma, onlara kurtuluş yollarını gösterme ve kurtuluş için ortak savaşı yönetme görevini taşıyor. Emperyalizme ve işbirlikçi-tekelci burjuvaziye karşı toplumsal gelişmenin bayrağını taşıyor.

Türkiye proletaryası yalnızca kendi çıkarlarını savunarak, dört bir yanında yürüyen haksızlığa, baskıya, sömürüye, zulme seyirci kalarak tarihsel görevini yerine getiremez. Öyle yaparsa kendi haklılığından, doğruluğundan yitirir. Onun tarihsel gücü her çeşit baskının, ezginin, sömürünün ardıcıl düşmanı olmaktan gelmektedir. Toplumdaki tüm sömürü ağının odağı olan finans kapitalin karşısına ancak o ağın tümüyle düşmanı olarak çıkarsa güçlü olabilir. İşçi sınıfının bu canalıcı görevini kavraması ve yerine getirmesi, devrim sürecinde proletarya hegemonyasını kurması anlamına gelir.

İşçi sınıfının hegemonyası ve birlik

Biz komünistler, işçi sınıfının gerçek birliğinden, onun Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde çalışan partisinin güçlenmesini anlıyoruz. İşçi sınıfının gerçek siyasal birliği, onun kendi partisi olan komünist partisinde, onun sınıf siyaseti çevresinde oluşur diyoruz.

Proletarya açısından hegemonya gereksinimini doğuran kendi dışında başka ezilen sınıfların da varlığı ve ortak düşmanın üstüne birlikte yürüme zorunluluğudur.

Proletarya hegemonyası, işçi sınıfının iradesini öteki sınıf ve katmanlara benimsetmesidir. Bu, yaşamda işçi sınıfı partisi ve onun çevresini saran örgütler aracılığıyla gerçekleşecektir.

TKP'yi, onun savaş yolunu olabildiğince geniş yığınlara maletmek, işçi sınıfı hegemonyasını sağlamanın en önemli aracıdır.

İşçi sınıfının hegemonyayı sağlaması, yığınların önüne geçebilmesi için, birlikte iş yaptığı ya da yapmadığı, varolan güçlerin *tutarsızlığını* yığınlara gösterebilmesi, kendisini *ayırabilmesi* gereklidir.

Bağlaşıkların yetersizliğini yığınlara göstererek onların gerçek sınıf kavgasına yönelmelerini sağlama, aynı zamanda devrimi ilerletme sorunudur.

Hegemonyanın ele geçiriliş biçimi, uygulanış biçimi ve amaçları ortama göre değişir. Ancak ne olursa olsun, hegemonya çeşitli sınıf ve katmanlar adına siyasette varolan örgütler arasındaki savaşım içinde ortaya çıkar.

Hegemonyayla birlik hiçbir zaman çelişmez. Tam tersine, işçi sınıfının, bağlaşık olabileceklerin başını çekebilecek güçte olması, başarılı bir birlik için baş koşuldur. Hegemonyayı gerçekten sağlayacak bir güç olmadan kalıcı birlikler kurulamaz.

* * *

Sosyal demokrasi ve oportünizm, işçi sınıfının ve halkın birliği önündeki en önemli engellerdir.

Sosyal demokrasi emekçiler arasına sızmaya çalışan burjuva ideolojisidir. Reformlar yoluyla devrimci patlamaları önlemeye çalışan, kapitalizmi yamayarak sürdürmeye çalışan akımdır.

Burjuva liberalizmi, halk yığınlarını ana düşmana, tekelci burjuvaziye bağlayan temel köprüdür. Bu uyuşuk etkiyi kırmadan yığınları devrimci savaşıma katamayız.

İşçi sınıfını komünizme kazanmada en önemli bir engel, komünizm ile sosyal demokrasi arasındaki sınırı bulandıran oportünizmdir. Bu nedenle burjuva ideolojisine karşı savaş, oportünizme karşı savaştan ayrılmaz.

Devrimci saflarda oportünizmi yenilgiye uğratmak, oportünist günahların bir anlamda cezası olan "solculuğa" da indirilmiş en büyük darbe olacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

Oportünizmle savaş yığın siyasetini bir yana atmak değil, onu gerçekçi bir tabana oturtmak savaşıdır. İşçi sınıfının birliği, tüm halkın en geniş birliği için oportünizmle savaş ertelenmez bir görevdir.

4. Tekellere karşı halkın savaşımı ve ileri demokratik halk devrimi programı

4.1. İşçi sınıfının ekonomik savaşımı

Türkiye işçi sınıfının ekonomik savaşımı siyasal nitelik alıyor

Türkiye'de bir yandan devlet-tekel bütünleşmesi, öte yandan finans kapitalin genel olarak "zor kullanma" eğilimi nedeniyle, ekonomik savaşımların *nesnel* olarak siyasal nitelik alış süreci hızlanmıştır. Bu durum, işçi sınıfımızın, ekonomik-siyasal savaşım bütünlüğünü daha derinden kavramasında kolaylıklar getirmektedir.

Devlet-tekelci kapitalizmi altında Türkiye'de devlet, işçi işveren ilişkilerinde, ücret, toplu sözleşme, sosyal güvenlik, kıdem tazminatı gibi işçiyi doğrudan ilgilendiren her konuda taraftır. Çalışanların belli bir yaygınlıkta yükselttikleri her çeşit ekonomik-sendikal istem *doğrudan* devleti karşısına almaktadır. Bu, ekonomik savaşımın siyasal nitelik kazanmasıdır. Siyasal savaşım, sınıf savaşımı demektir.

İşçi sınıfımız sınırsız bir sömürü ve zorbalık altındadır. En temel ekonomik ve sendikal haklardan yoksundur. Sömürü oranı, ileri kapitalist ülkeler sömürü oranından çok daha yüksektir.

Kapitalizmin işçi sınıfının durumunda "göreceli kötüleşme" yasası Türkiye'de açıklıkla işlemektedir.

Kapitalizmin işçi sınıfının durumunda "mutlak kötüleşme" yasası da Türkiye'de işlemektedir.

Türkiye'de işçi ücretleriyle işgücü değeri arasında büyük bir uçurum vardır.

Resmi asgari ücret niteliksiz işgücü değerinden çok daha düşüktür, ve tüm ücretleri geri çekici etki yapmaktadır. Üstelik, resmi asgari ücretin uygulamaya girmediği geniş kesimler vardır. Bu bakımdan, hem genel uygulanması, hem niteliksiz işgücü değerine uygun düzeyde saptanması için asgari ücret bir savaşım odağıdır.

Ayrıca, ülkemizde daha ortalama ücretler niteliksiz işgücü değerine (olması gerekli asgari ücret düzeyine) yükselebilmiş değildir.

İşçi sınıfımızın iş koşulları da aldığı ücretler denli kötüdür. Türkiye, dünyanın en çok iş kazası olan ülkeleri arasındadır.

Sigorta kapsamına giren işçilerin büyük bir bölümü sigortasız, kaçak çalışmaktadır. Onların durumları daha da kötüdür.

Bir de kaçak bile çalışamayan milyonlarca işsiz vardır. İşsizlik hem ücretlerin düşüklüğünde yansımakta, hem o düşük ücretlerin bile işçi sınıfımızın yaşam düzeyini olduğundan daha yüksek göstermesini getirmektedir.

Ekonomik-sendikal haklar için savaşmak, işçi sınıfımızın sağlığı, yaşamı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu haklar uğruna savaş sınıfın geri kesimlerini savaşa çekmek için de güçlü bir araçtır.

Komünistler sendikalara savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uyarlı hedefler gösterirler. İstemlerini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmazlar.

Gerçekçi istem, ne burjuvazinin verebileceği kadarıyla, ne de işçi sınıfının o anda alabileceği kadarıyla sınırlı değildir. *Toplumsal gelişmenin* çıkarlarına uygun olarak saptanmış istemdir.

Gerçekçi istem en doğrudan devrim savaşımına bağlanır, çünkü ekonomik ve toplumsal bunalım altında, kapitalizmin vermesi gereken istemleri de elde etmenin yolu devrimdir.

Komünistler, zorba erk yıkılmadan istemlerin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Tüm ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri günün ana görevine bağlarlar.

Sendika hareketinin görevleri -acil istemler

Ekonomik savaşımın öneminin giderek arttığı koşullarda devrimci sendika hareketinin önündeki temel görevler ve acil istemler şunlardır:

1. Sarı ve pembe sendikacılığın işçi sınıfının bilincinde uyandırdığı legalist, barışçı, sendikalist hayalleri yıkmak için; burjuva görüşlerin işçi sınıfı içinde zehir saçmasını önlemek için savaş; devrimci propaganda ve ajitasyon.

2. Gerçekçi istem anlayışını yaymak.

3. a) Ücret artışı isteminin *toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygun olarak saptanmış asgari ücret* dışında bir sınırı yoktur. Ücretlerin fiyat ve verimlilik artışlarının gerisinde kalmamasına dikkat edilecektir. Ancak ücret artışı istemlerini burada durdurmak, işçi sınıfının ekonomik ile siyasal savaşımı, sömürüyü azaltma ile sömürüyü kaldırma savaşı arasında duvar çekmek olur.

b) Niteliksiz işgücünün değeri (olması gerekli asgari ücret), tüm ücret istemlerinde ortak taban alınacaktır.

c) Bu ortak taban uygun aralıklarla fiyat artışlarına göre ayarlanacaktır.

d) Ortak tabana, nitelikli emeğin ve çocuk sayısının farkları eklenerek ücret istemleri saptanacaktır.

e) Ücret istemleri net saptanacaktır.

f) Yıllık izin ve bayramlarda en azından almakta olduğu ücret verilecektir.

g) Yakacak, ikramiye gibi hakların ücretlere ek olarak elde edilmesi sağlanacaktır.

5. İşgününün sınırı sekiz saat, tehlikeli ya da sağlığa zararlı işlerde 6 saat olacaktır.

6. Hafta sonu tatili bütün 48 saat olacaktır.

7. Bugünkü biçimiyle fazla mesai kaldırılacak ve çifte ücret ve gönüllülük esasına oturtulacaktır.

8. Fabrikada çalışan tüm işçilerin ortak toplantısında seçilecek ve iş koşulları, işçi sağlığı, haksız işten çıkarmalar, işçiye küstah tutumlar, kadın-erkek işçiler arasında eşitsiz uygulamalar gibi konularla ilgilenecek, yönetime katılacak *fabrika komiteleri*, işvereni cezalandırma yetkisiyle donatılacaktır.

9. İşverenlerden kesilecek özel bir vergiyle derhal tarım ve balıkçılığı da kapsayacak genel işsizlik sigortası kurulacaktır.

10. İşverenin SSK'ya olan borçları derhal alınacaktır. Bunun yanısıra işverenlerden kesilecek özel bir vergiyle parasız sağlık hizmetleri geliştirilecektir.

11. İşsizlik sigortası ve SSK, işçilerin yönetimine verilecektir.

12. Bugünkü biçimi içinde çocuk emeği yasaklanacaktır. Geçinebilmek için çocuğunu çalıştıran ailelere, işverenlerden kesilecek özel bir vergiyle oluşturulacak fondan çocuk sigortası bağlana-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

caktır. Çocuk sigortasının yönetimini, her bölgede halkın seçeceği öğretmenler yapmalıdır.

13. Vergi kaçakçılığını ve vergi yükünün fiyatlara yansıtılmasını önlemek için tüm büyük işyerlerinde, bankalarda, işçilerden ve ücretlilerden oluşan *hesap denetim komiteleri* kurulacaktır. Bu komiteler vergi kaçakçılığını ortaya çıkararak halka açıklayacaktır.

14. Bulunmayan maddelerin dağıtımını, kadın ve erkek işçilerden oluşacak *dağıtım komiteleri* yapacaktır. Dağıtım komiteleri aynı zamanda istifçiliği de ortaya çıkararak halka duyuracaktır.

15. Tüm emekçilere grevli, toplu sözleşmeli tam sendikal haklar tanınacak, lokavt yasaklanacaktır.

16. Sendikalara, işçi komitelerine işletmelerin tüm çalışmalarını denetleme yetkisi verilecektir.

İDHD tüm bu acil istemleri ilk adımda gerçekleştirecektir.

Komünistlerin sendikalara karşı tutumu

Komünistler sendikaların örgütsel bağımsızlığını, siyasette partiye bağımlılığını savunurlar.

Komünistler sendika içi demokrasiyi, üyelerin sendikalarda söz ve karar sahibi olmasını, kendi örgütlerini denetlemelerini isterler. Sendikalarda siyasal görüşler nedeniyle tasfiyeciliğe karşıdırlar.

Komünistler sendika ile parti arasındaki sınırların yokedilmesine, sendikaların partinin görevini üstlenmesine ya da partinin sendika görevlerini üstlenmesine karşıdırlar. Böyle tutumlar hem sendikaları, hem de partiyi güçten düşürür.

Sendikalar sınıf örgütleridir. Komünistler sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, geleceğin kendi düşüncelerine ait olduğuna inanırlar ve sendikaları bölmez, sürekli ve güvenli Marksist propaganda yürütürler.

Komünistler sendikal birliği gözetirler. İşçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğünün bitmeyeceğini de bilirler.

Komünistler sendikal birlikten yanadırlar. Ancak sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleştirmelere karşıdırlar.

Partimiz, sendikalarda, yönetimde kimin olduğuna bakmadan aktif çalışma yürütür.

4.2. Gençlik

Gençlik halkımızın geleceğidir. Ülkemiz nüfusunun yarısından çoğu 20 yaşın altındaki gençlerden oluşmaktadır. Tüm gençliğin oranı daha da yüksektir. Gençliğimizin büyük çoğunluğu halk sınıflarından gelmektedir.

Devrimci geleneklere sahip olan Türkiye gençliği, bu niteliğiyle devrim savaşımında önemli bir yere sahiptir.

* * *

İşçi sınıfının üstündeki ağır sömürü, sınıfın genç kesimleri üstünde daha da katmerlidir. Çocuk emeği sömürüsü yaygındır. Genç işçiler her türlü sendikal haktan yoksun, asgari ücret, sigorta, vb. uygulamaların dışında tutulmaktadırlar. Çıraklık adı altında, iş kazasına, işten çıkarmaya karşı yasal güvenceden yoksun, en düşük ücretle, en kötü koşullarda çalışmaktadırlar. Dayak, küfür, angarya olağandır. Çoğu küçük endüstri birimlerinde çalışan genç işçilerin bu durumu tekellerin işine gelmektedir. Zaten çoğu tekeller için üretim yapan bu küçük işletmelerde, ileride tekellerin fabrikalarında çalıştırılmak üzere "yetiştirilirler".

İşçi sınıfımızın genç bir sınıf oluşu nedeniyle nesilden nesile aktarılan sınıf geleneği derin değildir. İşçi gençliğin yoğun bulunduğu sanayi ve atölyeler dağınık, küçük çalışma birimleridir. Bu olumsuzluklara karşın, Türkiye'nin her yanında işçi gençlerin acil demokratik istemler uğruna savaşı yükseltmiş, sosyalizm fikirlerini benimsemiş olması, işçi gençliğin geleceğin güvencesi olduğunun kanıtıdır.

* * *

Emperyalizme, faşizme karşı eylemci bir geleneği olan yüksek öğrenim gençliğine, burjuva devletinin gericileşmesi oranında saldırılar artmaktadır. Baskıların en yoğun olduğu alanlardan biri öğrenci gençliktir.

Gençliğimizin örgütlenme hakkı, demokratik hakları yoktur. Üniversiteler özerk değildir. Eğitim programlarının giderek gericileştirilmesi iktidarların uygulamaları içindedir.

Gerici iktidarların öğrenci gençliğe karşı izlediği siyasetin amaçları şunlardır:

Gerici burjuva ideolojisini propaganda edecek seçme kadro yetiştirmek; teknik, yönetimsel vb. bilgilerle donanmış siyasallaşmamış kadro yetiştirmek; öğretilen bilginin içeriğini ve pratikte kullanım alanını, emperyalistleşmekte olan finans kapitalin istemlerine uydurmak.

Burjuvazi bunların yanısıra yüksek öğrenim kurumlarını oluştururken, öğrencilerin toplu bir güce erişmesini önlemek; kampus uygulaması yoluyla öğrencilerle bölge halkı arasında doğabilecek etkileşimi önlemek; olası öğrenci eylemlerini yerleşim merkezi uzağında daha kolay bastırmak; farklı bilgi düzeylerinde öğrenci yetiştiren üniversiteler oluşturarak, üretimin hiyerarşik yapısına uygun düşen diplomalar hiyerarşisi kurmak amaçlarını da gözetiyor.

Öğrenci gençliğin demokratik-akademik haklar savaşımı işçi sınıfımızın demokrasi savaşımına kopmaz biçimde bağlıdır. Gençlik hareketi ancak işçi sınıfının devrimci öncülüğü altında gerçekten önemli ve anlamlı bir güçtür. Gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaşımına bağımlı kılmak, ancak komünist partisinin önderliğinde olanaklıdır.

* * *

1. Genç işçilere 8 saatlik işgünü, sigortalı-sendikalı çalışma hakkı sağlanacaktır.

2. Genç işçilere eşit işe eşit ücret verilecektir.

3. Genç işçilere işyerinden ücretli izinle eğitim hakkı sağlanacaktır.

4. Eğitim, gerici içeriğinden arındırılarak toplumsal gelişmenin gerekleri yönünde yeniden örgütlenecektir. Gençliğin eğitimin planlanmasına katılımı sağlanacaktır.

5. Üniversitelere tam özerklik verilecek, öğrenci gençliğin öğrenim birimlerinin yönetimine katılımı sağlanacaktır.

6. Öğrenim birimlerinin çevre halkıyla yakın bağlar kurarak toplumsal kültürel yaşama aktif katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

7. Eğitim ile endüstriyel üretim kaynaştırılacaktır.

8. Her düzeyde parasız eğitim sağlanacak, yaygın burs uygulamasına geçilecektir.

9. Tüm topluma ilk adımda orta öğrenim hedefi getirilecektir.

10. Gençliğin siyasal yaşama aktif katılımının önündeki tüm engeller kaldırılacaktır.

11. Gençliğin toplumsal gelişme yolunda her düzeydeki örgütlenmesi devletten tam bir destek görecektir.

12. Seçme seçilme yaşı 18'e indirilecektir.

13. Gençlik temsilcilerinin halk organlarında yer almaları sağlanacaktır.

İDHD tüm bu acil istemleri ilk adımda gerçekleştirecektir.

4.3. Kadın

Sınıfların belirmesi, özel mülkiyetin ve devletin ortaya çıkmasıyla kadınların ezilmeleri alınyazısı olmuştur.

Türkiye'de kadın toplumun her alanında "ikinci sınıf" vatandaştır. İşinde, evinde, okulunda, yasalar karşısında her zaman eşitsizlikle, haksızlıkla, ezgiyle karşı karşıyadır.

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA AĞI

Burjuvazi kadın işçilere eşit işe eşit ücret ödenmemesini, genel ücret düzeyini düşürmenin bir aracı olarak kullanmaktadır.

Kadınların üretim sürecine girmesi nesnel olumlu bir gelişmedir. Kapitalistlerle doğrudan karşı karşıya gelmekte, kurtuluşunun öteki sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımdan geçtiğini yaşayarak görmektedir. Sendikalar içinde örgütlenmekte, karşısında patronla birlikte devleti görmektedir. Devletin kimin devleti olduğunu kavramaktadır. İşçi emekçi kadınlar hızlı bir uyanış içindedirler.

İşçi kadın tüm emekçi kadınların öncüsüdür. Kadın hareketinin birliği işçi-emekçi, Türk ve Kürt kadınlarının birliğinden geçer.

Kadınların katılmadığı bir devrim kazanılamaz.

Kadınların işçi-emekçi olmaktan öte kadın olmaktan kaynaklanan, sınıflı toplumlara özgü sorunları, istemleri vardır. Bu özgül istemler işçi sınıfının istemleriyle çelişmeyen, tersine, işçi sınıfının istemlerine boyut kazandıran istemlerdir.

* * *

İleri demokratik halk devrimi kadın sorununun çözümünde önemli bir adım olacaktır:

1. Kadınların yasalar karşısında tam eşitliği sağlanacak, kadınları aşağılayan boşanma uygulaması, meşru-gayrı meşru çocuk ayrımı, zina yasası vb. kaldırılacak, medeni hukuk bu anlayış içinde yeniden yazılacaktır.

2. Ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal yaşamın her alanında kadın erkek eşitliği, fırsat eşitliği sağlanacak, eşit işe eşit ücret tanınacaktır.

3. Devletin ve işyerlerinin analığı ve çocukları gözetmesi sağlanacak, parasız çocuk yuvaları, çocuk bahçeleri ve sağlık istasyonları, çamaşırhane ve yemekhaneler açılacaktır.

4. Kadınlara hamilelik süresince ve doğum sonrasında ücretli izin verilecektir.

5. Kadınları aşağılayan her çeşit iş yasaklanacaktır.

6. Kadının siyasal yaşama aktif katılımının önündeki tüm engeller kaldırılacaktır.

7. Kadınların her düzeydeki örgütlenmesi devletten tam bir destek görecektir.

* * *

Kadın sorununun temelinin kurutulması, üretim araçları üstünde özel mülkiyetin kaldırılmasından geçmektedir. Sosyalizm büyük ölçekli toplumsal ekonomiye geçişi sağlayarak kadınları ev işlerinin esirliğinden kurtarıp, gerçek ve tam kurtuluşlarının yolunu açacaktır.

Ancak, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. İşbölümünün ortadan kalktığı komünizme dek kadın tam kurtulmuş olmayacaktır. Öte yandan kadınlar tam özgürlüğe kavuşmadan, proletarya da tam özgürlük kazanamayacaktır.

Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir.

4.4. Küçük üreticilerin kooperatif hareketi

Kırda ve kentte *küçük burjuvazi* tarafından kurulan, küçük üreticinin savunma örgütü olarak anlayabileceğimiz kooperatifler vardır. Bu kooperatifler bir yanıyla tekeller karşısında daha iyi bir ekonomik konum kazanmaya yaramakta, bir yanıyla finans kapitalin egemen olduğu bir ekonomide tekellerin işine yaramaktadır. Nesnel olarak küçük üretimi tekellerin tabanı yapmaktadır.

Bunlar yanında bir de doğrudan devlet eliyle, finans kapitalin dolaylı yöntemleriyle ya da tekeldışı burjuvazi tarafından kurulan kooperatifler vardır. Böyle kooperatifler de küçük üreticinin haklarını savunan örgütler olarak gösterilmeye çalışılıyor. Gerçekte bu örgütlerin başını tutan tekeller ve devlet, küçük üreticileri kendilerine bağlayarak üretimdeki verimlilik artışının sonuçlarını kendilerine yontarak zenginliklerine zenginlik katıyorlar. Tekellerle çok sayıda küçük üreticinin ortaklaşa yatırım yaptıkları tarıma yönelik endüstri işletmeleri de aynı amaca hizmet ediyor.

Komünistler küçük üreticinin ekonomik örgütlenmelerinin ikili nesnel işlevinin bilincinde olarak buralarda yoğun devrimci ajitasyon-propaganda yürütürler. Küçük üreticilerin ancak işçi sınıfının öncülüğünde gerçekleşecek antitekelci bir devrimle kurtulabileceklerini, somut deneylerle birleştirerek yorulmaz biçimde açıklarlar.

İDHD ile, nesnel olarak kapitalizme yarayan işlevinden soyunacak olan üretim ve tüketim kooperatiflerini devlet her yolla teşvik edecek, kooperatifsiz üretici kalmamasını sağlayacaktır. Bunların tekellere ve devlete olan borçlarını silecek, ağır vergi yükünü kaldıracaktır. Küçük üreticinin mallarının pazarlanması devlet tarafından güvence altına alınacaktır.

4.5. Ulusal sorun: Bir devlette iki ulus

Ulusal baskıların, ezilen ulusların varlığı, emek-sermaye çelişkisini bulandırır, gözlerden saklamasını kolaylaştırır, halklar arasına düşmanlık sokar. Ulusal sorunun demokratik yoldan çözümü, uluslar arasındaki düşmanlıkları ortadan kaldırmanın tek yoludur. Ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkına saygı, toplumun demokratikleşmesi için zorunludur.

Komünistler, her türlü ulusal eşitsizliğin, ulusal baskının, ayrıcalığın amansız düşmanıdırlar. Komünistler, ezen ulus şövenizmine karşı ezen ulus proletaryasının enternasyonalist eğitimini vazgeçilmez bir görev sayarlar. Her türlü ezilen ulus dar görüşlülüğüne de karşı çıkarlar.

Komünistler ulusal sorunda, yaşanan anda varolmayan sorunları yapay olarak zorlamaz, tarihsel gelişmenin önlerine koyduğu sorunları proletaryanın çıkarları doğrultusunda çözmek için savaşırlar.

Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur

Bugün Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur. Türkiye devleti sınırları içinde Kürt ulusu ezilen bir ulustur. Türkiye Kürdistanı, Türklerin zor kullanarak ülke sınırları içine kattıkları, zenginliklerini Kürt egemen sınıfıyla birlikte, giderek hızlanan biçimde sömürdükleri bir alandır, Türkiye Kürdistanı Türkiye'nin iç sömürgesidir. Kürt sorunu, Türkiye devriminde kilit bir sorundur.

* * *

Ulusal sorunda komünistlerin ilkesi, "ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi" hakkıdır. Bu hakkın özü, *ayrılma*, ayrı devlet kurma hakkıdır. Türkiye Komünist Partisi, Kürt ulusunun ayrılma hakkını kayıtsız koşulsuz benimsemiş, bunu komünistler için bağlayıcı tutum olarak koymuştur.

Ulusların kendi yazgılarını özgürce çizme hakkını, ayrılma hakkını savunmak, ayrılmayı savunma anlamına gelmez. Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Pratikte, ayrı devlet kurulmasını destekleme, sosyalist devrimin ve proletarya diktatörlüğünün çıkarları çerçevesi içinde belirlenir.

Komünistler genel olarak ulusların küçük ulusal devletlere parçalanmasını değil, onların kardeşçe, her türlü ulusal baskıdan kurtulmuş olarak gönüllü birliğinin sağlanmasını isterler.

Komünistler olarak, Kürt sorununda ayrılmayı değil birleşmeyi, özgür birleşmeyi istiyoruz. Tam da bu nedenle "ayrılma hakkı"nı koşulsuz savunuyoruz. Ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde, birleşme özgürlüğünden sözedilemeyeceğini biliyoruz.

Kürt komünistlerinin görevi, Kürt ulusunun öteki uluslarla birleşme özgür-

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

lüğünü ve tüm ülkelerin işçilerinin birliğini savunmak, ezilen ulus dar görüşlülüğüne ve ulusçuluğa karşı savaşmaktır. Bunlar, proletarya enternasyonalizminin yüklediği görevleridir.

* * *

Ayrılma hakkı da, birleşme özgürlüğü de, ancak tam demokratik bir ortamda yaşama geçebilir. Türkiye'de finans kapital erki yıkılmadan Kürt halkı kendi yazgısını özgürce çizemez.

Kürt ulusal-demokratik güçlerinin bağlaşıklığını kazanamayan işçi sınıfı Türkiye'de devrim yapamaz. Ortak düşmana karşı işçi sınıfının hegemonyasında savaşa katılmayan, ayrı savaşım veren Kürt hareketi özgürlüğe kavuşamaz. Düşman ortaktır. Tek seçenek, tek bir devrim hareketinde güçleri birleştirmektir.

Kürt sorununun çözümü, Türkiye'de ileri demokratik halk devriminin zaferinden geçmektedir.

Ulusal sorunun kesin ve gerçek çözümü ise ancak sosyalizm koşullarında olanaklıdır.

Kıbrıs'ın işgaline ve sömürgeleştirilmesine karşı savaş

İşgalci-sömürgeci ülkenin komünist partisi olarak partimiz, Kıbrıs Rum ve Türk halklarının kendi yazgılarını belirleme haklarını savunur. İşçi sınıfımızın, "kendi" burjuvazisinin Kuzey Kıbrıs'ı işgaline, sömürgeleştirmesine karşı enternasyonalist sesini yükseltmesinin, Türkiye'de devrimi başarıya götürebilmesi için zorunlu olduğuna inanır.

Partimiz, burjuva ulusçuluğunun körüklediği Rum düşmanlığına karşı, Kıbrıs Rum halkına enternasyonalist dayanışma gösterir. Kıbrıs Rumlarının tüm haklarını gerçekleştirme yolu büyük ölçüde Türkiye'de devrimden geçtiği için, Kıbrıs Rum işçi sınıfının devrimci dayanışmasını ister.

İşgalci-sömürgeci ülkenin işçi sınıfı olarak Türkiye işçi sınıfı, işgal altındaki Kuzey Kıbrıs işçi sınıfının ve halkın işgalcilere karşı savaşına somut destek vermelidir. Türkiye finans kapitaliyle doğrudan yüzyüze olan Kuzey Kıbrıs işçi sınıfıyla, halkıyla sıkı örgütsel bağlar, ilişkiler geliştirilmelidir. Düşmanın ortak olduğu duyurulmalı, ortak savaşta sıkı eşgüdüm sağlanmalıdır.

Ermeni ulusal azınlığının hakları için savaş

Türk şövenistlerinin Türkiye Ermenistanı'nda uyguladığı soykırım, tarihin tanık olduğu en büyük barbarlıklardan biridir. Türk şövenist hükümetleri milyonla Ermeninin kanına girmiş, mallarını yağmalamıştır. Canını kurtarabilenler ise, binlerce yıldır yaşadıkları toprakları terkederek dünyanın dört bir tarafına sürgüne zorlanmıştır.

Zor yoluyla İslamlaştırma ve Türkleştirme, Batı Ermenistan'daki Türk işgalinin değişmez temelidir. Ermeni kültürünün mirası olan kiliseler, okullar, tarihsel yapıtlar yerle bir edilmiştir. Tüm yer adları Türkçeleştirilmiştir. "Türkiye Ermenistanı" deyimi bile şiddetle yasaktır. Finans-kapital, Ermenilerin en temel hakları olan kendi topraklarında yaşama hakkını reddetmekte, onları sürgün yaşatmaktadır.

Partimiz Ermeni soykırımını ve ardından gelen sürgünü açıkça lanetler. Ermeni diasporası son bulmalı, topraklarını terketmek zorunda kalan Ermenilere bu topraklara serbestçe geri dönme hakkı tanınmalı ve devlet dönmek isteyenlere her türlü yardımı yapmalıdır. Ermenilerin her çeşit demokratik hakları tanınmalıdır.

Ermeni ulusal azınlığının haklarını savunmak komünistlerin görevidir. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi, Ermenilerin haklarını da yaşama geçirecektir.

4.6. Barışçı-bağımsız bir dış siyaset için

Barış savaşımı, yeni bir dünya savaşını önlemek amacı taşıyan demokratik bir savaşımdır. Emperyalizmin dünyayı yok edecek güçte nükleer silahlarla donanmasına ve saldırganlığına karşı bir savaşım olması nedeniyle anti-emperyalist bir savaşımdır.

Emperyalizmin serüvenci siyasetinin önüne set çekmek ve dünya halklarının geleceğini korumak için yürütülen barış savaşımı enternasyonalist bir savaşımdır.

Ülkemizde egemen tekelci burjuvaziye karşı savaş, emperyalizme karşı savaşla içiçedir. Devletin baskı araçları emperyalist sistemin bir bütün olarak çıkarlarını savunmakla yükümlüdür. Bu sistemi oluşturan bağlardan askersel bağa karşı savaş, aynı zamanda ülkemizde sistemi yoketmek için verilen ileri demokratik halk devrimi savaşına yığınları hazırlayan genel demokratik bir savaştır. Ülkemizin kasırgalı siyasal ortamında barış savaşımı ile devrim savaşımı arasındaki bağ, burjuva demokrasilerinde olduğundan daha çıplak, somuttur.

Yığınların barış istemini devrim hedefiyle bağlamak, kalıcı bir barışın ancak dünya devriminin utkusuyla sağlanabileceğini göstermek komünistlerin görevidir.

* * *

Bir geçiş kuşağı ülkesi Türkiye'de yayılmacı eğilimlerin devlet siyasetlerine egemen olmaya başlaması, genel demokratik bir savaşım odağı olan barış savaşımının doğru yönlendirilmesinin önemini arttırmaktadır.

Komünist barış programı şöyledir:

1. Burjuvazinin, sosyal-şövenistlerin ve sosyal-pasifistlerin demagojilerini sergilemek.

2. İlhaklara karşı olmak, ulusların ayrılma hakkı dahil tüm hakların kabulü için çalışmak.

3. Gerçek demokratik ve kalıcı barışı devrimlerde aramak.

Bu çağımızın barış programıdır. Bu program, değişik koşullarda değişik yöntemlerle, değişik savaş biçimleriyle savunulabilir, özü değişmez.

Devrimden sonra dış siyasetimizin yönelimi dünya devrimine gücümüz oranında aktif yardım etmek ve dünya barışı için savaşmak olacaktır. NATO ve benzeri, ülkemizi emperyalizme bağlayan her çeşit ilişki kopartılacak, barışçı ve bağımsız bir dış siyaset izlenecektir. Öte yanda, komünistler haklı savaşlara karşı değillerdir.

4.7. İleri demokratik bir anayasa

Demokrasi bir devlet biçimidir. Yurttaşların eşitliğinin resmen tanınmasını, herkesin devletin yapısını belirlemede ve devlet yönetiminde eşit haklı olduğunu anlatır. Öte yanda, her devlet gibi kişiler üzerinde örgütlü-sistemli zor kullanımı temsil eder.

Demokrasi gerçek olmaya, halkın iradesini süregen biçimde yansıtmaya yöneldikçe, kapitalist sistemin temelini dinamitlemeye başlar. Bu nedenle Türkiye'de de demokrasinin tek ve gerçek sahibi işçi sınıfıdır.

Demokrasi, kapitalizme karşı savaşım veren proletaryayı birleştirir ve onu burjuva devlet aygıtını kırarak yerine demokratik bir devlet aygıtını koymaya yetenekli kılar.

Demokrasinin bu düzeyi burjuva toplumunun sınırlarını aşmayı ve toplumun komünist yeniden örgütlenmesinin başlangıcını anlatır.

Proleter devletinin ana özelliği yığınların aktif örgütlü gücüne dayanan yığın demokrasisidir. Gerçek demokrasi de budur.

Demokrasi sosyalizme özdeş değildir. Ancak gerçek demokrasi, sosyalizm açılacak bir devrimsiz elde edilem Burjuva toplumundaki üretimle siya

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

arasındaki ilişkinin kopukluğu ancak kapitalist yapının ortadan kaldırılmasıyla giderilir. Bu nedenle, devrim sorunu nasıl demokrasi sorunu ise, demokrasi sorunu da başta devrim sorunudur. Bu gerçekten demokratik bir anayasa, gerçekten demokratik bir devlet kavgasıdır.

Anayasa, devletin örgütleniş biçiminin belgesidir. Demokratik anayasanın hedeflerini halka benimsetmek, zorbalığı yıkmak ve devrimi yapmakla *doğrudan* bağlıdır.

Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi

a) Yetkin merkezi otorite ve bunun yanında yerel organlara geniş özerklik yaratılacaktır. Bu özerkliği güvence altına alacak maddi kaynak, personel vb. sağlanacaktır.

b) Tüm devlet görevlileri (yönetim, yargı, eğitim) seçimle göreve gelecekler ve seçmenler bunları her an geri çağırma hakkına sahip olacaklardır.

c) En yüksek memurun aylığı nitelikli işçinin aylığını geçmeyecektir.

d) Mahkemelerde halk temsilcilerinin yer alması, yargılamada jüri sistemi getirilecektir.

e) Ordu dağıtılıp yeni halk ordusu kurulacaktır. Yeni halk ordusunun halktan soyutlanmaması, halkın dışında bir güç olmaması için önlem alınacaktır.

f) Herkesin silah taşıma hakkını yaşama geçirir biçimde halk milisi örgütlenmesi sağlanacaktır. Silah üretimi ve dağıtımı proletaryanın bilgisi ve denetimi altında olacaktır. Ordu cephaneliklerinin tümü işçi kollektiflerinin bekçiliğine devredilecek, fabrika ve işyerlerindeki işçi kollektifleri tahrip gücü yüksek modern silahlara sahip olacaklardır.

g) Resmi dil kavramı kaldırılacak ve herkese kendi dilinde konuşma, yayın ve eğitim hakkı sağlanacaktır.

h) Ülke bütününü ilgilendiren önemli kararlarda halk oyuna başvurulacaktır.

i) Devlet işleyişinde açıklık ilkesi güvence altına alınacaktır.

Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi

a) *Çok partili sistemi kabul.* TKP ileri demokratik halk demokrasisinde ve sosyalizmde çeşitli sınıf ve katmanların varlığı ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımlar olabileceği nedeniyle çok partili sistemi kabul eder.

Çok partililiği kabul sınıf savaşımını daha açık, daha geniş bir biçime sokar. Yığınları daha fazla bu savaşa katar ve komünist partisini deforme etme yönündeki yabancı sınıf etkisini güçsüzleştirir.

Komünistler işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarını en tutarlı biçimde komünist partisinin savunduğunu bildikleri için başka partilerin varlığından çekinmezler. Ayrıca tek parti sistemi sosyalizmin zorunlu bir özelliği de değildir.

b) Çok partili sistemin doğal sonucu olarak:

1. Komünist partisinin programını kabul etme gereği olmadan parti kurabilme özgürlüğü getirilecek, devrim devletinin *demokratik düzenine karşı çıkmayan* tüm partilere serbest çalışma hakkı verilecektir.

2. Her partiye toplumda sağladığı destek oranında basında, televizyonda yer sağlanacaktır.

3. Farklı programları olan farklı partiler temelinde seçimlerde halkın iradesine tam saygı gösterilecektir.

c) Seçim sistemi, tek dereceli seçim, eşit genel oy hakkı (mahpuslar ve silah altındakiler dahil), parti sistemine dayalı nisbi temsil, gizli oylama açık sayım ve her an geri çağırma hakkı ilkelerini içerecektir.

d) Sivil toplumun gelişmesi için somut özendiriciler geliştirilecektir. Örneğin, derneklere devlet parasal yardım yapacak, toplantı yeri, yayın olanağı sağlayacaktır.

e) Demokrasi sürekli karar oluşturma demektir. Toplumda her konuda serbest tartışmaya olanak tanımak, azınlık görüşlerin çoğunluk haline gelebilmesinin olanaklarını yaratmak için, belli oranda destek bulmuş her görüşe devlet basımevlerinde görüşlerini basma ve yayma hakkı tanınacaktır.

f) Toplumsal ve siyasal yaşamda *açıklık* ilkesi güvence altına alınacaktır.

g) Kişi ve konut dokunulmazlığı, özel yaşamın özelliği ve aile birimi güvence altına alınacaktır.

h) Siyasal suç kavramı kaldırılacaktır.

i) Ölüm cezası ve insan onuruyla bağdaşmayan tüm cezalar kaldırılacak, işkence yasaklanacaktır.

j) Düşünce, söz, toplanma özgürlükleri güvence altına alınacaktır.

k) Ülke içinde ve dışına gezi ve yerleşme özgürlüğü güvence altına alınacaktır.

l) Kişisel ve kurumsal dinsel inanç ve ibadet özgürlüğü güvence altına alınacaktır.

Partimiz, devletin dini kişisel bir sorun olarak belirlemesini ister. Dinin devlet açısından kişisel sorun olmasından devletin laik devlet olması anlaşılır.

Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayrım yapılamaz. Resmi belgelerde vatandaşların dininden sözedilemez.

Uluslararası ilişkilerin düzenlenmesinde demokrasi

a) Halkın egemenliğini yokeden ya da sınırlayan tüm uluslararası antlaşmalar yırtılacak, bu nitelikteki örgütlenmelerden çıkılacaktır.

b) Devrimden sonra işçi sınıfının ve halkın yararına imzalanacak anlaşmaların, girilecek örgütlenmelerin halkın oyuna sunularak bağlayıcılık kazanması ve belirli aralarla yeniden halk oyuna sunulması, dolayısıyla "gizli" anlaşmaların olmaması sağlanacaktır.

4.8. Genel ekonomik önlemler

1. Yerli ve yabancı bankalar devletleştirilecektir. Bankalar devletleştirilirken mevduat sahipleri tek kuruş yitirmeyecektir.

2. Tüm yerli ve yabancı tekeller bir sıra içinde devletleştirilecektir.

3. Sigortacılık, toptan ticaret, dış ticaret, madenler ve maden çıkarma endüstrisi, enerji üretim endüstrisi devletleştirilecektir.

4. Tüm haberleşme ve ulaşım devletin elinde adım adım merkezileştirilecektir.

5. Tüm topraklar üzerinde özel mülkiyet kaldırılacak, büyük kapitalist çiftlikler devletçe işletilecek, geri kalan topraklar, tarım emekçisine ve tarım kollektiflerine gereksinimi oranında kullanım hakkıyla dağıtılacaktır.

6. İşyeri demokrasisi: Tüm işyerlerinde işçilerin ve işçi kollektiflerinin yönetime ve denetime katılması sağlanacaktır.

7. Sendikaların, ekonominin örgütlenmesi ve denetimindeki yetki ve sorumluluklarının giderek artması güvence altına alınacaktır.

8. Toplu sözleşme, grev ve genel grev hakları güvence altına alınacaktır.

9. Önceden belirlenen bir plan içinde devletin elindeki ekonomik işletme ve makinalar arttırılacak ve işlenmeyen topraklar üretime açılacaktır.

10. Yükseldikçe artan oranda gelir vergisi. Dolaylı vergiler azaltılacaktır.

11. Miras hakkı sınırlandırılacak ve daha sonra kaldırılacaktır.

12. Sağlığı elverişsizler ve emekliler dışında herkes için çalışma zorunluluğu konacaktır.

13. Ticari gizlilik kaldırılacaktır.

14. Çek ve kredi kartıyla ödeme yaygınlaştırılacak, özellikle varlıklılar için yasal zorunluluk durumuna getirilecektir.

15. Devrim devletinin demokratik düzenine başkaldıranların tüm mallarına elkonacaktır.

16. Küçük üreticiye en uygun koşullarda kredi olanakları hızlı ve yaygın biçimde sağlanacaktır.

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARŞİVİ

17 Önceden belirlenen bir plan içinde tarım ile yapım endüstrisi entegre edilecektir.

18. Zaman içinde nüfusun toplumsal gelişmenin istemlerine uyarlı olarak ülke içinde daha dengeli bir dağılımı sağlanacaktır.

19. Ekonomik durum hakkında kapsamlı, düzenli istatistiklerin yayınlanması sağlanacaktır.

4.9. Demokrasi savaşımının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı

Komünist Partisi, demokratik savaşımı devrim savaşımına *bağımlı* kılar. Demokratik hedefleri ana amaç olan devrim hedefini her an akılda tutarak öne sürer.

Siyasal demokrasinin *tüm* önemli istemlerinin kapitalizm altında kaderi uygulanmamak, ya da eksik uygulanmaktır. Komünistler bu gerçekten kalkarak demokratik istemleri kapitalist düzenin verebileceği düzey ile sınırlamak yerine bu gerçeği, demokrasi savaşımını devrim hedefine *bağımlı kılmanın* somut tabanı olarak görürler. Demokratik istemleri reformcu değil devrimci biçimde, *burjuva legalitesinin sınırlarını yıkıcı* biçimde öne sürerler. Böylece, yığınları hedefi burjuvaziyi alaşağı edip mülksüzleştirmek olan savaşa gitgide daha kararlı ve geniş olarak çekerler.

İDHD'nin sonucunda nasıl bir iktidar kurulursa kurulsun, ilk uygulanacak program yine İDHD'nin devrimci demokratik dönüşümleri olacaktır. Bu program ekonomik-toplumsal-siyasal açılardan ana düşmanın belini kırmada ilk adım, halk sınıflarının devrimci birliğini kurma ve korumada en geniş çerçeve ve sosyalizme ilerlemede dev bir sıçramadır. Siyasal devrim bir iktidar sorunudur, toplumsal devrim-sosyalizm ise uzun ve tedrici bir süreçtir.

Toplumsal devrimin uzun bir süreç olmasının nedeni, üretim araçları üzerinden özel mülkiyetin bir hamlede kaldırılamamasıdır. Bunu yapabilmek için, varolan üretici güçleri bir hamlede ortak mülkiyeti olanaklı kılan bir düzeye çıkarmak gerekir ki, bu zaman işidir. Proleter devrimi toplumu *yavaş* bir süreçle değiştirecek ve özel mülkiyeti, ortak mülkiyete olanak veren üretim güçleri geliştiği oranda ortadan kaldıracaktır.

Proletarya hegemonyasında gerçekleşecek İDHD *en başta* demokratik bir anayasayı, demokratik devleti ve böylelikle *dolaylı* yoldan proletaryanın siyasal egemenliğini getirecek, toplumu demokratikleştirecektir.

Demokrasi ise, üretim güçlerinin gelişme düzeyinin elverdiği ölçüde giderek genişleyen biçimde özel mülkiyeti kaldıran, emekçilerin yaşam ve çalışma araçlarını sağlama alan önlemleri uygulamaya koymanın aracı olarak kullanılmazsa, işçi sınıfının bir işine yaramaz.

Doğal olarak programdaki önlemlerin tümü bir anda uygulanamaz. Ancak her zaman biri ötekine yolu açacaktır. Özel mülkiyete ilk saldırı ardından proleterya daha ileriye gitmek, tüm sermayeyi, tüm üretimi ve değişimi, tüm ulaşımı devletin elinde giderek daha fazla yoğunlaştırmak durumunda olacaktır. Bu önlemler adım adım, üretici güçlerin çoğalması oranında gerçekleştirilecektir.

Böylece, proletarya siyasal üstünlüğünü kullanarak sermayeyi burjuvaziden *derece derece* söküp alacak, tüm üretim araçlarını devletin elinde merkezileştirecek ve üretim güçlerini en hızlı biçimde geliştirecektir. Bu nedenle bu önlemler, ekonomik olarak yetersiz gibi görünen, fakat kavganın gelişimi içinde eski toplum düzenine yeni saldırılar gerektiren, üretim biçimini tümüyle devrimcileştirmede kaçınılamayacak önlemlerdir.

İDHD programının mantığı böyledir. Ancak sınıf savaşının koşulları dayatırsa, işçi sınıfı başka türlü yapmaya, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti bir anda yok etmeye de hazır olacaktır. Bu, emekçi halk için daha zor koşullar, daha zorlu uğraş demektir ama halkın devrimci özverisiyle, kararlılığıyla böyle bir dar boğazı aşmayı sağlayacak üretim güçleri düzeyi Türkiye'de vardır. Oysa bu süreçte burjuvazi tez elden yok olur.

5. Sosyalist toplum ve sosyalist devlet

5.1. Sosyalizm: komünizme dönüşüm dönemi

Sosyalizm genel olarak, "işçi sınıfının iktidarı, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" diye tanımlanır.

"Sosyalizm" diye, tarihte bağımsız yer tutan bir toplumsal-ekonomik yapı, bir üretim biçimi yoktur. Sosyalizm, komünizmin alt aşamasıdır.

Sosyalizm, yaşanacak, bitirilecek ve bir sonraki aşamaya geçilecek bir aşama değildir. Kapitalizmden komünizme geçiş, proletarya diktatörlüğü altında, sürekli ilerleyen ve genişleyen bir dönüşümdür. *Sosyalizm, içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizmdir.*

"Herkese çalışması kadar"

Sosyalizm, meta üretiminin ortadan kalkışına gidiş süreci içinde, ama meta üretimi üzerine oturmuş bir dönemdir. Ekonomik özendiriciler, ekonomik muhasebe, para, kredi, ticaret gibi unsurlar meta üretiminin unsurlarıdır.

Sosyalist toplumun üretim güçleri, "herkese gereksinimine göre" ilkesinin uygulanamayacağı bir düzeyi temsil eder. Emeğin farklılaşmışlığı sürdüğünden toplumsal emek, doğrudan harcanan emek zamanı ile değil, ancak *toplumsal olarak zorunlu ortalama emek* ile ölçülebilir.

Bu nedenle, sosyalist toplumda *değer yasası* işler. Sosyalizmin belgisi, "herkese çalışması kadar"dır. Bu çalışma ancak değer yasası yoluyla ölçülebilir, yoksa sosyalizmde mallar arasındaki değişim oranı bulunamaz.

Meta ilişkilerinin varlığı, sömürü ilişkilerinin yeniden kurulması yönünde sistemin içindeki sürekli bir eğilimin varlığını anlatır. Bu eğilim aynı zamanda hâlâ yaşayan sınıf farklarının gelişmesi yönünde etki yapar. Öte yanda, sosyalizmde meta ilişkileri toplumsal mülkiyete dayalı özel bir durumdur, planlı ekonomi içinde işler ve kendiliğindenlik özelliği göstermez.

Değer yasası, toplumsal emek doğrudan harcanan *emek zamanı* ile ölçüldüğü zaman, komünizmde ortadan kalkacaktır. O zaman, üretim yalnızca toplumsal tüketim için üretilen bir emek ürünü olacak, alınıp satılan mal olmaktan çıkacaktır.

Sosyalizmde sınıflar ve sınıf savaşımı sürer

Sosyalizm döneminde kentle kır, kafa ile kol emeği arasındaki çelişkilerde kendisini dışa vuran *işbölümü* sürmekte, bu temel üzerinde sınıflar ve katmanlar, bölgesel ve ulusal farklılıklar yaşamaktadır.

Sosyalizmin sınıfları, üretim araçları karşısındaki konumlarıyla, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rolleriyle ve

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

gelir dağılımı biçimleriyle farklılık taşıdıkları *için* farklı sınıftırlar.

Sosyalizm, sınıfların varolduğu, dolayısıyla sınıf kavgasının *sürdüğü* bir dönemdir. Ancak bu, komünizme gidiş sürecinde kişilikleri değişmekte olan sınıfların kendine özgü kavgasıdır.

Sosyalizm döneminde yaşayan bu kendine özgü sınıf kavgasında uluslararası ve ülke içi güçler dengesine ve *izlenen sınıf siyasetine* göre, kapitalizme geri dönmek, yerinde saymak ve komünizme yürümek olasılıkları vardır. Komünizmin ilk aşaması sosyalizmden komünizme yürüyüş kendiliğinden bir gelişme olmayıp, izlenen siyasal çizgiye ve geliştirilen *aktif* yığın demokrasisine doğrudan bağlıdır.

Sosyalizm, farklı çıkarlar temelindeki sınıflar arası çelişkilerin gelişmeyi hızlandıracak biçimde çözümlenebilmesinin nesnel temelini yaratmıştır. Ancak, bu çelişkilerin zamanında görülüp *doğru bir siyasetle* çözülmesi gerekir.

Sınıf farkları ancak üretim güçlerinde muazzam bir gelişmeyle komünizmde kalkar.

Sosyalizmde devlet kapitalist toplumun kalıntısıdır

Devlet, komünizmin ilk aşamasında kapitalizmin kalıntısıdır.

İlk aşamasında komünizm tam bir ekonomik olgunluğa erişmiş, kapitalizmin geleneklerinden ve kalıntılarından tamamen kurtulmuş değildir. Bundan dolayı, komünizm, ilk aşamada, "burjuva hukukunun dar çevrenini" korur.

"Hak" kavramı (insanların neyi yapmaya, neyi istemeye ve neyi elde etmeye hakları olduğu anlayışı) sosyalizmde ekonomik gelişmenin yetersiz düzeyi nedeniyle sürer. Herkesin ancak topluma verdiği kadar almaya *hakkı* vardır. *Hak, katkıya bağlanmıştır.* Bu kısıtlamanın aşılması emek üretkenliğinin yükselmesine bağlıdır. Hak ve hukuk sosyalizmde işçinin üretim araçlarıyla ve emeğin sonuçlarıyla ilişkisini düzenlemektedir.

Malların dağıtımına ilişkin hukuk, kaçınılmaz olarak *devletin* varlığını öngörür. Hukukun kurallarını *uygulatacak* bir aygıt olmaksızın, hukuk hiçbir şey değildir.

Komünizmin ilk aşamasında kapitalist toplumun kalıntıları bir de devletin temsil ettiği kafa-kol emeği ayrımlarıyla belirlenir. Aydınlar, siyasal kadrolar, yöneticiler komünizme dek kalkmaz. Bu kesimin işçi sınıfıyla ilişkilerinin doğurduğu ekonomik-siyasal biçimlenme kararla "kaldırılır" cinsten değildir.

Üretim araçları üzerindeki devlet mülkiyeti de sosyalizmde kapitalizmle komünizmin unsurlarının birlikte varolduğunu anlatır. Devlet mülkiyeti, proletarya diktatörlüğü aşamasının belirleyici, en tutarlı, en hızlı gelişmeyi, komünizme en hızlı dönüşümü sağlayan mülkiyet biçimidir. Ancak kendisi komünizm değil, *kapitalizmin* bir unsurudur. Komünizmin "mülkiyet" biçimi (o aşamada bu kavram da anlamsızlaşacaktır) devlet mülkiyeti değil, tüm bireylerinin üretken emek içine girdiği, toplu üreticilerin ortak mülkiyetidir.

Proletarya diktatörlüğü altında devlet mülkiyeti, tüm halka hizmet etmesi nedeniyle, ama o ölçüde kapitalist olmaktan çıkmıştır. Devlet mülkiyetinin kapitalist karakterini *tamamıyla* yitirmesi ancak işbölümünün ortadan kalkması, yani tüm insanların üretken emek içine girmesiyle, komünizme geçişle, devletin ortadan kalkmasıyla tamamlanacaktır. O zaman, bu anlamda "mülkiyet" de yok olacaktır.

Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür

Proletarya diktatörlüğü, iktidarı ele alışın belirli bir yolunun dayattığı bir sorun değil, devlet olmaktan gelen bir gerçekliktir.

Devletin baskı rolü, kapitalist sınıfın varlığıyla değil sınıfların varlığıyla bağlıdır. Sosyalizm proletarya diktatörlüğüdür.

Bireyler arası ilişkilerin toplumsal işbölümü yoluyla maddeleşmiş ilişkiler durumunu alması ve bunların düzenleme, baskı gerektirmesi ancak bireylerin yeniden maddesel güçleri ve ilişkileri kendi egemenlikleri altına almaları ve *işbölümünü ortadan kaldırmalarıyla* ortadan kalkacaktır.

Toplumsal işbölümü, sınıflar sürdükçe, çalışma yaşamın başta gelen zevki durumuna gelmedikçe, devlete (baskı rolüne) gereksinme vardır. Hukuk, iş yasaları, mahkemeler, çalışma disiplini vb., hep bu zorlamanın göstergeleridir. "Herkese çalışması kadar" demek, çalışma zorunluluğu, *zora dayalı emek* demektir. Hak kavramının sürmesi bu zoru anlatır.

Devleti yalnızca düşman sınıflara karşı baskı olarak ele almak özünde ve son çözümlemede doğrudur. Devlet, topluma, toplumun tüm bireylerine karşı bir soyutlamadır. Kendine egemen olan sınıfın bireylerine karşı da zorlamayı temsil eder.

Proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının kendi devletini kurmasından komünizmin üst aşamasına dek uzanan süreyi kapsar. Bu sürede kendi içinde değişimlere uğrar, ülke içi ve dışında sınıf savaşının gelişmesine bağlı olarak *işlevi* değişir. Bu değişimler, devletin kuruyup gitme sürecidir. Bu süreç, *dünya ölçüsünde emperyalizmin çökmesiyle* yeni aşamalara büyüyecektir.

Dünya proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin her alanda emperyalizme üstün geldiği, geri dönüşsüz egemenlik anıdır. Tam da bu nedenle, bu aşamadan önce hiçbir ülkede devlet ortadan kalkmaz.

Devletin kuruyup gitmesi de, sınıfların ortadan kalkması gibi üretim güçlerinin dünya çapında gelişmesi temelinde gerçekleşecektir. Dolayısıyla komünizm ancak dünya çapında gerçekleşebilir.

Tek ülkede komünizm olamaz.

5.2. Sosyalist demokrasi

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi aktif yığın demokrasisidir

Aynı özlü devlet çok farklı biçimlerde örgütlenebileceği için, teorik düzeyde bir sorun yaratmayan sosyalizm ve demokrasi ilişkisi, pratik düzeyde çeşitli sorunlar yaratmaktadır.

Proletarya devleti çoğunluğun devletidir, dolayısıyla özünde en demokratik devlettir, ama biçiminde demokrasi de, çıplak diktatörlük de olabilir.

Proletarya diktatörlüğü özünde çoğunluğun çıkarlarını temsil eder. Demokrasi de çoğunluğun yönetimidir. Yaşanan ortama, partinin izleyeceği hattın yanlışlıklarına vb. bağlı olarak özle biçim arası derece derece açılabilir. Öz ile biçim olarak demokrasinin uygulanması arasında bir açıklığın oraya çıkması, devletin proletaryanın girişimi dışına çıkması demektir. Uzmanlık dalı olmaya devam eden devlet işleyişinin proletaryanın yeterince ağırlığını koymadığı bir biçimde yürümesi demektir. Çoğunluğun devlet işlerine aktif katılımı olmadığı zaman devlet çoğunluğun ellerinden yukarıya doğru süzülmüş olur, ki bu bürokratik deformasyondur.

Sosyalizmde demokrasi, çoğunluğun yönetimi, en başta, emekçiyi çeşitli oyunlarla yönetimden uzak tutan ve onu ezmede araç olan burjuva devletini dağıtıp yerine proletarya devletini kurarak sağlanacaktır. Çoğunluğun devletini kurmak başlıbaşına dünyanın en demokratik kazanımıdır.

Ancak bununla bitmez. Amaç çoğunluk adına bir gurubun (bürokrasi) değil, çoğunluğun kendi yönetimi olduğu için, devlet bürokrasisine savaş açılacaktır. Yalnız eskisini yok etmek için değil, yenisinin de halka karşı dönmesini engellemek için önlemler alınacaktır.

Bunlar yanında, insanlık tarihinin kazanımları olan *tüm* demokratik haklar

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA

ve özgürlükler, hiçbir burjuva devletinin veremeyeceği ölçüde emekçi halka sağlanacaktır. Böylece çoğunluğun yönetimi olan demokrasi, her alanda *azınlık görüşlerin de çoğunluk hale gelebilmesinin* olanaklarını içinde taşıyacaktır.

Demokrasi yalnızca oy verme vb. gibi anlaşılamaz. *Demokrasi sürekli bir fikir oluşturma ve karar verme sürecidir.* Böyle olduğu için her alanda, her düzeyde *geniş tartışma olanağı ister.* Tartışma ortamını yaratmamış, farklı görüşlerin ortaya getirileceği platformları olmayan, açık tartışmayı kurumlaştırmamış bir demokrasi en iyi biçimiyle rıza demokrasisi olur. Oysa sosyalizmin gereği aktif yığın demokrasisidir.

Tutarlı bir demokrasi (çoğunluğun yönetimi), ezilen çoğunluğun erki olan proletarya diktatörlüğünü gerektirir. Aynı biçimde, ezilen çoğunluğun devleti olan proletarya diktatörlüğü, çoğunluğun yönetimi demek olan demokrasiyi gerektirir. Bu nedenle, proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi *aktif yığınsal demokrasidir.*

Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur

a) Sosyalizm sınıflı ve sınıf çatışmalı bir toplumdur. Demokrasi ise sınıf savaşımının daha özgür, daha açık, daha geniş örgütlenmesi demektir. Sosyalizmde var olan çeşitli sınıf ve katmanların özel çıkarları ancak sosyalist demokrasi yoluyla sağlanabilir.

Sosyalist toplumda da, aynen kapitalizmde olduğu gibi, sınıfların ve katmanların çıkarları en yoğunlaşmış biçimi ile siyaset alanında belirir. Sosyalist devlet, toplumda var olan çeşitli sınıf ve katmanların özel çıkarlarını siyasal alanda dikkate almak zorundadır. Bu ancak merkezi işleyişle, her düzeyde (örgütsel, bölgesel ya da toplumsal) *yığın girişimini* düzgün birleştirebilmekten geçer.

b) Devlet mülkiyeti sosyalizmde tüm halkın mülkiyetini *temsil eder*, kendisi değildir. Bu nedenle işgücü ve üretim araçları arasında ayrılığı tam anlamıyla ortadan kaldırmaz. İşçi üretim araçlarının mülkiyetini kendi adına kullanması için devlete verir.

Sosyalizmde toplumun ve üretimin örgütlenmesi ve yönetimi hâlâ uzmanlık işidir. Üreten-yöneten ayrımı giderek azalsa da sürmektedir.

Devletin sınıf egemenliği sorunu, devletin işletilmesi sorunundan farklıdır. Komünizme devrimci dönüşüm aşamasının önemli bir çelişkisi budur. İşçi sınıfı egemen sınıftır ama devleti işletmeye hazır değildir. Onun adına bu işi yapması gereken bir kesimi (bürokrasi) kabul etmek zorundadır. Bunları ne derece denetleyebildiği sorusunun yanıtı onun komünizme ne denli ilerleyeceğini belirleyecektir. Ne derece denetleyebildiği de demokrasinin ne denli uygulandığıyla, işçi sınıfı-devlet bütünleşmesinin ne denli derinleştiğiyle eş anlamlıdır.

Zaten toplumun üzerinde bir kurum olan devlet bürokratikleşirse, işçi sınıfından uzaklaşırsa işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesi o ölçüde *biçimselleşir.*

c) Sosyalizmde bu bütünleşmenin nesnel temeli vardır. Üretim araçlarının proletarya diktatörlüğü mülkiyetine girmesi, tarihte ilk kez yığınlarla devlet arasındaki uçurumu kapatma olanağı sağlamıştır. Emek alanında, ekonomide gelişme de, siyaset alanında gelişme de artık birbirlerine doğrudan bağlanmıştır. Daha da öte, devletin yok olup gitmesi siyasal sorunuyla, işbölümünün kaldırılması ekonomik sorununu birbirine bağlamıştır. Dolayısıyla ekonomi de, devlet de, ilerleyebilmek için halkın aktif katılımına bakmaktadır.

Komünizmin ilk aşamasında demokrasinin tam anlamıyla, giderek genişleyen biçimde uygulanması, halkın demokratik pratiğinin genişlemesi, toplumun bu aşamadan ileriye, komünizmin üst aşamasına, sınıfsız ve devletsiz topluma yürüyebilmesinin *zorunlu* koşuludur.

5.3. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi

Her uygulama gibi sosyalist Türkiye'de sosyalizmin evrensel özelliklerini ve toplumumuzun kendi gelişiminden kaynaklanan *geçici* özelliklerini birlikte barındıracaktır.

Sosyalizm kapitalizmin geliştirdiği taban üstünde, kurulur, ondan ileri bir aşamadır. Türkiye'de sosyalizmin kurulabilmesi için gerekli minimum taban fazlasıyla vardır. Ancak gelişmiş-yaygın üretim güçlerine dayalı gerçek sosyalizmi kurmak uzun bir tarihsel süreç alacaktır. Önce kapitalizmin yetersiz hazırladığı tabanı son hızla döşemek gerekecektir. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu devrimi yapmaktan daha zor olacaktır.

Türkiye'de özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, toplumsal mülkiyetin kurulması, üretim ilişkilerini toplumda varolan üretim güçlerinin ancak bir *bölümüyle* uyumlu duruma getirecektir. O bölüm kapitalist makinalı üretimin varolduğu alandır. Bu nedenle ve özellikle üretim güçlerinin en hızlı biçimde geliştirilmesine zaman tanımak için çeşitli kapitalist mülkiyet biçimlerinden geçici olarak yararlanılacaktır. Buna bağlı olarak, tekeller dışında kalan özel işletmeler uzun bir sürede ve tedricen devletleştirilecek, kollektifleştirme hareketi özellikle yavaş ve gönüllü yürütülecektir. Kapitalist ülkelerden, egemenlik haklarımıza karışma oluşturmayan kredi kullanılacaktır.

Türkiye toplumu hiçbir biçimde kendi içine kapatılmayacak, halkımızın tüm dünya ile doğrudan tanışması her yoldan teşvik edilecektir.

Türkiye'de sosyalizm zaman içinde üretim güçlerinin gelişmesine, üretim biçiminin olgunlaşmasına, kültürel düzeyin yükselmesine paralel olarak partinin bilinçli-aktif çabasıyla her geçen gün gelişecektir.

Tarih, yığınların enerjisine dayanan sosyalizmin ülkeyi kapitalizmden çok daha hızlı geliştirdiğini göstermiştir. En başta Sovyetler Birliği'nin deneyimi bunun canlı örneğidir. Proletarya diktatörlüğü altında üretim güçleri, iç savaş, işgal ve II. Dünya Savaşı'nın yıkıcı etkilerine karşın olağanüstü bir hızla ilerlemiştir. Sosyalizm tarihin pratik sınavını başarıyla vermiş, insanlığı gerçek özgürlüğe ve kurtuluşa kavuşturacak bir düzen olduğunu kanıtlamıştır.

* * *

Proletarya diktatörlüğü, hem çoğunluğun çıkarlarını temsil ettiği için, hem tüm kapsamıyla demokrasiyi *varsaydığı* için en demokratik burjuva devletinden bin kat daha demokratiktir.

Türkiye'de ülkenin geri ve küçük burjuva karakterinden dolayı, proletarya diktatörlüğünün bazı özellikleri kaçınılmaz olarak gelişmiş ülkelerde olacağından farklı olacaktır.

Türkiye'de sosyalist demokrasi açısından kısa ve orta dönem farkları yanında *uzun dönem farklarını* da dikkate almak gerekir. Uzun dönem farkları, ancak kuşaklar boyu çalışma içinde kapatılabilecek farklardır. Bunlar az gelişmişlik-gelişmişlik farklarıdır.

Türkiye toplumunda demokratik yan çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik-toplumsal-uluslararası nedenlerle geride kalmıştır. Bu geri kalışın önemli bir göstergesi olarak *sivil (civic) toplum* çok cılızdır. Sivil toplum örgütlenmelerinin, devlet işleyişinde ve toplumsal yaşamın *her alanında* giderek daha fazla yer tutması gerekir. Sosyalist demokrasi ancak böyle sağlanır, geliştirilir, haklar yığınların aktif katılımı-denetimiyle yaşama geçebilir.

Sivil toplum, ekonomik gelişme ve

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

kültürel gelişme; üçü birlikte Türkiye'de proleter demokrasisini sosyalizme yakışan bir düzeye ulaştıracaktır.

Partinin, Türkiye toplumunun demokratik gelişmesinin bilinçle önünde yürümesi gerekir, çünkü demokrasi sosyalizmin demokrasinin kendini yadsıyacağı sınıra dek genişletilmesi komünizme geçişin vazgeçilmez koşuludur.

Komünizm ülke çapında büyük ölçekli üretimin *olabilen en yüksek merkeziliğini* gerektirir ve varsayar. Ancak, sosyalist ekonominin gelişmesine paralel olarak merkezi otoritenin etkinliği, merkezileşme arttıkça, tabanın etkinliği, demokrasi de artmak zorundadır. *Tabanda yaratıcı eylem, yeni kamu yaşamının temel unsurudur. Canlı, yaratıcı sosyalizm, Türkiye halkının kendi ürünü olacaktır.*

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi olan aktif yığın demokrasisi programımızın Türkiye'de ilk anda ne derece uygulanabileceği, devrim sırası ve sonrası koşullara bağlıdır. Ancak ulaşmak istediğimiz budur. Tüm engelleri aşarak kuracağımız budur.

6. Komünist partisi

TKP enternasyonalisttir

TKP, tüm uluslardan işçilerin sömürüyü yoketme ve sınıfsız toplumu yaratma kavgasında *ideoloji ve siyaset* birliği demek olan enternasyonalizme sımsıkı bağlıdır.

Proletarya enternasyonalizmi bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının, dünya ölçüsündeki aynı savaşımın çıkarlarına bağlı kılınmasını zorunlu tutar.

İşçi sınıfı çıkar ve amaçlarının enternasyonal birliği anlayışı ulusal sınırlar içindeki hareketten kendiliğinden doğmaz. Bu nedenle, TKP işçi sınıfına proleter enternasyonalizmi fikirlerini aşılamak, ulusculukla uzlaşmasız savaşmak görevini inatla yürütür. Dünya işçi ve komünist hareketinin Marksçı-Leninci temeldeki birliğine zarar veren akımlarla savaşmayı görev bilir. Ulusculuk ve oportünizm ve revizyonizmin derin bağının bilincindedir.

TKP, dünya proletaryasının, dünya ölçüsünde global bir stratejiye ve örgütlenmeye sahip olması gerekliliğine inanır. Bugün merkezi bir uluslararası örgüt, bir dünya partisi olmadığından, komünist partilerinin bağımsızlığı ile komünist hareketin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde birliğini bağdaştırma sorunu daha büyük önem kazanmıştır.

İşçi sınıfı içinde uzlaşmaz çelişkiler yoktur ama farklı yanaşımlar vardır. Bunlar varsa yoldaşça bir tartışma da olmak zorundadır. TKP, dünya komünist hareketi içinde görüşlerini bu anlayış içinde ortaya getirir.

Dünya devrimine, dolayısıyla Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelere karşı tutum, proletarya enternasyonalizminin ana ölçütüdür. TKP, her zaman dünya devriminin çıkarını herşeyin üstünde tutar.

Proletarya enternasyonalizmi, her komünist partisinin önüne öncelikle ülkesinde devrim görevini koyar. Yaşayan sosyalizmi ve dünya komünist hareketini savunmanın, dünya barışını korumanın yolu asıl olarak buradan geçer.

TKP tüm işçilerin partisidir

Komünistler her zaman proletaryanın en büyük, en güçlü, en merkezi birimlerde örgütlenmesinden yanadırlar. Ayrı örgütlenmeyi zorunlu kılan nesnel koşullar yoksa, proletarya tek partide örgütlenir. Bu proletarya enternasyonalizminin gereğidir.

Bir hareket, aynı devlet sınırı içindeki işçilerin örgütsel birliğini savunmuyorsa burjuva ulusculuğundan kopmamış demektir.

Türkiye'de nesnel koşullar, Kürt ve Türk proletaryasının Türkiye çapında tek bir partide örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Kuşkusuz, ulusal açıdan Türkiye Kürdistanı Kürdistan'ın bir parçasıdır. Ancak proletaryanın örgütlenme çerçevesi buna göre değil, onun genel savaşım koşullarına göre belirlenir.

TKP Türkiye işçi sınıfının öncü örgütüdür

Türkiye Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsüdür. Amacı devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmak ve komünizme varmaktır.

Komünist partisinin proletaryanın bir bütün olarak çıkarlarından öteye bir çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder.

Dolayısıyla komünistler, işçi sınıfının en ileri, en sınıf bilinçli öğeleri olarak TKP'de biraraya gelmişlerdir.

Komünistlerin çalışmasının özü ve onların proletaryanın bağımsız bir partisi olarak öteki işçi sınıfı partilerinden ayrılmalarının amacı, her zaman ve her durumda işçi sınıfının bilincini komünist bilince yükseltmektir.

Aynı zamanda tüm emekçilerin çıkarlarının gerçek temsilcisi olan TKP, halkın tüm kesimleri arasında çalışma yürütür.

TKP Leninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır

Propaganda ve ajitasyon

Komünistlerin baş ve değişmez görevi, sistemli, çok yönlü, ilkeli propaganda ve ajitasyon yürütmektir. Yığınları şiddet yoluyla devrim görüşüyle yoğurma gerekliliği, Marksizm teorisinin kökünde yatar. Burjuva ideolojisine karşı sürekli ve tutarlı savaş, devrimin önkoşuludur.

Merkez organ

Parti propaganda ve ajitasyon çalışmasını merkez organ temelinde yürütür. Merkez yayın organı, "yalnızca kollektif bir propagandacı, kollektif bir ajitatör değil, aynı zamanda kollektif bir örgütçüdür."

Merkez organın dağıtım ağı çevresinde örgütlenme, merkez organ temelinde eğitim, partimizin *sürekli ortak eyleminin* temelini oluşturur.

Üye

Parti üyesi, parti programını benimseyerek partiye giren, parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışan ve üyelik keseneklerini düzenli ödeyen kişidir.

Hücre ilkesi

Komünist partisinin temel örgütsel birimi hücredir. Hücre tüm parti üyelerinin içinde yer almaları gereken tek birimdir. İşyeri ve yerleşim esasına göre kurulan temel örgüt, partinin emekçi yığınlarla en yakın, en geniş ilişkisini kurar. Aynı zamanda üyelerinin kendini eğitmiş, devrimci savaşın özel sanatlarını öğrenmiş, yaşamının tümünü partisine adamış profesyonel devrimciler

Profesyonel devrimciler örgütü

TÜRKİYE SOSYALİST BASIN ARAŞTIRMA VAKFI

olarak yetişmesi için çalışır.

Endüstriyel yoğunlaşma

Partimiz özellikle *işçi devrimcilerin* yetişmesine önem verir. Bu, işçi sınıfı içinde, fabrikalarda örgütlenmeyi başa almayı getirir. Parti bunu *endüstriyel yoğunlaşma* ilkesine göre yapar. Örgütlenmesini kilit fabrikalarda ve stratejik işkollarında yoğunlaştırır.

Eleştiri-özeleştiri

Bireysel ve kollektif düzeyde eleştiri-özeleştiri, komünist partisinin birliği, gelişmesi ve büyümesi için ilk koşuldur. Amacı partinin işçi sınıfına, insanlığa hizmet yeteneğini sürekli olarak güçlendirmektir.

Eleştiri, eleştirilen bireyi ya da kollektifi yıkmak değil, partinin ortak amacına olan katkısını artırmak amacını güder. Eleştirilen tutumun neden sınıfın ve partinin çıkarlarına uymadığını gösterir.

Burjuva ve küçük burjuva ideolojileri sürekli olarak partinin üzerinde basınç yapar, partiye sızar. Bireylerin ya da kollektiflerin rastlantısal hataları düzeltilmezse eğilim, hatta sapma durumunu alabilir. Eleştiri-özeleştiri bu tehlikeye karşı en etkin silahlardan biridir.

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur. Erkek komünistler eşitliği pratikte uygulamalı, kadın komünistler uygulanmasında ısrarlı olmalıdırlar. Böylece partinin savaşım gücünün sınırları genişler.

Legalite-illegalite

TKP, gizlilik-açıklığı, legalite-illegalite ile birbirine karıştırmaz. Legal partinin de, illegal partinin de çalışması değişik derecelerde gizli ve açık çalışmalardan oluşur. Ağır illegalite koşullarında çalışan partimiz, burjuva toplumunda her zaman en illegal olan budanmamış ideolojisini, siyasal tutumunu en açık biçimde ortaya koyar.

Özgürlük

Burjuvazinin komünist partisine devrimi yapma özgürlüğünü tanımasına olanak yoktur. Devrimini yapmamış komünist partisi, burjuva yasallığın sınırlarından bağımsız olarak, devrimci amaca yönelik savaşımı *kadar* özgürdür. Devrimini yapmış bir komünist partisi, sosyalizmi gerçekleştirme ve daha sonra komünizm kuruculuğundaki savaşımı *kadar* özgürdür.

Yönetim örgütlenmesi

Komünist partisi yönetimi partinin ideolojik-siyasal-örgütsel öncüsüdür.

Güvenilir ve yetenekli, profesyonel olarak eğitilmiş, uzun bir deneyim okulundan geçmiş, uyum içinde çalışan liderler olmaksızın modern toplumda hiçbir sınıf kararlı bir savaşım yürütemez.

Hiçbir hareket, sürekliliğini sağlayan kalıcı bir yönetim örgütlenmesi olmadan yaşayamaz. Bu nedenle partimiz yönetim kadrolarını korumaya özel önem verir.

Partimiz yönetim kadrolarının her düzeyde yönetim ve çalışma biçimlerini modernleştirmelerine büyük önem verir. Bu, profesyonel devrimciler örgütü olabilmenin gereğidir. TKP'de bilimin ilerletilmesinde parti yönetimi sürekli ve ağırlıkla rol alır.

Kadro anlayışı

Kadrolar, o kadroları oluşturan bireylerin eksiklikleri ve yanlışları düzeyinde değerlendirilemez. Kadro değerlendirmesi yaparken bakılacak yer, o kadronun toplumsal gelişmenin dayattığı görevleri önüne koyup gerçekleştirmek için çalışıp çalışmadığıdır. Bir kadronun ileriliği ya da geriliği bununla belli olur.

Örgütlenmenin şeması yoktur

TKP, Leninci örgütlenme ilkelerini pratikte uygular. Somut örgütlenme biçimleri açısından, örgütlenmenin değişmeyecek bir şeması olmadığı gerçeğinden hareketle, yapısını yeni koşullara sürekli olarak uygular.

TKP Demokratik-Merkeziyetçidir -Disiplin anlayışı

TKP, kapitalizm koşullarında komünist partisinin yukarıdan aşağıya örgütlenmesi ilkesine bağlıdır. Partiye yoldaşça güven göstererek, bu anlayış içinde çalışacaklar parti saflarına katılır.

TKP, demokratik-merkeziyetçilik ilkesini benimser. Savaşmak isteyenler için *demokratikliğini zamana, yere ve yaptığı işe uygun olarak biçimlendiren merkeziyetçi ve demir disiplinli* örgütlenme gerekir.

Parti içinde işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, yönetim organlarının seçimle gelmesi, tartışma, parti kongre ve toplantılarının yığınlara açılması *demokratikliğin dayandığı ilkelerdir.*

Merkeziyetçilik, kararların uygulanmasında, eylemde merkezilik anlamına gelir. Parçanın tüme, alt örgütlerin üst örgütlere, azınlığın çoğunluğa bağımlı olması, partinin tek merkezden yönetilmesi, *merkeziliğin dayandığı ilkelerdir.*

Komünist disiplin

Komünist disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir.

İşçilerin ve yarı proleterlerin örgütlenme gücüne inanan, karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımda yetki ve sorumluluk devrini ve girişkenliği arttırır.

Komünist partisinin disiplini, 1) Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 2) Eleştiri-özeleştiri, 3) Tartışma, 4) Eylemde demir birlik, 5) Parasal kaynakları partiden sakınmama ile belirlenir. Bu beş temel noktayla belirlenen disiplin, demokratik - merkeziyetçiliğin özüdür.

Tüzük örgütsel birliğin ve işleyişin belgesidir. Partinin anayasasıdır.

TKP ve din

Komünist partisi açısından din kişisel bir sorun değildir. Komünist partisi dinsel inanç biçiminde ortaya sürülen bilinç yoksunluğuna, bilgisizliğe kayıtsız kalmaz. Partimiz ateist propaganda yapar.

Partimiz, işçi sınıfının kapitalizmin güçlerine karşı kendi savaşımı ile aydınlanmadıkça, ateist propagandanın, işçi sınıfını bu yolda yeterince aydınlatamayacağına inanır. Yığınların sermaye egemenliğinin her türlüsüne karşı savaşımına öncülük eder. Ateist propagandayı temel görevine, sömürücülere karşı sınıf savaşımını geliştirmek görevine bağlar.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

İÇİNDEKİLER

Giriş

1- FAŞİZMİN ÇÖZÜLMESİNİN KANITLARI

1.1- Faşizm acil amacı olan devrimci durumu bastırdığı için çözüldü

1.2- Cuntanın içindeki daha gerçekçi olan kanat faşizmi çözdü.

1.3- ABD ekonomisindeki canlanma faşizmin çözülmesini getirdi.

1.4. 1982 anayasasının uygulanmasıyla faşizm çözülmeye başladı.

1.5. Faşizmin çözülmesine anlamlı bir kanıt: İ.Ş.'nin yeni üye kazanması

2- İ.Ş. ÜLKEMİZDE SÜRMEKTE OLAN FAŞİZMİ İNKAR EDİYOR

2.1- Monolitiklik ortadan kalkmıştır.

2.2. Çok partili sistem varsa faşizm yoktur

2.3- Burjuvazi üzerinden şiddetin kalkması faşizmin bittiğini gösteriyor.

2.4- Cuntanın erkine ortaklar çıkmış iktidar bloku parçalanmıştır

2.5. MHP'lileri devlete sokmaları devletin faşist olmadığını gösteriyor.

3- 1982 ANAYASASI ÜZERİNE İ.Ş.'nin DÜŞÜNCELERİ

3.1. Anayasanın niteliği

3.2. 1982 anayasası ile genişçe bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi

3.3. İ.Ş. özeleştirimi yapıyor? Günah mı çıkarıyor?

4- İ.Ş.'nin YAŞADIĞIMIZ DÖNEME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

4.1- Burjuva demokrasisine mi geçtik?

4.2. Ara dönemde üç almaşık

4.3- Yeni aşama: yeni hedef ve basının demokratikleştirilmesi

4.4. İ.Ş.'nin göremediği dünya komünist hareketinin deneyimleri

SON SÖZ, SONUÇ

EKLER: Portekiz Deneyi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1. FAŞİZMİN ÇÖZÜLMESİNİN KANITLARI

1.1- Faşizm Acil Amacı Olan Devrimci Durumu Bastırdığı İçin Çözüldü (!)

İ.S. ne göre, faşizmin amacı devrimci durumu bastırmaktır. Bu siyasal hedefini gerçekleştirdikten sonra, faşizmin gidişinin yolu açılır. Faşizmin gitmesi sadece emekçiler açısından değil, burjuvazi açısından da zorunluluktur. R.Y. bu görüşlerine gelecek eleştirilere kalkan olsun diye de, ~~[illegible]~~ faşizmin uzun erimli amaçlarından bahsetmeyi unutmuyor. R.Y. Türkiye için soruyor "Türkiye'de faşist cunta acil geliş amacını gerçekleştirdi mi? Gerçekleştirdi. Devrimci durumu bastırdı, siyasal bunalımı çözdü, gerici bir stabilizasyon getirdi" (a.g.e sy. 21) R.Y'na göre sonra ne olması gerekiyordu: "Acil geliş nedenini onu egemen sınıf açısından zorunlu yapan siyasal bunalımı çözme, devrimi önleme amacını yerine getirdiğinde gidişinde yolu açılır. Emekçi sınıflar açısından ise, onlar zaten güçleri yettiği ilk anda faşizmi devirirler.

"Faşizm acil geliş nedenini ortadan kaldırdığında, kendi açısından sonun başlangıcıdır. Bir an için toplumun çoğunluğunu, emekçi halkı unutalım, yalnızca burjuvazi açısından bile gitmek zorundadır. Çünkü, keyfilik, yasasızlık, kuralsızlık her yöne kesen bir kılıçtır. Burjuvazide bundan tam anlamıyla kurtulamaz." (a.g.e sy. 20)"

Başından başlıyalım: Faşizm ekonomik-siyasal-toplumsal hedefleriyle bir bütündür. Bunlar keyfi olarak birbirinden ayrılamaz. Bu hedeflerin hepsi faşizmin varmak istediği amacı birlikte oluşturuyor. Faşizmin geliş amacını R.Y.'nun yaptığı gibi bir ayrıma tabi tutmak ve yakın amaç olarak "Devrimci durumu bastırmayı" göstermek, burjuvazinin neden faşizme gerek duyduğunu yanlış olarak anlatan bir tespittir. İ.S. faşizmin geliş sebebini böylece bulanıklaştırıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Faşizmin dünya üzerindeki yaşanmış örneklerinden çıkan genel sonuç; faşizmin amacının ülkenin içinde bulunduğu yapısal bunalımı çözmek, bu yapısal bunalımdan kaynaklanan siyasal istikrarsızlığı gidermek, devrimci güçlerin yükselen savaşını engellemek, burjuva diktatörlüğünde yeni bir mekanizma yaratarak böylece kapitalizmin sistem olarak bozulmuş kendi iç dengesini sağlamaktır. (Faşizmin bu yapısal bunalımı çözmedeki zorluğu bu amacın önemini azaltmaz.) Faşizm tüm bu amaçlarına ulaşmak için ekonomik alanda, yapısal bunalımın tüm yükünü emekcilere yükleyen bir ekonomik politika izler. Siyasi istikrarsızlığı gidermek için, ülke içindeki devrimci güçleri ezerek, toplumdaki tüm demokratik örgütlenmeleri susturarak, yürütmenin yasama ve yargıya göre dominant merkeziliği altında faşist devlet biçimini örgütler.

Dünya komunist hareketinin, Marksizm Leninizmin bize öğrettikleri böyle iken i.s.nin, faşizmin geliş nedenini bulanıklaştırıp dar bir sınıra hapsetmesi bilinçli bir çarpıtmadır. i.s. "faşizm çözülüyor, bitiyor" tespitini yaptıktan sonra bazı argümanlar bulmak zorundaydı. O da görüyor ki ekonomik bunalım devam ~~aşıldı derse inandırıcı olmayacak~~ ediyor. Ekonomik bunalım aşıldı dese inandırıcı olmayacak. (Kendi dediklerini yalamak zorunda kaldığı açığa çıkacak.) Bu nedenle faşizmin geliş amacını bölüp parçalıyor. i.s.nin "faşizm çözülüyor, bitiyor" demeden önceki yazılara bakıyorsunuz orada böyle yakın-uzak amaç gibi bir ayrım yok. Peki R.Y. neden bugün böyle bir ayrımı yapıyor? Bu i.s.nin kendisine vermesi gereken bir cevaptır. Ama öyle görünüyor ki faşizmin çözüldüğünü kanıtlamak için böyle bir ayrım akıllarına geldi. → Faşizm işini gördü, o zamanda gitti diyebilmek için.

İşin ilginç olan bir yönü daha var: Şimdiye ~~değin~~ kadar i.s. faşizmin geliş amacını ele alırken ~~anlatırken~~ öncelikle ~~bahsettiği~~ ekonomik bunalımı çözmek olarak inanıyordu. ~~tir. İkinci olarak bahsettikleri~~ «devrimci durum» ~~dur~~. Daha önce şöyle yazmışlardı.

İkincil bir önemdeydi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Faşizm tekelci kapitalizm koşullarında üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki derin çelişkiden kaynaklanan ekonomik bunalımı, kapitalizm çercevesinde giderebilmek misyonunu taşıyan bir açık diktatörlüktür. Faşizmi belirleyen bu özü, işlevidir."
(Neden Faşist «Diyemiyorlar»? E.E. sy. 54)

Görüldüğü gibi burada şimdi ileri sürdükleri türden bir ayrım olmadığı gibi, faşizmin amacı olarak başa koyuyorlar ekonomik bunalımı gidermektir. O zamanlar bir uca savrulmaşlardı, bugün diğer bir uca savruluyorlar.

R.Y. "devrimci durum ortadan kalktığında faşizmin gidişinin yolu açılır, bu faşizmin sonunun başlangıcıdır." diyor. Bu anlayışa göre tüm faşizmlerin daha geldikten hemen sonra çözülmeye başlamaları gerekiyor. R.Y.nun "devrimci durumun bastırılması" anlayışına göre, faşizm bu görevi geldikten kısa bir sure sonra başarmıyor mu? İşte tamda burada R.Y., gelen ve gitmeye başlıyan bir faşizm anlayışını savunmuş oluyor.

R.Y.nun bu genel "teori"sini Türkiye'ye uygulamakta zorluk var. İ.S. "devrimci durum bastırıldığını" 29. Kasım 1980'de ilan etti. Peki neden bu tarihten itibaren faşizmin çözüldüğünü ilan etmiyorlar. R.Y. buna da bir cevap bulmalıdır ve buluyor.

"Faşizm acil geliş nedenini ortadan kaldırdığında hemen gider mi, uzun erimli amaçları için zaman bulur mu, giderse nasıl süreçler işler, böyle sorular yanıtını siyasal güçler dengesinde bulur. Bu çeşit soruları, faşizmin ve karşıtlarının sağladıkları sınıfsal desteklerin oranı yanıtlar. Ancak bu, acil geliş amacını gerçekleştirdiğinde faşizmin siyasal zorunluluğu bitmiştir gerçeğiyle çelişmez."
(Faşizmin Çözülüşü R.Y. sy. 20, 21)

Demekki faşizm "acil geliş amacını" gerçekleştirdiğinde kendi siyasal zorunluluğunu bitirmiş oluyor. Bundan sonra faşizm hemende gidebiliyor ya da Türkiye'de gibi sonradan gidebiliyor. Neden Türkiye'de sonradan gidiyor?
(Durumu R.Y. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Herhalde i.s.nin "Faşizmin çözülme tarihi" ile, "devrimci durumun bastırılması" tarihini, yanlış hesap gereği üst üste düşeremediklerinden dolayı. Ama i.s. bunu bu kadar açık söyleyemez. Teorik birşeyler getirmek lazım. O nedenle R.y. "siyasal güçler" dengesinden bahsediyor. Peki somutta konuşalım. Türkiye'de "faşizmin çözüldü sonrada bitti" dediğiniz dönemde nasıl bir siyasal güçler dengesi değişimi oldu? R.y. işte kitabında bunu açıklamıyor. Bir soru daha var. Bu siyasal güçler dengesini kim değiştirdi? Sizin deyiminiz/e "faşizmin yönetim elitindeki gerçekçi kanat bunu yaptı. R.y. bu "siyasal güç dengesini" halk, işçi sınıfı kelimelerinin ardına saklanmadan açıklamalıdır. Bu konuda son birşey daha ekliyelim. R.y. nun savunduğu şu iki düşünceyi yanyana getirelim: Faşizm acil amacı olan "devrimci durumu" bastırdıktan sonra a-) Faşizmin siyasal zorunluluğu ortadan kalkmıştır b-) Burjuvazi açısından bile faşizmin gitme zorunluluğu vardır. Demek ki "devrimci durum" bastırılınca burjuvazinin istediği de "faşizmi bitirmek" oluyor. Burjuvazi açısından faşizmin gelme amacının "devrimci durum"la sınırlı olduğu anlayışını burada bir kez daha belirgin olarak görüyoruz. Burjuvazi faşizm eliyle sadece siyasal istikrarı sağlamak istiyor, ekonomik istikrarı sağlamak gibi bir amacı yok!!

Böylece daha ilk elde i.s.nin "faşizmin çözülmesi" kanıtlarından birinin ne kadar çürük ve keyfi olduğunu, kendi içinde bile uyumlu olmadığını gördük.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1.2- CUNTANIN İÇİNDEKİ DAHA GERÇEKÇİ OLAN KANAT FAŞİZMİ ÇÖZDÜ (!)

R.Y. şöyle diyor:

"..... cuntanın git-gellerini hatırlarsak, yönetim elitinin içinden verilen yanıtlar çeşitli olmuştur. Bir kesim, cuntanın geldiği gibi devam etmesini, en ufak bir yumuşamanın rejimin ve devletin varlığını tehlikeye atacağını, 'devlet düşmanlarının' yeniden canlanacağını söylemişlerdir. Öte yanda, daha gerçekçi, dünya ve Türkiye koşullarını daha kavramış kesim ise rejimin varlığını sürdürebilmesi için halkın şu ya da bu biçimde daha geniş bir katılımının sağlanıyor gözükmesi gerektiğini söylemişlerdir. Gelişmeler, ikinci yolu öneren kesimin üstün geldiğini gösteriyor. Çözülmeye doğru gidiş de böylece başladı." (F.Ç. R.Y. sy. 22, 23)

İlk önce dikkat etmemiz gereken nokta; R.Y.'nın Cuntanın içindeki çelişkileri bu denli abartıp, sadece bunun sayesinde çözülmeye doğru gidişin başladığını söylemesi. Daha önceki yayınlarında bu anlayışın tersi var. TKP cuntanın içindeki çelişkilere dikkat çektiği dönemde, i.s., TKP'yi burjuvazi arasındaki çelişkilere bel bağlamakla suçlamıştı. Bugün daha iyi anlaşılıyor ki bırakalım burjuvaziyi, faşist generallerin kendi içindeki çelişkilere bel bağlayanların kendileri olduğu açığa çıkıyor. R.Y. kendince "politik ustalık" yapıp, yeni bir terimi devreye sokuyor: yönetim elitı. R.Y. neden böyle bir terimi kullanıyor? ~~Daha önce söyledikleriyle ters düşmekten mi korkuyor? Yoksa "faşizm bitti" dediği için faşizmin yöneticisi Evren ve etrafındaki bir avuç azınlığa haksızlık olmasın diye mi?~~

R.Y. ilk aktardığımız alıntıda görüldüğü gibi faşizmi, faşizmin yönetim elitı içindeki daha gerçekçi, dünya ve Türkiye koşullarını daha iyi kavramış kesimine çözdürüyor. Faşizmin çözülmesinin altında halkın basıncı olduğunu söyleyenlerin bunu laf olsun diye kullandıkları daha iyi açığa çıkıyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Şüphesizki faşizmin çözülüşünde burjuvazinin iç çelişkileride bir etmendir. İşçi sınıfının, emekçi halkın potansiyel-aktif direnişi sayesinde faşizmin, burjuvazinin iç çelişkileri artabilir. Ancak unutmayalım ki büyüyen bu çelişkiler halk muhalefetinin sınırlı da olsa direnişi-baskısı altında olursa bir rol oynayabilir. Faşizme karşı böyle bir halk muhalefeti, direnişi olmadan faşizm çözülmeye başlamaz. İ.S. halkın basıncını sözde kabul ediyor ama anlattıkları "cunta içindeki" çelişkiler sonunda olan bir çözülmedir.

Ayrıca diğer bir noktaya değinelim: Burjuvazinin, faşizmin iç çelişkilerini "yönetim eliti" içindeki çelişkilerle özdeşleştirmek de yanlıştır. R.Y. bunu yapıyor. Faşizmin iç çelişkilerini bir avuç insan arasındaki ~~(illegible)~~ çelişki olarak algılamak faşizmin sınıfsal temelini iyi anlamamış bir görüşün ürünüdür.

1.3- ABD EKONOMİSİNDEKİ CANLANMA FAŞİZMİN ÇÖZÜLMESİNİ GETİRDİ (!)

İ.S. şimdiye değin aklına gelmeyen bir bağıntıyı ABD emperyalizmi ile - faşizm arasındaki bağıntıyı ilk kez dikkate alıyor. R.Y. şöyle diyor.

"Emperyalist sisteme organik olarak bağlı bir ülke olan Türkiye'de 12 Eylül faşizmini uluslararası ortam içinde ele almak ve anlamak gerekir." (F.Ç. R.Y. sy. 13)

"12 Eylül faşizminin o sıralarda başta ABD olmak üzere tüm emperyalist ülkelerin yaşamakta oldukları ekonomik bunalım ve gerilemeyle doğrudan bağı vardır. Bu ülkelerde o yıllarda üretim, kişi başına gelir, yatırım, toplumsal hizmet, tüm göstergeler geriliyordu. Türkiye gibi başı sıkışmış ülkelerin egemen güçlerine kurtarıcı yardım yapabilecek durumda değillerdi. Nitekim o yıllarda dış yardımlar da kısılmıştı.

Bu koşullar altında, 12 Eylül 1980 günü Türkiye faşizme esir düştü.» (F.Ç. R.Y. sy: 15)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Gerçekten ABD emperyalizmiyle ülkemizdeki faşizm arasında kopmaz bir bağ vardır. Bugünkü uluslararası koşullarda faşizmin az gelişmiş yada orta derecede gelişmiş ülkelere dayatılmasında ABD'nin oynadığı rol büyük bir öneme sahiptir. Şüphesiz ki açık terörist diktatörlük olan faşizmin kurulabilmesinin sınıflararası güç dengesine bağlı olduğunu unutmamalıyız.

TKP, faşizmi ele alırken ABD emperyalizminin rolüne her zaman doğru bir anlayışla değindi. İ.S. ise bugüne kadar ABD emperyalizminin faşizmdeki rolünden hiç bahsetmedi. Sonrada sanki eskiden beri bu görüşleri savunuyormuş gibi "ABD emperyalizmi ne denli, saldırgan ve pervasız bir karşı devrim ihracatçısı olduğunu en az herkes kadar biliyoruz." (F.Ç. R.y. sy: 14) diyorlar. Peki neden faşizmi uzun uzadıya anlattığınız yazılarınızda, II. konferans toplantınızda bu kadar önemli olan bir konuya hiç değinmediniz? Bu yeni bir görüş değişikliğimidir? R.y. açıkca bu konuda görüş değişikliği yaptıklarını söylese, TKP'nin soruna nasıl doğru yaklaştığını onaylamış olacaktır. R.y. bu görüş değişikliğini gizlemek için de TKP'ye "yerli sınıf güçlerini gözlerden gizliyor" diye inandırıcı olmayan bir suçlama yapmaktan geri kalmıyor.

R.y., ABD emperyalizmi ile ülkemizdeki faşizmin bağını bugün artık kabul ediyor ama, sorunu sadece "ekonomik temelde" ele aldığı için yine yanlış yapıyor. R.y. "faşizmin çözülmesinde - bitmesinde" ABD ekonomisinin iyileşmesinin rol oynadığını söylüyor. Kendinden aktaralım.

"Faşizmin Türkiye'ye gelişiyle dünya kapitalist ekonomisinin durumu arasında bağıntı aramak ne denli anlamlıysa, çözülme süreci ile bu bağıntıyı aramak aynı derecede anlamlıdır. Bağıntının kanıtları da oldukça çoktur. Özellikle 1982 sonlarında ve ABD'den başlayarak emperyalist ülkelerin ekonomilerinde canlanma vardır. Bu durumun, metropollere bağlı ülkelerde de belli derecelerde olanak artışı getireceği bellidir." (F.Ç. R.y. sy: 23)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Faşizm belası ile karşı, karşıya kalan ülkelerin, kapitalizmin genel bunalımı altında dünya ekonomik bunalımından en çok etkilenen ve sorunlu, bunalımlı bir ekonomiye sahip oldukları, Komintern'in VII. Kongreden bu yana dünya komünist hareketinde savunulan bir görüş-tür. R.Y. komünist hareketin bu doğru görüşünden yanlış bir şekilde esinlenerek, ABD ekonomisindeki iyileşmenin faşizmi çözdüğü sonucuna varıyor.

Bir kez ekonomi ile politika arasındaki bağıntı bire bir ilişki değildir. ~~etki-tepki biçiminde işlemez~~. R.Y. işte burada ABD emperyalizminin içinde bulunduğu ekonomik bunalımla - faşizmin gelişini, ekonominin iyileşmesi ile de faşizmin gidişini açıklayarak bağıntıyı etki-tepki biçiminde ekonomik düzeyde ele alıyor. Bu ekonomizmdir. R.Y.'ya göre ABD ekonomisi iyi olduğu sürece dünyada korkulacak bir durum yoktur. Bizim gibi ülkelere faşizm gelemez (!). İkincisi sorunu bu denli mekanik olarak ele almak, niyet ne olursa olsun faşizmi bütün ülkelerde burjuva diktatörlüğünün kaçınılmaz bir aşaması gibi algılamak demektir. En son olarakta dünya ekonomisinin bunalımlı dönemlerinde olan her karşı devrimi faşizm olarak nitelemek demektir. Emperyalizm çağındaki her karşı devrim faşizm değildir.

R.Y.nun, ABD ekonomisi ile faşizm arasındaki ilişkiyi etki-tepki tarzında ele alırken, kendi mantığı içerisinde gözden kaçırdığı bir şey olmuş. R.Y. diyor ki:

"Bizce, 12 Eylül'ün gelişinin uluslararası ilişkilerle geniş açılı bağını asıl olarak dünya ekonomisinin durumunda aramak gerekir. Bu gerçekten başlıbaşına uzun bir araştırma konusudur, ancak burada bir ölçülebilir ve kolayca izlenebilir göstergemiz var, o da ülkenin ortamıdır. Çünkü dünya ekonomisinin etkileri, ülke içindeki gelişmelerde realize olur." (F.Ç. R.Y. sy: 14)

1980 karşı-devrim darbesi üzerinden 4 yıl sonra R.Y. yeni uyanıyor. i.s. önce tespit yapıyor sonra araştırma yapacak.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bunu geçelim. Bizim dikkat çekmek istediğimiz nokta şurası ki, "dünya ekonomisinin etkileri, ülke içindeki gelişmelerde realize olur" deniyor. ABD ekonomisinde kötüleşme oluyor. Bu ülke içine yansıyor, faşizm geliyor. ABD ekonomisinde iyileşme oluyor, ülkeden faşizm gidiyor. Etki-tepki anlayışıyla (X), ülkede ekonomide bir iyileşme olması gerekmez mi? R.Y.nun açıklayış tarzına çözümleyiş ve mantığına göre olması gerekir. Ama ülkeye bakıyoruz. Ekonomi 1980 den daha kötü. R.Y. kendi görüşünü kanıtlamak için artık ekonominin nasıl düzeltildiğini anlatan bir kitap daha yazar herhalde (!)

Faşizmin çözülmesi yada kaldırılması için ekonominin mutlaka düzelmiş yada göreceli olarak iyileşmiş olmasına gerek yoktur. Ama R.Y.nun saçma mantığı bu genel doğrunun üzerinden gelip, geçiyor.

Bu bölümü bitirirken, son bir noktaya daha değinelim. R.Y. ABD ekonomisinde 1982 sonlarından itibaren bir canlama, düzelme olduğunu söylüyor. Gerçektende görece bir canlama ekonomide gözleniyor. Ama aynı R.Y. 1982 sonlarında yazdığı "Durum ve görevlerimiz"de ne diyor?

"Bugün emperyalist ülkelerin tümünde ciddi bir bunalım vardır. ABD'nin kapitalist dünyadaki hegemonyası süratli geriliyor. Bu, özellikle Avrupa ve Japonya'nın dünya üretimi ve ticaretinde Amerika'nın payının altını bizle oymasında yansıyor. Yen ve Mark gibi paralar karşısında doların geriye düşmesinde yansıyor. En son, Sibirya gaz boru hattı çatışmasında yansıyor." (sy. 13, 14)?

Görüldüğü gibi iki farklı tespit var. R.Y. karar versin hangisi doğru!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1.4- 1982 ANAYASASININ UYGULANMASIYLA FAŞİZM ÇÖZÜLMEYE BAŞLADI (1)

R.Y. şöyle yazmış:

"Çözülme süreci, zaman olarak "demokrasi oyunu" ile, anayasanın kabulü ile başladı. Anayasa çözülmenin nedeni değil, kendisi çözülmeyi başlatan yeni güç dengesinin sonucudur."

"Biraz geriye, 1982 anayasa oylamasına dönelim ve neler olabilirdi düşünelim. Anayasadaki olağanüstü yetkileri ile faşizmi uygulayabilirlerdi. Bu fiilen anayasayı rafa kaldırmak olurdu ama onun bazı maddelerine dayanarak rafa kaldırmak olurdu. Anayasa ölü bir çocuk olarak doğar, işlevsiz bir metin olarak kalırdı.

"İkinci alternatif neydi? Anayasanın önerdiği devlet örgütlenmesini, kurumsal yapıyı, işleyişleri de göstermelik olarak kullanabilirlerdi. Görünüşte faşist olmayan ama içeriğinde faşist olan bir durum çıkabilirdi. Örneğin şöyle birşey olabilirdi: Parti kurma serbestliği var ama tek bir faşist partiden başkası kurulmuyor. Dilekçeyi verene kamyon çarpıyor. Dilekçeyi veren bacakları ayrılmış bulunuyor. Türkiye gibi ülkelerde bu zaten, hem yine anayasanın uygulandığı anlamına gelmezdi.

"Üçüncü alternatif neydi? Anayasanın uygulanmasıydı. İşte bu üçüncü alternatifin yürüdüğü, Mayıs 1983'ten sonra siyasal partilerin kurulmasıyla açığa çıktı. Anayasa uygulanıyor ve toplumdaki çelişkilerin sızacağı bir delik oluşturuyordu. Biz bu süreci yaşadıktan, bu gelişmeyi gördükten sonra anayasa oylamasına dönüyoruz ve onu ilk dönemeç olarak değerlendiriyoruz. Saydığımız alternatiflerden herhangi bir başkası gerçekleşseydi, anayasanın kabulü hiç de bir dönemeç olmayabilirdi." (F.Ç. R.Y. sy: 25,26)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R.Y.nun açıklaması gereken birinci soru daha öncede bahsettiği "yeni güç dengesi"dir. Nasıl bir güç dengesi olmuştur ki, böyle bir anayasa getirilmiş ve faşizm çözülmeye başlamıştır. R.Y. bu tarihten itibaren kendi deyimiyle "iktidar blokunun" parçalanmaya başladığını somut olarak göstermek zorundadır. Sizce faşizmin iktidar blokunun ekonomik sınıfsal tabanı sadece burjuvazi olduğuna göre, bu blokun parçalanmaya başlamasını "burjuvazinin kendi iç çelişkileri" sonucu bölünmesi-dağılması olarak, cuntanın parçalanmaya başlaması olarak açıklamak zorundasınız. Bu "yeni güç dengesi"nden dolayı "Faşizmin acil amacına vardıktan sonra, yani devrimci durumu bastırdıktan sonra, bir anayasa getirmek zorunda kalmıştır" (i.s. 268) diyorsunuz. Cuntanın elini tutan neydi? Sizce-anayasanın içeriği bir yana-, bir anayasanın kabülü bile faşizmi çözmeye yetiyor. "Faşizmin anayasası olmaz diye" sayfalarca yazmanız herhalde bundan ~~kaynaklanıyor~~ olsa gerek!

R.Y'nun mantığına göre "anayasanın içinde yazdığı şekliyle uygulanmaya başlamasıyla birlikte" faşizm çözülmeye başladı. Burada insanın hemen şöyle demesi gerekiyor. Faşist cunta iyiki böyle gerici bir anayasa yaptı, ve onu uygulamaya başladı, onun sayesinde "faşizmi çözüp-bitiriyoruz".

~~Anayasanın içeriğine, anayasaya komünistlerin nasıl bakması gerektiğine ileride değineceğiz~~. Ancak burada hemen şunu söyliyelim ki; faşist cunta kendi anayasasını, bu gerici anayasayı bile çiğniyor. Anayasada "Evren-generaller-Özal" Çankaya'da gizli toplantılar yaparak devleti yönetsin diye yazıyor mu? Anayasada "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz" (Madde 17) diye yazıyor. Şimdi bu sözlere bakıp ta Türkiye de işkencenin yapılmadığını, anayasanın uygulandığını bir insan nasıl söyleyebilir. Anayasanın 74 cü maddesinde "Vatandaşlar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlar ve TBMM'ne yazı ile başvurma hakkına sahiptir" diyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu hakkını kullanan aydınlar hakkında faşizmin tutumu, ağır hapis cezaları isteyen davalar açmak oldu. R.Y. bugün bu anayasaya bakarak ülkemizin demokratik bir devlet olduğunu rahatlıkla iddia edebilir (Anayasa madde 2,5). Haksızlık yapmayalım. R.Y. zaten bugün demokrasiye geçildiğini utangaç bir üzüle söylemiyor mu?

1.5- FAŞİZMİN ÇÖZÜLMESİNE ANLAMLI BİR KANIT: "İ.S."nin YENİ ÜYE KAZANMASI (!)

R.Y.nun "faşizmin çözülmesinde" şimdiye kadar eleştirdiğimiz kanıtlarının, bu sonuncusu kadar saçma olmadığını önce itiraf etmeliyiz. Gerçekten, en anlamlı (!) en bilimseli bu sonuncu kanıttır. Kendisinin diliyle söyliyelim.

"Çözülmenin bizce çok anlamlı bir kanıtı daha vardır. Partimiz, 1980'den bu yana ilk kez 1983 tarihinde Türkiye'de yeni üye kazanmaya başladı. Hem de aramıza yeni katılan bu yoldaşlar arasında öğrenciler ve aydınlar var." (T.Ç. R.Y. sy: 27)

Öğrencilerin, aydınların toplumun en duyarlı kesimi olduğu doğrusu görüşünden, "faşizmin çözülüşü" ile birlikte "İ.S."nin yeni üye kazandığını (ki bu subjektif bir yan taşıyor) ve bununda çözülmeye bir kanıt olduğunu iddia etmek için, toplumda tek siyasi örgüt olarak "İ.S." kalmış demek gerekiyor (!)

Bu görüşü uzun boylu eleştirmek gereksiz. Ne var ki R.Y.na birşey hatırlatalım 1984 Ekiminde "İ.S."den bir grup insan ayrıldı. Faşizm çözülürken, hatta kalkmışken" bu olay R.Y.nun anlamlı (!) kanıtını da ortadan kaldırıcı bir örnek olarak karşımızda duruyor. Ya da R.Y.nun çıkıp "bizden ayrılanlar oldu bu da faşizmin geri geldiğinin anlamlı bir kanıtıdır" demesi gerekiyor. İşte R.Y.nun bilimsel kanıtları(!) bu türlü paçavra görüşlerden oluşmuştur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2. İ.S. ÜLKEMİZDE SÜRMEKTE OLAN FAŞİZMİ İNKAR EDİYOR !

R.Y. faşizmin çözülmesinde kullandığı kanıtların dışında, ülkemizde bu çözülmenin bittiğini, faşizmin kalktığını, bugün faşist bir devletin olmadığını ispat etmek için yeni kanıtlar ileri sürüyor. Şimdi tektek bunları inceleyelim.

2.1- MONOLİTİKLİK ORTADAN KALKMIŞTIR (!)

R.Y. kendi işine geldiği gibi faşizmi tanımlıyor, faşizmi çözüp kaldırıyor. Söyledikleri eklektik, kendi içinde çelişkilidir. Bu nedenle R.Y.nun bu konudaki görüşlerini aydınlatmak, sadeleştirmek gerekecektir. Önce monolitikliği, sonra çok partili sistem sorunu ele alacağız.

Sıkıcı da olsa R.Y.nun bu konudaki görüşlerini aktarmamız gerekiyor.

"Faşizm burjuva diktatörlüğünün (devlet) bir biçimidir. Faşist devlet temel olarak çıplak zora dayanır, monolitik-merkezi bir yapıya sahiptir. yürütmenin gücü herşeyin üstünde ve sınırsızdır. Siyasal partiler -çoğulcu- seçimli demokrasi sistemi kaldırılmıştır" (sy: 28) (F.Ç. R.Y.)

"Türkiye'de faşist bir devlet varmıdır, yok mudur ?

Dünyada faşist devlet örgütlenişinin çok farklı biçimleri olmuştur. Faşizm uygulamasında çeşitlilik taşır, taşımaz mı ? Kır at, al at, yeşil at ama, atı aslandan ayıran bir takım özellikler de olur. Devletin sınıfsal özü belirlendikten sonra, bu ayırıcı özellik monolitikliktir. (Çok partili bir sistem varsa ve işliyorsa, orada faşist devlet yoktur.) Bu ayrımı yaptığımız zaman herşey yerli yerine oturur. Böylelikle her türlü gerici-baskıcı rejimi faşizm diye nitelemek yanlışından kurtuluruz." (sy : 45-46)(F.Ç. R.Y.)

"Konseyin bir önceki dönemde tek ve mutlak varlığı ile, bugün cumhurbaşkanı olarak güç merkezlerinden biri olması arasında temel bir fark vardır. Bakılacak yer, devleti faşist yapan örgütlenmenin durup durmadığıdır. Türkiye'de faşizmin işlevi ortadan kalkmış, işlevin gerektirdiği örgütlenme ve üst yapı oluşumuda ortadan kalkmıştır." (F.Ç. R.Y. sy. 47)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Önce R.Y.nun şu dilinden düşürmediği monolitiklik anlayışından başlıyalım. İ.S. yayınlarında monolitikliğin her türlü tanımını bulmak mümkündür. II. Konferans toplantılarında şöyle demişler.

"Korporatiflik, tüm toplumun (tüm üretimin) faşist devlet disiplini altında örgütlenmesidir. Monolitiklik, bu örgütlenmenin tek çıkar (finans-kapitalin tüm kapitalizmi kurtarıcı yöndeki genel çıkar) doğrultusunda olmasıdır." (II. Konferans sy. 25)

Burada monolitikliği soyut bir düzeyde ele alışı görüyoruz. İ.S.ne göre monolitiklik = korporatif örgütlenmenin finans kapitalin çıkarı doğrultusunda olmasıdır. Bu tanım hiç birşey anlatmıyor. Korporatif örgütlenme faşizmde tabiiki kapitalizmin kurtarılması yönünde, burjuvazinin genel çıkarı yönünde olacaktır. Başka türlüsü olabilir mi?
Bu tanımı bir yana bırakıp, İ.S. nin başka bir tanımını ele alalım.

"Faşist cunta hertürlü düşünce farklılıklarını yok sayan, yukarıdan aşağıya inen iradeye gözü kapalı itaat eden, kafası monolitik bir toplum yaratmak istiyor. Bu nedenle, sivil toplumun doğasına ters olan tek düşünceliliği yeşertebilmek için sivil toplumun her düzeydeki devlet ve toplum örgütlenmelerini yeni baştan ele alıyor." (İ.S. 183)

"Monolitikliği örgütlemeye yönelik bu girişimlerin en çarpıcılarından biri yüksek öğrenim yasası oldu. Bilim yuvalarına tek düşünceyi açıktan dayatma yasası kamuoyunda büyük tartışmalara yol açtı. . . . . Böylece tam bir denetim altında alınan üniversitelerde "karşıt görüşler" olmaksızın faşizmin monolitik anlayışıyla genç beyinler yıkanmak isteniyor." (İ.S. 183)

Burada nasıl bir monolitiklik tanımıyla karşı karşıyayız? Monolitiklik = toplumda düşüncesi ayrı, her denileni yapan, insanlar yaratmak demektir. Yani İ.S.ne göre "tek düşünceli toplum", monolitik toplum demektir.

Monolitikliği, tek tip düşünceye eşitleyen bu tanım önceki tanımdan hem farklı, hem de daha saçmadır. Monolitiklik böyle alınırsa, dünyada şimdiye kadar hiç bir devlette

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bu sağlanamamıştır. Hele R.Y. göre monolitiklik, faşizmin belirleyici özelliği olarak ele alındığına göre, şimdiye değin hiç bir ülkede faşizm kurulamamıştır. Bu tanım farkları i.s. nin teorisinin ne kadar çürük, keyfi olarak üretildiğini anlatıyor.

Gerçekte devletin monolitikliğinden neyi anlamalıyız? Monolitiklik devletin örgütleniş biçimin ve işleyişinin merkeziyetci yönde, yargı ve yasamanın, yürütmenin kontrolü altında olması demektir. Başka bir deyişle yürütmenin, yargı ve yasama üzerinde mutlak otoritesi demektir. ~~Yargıdan, yasamadan bağımsız ve onların üzerinde dominant olarak birlik, yekparelik demektir.~~ R.Y.nun birinci yanlışı monolitikliği çok partili sistemle birbirine distalayan olgular olarak görmesidir. Faşizmin Göstermelik veya işlevsiz partilerinin olduğu bir toplumda, yürütme bir cuntanın elindeyse yasama ve yargıyı buradan kontrol altında tutuyorsa, neden bu devlet monolitik bir işleyişe sahiptir demeyelim? Çok partili sistem varsa faşizm yoktur görüşüne ilerde daha uzun değineceğiz.

R.Y.nun bu konuda ikinci yanlışı birinci yanlışına bağlı olarak, faşizmin sınıfsal özünün dışında ayırıcı niteliği olarak monolitikliği kabul etmesidir. R.Y. devletin sınıfsal özünü bilinçli olarak geri atıyor, monolitikliği öne çıkarıyor. Faşist devletin ayırıcı özelliği monolitiklik değildir. Faşizmin diğer diktatörlüklerden farkını anlamak istiyorsak, faşizmin ayırıcı niteliği olarak ele alacağımız tek ölçüt onun sınıf karakteridir. R.Y. faşizmin sınıfsal karakterini tartışma dışı bırakmak için onu önceden tespit edilmiş olarak kabul ediyor. Faşizmi belirleyen en temel özelliği dışarda bırakınca geriye faşizmin ayırıcı özelliği olarak ne kalır ki?

Monolitiklik, tüm açık diktatörlüklerde, otokratik bir devlette olabilen yandır. Monolitiklik R.Y.nun söylediği gibi faşizmin ayırıcı bir yanı olarak değil, faşizm ile diğer açık diktatörlüklerin ortak bir özelliği olarak ele alınabilir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

R.y. devleti faşist olarak nitelediği dönem için şöyle yazmıştı;

"Görülüyor ki, bu dönemde faşist devletin temel özelliği monolitiklik, yürütmenin tam egemenliği mutlak olarak sağlanmıştır." (F.Ç. R.y. sy: 17)

"Türkiye'de 1980 sonrası yaşanan iki yılda, faşist cunta görülmedik sayıda yasa çıkardı, karar aldı. Bunu yapan 5 kişiydi. Bundan daha monolitik, mutlak merkeziyetçi bir devlet biçimi düşünülemez - Türkiye'de iki kaca yıl faşist devlet varoldu." (F.Ç. R.y. sy. 18-19)

Otoriter tüm devletlerde bir kişi (5 kişiyle değil) kayıtsız ve koşulsuz olarak egemenliği elinde despotik bir tarzda tuttuğuna göre, sizcede faşizmin temel niteliği, monolitiklik olduğuna göre tüm otoriter devletler faşist oluyor. R.y. göremiyor ki tüm faşist devletler aynı zamanda otoriter devlettir ama, tüm otoriter devletler monolitiklik yanlarından dolayı faşist değildir.

Tekrar Türkiye somutuna dönelim. R.y. bugün ülkemizde devletin faşist bir biçiminin olmadığını söylüyor. Bunu neye dayandırıyor? Cumhurbaşkanın tek güç merkezi olmadığından bahsediyor. Gerçekler böyle midir? Evren-Özal ve bir avuç general siyasal erk üzerinde hertürlü denetimden uzak söz sahibi değilmidir? Toplumda değişik güç merkezleri olarak neler görülebilir? Hükümet mi? Parlamento mu? "Bağımsız" devlet güvenlik mahkemeleri mi?

R.y. işte bu "güç merkezlerin" varlığına kanıyor. Parlamentoyu sahte değil, gerçek bir parlamento olarak kabul ediyor. R.y.na soralım; bu parlamentonun tüm üyelerini kim onayladı? Parlamentonun üç partisiide kukla partiler değilmidir? Sonra bu parlamento devletin yasama organı işlevini gerçekten görüyormu? Evren-Özal çetesinin yasaları geçirmek için bu parlamentoya da ihtiyaçları yoktur. Onlar yasa gücündeki kararnamelerle istedikleri yasayı çıkarabiliyorlar.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Hükümeti ele alalım. Bu hükümet Tekellerin, özalın teknisyenlerinden oluşmuş bir komisyondur. Bunların kararlarının yürütülmesinde bile etkileri sınırlanmıştır. İşe bakın ki tekellerin çıkarını savunan ANAP dan oluşturulmuş bu hükümetin üyeleri bile, kararlar Çankaya da alınıp, uygulandığı için demokrasizlikten yakınıyorlar.!

Mahkemelerin, yargının bağımsızlığına gelince, o da kağıt üzerindedir. Siyasi davalar sıkıyönetim komutanlarının emrine göre (siz Evren diye okuyun) açılıyor, cezalar verdiriliyor.

Bu monolitiklik tartışmasını bitirirken R.Y.nun bu konudaki bir mantık hatasına değinelim. R.Y. diyor ki

"12 Eylül 1980'de burjuva devletinin çıplak diktatörlüğüne, faşizme geçilmesiyle, TBMM yetkilerini Milli Güvenlik Konseyine, cumhurbaşkanı da yetkilerini Kenan Evren'e devretti. Bu, faşist devletin totaliter, monolitik yapısının anahatlarıyla oluşmasıydı.

Bu tarihten yeni anayasanın onaylanıp seçimlere gidilmesine kadar olan dönemek tüm yetkiler yürütmede toplandı, burjuva parlamentosu ve partiler kapatıldı, devlet tam bir monolitikliğe sokuldu." (F.Ç. R.Y. sy: 15)

R.Y. göre darbeyle birlikte faşist devletin monolitik yapısı anahatlarıyla oluştu. Bu tarihten (12 Eylül 1980) yeni anayasanın onaylanıp seçimlere gidilmesine kadar olan dönemde (6 Kasım 1982) tüm yetkiler yürütmede toplandı, devlet tam bir monolitikliğe sokuldu.

Şimdi soralım i.s.ne göre faşizm ne zaman çözülmeğe başladı? Anayasanın kabülünden yani 7 Kasım 1982 den itibaren. Faşizmin çözülmeye başlamasıyla birlikte "monolitikliğin" azalması, gevşemesi gerekmiyor mu? R.Y.nun mantığı ters yönde işliyor. Faşizm çözülüyor ama monolitiklik artıyor, oturuyor. Bu mantık hatası, "iktidarblokunun" faşizmin

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

çözülmesi ile birlikte parçalanmaya başlaması anlayışı ile de çelişen bir tutumdur. (R.Y. açısından) R.Y. doğru bir mantık silsilesi yaratmak istiyorsa, monolitikliğin ortadan kalkma süreci ~~ni~~ anayasanın kabul edildiği tarihten başlatmalıdır. Eklektik, uydurma "faşizmin çözülme" anlayışında bu kadar hata olur deyip bitirelim.

2.2- ÇOK PARTİLİ SİSTEM VARSA FAŞİZM YOKTUR (!)

Bu da R.Y.nun marksizm-Leninizme yeni katkısı. yıllar öncesi Komünist-enternasyonalde tartışılmış, sonuca bağlanmış olan faşizmle-çok partili sistem ilişkisini R.Y.nun anlaması için tekrar gündeme getirmek zorundayız.

İ.S.ne göre "çok partili bir sistem varsa ve işliyorsa orada faşist devlet yoktur." (F.Ç. R.Y. sy: 44)

"Faşist devletin birçok özelliği vardır. Bunlardan hepsi gerçekleşmeye bilir ama belli bir ağırlığı gerçekleşince o devlete faşist demek için yeterli olur. Örneğin her türlü denetimin üstünde bir yürütme. öte yandan, bazı özelliklerin gerçekleşmemesi faşist demeyi engellemez ama bu özelliklerin tersi gerçekleşmeye başlarsa faşizmin olmadığını söylemek gerekir. Örneğin çok partili sistem." (İ.S. 270. sy: 10)

Önce soruyu şöyle soralım; Faşizmi belirleyen, çok partili sistemin olmaması mıdır?, R.Y. buna evet cevabı veriyor, mek zorundadır. Yukarıdaki fikir bunu anlatıyor. Faşizm, burjuva partilerini ortadan kaldırmadan, yönetimin tek elden merkezileşini sağlıyamaz mı? Bunun önünde engel olan nedir?

Ülkeler ekonomik, toplumsal ve ulusal özelliklerine bağlı olarak farklı faşistleşme süreçleri yaşayabilirler. Faşizm her ülkede birbirinin aynı yöntemlerle, araçlarla ~~icra edilmedi~~ uygulanmadı, ~~uygulanmıyor~~ Örneğin Polonya, Macaristan ve Finlandiya'da parlamentarizmin belli bir görünümü korunmuştur.

Ayrıca faşist diktatörlük sınıf savaşımı boyunca değişikliğe uğrayabilir. Faşist diktatörlüklerin Latin Amerika'da zaman, zaman girdikleri göstermelik demokrasi süreci gibi

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bir değişim mümkündür. Bu aynı devletin faşist karakterini ortadan kaldırmıyor. Faşizmin, faşist sınıf egemenliğin değişik görüntülü biçimlerinin olabileceğini gösteriyor.

Paraguay Komünist partisi bu gerçeği şöyle dile getiriyor.

"Deneyim gösteriyor ki, somut durumlarda, sınıf savaşımının özgül koşullarında ve belirli ulusal geleneklerin sürdüğü koşullarda terörist diktatörlükler değişik biçimler alıyor. Örneğin, Şili ve Uruguay'da parlamenter sistem ve politik partiler zor kullanılarak yok edildiler. Ülkemizde ise bir parlamento karikatürü, temsili demokrasi karikatürü hâlâ korunmaktadır" (Yeni Çağ Haziran-1984 sy. 71)

R.Y. faşizmin burjuva partilerini kapatmalarına bakarak bu durumu teori düzeyine yükselterek, genelleştiriyor. Çok partili sistem varsa ve işliyorsa faşizm yoktur diyor. Almanya'da bile faşizmin gelişme süreci incelendiğinde bu teorik anlayışın yanlış olduğu görülür. Faşizm Almanya'ya 30 Ocak 1933'de geldi ve 5 Mart 1933'e kadar/da partileri ortadan kaldırmadı, hatta komünist partisi, bu tarihte yapılan seçimlere bile katıldı. Çok partiler vardı ve işledi. Şimdi R.Y.na soruyoruz bu tarihler arası Almanya'da faşizm yok muydu? Hitlerciler ancak 14 Temmuz 1933'de çıkardıkları "partilerin yeniden kuruluşu yasası" ile Nazi Partisini tek yasal parti olarak ilan ettiler.

Komünist Enternasyonalin VII. kongresinde Dimitrov "çok partinin" varlığı ile faşizmin uygulanabileceğini gösterdi.

paragraf başından tam alıntı.

"Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulunmadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin keskin olduğu bir takım ülkelerde bu rejim, öncelikle parlamentoyu feshetme yoluna gitmez. Sosyal demokrat partilerde dahil olmak üzere öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar. Başka ülkelerde, eğer yönetici burjuvazı erken bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizm sınırlandırılmamış olan siyasal tekelini kurar. Bunu ya hemen ya da rakip parti ve

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

gruplara karşı terör yöntemini ve kan kusturmayı arttırarak yapar. Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca bu durum faşizmin kendi temelini genişletmesini ve sınıfsal yapısını değiştirmeksizin ~~ed~~açık terörist diktatoryayı kaba ve uydurma bir parlamenterizmle birleştirmesini engellemez."
(FKBC, s. 53-54)

Ülkemizde işte bugün tam da böyle bir durum vardır. Faşist diktatörlük kendi dayanaklarını güçlendirmek ve genişletmek ~~ve~~ için sınıfsal özünü değiştirmeden açık terörist diktatörlüğü göstermelik bir parlamentoyla birleştiriyor.

İ.S. tabii ki bu gerçeği kabul edemez çünkü onlarca mevcut ~~olan~~ parlamento göstermelik bir parlameto değildir. İ.S. yukarıdaki bu alıntıyı yorumlarken şöyle diyor.

"Dimitrof'un bu sözleri hiç de parlamentolu faşizm olabilir anlamına gelen bir genelleme taşımıyor. Tam tersine, böyle bir seyin, faşizmin hemen parlamentoyu kaldıramadığı durumlarda ortaya çıkabilecek geçici bir olgu olduğunu ya da "Türkiye'deki Kurucu Meclis gibi sahte bir parlamentarizm olabileceği söylenmiş oluyor." (İ.S. 270 sy: 9)

Dimitrof, faşizm gelmesinden hemen sonra partileri kaldırmayabilir diyor, hem de faşizm geldikten partileri kapattıktan sonrada gerek olursa böyle göstermelik parlamento kurabilir diyor.

İ.S.ne göre Dimitrof "Türkideki Kurucu meclis gibi sahte bir parlamenterizm olabileceğini "söylemiş oluyormuş. Neden şimdiki parlamento gibi değil? Çünkü İ.S.ne göre Kurucu Meclis sahte bir parlamentodur ama şimdiki parlamento gerçek, sahte olmayan parlamentodur. ~~Bu parlamentonun neden sahte olduğu üzerinde daha önce durmuştuk. Ayrıca İ.S. kendi eski görüşlerini karıştırırsa bu parlamentonunda sahteliğini anlayacaktır (!)~~

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2.3- BURJUVAZİ ÜZERİNDEN ŞİDDETTİN KALKMASI FAŞİZMİN BİTTİĞİNİ GÖSTERİYOR (!)

R.Y. monolitikliğin faşist devlette burjuvazi açısından hangi sonuçlara yol açtığını anlatırken şimdiye değin hiç bahsetmediği bir noktaya değiniyor. Faşizmi uzun boylu anlattıkları II. konferans toplantılarında böyle bir anlayışa rastlamak mümkün değil. R.Y.'nun yeni keşfettiği görüş şöyle.

"Dolayısıyla faşizm yalnızca yığınlara değil ~~değil~~, burjuvaziye karşı da şiddet uygulamasıdır. Tabii bunlara uygulanan şiddetin dozu ve biçimi daha farklı olur. Bunların hepsini Türkiye'de yaşadık." (F.Ç. R.Y. sy. 46)

Burada R.Y. için yeni olan faşizmin yalnızca halka değil, burjuvazinin bir kesimine de karşı olduğu görüşü, ~~Bu~~ TKP'nin ~~bizlerin~~ eskiden beri söylediği ve savunduğu bir anlayışdır. R.Y. bugün bu doğruyu kabul etmiştir. Böyle bir doğruyu kabul etmek ona uygun bir politikayı - faşizme karşı en geniş güçlerin ittifakını yaratmaya çalışan taktikleri ~~savunma~~ kabul edip savunmayı gerektirir. R.Y. bunu daha önce yapmamıştı. (Herhalde bu doğru görüşü yeni kabul ettiği için olsa gerek.) Bu doğru görüşü savunan komünistlere de "sol" sözlerle saldırmıştı. Bu R.Y.'nun ve ona bağlı olanların kendi içi tutarsızlığı olarak ortada duruyor.

R.Y. bugün yukardaki doğrudan kalkarak yine doğru bir sonuca varamıyor. Kendisine göre faşizmin bittiği bugünkü ortamda, burjuvazinin durumu için şunu diyor.

"Burjuva kesimler kendi çıkarları için siyaset arenasına girecekler, nisbeten bağımsız davranacaklar ise derhal karşımıza farklı bir durum çıkacaktır. Birincisi, monolitiklik ortadan kalkacaktır. İkincisi, burjuvazi diye bir avuç insandan söz ettiğimiz için, değişik burjuva kesimler üste gelebilmek için mutlaka halk yığınlarını arkasına almaya çalışacaktır. (F.Ç. R.Y. sy: 47)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R.Y. nun aktardığımız bu sözleri onun neden "faşizmle aynı zamanda burjuvaziye karşıda şiddet uygular" doğrusunu kabul ettiğini gösteriyor. O düşünüyor ki; bugün burjuvazi üzerinden baskının kalktığını, monolitikliğin yok olduğunu gösterebilirse, faşizmin bittiğini de göstermiş olacaktır. R.Y. işte onun için "burjuva kesimlerin siyaset arenasına girdiklerinden, nisbeten bağımsız davrandıklarından" bahsediyor.

Liberal burjuva güçler üzerinden faşizmin baskısının ne kadar kalktığını bir yana koyalım, bunlar tam özgür olsalar bile bu faşizmin olmadığını gösterirmi? R.Y. "faşizmin bitmesini" burjuvazinin liberal kesimlerinin özgürlüğü, siyaset sahnesine girmesi açısından ele aldığından, işçi sınıfının ve Kürt halkının üzerindeki azgın baskı ve terör, her türlü demokratik haklarının ellerinden alınmış olması onu fazla ilgilendirmiyor.

2.4- CUNTANIN ERKİNE ORTAKLAR ÇIKMIŞ İKTİDAR BLOKU PARÇALANMIŞTIR

R.Y.na göre bugün ülkemiz faşizmin olmadığı bir ara dönemde yaşıyor. Kendine göre bu ara dönemi belirleyen (faşizmin olmadığını kanıtlayan) özellikleri sayarken şöyle diyor.

"Ara dönemi belirleyen ~~iki~~ özelliklerden ikincisi, ama dönemin asıl karakterini vereni, istesin, istemesin faşist cuntanın erkine ortaklar çıkması ve bu sivil siyaset güçlerinin alanın giderek genişlemesidir. Artık rejim totaliter (faşist) bir rejim olarak değil, otoriter eğilimli, anti-demokratik, siyasi anlamda gerici saldırgan ve ulusçu bir rejim olarak değerlendirilmelidir." (F.Ç. sy. 50)

Birincisi "faşist cuntanın erkine ortaklar çıkmış" tır deniyor. Kimdir bu ortaklar? ANAP'ı düşünüyorlar. Halbuki Özal başından beri ABD emperyalizminin has adamı olarak bu ortaklıkta vardır. Değişen sadece Özalın görevidir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dünya üzerindeki deneyler gösteriyor ki; faşizm ve onun hükümetini birbirine karşı iki zıt güç olarak görmemek gerekiyor. Aksi bir anlayış, faşizmi bir hükümet değişikliğine indirger. Faşizmin yönetimi ele geçirmesi ~~nasıl ki sadece~~ bir burjuva hükümetinin bir diğerini izlemesi değildir; faşizmin bitmesi de sadece ~~mevcut yürütme organın yerine bir hükümetin gelmesi değildir~~ buna bağlanamaz.

İ.S.nin cevaplaması gereken soru şudur: "Faşizm çözüldü-bitti" dediğiniz dönemde faşizmin iktidar yapısında nasıl bir değişme oldu? Bu değişimin ne olduğunu göstermeden "iktidara ortaklar çıkmıştır", "iktidar bloku parçalanmıştır", görüşleri içi boş sözler olarak kalır. Evet ülkemizdeki faşizmin ana dayanağı olan ABD emperyalizminin ve ülkedeki işbirlikçilerinin politik erk üzerindeki konumlarında bir değişiklik varmıdır? R.Y. bu soruya yanıt vermiyor, veremez. Önemli tüm politik kararları veren emperyalizm ve onun ülke içindeki işbirlikçisi faşist kesimdir. ~~Faşist klik politik yaşamda belirleyici, tek güç merkezidir. Bu güç merkezine rağmen, ona karşı bu devlettin yönetildiğini düşünenler göstermelik kurumlara aldanıyorlar.~~

R.Y.nun monolitiklik konusudaki görüşlerini eleştirdiğimiz önceki bölümde, faşizmin sınıfsal karakterinin unutturulmağa çalışıldığını, geriye itildiğini söylemiştik. Neden? Çünkü o biliyorki sınıf karakterini söz konusu ettiği zaman, daha önceden bu konuda söylediklerinin tersini bugün göstermek zorundadır. İ.S.nin bu görüşleri kabul etmeden önceki yayınlarında, faşist diktatörlüğün sınıfsal tabanını anlatırken "üniformalı finans kapital" ve onun dayandığı "OYAK" dan bahsedilirdi. Bunların iktirda olduğu üzerine sayfalarca yazı yazdılar. Bugün bu konu neden hiç ele alınmıyor? Bu bilinçli bir çaba değil mi?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2.5- MHP'LİLERİ DEVLETE SOKMALARI DEVLETİN FAŞİST OLMADIĞINI GÖSTERİYOR (!)

~~Diyeceksiniz ki~~

Diyeceksiniz ki böyle kanıt olur mu? Evet R.Y.'na göre olabiliyor. Önce kendisinin sözlerini aktaralım.

"Şu ya da bu kurumu faşistleştirme, devlete faşist kadrolar sokma gereksinimi, bunlar devletin faşist olduğunu anlatmaz. Hatta bu durum başlıbaşına faşist olmadığının kanıtıdır. Faşistler yeni yollar arıyorlar, arayacaklar. Faşizm tehlikesi gündemden kalkmıyor." (F.Ç. sy: 48)

İ.S. şimdiye değin faşizmin MHP'le sınırlı olmadığını kabul ediyordu. Ancak yukarıdaki anlayıştan çıkıyor ki, R.Y. bu görüşüne, "faşizmin bittiğini" ~~as~~ ispat aşkına bir tersi tutum geliştiriyor. İ.S. ortada duran şu soruyu yanıtlamak zorundadır: Faşist MHP'Li kadrolar devlet içinde yer almadığı dönemde faşist olarak nitelediğiniz devlet, faşist kadrolarla yeni ortama uygun olarak pekiştirildiğinde, bunu faşizmin bitişinin kanıtı olarak ileri sürmenizin nedeni nedir? Faşist Evren cuntasının MHP ile arasında uzlaşmaz çelişki mi var? MİSK, Evrenin özel kararı ile açıldı. Faşist MHP davasının ~~nasıl sonuçlandığını~~ gidişatını hepimiz biliyoruz.

Faşist MHP'li kadroların ANAP eliyle devlete yerleştirilmeleri, faşizmin kendi has kadrolarıyla devletin güçlendirilmesidir. Her siyasal iktidar kendi kadrolarıyla devlet aygıtını donatmak ister ve bunu uygular. Faşizmin farklı kanatları arasında kavgalarda olur, uzlaşmalarda. Faşizm, MDP eliyle yapamadığı şeyi bugün ANAP eliyle, onun içine faşistleri yerleştirmeye çalışıyor. Devlet kurumlarında bu nedenle onlara yer açıyor. Değişen sadece yöntemdir. MHP'li kadroların devlete yerleştirilmesi, devletin faşist olmadığını değil, aksine bu faşist devletin güçlendirilip, sağlamlaştırılmak istediğini gösteriyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

3. 1982 ANAYASASI ÜZERİNE İ.S.nin DÜŞÜNCELERİ

3.1. ANAYASANIN NİTELİĞİ

R.y. anayasanın maddelerini inceleyerek bu anayasanın sınırlı bir burjuva demokrasisi öngördüğünü ve dolayısıyla faşist bir devlet yapısı içermediğini belirtiyor. 1982 anayasasının burjuva demokrasisini anlatan bir yanının da olduğuna inandırmaya çalışıyor. O diyor ki;

"O zaman soralım, 1982 anayasası faşist bir belge midir? Açık soru açık yanıt ister.

"Hayır, 1982 anayasası faşist bir belge değildir, faşist bir devleti ön görmüyor.

"Faşist "anayasa" demek, devleti faşist biçimde örgütleyen anayasa demektir." (F.Ç. sy:55)

"Günümüzde tüm kapitalist ülkelerde, olağan dönem işleyişleri içine olağanüstü merkezi işleyişler sızdırma eğilimi güçlenmektedir. 1982 anayasası ülke koşulları nedeniyle işte bu yönde hem de önlerde giden bir anayasadır. Genel oy, parti sistemi, hükümetlerin seçilmiş parlamentoya sorumluluğu, güçler ayrımı gibi özellikleri olağan burjuva demokrasisini anlatmaktadır.

"Öte yandan, bireysel özgürlükler, siyasal örgütlenme, kişinin siyasal hakları iyice kısa çevrilmiştir ve olduğu kadarıyla da kesin ve güvenilir garantileri yoktur." (F.Ç. sy:68)

"Bakıyoruz hayata, bir takım olaylar gelişti. Demirel'in mektupları, Avrupa'nın bilmem nesi derken, birdenbire faşizmi öngörmeyen, sınırlı, güdük, eskisinden çok daha güdük bir burjuva demokrasisi öngören bir anayasa çıktı." (İ.S. - 271 sy:13)

Birkez soruna teorik açıdan yaklaşırsak; sadece anayasaya bakarak faşist devletin olup, olmadığına karar vermek burjuva hukuk gözlüklerini kullanmak demektir. Anayasalar herzaman siyasal devlet sisteminin tüm yönleriyle yansıtmaz. yasalarda, devlet yapısına ters anlayışlar olabilir. Ancak proleter devletlerin anayasalarında böyle bir uyumsuzluk yoktur. Burjuva

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

demokrasisi yaşıyan kapitalist devletlerin anayasaları, gerçekten tarihsel olarak burjuva demokrasisinin öngördüğü devlet biçimini tam yansıtıyor mu? Bu ülkelerin çoğunun anayasasında, yürütmenin tek elden merkeziliğini sağlayan, burjuva anlamda demokratik olmayan madder yok mu? Ne varki somut hayatta bunların uygulanması o kadar kolay değil. Kağıt üzerinde var ama yaşamda yok. Şüphesiz bunu sağlayan, bu ülkelerin işçi sınıfının yıllar boyu verdikleri savaşımıdır.

Bu genel yaklaşımdan sonra 1982 anayasasına dönelim. Bu anayasa faşist cunta ve onun danışma meclisi tarafından yapılmış gerici bir anayasadır. Bu anayasaya dayanarak faşizm uygulandı, uygulanıyor. R.Y. lafta bu anayasanın gerici olduğunu kabul etmesine rağmen, bu anayasayla faşizm uygulanamaz diye diretiyor. Neden?

R.Y. anayasada ne yazıyorsa her zaman yaşamda o olur yanlışına kapılıyor. Anayasadan maddeler aktararak kendi görüşlerine kanıt getirmeğe çalışıyor. R.Y.'nin aşağıdaki yorumu yapabilmesi bu nedenledir. "1982 anayasası, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine yargı yolu açıktır diyor. Yasama ve yürütme organları ile idare, yargı organlarının kararlarına uymak zorundadır, mahkeme kararlarını değiştiremez ve uygulanmasını geciktiremez." (F.C. sy: 63)

R.Y.'dan anayasada bulunan su maddeyide yorumlamasını istiyoruz.

"Egemenliğin kullanılması hiç bir surette, hiç bir kişiye, ~~üzümeye~~ zümreye veya sınıfa bırakılamaz" (Madde: 6)

R.Y. artık herhalde bu maddeye dayanarak doktorların tahlillerde yapabilir: Hiç bir sınıfın, zümrenin iktidara egemen olmadığı bir Türkiye'den bahsedebilir (!)

R.Y. "1982 anayasası faşizmin olmadığını gösteriyor" derken kendi içinde bir tutarsızlığa da düşüyor. Anayasa 7 Kasım 1982'de kabul edildiğine göre ve bu anayasa faşist bir devlet yapısını yansıtmadığına göre neden o tarihten itibaren "faşizm bitti" demediğini açıklamak zorundadır. (Yine o meşhur "siyasal güç dengesi" anlayışından dolayımı acaba?)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R.y. anayasanın niteliği üzerine neden kendi içinde böyle bir tartışma başlatıyor? Faşizm bitmesine karar verdikleri için mi? Doğru ya! Faşizm bitti diyorlarsa, tekrar daha önce faşist dedikleri anayasaya dönüp onunla faşizmin uygulanamayacağını göstermek zorundaydılar. Çünkü bu anayasa o zamanda yürürlükteydi, bugünde. Bu gerçeği kendilerinde ağızlarından kaçırıyorlar.

"Ama bu anayasanın faşist olmadığını söylememiz mutlaka gerekir. Yoksa sorular daha çok gelir. Faşist anayasa uygulanırken faşist devlet nasıl kalktı gibi. Anayasaya dayanarak Siyasal Partiler kanunu çıkmıştır. O yüzden çözülme süreci anayasayla başlıyor." (i.s. 271. Tutanaklar ve gerçekler R.y.)

İ.S.nin kendi pis amaçları için açmış olduğu tartışma, bilinçli olarak yapılmış bir yön şaşırtmadır. Nesnel olarak gördüğü işlev ise, faşizmin kendini aklama propagandasına malzeme yaratmaktır.

R.y. 1982 anayasasının faşist olup, olmadığını tartıştığı bir kitapta içindeki anti-Sovyetizmi dökmedende edemiyor. Sovyet anayasasına burjuva ideologların dili ile saldırıyor.

"Anayasa kavramı içine girebilecek çeşitten anayasalar da ikiye ayrılır: Normatif anayasa (toplum yaşamında kesinkes uygulan) ve nominal anayasa (devletin siyasal gerçeklerini yansıtmayan anayasa, ki bizce Sovyet anayasası da bu çeşittendir.)

Anayasanın nominal olduğu yerde, iktidarın gerçekte nasıl işlediğinin ilkelerini gösteren belgeyi başka bir yerde, Sovyet örneğinde parti tüzüğünde buluruz." (F.Ç. sy: 71)

R.y.na göre Sovyetler anayasası, devletin siyasal gerçeklerini yansıtmıyormuş(!) Devlet, parti tüzüğüne göre işliyormuş(!) Bu nedenle Sovyet anayasası devletin siyasal gerçeklerini yansıtmayan nominal bir anayasa olarak kabul ediliyor. İlginçtir ki gerici 1982 anayasasını devletin siyasal gerçeklerini yansıtmayan bir anayasa olarak dikkate almayan R.y., iş Sovyet anayasasına gelince, anayasayı bakışını değiştirip, sosyalist bir ülkenin anayasasını tersi bir tutumla eleştirebiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

R.y. dan yine biz açık bir cevap isteyelim: Sovyet anayasası nominal bir anayasa ise gerici 1982 anayasası toplum yaşamında kesinkez uygulan normatif bir anayasa mı oluyor?

İşte R.y. nun geldiği yer, burjuva ideologları gibi anti-Sovyetik çıkmaz bir bataklıktır.

3.2- 1982 ANAYASASI İLE GENİŞÇE / BİR BURJUVA DEMOKRASİSİ UYGULANABİLİR Mİ?

Bu soru bizim değil, R.y.dur. Sorunun cevabında da kendisi şöyle veriyor.

"Genel olarak temsili hükümet, seçimler ve demokrasi eş anlamda kullanılır ve genel oy halkının kullanıldığı rekabetçi seçimler çok yönüyle siyasal demokrasinin tanımlayıcı karakteristiğidir. Bu dar anlamda evet uygulanabilir. Ancak bunun bir adım ötesine, kişinin el uzatılmaz hak ve özgürlüklerine, yargı ve yasamanın yürütme sataşmasından kurtarılmasına, sendikaların ve derneklerin doğal işlevi olan siyasetle ilgilenmelerine, serbestçe örgütlenme hakkına v.b., v.b.; v.b. ilerlemeye başladık mı görülür ki bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasisi bile uygulanamaz.

Ara dönemin temel kavgası da bunları elde etme kavgasıdır." (F.Ç. sy:73)

Birincisi R.y'nun soruyu bu tarzda sorması bilinçlidir. R.y., soruyu neden 1982 anayasası ile kısıtlı bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi diye sormuyor? Çünkü bu anayasa ile Evrenin himayesi altında kısıtlı da olsa bir burjuva demokrasisinin uygulanabileceğini ve uygulandığı görüşündedir. Bu, soruya verdiği cevaptan da bellidir.

İkincisi, R.y. "bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasisi bile uygulanamaz" diyerek, soruya olumsuz bir cevap veriş gibi görünüyor. Ama dikkat edelim: R.y. nasıl bir formülasyon kullanıyor? Geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasisi uygulanamaz

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

derken, kısıtlı bir burjuva demokrasisinin uygulanabileceğinin altını çizmiş oluyor. Sonra yeri gelmişken soralım: Geniş bir demokrasi ile genişçe bir burjuva demokrasisi arasında ne fark vardır? Marksizm-Leninizm böyle bir ayrım bilmiyor. Geniş bir demokrasiden R.Y.nun kastettiği sösyalist bir demokrasi ise, bu seferde 1982 gerici anayasası ile sosyalizm bile uygulanabilirmiş diyeceğiz (!)

Tekrar R.Y.nun yukarda aktardığımız görüşüne dönelim. En son cümlede "ara dönemin temel kavgasında bunları elde etme kavgasıdır" deniyor. R.Y.nun "bunları" diye nitelediği nokta burjuva demokratik hak ve özgürlükler, burjuva demokrasisi dir.

İnsan şaşıyor. İ.S. şimdiye kadar burjuva demokrasisi için hiç savaşa çıkmamıştı (!) Devlete faşist dedikleri dönemde burjuva demokrasisinden bahsetmeyi hiç akıllarına getiremeyenler, faşizm bitti dedikleri dönemde tersini yapıyorlar. Herkes Mersin'e giderken bunlar tersine gidiyor.

Kaldıki faşizm döneminde savaşılması gereken hedef sıradan bir burjuva demokrasisi değildir. Komünistler, anti-emperyalist halk devriminin ön adımı olabilecek, pratikte burjuva demokrasisinin sınırlarını aşan bir ulusal demokrasi için savaşıyorlar. R.Y. bugün faşist diktatörlüğün yıkılması yerine, burjuva demokrasisinin yavaş, yavaş genişletilmesi gibi sağ bir çizgi savunuyor

R.Y. 1982 anayasası ile bir burjuva demokrasisi uygulanabilir mi diye kendi kendine tartışsa dursun, komünistler soruyu şöyle soracaklardır: Bu anayasa ile faşizmin hegemonyası altında demokrasiye geçilebilir mi? Bugünkü durumu incelediğimizde bu sorunun cevabını bulacağız. Bugün 1982 anayasasının olağanüstü hal maddelerine dayanarak faşizm uygulanıyor, ülke sıkıyönetim ve olağanüstü hal yasalarıyla, yasa gücündeki kararnamelerle yönetiliyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Basının ne yazacağına, kimin idam edileceğine, Kürt ulusuna saldırılacağına, başka bir ülkenin topraklarına girileceğine Evren ve çetesi karar veriyor.

"Bugün demokrasi güçlerinin görevi, bu anayasa ile neler yapılıp yapılamayacağını değil, Evren-Özal ikilisinden kurtulmak için bu anayasaya rağmen nelerin yapılmasını tartışmaktır. Diktatörlüğün manevralarını ona karşı işleyen bir silaha döndürmenin yolu da buradan geçiyor." (Atılım, Kasım-84)

3.3- İ.Sen. ÖZELEŞTİRİ Mİ YAPIYOR? GÜNAH MI ÇIKARIYOR?

R.y. 1982 anayasasını incelediği bölümde, anayasaya daha önce faşist dediklerine ve faşizmin çözülme sürecini bu anayasa ile başlatmadıklarına kızıyor, hayıflanıyor. Bu günah çıkarma-ile R.y. ve i.s. kendini temize çıkarabilir mi? Bu nasıl bir yanlıştır? Buna karar verebilmek için i.s.nin daha önce ne söylediklerine bakalım

"Bu arada faşist cunta, faşizmi kurumlaştıran anayasasını halk oylamasına sunarak kendisine siyasal taban sağlamaya çalışıyor. Halk oylamasında, silahların gölgesinde "evet" dedirtmek isteyecekleri açıktır. Ancak, silahların gölgesi bile korkularını dindiremiyor. Korkuyorlar. ..... Faşist anayasaya karşı çıkarken, sosyal demokrasinin ve oportünizmin öğütlerine kulak asmayacaktır. Halkın önündeki alternatif devrimle kurulacak demokratik devlet ve onun demokratik anayasasıdır." (i.s. 27 Eylül-1982)

"Demokrasicilik oyununun epeyce yol aldığı bu günlerde, cuntanın faşizmi "garantiye alma" çabalarından biri, yeni adalet bakanının sözleriyle "anayasanın ayakta durabilmesi için acilen gerekli yasaların" peşpeşe çıkarılmasıdır. Bu yasalar geçilecek "demokrasi" döneminde hem iktidarın faşizmi sürdürebilmesinde, büyük bir dayanak olacak hem de faşizmin eylemlerine "yasallık" kazandıracaktır." (i.s. sayı: 227 A.P. Atılgan)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Ve diyelim, ülkemizin yaşadığı keskin sınıf savaşları, işçi sınıfından, devrimden duyulan korku pek 'demokrat' geçinen burjuvalarımızı bile anayasallaşmış bir faşizme demokrasi diyecek kadar ilerletmiş." (İ.S. sayı: 214-215, A.P.A)

İ.S.'den alıntıladığımız yukardaki düşünceleri dikkatli okuyalım. Sorun sadece anayasaya kızgınlıkla faşist demek değildir. Sadece bu olsaydı çok önemli olmayabilirdi. Yukarıdaki görüşler önemlidir. Hangi mantıkla o zaman söylendiği, bugün hangi mantıkla değiştirildiği önemlidir. İşte İ.S. bu özü açıklamıyor, açıklayamaz. İ.S. anayasanın ismini değil, içeriğini iki dönem de bakın nasıl farklı değerlendiriyor. İlginç olanda, yazıyı iki farklı dönemde de yazan aynı insandır.

"Anayasa taslağını okuyunca iki temel özellik göze çarpıyor. Birincisi, demokratik hakların tümden yok edilmesidir. İkincisi, yürütmenin mutlak otoritesidir.

Tüm toplumu yürütmenin altında örgütlemeyi amaçladıkları için, anayasa, devleti ve onun ekonomik-toplumsal her alana uzanan kollarını doğrudan yürütmeye bağlıyor. Anayasada sözü geçen göstermelik yasama ve yargı organlarının göstermelik bağımsızlığı, yürütmenin bu mutlak otoritesini sözde gizlemeye bile yetmiyor." (İ.S. 1 Kasım-1982) E. Engin

E. Engin burada "anayasada yürütmenin mutlak otoritesi vardır" diyor. Bu onların şimdi monolitiklik dediği olgudur. Aynı konuda E. Engin bu günlerde ne yazıyor?

"Çünkü 1982 Anayasasında yazılan devlet sistemi, fiilen işlerlikte olduğu sürece, her türlü denetimden uzak, sonsuz yetkilere sahip tek bir mutlak otorite merkezi [redacted] olamamaktadır. Dolayısıyla, devlet içinde burjuvazinin çeşitli kesimlerinin sesi duyulabilmektedir." (İ.S. sayı: 270. E. Engin)

E. Engin burada daha önce söylediğinin tam tersini yazmış. Yazan insan aynı, anayasa aynı, ama iki zıt görüş var. Herhalde farklı bu iki yaklaşımı, İ.S.'nin Leninizmi yaratıcı bir biçimde farklı koşullara uygulaması olarak algılamak lazım(!)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sonra aynı E. Engin şöyle yazabiliyor.

"Şu açık ki elimiz gerçeğin nabzındaymış, kafamız doğruda, ama dilimizde tutukluk olmuş. Faşizmin çözülüşü işte bu tutukluğu giderdi, bu tutukluğun az da olsa mutlaka neden olduğu bulanıklığı kaldırdı, önümüzü açtı.

Şimdi dönüp geriye bakıyor ve açıkcası, elimiz ve kafamız ile dilimiz arasındaki tutarsızlığın gazetede yansıyışına gülmeden edemiyoruz. Faşizm çözülüyor, daha hızlı çözülüyor, daha daha hızlı çözülüyor. Gerçekte yazılarımızın içeriğinde faşizm kalmamış ama biçimde, "faşizm çözülüyor" kalıbına ille de yapışmışız."
(i.s. sayı: 268 E. Engin)

Evet yukardaki daha önce alıntıladığımız iki alıntıyı birlikte düşününce, gerçekten elimiz gerçeğin nabzında mıydı diye insan merak ediyor? İ.S.nin özeleştirisi bile "biz zaten doğru yapıyorduk" tarzında! Bunlar, özeleştiri yapmayı bir tarafa bırakalım, doğru dürüst günah bile çıkartamıyorlar.

4- İ.S.nin YAŞADIĞIMIZ DÖNEME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

4.1- BURJUVA DEMOKRASİSİNE Mİ GEÇTİK?

İ.S. ne göre bugün ülkemizde kısıtlı da olsa, güdük de olsa bir burjuva demokrasisinin yaşanıyor. ~~İ.S bugün bu görüşü satır~~ ~~aralarında söylüyor. Yarın daha yüksek sesle söyliyecektir. İ.S.nin~~ bu anlayışının izlerini, hatta kendisini göstermeye çalışacağız.

Önce çözülme kavramından başlıyalım

"Çözülme, toplumda değişen güç dengeleri sonucunda faşizmin 'yasal' yapısının gevşek uygulanmak zorunda kalışını, yer yer geçersizleşmesini ve demokratikleşme yönünde yasal değişmeleri içeren bir kavramdır." (F.Ç. sy: 29) (vurgu bizim)

"Bizim çözülme tanımımızla demokratikleşmeyi karşılaştırdığımızda bunların birbirine eşit ya da özdeş kavramlar olmadığı görülür. Her çözülme içinde belli bir demokratikleşme taşır ama her demokratikleşme çözülme taşımayabilir." (F.Ç. sy: 30)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Çözülme sürecinin içinde taşıyabileceği demokratikleşme, burjuva devletinin sınırları ve o günkü sınıfsal güç dengesiyle koşulludur. Faşizmin yıkılmasının, ya da çözülme sürecinin yıkılmaya dönüşmesinin içinde taşıyacağı demokratikleşme ise burjuva devletinin sınırlarını aşıp gerçek prdeter demokrasisine varabilir. Bu, iktidara gelen sınıfların durumuna bağlı olur..." (F.Ç. sy: 31)

Çözülme demokratikleşme yönünde yasal değişmeleri içeren bir kavramsa, her çözülme içinde belli bir demokratikleşmeyi taşıyorsa, hele çözülme sürecinin yıkılmaya dönüşmesinin içinde taşıyacağı demokratikleşme sosyalist demokrasiye bile varabiliyorsa o zaman i.s. neden açıkça bugün darda olsa bile bir "burjuva demokrasisi" altında yaşıyoruz demiyor? i.s.'nin kendi görüşleriyle uyumlu olan bu sonuç, somut yaşamla direkt olarak uyuşmaz olduğu için R.y. "anlaşılmaz laf kalabalığı" arkasına saklanıyor. Üstelik komünistlere de dönüp "siz çözülme ile demokratikleşmeyi aynı kabul ediyorsunuz" diye saldırarak, kendi gerçek görüşlerini örtmeye çalışıyor. Çözülmeyi söyleyen kendileri değil mi? Çözülmenin belli bir demokratikleşmeyi içinde taşıdığını söyleyen kendileri değil mi?

Hatta i.s. bugün artık faşizmin çözülmesinden değil (Bu çözülme bitip faşizm ortadan kalkmıştır) otoriter eğilimli bir rejimin çözülmesinden bahsetmiyor mu?

"Bu dönem Türkiye toplumu için uzun süre yaşanacak bir uğrak değildir. Çözülme sürüyor. Ancak bu artık, faşist değil, otoriter eğilimli gerici rejimin çözülme sürecidir." (F.Ç. sy: 53)

Faşizmin çözülmesi az ya da çok demokrasiyi içeriyorsa, bu çözülmenin bitip faşizmin ortadan kalkması, daha fazla demokrasi içermez mi? (Sizin mantığınıza göre.)

i.s. burjuva demokrasisine geçildiğini başka bir şekilde de açıklıyor. Şimdi onu görelim.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Bu koşullar altında, faşist cunta kendini, doğan yeni ortamlara, oluşan yeni güç dengelerine uydurabilmiştir. Birkaç kez işaret ettiğimiz, "Olağan (Türkiye'de olabileceği denli olağan!) burjuva demokrasisine yavaş geçiş" planını yürütebilmiştir.

Cuntanın bu planında emperyalizmin genel taktiğide kendisini dışa vurmaktadır. Bu taktiği ~~genel taktiği~~ anlamak hem ülkenin geçmekte olduğu aşamayı, hem yapılması gerekenleri anlamak açısından canalıcı önem taşımaktadır." (F.Ç. sy:78)

"Demokrasiye yavaş evrim", emperyalizmin bu ülkeler için önerdiği genel plandır. Bu genel plan, her ülkenin kapitalist sistemini ve burjuvazinin çıkarlarını bugünkü koşullarda en iyi koruyan bir plandır. Yine de ülkeler arası uygulama farkları vardır ve bunda cuntaların yığın desteğinden faşist liderin kişiliğine dek çok unsur rol oynamaktadır." (...) ...

~~A. Bu~~ ...

~~B~~ ...

~~A~~. "Bu nedenle, faşizmin çözülmesi ("demokrasiye yavaş evrim") sürecinde işçi sınıfının hegemonya sağlamaması için sınıfı ve komünistlerin üzerinde yoğun baskı hiç azalmadan sürüyor." (F.Ç. sy:82)

Demek ki faşist cuntanın kendiside burjuva demokrasine geçmek istiyormuş - Neden? Çünkü emperyalizmin genel taktiği böyleymiş. İşte R.Y.nun yukarda söylemek istediği özüyle bunlardır. Aradaki diğer kelimeler yazının sözüdür. İ.S.nin yola çıktığı temel nokta: Faşizmin onu getirenler eliyle demokratikleştirildiği görüşüdür.

Bir kez faşist cunta burjuva demokrasisine geçiş gibi bin istekle, planla hareket etmiyor. Onun böyle bir takvimi yoktur. (Evrenin bu konudaki sözlerine kanmamak gerekir.). Gerçekte olan nedir? Faşist cunta iç ve dış koşulların zorlamasıyla, demokrasiye dönüş demagojisiyle, manevraya baş vurmuştur. Bu manevranın onun zararına olan bir yöne geliştirilebilir olması (demokrasi güçlerinin ortak savaşımı ile) hiç de ~~cuntanın~~ gerçekten demokrasiye geçmek gibi bir plan yaptığını göstermez.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R.Y. cuntanın demokrasi manevrasını demoguji olarak değil, bilinçli bir demokrasiye geçiş planı olarak anlıyor. Üstelik bu planın bizim gibi ülkelere emperyalizmin önerdiği genel bir plan olduğunu söyleyerek, bu yanlış yaklaşımını teori katına yükseltiyor. İ.S.; Türkiye cuntasının, iç ve dış koşullar çıplak diktatörlüğü bu şekilde ayakta tutmasına elvermediği için böyle bir yola girdiğini, manevra yaptığını, göremiyor. Faşizmin ülkemize dayatılmasında büyük rolü olan emperyalizm neden "burjuva demokrasisine yavaş geçiş" gibi bir planı ortaya getiriyor? R.Y. bunu açıklamıyor. Ama biz şimdi daha iyi anlıyoruz ki; R.Y., bu plana güvendiği için şimdiye değin, kendi köşesinde oturup sabırla beklemiş.

Sürel

ABD emperyalizminin genel bir planından bahsedeceksek, bunun burjuva demokrasisine geçiş planı değil, gerçekte demokrasinin getirilmesini engelleme planı olduğunu söylemeliyiz. Emperyalizm ve ülke içindeki işbirlikçileri bir ülkeden faşizmin kaldırılmasını isterse, (ki bu bile otomatik olarak yerine burjuva demokrasisi gelecek demek değildir) ya amacına ulaştığı için ya da iç ve dış koşullarda kendi geleceğini umutsuz gördüğünden bunu yapar. Bu da emperyalizmin genel bir planı değil, herbir özel durumda karar vereceği tutumdur. Ayrıca bu da faşizmin çözülmesi değil, kaldırılmasıdır.

Lokalizm

Nasıl bir dönemde bulunduğumuzla ilgili R.Y.nun diğer bir zayıf noktasına geçelim. Önce bir soru soralım: Faşizmin çözülmesinin varacağı yer, son durakta yeni bir devlet biçimidir. Bugün faşizmin çözülmesinin bitip, otoriter eğilimli diktatörlüğün çözülmesi başladığına göre, bugün hangi devlet biçimi altında yaşıyoruz? İ.S.nin bu soruya vereceği cevabın ne olabileceğini, yukarda aktardığımız kendi görüşlerinden anlamak mümkündür: Burjuva demokrasisi Eğer böyle değil diyorlarsa, hangi devlet biçimi altında yaşadığımızı açıklasınlar.

Lokalizm

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Biz bu konuda R.Y.nun gerçek düşüncelerini açıklamaya devam edelim. O diyor ki; "Fakat birşey çok açık. Bugün Türkiye'de faşizm yoktur. Buradan düşünmeye başladığımız zaman şu ortaya çıkıyor ki, anayasanın kabülünden yerel seçimlere varan süreç içinde, faşist devlet parça parça kopmuş ve yerine parça parça başka şeyler gelmiştir. Bugün faşist bir devletin varlığından konuşmak olanaksızdır.

"Türkiye bugün ara dönem yaşamaktadır. Devlet kurumlaşması, siyasal örgütlenme faşizmin öngördüğü örgütlenmenin dışındadır. (Siyasal partiler, en az iki almaşıklı seçim, parlamentonun yasama yetkisi, yargı - ne denli tasallut altında olursa olsun - yürütmenin sınırsız olmayışı, vb.)" (İ.S. sayı: 268 R.Y.)

Evet demek ki faşist devlet parça parça kopmuş, yerine parça parça başka "şeyler" gelmiş. Peki gelen ne? R.Y. geleni "şey"lerle izah ediyor. Açık söylemese de gelenlerin demokratik parçalar olduğu, ikinci paragraftan anlaşılıyor. R.Y. neden bir türlü "şey"lerden vazgeçip demokratik parçalar demiyor. R.Y.nun söylemeye cesareti yok! ~~ama E. Engin bugün nasıl bir devlet biçimiyle karşı karşıya olduğumuzu daha açık olarak yazmış.~~

~~"Kitapta (F.Ç.), önümüzdeki dönem de falan değil bugün 11 Eylül'den daha güdük bir burjuva demokrasisine doğru bir gidiş vardır deniyor. Böyle mi, değil mi? Gözümüzün önünde bugün olan budur."~~
~~(İ.S. 270 E. Eggin)~~

~~Eğer bugün gerçekten E. Engin'in dediği gibi kısıtlıda olsa bir burjuva demokrasisine~~

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4.2- ARA DÖNEMDE 3 ALMAŞIK

İ.S. faşizm bitti derken yerine ne geldiğini açıklamakta sancılar çektiği için bir "ara dönem" anlayışı buldu. Gerçi bu ara dönemde devletin biçiminin ne olduğunu açıklamakta R.Y.nun yine zorlukları var. Bu ara dönem, faşizmle burjuva demokrasisi arasında ortada yeni bir devlet biçiminimi anlatıyor? R.Y.nun bu türlü teorik sıkıntılara sokan, onun açık yüreklilikle görüşlerini söylememesidir. Bir önceki bölümde gösterdiğimiz gibi R.Y.nun gerçek düşüncesi; bugün devlet biçiminin burjuva demokrasisi olduğu ve buna uygun olaraktada kısıtlı bir burjuva demokrasisinde yaşadığımız ve bu demokrasinin de giderek genişlediği yönündedir. Ama İ.S. kendinin burjuva demokrasisi hayranlığı sırıtmasın diye "ara dönem ve almaşıklar" üzerine teorik zırvalıklar yapıyor. 3 almaşıktan bahsediyorlar.

"Ülke şimdilik bir yol üzerinden ilerlemektedir fakat toplumun önündeki üç almaşıkla, ya da olasılık tüm açıklığıyle sürmektedir: 1-"Türkiye tipi demokrasi" 2- yeni devrimci durumun doğması ve ilerlemesi 3- Devrimci durum ortamında yada daha önce (hatta yarın) faşizmin geri gelişi. Ayrıca, birinci ve üçüncü olasılıkların ikinciyi her zaman içlerinde taşıdıklarıda açıktır." (F.Ç. sy: 84)

R.Y. başında "ülke şimdilik bir yol üzerinde ilerlemektedir" diyor. Nedir bu yürünen yol? R.Y. burjuva demokrasisi üzerinde yürüyoruz diyemiyor. "Bir yol" deyip açığını kapatmak istiyor.

R.Y.nun dönemle ilgili anlattığı herşeyde burjuva demokrasisine vurgu olduğuna göre, sayılıkları bu üç olasılıktan hangisi kendilerine daha yakındır? Bunun "Türkiye tipi demokrasi" olması gerekmez mi? Ne varki R.Y. utangaçlığını daha bu kitapta atamadığı için bunu ufak bir olasılık olarak değerlendiriyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Ya da ufak bir olasılıkla, siyasal liberaller eliyle, 82 anayasasının kurum ve işleyişlerini kullanarak "Türkiye tipi" sınırlı demokrasi. Fakat bu hiç göründüğü kadar kolay değil, Evren'in anayasal hakları rejim tarafından yaratılmış çıkarların direnmesiyle aşırı derecede sancılı bir süreç demektir." (F.Ç. sy: 85)

R.y.'undan aktardığımız bu görüş, i.s.'nin şimdiye kadar söylediği "kısıtlı bir burjuva demokrasisi" içinde yaşadığımız ve bunun giderek genişlediği" anlayışına terstir. R.y.'a göre hem demokrasi genişliyor, hem de "Türkiye tipi demokrasi" uzak bir olasılık. Bu saçma uyumsuzluğu birisinin gidermesi gerekiyordu. Bunu da E.E. yapıyor.

"Devrimci durum kısa erimde en büyük olasılık değildir. Kısa erimde en büyük olasılık, yürümekte olan olasılıktır. Bugün yürüyen ise 41 Eylül'den de daha güdük bir burjuva demokrasisine doğru genişlemedir." (i.s. sayı: 270 . E.E.)

E.E., R.y.'nun uyumsuzluğunu düzeltti ama yine ortada bir sorun var i.s. seçimlerde SODEP'i desteklerken ne diyordu?

"Toplumdaki tüm verileri dikkate alınca, yerel seçimlerde SODEP'in yüksek bir oy oranını tutturmasının en olası sonucu devrimci durumun doğması ya da bu doğuşun yolunun hızla açılmasıdır." (i.s. sayı: 254 sy: 5)

SODEP'i bu gün desteklemek için bu türlü "devrimci" bir gerekçe yaratmışlardı. Burjuva kuyrukçu anlayışlarını gizleyebilmek için herhalde. SODEP'i desteklerken devrimci durum yakın olasılıktı. Seçimlerde bu desteklemeyi yaptıktan sonra devrimci durum yakın olasılık olmaktan çıktı. R.y. kirli amaçlarına uygun görüş üretiyor.

i.s.'nin bu olasılıklar bilinçsizce bir kenara bırakıp, R.y.'nun kendi faşizm anlayışlarında, olanaşılıkları sıralarken yaptığı önemli, büyük değişikliğe değinelim.

TÜSTA TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu değişiklik önemlidir. Çünkü İ.S.nin tüm faşizm anlayışını değiştirmesini gerektiriyor. R.Y. üçüncü olasılıkta diyor ki;

"Devrimci durum ortamında yada daha önce (hatta yarın) faşizmin geri gelişi" (F.Ç. sy: 84)

Yukardaki görüşe göre "devrimci durum olmadanda faşizm gelir" diyor. Bu İ.S.nin yeni bir tespitidir. İ.S. şimdiye kadar "devrimci durum olmadan faşizm gelmez" diye yırtınıp duruyordu. Kendi faşizm teorilerini bunun üzerine inşa etmişlerdi. Kendileri için çok önemli olması gereken bir konuda, hissettirmeden yön değiştiriyorlar. R.Y. kendi yaptıkları faşizm tanımını savunurken bir zamanlar şöyle yazmıştı.

"Tanımın "karşı-devrim" belirlemesi, faşizmin derin toplumsal-siyasal krizle, devrimci durumla olan bağını ortaya çıkarıyor. Faşizmi rastgele bir anda rastgele bir seçim olarak ele alma yanlışına karşı uyarıyor." (Bu kavga gelecek kavgasıdır. sy:53)

R.Y. kendisinin bir zamanlar uyardığı yanlışa kendisi düşmüş oluyor. R.Y.na Zayıf halka'da faşizm-devrimci durum üzerine yazdıklarını okumasını tavsiye ederiz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ama o kadar uzağa gitmeye gerek yok. İ.S.nin faşizmin çözülüşüne ispat olarak kullandığı ilk kanıtı hatırlayalım. Orada faşizmin geliş amacını devrimci durumla sınırlamıştık. Bu yeni görüş onun tam tersi bir anlayışı yansıtmıyor mu? Aynı ~~kitapta~~ kitapta R.Y. iki zıt düşünceyi birlikte savunabiliyor. Bu hokbazlığı herkes başaramaz. İ.S.nin bu çelişkili konuşmaya ne zaman son vereceğini, ne zaman yeniden bir faşizm anlayışı formüle edeceğini merakla bekliyoruz. Eğer İ.S. bunu da yaparsa Orta doğu ve Balkanların değeri en az anlaşılmış hokbazının R.Y. olduğunu kabul edip, bu ünvanı ona vereceğiz.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4.3 - YENİ AŞAMA : YENİ HEDEF ve BASININ DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ

i.s. içinde yaşadığımız yeni dönemin "faşizm olmayan bir ara dönem" (siz burjuva demokrasisi anlayın) olduğunu söyledikten sonra, devletin yapısında nitel bir değişme olduğu için yeni bir hedef saptıyor.

"Ülkemizdeki rejimin faşist olmadığını söylemek, partinin genel siyasal taktiği açısından can alıcı önem taşımaktadır. Monolitiklik altında yığınların hareketlenişinin ne olacağı konusundaki öngörülerimizle, monolitikliğin ufalandığı ve her burjuva kesimin arkasına adam dizmeye başladığı bir ortamda, örgütü nasıl çalıştıracağımız arasında uçurum vardır. Ya geniçilik dönemindeki gibi çalışacağız, yada faşizmin kalktığını görerek çalışacağız." (F.Ç. sy: 89)

R.Y. bu temel önermelerinden yola çıkarak nasıl bir hedef saptıyor? Bu hedef var olan kısıtlı burjuva demokrasisinin geniş bir burjuva demokrasisine dönüştürülmesi yönündedir. Eski dönemde kağıt üzerinde söyledikleri "devrim için savaş" onlara göre bir kağıt parçası olduğu için, bugün dosyaya konuyor. Faşizm döneminde "her alanda, her yönde aktif, militan, proleter yöntemlerle yürütülecek demokrasi savaşımını" (F.Ç. sy: 115) öne çıkarmayanlar, bugün kendilerine göre burjuva demokrasisi gelmiş olması rağmen hedef olarak önlerine bunu koyuyorlar. R.Y. gözlerini Türkiye tipi demokrasinin genişletilmesine dikmiş, böylece faşizmin yıkılması hedefini geriye çekmiştir.

Burjuva demokrasisine takılıp kalan R.Y.nun "ara dönem" de kendisince ortaya çıkan yeni bir savaşım odağını ele alalım: Burjuva basının demokratikleştirilmesi.

"Cuntanın iktidara gelmesiyle beraber açılan siyasal boz çağında nedenli geri, nedenli yanlış, hattabir kesimiyle nedenle gerici olursa, olsun burjuva basının büyük bir işlev üstlenmesi, bir anlamda parlamento görevini yürütmesidir" (F.Ç. sy: 51)

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

R.Y. burjuva basının bir parlamento olarak görüyor(!) İ.S de her halde bu parlamentonun üyesi. Bu saçma anlayış, burjuva basının demokratik bir işlev görmesi gerektiğini anlatıyor. Bunu şimdilik bir yana bırakıp merak ettiğiniz bir diğer noktayı soralım: Çetinin iktidara gelişinden başlayan ve bugüne kadar gelen dönem içinde "burjuva basını bir parlamento işlevi" gördüyse, siz neden bugün bu noktayı hatırlıyorsunuz? Yine bir tarih hatası mı acaba?

Bu "parlamento" ya karşı nasıl bir tutum takınmak gelmekiyor? R.Y. geçte kalmış olsa şimdi bunu açıklıyor. Bu son söyledikleri daha ilginçtir

"..... Günümüz Türkiyesi'nde komünistler için yeni ve çok önemli bir savaşım odağı doğmuştur. Mutlaka bu yeni konuyu tüm yönleriyle kavramak, üstüne yürümek zorundayız. Bunu nedenli başarılı yapabilirsek, sınıf savaşımına o denli katkısı olur.

Bu yeni savaşım odağı, basının demokratikleşmesi, basın üzerinde demokratik denetim sağlanmasıdır.

Bu konuda şöyle bir yanlış fikir vardır: Gazete kiminse onun görüşlerini yazar. Öyle değil! Basın herhangi bir özel mülkiyet değildir. Toplumun fikirlerini etkileyen ve değiştiren, belirleyen bir araçtır. Dolayısıyla, kimin mülkiyetine sahipse onun düşüncelerini görüşünü aklı kafasında duran hiçbir toplum kabul edemez. Buna karşı, basının demokratik denetimi için, sahiplikten bağımsız olarak halkın çıkarına doğruları yazan bir basın haline gelmesi için savaşım yürütmeliyiz.

Yalnızca basın değil, radyo, televizyon, film endüstrisi, eğitim programları, okullardaki eğitim kitapları da öyle. Tüm bu alanlarda demokratikleşme ve demokratik denetim için istemler yükseltmek, savaşım örgütlemek zorundayız.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bunların hiçbirisi bilinen özel mülkiyetin sonuçlarını getiremez. Buna izin verilemez. Bu düzen sürdüğü sürece kârını cebine koysun, fakat ne yazılacağına kendisi karar veremez." (F.Ç. sy. 113)

Birincisi, kapitalist basının burjuvazinin kendisinden bağımsız olabileceğini hangi ~~Marksizm-Leninizm~~ yazıyor? Burjuva basını onu burjuva yapan özel mülkiyetten nasıl ayrı düşünülebilir? Burjuva basını üzerinde kim denetimi sağlayacak? Burjuvazi mi? Bu sorular yanıt bekler.

Basımevleri kapitalistlerin olduğu sürece onun çıkarlarını, onun görüşlerini, halkı kandırmaya çalışan burjuva ideolojisini yansıtır. Basımevleri üzerindeki burjuva mülkiyeti sınırlandırılmadan, kapitalizmin iktidar yapısına dokunmadan, burjuva basını R.Y.nun sandığı gibi "halkın çıkarına doğruları yazan" bir basın haline getirilemez. Zaten burjuva basını bunu yaptığında, gerçek anlamda burjuva basının varlığından da söz edilemez. Bırakalım gerici diktatörlüklerin bulunduğu kapitalist ülkeleri, burjuva demokrasisinin en gelişkin olduğu ileri kapitalist ülkelerde bile R.Y.nun söylediği tipten "halkın çıkarlarını yansıtan" bir burjuva basını varmıdır?

R.Y.nun söylediği gibi kapitalist basın sadece "kârını cebine koymakla" yetinemez. R.Y. diyor ki, "burjuva basını ne yazacağını kendisi karar veremez" peki kim karar verir? R.Y.nun bu konuda yazdıkları fıkra gibi bir şey. Örneğin Tercüman gazetesinin halkın çıkarları doğrultusunda yazabileceğini düşünmek için, burjuva toplumunda bunun böyle olabilmesi gerektiğine inanabilmek için, Leninizmin bize öğrettiği "burjuva basının sınıfsal karakteri anlayışını, terk etmek gerekiyor. R.Y. işte Leninizmin temel bir görüşünün üzerinden atlıyor. R.Y. eğer bir cahil değilse, Marksizm-Leninizmden yüz çevirmiş bir dönektir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4.4. İ.S.nin GÖREMEDİĞİ DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİNİN DENEYİMLERİ

Ülkemizin bugün içinde yaşadığı durumu daha iyi anlayabilmek için diğer ülkelerde yaşanmış, yaşanan faşizm'lerden dersler çıkarmak gerekiyor. Faşizmin eylemde kalması için başvurduğu yöntemler sadece bizim ülkemize özgü değildir.

Faşizmin dünyamızdaki yakın tarihi gösteriyor ki, bu rejimler için "demokrasi manevralarına" başvurmak olağan bir yöntem haline gelmiştir. Faşist iktidarlar ne zaman bu yönteme başvuruyorlar? İç ve dış koşulların etkisiyle rejimin geleceği açısından çıkmaz bir sokağa girdiklerinde, halkın düzene karşı tepkisinin arttığı, burjuvazinin kendi iç çelişkilerinin alevlendiği durumlarda, faşizmin yarattığı uluslararası tecrit duvarını kırmak için göstermelik demokrasi oyunlarına başvuruyorlar.

Komünistler, dünyanın her tarafında bu türlü manevralara karşı ilkesel bir tutum takınıyorlar. Bir yandan oynanan oyunu sergiliyorlar, oyunun manevra yanını teşhir ediyorlar, faşizmin varmak istediği amacını açıklıyorlar. Bir yandanda bu manevradan diktatörlükleri zayıflatmak için yararlanıyorlar.

Faşizmin bu türlü demokrasi manevralarına başvurduğu ülkelerde, değişik renklere bürünmüş oportünist gruplar, burjuva liberal çevreler bu olguyu tek yanlı yorumluyarak, ya faşizmin bitip demokrasinin geldiğini düşünüyorlar, (Bizim ülkemizdeki oportünist i.s. grupçuğu gibi) ya da hiç bir yeni olanağın çıkmadığını düşünerek, bu manevradan yararlanmayı yadsıyorlar. Örneğin Portekiz'de Salazar faşizminin son döneminde kurulan Caetano hükümetini ve Yunanistan'da albaylar cuntasının son döneminde kurulan Markizinis hükümetini, bu ülkelerdeki oportünistler ve liberaller faşizmin bitmesi olarak yorumlamışlardı. İ.S. de Özal hükümetini aynı tarzda yorumlayarak bunların yolundan gidiyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Komünistler biliyorlarki, rejim bu türlü manevralarla yol almaya çalışıyor. Onun sınıf karakterinde bir değişme yoktur. Ancak bu manevradan yararlanıp, halk hareketi yükseltilebilirse diktatörlük zayıflatılabilir, parçalanabilir, yıkılabilir. Örneğin Bolivya'daki faşist diktatörlük 1978 Temmuzunda seçimlere gidileceğini açıklarken, "anayasalı yönetime geçiş" palavrasından yola çıktı. Ama seçimlere katılımı yalnız hükümete yakın çevreler ve kukla partilerle sınırladı (Aynı ülkemizdeki gibi). Diktatörlük kamuoyunu aldatmak için "demokrasi" elbisesi giymek istedi. Ne varki komünistler bu manevrayı teşhir ettiler. Halk hareketini yükselttiler. İşçi sınıfının grevleri, öğrenci gençliğin protestoları bu oyunu bozdu. Diktatörlük geri çekilmek ve işçi sınıfının istediği hakları vermek zorunda kaldı.

Demokrasi oyunu oynanmak istendiği ve oynandığı diğer bir ülke Paraguay. Bu ülkede 1954 de erki ele geçiren Stroessner diktatörlüğü 1967'de kukla "ulusal kurucu meclise" gerici anayasasını onaylattı. Bugünde kullandığı göstermelik parlamento ve seçim oyunuyla, kendi faşist yüzünü saklamaya çalışıyor. Paraguay Komünist Partisinin belirttiği gibi "seçim oyununun amacı, temsili demokrasi örtüsü altında faşist diktatörlüğü sürdürmektir. Bu, ABD emperyalizmi yönetimine (Elsalvador'da da yaptıkları gibi) Paraguay'da insan haklarının "iyileştiğini" iddia etme olanağı veriyor"
(Yeniçağ Haziran - 1984)

İ.S. yaşanmış tüm bu deneyleri göremiyecek kadar kör (ki onun bu körlüğü dünya komünist hareketine karşı düşmanlığından geliyor) bir durumdadır. İ.S. bu alanda yarattığı uydurma teorilerle burjuva ideolojisinin dümen suyunun arkasından gidiyor.

TÜSTAV SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SON SÖZ, SONUÇ

Bütün broşür boyunca gösterdik ki, İ.S.nin "faşizm çözüldü-bitti" görüşü, sağ oportunist bir öz taşıyor. Bu görüşün ispatı için kullanılan kanıtlar, kendi içinde tutarlı olmayan, İ.S.nin eski söylediklerileyle bile çelişen, Leninizme, dünya komünist hareketinin deneyimlerine ters, eklektik ve pragmatik fikirlerden oluşuyor.

R.Y.nun bugün sağ bir çizgiden konuşmasının, şüphesiz belirli nedenleri vardır. R.Y. kendisi açısından önemli bu ideolojik ödünleri burjuvaziye boşuna vermiyor. Onun amacı yasal düzenle uyuşabilecek bir anlayışa erişmektir. Daha şimdiden burjuvaziye güven veriyor. Burjuva demokrasisi çerçevesinde İ.S.nin kendisine yer açabilmesi için bu dönüş gerekliydi. "Sol" görüşlerle toplumda belli bir güce erişemeyenler burjuva platformunda "sağ" görüşleri savunarak güç olabileceklerini düşünüyorlar. Bu onların son şansıdır.

Burjuvazi açısından sorunu ele alırsak; burjuvazi İ.S. gibi bir harekete güvenmesi için (yasal düzene entegre olabilirlik açısından) gerçekten güçlü ip uçlarına sahiptir. Alın İ.S.nin demokrasi programını (örneğin çok partili parlamenter sisteme sıkıca bağlılık açısından), alın İ.S.nin burjuva demokrasisini savunan son görüşlerini, alın İ.S.nin dünya komünist hareketine ve Sovyetler Birliğine karşı düşmanca tutumunu, alın bütünüyle süreksiz olarak "iyi" yöne doğru gelişen İ.S.nin ideolojik hattını v.s. Ayrıca İ.S.nin burjuvazi ile yapacağı ideolojik bir pazarlıkta, güçlü bir dayanağı da daha vardır: Bugün R.Y.nun sağ kolu olan, sosyalist ülkelerden kaçarak kapitalist bir ülkeye sığınan, Sosyalist ülkeler düşmanı H. Erdal'ın İ.S.'nde yerini alması.

Tüm bunlar gerçekten burjuvazi için güven verici noktalardır. Burjuvazi yeşil ışık yakarsa, R.Y. bu güvene layık olmak için daha fazlada ideolojik ödün vermeye hazırdır: İ.S. düzenin içinde, onun parçası olan bir hareket olmak istediğine göre, burjuvazi neden böyle bir hareketten korksun?

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Temel görevi TKP'ye karşı savaşmak olan bu grubun, burjuvazi ile ideolojik pazarlığın, teşhir etmek, onun burjuva platformunda oynamak istediği rolü sergilemek devrimci bir görevdir. Bu grupcuk hangi tip elbiseyi giyerse giysin ~~(sol oportunist yalda sağ oportunist)~~ kendi özleri olan oportünizmi, revizyonizmi ve gönüllerinde yatan burjuvazinin eklentisi olan bir "parti" olma özlemlerini gizleyemeyeceklerdir. Komünistler onlara bu danağı tanımıyacaktır.

Komünistler, işçi sınıfının teorisini kendilerine kalkan olarak kullanmaya çalışan, bu nedenle de işçi sınıfının en tehlikeli düşmanı olan bu dönekleri, hak ettikleri yere gönderektir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

EKLER :

Göstermelik demokrasi oyununa aldanarak sağ bir yaklaşım içinde bulunan İ.S.nin tutumu 1968 sonunda Portekiz'de Caetano eliyle oynanan demokrasi oyununa inanların davranışına çok benzediği için ~~k~~kitabın sonuna PKP'nin genel sekreteri Alvaro Cunhal'ın konu ile ilgili görüşlerini aktardık. Yazı dikkatle okunduğunda görülecektir ki, bu yazılar İ.S.nede iyi bir cevap niteliği taşıyor.

Ek 1- SALAZARSIZ SALA~~ZA~~RİZM

. . . . . .

Ek 2- CAETANİZM ~~FAŞİST~~ DİKTATÖRLÜĞÜN BİR DEVAMI MI DIR, YOKSA DEMOKRASİYE DOĞRU BİR ZVRİM MİDİR ?

. . . . . .

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Gerçeğin Sesi Yazı Kurulu'na;

İşçinin Sesi ile polemik için yazılarda, asıl yöntem -İS'nin ideolojik olarak anti marksist-leninistliğini göstermenin yanısıra- İS'nin kendi kaynaklarından teşhir edilmesi olmalıdır. Bu anlamda kimi zaman İS ve Kurtuluş Yolu'ndan yapılacak kısa ve öz alıntılar, karşılaştırmalar, bir iki de açıklayıcı, vurguyu gösterici cümle yararlı olacaktır. Her zaman tek bir bütünsel yazı, ayrı bir Çek Al'ı bütünüyle kaplayan yazı olarak düşünmemek gerekir. Böylesi yazılarda ayrıntı gibi görünen, ama tek başına vurucu olan ve akılda kalan motifleri ele almak, öne çıkarmak olanaksızdır. Hatta bunlar ister istemez gözden kaçabilecektir. Bu nedenle ayrı ayrı kısa yazılara -bunların toplamı bir Çek Al'ı kaplayacak uzunlukda olsa da -ya da mektuplara başvurulmalıdır. Bunlar çerçevelerle ve başlıklarla ayrı ayrı öne çıkarılabilir.

Ayrıca İS'nin geçmiş yıllarına ait sayılarından muhakkak alıntılar bulmak, başka yerlerde dedikleri ile karşılaştırmalar yapmak gerekmektedir. Bize çok basit gibi görünen bir alıntı bile iyi seçilirse, sayfalarca sözden daha etkili olabilir.

Her yeni söylediklerini bahane edip, Faşizmin Çözülüşü üzerindeki temel görüşleri, ya da daha önce demiş olduklarına dönmekte, FÇ kitabına da başvurarak tekrar tekrar ele almakta yarar vardır. Zaman içinde söylediklerini rafine ediyorlar. Düşüncelerini ilk ifade ettikleri biçimler, onların amaçlarını daha çıplak olarak ortaya koyuyor. İS'nin örgütsel işleyişi, faşizm üzerine görüşleri, vb. gibi çarpıcı örnaklere tekrar tekrar dönülmelidir. Her yeni sayısına yanıt getirmek gerekmiyor. Oralardan birkaç konu yakalayarak, alıntı yapılarak eski kaynaklarına dönülebilir. -Kurtuluş Yolu'nda, İşçinin Sesi'nde "tutanaklar"da, FÇ'de ele alınanlar-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yazıların -ister uzun ister kısa- bugünkü amacı taraftarlarına, İşçinin Sesi'nin içyüzünü görmelerine yardımcı olmak olmalıdır Bunun ilk adımı onların kafalarında soru uyandırmak, şüphe yaratmaktır. R.Yörükoğlu'na karşı ciddi bir güvensizlik ortamı oluşturmaktır. Bir yazı, tek bir taraftarının kafasında tek bir soru yaratsa bile başarıdır. Hiçbir taraftarında hiçbir etki bırakmıyorsa başarısızdır. Bizim taraftarların ne kadar hoşuna giderse gitsin. R.Yörükoğlu ile V.Demir'i aynı kefeye koyan bir yaklaşım kesinlikle zararlıdır. Saldırı yalnızca İS'ne yönelik olmalıdır. İS ve KY'ndan yapılacak tüm alıntılarda, amaç V.D.'i değil, İ.S'ni vurmak olmalıdır. Sonra illa R.Y.'nun kendi imzalı yazısından alıntı yapmak zorunda değiliz. İster imzalı, ister imzasız, isterse de mektup olsun, İ.S'nde çıkan her satırı rahatlıkla, hem de şunundu ya da bunundu gibi bir açıklama yapmaya gerek duymadan kullanabilmeliyiz.

Bir başka dikkat edilmesi gereken konu da şudur: Kimi zaman ne amaçladığını söylemektense, bunun gereğini yapmak, çok daha etkili olacaktır. Örneğin, İ.S'nin devrimci saflardan atılmasını belgi düzeyinde öne sürmek yanlıştır. Asıl bunu sağlayacak, İ.S'nin kime hizmet ettiğini doğrudan söyleyen değil, bunu dolaylı yoldan gösteren, ispatlayan, okuyana söyleten türden yazılar yazmak gerekmektedir. Yazılarda kullanılan tanımlamaları, vurguları bu anlayış ışığında seçmek daha yerinde olacaktır.

Sonra İS'nin Marksizm-Leninizmden, diyalektik ve tarihi materyalist anlayıştan ne kadar uzak olduğunu sözle tekrarlamaktansa, onun politikasının, dile getirdiklerinin gericiliğin istekleriyle, çıkarları ve politikasıyla dent düştüğünü/ sonucunu okuyucunun çıkarmasını sağlayacak yazılar sonuç alıcı olacaktır.

İdeolojik-politik konulardan başka, R.Yörükloğlu ile V.Demir arasındaki tartışma, örgütsel planda İS'nin yapısını ve anlayışını açığa vuruyor. Bu da değerlendirilmesi gereken, tekrar /

TÜSTA/ TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tekrar hatırlatılması gereken bir konudur. Hangi noktaları vurgulayacağız? İşçinin Sesi'nin kendi iddia ettiği gibi bir "parti" olmadığı, R.Yörükoğlu'nun yönetiminde bir grup entellektüel küçük burjuvanın oluşturduğu bir gazete çevresi olduğu ortaya çıkmıştır. Bunların ağzında parti, tüzük, demokratik merkeziyetçilik, vb. kendi boylarını, ve niteliklerini gizlemeye yönelik demogojik malzemedir. Bu grupçuk, Türkiye'den kopuk olmakla kalmayıp, Batı Avrupa'da birkaç derneğe toplanan bir avuç insandan ibarettir. Güvenlik, konspirasyon üzerine ciddi ciddi laflar sarfetmeye çalışan bu grubun, ister İngiltere'de, isterse başka tarafında, -Batı Avrupa polisinin gözleri önünde açık bir çalışma yürüttüğü, telefonlarla örgüt yönettiği, odalarda, dernek köşelerinde "parti"cilik oymadığı ortaya bir kez daha çıkmıştır. Kişi karalama, yalan söylemenin yanısıra adam döğme, işkence, adam izleme, gizli raporlar tutma, insanları birbiri hakkında arporlar vermeye zorlama gibi yöntemleri sistemli olarak kullandığı bir kez daha doğrulanmıştır.

İşçinin Sesi'nin tüm çabası, yaşamı, gerçeği, sözde kongresin de kabul edeceği programına uygun hale sokabilmektir. Program yaşama, gerçeklere uymuyorsa, değişmesi gereken yaşamdır! O zaman, R.Yörükoğlu bir konuşmada faşizmi yok eder. Ne ki "demokrasi savaşımı" anlayışı da R.Yörükoğlu'nun programında yer almıyor. Saf proleter devrim öneriyor, sınıfa karşı sınıf teorisini savunuyor.

Teşhir konusunda kimi örnekler ve öneriler yapmaya çalışalım: (Bunlar yalnızca 272 ve hızla bakılmış 273. sayıya ilişkin kimi göze çarpan noktaların nasıl değerlendirilebileceğine ilişkin öneriler, kaba düşüncelerdir. Yalnızca örneklemek için verilmiştir:)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- V.Demir "örgütsel kriz" vardır diyor. R.Yörükoğlu yanıt veriyor "İşçinin Sesi'nin ideolojisinde kriz olmaz" (sayı 272) Bu sağırlar diyaloğu değil de nedir? Ama R.Yörükoğlu haklıdır. İşçinin Sesi'nin ideolojisinde kriz olmaz, ancak örgüt değil, R.Yürükoğlu patolojik krize girdiğinde "İşçinin Sesi'nin ideoloji"si kriz içinde olacaktır.

- R.Yürükoğlu aynı yazısında şöyle diyor:"12 Eylül Köln yürüyüşü için 400 kişi yürüyecek dendi, 164 kişi yürüdü. Vural Demir'in verdiği rakam ise 205 kişi yürüdü oldu. Kaç kişinin yürüdüğü önemli değil, fakat birşey anlatıyor, diyor. Bu ne anlatıyor? Anlatsa anlatsa, R.Yürükoğlu'nun en yakınındaki Ü.B üyelerini bile örgüt dışı mekanizmalarla nezetim altında tuttuğunu, onlara güvenmediğini, "parti" ağının dışında ayrıca kendi adamlarından ayrı bir ağı kurmuş olduğunu anlatıyor.

- Yine aynı yazıda R.Yürükoğlu, kendi etrafında kalmış olanlara da gözdağı veriyor: "Olayın parti içi gerçeklik açısından anlamı, parti içinde sağın önemli bir bölümünün kendi kendini tasfiyeye geçmesidir." Peki İşçinin Sesi'nde geride kalan sağın "önemsiz" bölümü kimlerdir? İşçinin Sesi, taraftarları bu sağın kimlerden oluştuğunu sorduğunda ne yanıt verecek? Yoksa toplayacağı "kongre"sinde demokrasi oyunu oynamak için şimdiden hazırlık mı yapıyor?

- Aynı sayıda Emine Engin'in yazısında şöyle bir yer var: "... Vural Demir, İşçinin Sesi'nin çıkışını şöyle algılamış: Klikçilik, dedikodu, karalama, disiplinsizlik, yalan, sahtekarlık. 11 herşeyi yapacaksın ama döndürüp aynı suçlamaları karşı tarafa yönelteceksin!" Emine Engin böyle diyor. Aynı sayıda Çek Al'da R.Yürükoğlu, V.Demir için ne diyor "Görüşleri İşçinin Sesi'ndendi.", yine biraz ileride "Yine söylüyorum görüşleri bizimleydi" (Sayı 272, sayfa 10, sütun 3)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Bu sayıda sözde cezaevinden direnmiş olanların söyledikleri iğrenç sözler sergilenebilir. "İnanıyorum ki, cezaevindeki devrimciler, halâ ağır baskı ve işkence gördükleri halde, faşizmin çözülüp bittiği görüşünü, dışardaki bazılarından daha kolay kabul edeceklerdir" vb... bu alıntalarla gerçeklerin zıtlığı kısaca sergilenirse, devrimci duyguları olan insanlara seslenecek, onlarda nefret uyandıracak alıntılar bulunursa yararlı olacaktır.

- Bu sayıya ele almaya devam edelim: Sayfa 19'daki Mete Sönmez imzalı mektup, İşçinin Sesi'nin onayını görüp yayınlanmıştır. Bu mektupta Mete Sönmez -kimse?- V.Demir'e yanıt verme çabası içinde şöyle diyor: "Bir kere Düsseldorf, Münih ve Bonn'da parti örgütleri yok", sonra da utanmadan "Lanet olsun Avrupa'da baskı bile görmeden ötenlere" diyor. İşçinin Sesi'nin böylesi "bülbül gibi öten" mektupları yayınlaması için ona kim baskı yapıyor? Bu ne biçim konspirasyon! Nerede il komitesi var, yok, hepsini sayıyor. Bu noktada onların güvenlik, konspirasyon üzerine vb. söyledikleri büyük laflar, (İşçinin Sesi'ndeki yazılardan, R.Yürükoğlu'nun sözlerinden ya da "Güvenlikle Çalışma" broşüründen) alınıp hatırlatılabilir.

Elbette bunlar ilk göze çarpan örnekler ve her okuyanın da dikkatini çekmiştir. Ne ki sorun bunu onların taraftarlarına bir kez daha hatırlatmaktır. Bu vb. noktalar kısa kısa, spot spot verilirse, çerçeve ve başlıklarla yerleştirilirse, çok fazla söze gerek kalmadan birşok şey anlatılmış olur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

19.10.84

- Ana merkez ideolojik sorun:
  - açıklanması gereken yönler:
  - hangi periyodlarla görüşeceğiz (

- İdeolojik çalışmalara kısa verdi, ama eksiklikler var. Almanın gereken eşrey yol var.
  - yaklaşım sorunu: politik sarışı kaybı diğer ikisi.
  - politik sorunları ele alınıyor. | → öne çıkacaklar öngörmek, ona kurulanmak de önemlidir.
  - M. kendi ölçüsüne uygulamak.
  - Zamanında yanıt getirmemesek, gelişmeler ML dışı kanallara çıkıyor. Rumuyorlar, oportunistler, Maksizmin yetersizliğini kanıtlamaya kullanıyorlar.
  - Dengeli sağa karşı, görüşlerini eleştirinek gerek. Bu modulyonun kısa yüzü. Ubar yüzü, neden bu hale geldiğini de açıklamamız gerekiyor.
  - Yeni olan ne varsa ele almak değerlendirmek, tartışmak gerekiyor. Açıklamak gerekiyor. (Şunsci). Sorunu bilmeyenler cikeli sözlerden etkileniyorlar.
  - İşçi sınıfı dışındaki ideolojiler, bütün dışımızda kısa sentez oluşturma eğilimindedir. (Ulusal kurtuluşu düşünceler) Cuntalı görüşler de gelişme gösteriyor. Yeniden uç verdiğini görüyoruz. Bu alanlar bileşme eğilimi gösteriyor. Nesnel olarak böyle. Ama öznel olarak bileştirme gözeni kısıtlı. Yeni bir ortam oluştuğunda bunlar ayrışacaklar. Dönemi değerlendirmek gerekiyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Biz burdan ML'den ayrılmadan kucaklamalıyız. Ama çalışma gerekiyor. Kapsamlı, tandem.

**. Kendimiz ne diyorsak ona göre, ona göre eleştiriyoruz. Fondemi biz dayatacağız. Onların dayatmalarına boyun eğmeyeceğiz.

- Biz yozgıyı yarısı değil, bugün dışıştırmak istiyoruz.

- Biz toparlanmada davalmayı seçmedik. Aralıksız düşmanla savaştık. Biz savaşmadıkça, gerçek dinin düşmeyecektir. Eğer yön, düşmanla savaş kapasitemize verdik. Gücünü kurumuya ayarlıyıp ettik. Politik etkinliğini kazanmak istedik (Zorunlu olarak aydınlık olarak davaldık.), artırmak istedik.

** Gücünüze göre değil, yapılması gerekenlere hedefler seçtik, politik görevleri sayıtadık.
Ama yine de gücünüz kalıyordu, o da nedenle partisi işi en olanaklı demokratik ortamı seçtik. Bu ürün verdi.
Eğer dikkati kaş düşmana yöneltirsek, bu tar yolu başarırız dedik.
Toparlanmanın kişe özgü yönleri burlardır.

. Eşgüdüt. lükte önemli görevlerimiz var. Öncelikle sonu kaliğini sağlamak gerek, bu tar kişi süreç. Bir nedeni, ideolojik düzey (onların)
*** düşüklüğü. İdeolojik alanda rekabet değil, sokun genel olanak seviyesini yükseltmek için çalışmalıyız.
Ama yön kilik politikası. Karşılıklı tartışacağımız konular bulmak, derinleştirmek gerekir. Pratik güçlükler var. Ötelü
* politik görüşleri aktarmak gerekiyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

, Neden IS? Hala gerekliydi? Gerekliydi. IS'nin ML'den ne kadar uzak olduğunu bilmiyor. Ama bize göre açık olan, herkes için açık değildir.

Objektif olarak bitse bile, ideolojik olarak yenilmemiş olan, başka kılık altında gelecek. Toplumlar öde doğuyor, koşullara göre farklı kılıklarda çıkar.

ML'den sapmasını gösterecek yetiniyor? ~~Yeni~~ ML'ye yeni güçler yoruyor, onlar açıkça sapmayı ayrı dedemez. Bu yenilere ~~biz~~ saf ML'yi gösterecek için bu sapmayı yöneltmek gerekir.

- Yeni bir kutsal kitaba gerekseniyi vardı. Bu yeni kitap.
Amaca nedir? Burjuvazidin rozetli bir kosuma gelmek.
Kendince akıllı, ama Peringek'in kötü kopyası.
- Yönü pr. ent. de kendine yer yöntür. Zaten iş ten kurtuluşmuştu.
Pr. ent. ne yabancı olmalar, burjuvazi düşüncelere yanıyor. Bunu bilinçli politika haline getirdi.
- Bunu bir günde yapmadı. Kendince safra olan, ML'ye inanan kadrolarından kurtulmak istiyecektir. Yönü bunu bilinçli. Çıkacak sorunlar göre alınıyor. Bir göz almanın platformunu burjuvazide bulunuyor. H. Erdal bunu üstlendi, ortaya koydu.
- Hangi güçleri yanıyor. Dünyol'daki sağa, sol manevra ile yanıyor. Devrim sözü işreti kalıyor. Burjuvazi terminoloji kullanıyor.
- Y. programında k. burjuvazi'yi getiriyor. Yönü, fiiliyatta İ.S.'nin fikrini reddederek, k. burjuvazi'ye yanıyacaktır.
- İ.S. ile sorunda, başlıca yeni vermeyeceğiz merkez organında.
Bunadır G.S. ne yönen dosyor. G.S bu kulüp bu rolüni yerine getirmiyor.

Başlıca nokta: UDGöşlerin kişiliğine zarar verdiği görülerle.
G.S. kürtek gözeri İS. değildir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Muhatap alınmaması değerlendirmesi. Konu düzeyde cevap verilmeli.
- G.S'nin tavrı ⇒ Rakamlar gösterdi ki tam dayalı.

1. Konu: - Sayfa adedi artırılmalıdır.
- Konular dönemsel yapılıyor. G.S. mutalaa. Ücel sayı.
Sınıf İS ile paralel ~~yapılmalı~~ olmalı, konu ve ücel sayı.
- Fasiküller çıkarılıyor.
- Politik - eğitimcilerde yorumlanacaklar.
- Eğitimlerin değerlendirilmeli.

2. Konu: Değişik politik hat açısından yorumlar açılmalı:
- testler, program hedef değerlendirilmedi.
- Değişik gruplardan insanlar ne değiştiğini fakında değil.
propagandaya öncelik verildiği.
- parti içi yetenekle ilgilenen değil, tanıtılmaya çalışılıyor.
- 5. Kongre çizgisinde açılım yapılan noktalar var.
1) Kürt ulusal sorunu üzerindeki hat
o paralelde açılım yapılan yorumlar çıkmadı.
Bu yapılan kongrenin eleştirisinde şöyle diyor.
Aşırı iyimserlik.
Sanki değişik çizgisini yürütmek böyle olacaktır.
Birlikte kalmak, ayrılmak açılımalı der.
Analizsel görüşe kolayca gelmek. Burası çok önemli, açılmalı.

Parti kendi geçmişini değerlendirme dışı konuda elektrik var. Bu konulardaki yorumlarda geçmişi eleştirisini açık açık uygulamıyor. Tek parti anlayışı, özel örgütlerin kapatılması konusunda düşünülü. Kürt kökeni daha da geliştirilmeli.

7) Ulusal demokrasi konusunda açılımın yetersizdir. İS, TDP sağlam yürütüyorlar. Devrimcilere açılım konuları çıkmalı. Bu yorumlarda UD eşitlendiğinde politik derinlik olacaktır. Hayat koşullarında D.H.D'nin yükseleceği. Ana kalıtlıda UD, eski sorunun dışında kalmamak için anlamına tam çıkılmalı.

UD'sinde kürt ulusal sorunu yeterince edilmiş, kürt kişiler kapsamlanmış değiller. Niye böyle formüle ediyoruz. Bilinçli

3) Ulusal mücadele ötesine durmak yetersiz. D. programında kapsanıyor, ama tezlerde de ikisi yorumlarda var. Bu açılmalı

4) Devlet söylemi ötesine: Çalışma raporunda devlet söylemi; "Yeni kapsamında ayrılıkçı eylemlerin yerleşmesi" demişti. Bu yorumlanmalı, Bu farklı, devlet'den ne farkı var. Şehirdeki sorunlar nedir. Kürt dışı yığınlarda ne olacak.

5) Değişik ilişkilerin. Nedir, ne değildir.

6) Kemalizm sorunu. Yayınlarda değişik görüşler var. Parti ne kemalizm, gerici, faşist olarak yorumlanır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Sorunlara getirirken kendi yanıtımızda geliştirip iletmek gerekiyor.

Çok noktada var yanıt verilmesi gereken; ağırlık noktası seçilmelidir.

Örneğin, Fetlerde ideolojik ortaçağı ekrik kanalıtık kalmışla; kemalizm, din, toplumsal düşüncenin evrimi.

Sosyal-ekonomik konularda rahat hissediyoruz kendimizi; şöphesiz ekrik kalan yerler var. Ama asıl ekrik ~~ozo~~ yukarıda belirtilendedir.

Bazı söyleyeceğimiz şeyleri söylemiyoruz, çünkü sol kuzunsız durumdadır. Örneğin TKP, kurt ulusal sorunu Türkiyedeki demokrasi süreçle bağımı araştırmıyor.

- Kurt ulusal hareketi konusunda, parçalardaki KP kendi ortak kendi tutum geliştirmeden bu tutum geliştirmesinin olanaksız.

Sekrojon oyu Kemmeri; .... biliyoruz, ötekilere (kurt partilere) de bağlı, engel çıkmaya yaktırım kimi kararlarını açıklamıyoruz.

Ayrılma. kullanılıp kalmada ayrıntıkla bağlıdır.

Ulusal dem. ve demokrasi ilişkisi; belirli sorunlara kategorik yanışma hastalığı vardır ki hatalarını id. pol. düzeyi ile bağlıdır.

Güncel politikayı önceden kesin sorunlarla if. de etmeye çalışmak olmuştur.

UD-DHD ilişkisinde ve sorular varsa açıkça, getirilsin.

* TİP konusu ki toritsel kol. legal ve illegal. Bilik kendi tek konuları kalmıyoruz.

* Göçmen işçiler için de çalışma programına gerekmesi var. Dün yapamazdık, bugün ancak yapılabiliriz. Tanımak gerekiyordu.

Batı Avrupa'daki hadrolara önce vermek gerekiyor, sonra isteyeceğiz.

(C). - Bazı konularda başka gruplarda, ve kimlerinizde anlaşılmıyor. Belki bazı konularda - kristalize - sunmak gerekiyor. Program; dolu kısa metin; ...;

Sovenizme karşı sanış kurt sorunu ölçüsü kadar, Kıbrıs ve Yunanistan da var.

Neyi kayalım değil, nasıl kayalım, bunar grişmek gerekiyor?

- Kendi, ulusal, demokratik gelenekleri ele alış kullanmalıyız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Ayrıca; Atayolu'daki gösteri şekli önemli, Bayrak şeyinde, kendine özgü yaklaşımlarda şekillenme var. Rüşvet DİT sorunu,

B III. (M)

. Tartışma canlandırılmalı. Tepeler, 1, 2. plandan.

- Öğrenci örnek alınmalı
- Merkez organlara değinilmeli.

- Mülkiyet çılgın, canlı tartışılmıyor.
- Burjuvazinin yönlendirdiği şeyler, merkez organlarda temsil edilen, egemen şekilde ifade edilmeli.
- Değişik konulara ilgi zayıflığı var. Pl. yönünde eksiklikler var.
- Merkezle taban arasında mesafe farkı var. Taban geride.
- Gündem maddeleri, hazırlanmada ve sürdürmede bazı komplan sorunlar nedeni kaldırılmak gerekiyor.
- Neden UD toplantının düşük alınması, yeterince tartışılmadı, açılmadı, temsilciler tam anlamıyor aynı dilde konuşmuyor. Nasıl giderilmesi için önemli.

2. plandan, UD gücünün kalitesi artırılacak, çalışmaların kalitesi artırılacak.

Solun kalitesi kalitelileşmeli.

Öğrenciler, temsilde, tam açık değil, isim vermek tavırda değil, ama, açıklanmalı gerek.

İşçi sınıfı kalitesi ile ilişkisi kurgu temsilin artırılmalı, politik partilerin kalitesi artırılmalı değerlendirmeli.

Kadın dinamiğine karşı. Bunlara gerek kadın örgütü vardır, ad vermeden de kalitelenmeli.

Dernekçilerden kurum temsil tutum almayı geliştiriyor.

MK bildirisi, Atılım dergisi tutum, Ancak, Gençlikten dergisinde zayıf kalıyor. MK bildirisi geçerliliği. Gençlikten olay ve örgütü UP'ler için örnek olmalı,

kendi gücü arasında gelişmiş diyebilir geliştiriyor.

* Kadın sorunu eğitimle gerek, kavgayı ölen anne G.S'yi de konu edinmemek gerekir.
değerlendirme ve sonuçta. gitmek gerekiyor.

* Kongrenin tartışılması sağlanmalı.
* Değişik-temsil ağırlıklı sonuç.

* Merkezi açıdan gerçekleşmeli.

Öğretim üyesi!
- Canlılık nasıl sağlanır? Merkez organlara dışarı görüşler ödeyiş açık. Bu ayın tamamında kadro sorunu. Ilk etapta her parti örgüt eleman yapıp, kadro kalmalı. Okul içinden yürütülebilir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İşçinin Sesi üye ve taraftarlarıyla sıcak bir ortam sağlanarak, serbest tartışma olanağı yaratılmalıdır.Görüş getirmekten,tutum geliştirmekten çok sorular yöneltilmelidir. Ali H. Karadağ'ı savunmaktan çok Yürükoğlu taraftarlarının kafasında soru oluşması, bunlara yanıt aramaları için yardımcı olmak gerekiyor.Onların kendi kafalarında oluşan soruları ve bunlara yanıtlarını, tepkilerini izlemek ve değiştirmeksizin, olduğu gibi iletmek önemlidir.

Eski görüşlerini neden değiştiriyor ?

- Türkiye kapitalizminin emperyalistleşme aşamasına ulaşmış, finans kapitalin ise her şeye egemen olduğunu ileri sürüyorlardı.Kaptilazimin böylesine gelişmiş olduğu bir ülkede nasıl oluyor da, tekeldışı burjuvazinin "Türkiye tipi bir demokrasi" getirebilecek güçte olduğunu öne sürebiliyorlar ?Finans kapital faşist rejim altında zayıfladı mı ?Finans oligarşinin,"üniformalı finans kapital"in bu "çözülme"ye karşı tutumu nedir ?Bunu engellemeye gücü yetmiyor mu?

- Faşizmi tüm burjuvazi destekliyor diyordu, şimdi ise faşist diktatörlük burjuvaziye karşı da şiddet uyguladı diyor.Faşizmin sınıfsal özü üzerine görüşünü değiştirmiş olduğunu neden açık açık söylemiyor ?

- Burjuva muhalefet göstermeliktir, halkı oyalamaya yöneliktir diyordu. Şimdi ise burjuva muhalefetin "demokrasi" getirebileceğinden söz ediyor. Hangisi doğru?Burjuva muhalefet kime karşı ? Ne istiyor ?

Kitaba ilişkin kimi noktalar

- Neden faşizmin sınıfsal özü üzerine söz etmiyor da tek fark biçimdedir diyor?Monolitik olup olmamasını belirleyici ölçüt olarak getiriyor. Totaliter, değil otoriter eğilimlidir, diyor.Neden hep halk diyor, işçi sınıfını ağzına almıyor ? Neden "yönetici elit" kavramını kullanıyor, bununla ne kastediyor ?Neden sınıf savaşımından söz etmiyor, hep "baskı"dan, "basınç"tan, "öfke"den söz ediyor?Neden "güç dengesi"nden söz ettiği yerde, sınıfları ele almıyor, bu dengede tarafların sınıfsal kimliğine ilişkin bir görüş getirmiyor ? Faşizm üzerine ayırdığı sayfalarda Yürükoğlu MarksistLeninst terminolojiden ayrılarak, burjuva sosyologlarının,politik bilimcilerinin terminolojisine sarılıyor.Marksizm-Leninizmin kavramları ile konuşmayı bile bir yük olarak görmeye mi başladı ?

- Hem faşizmin anayasası olmaz, anayasa eninde sonunda bir kağıt parçasıdır diyor, hem de neden anayasa üzerine sayfalarca yer ayırıyor ? Anayasa'nın faşist olmadığını neden kanıtlamaya çalışıyor ?

Hem faşizmin işlevi bitmiştir, görevini yerine getirmiş, artık gerek kalmamaşıtır diyor, hem de faşizm yarın da gelebilir diyor.Faşizm

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

toplumsal, politik, ekonomik nedenleri sona ermişse neden yarın gelsin?Bunu neden açıklamıyor? Yoksa yalnızca kendisine kaçış kapısı mı aralıyor ?

- Neden faşizmin "terörist diktatörlük" niteliğini unutturmaya çalışıyor ?Sıkıyönetimi, olağanüstü hal uygulamalarını, yeni davaları, yasaklamaları, Kürdistan'daki kanlı kırımı kitabında ve gazetesinde neden hiç ele almıyor ?

- Hem "çözülme"de belirleyiciliği "halkın öfkesine" verdiğini söylüyor, hem de çözüşe gidişi "yönetici elit" içinde "gerçekçi " lerin yanlış hesabına bağlıyor.Hangisi başlattı ? Bunlar yeterli midir ?Demokratikleşmeyi belirleyen, çoğunluğun iradesi ile gerçekleşmesidir diyor. Çözülme kimin iradesi ile oluyor ?

Hem cuntanın hesapları tutmadı diyor, hem de Türkiye'de olanlar tüm öteki benzeri ülkelerde olduğu gibi ABD emperyalizminin planladığı bir gidiştir diyor. ABD emperyalizmi bu çözülüşü neden istiyor ?

- Baş tehlike MHP'dir diyor.Başkalarının buna kafa yormalarını öneriyor da, neden kendisi birşey demiyor ?Asıl tehlike MHP ise, "üniformalı finans kapital" nerede ? Kürdistandaki terörü MHP'mi yapıyor ?

Örgütsel işleyişinin tepeden inmeciliği üzerine sorular

Bize karşı saldırıda, açık tartışma , organlarda yazı yazma hakkı istiyordu.Neden şimdi karşı çıkan gruba bu hakkı tanımıyor?İdeolojik ayrılıkları olanlara neden şiddet uyguluyor?

~~Bizi kollektif yönetimin olmaması ile suçlardı~~.Neden kendi kongresini toplayıp, şimdi çıkan görüş ayrılıklarını demokratik yolda gidermeyi seçmedi ?Böylesine köklü bir görüş değişikliğini Yürükoğlu neden organlarında karar altına almadan açıklıyor ?Hem de açıklamasın yapmadan bir hafta önce, başkanlığını yaptığı Eşgüdüm Komitesi üzerine basa basa "faşizm çözülüyor" diye açıklama yaparken,kendisinin bir taraftan faşizmin çoktan bitmiş olduğuna ilişkin kitabını dizdirmesini hangi "devrimci namus" anlayışına sığdırıyor ?

Neden gazetesinde bu gelişmelere yer vermiyor? Görüşleri gazetesinde tartışmaya açmıyor ?

Tartışmaya sunduğu program taslağında, faşizm olgusundan söz etmemesi onun kafasında faşizmin bittiği düşüncesinin çoktan var olduğunu kanıtlamıyor mu ? Bu konuda hiçbir eleştiri almadı mı ?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Sol"oportünist Yürükoğlu gurubuyla
ideolojik,politik savaş platformu

I.Gurubun evrimi:

İşçinin Sesi gazetesi,yayınlandığı süre boyunca doğruyu da yanlışı da içinde barındıran bir gazete olmuştur.Yurt içi ve yurt dışında birçok ilerici,demokratik yığın örgütlerinin yayını gibi İşçinin Sesi'ni de TKP destekledi,yaydı,tanıttı.Bunun yanısıra bu gurubun TKP'nin politikasını izlediğini belirtmesi,yanlışlarını düzeltmesi için ona olanak sağlıyordu.

Gazeteyi yayınlayan Yürükoğlu'nun "Emperyalizmin Zayıf Halkası: Türkiye"broşüründe,parti belgelerini,Bilen yoldaşın görüşlerini çarpıtarak serüvenciliğe yol açan sayılarına,partimiz eleştirdi. İşçinin Sesi yazarları TKP'nin eleştirisinden ders alacaklarına, yanlış görüşlerini gözden geçirip düzeltecekllerine yanlışlarda ayak dirediler.Bir süre önce yayınına son vermiş olan İşçinin Sesi bu kez yeni bir nitelikte,yalnız ve yalnız TKP'ni karalama organı olarak yayınlanmaya başladı.Bugün artık bu gazetede yer alan görüşler,tek tek yanlışlar olmaktan çıkmıştır.Bu gurup,Zayıf Halka broşüründeki yanlış eğilimleri de aşmış,küçük burjuva "sol"oportünist bir akımın izleyicisi olmuştur.Parti çizgisine yönelttiği üstü örtülü eleştiriler derinleştirilerek açık anti-TKP'ci nitelik almıştır.

Bu gurup "açık eleştiri"adı altında partinin Leninci birliğine karşı saldırı yürütüyor.Yeni türden parti öğretisini çarpıtıyor:Bir komünist partisinde ideolojik,politik ve örgütsel birliğin ayrılmazlığını yadsıyor.Komünist partisinde,değişik görüşleri yayma özgürlüğü olan kanatların olabileceğini savunuyor.Parti disiplini konusunda Lenin'in belirli koşullarda,özellikle Bolşevik ve Mençevik akımın bir parti çatısı altında yer aldıkları dönemlerde ileri sürdüğü görüşleri komünist partisine saldırı amacıyla kullanıyor.

Bu gurubun anti-TKP kampanyasının güttüğü bir amaç da,işçi sınıfının,yığınların TKP'ye,parti üyelerinin parti yönetimine ve birbirlerine karşı duyduğu güveni sarsmak,parti içinde yoldaşça dayanışma havasını zehirlemek,parti disiplini ve otoritesini zayıflatmaktır.Bu amaçla,illegal koşullarda savaşan parti örgütlerinin,parti üyelerinin güvenliğini sarsıcı sinsi bir dedikodu ve ihbar kampanyası yürütmektedir.

Bu gurup yığın savaşında,yığın örgütlerinde bölücülük yaptığını ortaya koymuştur.MHP'nin kapatılması için yürütülen anti-faşist

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yığınsal eylemlere karşı bozgunculuk,ODTÜ eylemi gibi ters çakışların desteklenmesi,İGD'ne karşı bölücü saldırı,toplu sözleşmelerde Maden-İş'e karşı saldırı bu gurubun içyüzünü pratikte sergiliyor.

Bu gurubun bir amacı da,gogizmin bunalımı sonucu,bu "sol" oportünist akımlardan yüz çeviren öğrenci gençlik kesimlerinin TKP'ne yönelmesini engellemek,onlara daha hoş gözüken bir kılıfta kendi çevresinde toplamaktır.TKP'ni sözde savunur görünerek,onun politikasını "sol"oportünist konumlardan eleştirmesi bu amaca yöneliktir. Bu bir yandan gençlik içinde TKP'nin artan etkinliği karşısında gogizmin içine düştüğü bunalımın belirtisi ve kendini bu koşullara uydurma denemesidir.Öte yandan bu tutumuyla bu gurup,burjuvazinin, egemen güçlerin elinde anti-TKP bir araç işlevi görüyor.Öteki gogist gurupları TKP'ne karşı kışkırtıyor.TKP-R,TKP-B gibi provokasyon girişimlerini izlediklerini açıklayan "Birlik Yolu"gibi gruplarla gizli bağ kurması,TKP'ne karşı bölücü örgütlenmeler peşinde olduğu gerçeğini açığa vuruyor.

Bu gurup aynı zamanda,giderek TKP ile eylem birliğine yönelen Kürt demokratlarını şaşırtmak ve bu yoldan döndürmek için TKP'nin ulusal sorun üstüne politikasını karalıyor.

II.<u>"Sol" oportünist akımın özellikle "Zayıf Halka" broşüründe ortaya çıkan başlıca yanlışları:</u>

A-<u>Dünya devrim süreci üstüne</u>

1. <u>Ana içeriği kapitalizmden sosyalizme geçiş olan çağımızın temel çelişkisi bulandırılıyor.</u> Broşürde bir yandan dünyamızda temel çelişkinin sosyalizmle emperyalizm arasında olduğu yolundaki Marksçı-Leninci görüş yer alıyor.(1) Sonra,aynı çelişki,bir yanda devrimci merkezle,öte yanda gericilik ve karşı devrim merkezi emperyalist yataklar arasındaki çelişki olarak niteleniyor.(2) Aynı zamanda, devrimci merkezin de Sovyetler Birliği olduğu söylenerek(3),temel çelişki Sovyetler Birliği ile emperyalizm arasındaymış sayılıyor. Buna karşın günümüzde devrimci merkezin bir başka ülkeye kayabileceği vurgulanıyor.(4) Böylece çağımızın başından sonuna kadar sürecek olan temel çelişkisi çeşitli ülkeler arasında oynayan,anlaşılmaz bir duruma giriyor.

2. <u>Uluslararası güçler oranı yanlış değerlendiriliyor.</u>Emperyalizmin evrensel egemenliğini henüz yitirmediği savunuluyor.Broşürde emperyalizmin "evrensel egemenliğini <u>giderek</u> yitirmekte olduğu"(5) belirtiliyor.Böylelikle emperyalizmin evrensel egemenliğini çoktan

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

yitirmiş olduğu,onun artık tarihsel insiyatifi de kazanamıyacağı gerçeği unutuluyor.(6)Bu konum dünya çapında emperyalizmin potansiyelini abartan,dünya devrim sürecinin güçlerine güvensizlik aşılayan savlarla bütünleşiyor.

3. Broşürde devrimci merkez tanımlaması(7)tarihsel değildir. Günümüzde,başını Sovyetler Birliği'nin çektiği dünya sosyalist sistemi vardır.Ve bu sistem devrim sürecinde belirleyici etkendir.(8)Bu nedenle devrimci merkezin yer değiştirmesi,bugün artık pratik anlamı olmayan bir hipotez-varsayımdır.

Günümüzde devrimci merkez artık,zayıf halka kavramından ayrılmıştır.Devrimci merkez bu nedenle "proleter hareketinin,proleter savaşımının en yüksek aşamaya ulaştığı yer"değil,yeni bir toplum düzeninin,sosyalizmin,komünizmin kurulma sürecinin geliştiği sistem, Sovyetler Birliği'nin öncülüğündeki dünya sosyalist sistemidir.

Sosyalizmin dünya sosyalist sistemi olmasıyla Sovyetler Birliğinin rolü,tek başına dünya devrimci hareketinin merkezi olduğu dönemden çok daha fazla artmıştır.Dünya devrimci sürecinde merkezin,sosyalist sistem ölçüsünde genişlemesi bugün de Sovyetler Birliği'nin bu öncü rolüne dayanıyor.Sovyetler Birliği,dünya sosyalist sisteminin ana desteği,devrim sürecinin temel güç kaynağıdır.

Bugün artık dünyada devrimci merkezin olmadığını,ya da gelişmiş kapitalist ülkelere veya Asya,Afrika,Latin Amerika ülkelerine kaydığını ileri süren sağ ve sol oportünist görüşlere karşı ancak bu bilimsel konumdan yürüyerek en tutarlı biçimde savaşılabilir.

4. Dünya kapitalist sisteminin yapısı,emperyalist ve sömürülen ülkeler diye iki kutba ayrılarak,günümüzde eskimiş bir değerlendirme savunuluyor.(9)Ulusal bağımsızlıklarına kavuşmuş,sosyalizme yönelik bir gelişme içinde olan ülkeler yok sayılıyor.

5. Emperyalist ülkelerin sömürülen ülkelere ekonomik yönden "bağımlılığının"zayıfladığı ve bu ülkelerden daha çok ödün koparabildikleri görüşü yanlıştır.Bu sav bilimsel teknik devrime ve emperyalist ülkelerin birbirlerine yaptıkları yatırımların göreceli fazlalığına bağlanıyor.(10)Oysa bu,gerçeklere ters düşüyor.Birincisi,emperyalist ülkelerin geleneksel hammadde alma zorunluluğu azalmıyor, daha da artıyor.Sonra,stratejik,politik nedenlerden ötürü emperyalistlerin bu ülkelere karşı ilgisi artıyor.Buna karşılık en başta dünya sosyalist sisteminin varlığı,uyguladığı politika,gelişmekte olan ülkelerin konumlarını güçlendiriyor.Bütün bunların sonucu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yürükoğlu'nun dediğinin tam tersine, bu ülkelerin emperyalizmden belli ödünler koparabilmeleri daha olanaklı oluyor.

6. Zayıf halka kavramı yanlış kullanılıyor. Sorunun sosyo-politik yanları ve bu çerçevede öznel etkenin değerlendirilmesi atlanıyor. Ağırlık sorunun ekonomik yönüne veriliyor.(11) Bu zayıf halkayla ilgili Leninci görüşün çarpıtılmasıdır.(12)

7. Gelişmiş kapitalist ülkelerin zayıf halka olabileceği yadsınıyor.(13) Buna neden olarak da, başlıca emperyalist sömürüyü gösteriyor. Buradan, azgelişmiş ülkeler emperyalist sömürüden kurtulmadıkça, gelişmiş kapitalist ülkelerin zayıf halka olamayacağı sonucu çıkar. Bu da "dünya kentlerinin dünya köylerince kuşatılması" yolunda eskimiş "sol" oportünist görüşe paralel düşer.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin zayıf halka olamayacağı görüşü tarihsel gerçeklere de ters düşüyor. Bilindiği gibi, Demokratik Alman Cumhuriyeti topraklarında ve Çekoslovakya'da utkuya ulaşan devrimler olmuştur.

8. Az gelişmiş kapitalist ülkelerdeki devrimci olanaklar küçümseniyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerin zayıf halka olabileceği yadsındıktan sonra, az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelere bu özellik tanınıyor. Bunlar arasında da orta gelişmiş kapitalist ülkeler "başlıca zayıf halkalar" olarak tanımlanıyor.(14) Bu belirlemede, sosyalizmin maddesel ön koşulları için yapılan analiz, zayıf halkanın oluşma koşulları ve karakteristik belirtileriyle birbirine karıştırılıyor. Azgelişmiş ülkelerde sosyalizmin maddesel önkoşulları göreceli olarak yetersiz olduğu için bu ülkeler tümüyle ikinci derecede zayıf halkalar olarak sayılıyor. Oysa bilindiği gibi, geçtiğimiz yıllarda az gelişmiş ülkelerde emperyalizmin zinciri bir çok kez kopmuştur.

9. Orta gelişmiş kapitalist ülkelerde var olan ağır sömürüden, çifte boyundurukçu, bu ülkelerin zayıf halkalar olduğu çıkarsanırken Lenin'in görüşü çarpıtılıyor.(15) Lenin, yalnızca emperyalist burjuvazinin ağır sömürü olanaklarını değil, onun oportünizmin de yardımıyla, daha deneyimli, daha örgütlü, daha usta olduğunu göz önünde tutarak, bu ülkelerde devrimi başlatmanın daha zor, o zamanın Rusyası gibi ülkelerde daha kolay olduğunu söylemiştir.(16) Broşürde birincisi, orta gelişmiş ülkelerde devrime başlamanın emperyalist ülkelere göre kolay olması, bu ülkelerin devrime zaman olarak daha yakın olmu biçiminde çarpıtılıyor. İkincisi, gelişmiş kapitalist ülkelerde, devrime başlamanın zorluğu, burjuvazinin manevra olanaklarına, ustalığına, deneyimliliğine, iyi örgütlenmesine değil, yığınları harekete geçire

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ekonomik etkenlerin sözde daha az oluşuna bağlanıyor.Bu ülkelerin devrime gelişmiş kapitalist ülkelerden daha yakın olduğunu sözde kanıtlayabilmek için,yine Lenin'in görüşü çarpıtılıyor.(17) Ekonomik gereksinmelerle yığınların hareket geçmesinin devrim için gerekli olduğu görüşünden,Türkiye ve benzer ülkelerin zayıf halka olduğu, buralarda devrimin yakın olduğu çıkarılıyor.Oysa Lenin,proletaryanın devrimci hareketinin,ekonomik savaşım ile doğrudan doğruya politik savaşımı birleştirerek geliştiğini sürekli belirtmiştir.(18) Tarihde bunu kanıtlamıştır.

10. Dünya devrim sürecinin ana kolları ve aralarındaki ilişki, özenle incelenmiyor.(19) Orta derecedeki gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının savaş düzeyi abartılıyor.Ulusal kurtuluş hareketi ve gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi küçümseniyor.(20)

11. Dünya sosyalist sisteminin dünya devrim sürecinde oynadığı belirleyici rol küçümseniyor. Örneğin,yalnız az gelişmiş ülkelerde sosyalizme geçiş sürecinde dünya sosyalist sisteminin gücüne dayanma zorunluğu belirtilirken,orta gelişmiş ülkelerde,bu arada Türkiyede,nesnel koşulların sosyalizme hazır olduğu vurgulanarak,bu zorunluk atlanıyor.(21) Burada filiz veren görüş,proletarya enternasyonalizmine karşı küçük burjuva milliyetçi bir görüştür.Dünya devrim sürecinin belli bölümlerini dünya sosyalist sisteminden ayırma,kendi başına bırakma konumunu içeriyor.Ne Türkiye'de,ne de öteki orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalist üretim biçimine geçiş,dünya sosyalist sisteminin desteği,dayanışması olmaksızın düşünülemez.Kaldı ki kapitalist ülkeler işçi sınıfının sosyalist ülkelerle sıkı dayanışması da bu ülkelerin sosyalist devrimi başarmasında belirleyici önemdedir.

12. Oportünizme ve revizyonizme karşı savaş zorlaştırılıyor. Günümüzde dünya komünist ve işçi hareketinde var olan,oportünist ve revizyonist eğilimler,gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının ekonomik durumunun,orta ve az gelişmişlere göre daha iyi oluşuna bağlanıyor.(22) Böylece sorun basitleştiriliyor.Emperyalizm koşullarında proletarya hareketi içinde,oportünizmin objektif kaynağının sürekliliğinden,oportünizmin gücünün sürekli olduğu çıkarılıyor.

Komünist ve işçi hareketi içindeki ayrılıklar abartılıyor.(23) Uluslararası komünist hareketin sorunlarına birliğe hizmet eden, ayrılıkları derinleştirmek yerine giderici bir yanaşım içindeki, dünya komünist hareketi(24) oportünizme,revizyonizme karşı savaşı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ertelemekle suçlanıyor.(25)

B- Türkiye devrimci süreci üstüne

1. Kapitalizmin gelişme süreci yanlış değerlendiriliyor. Türkiye'de kapitalizmin daha baştan tekelci olarak geliştiği görüşü abartmadır.(26) Devlet tekel kapitalizminin sistem olarak egemen olduğu varsayımı yanlıştır.(27) Öte yandan feodal artıklar, küçük üretim, tekel dışı kapitalist ilişkiler gözardı ediliyor.(28) Tekelleşme 60'larda ortaya çıktı. Bugün devlet-tekel kapitalizmine özgü belirtiler görülüyor. Ancak feodal kalıntılar tümüyle yok olmamıştır. Küçük üretim yaygındır.

2. Türkiye işçi sınıfının savaş düzeyi yanlış değerlendiriliyor. Çelişkiye düşülüyor. Bir yandan savaşının daha çok nesnel olarak politik bir öz kazandığı,(29) gerçek sınıf bilinçli en yüksek aşamada olmadığı(30) söylenirken, öte yandan dünya işçi sınıfı savaşının en yüksek boyutlara ulaştığı ülkelerden birisi olarak Türkiye gösteriliyor.(31) Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının savaş düzeyini küçümsemek amacı taşıyan böylesi karşılaştırmalar küçük burjuva milliyetçiliğinin belirtisidir. Öte yandan Türkiye işçi sınıfının 1950'lere kadar gelişmesi iki açıdan aşırı ölçüde küçümseniyor. Birincisi, Türkiye proleteryasının çekirdeği, endüstri proleteryasının varlığı,(32) ikincisi TKP'nin illegal koşullarda yürüttüğü savaşımı.

3. Türkiye'nin zayıf halka olmasına kanıt olarak, hergeyden önce onun ikili baskı (iç ve dış sömürü) altında olması gösteriliyor.(33) Emperyalist zincirin zayıf halkası üstüne genel yanlışlar yineleniyor. Emperyalizmin varlığı ve oynadığı rol, Türkiye üstüne güttüğü askersel, stratejik ve politik amaçlar önemsenmiyor. Buna karşın TKP, zayıf halka analizinde, sosyo-politik, ekonomik, iç ve dış tüm çelişkileri inceliyor. Sübjektif etkenin potansiyelini hesaba katıyor. Ve bu temel üstünde, Türkiye'de emperyalist zincirin kopma olasılığını, zincirin zayıflama eğilimini belirtiyor. Ama, emperyalizmin, egemen çevrelerin değişik yöntemlerle bu halkayı güçlendirme çabalarını, olanaklarını, manevralarını da gözardı etmiyor.(34)

4. Devrimci durum saptaması yanlıştır, temelsizdir. Devrimci durum çözümlemesinde, devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğü gözardı ediliyor.(35) Leninci yöntemin tersine sosyal ve politik durum sınıfsal güç dağılımı ve sınıflararası güçler oranı incelenmiyor. Ekonomik etkenlerle yetiniliyor. Oysa devrimci durum, eski rejim üstünde ulkan bir baskıyı olanaklı yapan bir sınıfsal güç dağılımı ve sınıf-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lararası güçler oranı anlamına gelir.(36) Bu hesaba katılmıyor. Devrimci durum analizinde öyle gösterilmesine karşın Lenin'in tanımı temel olarak alınmıyor.(37) Lenin'in tanımlamasında ilk ve ikinci temel özelliklerin yerleri değiştiriliyor. Birinci yere yığınların eskisi gibi yaşamak istememeleri konuyor. Bu yine ekonomik etkenleri abartmak eğiliminden kaynaklanıyor. Oysa Lenin tepedekilerin bunalımını vurguluyor.(38)

Tepedekilerin bunalımı tüzenle incelenmiyor. Bu arada politik üst yapının, özellikle seçimle belirlenmiyen ama işlevi daha büyük olan kesimleri (ordu, öteki baskı aygıtları) gözönünde tutulmuyor. Egemen çevrelerin kendi aralarındaki ve değişik kesimlerinin emperyalizmle olan çelişkileri incelenmiyor. Egemen çevrelerin yönetme biçimlerinde sık sık çıkan bunalımlar erk bunalımı olarak görülüyor., devrimci durumun ögesi sayılıyor. Günümüzde yalnız Türkiye'de değil, kapitalist ülkelerin çoğunluğunda "toplumsal-politik istikrarsızlık norm durumuna gelmiş, nerdeyse değişmez bir görüntü olmuştur."(39) Hükümet bunalımları ile, genellikle politik bunalımlarla devrimci bunalım birbirine karıştırılıyor. Oysa erki yürütmenin bunalımları kurumsal bunalımlardır, devrimci duruma özgü erk bunalımı ise, egemen sınıfların varlığını sarsan bir bunalımdır.(40) Kuşkusuz belirli koşullarda, hükümet bunalımları da devrimci bunalıma dönüşebilir.

Devrimci durumun ana göstergelerinden biri olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırılar geçiriliyor.(41) İşçi grev hareketleri, hele geniş köylü yığınlarının, orta katmanların hareketliliği hiç incelenmiyor.

Dış politik etkenler de hesaba katılmıyor. Oysa devrimin nesnel ön koşullarının, bu arada devrimci durumun oluşması, iç ve dış etkenlerin karşılıklı etkileşiminin sonucudur.(42) Böylelikle, devrimci durumun varlığı, tıpkı zayıf halka gibi, işçi sınıfının gelişmiş kapitalist ülkelerden daha ağır olan sömürüsüne, çifte boyunduruğa dayandırılıyor.(43)

Lenin'in tanımlamasıyla, devrimci durumu kanıtlanamadığı için, Zaradof'un kitabındaki devrimci durumun kimi dışa vuruş biçimlerine(44) başvuruluyor. Bunlar bir çarpıtmayla devrimci durumun üç temel özelliğinin üç görünüşü gibi gösteriliyor.(45) "Anarşi"de günlük konuşmadaki anlamında kullanılıyor.(46)

1968'den bu yana devrimci durum olduğu savı,(47) sınıflararası güç dengelerinin değişmesinden bağımsız, gelgeç olmayan,(48) sürekli devrimci durum anlayışından çıkıyor. Sürekli devrimci durum anlayışı da, devrimci durumu sürekli olan ikili sömürünün dolaysız sonucu görmekten çıkıyor. Böylesi bir ekonomist "devrimci durum" anlayışı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

işlevini yitiriyor.(49) Sonuçta, devrimci durum çözümlemesi gerçek kanıtlara dayanmıyor, temelsizdir.

Devrimci durum olmayan ama devrimci duruma yol açabilecek olan bugünkü ortam devrimci durumun yerine konuyor. TKP'ne göre, bugünkü bunalım, devrimci duruma yol açabilir.(50) Bu nedenle, komünistler bu sorunu işlerken ajitasyon ve propoganda da ağırlığı devrimci durumun henüz olmadığına değil, bugünkü ortamın devrimci duruma yol açabileceğine veriyorlar. Tersini vurgulamak, devrimci durumun oluşmasına katkıda bulunmadığı gibi "sol" serüvenciliğe karşı savaşa da yaramaz.

Devrimci durumun ortaya çıkmasında, sübjektif faktörün belirleyici değil ama, önemli bir faktör olduğu gözardı edilmemelidir.(51) Sübjektif faktör yalnızca komünist partisiyle sınırlanamaz.(52) Ama sübjektif faktörün olgunlaşması en başta Komünist Partisi'ne bağlıdır.(53) Sübjektif faktörün rolü çağımızda daha da artıyor.

5. Serüvenci bir taktik ileri sürülüyor. Bir yandan devrimci durum kavramını hemen devrim olacakmış gibi anlayanların eleştirileri geri çevrilirken, gerçekte utangaç ve ürkek biçimde dolaysız devrim çağrısı yapılıyor. "Ayaklanma ve devrim" v.b.'nin pratik bir sorun olduğu,(54) "politik yaşamda boşluk" bulunduğu,(55) "ya faşizm, ya devrim" ikilemi(56) erki ele almanın eşiğinde olmanın görüşüdür. Bu "İşçinin Sesi" gazetesinde daha sonra yayınlanan yazılarla da doğrulanıyor.(57)

6. Faşizm tehlikesi çözümlemesi yanlıştır. Burjuvazinin baskıcı rejimleriyle faşizm arasındaki fark siliniyor.(59) Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde, faşizmin kaynağı yalnız iç etkenlerde değil, özellikle emperyalizmdedir.(60) Oysa, emperyalizmin stratejisi politik durum analizinde genellikle yer almıyor. Sonra, faşizm tehlikesinin her zaman devrimci durumun bir parçası olduğu görüşü(61) yanlıştır.(62)

7. Yapısal ikilem olarak ileri sürülen "ya faşizm, ya devrim" belgisi yanlıştır. Faşizmin geriletilmesi, demokratik özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi görevleri gözardı ediliyor. İkilemin mantığına göre faşizm tehlikesi de ileri demokratik halk devrimi de aynı ölçüde reeldir. Oysa günümüzde reel olan faşizm tehlikesidir. Bu ikilem faşizm tehlikesinin geriletilemeyeceğini, ancak devrimle önünün kesilebileceğini ileri sürüyor. Devrimin sübjektif etkeninin olgunlaşmadığı koşullarda, faşizm tehlikesi karşısında bu ikilem ya serüvenciliğe, ya da eylemsizliğe götürüyor. Ne devrim, ne de faşizm olmayan dönemde egemen güçlerin ara çözümlerinden kısaca söz ediliyor.(63) Ama asıl önemlisi, devrimci güçlerin bu durumdaki görevlerinden tek

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

söz edilmiyor.Lenin'in bir sözü çarpıtılarak,halkın savaşının yükseldiği yerde faşizmin başladığı öne sürülüyor.(64)Bununla hem faşist olmayan baskı yöntemleri,rejimleri atlanıyor.Hem de faşizmin ve böylesi baskı rejimlerinin yolunun yığınsal halk hareketiyle kesileceği yadsınıyor.Anti-emperyalist,anti-faşist geniş bir demokrasi hareketinin yaratılması yalnız gerici-faşist güçlerin demokratik hak ve özgürlüklerine saldırılarını durdurma görevi değil,aynı zamanda emperyalizmin,tekellerin konumlarına karşı ileriye dönük bir atılım perspektifi de taşır.(65)

8. Devrime çağrı niteliği taşıyan kimi paragraflarda Lenin'in sözleri çarpıtılarak "ya faşizm,ya ileri demokratik halk devrimi" ikilemi,devrim sürecinde "ya burjuva diktatörlüğü,ya proletarya diktatörlüğü"ikilemi biçiminde yorumlanıyor.(66)Burjuva diktatörlüğünün faşizmden başka biçimi yokmuş,ileri demokrasi proletarya diktatörlüğünün bir biçimiymiş gibi gösterilmiş oluyor.Önümüzdeki devrimci aşamanın karakteri bulanıklaşıyor.Bu çarpıtma,bağlaşıklık ve cephe sorunlarının atlanmasıyla da bütünleşiyor.

9. "Sol"oportünistlerin önerdiği pratik eylem programı devrimci durum var sayılsa bile yanlıştır.Leninin İkinci Enternasyonal'in İflası yapıtına dayanıyor izlenimi veriliyor.(66)Ama Lenin,bir ülkede yapılan durum değerlendirmesini ve bundan çıkan sonuçları mekanik olarak başka bir ülkeye aktarmaya karşı çıkmıştır.Lenin'in 1915'de Avrupa için "devrimci durumun gereklerine uygun örgütler"kurmak,yeni türden partiler yaratmak anlamında koyduğu görev,(67)bugün Türkiye'de serüvenci örgütler kurmak yönünde saptırılıyor.(68)TKP'nin önerdiği can güvenliği komiteleri de bu yönde çarpıtılıyor.Sonra,görevler keyfi olarak sıralanıyor.İdeolojik savaş,politik görevlerin,özellikle öznel etkenin oluşmasında temel olan yığınların politik öz deneyim kazanması ve partiyi güçlendirme görevinin önüne konuyor.(69)Ekonomik,politik,ideolojik sınıf savaşımının bütünselliği bozuluyor.Bu saptırma,savaşı partiye ve eylem birliği politikasına karşı çevirme amacıyla yapılıyor.Oysa ideolojik savaş,somut içeriği,amaç ve yöntemleri bakımından politik savaşın gereksinimlerine bağlıdır.TKP,ideolojik savaşın önemli rolünü partiyi güçlendirmede bir etken olarak görüyor.(70)

10. Politikada ilkesellik,esnekliğin,manevra yapabilme ustalığının,devrimci uzlaşmaların karşısına konuyor.(71)Sekterliğe böylece kılıf hazırlanıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

11. TKP ile TİP ve TSİP arasında eylem birliği zorunluğu yadsınıyor. İdeolojik savaş maskesi altında eylem birliği politikasına karşı savaş yürütülüyor.Sol sekter bir konuma düşülüyor."İşçinin Sesi" bu tutumu: İşçi sınıfının birliği için TİP'e,TSİP'e karşı savaş! biçiminde derinleştiriyor.(72)

12. Sınıfsal bağlaşıklık,politik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına konuyor.Orta katmanlarla,ulusal,tekelci olmayan burjuvaziyle eylem ve cephe birliği bir yana bırakılıyor.Böylelikle cephe sorunu daraltılıyor,ya da atlanıyor.(73)

13. Bu küçük burjuva akımı,işçi sınıfına,halkımıza güvenmiyor. Öğrenci gençlik,aydın kesimi temel güç görüyor.ODTÜ eylemine düzülen övgü buna örnektir.Öncüyü yığınlardan kopuk savaşa sürmek görüşü savunuluyor.Provokasyonlara ortam hazırlanıyor.(74)

III. Bazı sonuçlar:

Bu gurup,"sol"oportünist,serüvenci,küçük burjuva milliyetçi bir guruptur.Bu gurubun günümüzdeki tüm teori ve pratiği,Komünist Partisi'ne düşmanlığa dayanıyor.

Uluslararası ve ulusal sorunlarda somut durumun somut çözümlemesi yerine,şematizm ve dogmatizm bu gurubun görüşlerinin tipik özellikleridir.Leninizmin kimi tezlerinden tarihsel ve diyalektik olmayan pragmatik bir anlayışla yararlanmaya yeltenmiyorlar.Bu tezler tarihsel koşullarından soyutlanarak,bütünlüğünden koparılarak ve anlamı değiştirilerek çarpıtılıyor.

Bu gurup,çözümlemede ekonomik etkenlerle sosyo-politik durum arasında diyalektik bağ yerine mekanik bağ kuruluyor.Ekonomik koşulları abartıyor.Sınıflararası güç oranı hesaba katmıyor.Voluntarizme sapıyor.

Bu yaklaşım,pratikte politik serüvencilik ve sekterlik olarak ortaya çıkıyor.Bu gurup,proletarya enternasyonalizmi ilkelerine sözde bağlı görünüp,küçük burjuva milliyetçi görüşleri işçi sınıfına aşılamak istiyor.Üstü örtülü biçimde SBKP'nin,dünya komünist hareketinin ortak ideolojik,politik çizgisine karşı çıkıyor. Uluslararası komünist hareketin Marksizm-Leninizmi geliştirici,kollektif katkısını yadsıyor.

Bu "sol"sekter görüşler komünist hareketin tarihinde,özellikle Komintern'in 7.Kongresinde ve günümüzde eleştirilmiş,yanlışlığı kanıtlanmış görüşlerdir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu gurup başka goşist akımlarla da bazı ortak özellikler gösteriyor.(74) Bu gurubun yer yer kimi doğru görüşleri de savunması, heyecanlı bir dil kullanması kimseyi gaşırtmamalıdır. Bu tutum, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden, TKP'nin program ve politikasından iki yüzlülükle yararlanma girişimidir. "Sol" eğilimizmin böylesi bir sinsi yönteme gereksinimi vardır. Çünkü günümüzde Marksizm-Leninizme açıkça düşmanlık ederek işçi hareketi içinde güç kazanmak giderek zorlaşıyor.

---

1) R. Yürükoğlu, Emperyalizmin Zayıf Halkası: Türkiye, II. baskı, Londra, Aralık 1978, s.17
2) a.g.e. s.7
3) a.g.e. s.16
4) a.g.e. s.16
5) a.g.e. s.17
6) Komünist ve İşçi Partilerinin Dört Toplantısı, Ürün Yayınları, İstanbul, 1976, s.116
7) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.15
8) P.N. Fedoseyev, Günümüz Dünyası ve Leninciliğin Sosyalist Devrim Teorisi, Konuk Yayınları, İstanbûl 1978, s.289 ve 294
9) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.19 ff
10) a.g.e. s.23 f
11) a.g.e. s.16 ve 24
12) K.Zaradov, Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş, Temel Yayınları, Ankara 1976, s.36
13) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.21
14) a.g.e. s.21
15) a.g.e. s.77 ff
16) K. Zaradov, a.g.e. s.38 f
V.V. Zagladin, Sosyalizmin Önkoşulları ve Sosyalist Devrimin Önkoşulları, Sosyal Bilimler, sayı 2, 1977 (Yûrt ve Dünya, Sayı 5, 1977, s.223 ff ve s.231 f)
18) Dünya Komünist Hareketi, Konuk Yayınları, İstanbul 1977, s.101
19) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.18
20) a.g.e. s.76 f
21) a.g.e. s.21
22) a.g.e. s.75 f

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

23) a.g.e. s.115
24) Dünya Komünist Hareketi, s.396 ff
25) R. Yürükoğlu, a.ge. s.116
26) a.g. e. s.34
27) a.g.e. s.31 ff
28) a.g.e. s.30, s.35, s.36
29) a.g.e. s.85
30) a.g.e. s.95
31) a.g.e. s.83
32) Y. N. Rozalyev, Türkiye Sanayi Proletaryası, Yar Yayınları, İstanbul 1978, s.63
33) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.27, s.77
34) TKP Konferansı, (Belgeler), Temel Yayınlar, Ankara 1978, s.26
İ.Bilen, Savaş Makinası: NATO, Atılım, Mayıs 1979,
"Sol" Oportünist Serüvenciliğin Çürük Temelleri, Atılım, Kasım 1979
35) P.N. Fedoseyev, a.g.e. s.107
36) Dünya Komünist Hareketi, a.g.e., s.131
37) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.102 ff
K. Zaradov, Devrimci Durum, Sosyalizm, Teori ve Pratik, Sayı 7 1979 (Önder Sağlam, MHP Kapatılsın, can Güvenliği Sağlansın, s.74)
38) P.N. Fedoseyev, a.g.e. s.99
39) V.V. Zagladin, Dünyadaki Değişmeler ve Komünist Hareketi, Neues Deutschland, 23.12.1975
40) P.N. Fedoseyev, a.ge. s.103
41) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.105
42) V.V. Zagladin, Sosyalizmin Önkoşulları... s.241
43) R.Yürükoğlu, a.g.e. s.38, s.43,
44) K.Zaradov, Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş, s.134
45) R. Yürükoğlu, a.g.e. s.102
46) a.g.e. s.107
47) a.g.e. s.38
48) Aliye Atılgan, İşçinin Sesi, Dün Olduğu Gibi...(İşçinin Sesi, s.100, 1979, sayfa:6)
49) Dünya Komünist Hareketi,a.g.e. s.139
50) İdeolojik saldırılar-devrimci çizgi,Atılım,Mart 1979
İdeolojik savaş,Atılım,Nisan 1979
Demokratik dönüşüm-demokratik devrim,Atılım,Mayıs 1979
"Sol"oportünist serüvenciliğin çürük temelleri,Atılım,Kasım 1979

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Y.Krasin,Sosyalist Devrim Teorisi-Leninci kalıtım ve günümüz,Rusça baskı,s.243 (çevriliyor)

51) K.Zaradov,Devrimci durum,a.g.e s.75

52) K.Zaradov,Leninizm... a.g.e s.134

53) Y.Krasin,Devrimci Sürecin Diyalektiği,Konuk yayınları,İstanbul 1978,s.97

54) R.Yürükoğlu, a.g.e s.118

55) a.g.e s.113

56) a.g.e s.41, s.108, s.128

57) İşçinin Sesi,Sayı:103-1979,ODTÜ eylemi özel sayısı

58) R.Yürükoğlu,a.g.e s.128

59) a.g.e s. 11, s.41.

K.Zaradov,Rapor,Çağdaş faşizm ve gizlediği reel tehlike-Uluslararası sempozyum(Yeni Çağ, s.4-1973, s.297 f.)

60) a.g.e s.292,s.294 ve (Yeni Çağ,sayı:5,1973,s.372 f)

61) R.Yürükoğlu,a.g.e s.11,s.107 ff

62) K.Zaradov,a.g.e (Yeni Çağ,sayı:4-1973,s.289,s.296)

63) R.Yürükoğlu,a.g.e s.109

64) a.g.e s.108

65) K.Zaradov,a.g.e s.294 f

66) R.Yürükoğlu,a.g.e s.114

67) V.İ.Lenin,Toplu yapıtlar (İngilizce baskı) c.21,s.216 f

68) R.Yürükoğlu, a.g.e s.121 f

69) a.g.e s.115

70) TKP MK Polit Büro açıklaması,Atılım,Temmuz 1979

71) R.Yürükoğlu,a.g.e s.116

72) R.Yürükoğlu,Acaba yanıt....,İşçinin Sesi,sayı:100-1979

73) İşçinin Sesi,Sayı:103-1979,ODTÜ eylemi özel sayısı

74) Dünya Komünist Hareketi,a.g.e s.137

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

DİSK'li sendikalarla ve tüm ilerlemelerle en geniş dayanışmayı sağlayalım!

Karşılıksız hemû solaran xebat!

Yıl:8, Sayı:183
11 Ocak 1982

ÇEK-AL

Mahir Çayan'ın oligarşik yönetim anlayışı

Emine Engin

Emek çalışma gurubunun çalışması temel alınmıştır

Bu yazımızda Çayan'ın oligarşik yönetim anlayışını, buna karşı emperyalist ülkelerde ve emperyalist işgal altındaki ülkelerde önerdiği çalışma biçimlerini ele alacağız. Önce bütünüyle Çayan'ın görüşlerini aktarıp, sonra görüşlerin eleştirisine geçeceğiz.

I.

Çayan'ın görüşleri

1.1. Oligarşik yönetim

Çayan, genel olarak oligarşik yönetim konusundaki görüşlerini şöyle anlatıyor:

"Sanayi devriminden geçmiş olan emperyalist kapitalist ülkelerdeki yönetim de, geri bıraktırılmış ülkelerdeki yönetim de oligarşik yönetimdir. Ancak emperyalist kapitalist ülkelerdeki kapitalizm gerici bir tarzda değil, 'yukarıdan aşağıya değil' devrimci anlamı ile, iç dinamiği ile gelişmiş ve yerleşmiştir. Dolayısıyla, sadece alt yapıda değil, üst yapıda da burjuva demokratik ilişkiler egemen olmuş, feodal ilişkiler bertaraf edilmiştir. Fakat tekelci dönemde, kapitalizm, *serbest rekabet, milliyetçilik ve demokratik yönetim* ilkelerini bir yana iterek, yerlerine *tekel, kozmopolitizm* ve *oligarşik diktayı* ikame etmiştir.

"Ancak geçmiş dönemlerde proletarya ve emekçi kitleler, uzun süren kanlı mücadeleler ile demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olmuşlardır. Emekçi sınıflar gerek nitelik olarak, gerekse nicelik olarak güçlüdürler. Onun için bu ülkelerdeki oligarşi, klasik burjuva demokrasisini ve özgürlüklerini belli ölçülerde sınırlayabilmekte fakat asla özüne dokunamamaktadır. Bu ülkelerdeki oligarşinin niteliği finans oligarşisidir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik dikta ise sadece finans-kapitalin damgasını taşımamaktadır. Çünkü ülkedeki kapitalizm, kendi iç dinamiği ile değil, 'yukarıdan aşağıya' geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerli tekelci burjuvazi, daha baştan, çekirdek halindeyken emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. (Emperyalizm içsel bir olgu durumuna geldiği için bu oligarşi içindedir.) Ancak bu gelişen tekelci-burjuvazi tek başına emperyalizmle ittifakını sürdürerek emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza edecek güçte değildir. Dolayısıyla, yabancı ve yerli tekellere zorunlu olarak bağlı olan toprak burjuvazisi ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır.

"Oligarşik yönetim içinde, işbirlikçi tekelci burjuvazi, emperyalizmin temel dayanağı olmasına rağmen, emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza eden tek yerli sınıf değildir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik yönetim, rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinin olmadığı tam bir dikta yönetimi ile ülkeyi yönetebilmektedir. Buna *sömürge tipi faşizm* de diyebiliriz. Bu yönetim, ya klasik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan 'temsili demokrasi' ile icra edilir, *(gizli faşizm)* ya da sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir. Ancak açıkça icrası sürekli değildir. Genellikle ipin ucunu kaçırdığı zaman başvurduğu bir yöntemdir." (s.334-336.)

Görüldüğü gibi burada Çayan yine iki tip ülke sayıyor. Biri iç dinamiğiyle gelişmiş emperyalist kapitalist ülke tipi, ötekisi ise iç dinamiğiyle gelişmemiş, gizli işgal altında olan Türkiye gibi ülkeleri kapsayan tiptir.

Şimdi Çayan'ın bu iki tip ülke için önerdiği savaşım ve çalışma biçimlerine geçelim.

1.2. Emperyalist ülkelerde geçerli klasik çalışma

Çayan Türkiye gibi ülkelerde suni dengenin hangi mücadele biçimiyle bozulacağı sorusunu yanıtlarken, önce bu ülkelerde geçersiz olan çalışma biçimini anlatıyor. Bu biçime klasik yığın çalışması diyor ve Rusya gibi iç dinamiğiyle gelişmiş kapitalist emperyalist ülkelerde geçerli olduğunu söylüyor. Böylece Çayan'ın klasik yığın çalışması anlayışını öğreniyoruz:

"Devrimci mücadeleyi, yaşadığımız dönemde, evrim ve devrim aşamaları diye kesin çizgilerle ayıran, uluslararası revizyonizmin, pasifizmin bu soruya (suni denge nasıl bozulacak sorusu — İ.S.) cevabı şudur: (Aralarındaki ayrılıklar ne olursa olsun, şehirleri temel alandan, kırları temel alana kadar.)

" *'Kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinmeleri etrafında, kitleleri örgütleyip, eyleme sokma ve kitleleri siyasi bilinç götürüp örgütleme, yani emekçi kitlelerin ekonomik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme.'*

"Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılamadığı — rafa kaldırıldığı — daha doğru bir deyişle oligarşi tarafından kullanılmasına 'izin' verilmediği, ordusu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geri bıraktırılmış ülkelerde, bu tip klasik 'kitle çalışması' ile ekonomik ve demokratik mücadeleyi, politik mücadeleye dönüştürmek isteyen örgütler, düşmanın askeri üstünlüğü ve baskısı karşısında, güçsüzlüğe düşecekler, giderek de iyice sağa kayacaklardır.

"Bu yol 'oligarşik diktatörlük ile halktan gelen baskı arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozacak yerde onu devam ettirecektir.' (Che)" (s.339-340.)

Bu çalışma biçimini bir dipnotla daha da açan Çayan şöyle diyor:

"Bu çizginin kitleleri bilinçlendirme politikası:

"— Merkezi periyodik bir yayın organı (Siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak)

"— Broşürler

"— Nakil ip görevini yapan merkezi organın dağıtım şebekesinde, mahalleler birim alınarak örgütün bürokratik kademelerini kurma.

"— Ve de sözde askeri hareketlerin (silahlı propaganda değil!) asgari örgütlenmesi.

"Bütün bunlara revizyonistler *stratejik örgütlenme* derler. Önce bu sözde stratejik örgütlenme için çalışılır. "(s.340)

"Aşırı gizlilik ile gevezelik ve laçkalık beraber gider. İllegalitenin çarkları pasifizm adına döner. Arada bir hazırlop para gaspı işi olursa, merkez birkaç kişiyi tayin ederek bu işin yapılmasını organize eder. Böylece örgütün çok yönlü çalışmayı başarı ile yürüttüğü kanısına varılır. Haftalar, aylar stratejik

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVLERİNİ VAKFI

örgütlenmeyi ve de askeri eylemler için asgari örgütlenmeyi tamamlama hikayesi ile, 'büyük işler planlanıyor' kanısı içinde, gevezelik, yazı-çizi işleri ile geçer.

"İşte silahlı mücadeleye sözde evet diyen pasifizmin çalışma tarzı pratikte budur." (s.341.)

Tüm bunları söyledikten sonra da Çayan şöyle ekliyor:

"Bu görüş, şehir proletaryasının anahtar rolü oynadığı ayaklanma ile sonuca gidilen Soyvet devriminde olduğu gibi evrim aşamasını uzun, devrim aşamasını ise kısa bir aşama olarak gören görüştür.

"Bu mücadele biçimini temel alan örgütler giderek, devrimci-milliyetçilerin koltuğu altına girecek ve onların yönetiminin ülkede demokratik hak ve özgürlükleri sağlıyacağını ve bu ortamda da, ekonomik ve demokratik mücadelenin etrafında kitleleri örgütleyip bilinçlendireceklerini düşüneceklerdir." (s.341.)

Buraya dek, emperyalizmin gizli işgalindeki ülkelerde nasıl çalışılmaması, Rusya gibi, iç dinamiğiyle gelişmiş... vb. emperyalist ülkelerde ise nasıl çalışılması gerektiği anlatılıyor. Şimdi de, Çayan'ın ikinci tip, yani emperyalist işgal ve oligarşik dikta altında olan ülkelerde nasıl çalışılması gerektiğine ilişkin görüşlerini aktaralım.

1.3. Emperyalist işgal altındaki ülkelerde çalışma

Bu konuyu Çayan şöyle anlatıyor:

"Oligarşi ile halkın düzene memnuniyetsizlik ve genellikle bilinçsiz tepkileri arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozmanın, kitleleri devrim saflarına çekmenin temel mücadele metodu silahlı propagandadır.

"Emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerinin oligarşik diktatörlük — isterse temsili görünüm içinde olsun — tarafından terörle bastırıldığı merkezi otoritenin ordusu, polisi vb. ile 'dev' gibi güçlü olarak halk kitlelerine gözüktüğü, gizli işgalin var olduğu bu ülkelerde, kitlelerle temas kurmanın, onları geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile devrim saflarına kazanmanın temel mücadele metodu silahlı propagandadır.

"Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır. Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı olan memnuniyetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin herşeyden önce *yaygara, gözdağına* ve *demagojiye* dayandığını gösterir.

"Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maişet derdi vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınla şartlanmış, düzenin şu veya bu 'partisine' umudunu bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır." (s.342.)

"Klasik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdırlar, her biri diğerini karşılıklı etkiler.

"Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler. (Tali mücadele biçimleri, temel mücadele biçimine göre şekillenir. Yani silahlı propaganda metodlarına göre şekillenir.)

"İşte silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye, *politikleşmiş askeri savaş stratejisi* denir. (Bu stratejinin örgütü de, ideolojik mücadeleyi bir polemik aracı olarak ele almaz. İdeolojik mücadeleyi, kendi kadrolarının siyasi eğitimi olarak ele alır.)" (s.344.)

Şimdi bu görüşlerin eleştirisine geçelim.

II.

Görüşlerin eleştirisi

2.1. Kapitalist gelişme ve yine iç dinamik

Önce Çayan'ın kapitalist gelişmeye ve yine iç dinamiğe ilişkin bir yanlış anlayışına değinelim.

Çayan bugünkü emperyalist kapitalist ülkelerde kapitalizmin yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya, devrimci anlamıyla, iç dinamiğiyle geliştiğini söylüyor. Bu kavramların bazıları *Kapital*'dendir. Çayan'ın teori aktardığı Latin Amerika teorisyenleri, kendilerini kanıtlamak için *Kapital*'i çarpıtmışlardır. Çayan, aktardığı teorilerle birlikte bu çarpıtmayı da aktarmıştır.

Marks *Kapital*'de feodal üretim biçiminin kapitalizme dönüşmesinin üç ana yolunu sıralıyor. Bunlardan biri üreticinin kapitalistleşmesidir, öteki ikisi ise bezirgana (eski tüccara) ilişkindir. Üreticinin kapitalistleşmesine Marks, gerçek anlamıyla devrimcileştirici yol diyor. Biz burada ayrıntıya girmeden, sorunun özüne değineceğiz.

Üreticinin kapitalistleşmesi derken aşağıdan yukarıya olan nedir? Sermaye birikiminin ve bununla bağlı olarak kapitalist işleyişin daha baştan üretim düzeyinden başlamasıdır. Aşağı, üretim düzeyi, yukarı ise buna göre bir üstyapısal konumu olan dolaşım düzeyi olarak yorumlanabilir.

Üreticinin kapitalistleşmesinin gerçek anlamıyla devrimcileştirici yol olması ise şuradan gelir. Kapitalizm öncesi üretici, loncaların ve doğal tarımsal ekonominin dar çerçevesi içindedir. Üreticinin kapitalistleşmesi demek, daha baştan kapitalizmin bu dar çerçeveleri parçalayarak gelişmesi, engelleri erken temizlemesi demektir.

Marks'ın sözünü ettiği öteki iki yolda, sermaye önce bezirganın elinde toplanıyor. Bu yollardan *birinde*, toplanan sermaye endüstriye yatırılıyor. Loncaların dışında bir kapitalist üretim doğuyor ve güçlendikçe loncayı yıkıyor. Sonunda ilkiyle aynı kapıya varıyor. *İkinci* yolda ise bezirganın elinde biriken sermaye, hem üreticiyi yoksullaştırarak birikiyor, hem de hemen endüstriye yatırılmıyor ve dolayısıyla kapitalist gelişmeyi yavaşlatıcı etki yapıyor. Kısaca Marks'ın söyledikleri bunlardır.

İç dinamiğe gelince, işte çarpıtma burada başlıyor. Marks, bu sıraladığı yolları iç dinamikli, iç dinamiksiz diye bir ayrıma uğratmıyor çünkü onun anlayışında iç dinamiksiz bir kapitalistleşme söz konusu değildir. İster üretici kapitalistleşsin ister bezirgan, ister loncalar başında yıkılsın ister sonunda, gelişme nasıl bir sıra izlerse izlesin, yavaş ya da hızlı bir iç dinamik zorunludur.

Yukarıdaki yol ayrımlarını yaptığı yerin bir sayfa öncesinde Marks bunu açıkça da söylüyor. 16. ve 17. yüzyıllardaki coğrafi keşiflerle ticaretin devrim geçirmesinin kapitalist gelişmeyi hızlandırmada çok önemli bir etken olduğunu belirtiyor, ama diyor, "modern üretim biçimi, onun gelişmesi için koşullar Orta Çağlar içinde nerede biçimlenmişse, ancak orada gelişti." (*Kapital*, 1974 İngilizce Basım, c.3, s.333.)

Bu sözlerle Marks, bir yerde iç dinamiksiz kapitalist gelişme olamayacağını, coğrafi keşiflerle sermaye dünyanın öteki ucundan taşınmış da olsa, taşındığı ülkelerde iç koşullar yoksa bunun işe yaramayacağını anlatıyor ve ardından örnekliyor.

Bugünlerde Latin Amerika teorisyenleri, Marks'ın, ilk yaptıkları çarpıtmaya kaynak gösterdikleri sayfanın bir sayfa öncesinde bu söylediklerini aktarıp özeleştiri yapıyorlar. Başka bir ciltte ya da yüzlerce sayfa arayla değil, bir sayfa önceki bu sözleri neden ilk okuyuşlarında görmediler? Demek ki kitap okuma-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

nın bile bir sınıfsal yönü var. Okurken, aynen Çayan'ın özlemiyle, küçük üreticinin kapitalistleşmesi özlemiyle okumuşlar ve iç dinamik kavramını kapitalist gelişmenin bir yoluna sınırlamışlar.

Oysa Marks'ın asıl değindiği iç dinamik, içerde koşulların gelişmesi, işgücünden başka satacak birşeyi olmayan özgür emekçilerle, para, üretim ve geçim aracı sahiplerinin pazarda iki kutup olarak yüzyüze gelmeleridir. Marks'ın bakış açısıyla, iç dinamiği küçük üreticinin kapitalistleşmesine özdeş kılanların bakış açısı ne kadar farklıdır!

Tüm bu iç dinamik konusuyla bağlı olarak bir de şunu diyebiliriz: Eğer iç dinamik üreticinin kapitalistleşmesi, aşağıdan yukarı kapitalistleşmeyse, bugünkü bütün emperyalist ülkeler de dış dinamikle gelişmişlerdir. Çünkü, yine Marks'ın açıkça belirttiği gibi üreticinin kapitalistleşmesi iyidir hoştur ama "sümüklü böcek" kadar yavaştır. (*Kapital*, c.1, s.750.) Ve Marks kapitalizmin öteki gelişme biçimlerine örnekleri yine İngiltere ve Fransa'dan vermektedir.

Şimdi Çayan'ın iki tip ülke için önerdiği çalışma biçimlerinin eleştirisine geçelim. Önce emperyalist ülkeler için önerdiği klasik yığın çalışmasını, bu ülkelere ilişkin yaptığı belli değerlendirmelerle birlikte ele alacağız.

2.2. Emperyalist ülkeler ve "klasik" yığın çalışması

2.2.1. Çayan'ın burjuva demokrasisi anlayışı

Çayan, ilk başta verdiğimiz alıntıda emperyalist kapitalist ülkelere değinirken, dikkati çeken önemli bir nokta, bu ülkeler için dikta sözünü kullanmaktan kaçınıyor.

Bu ülkelerde *oligarşik yönetimi* finans oligarşisi oluşturuyor. Emekçi sınıflar nitelik ve nicelik olarak çok güçlüdürler. Buna rağmen tek başına yönetebilen finans oligarşisi, onların gücü karşısında klasik burjuva demokrasisinin "özüne asla" dokunamamaktadır.

Bir kez Çayan, burjuva demokrasisinin özünde bir diktatörlük olmadığını düşünüyor. Emperyalist ülkelere bakıyor ve Türkiye'de birçok açıdan sıkıntı içinde olan küçük burjuvazinin oralarda daha farklı bir konumda olduğunu görüyor. Bu nedenle dikta deyimini bu ülkeler için kullanmaktan dikkatle kaçınıyor.

İkincisi, emekçi sınıfların nitelik olarak güçlülüğünün siyasal bilinç açısından ölçütü Çayan'da açıkça burjuva demokratik bilinç düzeyidir. Ölçüt bu olduğu için, Çayan, emekçi sınıfların nitel gücüne rağmen neden kapitalizmin ayakta kaldığını açıklamıyor.

Gerçekte, emperyalist ülkelerde finans oligarşisinin, ülke içinde Türkiye'den çok daha geniş bağlaşıkları vardır. Dünyayı sömürmekten kaynaklanan ekonomik gücüne dayanarak, en başta ve en çok burjuva, küçük burjuva kesimlere, bu arada işçi aristokrasisine dağıtabildiği kırıntılarla genel olarak burjuva diktatörlüğünü kendi istediği yönde ve burjuva demokratik biçimler altında yürütebilir.

Emperyalizm kitabında Lenin, emperyalizm aşamasında tüm mülk sahibi sınıfların tamamen emperyalizmin yanına geçtiğini, emperyalist ideolojinin işçi sınıfı arasına da sızdığını söylüyor. Hükümet biçiminin finans oligarşisi için bir "ayrıntı" olduğunu söylerken, burjuva diktatörlüğüne finans kapitalin yön verdiğini belirtmiş oluyor. Ayrıca emperyalizme karşı savaş oportünizme karşı savaştan ayrılmaz diye ısrarla yinelerken, "emekçi sınıfların nitel olarak", bilinç açısından hiç de güçlü olmadığını söylüyor.

Çayan'ın ölçüt ve özlemleri, kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin çerçevesini aşmadığı için, o Lenin'in mantığını başaşağı algılıyor. Bu gerçek, klasik yığın çalışmasını anlatırken daha iyi ortaya çıkıyor.

2.2.2. Klasik yığın çalışması ekonomizmdir

Klasik yığın çalışmasını anlatırken, ilk bakışta Çayan Lenin'in *Ne Yapmalı*'da önerdiği gazete çevresinde örgütlenme vb. çalışma yönteminden söz ediyormuş gibi geliyor. Sovyet devriminde uygulanan biçim diye açıkça söylüyor da. Ama Çayan'ın ve Lenin'in yazdıkları dikkatli okunınca bunun böyle olmadığı görülüyor.

Çayan Lenin'i anlayamamış, yine kendi başaşağı anlayışını ona atfetmiştir. Bu bakımdan, klasik yığın çalışması diye, "iç dinamiğiyle gelişmiş kapitalist" ülkelere reva gördüğü, Türkiye gibi ülkeler için yanlış ve revizyonist bulduğu çalışma, gerçekte kendi özde sağ, ekonomist anlayışını ele veriyor: "Kitlelere siyasi bilinç götürüp örgütleme, *yani emekçi kitlelerin ekonomik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme*".

Çayan'ın bu sözleri, tam da Lenin'in *Ne Yapmalı*'da eleştirdiği ve "siyaset var, siyaset var" dediği ekonomist anlayışı yansıtıyor. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.5, s.387.) *Ne Yapmalı*'da Lenin'in uzun uzun anlattığı gibi, kitleleri ekonomik hak ve istemler etrafında örgütleyip siyasal hedefe yönlendirme, kendiliğindenliği sendikal siyaset düzeyine çıkarmanın tam anlatımıdır. Sendikal siyaset de sermayenin emek üzerindeki egemenliğini değiştirmeyeceği için, kapitalizmin çerçevesi içinde siyaset olduğu için reformisttir. (Lenin, *Ne Yapmalı*, tüm III. alt bölüm.)

Emperyalist ülkelerdeki emekçi sınıfları nicelik ve nitelik olarak çok güçlü bulan Çayan, olsa olsa onların yüksek sendikal bilincine, reformist çerçevede güçlü siyasetine hayran olabilir ve öyledir. Çayan'ın anlayışı tipik kendiliğindencidir.

Bu kendiliğindencilik emperyalist ülkelerde, emekçi sınıfların nitel gücüne boyun eğip reformist, ekonomist *özünü* açık ederken, Türkiye gibi ülkelerde, entellektüelin öfkesine boyun eğip silahlı *biçimde* kendini göstermektedir.

2.3. Emperyalist işgal altındaki ülkelerde silahlı propaganda

2.3.1. Sömürge tipi faşizm

Çayan'a göre bizim gibi ülkelerde demokrasi *değil* diktatörlük vardır. Bu sömürge tipi faşizmdir. Temsili demokrasi varsa gizli faşizmdir, ülkede ipin ucu kaçıyorsa açık faşizm olur.

Önce işin temsili demokrasi yönünden başlayalım. Bizim gibi ülkelerde temsili demokrasi varsa, bunun bugün Batı'daki burjuva demokrasisinden çok güdük olduğu açıktır. Demokratik savaşım can alıcı önemde bir görevdir. Ancak, demokrasinin güdüklüğünden hareketle buna kapalı faşizm demek, anlayış olarak, bu çağda burjuva demokrasisine çok bel bağlandığını, demokratik savaşımın batı türü demokrasi hedefiyle sınırlandığını yansıtmaktadır. Bu da Çayan'ın batıdaki burjuva demokrasisini özünde diktatörlük olarak görmeyen anlayışıyla bağlıdır.

Batıda, burjuvazinin eski düzene karşı geniş halk yığınlarına öncülük ederek başa geldiği bazı ülkelerde önce oldukça demokratik bir devlet yapısı doğmuştur. Ancak bu kısa ömürlü yapı, burjuva demokrasisinin tipik örneğini oluşturmamıştır. Burjuvazinin eski düzene karşı birleştirdiği ulusun kendi içindeki uzlaşmaz çelişkiler geliştikçe, burjuva demokrasisi de asıl belirleyici özelliklerini kazandığı değişim sürecine girmiştir.

Burjuva demokrasisi, özünde burjuva için demokrasi, işçiler emekçiler için diktatörlük olduğundan gelişimi de bu öze uygun olmuştur.

En demokratik doğan burjuva devletlerinde bile önce işçilerin, emekçilerin demokratik hakları kısıtlanmıştır. Burjuvazi güçlendikçe, işçi sınıfının savaşımı karşısında giderek belirli hakları tanımışsa da, bu kez bunu başka yönden bol bol dengelemiştir. En demokratik

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ TARİH ARŞİVİ

yapıda doğan burjuva devletlerde bile korkunç bir militarizm ve bürokrasi gelişmiştir. Böylece görünüşteki bazı biçimsel demokratik yönlerin gelişmesine karşın, özde devlet halka karşı, onun üstünde, ona yabancı bir baskı aygıtı olarak sürekli güçlendirilmiştir.

Bugün batıdaki burjuva demokrasisi, halk denetiminin seçimden seçime işliyor göründüğü, dev bir baskı aygıtının bu örtü altında gizlenmeye çalıştığı bir yapıdadır. Bu örtünün kullanılabilmesi, emperyalist kırıntılar temelinde burjuva ideolojisinin toplumda yaygın olmasındandır. Komünist partilerinin varlığına hak tanınması da bununla bağlıdır.

Türkiye gibi ülkelerde, varsa, temsili demokrasinin batıdakinden farkı, örtüsündedir. Burjuvazi için demokrasi, çok daha açıkta duran bir gerçektir. Çayan buna kızarak, temsili demokrasiye kapalı faşizm diyor. Onun demokrasiyi yetersiz bulmasına karşı değiliz, ama bu demokrasiye kapalı faşizm derse, batıdaki demokrasiye ilişkin yersiz hayaller beslemiş, savaşımı da bu hayallere kısıtlamış olur. Biz bunu eleştiriyoruz.

Çayan, Türkiye gibi ülkelerde, "bir devrim durumunun sürekli olarak varolması"ndan söz ediyor. (s.321) Devrimci durum sürekli varolduğundan değil, Çayan ve onun dayandığı teorisyenler bu satırları devrimci durum ya da onun öncesi hareketlenme sırasında yazdıkları için böyle söyleniyor. Bu konuya girmeyeceğiz ama şunu belirtelim ki, temsili demokraside faşizmin öğelerinin görülmesi bununla da bağlıdır. Devrimci savaşımın yükselmesiyle devletin kendini koruma mekanizmaları harekete geçince, Çayan'ın dayandığı teorisyenler bunu kapalı faşizm diye adlandırmışlardır.

2.3.2. Ekonomizmin silahlı propagandası

Çayan'ın kendiliğindenci anlayışı, emperyalist ülkelerde, "nitelik ve nicelik olarak güçlü" emekçi sınıfların önünde eğilirken, Türkiye gibi ülkelerde iş değişiyor. Bizim gibi ülkelerde oligarşik dikta emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini rahatlıkla alabiliyor, kullanılmasına "izin" vermiyor vb. Yani bizim gibi ülkelerde emekçi sınıflar nitelik ve nicelik olarak güçlü değil ki(!) onlara boyun eğilsin.

Çayan Lenin'in önerdiği çalışma biçimini bizim gibi ülkelerde uygulamaya revizyonist diyor gibi gözüküyor ama gerçekte, özünde hiç de yanlış bulmadığı ekonomist, reformist kendiliğindenci anlayışı *bizim gibi ülkeler için* revizyonist buluyor. Ona göre bu ülkelerde güçlü olmayan emekçi sınıfların kendiliğindenliğine değil, demokratik hak ve özgürlükleri kullandırtmayan oligarşiye sonsuz bir öfke duyan entellektüelin, öğrencinin bu öfkesine boyun eğmek gereklidir.

Çayan, bizim gibi ülkelerde yığınları düpedüz küçük görüyor. Hem, Demirel'in Amerikan gâvuruyla bağlarını anlayamıyorlar, hem de oligarşik diktatörlüğün "dev" gücünden korkuyorlar. Bu nedenle onlara anlatılacak tek şey, "merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığı"dır. Bu "bilinci" vermek için ise gerekli propaganda silahlı propagandadır.

"Silahlı propagandayla klasik kitle mücadelesi birbirini izler", yani ekonomizmin, sendikal siyasetin, reformizmin propagandasını silahla yaparsın. Ama belirleyici olan silahlı propagandadır ve "ideolojik mücadele bir polemik aracı olarak ele alınmaz, kadroların siyasal eğitimi olarak ele alınır."

İdeolojik mücadele bir polemik aracı olarak, yığınları bilinçlendirmek amacıyla ele alınmazsa, zaten silahla da olsa, yapılan ekonomizmin, sendikal siyasetin propagandasından öteye geçemez. Savunulan ideoloji, bu düzenin çerçevesi içinde bir ideoloji demektir. Gerçekten de Çayan'ın tüm burjuva demokrasisi anlayışı bunu doğrudan kanıtlamaktadır.

Çayan'ın legalite anlayışı da bu doğrultudadır. Emperyalist ülkelerde, klasik yığın çalışması, biçimiyle olmadığı gibi, özüyle de illegal değildir çünkü oralarda demokratik hak ve özgürlükler vardır. Bizim gibi ülkelerde demokratik hak ve özgürlükler yoktur ama yine "aşırı gizlilik ile gevezelik ve laçkalık beraber gider. İllegalitenin çarkları pasifizm adına döner."

Bu menşeviklerin "TKP'ye özgürlük" anlayışının silahlı biçimidir. Evet Çayan'ın önerdiği silahlı propaganda legal bir yol değildir ama illegalite konusunda söyledikleri, her ne yoldan olursa olsun, ulaşılacak amacın burjuva legalitesi dışında olmadığını kanıtlamaktadır. Bir de boyun eğilen kendiliğindenciliğin, entellektüel öfke olduğunu kanıtlamaktadır. Çünkü illegaliteyi gevezeliğe ve laçkalığa döndürebilecek ancak entellektüeller olabilir.

Lenin'in Rusya'daki sosyalist devrimciler için şu sözleri, Çayan'ın silahlı propagandasını çok güzel açıklamaktadır.

"Sizin terörizminiz, baylar, devrimciliğinizin sonucu değildir. Sizin devrimciliğiniz terörizmle kısıtlıdır." (Lenin, c.13, s.160.)

Gerçekten de, Çayan'ın silahlı propagandası, silahlı savaş biçimlerinin gündemde olduğu zamanlarda, nesnel olarak devrimci işlev görebilir. Devrimciliği de bu nesnel işlevle kısıtlıdır. Çünkü altında yatan anlayış özde sağ oportünizmden farksızdır.

III.

Sonuç

Lenin'in dediği gibi, ekonomizm ile Çayan'ın önerdiği silahlı propagandacılık, kendiliğindenliğin değişik kutupları önünde eğilirler. Bu nedenle, biçimde taşıdıkları farklılıklara karşın özde aynıdırlar.

Çayan'ın özlemleri ve ölçüleri, ideolojisi, legalite anlayışı hep kapitalizmin sınırları içindedir. "İç dinamik" sözcüğüyle dile getirdiği küçük üreticinin kapitalistleşmesi özlemidir, yani serbest rekabettir. Bu özlem bugün küçük burjuvazinin gerici ekonomik istemlerini yansıtmaktadır. Çayan'ın görüşleriyle bu noktada anlaşabileceğimiz en küçük bir ortaklık olamaz.

Ancak, gerici de olsa bu ekonomik istemlerden hareketle, küçük burjuva devrimcileri demokratik bir devlet biçimi istemektedirler. Bu istekleri için, *zamanında* devrimci işler görebilecek savaş biçimlerini de seçebilmektedirler. Zaten onları menşeviklerden ayıran tek nokta budur. Bu temelde, biz küçük burjuva devrimcileriyle her zaman ayrı yürürken, zaman zaman birlikte vururuz.

Demokratik savaşımda onlara eleştirimiz demokratik özlemlere sahip olmaları değil, bu özlemlerin batıdaki burjuva demokrasisiyle sınırlanmasından doğan yetersizliği, nefessizliği, güdüklüğüdür.

Batıdaki en "güzel" burjuva demokrasisi bile, bugün halka karşı, halkın denetiminden uzak, dar bir bürokratik militarist aygıttan başka birşey değildir. Çoğunluğun denetimi, yönetimi, bu koca aygıtın gölgesinde, dört yılda bir yapılan seçim oyununa indirgenmiştir. Çağımızda dolu dizgin bir demokratik işleyişi, tutarlı ve sonuna dek savunabilecek tek güç işçi sınıfıdır.

Marks ve Engels, daha 1850'de işçi sınıfını küçük burjuva demokratlarına karşı uyarmışlardır. Onlarla birlikte savaş verilebileceğini, ama kesinlikle ayrı yürünmesi gerektiğini, hele ki devrim onları başa getirirse bu eski bağlaşığa büyük bir güvensizlik göstermenin zorunlu olduğunu söylüyorlar. İşçi sınıfının bağımsız partisiyle ve her türlü örgütlenmesiyle devrimi ilerletmek için, kesintisiz devrim anlayışıyla onlara karşı da dişe diş savaşmak zorunda kalabileceğini hatırlatıyorlar. ("Merkez Komitesi'nin Komünistler Birlığı'ne Duyurusu", Marks-Engels, üç ciltlik *Seçme Yapıtlar*, İngilizce Basım, Moskova 1973, c.1, s.175-185.)

Leninizm, Şubat Devrimi'ni Ekim Devrimi'ne ilerleterek bu anlayışı yaşama geçirmiş ve doğrulamıştır. İran Devrimi ise küçük burjuvaların elinde devrimin nasıl boğulduğuna acı bir örnek oluşturmuştur.

TÜRKİYE SOSYALİST ARŞİVİ

İşçinin Sesi dosyasına

28 Kasım 1985

2107

Ankara.

Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosuna,

Yayınlarınızda verdiğiniz adrese ve elinize geçmesi umuduyla yazdığım mektubumda söz etmek istediğim konu; elime yeni geçen İşçinin Sesi adlı dergi ve bizde geçtiğimiz günlerde yürürlüğe giren Polis Yasası ile ilgili..

İlgilenirsiniz düşüncesiyle sayısını vereceğim (290 ıncı sayı) Derginin 11. sayfasında "Bulgaristan'dan geçişin yarattığı etkiler" başlığıyla bu yazı yer almış. Yazıda, İngiltere'de yaşayan bir Türk işçisinin ailesiyle birlikte iznini geçirmek üzere Türkiye'ye dönüşündeki Bulgaristan izlenimi, daha doğrusu Bulgar polisi tarafından kendisine yapılan uygulama konu edilmekte.

Yazıda Bulgaristan'dan geçerken, Bulgar polisinin işçimize önce arabasında uyuşturucu olup olmadığı sorusunu yönelttiği, "yok" yanıtını alınca da tornavida ile arabasının kapı altlarındaki kaynak yerlerinin büyük kısmını zorlayarak açtığı, birşey bulamayınca da "çek git" dediği, Türk işçisinin arabanın bu durumunun ne olacağı sorusuna da polisin "defol", "fazla konuşma" yanıtını verdiği yazılmış.

Daha önceden gerek yurt dışında çalışan yakınlarım ve arkadaşlarımdan, gerekse basından izlediğim haberlerden bu tür açıklamalara yabancı olmamakla beraber, sosyalizme sempati duyduğum için, bunların abartmalı olduğunu düşünüyordum. Ancak bu duyumlarıma, her ne kadar sizin yayın organınız olmasa da Marksist-Leninist düşünceyi yansıtan bir yayında yer alan bu yazının eklenmiş olması, bu düşüncemde yanılmış olabileceğimi düşündürdü.

Hiçbir rejimin kötü yanlarını yabancılara göstermeyeceği görüşünden hareketle Bulgar polisinin bu tür olayları, yabancılar üzerinde yaratacağı olumsuzluklara rağmen uygulaması, kafamda "demek ki kendi vatandaşlarına nasıl davranıyorlar?" şeklinde bir soru uyandırdı ve de şurası bir gerçek ki, Türkiye'de bir arabanın aranmak bahanesi ile söküldüğü görülmedi. Olsaydı herhalde en azından sizden duyardık, diye düşündüm.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bir de yayınlarınızda sürekli olarak yinelediğiniz savlarla Polis Yasası üzerinde yapılan değişiklik sonucu polise daha geniş yetkiler verildiğine değinerek, polisin işkence, zorbalık ve baskı uygulamalarından örnek veriyorsunuz.

Bu konuda okuduğum şu son yazı bu tür örnekleri sadece Türkiye'ye has uygulamalar olmadığını, Sosyalist bir ülkede de uygulanabileceğini, üstelik Marksist-Leninist bir yayın aracılığıyla doğrulanması olmuyor mu?

Sanırım bu çelişkiye açıklık getirici yanıtlarınız radyonuzda yayınlanır.

Saygılarımla
Alev Çağdaş

Not: Aynı evde oturduğumuz arkadaşlarımdan biri ile yine aynı dergi üzerinde yaptığımız tartışmalarda O'na çelişkili gelen bir konu daha ortaya çıktı. O konuda da arkadaşım yazacak.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Coordinating Committee of the Communist Party of Turkey

Call for the Convening of the Fifth Congress of the TKP

The Second Conference of the Leninists of the TKP, the highest body representing the unity of will of the active majority of the TKP around Marxism-Leninism, has resolved that the Fifth Congress of the TKP be held.

The TKP has yet to hold a congress since its Fourth Congress in 1932, 49 years ago. Such a situation is without precedent in the world communist movement. During this half-century, the party was liquidated, the leadership failing to preserve its continuity. Until approximately 1964 the present leaders of the TKP referred to themselves as the "TKP Bureau Abroad". Then, without any explanation of the whys and wherefores, Yakup Demir began using the title, First Secretary of the Central Committee. There ensued a period of confusion, during which no one knew what was what, lasting until 1973. By 1973 the TKP leadership had long since lost any semblance of legitimacy. The party had dissolved, its structure had disintegrated. All that remained was a "party" without Rules, without a programme, without cells.

The 24th May 1973 meeting of the "Political Bureau" was held in these circumstances. There followed a period of organisational revitalization. The party began to pull itself together. The situation in Turkey provided boundless opportunities for the party to recover and march to revolution. Militants devoted to communism approached this development with the aim of turning to advantage the objective opportunities existing in the country. In order that the party should emerge from dire straits, should become a genuine party, they displayed comradely goodwill towards the leadership although it had long ceased to be legitimate. "So be it, let us forget the past and open a new page", they said. They worked tirelessly so that the party should develop.

However, the leaders entrusted in 1973 with directing the party and with convening the Fifth Congress failed to fulfil these tasks. Had they desired genuine advance, they would have convened a congress in the shortest possible space of time. Instead, they abused their authority in an unprincipled manner devoid of any ideological basis. They violated the Rules they had themselves drawn up and put into effect in 1973, and which had been approved by the party organisations in 1974.

There began a practice of appointing and dismissing CC members at will. CC members Comrades Veli Dursun and V. Demir were expelled from the CC by decision of the Political Bureau. They were denied the right to defend themselves at a CC Plenum.

The leadership claimed to have "expelled" the third largest organisation of the party wholesale. Neither the party organisation nor any members were ever notified of this. Among other party organisations defending the ideological views of *İşçinin Sesi*, many regional and provincial committees were expelled. Appeals against these expulsions were left unanswered.

At a time when the opportunity existed for arriving at an understanding on ideological questions through comradely debate, the opportunist leadership, out of weakness, resorted to crude physical and armed attacks against the Leninists. Party member comrade İnanç Seçiç was murdered in an ambush at their behest.

They abused the radio broadcasting opportunities at their disposal, disclosing the identities of Leninist party members. They blew the cover of many underground cadres in Turkey. They acted as informers. Anyone who was against them, they branded a police agent. Thus, they also violated the article in the Rules concerning "violations of communist morality".

They failed to convene a congress in accordance with the stipulations of the provisional Rules, itself a document not approved by Congress and therefore binding only on the basis of mutual trust. Article 37 of the old provisional Rules provides that Congress must meet every four years, except when security difficulties prevent this, in which case the Central Committee may postpone or move forward the Congress. In any case, the time between successive congresses may not exceed 6 years. If this period is exceeded, provincial committees may demand of the Central Committee that a congress be convened within 6 months. These time limitations have long since been exceeded and this in the absence of "security difficulties", the Central Committee ignored the demands of many provincial committees in 1979 for a congress, as it did the appeal of the 1980 First Conference of the Leninists. To date, no CC decision concerning the convening of a congress has reached the provincial committees. There are no preparations for a congress underway.

In this way, the Central Committee has once more forfeited its legitimacy, even according to the

TÜRKİYE SOSYALİST FİKİR BASIMI VAKFI

provisional Rules it drew up itself. Any position other than total rejection of the legitimacy of the Central Committee would be tantamount to complicity in its treachery against the working class. Moreover, those provincial committees which have failed to hold their congresses within the time-limits specified by the old provisional Rules have also forfeited their legitimacy.

The leadership, having lost its legitimacy on countless occasions since 1932, has once again brought the party to the edge of a precipice. And, with the flaring up of inter-factional strife within the CC after the 12th September, any authority that organ may once have possessed, has now completely eroded to the point that it is incapable of convening even a conference or a Plenum, let alone a congress, despite the broad means at its disposal. As a result of this latest liquidation, its leadership has been totally invalidated in practice.

Today, the task facing all communists who hold dear their party, their class and their country, is to prepare the TKP for its tasks of overthrowing fascism and making the revolution victorious, and to this end, to do everything possible for the convening of the Fifth Congress. Today, the way to achieve unity in the TKP is by convening its half-century overdue congress.

No matter how difficult the conditions, the task of convening the Fifth Congress will be fulfilled. The Fifth Congress will purge our party of opportunism and secure its Leninist unity.

In regard to the convening of the Fifth Congress, the second Conference of the Leninists of the TKP resolves the following points:

1. All administrative organs operating on the basis of the old provisional Rules are invalid. None of these organs, including the Political Bureau, are elected bodies, all having been constituted through appointment. They have forfeited their legitimacy even according to the old Rules drawn up by these same organs, Rules which were never approved by a congress and are therefore of a provisional nature.

2. Until such time as the Fifth Congress is held, the highest organ of the TKP is the TKP Coordinating Committee. The prime duty of the Coordinating Committee is to convene the Fifth Congress in the shortest space of time.

3. The Congress shall be convened according to the provisions of the new provisional Rules adopted by the Second Conference of the Leninists. The old provisional Rules are the epitomy of a confusion of duty and authority, of a distorted understanding of democratic centralism and a mentality which sees no need for either elections or congresses. The administrative organs formed according to those Rules have repeatedly violated the same Rules. As a result, life has today bypassed, rejected the old provisional Rules. This Conference declares the old provisional Rules of the TKP null and void.

   Until the Fifth Congress, the new provisional Rules adopted at the Second Conference of the Leninists shall be binding on all party members and organs.

4. The Second Conference of the Leninists of the TKP instructs the commission elected by the First Conference and charged with preparing a draft party programme to conclude its work and submit its draft to the Congress Preparatory Commission as soon as possible.

5. This Conference resolves to elect a Congress Preparatory Commission charged with the task of conducting the technical preparations for the Fifth Congress, this Commission to work under the supervision of the Coordinating Committee.

   The Preparatory Commission is instructed:

   a. To take all such measures as to ensure that the Fifth Congress meets in the greatest security possible under prevailing conditions.

   b. To publicise the new provisional Rules, the draft programme and proposals from party organisations among all party organisations; to see to it that the material for discussion as well as the ideas arising in the course of open discussion and published in the Central Organ, ensuring that this discussion takes place in full public view.

   c. To ensure that all party organisations and class conscious workers take an active part in this discussion.

6. The administrative organs constituted according to the provisions of the old provisional Rules are to surrender all party documents in their possession as well as the party archives to the TKP Coordinating Committee within 6 months at the latest. This measure is necessary both because these organs have forfeited their legitimacy and in order to ensure the smoother convening of the Fifth Congress.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

7. The aforementioned organs are to surrender all party property in their possession as well as the financial accounts to the TKP Coordinating Committee within 6 months at the latest. The Coordinating Committee is authorised to confiscate party property and accounts. Any members or organisations which violate these decisions will be considered to be obstructing the most efficient and most democratic convening of the Fifth Congress and will be exposed. They will also be punished according to the provisions of the new provisional Rules.

8. Those charged with directing the party by the 1977 Conference of the TKP are obliged to attend the Fifth Congress and account for their activities. These persons have six months following the publication of this announcement in which to prepare and submit their reports to the Congress Preparatory Commission. If they violate this decision they will be disciplined according to the provisions of the new provisional Rules.

9. Within 6 months of the publication of this announcement in our Central Organ, the provincial committees of the TKP are to hold their congresses in accordance with the provisions of the new provisional Rules and to elect their delegates to the Fifth Congress in a proportion to be determined by the Coordinating Committee.

10. The Coordinating Committee is instructed to publicise the Call for the Fifth Congress among revolutionary public opinion as widely as possible.

Members of the Communist Party of Turkey! Only a TKP purged of opportunism and set on a Leninist path can carry out the revolution in Turkey. To this end, take up your task for the Fifth Congress!

Communists who have remained outside the party, who are not among us because of the attitude of the opportunist leadership clique! Join the party. Join in the organised struggle against opportunism and in the work for the Fifth Congress!

Kurdish communists who are not among us because of the social-chauvinist attitude of the former opportunist leadership clique of the TKP, we urge you: Unite with the Leninists in the Communist Party of Turkey!

The bourgeoisie cannot be destroyed without destroying opportunism!

May our TKP build the future!

Second Conference of the Leninists
of the Communist Party of Turkey

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Faşizm mi,İşçinin Sesi'mi çözülüyor?

"Faşizm çözülüyor"iddiası, İşçinin Sesi grubunun ideolojik çöküşünü,geçmişteki parlak görünümlü sözde devrimci platformdan yüzgeri edişini belgeledi.Marksist-Leninist örgüt,hele parti olmak ile,gazeteci ile arasındaki,yığınların arasında çalışmakla,propogandacılar grubu olmak arasındaki fark sanıldığından da önemlidir.

Neden ortaya böyle bir saptama atıldı? Faşizm gerçekten de çözülüyor,onun için mi? Değil! Yürükoğlu,bu iddiayı yalnız ve yalnız ca,TKP'ne karşı yeni bir şey diyebilmek için icat etti.

İşte kanıtları:

R.Yürükoğlu, tarihine kadar,faşizmin çözülebileceği yolunda herhangi bir öngörüye sahip değildi.O nedenle,tek bir yoldan, "tankla gelenin devrimle gideceği"nden başkaca bir alternatifin,örneğin faşizmin çözülmesi olasılığının düşünülemiyeceğinden söz ediyordu.

Partimiz,bu çocukça iddiayı çürüttü. H.Kutlu yoldaş, Haziran 1983 PB Genişletilmiş toplantısında şöyle dedi: " Bugün faşist karakter kazanan cuntanın çözülmeye başlaması,birçok gelişmekte olan ülkedeki deneylerin gösterdiği gibi olanaklıdır. Ama bunun kendiliğinden,hiçbir yığınsal direniş olmadan gerçekleşebileveğini sanmak da yanlış olur."

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

İşçinin Sesi,bu alanda ideolojik tartışmaya girmek yerine, suç mahillinden sessizce kıvrılarak geçen bir hırsız gibi,sloganını değiştirdi. "Tankla gelen,devrimle gitmeli"diye kendi dileğini slogan haline getirdi ve böylece,tek satır yazmadan,faşizmin devrim dışında bir başka yolla da gidebileceğini kabul etti. Çok sonraları E.Engin,kuyruğu dik tutmak için,sloğan üzerinde çaktırmadan yapılan değişikliği açıklamak zorunda kaldı.

Parti,başından beri ,diktatörlüğün evriminin faşizme götürme tehlikesine dikkat çekiyordu.Bu gelişmenin,demokrasi güçleri tarafından önlenemeyeceği açığa çıktıktan ve bir dizi yeni içx vedış gelişmelerle rejimin yalıtlanma,aynı zamanda saldırganlaşma süreci derinleştikten sonra,parti diktatörlüğün faşist karakter aldığını açıkladı.Bu açıklama,generallerin "demokrasiye geçiliyor" demagıjisini yırttı,milyonlarca insanın,gerçeği görmesine yardım etti.Parti,tam zamanında generallere ideolojik bir darbe indirmiş oldu.

Yürükoğlu grupçuğu,işte bundan sonra partimize yönelik demagojik saldırıyı "rejim faşist mi,değil mi"sorusuna oturttuğu için bocalamaya başladı.

Sonuçta,birkaç ay içinde rejimin nasıl faşist bir rejim olduğunu ispat etmekten ibaret olan bütün görüşlerini bir yana attı ve "faşizm çözülüyor"iddiasıyla sansasyonel bir çıkış yaptı.

Bu çıkışı neden yaptığını ise, E.Engin adlı yazarına şöyle yorumlattı: XTKP'nin elinden oyuncağını aldık...Oyuncak dedikleri

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rejimin faşist olduğu iddiası...TKP'nin tam üç yıl boyunca, her alanda ideolojik saldırıya uğrarken böylesi ideolojik oyuncaklara ihtiyaç duymayacağını bilenler,yalnızca şöyle düşüneceklerdir: İşçinin Sesi'nin çizgisi,Marksizm-Leninizme,ülkenin somut durumuna göre ve yığınların savaşına yol göstermek için hazırlanmış yor.Bu çizgi yalnız ve yalnızca TKP(nin çizgisinin karşısına dikilmek ve TKP ile savaşmak için uyduruluyor. O nedenle,bu grup kendisine hangi sıfatı yakıştırırsa yakıştırsın,ne denli devrimci bir kılığa bürünürse bürünsün gericiliğin aracı ve oyuncağıdır.

Nitekim,şimdi "faşizm çözülüyor"sözleri,zindanlarda fizik olarak yok edilen devrimci insanlarla alay eden general Evren'in,Özal'ın,M.Barlas gibilerinin ve Evrupa Konseyindeki sağcıların elinde oyuncak olmuş,"demokrasiye geçiliyor"şarkısının notasına Yürükoğlu, tek bir notayla, "sol" sesiyle ilginç bir katkıda bulunmuştur.

İşçinin Sesi grubuna halâ bağlı kalanlar, "TKP'nin elinden oyuncağını almak"gibi ciddiyetsiz lafları bir yana bırakmalı ve Evren'in eline Yürükoğlu'nun verdiği "faşizm çözülüyor"oyuncağını yere çalıp parçalamalıdırlar.Bu onların,bırakalım başkasını,zindandaki arkadaşları karşısında görevleridir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Faşizmin çözülüşü

3 Eylül günlü İS'deki EK üst bürosu bildirisi, "Bugün erke gelişinin dördüncü yılında faşizm çözülüyor" cümlesi ile başlıyor. 17 Eylül günlü İS'neki EK üst büro bildirisi ise, Türüko̧lu'nun 10 Eylül konuşmasındaki değerlendirmeyi kabul ettiğini ve Türkiye'nin son iki yılına "yeniden bir göz atıldığı"nı,"demokrasi " oyunun başlamasıyla faşizmin çözülmeye başladığını, yerel seçimlerden sonra ise, faşizmin kalmadığını duyuruyor.İki hafta önceki İS ve bildirisinde faşizm çözülüyor diyenler, bir hafta sonra bunun altında en yetkili konumda imzası bulunan R.Y.nun bir konuşmasıyla durumu "farkediyorlar".R.Y.nun, bir yandan böyle bildiriyi yayınlaması, bir yandan da kitabını dizdirmesi, bxxxxxxxxxxx sonra konuşup toplantıya bunu onaylatması, bu "odak"ın demokratik işleyişi açısından ilginçtir.

"Gerçi", " her ne kadar" sözleriyle yaman bir özeleştiri taşıyan sayı 268'de ise, R.Y. nun 10 Eylül konuşmasının es geçilmesi, onun yerine "saldırgan" bir yazının , "yeniyoruz" sözleriyle dolu bir yazının yer alması da bir başka dikkate değer noktadır.

Aynı sayıda birinci sayfada ve öteki yazılarda,"xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx "şimdi bugünkü baskıcı rejimin çözülüşünü yaşıyoruz" denmesi de not edilmelidir.

Yine, R.Y. nun yazısında Evren'den tırnak içinde değil, açıkça Cumhurbaşkanı olarak sözetmesi de not edilmelidir.

R.Y., yazısının girişinde, " generallerin darbesi, öteki çıplak diktatörlüklerden farklı olarak en başta sınıfsal özü nedeniyle faşistti" diyor, bir daha da sınıfsal öze değinmiyor.Bu günkü rejimin sınıfsal özü konusunda bir şey demiyor.

Ancak kitabında ve yazısında çözülmeyi başlatan " yeni güç dengesi"nden söz ediyor. Faşizmin gelişinde sınıfların yer alımında hiç bir değişiklik olmadığını söylediklerine göre, bu "yeni güç dengesi"nin

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ne olduğunu, hangi güçlerin nerede, kimin kime karşı, kimin dengelerin ne tarafında olduğunu söylemesi gerekmez mi? ~~xuuxxxypuxxx~~ Bun yapmıyor, es geçiyor.Kal dı ki, onlara göre, daha doğrusu ~~xxyxxx26x~~ 3 Eylül günlü İS deki üst büro bildirisine göre, "Faşist cuntanın 12 Eylül 1980'de oluşturduğu iktidar bloku her yanından çatladı.Tüm burjuva kesimler... telaşı içindeler." denince, bu tüm burjuva kesimler içinde, ~~çxxxrixxrixxxpxtaxixzxxx~~ ~~xexxxtx~~ "finans kapital", "üniformalı finans kapital", "kapitalizmi kurtarmanın nesnel gereksinimleriyle, kendi grupsal çıkarları en iyi üst üste düşen f", başı çeken finans-kapital grubu, (ıı. kongerans, sayfa19) varmıdır ?

R.Y. kitabında,"bu anayasa ile geniş bir demokrasi değil, genişçe bir burjuva demokrasisi bile uygulanamaz" diyor. Bu, "dar " da olsa bir burjuva demokrasisinin uygulanabileceğini söylemenın başka yoludur.Ve "bu baskı rejimi de çözülüyor"un varacağı yerı gösteriyor. Monolitiklik iddiası, faşizmi- elbette R.Y.ün yaptığı gibi sınıfsal özü bir kenara bırakıldıktan sonra yaptığı gibi- b rjuva "siyaset bilimcisi" gözüyle görmektır.(İS'nin Monolitiklik tanımı için bak, notlar sayfa 15) R.Y. yazısında, "tekeldışı burjuvazinin dayatması"nı tanıyor, ilk kez. "ara dönemin sonunda devrimciler de gelse, liberaller de gelse demokrasinin daha genişlediği bir döneme girilecektir." diyerek, "ya faşizm, ya devrim" in arkasına "Ancak bu kısa erimde üçüncü yollar yok demek değildir" düşüncesini kendisi için gayet olağanmış gibi sokuşturuyor.

Yörük, "faşist klik" diyerek ~~xnaxx~~ generallerden sıyrılıyorda, Özal'a, parlementoya, hükümete değinmeyi akıl etmiyor!Bunlar kimin parlementosu, hükümetidir?Partiler kimin partileridir? Tekeldışı deyip, SODEP'i dışarda, dayatmada bırakıştırma göre, tekelci burjuvazinin parlementosudur, onayıne Emine Engin ise, sayfalara döktürdüklerini unutup,'ekonomik', 'sınıfsal', 'nesnel' tahlillerini bir kenara koyup, "faşizmin ayırıcı özelliği monolitik"liktir o da "parçalanmıştır diyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

Böylece "öz" değil, "biçimi"le uğraştığını, hem de bu konuda söylemiş olduklarını es geçerek itiraf ediyor.

O da, "Evet, toplumdaki güç dengeleri, faşizmi, faşist devlet örgütlenmesini maddelemeyen, dolayısıyla kendi içinde faşist olmayan ama gerici bir anayasa getirmeye zorlamıştır" diyor, şu "güç dengesini"bir türlü açıklamıyor. Sıkıyönetimi görmezlikten gelerek, olağanüstü hal maddesine dayanılarak anayasanın devletin örgütleniş biçimine ilişkin ~~xxxxxx~~ getirdiklerni rafa kaldırıp faşist devlet örgütlenmesi sürdürülebilirdi diyor, arkasından da hiç utenmadan "faşist bir yönetimi faşist olmayan faşist olmayan bir anayasa getirmek zorunda kaldıktan sonra bile," işlerin gidişini asıl yaşam belirleyecekti. O belirledi." diyerek, sayfalarca çiziştirdikleri nesnel gereksinim, üretici güçlerin bastırılmasıve mülkiyetin genişlemesi, emperyalistleşme istemi gibi sözleri bir kenara bırakıyor, "Yaşam belirledi" gibi "Vaka-i Nüvis"e yaraşır bir niteleme yapıyor.

Tabii bütün yazılarda, emperyalizmin rolü gibi bir konuya değinmeyi, ve de "emperyalistleşme isteği olgunlaşmış ama gerçekleşmemiş" finans oligarşiden söz ~~edilmiyor~~. etmeyi unutuyorlar.

Ancak asıl sorun, R.Y. için şimdi başlıyor. Üç yol diyor. Eskiden iki derken kolaydı. Şimdi yaptığı sıralamaya göre, bu üçlüden en zayıfı olan faşist tehlikeye karşı değil de, "Sodap stratejisi ile anayasanın bazı maddelerini değiştirerek "Türkiye tipi" bir demokrasi"ye karşı savaşması gerekecek. Bunun adımında ~~tarihsel~~ ne sıfat eklense eklesin, "burjuva demokrasisi" olduğunu söylemeye gelmiyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Kitabın hızla okunmasından sonra, yukarda söylenenlerin kimi geçersiz kalıyor:

sayfa 73'te, "Bu dar anlamda evet uygulanabilir" diyor. (Bu anayasa ile burjuva demokrasisi)

Üçlü almaşık, kitabın 84 ve 85. sayfalarında daha geniş ele alınmış.

Burjuvaziye karşı şiddet uygulaması konusu sayfa 46 ve 47'de.

Kitabın özeti şudur:"Devletin sınıfsal özü belirlendikten sonra, bu ayırıcı özellik monolitikliktir.(Çok partili sistem varsa ve işliyorsa, orada faşist devlet yoktur.)"sayfa 44.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1982'de Anayasa'nın f. 85'lik kabulü,
bu "öfke"ji mi yansıtıyordu?

Bu "öfke" 82 Anayasasına yol açtıysa;
çözülme daha önceden. Anayasa'yo bu
yansımıştır. Yoksa bunyadın
iç çelişkilerini yansımıştır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

NOTLAR:

"'Barışın korunması,Türkiye'nin atom savaşı alanına dönmemesi, sınıfsal, politik, ideolojik ayrılıkların üstündedir.'(BUDs.10)

Nükleer savaş tehlikesi doğrudur, vardır.Bu tehlikeye karşı barışı savunmak komünistler için önemli bir görevdir.Bu nedenle biz SB'nin barış önerilerine yürekten katıldığımızı ~~kaçx~~birkaç kez söyledik.Ne var ki, barış savaşımının ne dünya, ne Türkiye için sınıfsal ideolojik, siyasal ayrılıkların üstünde olduğu görüşünü paylaşmıyoruz.Barış kavgasının özü sınıfsaldır, ideolojiktir.Savaş siyasetin başka araçlarla devamı ise (nükleer savaş da) ve savaşların gerçek kaynağı sınıflı toplum~~xxx~~ ise, bu kurutulmadan barışa, kalıcı ve adil bir barışa ~~xxxxxx~~ varılamaz." (İS,sayı239, sayfa 5) Ali H. Karadağ imzalı yazı.

"Emperyalistleşme azalan kar hadleri yasası ile bağlıdır. 1980'de başa gelen faşizm, sınıf savaşını geçici olarak bastırarak sömürüyü akıl almaz boyutlara çıkarmıştır.Öte yandan, dışa açılma artık günün belgisi olmuştur.Emperyalistleşmek, karlı pazarlar ve yatırım alanları bulmak için üretim zamanı, miktarı, maliyeti ve kalitesi açısından uluslararası standartlara ayak uydurmak gereklidir.Bunun içinde içerde teknolojik düzeyi yükseltmek gereklidir. Teknolojik düzeyi yükseltmek için daha büyük mülkiyet birimleri ve ileri bir teknik gereklidir.Türkiye gibi bir ülke için aynı zamanda bol döviz,bol ihracat ve bol dış kredi gereklidir.Kısır bir döngü söz konusudur.

Türkiye burjuvazisi karlı dışticaret ve karlı dış yatırım alanları bulmak zorundadır.Ancak bunu bulmak için gerekenleri yerine getirmek, yine karlı dış ticarete, dış yatırıma takılıdır.Bu nedenle içerde mülkiyet birimlerini büyüttüğü, işçi ve emekçi sınıfların sofrasındaki son dilim ekmeğe de gözünü diktiği halde, kısır döngüyü

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

değil kırabilmek, zorlamaktan bile uzaktır.

.....

Partimizin II? konferansı,Türkiye gibi güçsüz bir temelde faşizmin ittifak blokunun ancak tekel dışı burjuvaziye kadar uzanabileceğini vurgulamıştı.Yaşam, faşizmin ittifaklarının tekel dışı burjuvaziden öteye gidemeyeceğini kanıtladığı gibi, zaman geçtikçe ona bile bir ittifak platformu sağlamaktan aciz kaldığını gösterdi.Önceleri kişilsiz ve pısırık bir beklenti içinde 'muhalefet'yapan çeşitli burjuva kesimleri, şimdi giderek artan bir muhalefet yürütüyorlar.

????

Türkiye'nin emperyalistleşme amacıyla üstlenmek istediği rol, NATO'nun,NATO içinde özellikle ABD'nin bazı çıkarları ile üst üste düştüğü için, son yıllarda dış siyasette ABD etkisi hızla artmıştır.Bazı Avrupa emperyalist ülkeleriyle belli çelişkiler ortaya çıkmış,SB ile ilişkilerde ise gerileme olmuştur. Ancak Türkiye dış siyasetinin özü, dünyadaki çelişkilerden yararlanarak emperyalistleşmek olduğu için, faşist cunta yarın ABD'ye karşı konuşabilir,Sovyetler'le ilişkisini geliştirebilir."

"Faşist cunta kapitalizmin ekonomik, toplumsal sorunlarını çözme yolunda kalıcı adımlar atamadığı için,bu amaçla uygulanan siyaset halk yığınlarında hoşnutsuzluğu körüklemekten başka bir işe yaramadığı için ve bu hoşnutsuzluktan duyduğu endişeyle burjuva 'muhalefet' pısırık bekleyişinden çıkıp muhalefete geçti

....

Burjuva muhalefet, faşist cuntanın dayattığı dar siyasal çerçeveyi kendi istediği yönde genişletmek için halk yığınlarındaki hoşnutsuzluğu taban edinme çabası içindedir.Faşist cuntanın kararlılığı, burjuva muhalefetin daha da güçlenmesini,'gerçek antifaşist güç' görünümünü almasını ve göz boyamasını getirecektir.Ortaya demokrasi ve özgürlüğü savunan burjuva kahramanlar çıkacaktır"Bu ciddi tehlike komünistlerin

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ideolojik savaşımı hızlandırma, burjuva muhalefeti sergileme ve devrimci alternatifi, en başta da komünist partisini güçlendirme görevini acilleştiriyor." TKP Eşgüdüm Komitesi kararları, İS sayı 239 1 Ağustos 1983

"IV. Program,Türkiye'de 1970'lerden bu yana devlet-tekelci kapitalizminin belirleyici olgu olduğunu ve ülkenin emperyalistleşme aşamasına vardığını söyleyen tek programdır.Ülkenin genel geriliği, güçlü emperyalist devlerin varlığı gibi nedenlerde bu amacına ulaşamayan Türkiye burjuvazisi, ülke içinde giderek sömürüyü giderek ağırlaştırmakta, bunu sağlayabilmek için de sürekli olarak totaliter, faşizan ve faşist rejimler üretmektedir. Toplumsal yaşamın her alanı, ya faşizm ya devrim ikilemini yansıtmakta, üçüncü yollar hep geçici kalmaktadır."

...

Programın verdiği adla, ileri demokratik halk devrimi burjuva özlü bir devrim değil, proletaryanın siyasal devrimidir.Görevi kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek değil, baş düşman emperyalizmi ve yerli finans oligarşisini alaşağı etmektir.

.....

IV. programın getirdiği önemli bir başka fikir, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olan bu çağda, proletaryanın yalnızca ideolojik değil, fiili öncülüğü altında kurulacak her çeşik erkân proletarya diktatörlüğünün bir çeşidi olacağı fikridir.

...

IV. program'da cephe adı geçmemiştir.Bu , partimizin devrimci güçler arasında birlik fikrinin c nalaıcı önemini küçümsediğini değil, şablonlara, klişelere karşılığını göstermektedir.Savaş birliği zorunludur ama bu, kavganın gelişimi içinde çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir.Taktik sorunlar skrateji, hele ilke düzeyine hiç çıkarılmamalıdır.

..

IV. Program,Türkiye'de demokrasi sorunun kategorik olarak, koşulsuz

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

olarak devrim sorununa bağlayan bir programdır....Türkiye kapitalizminin demokrasi getirmeye hiçbir düzeyde gücü yoktur. Türkiye'de demokrasi devrim sorunudur.....Programın getirdiği ~~sosyalizm~~ demokratik istemler sosyalizm falan değil, demokrasinin ta kendisidir.Neden hiçbir sol akımın, en başta da partimizin opportünist kanadının, demokrasi dedikleri zaman akıllarına bu istemler gelmemektedir? Ne kadar ilginç değilmi ? Herkes demokrasi diye bağırıyor da, işte demokrasi budur, bunun dışında gerçek demokrasi yoktur demiyor, bunu istemiyor.

.....

IV.Program'da "köylülük" diye bir bölüm konmamıştır.... Bilimsel anlamıyla "köylülük" kapitalizm öncesine aittir.Kırda kapitalizm ~~ayrıştıkça~~ geliştikçe ayrışır,kapitalizmin sınıflarına bölünür.Bir kesimi kır burjuvazisi, çoğunluğu küçük burjuvazi, yine bir bölümü kırda ve kentte proletarya olur.Türkiye'de de duru durum budur, ayrışmamış tek bir yığın olarak "köylülük" ve "köylü sorunu" yoktur.Kırda da kapitalizmin sınıfları sorunları vardır." R.Yürükoğlu, 193 10 Eylül konuşması,sayı 242

"Örneğin insanlar inanırsa ki tüm dünyada komünistlerin bugün en birincil ve acil görevi, barış uğruna, devrim hedefinden kopuk bir "savaşım" yürütmektir, burada bir bozukluk vardır.Eğer dünya komünist hareketine ilişkin olarak 'büyük birleştirici.. ilke.. komünistlerin... barış için ardıcıl savaşımıdır' denirse (SBKP 26 . Kongre raporu) bu mantık ürünlerini verir.Bunlara inanan, devrimci durum da olsa, ülkenin koşulları devrimi olanaklı ve gerekli de kılsa, kendi ülkesinde devrimi askıya alır.

....

Dünya devrimini geliştirmek, dünya barışını korumaya mı, yoksa dünya barışını korumak dünya devrimini geliştirmeye mi bağlıdır?

...

Bu soruları yanıtlarken, bir kimse, dünya devrimi, dünya barışının korunmasına,varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine ve eşit-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

liğe dayalı uluslararası ekonomik ilişkilerin kurulmasına bağlıdır diyorsa, o kimse devrimci değil reformisttir.Bunlar elde edilene kadar devrimden sözedilmez demiş oluyor.(Şubat Atılımı bunu açıkça söylüyor:'Proletarya barışı sağlamadan kendi amaçlarına ulaşamaz') Komünist partilerin tek ve ana görevi, ardıcıl barış savaşçıları, yaşayan sosyalizmin en sadık destekçileri ve en yurtsever yurtseverler olmaktır, demiş oluyor.

....

Sorun basit, klasik eski bir sorundur- devrim mi, reform mu sorunu, devrimci, reformist ayırımıdır..... yıl sonra, böyle bir gerekliliğin olması, dünya komünist hareketinin reformizme ne denli kaydığının çarpıcı bir göstergesidir.

....

Yürükoğlu yoldaşımızın işaret ettiği gibi,"dünya sosyalist sisteminin likidasyonu, içerden çözülmesi", bugün gerçekten bir tehlikedir.

.....

Teorik düzeyde bu varsayım , daha genel bir hastalığın ürün ve yansımasıdır:Dünya temel bilimsel ilkelere inancın, dünya devrimine umudun yitirilmesi.

....

-Dünya komünist hareketinin TKP'deki oportünist kanada resmi destek vermesi.

Bu özgüllükler birşeyin yolundan çıktığını gösteriyor ama bu yolundan çıkan, dünya devrimi değil, dünya komünist hareketidir.Dünya devrimi etkileniyorsa bundan etkilenmektedir." (Dünya Devrmi Üzerine, Ayla Antepli, İS sayı 234, 16 Mayıs 1983)

"Çünkü SBKP'nin yönetiminde çizilen SSCB/dışpolitikası , doğrusu ve yanlışıyla devlet politikasıdır. Komünist partisinin kendi ülkesindeki sınıf savaşı içinde oluşan komünist siyaseti ise, devlet politikası değildir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yani.....

Yani, devrimi SSCB'nin barış siyasetine bağımlı kılan anlayış, savaşması gereken komünist partisinin önüne de reformcu bir barış hedefi koymuş oluyor."(Bir yoldaşla söyleşi, Rahmi Bayram, İS sayı 237, 27 Haziran 1983)

"Fakat bunlardan hiçbirisi, tek başına ya da birlikte cuntaya faşist dedirtmeye yetecek neden değildir.Bir tek ana nedeni vardır.SBKP artık bu cuntaya faşist denmesini istemiştir." R,Y,Yetmez, İs sayı 240 15 Ağustos 1983)

"12 Eylül cuntası, finans kapitalin en azgın kolu olan, emperyalizmin saldırgan merkezleriyle en doğrudan bağlı askersel endüstri kompleksinin ta kendisidir. Üniformalı finans kapitaldir. s48

....

Bu devlet biçimini ötekilerden ayıran (burjuva diktatörlüğünün devlet örgütlenmesinin bir biçim olarak demokrasi) ötekilerden ayıran temel özellikleri kisaca sayalım.Azınlığın çoğunluğa uyması,insanların yasalar karşısında eşitliği ve özgürlüğü, anayasa, parlemento ve öteki temsili organlar, yani yasama -yürütme ayırımı ve yürütmenin yasamayla bağımlılığı, yargının bağımsızlığı,seçme-seçilme hakkı ve siyasal özgürlükler.Bu özellikler ortadan kalktı mı, devletin biçimi değişmiş demektir.Ne denli mükemmel olduğu bir yana, parlementer demokrasiden açık diktatörlüğe geçiş, devletin biçimin değişmesi demektir.s.49

...Komintern tanımından kalkılarak yapılabilecek...yanlış, faşizmi yalnızca finans kapital'in en gerici kesiminin bir aracı olarak görmek ve dolayısıyla bu küçük klik dışında kalan orta-büyük, tekeldışı ya da tekelci tüm burjuvaziyi bu diktatörlüğe karşı savaşabilecek bir güç olarak görmektir. s.54

Faşizme genel olarak emperyalist aşamanın karşı devrimidir diyoruz çünkü bugüne kadar gerçekleşmiş tüm faşist iktidarlar genel olarak emperyalizmin aşamasında, ama özel olarak finans kapital in empe yalistleşme aşamasında ortaya çıkmıştır. s58

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

..Finas kapital, bu karşı devrimci açık diktatörlükle, Türkiye'nin emperyalistleşmesinde ve DTK işleyişinde bir dönüşüm, mülkiyetin tabanını kendine uygun biçimde genişletmeyi amaçlıyor... Ülmeyi yöneten cunta, türkiye ekonomisinim ele geçirmiş olan finans kapitalin yalnız üst düzeyde bir aracı değil, finans kapitalin bir kesiminin ta kendisidir.Üniformalı finans kapitaldir... Bu cunta yıllardır ilerleyen devletin faşistleşmesi sürecinde de nitelik sıçramasıdır.Bir devlet biçiminden başkasına geçilmiştir...s59"Bu Kavga Yelecek Kavgasıdır, R.Y.,Eylül 1981)

"Bugün emperyalist ülkelerin tümünde ciddi bir bunalım vardır. ABD'nin dünya kapitalist dünyadaki hegemonyası sürekli geriliyor.s.13

..Tüm emperyalist ülkelerin devletleri mali bunalım geçirmektedir bu eğilimler gidici gibi görülmemektedir (Bu bölümde silahlanma nın neden oldukları hiç yok)s.18...Kapitalist sistem bugün öyle ilginç bir gelişme yaşıyor ki, emperyalist sistem ile emperyalist devlet ilişkisinden sözedebiliriz s.29

Ancak Türkiye kapitalist ekonomisinin nesnel yapısal gereksinimi hem mal, hem sermaye ihracı olarak dışa açılmalıdır ve yerli finan finans kapital bunu çok iyi görmüştür..s.34

Görüldüğü gibi faşizm de Türkiye'nin sorunlarını çözemedi.Bunalım kalıcı olduğunu bir kez daha kanıtladı.12 Eylül faşist darbesi ile devrimci durum ortadan kalktı ama TKP II.Leninciler Konferansı'nın belirttiği gibi, ancak devrimle çözülebilir bir durum sürmektedir.s.37

Bir de dünya komünist hareketini sosyaldemokratlaştırma eğilimi ilerliyor.s.40

İşçi sınıfının birliği için komünist ve sosyal demokrat, sosyalist partilerin işbirliğini koşul olarak koymanın bir tek anlamı olurbİşçi sınıfını ve komünist partisini burjuva düzenine bütünlemek.s.43" R.Y. Durum ve Görevlerimiz, Ekim 1982)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Her sistem dönem dönem darbogazlar içine girer.s.35
Dünya sosyalist sisteminin başka ülkelerde devrimlerle beslenmeden, kendi başına, bu varolan ülkelerle kapitalizmi geçmesi koca bir tarihi gerektirir.İki tane beş yıllık planın ya da üç tanesinin işi değildir. Sosyalizmin güçsüzlüğünden değil, sosyalist ülkelerin kendi gerikalmışlık tarihleri yüzünden. ~~Kapitalist ülke halklarına~~ Kendi ülke halklarına ileri kapitalist ülkelerin olanaklarını sağlayamadıkları için ve sağlayamadıkları sürece sosyalizm ciddi bir likidasyon tehlikesi ile karşı karşıyadır s.39
Ne var ki, sosyalist sistemin savaşa karşı bugün oluşturabildiği denge, çok hassas ve emperyalist gücün gerisinde kalan bir dengedir. s. 40" R.Y., Kankun konferansı ve Düşündürdükleri, Ocak 1982)
"12 Eylül'den sonra TKP'nin menşevik yelpazesinde ayrışma yepyeni bir düzeye ulaştı. Bunun yanısıra hem siyasal planda, hem örgütsel planda yanlış yönde bi dış karışma ile karşılaşıldı... Siyasal planda yapılan karışma, resmi yönetimin izlediği siyasette somutlandı. Rejimin faşist olarak nitelenmemesinin ana kaynağı buradadır." Eşgüdüm Komitesi Genişletilmiş toplantı/kararları, Nisan 1983, sayfa 13

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Emperyalist propgandaya asıl kalıcı gereç sağlayan, eleştiri ya da o eleştiriyi yapan değil, yaşayan sosyalizmin kendisindeki eksiklikler, aksaklıklardır.s.23

Raporda dünya devrimi kavramı hiç kullanılmamış oluşu, bunun yanında sayfalar dolusu pratik önerilerin varlığı da vurguyu güçlendiriyor: 'Herşey barış için !'

'Partimizin ve hükümetimizin dış siyasetinin temel yönü' barış için savaşımdır demek,'herşey barış için' demektir.Komünistler en aktif barış savaşçılarıdır ama, herşey de barış için değildir. s.28

Sosyalizmde demokrasi neden gereklidir ? Bir kez sosyalizm sınıflı ve sınıf çatışmalı bir toplumdur. Demokrasi ise sınıf savaşımının daha özgür, daha açık, daha geniş örgütlenmesidemektir. Sosyalizmde varolan çeşitli sınıf ve katmanların özel çıkarları ancak sosyalist demokrasi yoluyla sağlanabilir. s.122

Sovyetler Birliği'nde demokratik yan çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik toplumsal-uluslararası nedenlerle geride kalmıştır.Bu geri kalışın önemli göstergesi olarak sivil (civic) toplum çok cılızdır. s.125

'Sendikalar işçi sınıfının çıkarlarını korur'(Kime karşı?Yanlış yapabilecek devlete, ekonomik karar organlarına, partiye karşı.) s.126

Kadın örgütünden bile sözedilmiyor..... erkek şovenizmine sürekli savaşmak zorunludur.s.129-130

SSCB'de demokratik yan geri kalmıştır.Ancak bu durum,sosyalizmin bir özelliği değil, o ülkenin gerçeğidir. s.129

Yaşayan Sosyalizm, R.Y., Ocak 1982"

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"Dünya komünist hareketinde her soruyu böyle geneldoğrularla yanıtlama alışkanlığı ne yazık ki dönemdönem oldukça yaygın olmuştur. Bu alışkanlığa sahip komünistlerin şu soruya ne yanıt verceklerini duymak ilginç olacaktı:Nasıl oluyor da sömürücü bir azınlığın diktatörlüğü olan burjuva demokrasisi genel seçimler yoluyla diktatörlüğünü sürdürebiliyor.s.14

-Sosyalizm ve demokrasi ilişkisi konusunda B.N.- Mark ve Engels... ömürlerinin yetmediği..... Lenin'de yaşamının sonunda..... ama yine ölüm bu görevin yerine getirilmesine engel oldu.....Bugüne dek bu görev Marksizme yaraşır biçimde yerine getirlmedi.s.17-18

Komüntern partileri dönemi diyebileceğimiz, bir önceki dönemde başlayan demokrasi ve sosyalizm arasındaki açıklığın büyüdüğü aşama.... fakat artık bir/de sosyalist devlet vardır ve bu sosyalist devlette giderek otoriter bir yapı kurulmaktadır.s.18

Komintern'in.... Sovyetler Birliği'ndeki sistemin yerleşmesinde ve donuklaşmasında önemli payı olmuştur..... 'Burjuva demokrasisi uydurmadır, proletarya diktatörlüğü çok iyidir.' Ama bu yetmiyor.Açılan arayı insanlar görüyor...s.18-19

Soğuk savaş..... bir başka nesnel sonucu,Doğu Avrupa ülkelerinin demokratikleşmesinin önünü kesmeki oldu.s.20-21

Bilimsel teknolojik devrim sayesinde,ihtiyar dünyanın emperyalizmi yeni olanaklara kavuştu.Bu olanaklar temelinde ve işçi sınıfının savaşımı ve bilmsel teknolojik devrimin zorlamasıyla Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinde demokrasi uygulaması genişledi, sosyalist ülkelerde ise en başta kendi ekonomik zorlukları nedeniyle donuk bir yapı ortaya çıktı.s.22

Günümüzde işçi hareketinde ilk kez sosyalizm-demokrasi ilişkisinin gerçekten tartışılmaya başlandığı dönemdir.İlk kez ciddi bir tartışma başladı.....Batı demokrasi uygulamasında genişleme var, sosyalist ülkelerde demokrasi uygulamasında sosyalizmin istediği oranda genişleme yok.s.23

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bu nedenle işçi sınıfı tarihinde ilk kez demokrasi -sosyalizm konusu Batı Avrupa'nın yüro-komünist partileri eliyle gündeme geldi... gocunamayız..Tarihsel olarak bu partilerin katkısı budur.s.24

Ve ilk kez demokrasi-sosyalizm ilşkileri konusunda öne sürülen tezler hem burjuvaziye, hem sosyalist ülkelere karşı söylenmeye başlandı.Sosyalist ülkelere ~~karşı~~de eleştiri getirilmeye başlandı.Yüro-komünist partilerin dünya komünist hareketi tarihinde ilk kez bu denli yığınsal partiler olabilmelerinde demokrasi kavgasını gündeme getirmelerinin büyük payı vardır.s.24 Bizim görüşümüz ~~iki taraf~~ın tarafların ikisininde yanlış olduğudur.Fakat böyle bir tartışmanın yürümesi çok hayırlıdır...SB'nin sağladığı şemsiye altında SB'ni eleştiriyoruz. s.25

İnsan hakları....Saharof.... Komünizmin işçilerin, emekçilerin kalbini kazanması için belki de en büyük engel buradadır.s.26

Mutlaka anladığımız demokrasinin olumlu programını geliştirip ortaya koymak gerekiyor..Gelince ne yapacağımızın programını mutlaka geliştirmemiz gerekiyor.Sosyalist ülkelerde demokrasi uygulamasını eleştirmek 'bizimki böyle olmayacak' demek bir başlangıçtır.İlk adım böyle başlayacaktır.... İstediğimizi yapıp yapamayacağımız yalnızca bize değil, karşımızdakilere bağlıdır. S.27

Sosyalist ülkelerde uygulanan demokrasiyi eleştirmek,sosyalizm-demokrasi ilişkisini somut işleyişler alanında geliştirmek için zorunludur, yararlıdır, üstelik kolaydır. Örneğin...psikiatri klinikleri vb., bunlar bırakın sosyalizme insanlığa yakışmayan şeylerdir..., hatta seçimlerin anlamsızlığı..s.28

Diktatörlük devletin özüdür, demokrasi devletin biçimidir.Her devlet bir diktatörlük ama her diktatörlük demokrasi olmayabilir.s.30

Yaşanan ortama, partinin izleyeceği hattan yanlışlık derecelerine vb.bağlı olarak özle biçimin arası ~~açılabilir~~ derece derece açılabilir.Sosyalizmde bu açılma bürokratik deformasyonu anlatır..... devlet bürokrasisi hala uzmanlık dalıdır.Böyle olduğu için sosyalizm dediğimiz

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

değiğimiz bu devrimci dönüşüm dönemindid önemli kavgası, hala bir uzmanlık dalı olan, devleti yönetmenin halktan soyutlanması ya da soyutlanmaması, halkın iradesine bağlı kılınması ya da kılınmamasıdır. s.31

Osamnlı toplumunu hatırlarsak.... mülkiyet hakkı yoktu... zilyetlik .. giderek mülkiyet hakkına yaklaştı sonunda mülkiyet hakkı olarak yasaya girdi. Bürokratik deformasyonu mantıksal sonucuna götürürsek benzer bir gelişme sosyalizmde de olabilir.xx32x... buradan kapitalist sınıf doğabilir.s.32-33

Mutlaka demokratik işleyişler, demokratik biçime sahiplik gerekiyor. s.34

Demokrasi sürekli bir fikir oluşturma ve karar verme sürecidir.... Bunun programını buradaxsürekliz somut olarak saptamaya olanak yoktur, ama mutlaka belirli bir çerçeveye konmuş koyabiliriz. Zaten konmuş.Üstündeki külleri temizlemek,o mirası yeniden ortaya çıkarmak yeter.s.36

en yüksek devlet memurunun aylığı nitelikli bir işçinin aylığını geçemez...xxxx...vs Silah üretimi ve dağıtımı kesinlikle proletaryanın bilğisi ve denetimi altında olmalıdır.Ordu cephaneliklerinin tümü işçi kollektiflerinin bekçiliğine devredilmelidir. s.39

Çok partili sistemi kabul neden?Bir kez çeşitli sınıf ve katmanlar olduğundan...Lenin 'demokrasi' sınıf kavgasını ortadan kaldırmaz, tam tersine demokrasi sınıf kavgasını daha açık, daha geniş, daha kolay hale getirir' diyor...SBKP'nin yönetimine, hatta üye bileşimine baktığımız zaman çoğunluğu işçi sınıfı oluşturmuyor.Bu böyle olmasın. s.40

İkincisi, aynı sınıf içinde mutlaka farklı yaklaşımlar olacaktır.Aynı sınıftanım diye bir başkasıyla aynı düşünmek zorunda değilim....O yol yanlıştır, ama öteki de yanlış olabilir. s.40

Üçüncüsü, en tutarlı ...kömünist partisi.. bildiğimize göre,... neden korkacağız ?s.40

Çok partililiği kabul, sınıf savaşını daha açık, daha namuslu, daha geniş bir biçime sokar.s.40

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dolayısıyla, proletarya devletinin demokratik düzenine karşı çıkmayan tüm partilere özgürlük.s.41

"Halkın iradesine tam saygı.Bu şu anlama gelir:Seçimler yapılacak.Farklı programları olan farklı partiler olacak.Seçimlerde kaybettiğimizde gideceğiz.Başka türlüsü mantıksızdır....Böyle şey olmaz.Lenin böyle öğretmiyor.s.42

Herkese silah taşıma hakkı...Örneğin işçi kollektiflerinin tahrip gücü yüksek modern silahlara sahip olması.s.46

Bunlara dayalı olabilir, olmayabilir, farklı partiler olacaktır.Amerika ya da İngiltere'de bir burjuva partisi gidiyor, öteki geliyor diye burjuva diktatörlüğü yıkılıyor mu?Bunları hayal sanmayalım.Bunları hayal sanmak. sosyalizmin bugünkü geri kalmışlığına teslim olmak demektir.s.58

Sosyalizm ve Demokrasi.R.Y,Ekim 82"

"Türkiye kapitalizmi için faşizmin işlevi bitmemiştir, yakın gelecekte de bitmeyecektir. Faşizmin bu nesnel işlevi sürdükçe de, aralarındaki çıkar çatışması ne olursa olsun, cunta genelde burjuvazinin desteğini almaya devam edecektir. Eşitli burjuva kesimlerinin tutumlarını değerlendirirken unutulmaması gereken xxx en önemli gerçek budur.Bu kesimlerin bugüne dek yürüttükleri ağırbaşlı ve yapıcı'muhalefetin' gösterdiği de budur."s. 14 Çek Al, 1 Eylül 1983"

"Faşizm ya çözmeyi amaçladığı ekonomik toplumsal sorunları çözmüş, karşı devrimi gerçekleştirmiş, gereksiz olmuştur,yıkılır. Ya da o sorunları çözemediği için, o sorunların patlak vermesiyle yıkılır.Ama her durumda faşizm kendiliğinden yıkılabilir.

Yıkılırda ne olur? Ekonomik toplumsal sorunlar çözülmüşse burjuva xxx demokrasisi gelebilir.xxxxx Çözülmemişse, devrimci durum kapıdadır ve yeniden kabaracak sınıf savaşımı neyin gelceğini belirleyecektir. Bu anlatılanlar nedeniyledir ki, faşizmxxx koşullarında devrimin yoğun propagandası ber görevdir.... Aynı nedenledir ki, faşizmi yıkmak için hiç de burjuva muhalefetle işbirliği yapmak gerekmez.Tam tersine bir toplumsal patlama olursa, faşizmi, kendiliğindenliğin çerçevesini

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

aşan bir devrimle yıkabilmek için burjuva muhalefetin halka bulaşmaması gerekir....."Emine Engin, İS, sayı 243,3 Ekim 1983,s.5

"TKP'nin 'resmi kanadı' kendi kendini atamış oportünist 'yöneticileri' TKP'yi peryiodik likidasyonlara sürükleyen türden dünya'devrimi'nin' sözcülüğünü ve propagandasını yaparak yaşıyorlar."Ayla Anetpli, İS, sayı 233, 2 Mayıs 1983,s.18

"Yukardaki alıntıdanda anlaşıldığı gibi, ulusal kültür sloganı bir 'burjuva aldatmacası'dır..... Bu bakımdan 'ulusal kültür' Lenin'in deyimiyle,'genel olarak büyük toprak sahiplerinin, papazlarının ve burjuvazinini kültürüdür'." İS,263,23 Temmuz 1984,s.15

Ulusallık-Çek Al, sayı 263, 23 Temmuz 1984.Bu yazıda, ulusallık ne proletaryanın, ne de burjuvazinindir, yalnızca küç k burjuvazinin dir. O na ait bir nitelemidir görüşü binbir dolambaçla ifade ediliyor. "Bunca istikrarsızlık, hatta bunalım varken, bunların derinleşmesi olasılığı büyükken faşizm çözülmüyor da ne zaman çözülecek ?...

Demokratikleşme anlatılmak istense demokratikleşme denirdi.Yine de çözülmeyle demokratikleşmeyi özdeş sayan ısrarlı/bir anlayış var.Bu görüş anlayış, faşizmin evrim yoluyla demokratikleşemeyeceğini de iddia ediyor.İlk bakışta 'çok devrimci' görünen bu konumdakilere iki soru sormak gerekiyor: Birincisi, siz faşizm ayrı bir devlet biçimidir derken toplumların tarihine de yeni bir toplumsal-ekonomik formasyon mu katıyorsunuz? İkincisi siz burjuvaziyi enay imi sanıyorsunuz? ..Faşizmin, burjuvazinin ayrı bir devlet biçimi olduğu ve bu sınıfın kendi devlet biçimini bal gibi de adım adım, evrimci yoldan ve kendiliğinden değiştirebileceği unutulmuş.... Kim kimin devletine karşı olacak ki? Adamın kendi devleti, burjuvazi kendi devletine karşı mı olacak ?

Burjuvazi tam da kendi devletine karşı olamayacağı için, faşizm burjuvazi eliyle demokratikleştirilebilir...Ancak ya artık işlevini görerek gereksizleşmiş, ya da işlevini görmeden yoğun hoşnutsuzluk biriktirerek geçersizleşmiş bir faşizmin yarattığı 'patlama'

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tehlikesinden kurtulmak istemesi gerekir.... Toplumda patlama tehlikesi varsa ve böyle bir patlamayla burjuva devletin paramparça olma 'riski' varsa, devlet biçiminde yığınların hoşuna gidecek yönde değişmeler yapmayaçak burjuvazi enayi kategorisine girer."
Emine Engin, sayı 257, 30 Nisan 1984, s.29-30

"Faşist Evren, faşist cunta ve faşist anayasa topluca sandıktan çıktılar !.....
Faşist Evren .."Cumhurbaşkanı"...
Faşist diktatörlükten yana olmayan geniş bir burjuva muhalefet vardır..
Emine Engin, sayı 216 Çek Al, sayfa 7 ve 12)

"Kapitalizm koşullarında barış da, aynen demokrasi gibi, burjuvazinin kendi çıkarlarına göre ayarladığı bir atış kes dönemidir."IS, sayı 194, 12 Nisan 1982, sayfa 2
"Cuntanın'demokrasiye dönüş' yaftası altında faşizmi kurumlaştırma çabaları" İS, sayı 226, 14 şubat 1983, sayfa 1

"Burjuvazinin sağı, solu arasında çekişme de giderek şiddetleniyor"
Sayı 267, sayfa 1, 17 Eylül 1984
"Tüm bunlar faşizmi özüyle değil, biçimiyle anlamaya çalışan ve bu nedenle yaşamın zenginlikleri karşısında şaşıran yanlış yanaşımın örnekleridir.s.18
Faşizmin kapitalizmi kurtarmaya yönelişi, tüm burjuvazinin desteğini alması için nesnel temeldir.s.20
Faşist iktidar bu yollardan faşizmin korporatif, monolitik toplum yapısına ulaşmayı amaçlıyor.Ülkedeki tüm üretimi, dolayısıyla tüm toplumu finans kapitalin çıkarları doğrultusunda denetim altına almak istiyor. Korporatiflik, tüm toplumun (tüm üretimin) faşist devlet disiplini altında örgütlenmesidir.monolitiklik, bu örgütlenmenin tek bir çıkar (finans-kapitalin tüm kapitalizmi kurtarıcı yöndeki genel çıkarı) doğrultusunda olmasıdır. s.25
Bu da yurdumuzda faşizmin kurmaya çalıştığı iktidar blokunun ekonomik-sınıfsal tabanını yalnızca burjuvazi ile sınırlıyor.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Görüldüğü gibi faşist bir iktidarın kurulmasıyla ülkemizde sınıfların yer alımı değişmemiştir.s.30

Faşist diktatörlük ülkemizde sınıfların karşılıklı yer alımını değiştirmemiştir.Bu nedenle, devrimin yolu üzerinde görüşlerimizde değişiklik gerektiren yeni bir duru yoktur.s.34 "II.Konferas 1981

"Geçerken şunu söyleyelim.Burada ordunun kışlasına döneceği ve orada bir süre kalacağı varsayımı üzerinde konuştuk..

Ancak şu acil istemler ileri sürülebilir ki bunlar da demokratikleştirme değildir:

1.Herşeyden önce ordunun siyasal yaşamdan tamamıyla çekilmesi. Ordunun kışlalara çekilmesi." İS, sayı 266, 3 Eylül 1984, sayfa 10

"..hala emperyalizmin daha güçlü olduğu bir dünyada yaşıyoruz."R.Y., İS, sayı 268, 1 Ekim 1984, sayfa 5

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"..Türkiyedeki faşist diktatörlük,Komintern'in faşizm tanımında belirtilein ta kendisidir. Finans kapital'in en gerici, en şovenist, en emperyalist ögelerinin açık terörist diktatörlüğüdür.Bu ditüaüörlüğün burjuvazinin çeşitli kesimlerinden yapıcı muhalefet biçiminde de olsa dolaylı destek alması mensevikleri şaşartıyorsa,Komintern'in adını karıştırmadan, kendi anlayışlarını sorguya çeksinler.s.41

Komintern'in faşizm anlayışına göre, faşizmin sınıfsal özü burjuvadır. Faşizm burjuva sınıf egemenliğinin bir devlet biçimidir.Bu devlet biçimiinde başı finans kapitalin en (..) kesimi çeker.Bu anlamda faşizm finans kapitalin en (..) kesiminin açık terörist diktatörlüğüdür. Somut yaşamda şu demektir:Finans kapitalin, başı çeken en (..)kesimi, finans kapitalin, bunjuvazinin öteki kesimleriyle çelişkiler barındırır, ama tüm bu çelişki çatışma içinden yine de sınıfın sözcüsü olarak süzülür.Dolayısıyla, kavga, gürültü içinde burjuvazinin öteki kesimlerinin dolaylı, dolaysız destek, yapıcı muhalfet vb. alacaktır.Ancak faşizm yıkılırken bu destek kalkabilir.s.42

E.Engin, Neden faşist diyemiyorlar, Nisan 1983

"Faşizme en başta özü, işlevi açısından bakmak gerekir.Genel bir yaklaşımla, faşizm emperyalist aşamanın karşı devrimidir.

Her toplumsal yapıda olduğu gibi, tekelci kapitalizmin egemenliği koşuyyarında da üretim ilişkileriyle üretim güçleri arasında, ancak nitel bir sıçramayla aşılabilecek bir uçurum doğmuşsa ve egemen sınıfın sıçramayı reformcu yoldan gerçekleştirebilecek manevra alanı yoksa, şuddetin ebelik edeceği bir dönem nesnel zorunluluktur.Devrim bunu olumlusundan, kalıcı olarak çözer. Faşizm ise karşı devrimci şiddetle, finans kapitalin açık diktatörlüğü altında, geçici olarak olumsuzundan gidermeye çalışır. Bir yandan üretim güçlerini bastırır, öte yandan üretim ilişkilerini, varolan yapı içinde genişletmeye çalışır.Bu da, en önemli üretim gücü olan işçi sınıfına baskı ve devlet tekelci kapitalizminin merkezi bürokratik yapısını pekiştirmek, tüm üretimi bu yapı altında örgütlemek, büyük mülkiyeti güçlendirmek ve dışa açılma-

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ya yönelmek demektir.

Faşizm finans-kapital'in açık şiddete dayalı diktatörlüğü altında 'rejimi kurtarma' çabasıdır.Bu bakımdan, başını, kapitalizmi kurtarmanın nesnel gereksinimleriyle, kendi grupsal çıkarları en iyi üst üste düşen finans-kapital grubu çeker.Başka bir deyişle, yığınlar üzerinde en ağır şiddet uygulamasını, şovenizmi kı kırçarak, silahlanarak, gerekirse savaşla dışa açılmayı, vb. kendi somut gereksinimlerinden hareketle savunan finans-kapital grubu faşist diktatörlüğe 'öncülük' yapar.Ancak bu grubun solut istemlerinden çıkarak ' gereksinimleri' en iyi görüyor olması, ubnlar yalnız o grubu ya da yalnız finans kapitali de il,tüm kapitalizmi kurtarmanın nesnel gereksinimleri olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Faşizmin kapitalizmi kurtarmaya yönelişi, tüm burjuvazinin desteğini alması için nesnel temeldir." II konferans,s.19-20

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İS ile ilgili olarak Atılım'da yer alan yazılar:

Uyarıcı yazılar: Sağ ve sol iki eğilime de vuruyorlar.

-Şubat 79: Yaratıcı savaş

-Mart 79: İki eğilim (s.8)

İdeolojik saldırılar-Devrimci çizgi (s.4)

-Nisan 79: Devrimci Disiplin (s.8)

İdelojik savaş (s.8)

Adı konarak ele alınan yazılar: -

-Temmuz 79: 3 Haziran 79 Tarihli TKR MK PB Açıklaması

" Günümüzde ideolojik çalışmayı her alanda daha da geliştirmek partimizi güçlendirme tutulacak ana halkadır. İşçi hareketinin ideolojik düşmanlarına, sağ ve "sol" oportünizme karşı savaş aralıksız sürüyor. Bu savaşta günümüzde baş tehlikeyi sağ oportünizm oluşturuyor. TKP bu tehlikeye karşı savaşmadan "sol" oportünizmin yenilemeyeceğini belirtiyor.ML ve pe ışığında yürüyor.

Toplantı sağ oportünizm tehlikesine karşı uyarı yaptı. Her türlü sağ ve "sol" yanlış görüşleri eleştirdi.Parti belgelerini, MK GS İ.Bilen yoldaşın görüşlerini parti politikasını çarpıtan, vardığı sonuçlarla bugünkü koşullarda serüvencilige yol açan, ulusal demokratik cephe politikasının gereklerini atlayan yanlış tutumlara karşı savaş zorunluluktur.Öte yandan Leninci parti normlarının göz bebeği gibi korunması, titizlikle uygulanması için savaş, sağ oportünizme karşı savaştan ayrılmıyor...."

Bir broşür üzerine (s.8)

Terörizm (s.6)

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-Ağustos 79:

Utkumuzun Anahtarı (s.8):Bilen yoldaşın TKP'nin sesi'ne verdiği demeç. 22 Temmuz 1979'da radyoda yer almış

-Eylül 79:

TKP 60'ına bastı-İ.Bilen (s.4):

TKP'ye saldırılar (s.8):

-Ekim 79:

Eylem Birliğini Yadsıyanlar (s.4): "Son günlürde burjuva propaganda aygıtının en gerici kesimlerince bir küçük burjuva aydın grubunun TKP içinde ayrı kanat olduğu görüşü yayılmak isteniyor. Söz konusu grupçuğun TKP ile ~~xxxi~~ hiçbir ilgisi olmayan "İşçinin Sesi" gazetesinin partimizin politikasına karşı saldırıları burjuva basınında gürültülü bir yankı buluyor.Bu grupçuğun TKP'ye karşı saldırılarının önemli bir yönü nedir?"

"Bunlar birinci olarak, başta SBKP olmak üzere, komünist hareketin sosyalist, sosyal demokrat partilerle ilgili çözümlemelerine,buradan çıkan politik sonuçlara karşı "sol" oportünist,sekter konumlarda eleştiri yöneltiyor.İkinci olarak da,TKP'nin ulusal demokratik cephe ve sosyalist partilerle eylem birliği politikasına aynı konumlardan karşı çıkıyorlar."

"sol oportünist grupçuk"

-Kasım 79:

"Sol"oportünist Serüvenciliğin Çürük Temelleri (s.4) :"Bu yazıda bugün artık açıkça "sol" oportünist konumlara geçen İşçinin Sesi gazetesi çevresindeki bir grubun "zayıf halka","devrimci durum" ve "devrimci durumda görevler" üzerine görüşleri özetle eleştirilecektir."

"Türkiye'de 'devrimci durum varmı, yok mu' türünden ~~xxxxxx~~ bir tartışma, TKP için sözkonusu değildir.Partimiz bugünkü durumu devrimci durum olarak tanımlamamıştır...Toplumsal çelişkilerin daha da sertleşmesi bunalımın devrimci yönden gelişmesini,bir devrimci durumun oluşmasını sağlayabilir. Bugün (gelecekte değil) reel olan, egemen sınıfların faşist ya da profaşist bir diktaya gitme tehlikesidir.....!Devrimci durum var mı, yok mu' tartışması içi kof bir tartışmadır.sorun genel eğilimi görmek ve olasılıkları kavramak buna uygun somut politika çizmektir."

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

kk"kaba kkk,vülger bir ekonomik anlayış","volontarizm","anti Leninci anlayış"."Ekonomik etkenlerin tek yanlı yorumlanmasıyla, voluntarizmin eklektik bir karmaşası,bu "sol" oportünist grubun teorik tutarsızlığını oluşturuyor."

---Zayıf halka kavramını yanlış kullanıyor

---'yüksek sömürü oranı' ile devrimci durum açıklanamaz.

---Anarşi'yi çarpıtıyor

sorunuyapısal getiriyor,neden 1968'den başladığı belli değil

--- getirdigi politik görevler, politikada serüvencilik

---İdeoloik savaşı, politik savaşın önüne koyarak, hatta her zaman en önemli diyerek, birbirinin karşısına koyuyor.

---Ulusal demokratik cephede kimler olmalı, kimlerle birlik gerekli söz etmemeleri ilginçtir

---Can güvenligi'ni ve "devrimci durumun gerektirdigi" örgütleri çarpıtıyo

-Aralık 1979:

Leninci Parti ve oportünizmle savaş (s.8): Tartışma klübü istiyorlar, açık tartışma istiyorlar, pluralistlerfederatif yapı istiyorlar, sızmacı çabalarını açıga vuruyorlar,ideolizasyonu yıkma adı aytında konspirasyonu boşlama çağrısı yapıyorlar.

Yalancının Mumu (s.7): "yalan, dedikodu, çarpıtma yontemleriyle devrimci hareket içinde bozgunculuk yaratma çabaları" Pomeroy'la ilgili soylentiler.

-Ocak 80:

Oportünizmin evrimi(s.8):"grupçuk" anti -TKP'cileri yol arkadaşı seçti:, HK,Kurtuluş, Devrimci Yol vs. "Anti-TKP"yiz" diyorlar. "Komünistlere karşı silahlı saldırılara özendiriyor."iki yüzlü, sızmacı tutumu"Yörükoğlu kendi örgütünü tanımadıgını itiraf ediyor, bunlar kimlerce "örgütlendikleri ni" bilemiyorlar."bu grupçugun egemen sınıfların elinde bir anti-TKP silahı olduğunu ve bu çevrelerce desteklendigini bundan çok önce,komünistlerce belirtilmiştir".Parti üyelerin polise jurnalliyorlar, "TKP yöneticileri deşifredir" masalını yayıorlar,oportünistlerin silahlı provokasyonlarına karşı uyanıklık,"niçin milliyetçi Y. değil de, Sovyet ajanlarını tutuyorsun'

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bataklığa Gidenler Elimizi Bıraksınlar (s.7) :Miltandan mektup

-Şubat 80:

Yozlaşma Aşaması (s.6):Talip Öztürk'le ilgili iftira. "tumturaklı devrimcilik gevezeliğin bir zamanlarki baş temsi cisi Perinçek,şimdi polisin,egemen sınıfların gönüllü uşagıdır.Y.nun bu yolun yolçusu olmaktan koruyan hiçbir neden yoktur.

-Mayıs 80:

Kalpazanlar (s.6):TDKP'den sözederken,"R.Yörükoglu ve çevresi de heveslenmişler,'TKP'Leninciler' diye ortaya atılıyorlar."

-Haziran 80:

Kızıl Balyoz-İ.Bilen (s.8): çarpıtma, santecilik,Lenin'i çarpıtıyor, "solların "marş" olayı,.. kızıl balyoz gerek.

Birleşik yıgın örgütleri (s.7):Yalnızca bir cümle var. İ.S. İGD'ye konan yasağı kaldırma savaşımını karalamaya çalışıyor.

-Temmuz 80:

İki Cephede Savaş(s.5): Yıgınsal, birleşik, legal parti konusu ele alınırken, "İS grupçuğu sistemli bir "sol" sekter politikayı partiye dayatmaya,komünistler arasında bu partilere karşı düşmanca duyguları kamçılamaya çabaladı" deniyor.

-Eylül 80:

Paniğe kapılan "devrimci" (s.6):Y.nun halkın savaşımında gerileme vardır saptaması ele alınıyor. Yıgınlara ajitasyon vepropaganda dan, dergisini okumalarından başka birşey önermiyor.Partinin öncülük görevini salt genel dogruların propagandasına indirgiyor.Sol aşamaları atlar, mevcut aşamanın görevlerini re dedince eylemsizligi savunur.

-Aralık 80:

Mızrak Çuvala Sığmayınce (s.3): Sosyalizm kazanacak"broşüründen Afganistan ve polonya üzerine alıntılar.Antisovyetizm, dolaylı olarak SBKP TK devrimine karışıyor, nereden nereye?..

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- Eylül 81:

Davacı halkımızdır (s.):MHP ile ilgili yazıda, Y. gibileri bırakın faşistler birbirini yesinler diyorlar.Tek cümle

-Ekim 81:

Pahte İkilem-N.Gürel :İS 160-170 sayıları arasında SB ile ilgili tutumun ele alıyor."Y. sosyalist ülkelerin kapitalist ülkelerden her alanda "geri" olduklarını savunuyor.Bu nedenle bu "geriliği" kapatmak xxxxx amacıyla, salt"zaman kazanmak" için barış politikası izlediklerini öne sürüyor" Barış sosyalist ülkelerin sorumudur diyor.Barış ile devrimi birbirinin karşısına koyuyor.SB'nin görevini yalnızca öteki ülkelerdeki devrimlere "yardımcı" olmaya indirgiyor.Savaş mı barışmı yerine, devrim mi, barış mı?

-Kasım 81:

Yörükoğlu Niçin Açık Konuşmuyor ?-N.Gürel: İS 169-170 SB geri, yeterince demokratik değildir,SBxxx diyor, SB'de sosyalizmin özgül yanlarını abartıyor, devrimsel yönlerini ikinci plana atıyor.SB'nde sosyalizm yoktur demeye getiriyor. Kemalizm:Sorlurx-yanıtlar-Ali Saim: İS 172-173 sayılarında ki yazılara gjre Kemalizm konsunda yazılmış. "Burjuvazinin emperyalistleşme aşamasının ideolojisi"diye yeni bir kemalizm tanımı yapıyorlar.İS yazarına göre, bu kemalizmle faşizm arasında pek bir fark yok.

-Mart 82:

İşçinin Sesi Yandaşlarına-N.Gürel:İS 176 ve 180. sayılarına dayanarak, y. empe yalizmi sosyalizm karşısında üstün gösteriyor,SB'de sosyalizm gerçek değil, bi imsel dir diyor, "tipik küçük burjuva entellektüeli", bordro, ya da klinike,barış ve polonya konusunda uyarı yapıyor İS yandaşlarına

-Mayıs 82:

Savaşa geri dönün!-N.Gürel: İS 190-191 sayısını ele alıyor.Antisovyetik bir mektuptan kalkıyor,Y.nun İS 186-187'de Yüro komünistleri övdüğünü belirtiyor ("İşçi sınıfı tarihinde ilk kez demokrasi-sosyalizm konusu B.Avrupa'nın yüro komünist partileri eli ile geldi..Tarihsel olarak bu partilerin katkısı budur"Yorük),kapitalist ülkelerde devrim olmuyorsa sovyet modelini beğenmedikler için ve her şeyde kendi farkını ortaya koyuyor Y.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-Haziran 82:

Halktan Gizlemeye Çalıştıkları

Türkiye' in Döndüğü köşe-y.nun dönemedgi köşe -N.Gürel:Y. T yiye imperyalistleşlekte olan bir ülke gibi gösteriyor, ABD ye karşı çıkacak bir tekelci burjuvazinin varlığını ileri sürüyor, hep ABD'nın NATO'nurolünü ve emellerini özardı ediyor,Bulgaristan'ı Tnin emperyalistleşmesine destek olmakla suçluyor(IS 182), özcesi yığınları antiempeyalist savaştan alıkoymaya çalışıyor.

-Eylül 82:

Oportünizme vura vura:İS 204'te E.E.nın yaz sından yola çıkarak, y yandaşlarını eylem yapmayın, SB demokratik mi değil mi onu tartışın diyor, bir yandan da her an yene devrimci durum patlak verebilir diyerek oyalıyor.

-Haziran 83:

Suç duvarını aşanlar:Dış karışma ve H.Erdal olayı.Milli komünistler.

-Temmuz 83:

"İkili" TKP tarihini a t üst ediyor-Ali Saim: IS 236'dan kalkarak Nazım konusunda soruln sorular yanıtlanıyor..Provakatör-fraksiyoncu ikilisi

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İS

İS, ayrı bir politik gruptur.Kendisini~~xxdeyxmiyle~~, "önce bağımsız bir ideloji, sonra da ayrı bir parti" olarak görüyor.Aslında küçük-burjuva ' sol' oportünist bir "odak"tır.Bu odak ~~xxx~~ çevresinde zaman zaman genişleyen, zaman zaman daralan bir "et" tutuyor.Herşeyden önce bu odağı nitelerken onun"TKP" ile hiçbir ilişkisinin kalmadığı iyice vurgulan~~xxxtxrx~~malıdır.Amacı, ~~xxrxxxax~~ emperyalizme ve kapitalizme degil,dünya komünist hareketine, onun ayrılmaz bir parçası ~~xxxxxxxx~~ olan TKP'ye karşı savaşmaktır.Tüm ideolojik, politik, orgütsel çabalarının altında yatan "kara şerit " budur.Köpek balığının karnına yapışmış, "artık yiyici" olarak davranmaktadır.Kaba ekonomist tahliller temelinde, tamamen iradeci bir tutum içindedir.

Bu "odak" a karşı, ideloşik savaşımx yürütmek, aynı zamanda sol hareket içinde her zaman saga yaramış olan "solculuk"la savaş yürütmek açısından gereklidir.Bu odak aynı zamanda, öteki sol akımlardan, TKP'ye, dünya komünist hareketine doğru gitgen eğilimin önünde bir set olma görevini üstlenmiştir. Bu setin aşındırılması, etkisizleştirilmesi, solun birlik sürecini olduğu gibi, partimizi de güçlendirmek için gereklidir.

Amacı hiç bir zaman için, devrmini politik ordusunu oluşturmak için çaba harcamak olmamıştır. Başlıca amacı, "kendiliğinden patlayacak devrim"de, müdahele edecek "parti"yi hazırlamak ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxxxxxxxx~~ olmuştur.

İS'nin dünyayı kavrayışı temelden sakattır.Emperyalizmin tarihsel inisyatifi elden kaçırdığını kabul etmiyor.Emperyalizmin, sosyalizme ve ulusal kurtuluş güçlerinden, barış güçlerinden üstün olduğu görüşü temel görüşüdür. Barış savaşımını küçümsüyor, barış ~~xxxxxxxxx~~ ile devrimi birbirlerini dıştalayan iki uç olarak gösteriyor.

Reel sosyalizme düşmandır.Sosyalist sistemin, rolünü yalnızca "nesnel varlık" düzeyine indiriyor.Kafasındaki ~~xxx~~ dünya çapındaki çelişkiler

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

sistemi içinde, dünya devrimci sürecinin bileşenlerini tanımıyor. Yalnızca emperyalizmle,"ortakuşak ülkeleri" arasında bir savaşımın varlığını kabul ediyor.

Reel sosyalizm karşısında, "burjuva demokrasi"sini övüyor.Gelişmiş kapitalist ülkelerde demokrasiye yönelik girişimlerin ~~xxxxxxxxxx~~ saldırıların arttığı koşullarda, batıda demokratik ilerlemeler olduğunu öne sürmesi ilginçtir. Kendisi "gerçek demokrasi" istiyor.

Türkiye'de ~~kaptixxx~~ kapitalizmi aolduğundan ileri aşamada görüyor. Emperyalistleşme aşamasında bir finans oligarşinin devleti elinde tuttuğunu, devlet-tekelci kapitalizminin ekonomiye egemen olduğunu söylüyor.Emperyalizmin rolünü küçümsüyor.Antiemperyalist bir savaş tanımıyor. Böylesi bir ülkede "ulusallık" yalnızca küçük burjuvaziye aittir diyor.

İttifakları yalnızca "devrimci güçler" arasında görüyor.~~xxxx~~ Cephe sorununu yalnızca politik ittifak olarak ele alıyor. Sınıfsal yanını atlıyor. Küçük burjuvaziden başka bir güç görmüyor. Köylülgün kapitalizmin etkisiyle tamamen ayrışmış olduğunu ileri sürüyor. Dış politikadakixtüm gelişmeleri yalnızca "emperyalistler arası çelişkiler"den (hatta emperyalizm-sosyalizm çelişkisinden) yararlanmaya çalışan "emperyalistleşme çabası " olarak görüyor. Emperyalizme bağımlılık tanımını kullanmıyor. Bu nedenle de örneğin İMF' ile ilişkiler konusuna hemen hemen hiç değinmiyor.

TKP'~~xix~~ ile dünya komünist hareketi ve SBKP arasındaki ilişkileri karalıyor.

Burjuva demokrasisi,sosyalist demokrasi-demokrasi kavramlarını bilinçli olarak işine geldiği gibi karıştırıyor.

Dünya komünist hareketini sağa kaymış olmakla suçluyor.
Ne kadar gevelerse gevelesin, burjuvaziye karşı, proletaryanın "saf" devriminden yanadır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Burjuvazi, finans kapital, finans oligarşi, tekeldışı burjuvazi, liberal burjuvazi, burjuvazinin sağı, solu, antifaşist, demokratik, antiemperyalist olmayan burjuvazi, tüm bunlar politik gelişmeleri istediği yönde yontabilmek için başvurduğu terimler olarak kalıyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İŞÇİNİN SESİ
Yıl:8, Sayı:181-182
21 Aralık 1981

ÇEK-AL

Mahir Çayan'ın suni denge anlayışı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Mahir Çayan, kendi inandığı devrimci yolda savaş verirken şehit düştü. Kişi olarak ona büyük saygımız vardır. Çeşitli hareketler, onun yazıya döktüğü görüşleri savunmasalar, şehit düşmüş bir devrimcinin ardından onu eleştirmek hiç de gerekmezdi. Bir başka deyişle, belli görüşler Çayan'ın kaleminden çıktığı için, eleştirirken onun adı geçiyor. Gerçekte eleştiri Çayan'ın kişisine değil, onun görüşlerini savunan hareketleredir.

Çayan genç yaşta şehit düştü. Onun ölümünden sonra birçok teorik konuyu Türkiye pratiğinin kendisi açıklığa kavuşturdu. Çayan yaşasaydı, bu pratiğin ve okuyup öğreneceklerinin etkisiyle, bugün yanlışlarını düzeltebilirdi. Oysa o pratiği yaşayan, o zamanı bulan birçok hareket, yanlışa dogmatik bir biçimde yapıştılar kaldılar. Çayan eleştirisi asıl bu hareketlere yöneliktir. Çayan'ın adı, yalnızca belirli görüşlerin altındaki imza olarak söz konusu olmaktadır.

Biz bu yazıda Çayan'ın, yalnızca emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi değerlendirmesini ve suni denge anlayışını ele alacağız.

Buna geçmeden önce Çayan'ın yanaşımının kısa bir genel değerlendirmesini yapalım.

Bir kez, Çayan'da teorinin ışığında ülke gerçeklerini değerlendirmek gibi bir özellik yoktur. Kendisi hangi sonuca ulaşacağını, "politikleşmiş askeri savaş stratejisi" olarak, başından belirlemiştir. Teorinin işlevi yalnızca buna gerekçe oluşturmaktır. Bu nedenle, teori Çayan'ın elinde ölü, donuk bir dogmadır. Marks, Engels ve Lenin'den koca koca alıntılar aktarıyor ama Marksizm-Leninizmden bilim olarak yararlanmıyor. Gerçekte hiçbir teoriyi Türkiye'ye uygulamıyor, yalnızca kalıp kalıp aktarıyor. Bu kalıplar, istenen gerekçeye göre, bazen Mao'dan, bazen Che'den, bazen Marks, Engels, Lenin'den, hatta bazen de Siyasal Bilgiler Fakültesi ders kitaplarından olabiliyor.

Emine Engin
Emek çalışma gurubunun çalışması temel alınmıştır

Bununla bağlı olarak ikincisi, Çayan'ın dogmaları da kendi içinde eklektiktir. Bir konuda söylemek istediğini "kanıtlamak" için bir kalıp kullanıyor, bir başka konuda bambaşka ve hatta çelişen bir kalıp kullanabiliyor.

Üçüncüsü, Çayan subjektivisttir. Pratikte önerdiği yol teorik bir çözümleme sonucunda değildir. Ulaştığı sonuçlar, ulaşmayı istediği sonuçlardır. Menşeviklerin çok yineledikleri "öznel düşlerini nesnel gerçeğin önüne koyma" sözü, Çayan için tam geçerlidir. (Menşevikler de aynısını yapıyorlar ama hangi düşlerin nesnel gerçeğin önüne konacağında Çayan'la anlaşmıyorlar.)

Tüm bunlar genç bir yazar için çok anlaşılabilir. Ancak Çayan'ın ardından onun görüşlerine sahip çıkan hareketler için aynı iyi niyeti göstermemiz olanaksızdır.

Çayan'ın kişi olarak taşıdığı yanaşım eksiklikleri, hareketler düzeyine yükseldiği zaman ciddi sonuçlar doğuruyor. Bu kez Çayan'ın görüşleri bir dogma olarak ele alınıyor, bunlara eklektik yorumlar getiriliyor. Pratik, birçok görüşün yanlışlığını açıkça kanıtladığı halde Çayan'ın görüşlerine dogmatik bir biçimde yapışılarak, onu "savunmak" adına, onun adı karalanıyor. Ve sonuçta da sözde Çayancı birçok hareketin savunduğu çizgi ile uygulanması arasında büyük bir uçurum açılıyor. Çok somut örneğiyle, uzun bir süredir, Türkiye'de "politikleşmiş askeri savaş stratejisi" uygulayan hareket yoktur.

Bugün, Çayan'ın görüşlerinin Türkiye pratiğindeki geçersizliği o kadar açığa çıkmıştır ki, kanımızca Çayancı hareketler arasında da yeni bir doğma olarak Troçkizme yöneliş hızlanmaktadır. Bu Mahir Çayan'ı eleştiri konusu olmaktan kurtaracak, Türkiye devrimci hareketi tarihindeki onurlu yerinde onu rahat bırakacaktır.

Şimdi konumuza geçelim.

Emperyalizmin III. bunalım dönemi ve suni denge

Çayan'a göre II. Dünya Savaşı'ından sonra, yani emperyalizmin III. bunalım döneminde, "emperyalist ilişki ve çelişkiler biçim olarak iki temel cephede değişikliğe uğramıştır":

"1. Emperyalistlerarası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilerin) emperyalistlerarası yeniden paylaşım savaşına yol açması imkanı ortadan kalkmıştır.

"2. Emperyalist işgalin biçimi değişmiştir.

"Bugün dünyada tam sömürge tipi ülke hemen hemen kalmamış gibidir. Açık işgal yerini gizli işgale bırakmıştır." (M.Çayan, *Bütün Yazılar*, Derleyen M.Ali Mugultay, Evren Yayınları, İstanbul 1976, s.325-326.)

Şimdi sırasıyla bu maddeleri ele alalım.

I.

Narodnikliğe tipik bir örnek

Çayan'a göre, III. bunalım döneminin bir özelliği "dünya sosyalist blokunun dev gelişmesi"dir. Bir özelliği de emperyalist ülkelerdeki bilimsel teknolojik devrimdir.

Bilimsel teknolojik devrim, kapitalist rejimin çelişkilerini görülmedik bir düzeye çıkarmıştır.

"Üretimin artan yoğunlaşması, sermayenin temerküzü, özel tekellerle devlet tekellerinin içiçe girmesi, anormal bir talep yetersizliği, korkunç bir kaos yaratmıştır." (s.326)

Aynı zamanda, bilimsel teknolojik devrimle emperyalizm, "dünyayı yok edecek bir seviyeye gelmiştir." (s.326)

"Bir yandan sermayenin korkunç bir seviyede yoğunlaşması ve temerküz etmesi, öte taraftan dünyanın 1/3 ünün kapitalist sömürünün dışına çıkması, kapitalizm için metropolün dışında pazarların korkunç derecede daralması sonucunu doğurmuştur." (s.326)

Emperyalistler, "pazar sorununu halletmek için işi silahla çözümlemek yolunu tercih ederlerdi." Ancak bunu yapamıyorlar, çünkü:

"Nükleer vurucu güçlerin dünya çapında erişmiş olduğu seviye ve de esas tayin edici olarak da, dev dünya sosyalist blokunun varlığı, emperyalistlerarası had safhaya ulaşmış olan uzlaşmış çelişkilerin ekonomik plandan, askeri plana sıçramasına engel olmaktadır. Bir yandan çelişkiler keskinleşip derinleşirken, öte yandan da entegrasyona gidilmektedir.

"Emperyalistlerarası uzlaşmaz çelişkilerin had safhaya çıkması, ancak bu çelişkileri yeniden paylaşım savaşı ile geçici olarak çözümleyememeleri ve zorunlu olarak entegrasyona gitmeleri kapitalizmin krizinin en öldürücü aşamayı yaşaması demektir." (s.327)

Böylece, pazarın daralmasıyla keskinleşen çelişkilerini, bir dünya savaşıyla da geçici olarak çözümleyemeyen emperyalizmin, "en öldürücü aşamayı" yaşamaktadır.

1.1. Dünyaya pazar sorunu açısından bakış

Çayan'ın buraya dek aktardığımız görüşlerini, Lenin'in pazar sorunu üzerine yazılarıyla ve bu yazılara dayanarak Ayla Antepli yoldaşımızın yazdığı Pazar Sorunu Çek-Al'ıyla birlikte okursak, görürüz ki Çayan tipik bir Narodniktir! Çayan'ın kafasında emperyalizmin sonu, kapitalizmin temel çelişkisiyle, sınıf savaşımıyla değil, pazar sorunuyla bağlıdır.

Sosyalist sistemin gücü, emperyalist sistemin egemenliğini önemli ölçüde kırmışsa, savaş tehlikesi ortadan kalkar. Ancak bu duruma gelene kadar sosyalist sistemin varlığı, emperyalist sistemin savaş çıkarması için başlıbaşına bir nedendir. Çayan'ın kafasında sınıf savaşımı diye bir kavram olmadığı için, sosyalist sistemi emperyalizmin ebediyyen kaybettiği bir pazar gibi görüyor.

Çayan'a göre bilimsel teknolojik devrim talep yetersizliği yaratarak, pazarı daraltarak çelişkileri keskinleştiriyor. Lenin'e göre ise, "teknik ilerleme, üretimin değişik bölümlerinin uzmanlaşmasını, bunların toplumsallaşmasını ve dolayısıyla pazarın genişlemesini getirmek durumundadır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.1, s.101.)

Yaşam Lenin'i doğrulamıştır. *EZHT*'de Yürükoğlu yoldaşımızın da örneklediği gibi, bilimsel teknolojik devrim emperyalist ülkelerde pazarı genişletmiş ve çelişkileri keskinleştirmenin tersine geçici olarak yumuşatmıştır. Ancak bu geçici yumuşamanın altında, çelişkiler derinleşmektedir ve ilerde keskinleştiği zaman toplumu çok daha derinden sarsmaya hazırlanmaktadır. Çünkü bilimsel teknolojik devrim, üretimin toplumsallaşmasını daha da artırarak kapitalizmin temel çelişkisinin iki bacağını birbirinden iyice uzaklaştırmaktadır.

Mahir Çayan, sosyalist sistemin dev gücünü, sömürgecilik sisteminin yıkılışını görüyor ve bilimsel teknolojik devrimin bunlara karşı bir tepki niteliğinde olduğunu seziyor. Ama Narodnik mantıkla, kapitalizmin sonunu pazar sorununda sandığı için, pazar daraldı öyleyse bilimsel teknolojik devrim de mutlaka çelişkileri keskinleştirici bir rol oynamalıdır diye düşünüyor. Çelişkilerin keskinleşmesini ise, yine mantığı gereği, bu kez de iç pazarın daralmasında, talep yetersizliğinde arıyor.

1.2. Pazar sorunu var ama savaş tehlikesi yok

Çayan'ın ileri sürdüğü, dünya savaşının olanaksızlığı fikrine gelince, bu da menşeviklere bile parmak ısırtacak bir açıklıktadır. Menşeviklerin reformist barış savaşımı anlayışı, emperyalizmi yıkmadan kalıcı barışın elde edilebileceğini veri sayıyor. Çayan onların gizliden ve ilerde olabilir diye veri saydıklarını, açıkça ve olmuş gibi göstererek bu konuda onlardan bir adım önde gidiyor.

1921'de Lenin, Ekim Devrimi'nin dördüncü yıldönümünde şöyle diyor:

"Emperyalist savaşlar sorunu, artık bütün dünyaya egemen olan finans-kapitalin, *kaçınılmaz olarak* yeni emperyalist savaşlar doğurması gereken, kaçınılmaz olarak ulusal baskının, yağmanın, eşkıyalığın aşırı yoğunlaşmasını ve zayıf, geri ve küçük ulusların bir avuç 'ileri' güç tarafından gırtlaklanmasını getirecek olan uluslararası siyaseti sorunu — bu sorun, 1914'den beri dünyanın bütün ülkelerinde tüm siyasetin anahtar sorunu olmuştur." (Lenin, c.33, s.55.)

Buna karşılık, Çayan, emperyalist yeniden paylaşım savaşının çıkmasının olanaksızlığını birbiriyle ilişkili iki ne-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

dene bağlıyor: Biri sosyalist sistemin gücü, ötekisi, bu yüzden ve tekniğin ulaştığı düzey yüzünden emperyalistler arasında entegrasyon eğiliminin öne çıkmasıdır.

Sosyalist sistemin gücü, emperyalist sistemin egemenliğini önemli ölçüde kırmışsa, savaş tehlikesi ortadan kalkar. Ancak bu duruma gelene kadar sosyalist sistemin varlığı, emperyalist sistemin savaş çıkarması için başlıbaşına bir nedendir. Çayan'ın kafasında sınıf savaşımı diye bir kavram olmadığı için, sosyalist sistemi emperyalizmin ebediyyen kaybettiği bir pazar gibi görüyor.

Sosyalist sistemle olan çelişkisinin taşıdığı can alıcı önem, emperyalizmin kendi iç çelişkilerini ikinci plana itebilir. Ama burada iki noktayı vurgulamak gereklidir: Birincisi, yukarıda da belirttiğimiz gibi, öne çıkan çelişkinin kendisinin savaşa neden olabileceği, ikincisi, emperyalistler arasında entegrasyon eğiliminin savaşı dıştalamadığıdır.

Çayan, Kautski'yle özde aynı görüşü savunuyor. Ultra emperyalizm teorisinde Kautski, "dünyanın uluslararası düzeyde birleşmiş finans-kapital tarafından ortaklaşa sömürüldüğü" bir aşamadan söz etmişti. Bu birlik eğiliminin, savaşları engelleyeceği sonucuna varmıştı.

Buna karşı Lenin, birlik eğiliminin varlığını hiç de yadsımadı ama bunun barış düşleriyle bağlanmasına kesin karşı çıktı. Finans-kapitalin egemenliği, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasını kaldırmıyor tam tersine daha büyük eşitsizlikler doğuruyor. Böyle bir temelde, birlik eğilimi de öne çıksa, kimin hegemonyasında bir birlik olacağı ve güçler dengesi değişince yeni durumun birlik yönetiminde yansıtılması sorunu yine savaşsız düşünülemez. Yani hem birliğin oluşma sürecindeki, hem de oluştuktan sonraki liderlik kavgası, bu emperyalizm belası dünyadan silinip atılana dek savaş kaynağıdır.

Çayan'ın nükleer vurucu güçlerin düzeyine ilişkin söylediklerine gelince, burada da unutulan kapitalizmin temel yasasıdır. Kapitalizm kar güdüsüyle yaşar ve "insanlığı" ancak kârını etkilediği ölçüde düşünür.

Emperyalist bir savaşta kuşkusuz hiçbir taraf kendini de yoketmek üzere hareket etmez. Ama iki taraf birbirini yoketmeye kalkışınca dünya da yok olabilir. Bunun caydırıcı etkisi vardır. Sosyalist sistem nükleer vurucu gücüyle bu yoldan etki yapmaya çalışıyor. Ancak, aynı olgunun bir başka etkisi de vardır. Savaş teknolojisi durmadan ilerliyor.

Emperyalistler, savaş teknolojisini kendi yokolmasını engelleyecek, hatta karşı tarafın malını mülkünü bile yok etmeyecek biçimde düşmanı yok etme amacına yönelik geliştiriyorlar. Eşitsiz gelişme sürdüğüne göre, bunu her tarafın aynı anda bulacağını sanmak olanaksızdır. Öte yandan, silahsızlanma v.b. konularda görüşmeler, ancak emperyalizmi sergilemek ve söz konusu eğilimlerin işleyişini yavaşlatmak, zorlaştırmak açısından büyük önem taşıyor. Kazanılan zamanda sosyalist sistem emperyalizmi geçmezse özde durum değişmez. Sosyalist sistemin, dünyada devrimler olmadan emperyalizmi yalnızca askeri alanda kalıcı olarak geçmesi bile tartışma götürür bir olasılıktır Kısacası en demokratik bir istem olan barış bile, bugün artık ancak devrimle, emperyalizmi yıkarak kazanılabilir.

Devrim ise, Çayan'ın sandığı gibi pazar sorununun alevlenmesiyle değil, sınıf savaşımıyla gerçekleşecektir. Çayan'ın sınıf savaşımını görmeyen narodnik anlayışı, kendi sıraladığı ikinci maddenin mantığında ve sonuçlarında daha iyi yansıyor. Şimdi buna bakalım.

II.

Keskinleşsin istenen "gavura allerji"dir

İlk başta aktardığımız iki maddenin ikincisi olan, "emperyalist işgalin biçimi değişmiştir" görüşünü Mahir Çayan şöyle açıklıyor:

"Bu dönemde emperyalizmin iç ve dış pazarlarının son derece daralması, buna karşılık sorunun yeniden paylaşım savaşı ile çözülememesi karşısında, genel olarak emperyalizm, özel olarak yankee emperyalizmi içte ve dışta iki metoda başvurmuştur. İçte ekonomisini askerselleştirmiş, dışta ise eski sömürgecilik metoduna ilaveten yeni sömürgeciliğe başlamıştır." (s.328)

"Yeni sömürgeci metodların temelinde emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, yukardan aşağıya kapitalizmin bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur. Yukarıdan aşağıya demokratik devrim belli ölçülerde gerçekleştirilmiş; üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken (emeğin feodal sömürüsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken...) alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir. (Pazar için üretim).

"Bu da, bu ülkelerde, hafif ve orta sanayiin kurulması ve de yerli tekelci burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir. Ancak gelişen yerli-burjuvazi, iç dinamikle değil, emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak gelişmiştir. Böylece I. ve II. genel bunalım dönemlerinde bu ülkeler için dışsal bir olgu olan emperyalizm bu dönemde aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. (Gizli işgal espirisi)." (s.331)

"... Bu yeni sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri bıraktırılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak — feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla — belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nisbi refahı arttırmıştır.

"Bunun sonucu olarak, geri bıraktırılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla), halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için — emperyalizm aynı zamanda içsel bir olgu haline geldiği için — halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura allerjisi nötralize olmuştur." (s.333-334.)

"Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim — emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi — yerini, çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur." (s.334)

"Artık geri bıraktırılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini — buna ülkedeki kapitalizm iç dinamikle gelişmediği için, emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olmayacaktır — uzun bir süre koruyabilicek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin, özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." (s.334)

Şimdi bu söylenenleri ele alalım.

2.1. İç dinamikten, küçük üreticinin kapitalistleşmesi anlaşılıyor

Bir kere, Çayan'ın birinci maddedeki mantığıyla, bu ikinci maddeyi açıklayışı özde aynı ama biçimde çelişiktir. Özde aynılığı, her ikisinde de dünyaya pazar sorunu deliğinden bakmasıdır. Biçimde farklılığı ise, birinde pazar daralıp emperyalizmi öldürürken, ötekinde ge-

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARAŞTIRMA

nişleyip çelişkileri yumuşatıyor. Bu, yanlış bir anlayışın nasıl eklektizme götürdüğünün güzel bir örneğidir.

Çayan'ın "emperyalizmin gizli işgali" altındaki ülkeler için söylediklerine gelince. Buralarda kapitalizm gelişiyor, egemen oluyor, tekelci burjuvazi doğuyor, ama bunlar iç dinamikle gelişmediği için (!) hiçbir anlam taşımıyor. Tekeller, kapitalizm bu ülkelerde dışardan içeri sızmış bir ur gibi ve bununla bağlı olarak "emperyalizmin gizli işgalini" oluşturuyor.

Kuşkusuz, emperyalizmle tekelci burjuvazi bütünleşmiştir. Bunları birbirinden ayırmak olanaksızdır. Ama bu bir gizli işgal değildir. Bu ülkelerdeki kapitalizmin, büyük emperyalist ülkelerin hegemonyasındaki uluslararası hiyerarşiye, dünya kapitalist ekonomisine bütünleşmesi söz konusudur. Çayan bu bütünleşmeye gizli işgal diyor, bunu kaldırmayı amaçlıyor.

Bu amaçta Çayan'la aşağı yukarı anlaşırız. Ama Çayan, bunu kaldırıp, yerine eskiyi getirmek istiyor. Bunu açalım.

Çayan, "gizli işgal" altındaki ülkelerde iç dinamiği, kapitalizmin çelişkilerini, bu temelde yükselen sınıf savaşımını görmüyor, yok sayıyor. "Gizli işgal" iç dinamiği tıkıyor. Dolayısıyla "gizli işgali", yani emperyalist hegomonyayı ve onun bir uzantısı olan kapitalizmi kaldırdık mı iç dinamik harekete geçecektir.

Bugün tıkır tıkır işleyen iç dinamiği görmeyen bir anlayış, kapitalizmi kaldırarak iç dinamiği harekete geçirmekten söz ederse, bunun tek bir anlamı vardır. O da, küçük burjuvazinin burjuvalaşmasının bugün tıkalı olan yolunu açmaktır. Bugünü kaldırıp, düne, rekabetçi kapitalizm günlerine geri dönmektir.

Çayan'ın bakış açısı, kendi pazarına kendisi sahip olarak burjuvalaşma trenini kaçırmış küçük üreticinin bakış açısıdır. Çayan'ın iç dinamik dediği, küçük meta üreticisinin kapitalistleşmesidir. Onu ilgilendiren iç dinamik budur ve bugün bu olamadığı için, iç dinamiğin olmadığından yakınıyor. Kapitalizmin iç dinamiğini görmüyor.

Çayan, kapitalizm derken parantez açıp pazar için üretim diyor. Kapitalizm de pazar için üretimdir ama her pazar için üretim kapitalizm değildir. Basit meta üretimi de pazar için üretimdir. Kapitalizm tek bir süreç içinde basit meta üretiminden gelişmiştir. Çayan yalnızca, basit meta üretiminin kapitalizme dönüşmesine iç dinamik diyor.

Basit meta üretiminin kapitalizme büyümesi tek bir süreçtir ama sürecin iki ucu birbirine özdeş değildir. Birinde emekle sermaye tek kutupken, öteki uçta iki apayrı kutup oluşturur. Süreç içinde bir dönüşüm noktası vardır ki bu noktada kapitalizm doğar ve artık onun iç dinamiği işlemeye başlar. Başka bir deyişle, artık kapitalizmin temel yasası, onun temel çelişkisi belirleyicidir. Çayan bu iç dinamiği hiç görmüyor.

Çayan, var olan kapitalizm sayılmaz diyor. Bu emperyalizmin "gizli işgali" dir, bu "gizli işgali" kaldırıp, küçük üreticinin kapitalistleşme yolunu açmak, iç dinamiği harekete geçirmek gerekir diye düşünüyor. İşgalin gizliliği, çelişkileri yumuşatıp suni bir denge kurduğu için bunu bozmanın yollarını arıyor. Gelgelelim, Çayan'ın yumuşadığını söylediği çelişkiler, halkın "gavura allerjisi", "milliyetçi tepkisi"nden ötey geçmiyor.

İç dinamiksiz hiçbir değişme olamaz. Dış etkiler, herhangi bir değişmede önemli rol oynayabilir ama bu, iç dinamiği şu ya da bu yönde etkilemek yoluyla gerçekleşebilir. Dış etkiler, iç dinamiği etkiliyebildikleri ölçüde önemli rol oynayabilir.

Çayan'ın bütün denge ve çelişki anlayışı yalnızca ulusçu açıdandır. Var olan iç dinamiği, kapitalizmi yok sayarak, keskinleşen sınıf çelişkilerini görmemezlikten geliyor. Üçüncü bunalım döneminde sömürgeciliğin iflasıyla birlikte, gerçekten yumuşayan ulusal çelişkileri geri getirmek için çırpınıyor. Çayan'ın tüm amacı halkın gavura olan allerjisini yeniden alevlendirmektir!

III.

Sonuç

Çayan, bu teorilerin çoğunu Latin Amerika'dan aktarmıştır. Latin Amerika'da bu teoriler çıktığında, ulusal çelişkiler yumuşamış, sınıf savaşı ise daha tam patlak vermemişti. Toplum bir dengedeydi ama barışçıl bir görünümü de yoktu, sınıf çelişkileri keskinleşiyor, dengeye suni bir görünüm veriyordu. Yani aynı ulusçu temelden, Latin Amerika'da bu teoriler çıktığında, ortada hiç olmazsa şaşırtıcı bir durum vardı. Oysa Çayan bu teorileri Türkiye'de seslendirdiğinde 15-16 Haziran'lar olmuş, denge bozulmuştu. "İç dinamik" ben varım diye ortaya çıkmıştı. Buna karşın Çayan'ın bu teorileri aktarması, büyük bir dogmatizm örneğidir.

Çayan Marks, Engels ve Lenin'den ne kadar alıntı verirse versin, savunduğu dogmanın diyalektik materyalizmle uzak yakın bağı yoktur. Çayan, gözünün önünde gelişen dinamik sınıf savaşımını görmeyip, yerine kendi özlemlerini, isteklerini koyarak idealist konuma düşmüştür. "İç dinamik" edebiyatı ise diyalektiğe kökünden terstir.

İç dinamiksiz hiçbir değişme olamaz. Dış etkiler, herhangi bir değişmede önemli rol oynayabilir ama bu, iç dinamiği şu ya da bu yönde etkilemek yoluyla gerçekleşebilir. Dış etkiler, iç dinamiği etkiliyebildikleri ölçüde önemli rol oynayabilir.

Çayan'ın görüşleri işçi sınıfıyla derinden farklıdır. Onun özlemi küçük burjuvazinin kapitalistleşmesi önündeki engelleri kaldırmak, rekabetçi kapitalizmi geri getirmektir. Bu yüzden dünyaya pazar sorunu açısından bakıyor ve halkın "gavura karşı nötralize olan allerjisini", pasifize olan milliyetçi tepkisini yeniden harekete geçirmek için çabalıyor. Bu temelde Çayan, Kemalizme hayrandır ve Kemalizmi tanımlarken, gerçekte Kemalizmi değil kendini tanımlıyor:

"Kemalizm, emperyalizmin işgali altındaki bir ülkenin *devrimci-milliyetçi*lerinin bir milli kurtuluş bayrağıdır. Kemalizmin özü, emperyalizme karşı tavır taşır. *Kemalizmi bir burjuva ideolojisi, veya bütün küçük-burjuvazinin veyahut asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi savmak kesin olarak yanlıştır.*

"Kemalizm, küçük burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alışıdır. Bu yüzden, Kemalizm soldur, milli kurtuluşçulukdur. Kemalizm, devrimci-milliyetçilerin, emperyalizme karşı aldıkları radikal politik tutumdur." (s.351).

Çayan'ın savunduğu görüşlerin bütünsel, tam bir burjuva ideolojisi olduğunu söylemek yanlış olur. Küçük burjuvazinin ise bağımsız bir ideolojisi yoktur. Çayan'ın yaptığı burjuva ideolojisinin bazı parçalarını alıp, işçi sınıfı ideolojisinin terimleriyle ve Marks, Engels, Lenin alıntılarıyla ekleyerek sunmaktır.

Çayancılık, küçük burjuvazinin en sol kesiminin, emperyalizme ve onun "gizli işgali"ni temsil eden tekelci burjuvaziye karşı ulusçuluk temelinde, rekabetçi kapitalizmin özlemiyle devrimci tavır alışıdır.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH ARAŞTIRMA

SOCIALISM WILL WIN

R. Yürükoğlu

İŞÇİNİN SESİ PUBLICATIONS
ENGLISH SERIES 7

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

September 1980

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Printed by Anvil Printers Ltd. (T.U.)

CONTENTS

Speech by Comrade R. Yürükoğlu at the Meeting Organised in London on the Occasion of the 60th Anniversary of the Founding of the Communist Party of Turkey 9
The Attitude Demanded by the Situation 10
The Situation in the TKP 11
The Situation in the TKP to a Great Extent Finds its Source in the Present-Day World Communist Movement 21
The Events in Poland 24
The Task Awaiting Us 35

*Speech by Comrade R. Yürükoğlu at the meeting organised in London on the occasion of the 60th anniversary of the founding of the Communist Party of Turkey.**

*The speech was delivered on 10th September, before the fascist coup in Turkey.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Dear comrades,
Let us all salute the 60th anniversary of the founding of our party which, together with the world communist movement, is passing through a difficult period.

The Situation in Turkey

Comrades, we all know the situation in Turkey, therefore I shall only dwell upon it briefly. There is chaos in every sphere of life in our country. A president cannot be agreed upon. According to a view the mensheviks have broadcast on radio in recent days, the vote of non-confidence in the Minister of Foreign Affairs, confirms that an anti-imperialist majority has taken shape in parliament! For us, however, it confirms the bourgeoisie's inability to rule.

In recent days, BBC Television presented the murder of one person by terrorists in Spain as one of its main news items. The same programme remarked that 70-75 people have been killed in Spain in the past year. In Turkey, 76 people have been killed in the past three days: 40 on the first day, 20 on the second. The entire year's death total in Turkey will amount to 4,000. These are the figures *published in the newspapers.* The real figures are probably much higher.

There is a revolutionary situation in Turkey and it is gradually deepening. The Izmir uprising, the events in Corum and Fatsa, and the Inciralti massacre all indicate this.

The TKP's opportunist wing still does not see these realities. It is still denying the existence of a revolutionary situation. If fascism comes to our country tomorrow, the opportunists will bear a heavy guilt in this.

The Attitude Demanded by the Situation

The revolutionary situation demands tactics in the class struggle peculiar to itself. Political movements unable to apply these are doomed to fade away.

To determine the existence of the revolutionary situation and the fact that it is rising together with the most intense fascist terror, does not mean to call for an uprising. The TKP's Leninist wing is *not* issuing the call for an uprising. To try to interpret the revolutionary situation as the moment of revolution and to accuse us of calling for an uprising, is a distortion to which our opportunists have resorted in order to escape from the struggle. For communists, the existence of a revolutionary situation means nothing other than the existence of the potential for revolution in a country. The revolutionary situation is the stage of propaganda, not of action. What distinguishes this stage is the *content* of propaganda, a content which reflects *realities imposed by life itself.* The direct propaganda of revolution comes to the fore.

The *Conference of the Leninists of the Communist Party of Turkey (1980)* evaluated the tasks of communists in the present situation in our country as follows:

1. To conduct direct and widescale propaganda for revolution;
2. To rapidly merge with the working class and popular masses;
3. To develop our organisations in accordance with the needs of the day;
4. To establish a sound unity of action with all forces fighting against imperialism, fascism, the monopolies and national oppression.

This is the attitude that must be followed in Turkey, an attitude which leads neither to individual terrorism nor bourgeois tailism.

The Situation in the TKP

The stormy period, the revolutionary situation for which it was not prepared, has split our Party. The majority of the Central Committee's insistence on bourgeois tailism has driven the ship onto the rocks.

At first, the opportunists accepted the existence of a revolutionary situation. They said that neither the government nor the state could provide security of life and that the people must take this into their own hands. Self-defence committees must be established, they said. All these were published as a binding decision in a *Central Committee Statement.* Then they pulled back.

In the recent period, the Leninists have displayed a high level of consciousness, plunging without any hesitation into the struggle for the happiness of the people.

Taken as individuals, we all have many shortcomings and mistakes. It could not be otherwise. We are all products of capitalism and we are all continuously struggling with these shortcomings and mistakes.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

However, the cadres cannot be evaluated on the level of the shortcomings and mistakes of individuals. Such an approach would simply be another way of escaping from the struggle. What one must look at when evaluating the cadres is whether or not they are putting to the fore and working to carry out the tasks set them by social developments. It is this which indicates whether the cadres are progressive or reactionary. If this objective criterion is applied, then the TKP's Leninist wing has passed with flying colours. In calling a halt to the "private preserve" trend in our Party, and with its subsequent steps, the Leninist wing fulfilled and is fulfilling the task demanded of it. By overcoming its shortcomings and mistakes to an ever greater extent, it will fulfil its tasks even better tomorrow.

The TKP is a party which has failed to apply democratic centralism for half a century. It ceased even to exist for a long historical period. There has been no party congress for 49 years, a lapse which could enter the Guinness Book of Records. It was obvious from the beginning that correct views could never hold sway in the leadership of such a party and in such a context.

We were not the only ones to see the impossibility. Other comrades saw as well. Nevertheless, these comrades, who repudiated the tailist policy pursued by the party leadership, did not take our road in the belief that they could correct the party by giving and taking concessions, "without creating problems". For this reason, they did not provide support in the struggle, even though they knew that what *İşçinin Sesi* said was correct. ... The point reached today clearly shows what a serious mistake they made. The party they said they would correct without creating problems, now stands much further to the right than it did 1.5 years ago. Because the Leninists embarked

on the inner-party struggle on a sound ideological basis, they did not veer to the left. However, the formers' lack of theory combined with the logic of the struggle, caused them to veer seriously to the right. So it is that, today, the centrists stand further to the right than did the opportunists 1.5 years ago.

The comrades who pursued a policy of conciliation find themselves in a deep crisis today. One section merged with the mensheviks and disappeared. Another section can do nothing but wring its hands in helplessness after having been squeezed into a corner.

İşçinin Sesi did not take that road. Avoiding that vicious circle, it took instead an historical step. Right at the beginning, it said to the Political Bureau: "Revolution cannot be carried out in an evolutionary way. Our party needs a revolution in itself. It will be set on the correct path, not through a bad peace, but through a good struggle".

In taking the road of open struggle, we relied on three things, First, the working class'es level of experience and consciousness; second, the existence of a revolutionary situation and the fact that it would prove us correct with every passing day; third, the truth and scientific nature of our ideology. That is how we set out.

In the short term, there were three possibilities before us. The first was that, as a small group, we would turn in upon ourselves, devour each other, and thus fail to protect our existence. This would have been the greatest boost for the opportunists.

The second possibility was the most remote. Had the channels of inner-party discussion not been closed, there would have been a comradely debate and, in this way, the majority of the party won over to the correct views.

The most likely possibility was that the mensheviks

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

would first of all brand us as traitors, prevent discussion, and attack with clubs, chains and guns, and incite against us those militants whom we were unable to reach with our ideas. Foreseeing this turn of events, the *Conference of the Leninists* decided to apply a twofold tactic. That was to continue the inner-party struggle no matter what the cost and, at the same time, to continue normal party work in society. In this way, it would be possible to both win over the most valuable fighters in the party itself, and draw the new comrades we would gain through our work in society, into the struggle against opportunism in the party. The realisation of this third possibility would have the result that, while, on the one hand, the genuine Communist Party organisations, its fighting, Leninist organisations, would begin to sprout up, the old formal party structure, on the other hand, would begin to decay in the hands of the mensheviks. Such was the analysis of the *Conference*.

Events have proved the correctness of this analysis. The mensheviks took the third road. The Leninists responded by adopting the course they had determined beforehand. Today, Leninism is gaining strength. It represents the party, not on paper, but in life. You are reading statements by the Leninist provincial committees. These are statements expressing the 60-year longing of the Communist movement of Turkey.

One and a half years have passed since the struggle came out into the open. Let us take a brief look at each of the developments which have taken place during that time.

In this period, fighting, Leninist organisations of the TKP emerged in many places in both Turkey and Europe. *İşçinin Sesi* began to represent the greatest ideological influence in the left-wing movement in Turkey.

In this period, there has been an ever more rapid development in the theory of *İşçinin Sesi*. The theory of

our movement is not a stagnant, cliche-ridden, grey theory, but one that is constantly developing and representing life better every day... In this period, the Leninist movement established its position in the working class. This is confirmed by the fact that a significant section of our cadres in Turkey are workers and that we are beginning to get a response from the trade-union rank-and-file... In this period, we have gained the general support of the Kurdish national movement and established genuinely warm relations with Kurdish communists... We have taken important steps on a nation-wide scale towards unity of action with revolutionary movements.

After this brief summary, we will not be boasting if we say that, in this past 1.5 years, *İşçinin Sesi* has given new breath to Turkey's revolutionary movement. It is the only movement which has succeeded, either in the past or the present of the revolutionary movement, in genuinely combining revolutionary zeal with scientific cool-headedness.

It has been said that the tree which yields fruit is knocked to the ground with stones, and many calculations and provocations are being woven around us. Everyone from Nazli Ilicak to MIT itself is dealing with us. The bourgeoisie is taking aim at us. More than 100 of our comrades have been arrested in the past 15 days. They are undergoing severe torture.

Comrades, we are advancing, and we will continue to advance, foiling all calculations and overcoming all provocations. The one-and-a-half year *struggle for existence* has come to a successful conclusion. Tomorrow, come what may, this banner will not fall.

The mensheviks, however, are losing ground rapidly. In their panic, they are coming out with all kinds of

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

absurdities. Whereas previously there was the definite air of a "serious party leadership", this has now disappeared and they are saying such things as, in the recent plenum report, "we could not yet win ideologically, but wait and see how we will win, wait and see what answers we will give".

Let me give one more example. Those who have listened to the *Voice of the TKP* Radio in recent days will have heard how it proves our "groupism". An article about the Summer Attack published in *İşçinin Sesi* mentioned exciting moments of socialist competition between groups at the meetings. The Radio read this article and then asked if listeners did not see how groupist we are.

The Communist movement of Turkey is our movement and the Communist Party of Turkey is our party. Thus, we both declare that it is ours in its entirety, and recognise the need not to flinch from a cool-headed criticism of both its past and its present. When regarded in this way, we see that the TKP is a party which, from the beginning, was characterised by the strangest combination of bourgeois nationalism and internationalism. Whatever internationalist positions it adopted on international matters were the result, not of any internationalism on its part, but of a leadership which, having failed to strike any roots in its own country and among its own people, maintained its existence in the socialist countries.

What is there new in the nationalism of the opportunism in the TKP today? What is new is that the menshevik leadership is once again confronting us with bourgeois nationalism, but this time on a new historical basis. Now the mensheviks are proceeding from the level of development capitalism has reached in our country. Now they are saying that the "processes of state-monopoly

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

capitalism" and imperialism are *oppressing* the small, medium and big non-monopoly capitalists and thus imparting to them a *national* character. Their analysis of the Republican People's Party and of the "oppressed non-monopoly big bourgeoisie", together with their praises of the National Salvation Party, praises which have become really passionate in recent months, all go together to prove that bourgeois nationalism in the party is rapidly being revived on a new historical basis.

Some comrades writing from Turkey have requested that we write a history of the party. The request is quite justified. A party which lacks a history is like a tree without roots. The mensheviks' writings on the history of our party resemble the tale of 1,001 nights. There are no documents or evidence. However, we know that storage trunks belonging to the Party contain reams of documents. The documents cover the years from the founding of the party to the present, including documents stored away by the Comintern and others stored away since then. Why are these documents not published?

The opportunists cannot publish a serious party history. That would be suicide. For our part, we too are unable to write a history of the party. What we could write about with any certainty is only the past ten years of party life. And that would not constitute a history of the party.

Let us also dwell a little on the recent menshevik plenum, without, however, going into the "theoretical" matters taken up by the plenum, matters like the United Workers' Party. I shall touch upon only three points.

The plenum report places the blame for the failure to wage a serious ideological struggle on the ideological cadres. Those who work in the ideological field, it says, are, for some reason, unable to provide quick Leninist answers. These comrades, it continues, were unable to carry

out their duties. Obviously, they are absolving themselves and transferring the guilt to the handful of comrades who work in what is called the ideological bureau. First of all, in a party which is aiming for revolution, must it not be the Political Bureau which leads the ideological struggle? Moreover, what can the comrades involved in ideological work do? They are being told to do battle with the truth. This creates serious difficulties. It is not easy to provide answers to the truth. Moreover, the Political Bureau is constantly changing its mind. One of the comrades sits down to write a book describing the social-democrats as such and such, when the next day he turns around to find the Political Bureau saying something else. In short, the Political Bureau is acting like a sly thief, both absolving itself of all guilt and finding a scape-goat. This is the first striking aspect of the plenum report.

Its second striking aspect is that the decisions were typed and duplicated for distribution! They have not yet reached the stage of printing, but even typing and duplicating is an advance for them. The decisions even include a "report form", indicating that they have learned one or two things from *İşçinin Sesi*.

Clearly, they are trying to copy whatever was done at the *Conference of Leninists*. So we are pushing them forward. This is a point that deserves attention. They will never be able to be the vanguard. Everything they do, their entire past and present, confirms this. Will we be able to be the vanguard? Only time can tell. But they will never be able to be the vanguard. If they continue to advance and work well, they might perhaps succeed in becoming a good rearguard.

However, the most striking aspect of the plenum is this sentence, this caricature: We have won organisationally, we must also win ideologically! It is, in

fact, very sad. Cadres, whom the party knows are neither agents nor police, the most militant and active cadres who for years were responsible for the greater part of any step forward the party took, are advancing certain ideas. Without showing even to yourself, let alone the party, any mistake on their part, you say, "we have expelled them". Not having won ideologically, we have won organisationally, you say. A despicable attitude. If you are unable to win ideologically, how can you win organisationally? With a few tricks on paper. There is only one answer that can be given to this: a house made of cards can be blown down with one breath. You can no more win organisationally than you could ideologically. And thus they could not defeat us.

Comrades, the TKP's opportunist wing will be defeated. The communist movement will be rescued from their hands and set upon a sound course of development. No one can have any doubt about this.

Nevertheless, it is necessary to distinguish one thing. Opportunism will not disappear. The struggle against opportunism is not a matter of one or two years. When one is destroyed, another will arise. This will continue after the revolution as well. We must thoroughly understand this.

There is a broad social basis for opportunism in our country. Turkey is a petty-bourgeois sea. Given the existence of the petty-bourgeoisie on such a wide scale, one could not imagine that the working class movement would not be influenced by petty-bourgeois ideas. Moreover, our working class is part of a large mass the consciousness of which has not yet been proletarianised. However old its history, the working class of Turkey is itself a young and rapidly growing class. This too is a basis favourable to opportunism. In addition, however small it may be, there is a labour aristocracy and quite a broad labour

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TUSTAV

bureaucracy. As we have seen, there is quite a broad basis for opportunism in our country.

Looking at ideological conditions, we see that the present situation in the world communist movement creates a serious source of opportunism. Domestically, "great Turkish nationalism" is another serious source. Neither of these will disappear overnight. Even if the ideological sources and class basis were to disappear, the trend would continue.

True, opportunism will not disappear. But this opportunism, the opportunism in the TKP, could be eradicated within a few months. Look at the result of the past year-and-a-half's ideological struggle. As the popular saying goes, we are ahead 12-0. They could not answer any of our arguments. Why then is it that such a destitute opportunism, beaten to the ground to such an extent, can still protect its existence? This is an important question.

If we leave aside details, one *fundamental reason* remains: the fact that they are *officially* recognised by the world socialist system. Were this support to be withdrawn, we would see whether or not the leadership of the TKP would remain in the hands of opportunists.

We have presented a realistic evaluation, one that brings us to the following conclusion: the situation in the TKP to a great extent finds its source in the present-day world communist movement.

The Situation in the TKP to a Great Extent Finds its Source in the Present-Day World Communist Movement

Comrades, my speech is not intended to draw a perfect framework. This would be a very difficult task for which we do not have the requisite knowledge. I shall touch upon only such aspects as concern our movement.

The world communist movement is a topic which the communists of Turkey must approach in a very responsible manner, avoiding simplification. However, we must also openly discuss what we believe to be the truth.

Today, the ideological unity of the world communist movement has disintegrated. Despite the great and profound differences it bears within, the world communist movement as a whole has shifted to the right. This is due to: the powerful ideological pressure brought to bear by the imperialist countries, something made possible by their more advanced level of economic and technological development, even if for only a limited historical period and even if it has been achieved by robbing the under-developed countries; the profound impact of the relatively peaceful period the world has experienced since 1945; the fact that the new generations being reared in the socialist countries have never experienced torture, the police, chains, murder, the bourgeoisie or imperialists; the objective difficulties which inevitably arise in the socialist countries due to the fact that socialism, as an historical phenomenon, was first achieved, not, as Marx foresaw, in the advanced capitalist countries, but in under-developed countries.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

The ideological unity of the world communist movement had disintegrated before the dissolution of the Comintern. The abolition of organisational unity further accelerated this ideological disintegration. And today, the ideological differences have become so deep that the communist parties cannot convene an international conference. Even conferences of the communist parties of various regions, or conferences convened only for very limited purposes, cannot be convened without a period of very hard preparations. And this is considered a great success.

Under these conditions, the doctrine of "non-interference in the affairs of fraternal parties" and the policy of recognising the existing leadership (however it was formed) without taking sides in inner-party struggles, were adopted as a means of preventing party splits.

Yes, it is correct that a party should be able to solve its own problems. However, the policy mentioned above firstly, *prevents the healthy functioning of this mechanism.* Right from the beginning, it puts important advantages in the hands of the group which has assumed the leadership, no matter how it did so and no matter how mistaken may be the positions which it defends. Secondly, it prevents the world communist movement from taking the side of the truth on the basis of principled criteria, and from advancing these positions in a comradely manner and through open discussion. Thirdly, it is a requirement of proletarian internationalism that, when a party is trying to solve its internal problems by itself and in a communist manner, or even when such problems first appear, the fraternal parties adopt a clear attitude, taking the purity of Marxism-Leninism as a criterion.

And comrades, as long as imperialism maintains its existence as a powerful world system, as long as bourgeois

ideology remains so strong on a world scale, "non-interference in the internal affairs of parties" and recognition of the official, existing leadership without taking sides in inner-party struggles, can have no other result than that of *opening the way to right-wing leadership in the parties.*

We believe that the road to be taken is not that of such diplomatic generalities. Every party's experience must be evaluated in itself and this, in accordance first and foremost with Marxism-Leninism and the conditions in the given country. Who is right? If this question is avoided, nothing much will remain. "Non-interference" will come to mean interference on behalf of the wrong side. Such an approach is neither realistic nor constructive.

Comrades, I would like to touch upon one point which is of importance in regard to this matter. Does the fact that the most important factor enabling opportunism to maintain itself in the TKP is official recognition by the CPSU, imply any change in our attitude towards the CPSU and the Soviet Union? It does not and cannot. Our belief is based on the objective fact that the Soviet Union is the world revolutionary centre. The fact that the CPSU's recognition of the opportunist leadership plays such a determining role confirms us in this. It proves that the Soviet Union is the revolutionary centre. For this reason, passing attitudes cannot influence us. We know that life compels the rectification of mistakes. In the case of the TKP as well, life will compel the rectification of mistakes to the extent that the Leninist movement in Turkey gains strength. We shall experience this together. We shall crush opportunism in the TKP.

We accept everything for the sake of world socialism. It is precisely for this reason that we cannot close our eyes to mistakes. Today the difficulties in the world communist

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

movement are to a great extent nurtured by the application of this principle. We are on the side of open discussion, both in the TKP and in the international sphere. We believe that this course is not "divisive", but is a course which will lead to genuine unity and advance, and most quickly eliminate mistaken attitudes.

For example, we recognise Hafizullah Amin, not as a CIA agent, but as the genuine leader of the Afghanistan revolution. The evidence presented to show that Amin was an "agent" is not convincing. The present leaders, however, who cannot open their mouths or begin a speech without saying, "In the name of god, the compassionate and the merciful", are representatives of opportunism. It is a requirement of proletarian internationalism that the Red Army protect the Afghanistan revolution, but what was done to Amin and to 97 leaders of the party is an historical injustice. There are important lessons for us to derive from the Afghanistan events.

For example, we believe that the Polish United Workers' Party is profoundly guilty in the recent events in Poland. Let us take a longer look at this question.

The Events in Poland

The events in Poland are such that will influence the development of the world communist movement in the coming years. It will be no exaggeration if I say that the Poland events have opened a new chapter in the world communist movement. Today, the bourgeoisie in every part of the world is exploiting these events and trying to conceal socialism's superiority over capitalism. Short-term developments may be for better or worse. But, whatever happens in the end, the world communist

movement freed from diplomatic wraps and "official optimism" will benefit. If we can fearlessly point out the causes of the events in Poland this will immediately act to the benefit of Leninism and the detriment of the bourgeoisie. We have a saying that one bad experience is worth more than a thousand words of advice. Such will be the case if we are able to arrive at a correct attitude.

What happened in Poland? This is fairly clear. A large section of the Polish working class took to the streets against the Communist Party. This is the essence of the matter and it cannot be hidden. The western press brought developments in the Gdansk region to the fore because that movement was led by "dissidents", anti-communists. In America, Walesa's father took part in election campaign meetings with Reagan. However, what really makes the hair stand on end is the miners' strike in Silesia, the Communist party's traditional base... Many party members took part in strikes which spread across the country. At the same time, everyone knows about the two powerful illegal political movements which have existed in Poland for years. One is the Christian-Democrats or a movement equivalent to them, the other is the Social-Democrats. These two political movements have been working for years with the active support of the church. However, they are not the cause of the events. They merely took advantage of some just demands of the people to escalate and assume leadership of the events.

Why did the events take place in Poland? This is the real question that must be answered. The answers to this question will lead to a better understanding of the world socialist system, the socialism that will be established in Turkey, everything. As I have said, I am not trying to draw a perfect framework. I shall touch upon only some extremely important aspects. I shall enumerate four main

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

reasons in answer to the question of why these events took place.

In order to understand the first reason it is necessary to go back a bit in time. We must look at the establishment of socialism in the Soviet Union and its connection with Poland.

For instance, we must first recall the difference between theory and implementation. Model (i.e. theory) and practice (implementation) never exactly coincide. Theory is the most perfect entity arrived at by scientific abstraction from the common characteristics of concrete phenomena. When it is applied to life, some of its aspects are destroyed, distorted and deformed depending on the peculiarities of the concrete situation to which it is applied. To give a crude example, a ball is round but no ball in the world is perfectly round. The roundness of a ball is an abstraction which we have arrived at in our minds.

In regard to the establishment of socialism, Marx and Engels put forward one idea in particular, the idea that socialism would be established on the basis of the most advanced productive forces. In practice, however, it was established in under-developed Russia. Should it not have been established? Who could ask such a question? This is where Lenin's great genius showed itself.

The discussion as to whether socialism should or should not be established took place before and during the revolution in Russia. There were those who said it would be impossible to establish socialism in Russia, that "it does not fit in the book", and contradicted the model provided by Germany, the former revolutionary centre. Lenin called these attitudes schematic and, in essence, un-Marxist. When referring to the question once again in 1923, Lenin had this to say about the petty-bourgeois democrats

posing as Marxists, the opportunists of the Second International: "They have completely failed to understand what is decisive in Marxism, namely, its revolutionary dialectics".* He then said that, yes, the objective and cultural premises for socialism had not sufficiently developed, but a revolutionary situation had been born as had the possibility of the working class seizing power and, relying on the energy of the masses, itself creating these premises. Should we have turned our backs on this possibility, he asked. How openly he spoke.

Thus, socialism was established in Russia by departing from the German "model" which at that time was considered universal. Socialism was established and was, is, and will be an immeasurable contribution to humanity.

The socialism that was established in the Soviet Union, as in every concrete application, embraces two distinct sets of characteristics. The first of these are the universal characteristics of socialism, those characteristics which must appear wherever socialism is established and fully reflect theory. The second are the *temporary* characteristics rooted in the specifics of the development of Soviet society itself. These characteristics need not be found in any other socialism. For these are determined by the realities of that society.

All the characteristics rooted in the specifics of the development of Soviet society boiled down to something which Lenin strove to rectify all his life: the lagging behind of the democratic aspect of democratic centralism. One manifestation of these is the widespread bureaucracy which exists there and which Lenin constantly fought against. Another is the single party system which Lenin never regarded as a universal prerequisite. A further manifesta-

*Lenin, *Collected Works*, vol.33, p.476.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tion is the restrictions which were gradually imposed on discussion in society and in the party, especially after the 1930's. Another is the fact that the trade unions function as a state institution. None of these are characteristics derived from the theory of socialism. They are characteristics which socialism established in a particular country was compelled to exhibit for a long time, characteristics peculiar to that country, rooted in the fact that as Lenin pointed out, at the Eigth Congress of the RCP(B), "Russia was not sufficiently developed as a capitalist country"* Moreover, the fact that the period in which these were experienced was the most difficult seen in history made it hard to eradicate these shortcomings in the full sense of the term. Conscious of this situation, the CPSU, at its recent congresses, emphatically underlined the question of "developing socialist democracy".

Shortcomings and distortions which I have touched upon briefly cannot be reduced to the attitudes of leading cadres or general secretaries. Naturally, personal mistakes or abilities play a role in determining the overall structure. However, there is one point that cannot be disputed: if socialism in the Soviet Union had been established and led up to today under the leadership of Marx, it could not have gone far beyond this framework. Socialism in the Soviet Union was born of the combination of the concrete characteristics of that country and the universal characteristics of socialism. And for Soviet society, this is a *genuine* (what our mensheviks call "real") system. It is an historically drawn framework which will develop parallel with the development of the productive forces, the maturing of the mode of production, and the raising of the cultural level, and through the conscious and active efforts of the

*Lenin, *Collected Works*, vol.29, p.182.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

party.

If we return to Poland, the socialist revolution in that country, as in the other countries of Eastern Europe, was carried out under the strong protection provided by the Red Army and under conditions when the back of fascism had been broken, the bourgeois opposition had lost its strength, and the political stage had been vacated.

Another extremely important point is that, until that time, the Soviet Union remained the only example of the concrete establishment of socialism, and that the supreme successes it achieved in the construction of socialism and the great role it played in protecting the peoples of the world against fascism, gained it universality in everyone's eyes.

The combination of these two historical factors had the result that the socialism established in Poland copied socialism as it existed in the Soviet Union. Subjective mistakes played an important role in this. However, it must not be forgotten that this was a European country. True, Eastern Europe was under-developed Europe, but it was still Europe. These people did not emerge from Tsarist Russia. Consequently, this country's democratic traditions and demands were much stronger than Russia's. A structure had to be established accordingly. The party could not meet this demand.

Take the trade-union question for example. According to Lenin, the trade unions must be genuine class organisations charged with defending the working class against the state, not only under capitalism, but under socialism as well. There may be those who ask how it can be that the working class should protect itself against its own state. But Lenin did not put it like that. Even if it is its own state, it can make mistakes too. The trade unions must be able to protect the interests of the working class against

mistakes which can be made by the state.

The demand for recognition of this role of the trade unions under socialism is a just demand. And, naturally, it is a demand that will make itself felt much more strongly in Poland and the other Eastern European countries than in the Soviet Union. We are obliged to apply and follow Leninism, for Leninism follows life. This demand in regard to the trade unions is a genuine demand brought forward by life. If it is not granted, you may be able to manage for a time, but the reaction will mount and mount until one day it confronts you as a great problem, one which, moreover, will be open to use by your class enemies and may help to discredit socialism. Such is the case in Poland. The enemies of socialism seized upon a just demand which then exploded as a demand against socialism: "Free trade unions"! The working class is being split and the future of socialism endangered.

As a result of the Communist Party's failure to correctly evaluate the just demands in Poland and to establish a structure that would provide opportunities for the expression of different views, the same phenomenon which we have seen in Iran, is now appearing in Poland, but this time turned inside out. The church is gaining strength.

The church has historically been strong in Poland. But what is it that is attracting the young generations to the cross after some 30 years of socialism? It is the fact that Poland is a more democratic society which demands that room be provided for different views. If the communists fail to pay attention to this demand, the church is ready. A huge organisation, it is ready with room it can organise in even the most remote village. Such a centralised organisation is rare.

If we summarize the first cause of the Poland events

with which we have dealt, it is that the democratic aspect of socialism in Poland has lagged behind in a manner incapable of meeting the demands of society.

The second cause is one that profoundly affects all socialist countries at various levels: the question of agriculture. The concrete point which caused the strikes to explode is in fact connected with this question.

This period of the construction of socialism in Poland largely coincides with the period following the death of Stalin. We know that one of the most violent criticisms directed against Stalin is that of extremely rapid and forceable collectivisation. The construction of socialism in Poland was carried on under the profound impact of this criticism. Slow collectivisation. So slow that, today, 80% of the arable land in Poland is still private property! And small, unproductive private property at that.

The population is constantly increasing, the people must be fed. The industrial sector must be supported. For this it is necessary to increase agricultural production. However, the fact is that the impact of socialist measures designed to increase agricultural production is limited due to the structure of agriculture. Only one course remains. Agricultural production can be increased only by *encouraging* the small farmers. If this encouragement, however, is not understood as collectivisation, the most effective encouragement that can be provided is that of increasing production by raising the prices of agricultural products.

The result of this is a constant increase in the price of meat, milk, etc. But this means to take from the workers and give to the farmers. It means to maintain the former on the back of the worker. Thus it was the raising of meat prices which sparked off the events.

The working class will of course make sacrifices for

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

the revolution. However, these sacrifices must be placed openly before the working class and there must be intense ideological work for their acceptance by the class. Then that class will gladly make the sacrifice. Moreover, the small farmer is not even benefitting from the sacrifices on the part of the working class in Poland. The small farmer is suffering under the conditions of dispersed small private property. It is such a situation that both the workers and the small farmers are making sacrifices because of a mistaken policy.

The third factor to be added to the two fundamental causes we have briefly touched upon above, is the fact that the crisis of capitalism is also reflected in the socialist countries.

In many political economy books it is written that there is no relation at all between socialism and economic crises, that the crisis of the capitalist countries has no effect on the socialist countries. Such views are examples of the vulgarism that sees no dialectic between the model and its application, a vulgarism that is far removed from science. True, as a system which has abolished the mystery around social laws and functions, socialism means to turn these laws into tools of progress in the hands of humanity. However, this truth cannot be considered in isolation from the present conditions which make up the concrete process of the construction of socialism. Today there are two world systems but only one world market. Both the capitalist and socialist sectors are parts of this. One must know absolutely nothing in order to say that inflation and crisis in the capitalist countries will not effect the socialist economies. Such a view would amount to saying that the socialist countries could exist without entering into economic relations with the capitalist countries. No country can do this.

If individual countries which are parts of a single world market cannot live without entering into economic relations with each other, the result is their mutual influencing of each other. To give a simple example, the price of everything in the capitalist countries is constantly rising. This is true also for the prices of those goods which the socialist countries are compelled to buy from the capitalist countries. When they are forced to pay twice the price they paid six months previously, are the socialist economies then not harmed by the economic anarchy and crisis in the capitalist countries?

The fourth cause is the fact that ideological education is marked by great shortcomings to the extent that communism is becoming so cliche-ridden and so officialised that it cannot evoke enthusiasm among the people and among the young generations in particular. However, a profound historical understanding of the difficulties experienced in the socialist countries, a sound estimation of imperialism, and the way to overcome the disadvantages which accompany the undeniable benefits of detente, can be imparted to the society only through effective and intense ideological effort.

To put it briefly, it is the party which bears the main responsibility for the events in Poland. The demands are essentially just. Only the aspect that has been turned into a weapon is unjust.

Whatever happens, the Poland events will open a new period in the world communist movement and the world socialist system. The democratic aspect of world socialism which has lagged behind what it should be due to the concrete conditions and subjective mistakes, will develop. It is compelled to develop. If we consider Poland, the use of violence against the working class or the use of various methods to eradicate the demands and continue in the old

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

way is not the way out. It could have no other result than that of making the Communists an alien force in Poland.

The socialist system is compelled to embark upon a democratisation that will express the *just* demands of the working masses. Developments are compelling it. The parties' failure to see this is benefitting their enemies.

The sincere wish of all of us is that this *process of the development of democracy* should not be given a direction contrary to Marxism-Leninism, that the doors to opportunism, revisionism and westernism be closed. There is no more genuine democracy for the working class and working masses than Marxism-Leninism.

The Poland events also yield important lessons in regard to the present-day attitudes of the communists of Turkey. We have a saying that "an error will be found out sooner or later". The Poland events are proof of this. Before the events exploded, there was no such concept as that of the party being wrong. It was only after the working class had engaged in strikes that the Central Committee of the Polish United Workers' Party held a Plenum and determined that the party had committed serious mistakes. This example must give us strength, morale. It must give us the strength to raise our voices against mistakes whatever our strength. If what we say is true, events will definitely develop straight in that direction. If our mistake is to see or speak before the majority, that is not a mistake at all.

A further lesson for us to draw from the Poland events is that the communist parties, even one of a socialist country, can fall into profound error. It has happened many times in history, is happening today, and will happen tomorrow. No person, organisation or place is infallible. Such being the case, it is clear that our tasks are multiplying. Whatever the level may be, there is no crutch,

no comforting idea that "they are thinking for us".

The Task Awaiting Us

In the present truly complex international and domestic situation, there is a very difficult task, but one which is of vital importance for the whole world, awaiting the communists of Turkey and our working class: to carry out a revolution in Anatolia. The economic, social, political, strategic and ideological consequences of this revolution will be on a world scale.

In order to carry out an advanced democratic people's revolution which will grow into socialism in this part of the world, we must ourselves map out the path of revolution, bearing in mind that mistakes can be made by the world communist movement; and we must protect the revolutionary essence of Marxism from every manner of attack. This in turn demands that we develop genuine proletarian, genuine intellectual cadres who know the world.

The communist movement of Turkey will not be the tail of any fickle line or interest. Nothing determines or will determine our behaviour other than Marxism-Leninism, the world revolution, the development of civilization and humanity, and the happiness of the peoples, including our own.

***

On the occasion of the 60th anniversary of the founding of our party, we call on the forces of all countries which are on the side of social development and oppose imperialism and fascism to organise a campaign in support of the revolution in Turkey.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV

We call on all the other detachments of the world working class to provide effective support to the working class of Turkey.

We call on the communists of all countries to render the most active support to Turkey's revolutionary forces. Let the examples of the Dzerzhinsky's, Luxemburg's, Armand's and Kuusinen's enlighten our path.

We call on the communists of Kurdistan, who are an inseparable part of the Anatolian revolution, to take their places in the communist party which is determined, not by nation, but by class.

We call on all non-party communists to take their places in the communist party.

On the occasion of the 60th anniversary of the founding of our party, we salute all the revolutionaries who have given their lives for the liberation of their people, all the revolutionaries who are fighting in the squares and in the prisons.

We enthusiastically salute the communists who are fighting in every corner of the country, in the face of guns and knives, first and foremost the members of the TKP's Leninist Coordinating Committee.

We respectfully salute our comrades who are in the dungeons and torture chambers of the bourgeoisie. The conviction, iron silence and uncompromising attitude they have displayed in the hands of the executioners is the honour and conscience of our Party.

On the occasion of the 60th anniversary of the founding of our Party, we respectfully salute our sacred dead who have sacrificed their lives for the sake of communism, the Fifteen, the Baraners, Baris Yildirims, Talip Ozturks, Ali Ihsan Ozgurs and our young comrade Inanc Secic. Our word is the word of communists, our hatred is a class hatred. We swear that the ideal of

communism for which they have fallen will bloom like mountain flowers and huge Anatolia will arise.

Long live the Communist Party of Turkey!

Long live Communism!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI